Winston Graham

Poldark

Volumul 2

Demelza

Versiune electronică: **[V4.0]**

Winston GRAHAM
POLDARK
THE SECOND
DEMELZA
Copyright © Winston Graham 1961

WINSTON GRAHAM

POLDARK

Volumul II

DEMELZA

Traducere de: Andreea Gheorghiţoiu

Editura ORIZONTURI
Bucureşti – 1995

CARTEA ÎNTÂI

Capitolul I

Furtuna care s-a stârnit când se năştea Julia ar fi putut fi o prevestire.

De obicei în luna mai nu izbucneau vijelii puternice, dar clima în Cornwall e capricioasă ca un copil nou-născut. Fusese o primăvară destul de liniştită, la fel de blândă ca vara şi iarna care o precedaseră. Pământul se acoperise deja cu o verdeaţă bogată. Apoi, în luna mai se porniră ploile şi vântul, florile începură să se scuture, iar fânul, culcat la pământ, părea să ceară ajutor.

În noaptea de cincisprezece mai Demelza simţi primele dureri. La început apucă strâns una din coloanele patului şi se gândi bine înainte de a spune ceva. Cugetase vreme îndelungată cu un calm filosofic la încercarea care o aştepta, nu-l tulburase niciodată pe Ross cu alarme false şi nu voia să înceapă tocmai acum. Cu o seară înainte săpase florile în grădină. Pe când se întuneca, găsise un arici şi se jucase cu el, încercând să-l convingă să mănânce pâine cu lapte. Intrase în casă numai când cerul se înnorase şi se făcuse frig.

Poate că durerea de-acum, din mijlocul nopţii, se datora doar oboselii. Da, ce-i drept, cam exagerase.

Dar când începu să simtă ca şi cum cineva s-ar fi suit cu genunchii apăsând-o pe şira spinării, îşi dădu seama că nu oboseala era de vină.

Atinse braţul lui Ross care se trezi imediat.

— Ce e?

— Cred, spuse ea, că va trebui s-o chemi pe Prudie.

Ross se ridică în capul oaselor.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

— Mă doare.

— Unde? Vrei să spui că…

— Da, spuse ea strâmbându-se de durere. Şi cred că ar fi bine s-o chemi pe Prudie.

Ross se dădu repede jos din pat şi îl auzi cum aprinde lumânarea cu amnarul. Flacăra pâlpâi luminând camera: grinzile groase din lemn de tek, perdelele mişcându-se în suflul brizei, scaunul de lângă fereastră tapiţat cu mătase groasă, trandafirie, pantofii ei lăsaţi aşa cum îi

aruncase din picioare, unul cu talpa în sus, ocheanul lui Joshua, pipa lui Ross, o muscă furişându-se încet.

Se uită la Demelza şi văzu imediat că spunea adevărul. Zâmbea palid ca şi cum i-ar fi cerut scuze. Traversă camera până la masa de lângă uşă şi umplu un pahar un coniac.

— Bea asta. Îl trimit acum pe Jud să-l aducă pe doctorul Choake. Începu apoi să se îmbrace.

— Nu, nu, Ross; nu-l trimite încă. E noapte. Probabil că doarme.

Săptămâni la rând discutaseră în contradictoriu dacă să-l cheme sau nu pe Thomas Choake. Demelza nu putea uita că nu mai departe de un an în urmă era doar o simplă servitoare şi că Choake, deşi nu era nici el decât un biet doctor, avea totuşi o mică moşie cumpărată cu banii soţiei lui; iar moşia asta îl situa pe o treaptă superioară de pe care cei de-o seamă cu Demelza nu puteau fi priviţi altfel decât ca nişte simple obiecte. Asta, desigur, până se căsătorise cu Ross. De atunci se schimbase, ştia cum să se poarte, avea maniere alese; totuşi un doctor era altceva. În faţa unui doctor era în dezavantaj. Dacă durerea era prea mare, cu siguranţă că ar fi înjurat aşa cum învăţase de la tatăl ei şi nu s-ar fi mulţumit să-ngâne câteva „Au, mă doare! Vai de mine! Doamne, Dumnezeule!”, scuzabile la o doamnă în durerile facerii. Să naşti şi să fii obligată în acelaşi timp să te porţi ca o doamnă era ceva ce ar fi depăşit-o pe Demelza. Mai mult decât atât, nu ar fi suportat prezenţa unui bărbat. Aşa ceva nu era decent. Elizabeth, vara ei, născuse în prezenţa doctorului, dar Elizabeth era aristocrată, prin naştere şi educaţie, şi privea altfel lucrurile. Ea, Demelza, ar fi preferat-o pe bătrâna mătuşă Betsy Triggs de la Mellin, care vindea peşte şi se pricepea de minune la naşteri.

Ross însă nu cedase, aşa că răspunsul lui tăios, „O să-l trezim din somn”, nu o luă prin surprindere.

— Ross! îl chemă ea.

Pe moment durerea dispăruse.

— Da?

Candela lumina slab faţa puternică, brăzdată de-o cicatrice; în părul lui negru, ciufulit acum, apăreau luciri de aramă, cămaşa îi era descheiată la piept. Omul acesta de care o lega o intimitate atât de strânsă, omul acesta atât de rezervat, închis în el uneori, era un adevărat aristocrat.

— Te rog, spuse ea, înainte de a pleca, te rog!

Ross veni lângă pat. Urgenţa apăruse atât de repede, când el dormea, încât nu avusese încă timp să simtă altceva decât spaimă că-i venise

timpul, şi uşurare că în curând se va termina. Când o sărută, îi văzu faţa umedă de sudoare şi fu cuprins de frică şi compasiune. Îi luă faţa între mâini, dădu la o parte părul ei negru şi se uită un moment în ochii tinerei sale soţii. Nu erau jucăuşi şi veseli ca de obicei, dar nici nu se citea în ei frica.

— Mă întorc. Mă întorc numaidecât.

Ea făcu un gest de dezaprobare:

— Nu te întoarce, Ross. Du-te şi spune-i lui Prudie, atât. Aş prefera să nu mă vezi aşa cum sunt acum.

— Dar Verity? Ai vrut neapărat să vină Verity.

— Trimite-i vorbă mâine dimineaţă. Nu e bine să o scoţi din casă în timp de noapte.

O sărută din nou.

— Spune-mi că mă iubeşti, Ross.

Se uită la ea surprins.

— Ştii că te iubesc!

— Şi spune-mi că n-o iubeşti pe Elizabeth.

— Şi n-o iubesc pe Elizabeth. Ce altceva ar fi putut spune când nici el nu ştia exact? Nu era omul care să-şi dezvăluie uşor cele mai intime sentimente, dar acum îşi dădea seama că n-avea nicio putere să o ajute; numai cuvintele lui ar fi putut să o ajute. Nimic altceva nu are importanţă în afară de tine, spuse el. Să nu uiţi ce îţi spun. Toate rudele şi prietenii, şi Elizabeth şi casa asta şi mina... aş renunţa la toţi şi la toate, şi tu ştii asta, ştii asta foarte bine. Şi dacă n-o ştii, înseamnă că în toate lunile astea n-am reuşit să te fac să înţelegi şi n-am să îndrept nimic numai cu vorbe. Te iubesc, Demelza, am fost atât de fericiţi, şi vom mai fi. Păstrează această fericire, iubita mea. Păstreaz-o bine, nimeni altul în locul tău n-ar putea...

— O voi păstra, Ross, spuse ea, mulţumită de tot ce-i spusese.

O sărută din nou, se întoarse şi mai aprinse câteva lumânări, luă una şi ieşi repede din cameră, simţind ceara fierbinte curgându-i pe mână. De ieri vântul încetase, se simţea numai briza. Nu ştia cât e ceasul, dar bănuia că e în jur de două.

Deschise uşa de cealaltă parte a scării şi intră în dormitorul unde se odihneau Jud şi Prudie. Scârţâitul prelung al uşii care se închidea prost se amesteca cu sforăitul puternic al lui Prudie. Ross se strâmbă plin de dezgust simţind mirosul sufocant de sudoare şi de aer închis. Aerul nopţii putea fi periculos, dar măcar ziua ar fi putut să deschidă fereastra ca să iasă mirosul neplăcut din cameră.

Dădu la o parte perdelele patului şi-l scutură pe Jud de umăr. Jud

deschise gura arătând doi dinţi mari care semănau cu pietrele de mormânt. Îl scutură iar cu putere. Căciuliţa cu care dormea noaptea îi alunecă de pe cap şi o picătură de ceară îi căzu pe chelie. Jud se trezi. Începu să înjure, dar văzându-l pe Ross, se ridică în şezut pe marginea patului, frecându-şi scăfârlia.

— Ce s-a întâmplat?

— Demelza e bolnavă. Cum să-i spună altfel despre Demelza când omul o ştia de când avea treisprezece ani, din ziua în care Ross o adusese acasă în zdrenţe, copil al nimănui? Du-te imediat şi adu-l pe doctorul Choake şi scoal-o pe Prudie. E nevoie de ea.

— Ce are?

— Au început durerile.

— O, atâta lucru! Am crezut că e bolnavă. Jud se uită încruntat la bucăţica de ceară pe care o râcâise de pe cap. Ne descurcăm noi, Prudie şi cu mine. Prudie cunoaşte toate treburile astea. Nu-i greu de învăţat. Nu ştiu de ce atâta zarvă pentru nimica toată. Nu-i uşor, e adevărat, dar o dată ce-ai învăţat…

— Scoală-te!

Jud înţelese că trebuie să se scoale, apoi o trezi pe Prudie. Faţa ei lată şi lucioasă apăru printre şuviţele de păr negru, încâlcit şi slinos. Îşi şterse nasul pe un colţ de cearşaf.

— Vai de mine! Mă duc să văd. Săraca fată! Începu să-şi pună corsetul murdar peste cămaşa de noapte. Ştiu cum s-a întâmplat cu mama. Mi-a spus cum a fost când eram pe cale să ies. M-am mişcat, m-am sucit. A fost rău de tot. Eram ca un şoricel fără vlagă. Nimeni nu credea c-o să ajung botezul.

— Du-te la ea imediat, spuse Ross. Eu îl scot pe Darkie din grajd. N-ai nevoie de şa.

— Poate c-am să călăresc pe deşelate până acolo, spuse Jud în silă. Dar dacă aluneci pe-ntuneric? Cazi în cap, şi-ţi rupi gâtul şi te-ai dus!

Ross coborî scările în fugă. Înainte de a ieşi afară, se uită la ceasul cel nou pe care îl cumpărase pentru salon. Era trei fără zece. Curând se va crăpa de ziuă. Noaptea totul părea mai grav.

În grajd nu reuşea să pună şaua pe Darkie, bâjbâind pe întuneric cu degete stângace. Se gândea că toate femeile trec prin această încercare, era ceva obişnuit în viaţa lor, sarcinile se succedau ca anotimpurile de vară. Trebuia să-l trimită pe Jud, să-l ajute să stea bine în şa; dacă ar fi căzut, prostul ar fi întârziat ore întregi. S-ar fi dus el, dar nu avea încredere să o lase pe Demelza singură cu cei doi Paynter.

În faţa casei, Jud se încheia la pantaloni sub un liliac.

— Nu ştiu dacă am să văd pe unde s-o iau, spuse el. E întuneric beznă. Ar trebui să am un felinar atârnat de o prăjină, o prăjină lungă.

— Suie pe cal, că dacă nu te pocnesc eu cu o prăjină.

Jud se sui.

— Şi ce fac dacă nu vine?

— Adu-l, spuse Ross, şi-l plesni pe Darkie peste crupă.

Când Jud ajunse în Fernmore, la casa lui Thomas Choake, privi dispreţuitor la clădirea mică, doar cu puţin mai mare ca o fermă de ţară; doctorul ăsta, îşi spuse el, îşi dă aşa nişte aere de parc-ar locui în castelul Blenheim. Descălecă şi bătu în uşă. Casa era înconjurată de copaci mari; ciorile şi corbii se treziseră şi zburau în cercuri croncănind. Jud se uită în sus adulmecând aerul. Ieri, la Nampara, păsările zburaseră toată ziua neliniştite. La a şaptea bătaie, o fereastră se deschise scârţâind, deasupra uşii, şi un cap apăru ca dintr-un ceas cu cuc.

— Hei, omule! Ce e? Ce naiba faci atâta zgomot?

După voce şi sprâncenele groase, Jud ştiu că stârnise din cuib pasărea care trebuia.

— M-a trimis căpitanul Poldark să vă aduc, mormăi el. Dem... ăăă doamnei Poldark îi e rău şi are nevoie de dumneavoastră.

— Care doamnă Poldark, omule? Care doamnă Poldark?

— Doamna Demelza Poldark, de la Nampara. E la prima naştere.

— Şi ce s-a întâmplat?

— I-a venit timpul.

— Fugi de-aici, omule! Am văzut-o săptămâna trecută şi i-am spus căpitanului Poldark că nu va naşte până în iunie. Du-te şi spune-le că-mi menţin părerea.

Fereastra se închise cu zgomot.

Jud Paynter era un om pe care nu-l lăsa indiferent reaua-voinţă a oamenilor, dar care ţinea şi la comoditatea lui personală şi atunci nu-l mai interesa altceva; însă câteodată o întâmplare îl scotea dintr-ale lui, împingându-l să acţioneze. Iar acum era vorba de o astfel de întâmplare. De unde la început fusese nemulţumit de slăbiciunea şi strâmbăturile Demelzei şi de asprimea cu care Ross îl scosese afară din casă în acea dimineaţă urâtă de mai, fără să-i fi dat măcar o înghiţitură de rom înainte, reflectând mai bine ajunse la concluzia că Ross era stăpânul lui, iar Demelza era de aceeaşi categorie cu Ross.

După trei minute doctorul Choake scoase iar capul pe fereastră.

— Ce e, omule? Ai să spargi uşa!

— Să veniţi cu mine, aşa mi s-a spus!

— Obraznicule! O să pun ciomagul pe tine!

— Unde-i calul? Mă duc să-l scot până vă puneţi pantalonii.

Doctorul se retrase. Se auzi vocea peltică a lui Polly Choake care scoase şi ea capul ciufulit pe fereastră. Cei doi se sfătuiră, apoi Choake strigă de sus:

— Aşteaptă-mă. Venim în zece minute.

Jud cunoştea bine ciudăţeniile doctorului, aşa că înţelese că va veni el singur.

După vreo douăzeci de minute porniră amândoi într-o tăcere de gheaţă. Ciorile zburau mereu în cercuri, croncănind. Se crăpa de ziuă. Spre nord-est se zăreau dungi verzui de lumină şi cerul spre răsărit părea de un galben palid, pe alocuri portocaliu în umbrele nopţii. Un răsărit sălbatic şi totuşi ciudat de liniştit. După vântul din ultimele zile, calmul era adânc. Când trecură pe lângă mina Grambler, ajunseră din urmă un grup de fete care se duceau la lucru cântând. Vocile subţiri şi proaspete ale tinerelor sunau plăcut în faptul dimineţii. Jud observă că oile lui Will Nanfan stăteau strânse la un loc într-un colţ ferit al câmpului. Pe drum, până la Nampara, doctorului îi trecu supărarea. Când ajunse, nu începu să se plângă, ci îl salută ţeapăn pe Ross şi urcă greoi scările. Îşi dădu seama că alarma nu era falsă. Rămase o jumătate de oră cu Demelza, îndemnând-o să aibă curaj şi spunându-i că n-avea de ce să se teamă. Apoi, văzând că tot nu se simte bine şi că asudă mult, crezu că are febră şi, pentru orice eventualitate, îi luă sânge. Demelzei i se făcu rău, dar doctorul era mulţumit, socotind că reacţia dovedea că tratamentul lui oprise febra. Dacă mai bea şi o infuzie de chinchină[1] o dată pe oră febra nu va mai reveni. Apoi plecă acasă să ia micul dejun.

Ross stătu mult sub pompă lăsând să curgă apa pe el, încercând astfel să gonească gândurile negre ale nopţii. Când să intre în casă văzu în depărtare o siluetă îndesată urcând dealul călare. O strigă pe Jinny Carter, care tocmai sosise la lucru ca în fiecare zi:

— Cine era? Doctorul Choake?

Jinny stătea aplecată peste copilul ei pe care-l ţinea într-un coş în bucătărie.

— Da, domnule. Spunea că n-o să se nască înainte de nouă, zece dimineaţa. A promis că până atunci o să se-ntoarcă.

Ross încercă să-şi ascundă enervarea. Jinny se uită la el cu ochii ei credincioşi.

— Cine te-a ajutat la naştere, Jinny? o întrebă el.

---

[1] Chinchină – arbore exotic din a cărui scoarţă se extrage chinina.

— Mama, domnule.

— Vrei să te duci să o aduci, Jinny? Am mai multă încredere în ea decât în prostul ăla bătrân.

Ea se înroşi de plăcere.

— Da, domnule. Mă duc imediat. O să vină bucuroasă.

Făcu un pas să plece, dar se opri uitându-se la copil.

— Am eu grijă de fetiţa ta, spuse Ross.

Ea îi aruncă o privire, apoi îşi puse repede boneta albă şi ieşi din bucătărie.

Ross intră în casă. Se opri o clipă la picioarele scării, nemulţumit de liniştea care domnea acolo, trecu apoi în salon, unde îşi turnă un pahar cu coniac, urmărind cu privirea silueta zveltă a lui Jinny care dispărea repede în direcţia satului. Se întoarse în bucătărie. Micuţa Kate nu se mişcase din loc; stătea pe spate dând din picioruşe, gângurind şi râzând la Ross. Avea deja nouă luni şi nu-şi văzuse încă tatăl care ispăşea o pedeapsă de doi ani pentru braconaj în închisoarea Bodmin. Spre deosebire de fraţii ei mai mari, care semănau cu tatăl ei, micuţa Kate era o adevărată Martin; păr castaniu, ochi albaştri, pistrui mărunţi pe năsucul cât un nasture.

Nimeni nu făcuse focul în bucătărie în dimineaţa asta, micul dejun nu era pregătit. Ross scormoni cenuşa, dar cărbunii erau stinşi. Pregăti câteva surcele şi aprinse focul tot întrebându-se iritat unde plecase Jud. Ştia că va fi nevoie de apă fiartă, prosoape, ligheane, şi nu era nimic pregătit. Dracu' să-l ia pe Choake, cu impertinenţa lui cu tot! Nici măcar nu-l aşteptase să vorbească cu el înainte de a pleca.

De la o vreme relaţiile dintre ei doi se răciseră. Ross nu putea să o sufere pe proasta lui de nevastă care răspândise tot felul de bârfe despre Demelza; şi când lui Ross nu-i plăcea cineva, îi era greu să n-o arate. Acum fierbea de mânie că se afla la discreţia acelui bătrân prost, încăpăţânat, încrezut, retrograd, care era singurul doctor din regiune.

Când focul începu să ardă, intră Jud şi odată cu el vântul năvăli în bucătărie.

— Se pregăteşte ceva, spuse el uitându-se la Ross cu ochii lui injectaţi. Marea se umflă, e hulă.

Ross dădu din cap nerăbdător. Da, cu o zi înainte marea începuse să se umfle.

— Valurile se năpustesc în toate părţile biciuite de vânt. Hula s-a dus aproape şi marea e albă de spumă, ca barba lui Joe Trigg.

— Ai grijă de Kate, Jud, spuse Ross. Şi pregăteşte între timp ceva de mâncare. Mă duc sus.

*

Ross auzea vântul suflând puternic în depărtare. Când se uită pe fereastra dormitorului, văzu că marea era presărată cu valuri înspumate care se năpusteau din toate părţile ciocnindu-se şi spărgându-se, pulverizând apa în mii de picături minuscule. Pe pământ vântul sufla mai domolit, în rafale, dar din loc în loc vârtejurile se repezeau peste apă cu forţa unui animal nărăvaş.

Cât timp Ross s-a aflat în cameră, Demelza s-a străduit să se poarte normal, dar el îşi dădu seama că abia aştepta să-l vadă plecat. Nu o putea ajuta.

Amărât, coborî iar, la timp ca s-o întâmpine pe doamna Zacky Martin, mama lui Jinny. Cu faţa ei lată, pricepută, cu ochelarii pe nas, intră în bucătărie strănutând, cu un cârd de cinci copii mici după ea, vorbindu-le, certându-i, explicându-i lui Ross că n-avea cu cine să-i lase acasă – doi erau ai lui Jinny, trei erau ai ei, cei mai mici; îi dădu bineţe lui Jud, şi-l întrebă ce mai face Prudie. Simţi mirosul de prăjeală al fripturii de porc şi începu să vorbească despre mâncare; se interesă apoi de starea bolnavei, le spuse că şi pe ea o luaseră frigurile, dar băuse o fiertură cu mirodenii, lapte şi alcool înainte de a pleca de acasă. Îşi suflecă mânecile, îi spuse lui Jinny să pună la fiert pelin negru şi sămânţă de rapiţă că sunt mai bune decât toate leacurile doctoriceşti ca să ia durerile, şi dispăru în sus pe scări înainte de a apuca cineva să-i răspundă.

Copiii şedeau fiecare pe câte un scaun din bucătărie, timizi, ţepeni, ca popicele la bâlci, aşteptând să fie doborâte. Jud se scărpină în cap, scuipă în foc şi trase o înjurătură.

Ross se întoarse în salon. Pe masă era o dantelă începută la care lucra Demelza. Lângă dantelă se afla un jurnal de modă, proaspăt sosit de la Londra, pe care i-l împrumutase Verity. Camera era în neorânduială, praful nu fusese şters. Se uită la ulmii de afară care se clătinau ca la cutremur. Merii, deşi mai adăpostiţi, se îndoiau sub suflarea puternică a vântului. Norii negri goneau pe cer.

Luă o carte în mână. Citi câteva rânduri fără să înţeleagă nimic Se auzi vântul urlând în vale. Doamna Zacky intră.

— Ei, cum merge?

— Merge bine, domnule căpitan. N-aveţi nicio grijă! Ne descurcăm noi, Prudie şi cu mine! Până se-ntoarce doctorul Tommie, o să fie gata.

Ross lăsă cartea din mână:

— Eşti sigură?

— Sigur că da. Eu am născut unsprezece. Mai sunt şi cei trei ai lui Jinny. Am ajutat-o pe Betty Nanfan cu gemenii ei, pe Sue Vigus cu patru, din care trei în afara căsătoriei. Doamna Zacky nu avea destule degete ca să-i numere. Acu' o să fie mai greu, nu ca la Jinny, dar să nu vă fie teamă, o să facem treabă bună. Mă duc să aduc nişte coniac, să-i dau o înghiţitură. O s-o ajute.

Casa se cutremură brusc sub rafalele puternice ale vântului. Ross se uită pe fereastră la vremea dezlănţuită. Furia împotriva lui Choake creştea în el ca furtuna de afară. Judecata îi spunea că Demelza va scăpa, dar nu putea suporta gândul că nu i se dădea atenţia cuvenită. Demelza suferea şi nu erau lângă ea decât două femei bătrâne şi neîndemânatice.

Se duse la grajd, fără să ţină seama de furtună.

Ajuns la uşă, se întoarse să privească spre Hendrawna şi văzu nori de spumă care se ridicau din apa mării şi zburau ca nisipul dus de furtună. Faleza părea acoperită de fum.

De-abia deschisese uşa grajdului, când vântul i-o smulse din mână trântind-o cu putere, iar pe el lipindu-l de perete. Văzu că-i va fi imposibil să călărească pe furtună.

Porni pe jos. Nu era departe, numai la vreo două mile de mers.

O ploaie de frunze, iarbă, pietricele şi crengi rupte se abătu asupra lui de cum ocoli colţul casei. În spatele lui vântul ridica valuri de apă mânându-le spre cer, unindu-le cu norii. Altădată l-ar fi îngrijorat distrugerea recoltei, acum asta nu părea să aibă vreo importanţă. Nu era o simplă vijelie, ci o furtună care se dezlănţuise brusc ca şi cum forţele acumulate ale urgiei, ţinute în frâu o vreme, trebuiau să se descarce într-un ceas. O cracă de ulm se rupse şi căzu de-a curmezişul pârâului. Se împiedică de ea, dar trecu mai departe întrebându-se dacă va putea ajunge până sus pe deal.

Ajunse la ruinele minei Wheal Maiden, se aşeză să-şi tragă sufletul şi începu să-şi frece mâna lovită. Vântul smulgea bucăţele de piatră din zidurile vechi de granit şi pătrundea urlând prin toate găurile şi crăpăturile.

După ce trecu de pădurea de pini, îl întâmpină cu toată forţa vântul care sufla dinspre câmpia Grambler, aducând cu el ploaia amestecată cu ţărână şi pietriş. Furtuna ridica în aer tot pământul arat proaspăt, frunzele, mlădiţele verzi, tot ce întâlnea în cale. Norii cenuşii se târau jos, aproape de capul lui, storşi de apă, zburând ca nişte zdrenţe alungate de mânia lui Dumnezeu.

La Fernmore, doctorul Choake se pregătea să-şi ia micul dejun.

*

Mâncă rinichi fript, şuncă, stând la îndoială dacă să mai ia puţin cod afumat înainte de a fi luat de pe masă şi păstrat cald pentru soţia lui care îşi lua micul dejun în pat, mai târziu. I se făcuse foame după drumul din dimineaţa aceea şi făcuse gălăgie că masa nu era gata când s-a întors. Choake avea convingerea fermă că servitorii nu trebuie lăsaţi să lenevească şi să se îngraşe.

Bătaia puternică în uşă de-abia se auzi, acoperită de zgomotul tunetelor şi vântului.

— Dacă mă caută cineva, Nancy, nu sunt acasă, spuse el ţâfnos, încruntând din sprâncene.

— Da, domnule.

Se hotărî, după ce-l mirosi, să mănânce puţin peşte, dar era iritat că trebuie să se servească singur. Îşi propti burta de masă, luă cu cuţitul o bucăţică şi o înghiţi. Cineva tuşi uşor în spatele lui ca şi cum ar fi vrut să se scuze că-l deranjează.

— Iertaţi-mă, domnule. Căpitanul Poldark.

— Spune-i…

Doctorul Choake ridică ochii şi văzu în oglindă, în spatele servitoarei, silueta înaltă a unui om ud leoarcă de ploaie.

Ross intră în cameră. Îşi pierduse pălăria, iar dantela de la mâneci îi atârna ruptă în fâşii. Apa lăsase o dâră pe cel mai bun covor turcesc al doctorului Choake. Dar ceva în ochii lui Ross îl determină pe Choake să nu observe apa de pe covor. Poldark făcea parte dintr-o familie de nobili care trăiau în Cornwall de două sute de ani, pe când Choake, cu toate aerele pe care şi le dădea, era de origină obscură.

Se sculă în picioare.

— Vă deranjez de la masă, spuse Ross.

— S-a întâmplat ceva?

— Vă amintiţi, cred, spuse Ross, că v-am angajat să o asistaţi pe soţia mea la naştere.

— Păi, totul merge bine. Am examinat-o cu atenţie. Copilul se va naşte azi după-amiază.

— V-am angajat ca să staţi cu ea şi să o îngrijiţi, ca doctor, nu ca un vraci ambulant.

Choake se albi la faţă.

— Adu-i căpitanului Poldark un pahar cu vin de Porto, îi porunci el lui Nancy, care urmărise scena cu gura căscată. Apoi, se întoarse către Ross şi, uitându-se la el de sus şi încercând să-l pună în inferioritate, îl

întrebă: Ei, şi ce vă nemulţumeşte? Individul n-avea nici bani şi era şi mult mai tânăr decât el, doctorul. I-am îngrijit pe tatăl dumitale, pe unchiul dumitale, pe vărul dumitale şi pe soţia lui, pe vara dumitale Verity. Niciunul din ei nu mi-a pus la îndoială tratamentul.

— Îi priveşte ce fac. Unde vă este haina? Îmbrăcaţi-vă!

— Nu pot să merg călare pe vijelia asta! Uită-te la dumneata! Mi-ar fi imposibil să încalec!

— Ar fi trebuit să vă gândiţi la asta când aţi plecat de la Nampara.

Uşa se deschise şi intră Polly Choake cu părul pus pe moaţe şi îmbrăcată într-o rochie de casă amplă, de culoarea cireşei. Când dădu cu ochii de Ross scoase un ţipăt.

— O, căpitanul Poldark! N-am ştiut! Pe aşa o vreme! Urletul vântului, sus la mine, mă îngrozeşte! Mi-e teamă să nu smulgă acoperişul, Tom, şi să nu-mi cadă în cap. Şi cum o să arăt eu atunci?

— Las-că nici aşa n-arăţi prea bine cu capul vârât prin uşă, se răsti soţul ei iritat. Ori intri, ori ieşi, dar, te rog, hotărăşte-te!

Polly intră, îmbujorată, se uită cu coada ochiului la Ross şi îşi aranjă părul. Uşa se trânti după ea.

— Nu pot să mă obişnuiesc cu vijeliile astea din Cornwall. Jenkin spune că s-au desprins cinci plăci de pe acoperişul de la cămară, poate chiar mai multe. Cum se simte soţia dumneavoastră, domnule căpitan?

Choake îşi scoase tichia de pe cap şi îşi puse în loc peruca.

— O să o ia vântul, spuse Ross.

— Pleci pe vremea asta, Tom? N-ai să poţi merge nici călare, nici pe jos. Şi gândeşte-te că s-ar putea să cadă copaci. E periculos.

— Căpitanul Poldark e neliniştit din cauza soţiei sale, spuse Choake pe un ton neutru.

— E aşa de urgent? Trebuie să te duci imediat? Îmi amintesc că la mama a durat opt ore şi patruzeci până să mă nasc eu.

— Atunci şi soţul dumitale va trebui să aştepte opt ore şi patruzeci, spuse Ross. Aşa am eu poftă, doamnă Choake.

Supărat, doctorul aruncă haina de casă vişinie cu care era îmbrăcat, luă altă haină şi se duse să aducă trusa şi haina de ploaie, răsturnând-o aproape pe Nancy care venea cu vinul de Porto.

La întoarcere vântul bătea dintr-o parte. Choake îşi pierduse peruca şi pălăria, dar Ross recuperă peruca şi o vârî sub haină. Când au ajuns sus, lângă mina Wheal Maiden, suflau amândoi greu şi erau uzi până la piele. Înaintea lor apăru o siluetă măruntă înfăşurată într-o pelerină cenuşie.

— Verity, spuse Ross când o ajunseră din urmă, nu trebuia să vii pe

vremea asta.

Ea îi zâmbi, cu zâmbetul ei larg, generos.

— Când se ducea la mină, Betty, fata doamnei Zacky i-a văzut pe Jud şi pe doctorul Choake şi i-a spus soţiei lui Bartle. Îşi sprijini faţa udă de un copac. Staulul s-a dărâmat. Am dus vacile în magazia unde facem bere. Troliul la mina lui Digory a căzut, dar cred că nu e nimeni rănit. Ea cum se simte, Ross?

— Destul de bine, cred. Ross o luă de braţ pe Verity şi porniră după doctor care înainta poticnindu-se, cu mantaua fluturându-i în vânt. Ross se gândise de multe ori că dacă unui bărbat i s-ar fi permis să-şi ia o a doua nevastă ar fi luat-o pe vara lui, pentru bunătatea şi generozitatea ei şi pentru efectul liniştitor pe care-l avea întotdeauna asupra lui. Începea deja să se ruşineze de mânia lui. Tom Choake avea părţile lui bune şi fără îndoială că îşi cunoştea meseria mai bine decât doamna Zacky Martin.

Îl ajunseră din urmă pe Choake când trecea peste ramura de ulm căzută. Doi meri erau la pământ şi Ross se întreba ce va zice Demelza când va vedea ce a rămas din grădina ei.

Când va vedea…

Grăbi pasul. Îl cuprinse iar supărarea gândindu-se la femeile acelea care se învârteau prin casă, în timp ce Demelza se chinuia fără ajutor. Şi Choake, care plecase fără un cuvânt.

Când au intrat, au văzut-o pe Jinny suind în grabă scările cu un lighean plin cu apă clocotită în mâini. Nu le aruncă nici măcar o privire.

Doctorul Choake era atât de istovit încât intră în salon, se aşeză pe primul scaun, şi încercă să-şi recapete suflarea. Se uită la Ross şi spuse:

— Vă mulţumesc pentru perucă.

Ross turnă coniac în trei pahare. Îi oferi unul lui Verity care căzuse pe un scaun. Părul ei negru, buclat, era brăzdat de dâre umede acolo unde gluga nu-l acoperise. Îi zâmbi lui Ross şi spuse:

— Am să mă duc sus când e gata doctorul Choake. Apoi, dacă totul merge bine, am să-ţi pregătesc ceva de mâncare.

Choake înghiţi coniacul şi întinse paharul ca să-i mai toarne. Ross îi turnă, ştiind că alcoolul îi dă mai multă putere.

— O să luăm micul dejun împreună, spuse Choake, mai vesel la gândul că în curând va mânca. Să mergem sus să liniştim pe toată lumea şi pe urmă să mâncăm. Ce aveţi de mâncare?

Verity se ridică. Pelerina îi căzu de pe umeri lăsând să se vadă rochia gri de stofă groasă, udă şi plină de noroi pe poale. Ross însă nu-i văzu

decât faţa pe care se citea uimirea, ca şi cum ar fi avut o vedenie.

— Ce e?

— Ross, cred că am auzit…

Ascultară toţi.

— O, spuse Ross aspru, sunt copii în bucătărie, în cămară, peste tot, chiar şi în dulapurile cu haine. De toate vârstele şi mărimile.

— Sst! Tăceţi! spuse Verity.

Choake luă trusa cu instrumente bâjbâind după ea cu gesturi stângace şi făcând mult zgomot.

— Ăsta nu-i ţipăt de copil mare, spuse ea brusc.

Ascultară iar.

— Hai să mergem sus să vedem, rosti Choake stânjenit. O să mâncăm când coborâm.

Deschise uşa. Ceilalţi îl urmară, dar la piciorul scării se opriră.

Sus, în capul scării, era Prudie tot în cămaşa de noapte, peste care îmbrăcase la repezeală o haină; mare şi umflată, părea un sac prea plin, gata să plesnească. Se aplecă, uitându-se la ei, cu faţa ei lungă, roşie şi lucioasă.

— S-a făcut! strigă cu vocea ei groasă ca de orgă. E fată. Ţi-a făcut o fată! N-am văzut până acum gâză mai frumoasă ca asta. I-am pocit niţel faţa, da-i voinică şi vioaie ca un mânz. Auzi-o numai cum ţipă!

După un moment de tăcere, Choake îşi drese glasul ameninţător şi puse piciorul pe prima treaptă, dar Ross îl împinse la o parte şi urcă primul.

Capitolul II

Dacă Julia, copil nou-venit pe lume, şi-ar fi putut da seama de realitate, ar fi considerat că s-a născut într-un ţinut straniu, neobişnuit. Ore întregi năpasta se abătuse asupra lui. Atâta sare adusese vântul încât nimic nu scăpase neatins. Frunzele verzi şi tinere ale copacilor erau acum înnegrite şi zbârcite, crengile pârâiau şi trosneau lovindu-se una de alta la cea mai uşoară suflare de vânt. Se înnegriseră chiar şi urzicile, şi gura leului. Fâneţele, recoltele de cartofi erau distruse, mazărea şi fasolea se ofileau şi mureau. Bobocii de trandafir se uscau şi pârâul era înecat de resturile unei primăveri ucise.

Dar la Nampara, dincolo de perdelele înflorate, în mica lume cuprinsă între pereţii casei, se auzeau voci şoptite; era viaţa care triumfa.

Uitându-se bine la puiul ei, Demelza ajunse la concluzia că nu-i

lipsea nimic şi că va fi o adevărată încântare să-l priveşti, mai ales după ce-i vor dispărea vânătăile şi contuziile de pe faţă. Nimeni nu părea să ştie cât va dura aceasta – Ross credea în sinea lui că vor rămâne urme, dar Demelza, mai optimistă, se uită întâi la contuzii, apoi afară la peisajul devastat şi hotărî că natura va face minuni cu timpul. Vor amâna botezul până la sfârşitul lui iulie.

Avea ideile ei cu privire la botez. Elizabeth dăduse o petrecere mare la botezul lui Geoffrey Charles. Demelza nu fusese la botez, dar asta se întâmplase acum patru ani, când pentru familia Poldark ea nici nu exista; dar nu uitase ce-i povestise Prudie despre invitaţi, buchetele de flori aduse de la Truro, ospăţul nemaipomenit, vinurile, discursurile. Acum, că îşi făcea şi ea debutul în societate, oricât de modest, nu era niciun motiv să nu facă şi ei o petrecere pentru copilul lor.

Se hotărî să organizeze două petreceri, dacă îl va putea convinge pe Ross.

Îi făcu propunerea la patru săptămâni după naşterea Juliei, în timp ce luau ceaiul pe pajiştea din faţa casei şi pruncul dormea dus la umbra tufelor de liliac.

— Două petreceri? se minună Ross. Nu avem gemeni.

Demelza se uită în ochii lui un moment, apoi în ceaşcă.

— Nu, dar sunt rudele tale, Ross, şi apoi ale mele. Lumea bună şi… ceilalţi. Nu se potrivesc. E ca şi cum ai amesteca o cremă cu ceapa. Dar sunt destul de simpatici, luaţi separat.

— Mie-mi place ceapa, spuse Ross, iar crema îmi face greaţă. Hai să-i invităm pe cei de la ţară. Zacky Martin, Nanfan, Daniel, cu familiile. Sunt mult mai vrednici de stimă decât domnii îmbuibaţi şi soţiile lor cu pretenţii.

Demelza aruncă o bucăţica de pâine câinelui tolănit la picioarele ei.

— Garrick nu arată prea bine după lupta cu taurul domnului Treneglos, încercă ea să schimbe vorba. Sunt sigură că i-au mai rămas nişte dinţi, dar înghite pe nemestecate ca pescăruşii şi lasă stomacul să mestece.

Garrick începu să dea din coada lui scurtă. Demelza încercă să-i deschidă gura.

— Am putea invita câţiva din oamenii noştri de aici de la ţară, spuse Ross. Ar putea veni şi Verity. Ţine la ei la fel ca şi noi, sau ar ţine dacă ar fi lăsată. Ai putea să-l inviţi şi pe tatăl tău. M-a iertat, fără îndoială, că l-am trântit în apă.

— M-am gândit c-ar fi plăcut să-i invităm pe tata şi pe fraţii mei, a doua zi, spuse Demelza. Pe douăzeci şi trei iulie când e sărbătoare la

Sawle şi minerii au zi liberă.

Ross zâmbi. Era plăcut să stea acolo, la soare, şi nu-l supăra cum încerca ea să-l convingă. Îl interesa să vadă ce va mai încerca, ce va mai spune.

— Garrick are destui dinţi, numai că e leneş, d-aia nu mestecă. Crezi că ar primi prietenii tăi din lumea bună să stea la masă cu o fată de miner?

— Dacă-i deschizi gura mai mare, spuse Ross, o să cazi în ea.

— N-am să cad. Sunt prea grasă. Mi s-a umflat şi faţa, iar corsetul de-abia mă mai cuprinde. Cred că John Treneglos n-ar zice nu, dacă l-am invita. Chiar şi nevastă-sa cu privirea ei piezişă ar veni, dat fiind că tu eşti momeala. O să vină şi George Warleggan – spui că bunicul lui a fost fierar, deci n-are motive să se ţină mândru chiar dacă e aşa bogat. Şi Francis… îmi place vărul Francis. Şi mătuşa Agatha, cu mustăţile ei albe şi cu peruca cea mai bună. Şi Elizabeth şi micul Geoffrey Charles. Ce mai amestecătură, poate că ar fi bine să inviţi şi câţiva dintre prietenii cu care te întâlneşti la Warleggan.

O adiere de vânt ridică un volan al rochiei, îl flutură uşor, apoi îl lăsă să cadă.

— Toţi sunt cartofori, spuse Ross. Cred că nu vrei cartofori la botez. Şi faptul că ne-am întâlnit de vreo două ori la el şi am jucat cărţi nu înseamnă că suntem şi prieteni.

Ea lăsă capul lui Garrick din al cărui bot curgeau bale şi îşi şterse mâinile pe rochie. Îşi aminti apoi şi se aplecă să le şteargă pe iarbă. Garrick o linse pe faţă şi o buclă de păr îi căzu peste un ochi.

„Necazul când discuţi cu o femeie, se gândi Ross, e că frumuseţea ei te abate de la subiect.”

Demelza nu era mai puţin atrăgătoare acum că se împlinise. Îşi aminti cum arăta Elizabeth, prima lui dragoste, după ce-l născuse pe Geoffrey Charles, era ca o camelie extrem de fină, delicată şi pură şi puţin îmbujorată la faţă.

— Poţi să ai cele două botezuri, dacă vrei, spuse Ross.

La început, răspunsul lui Ross păru să o tulbure. Obişnuit cu schimbările ei bruşte, se uită la ea puţin ironic; apoi o auzi şoptind:

— O, Ross, ce bun eşti cu mine!

El începu să râdă.

— Sper că n-ai să începi să plângi de bucurie.

— Nu, dar eşti bun, eşti bun. Se ridică şi îl sărută. Câteodată, spuse ea, cred că sunt o doamnă mare, apoi îmi aduc aminte că nu sunt decât…

— Eşti Demelza, unică. Dumnezeu n-a mai făcut alta ca tine.

— Ba da. Mai este una în leagăn. Îi aruncă o privire pătrunzătoare: Ai vorbit serios când mi-ai spus atâtea lucruri plăcute înainte de naşterea Juliei? Chiar ai vorbit serios?

— Am uitat ce-am spus.

Plecă de lângă el şi începu să zburde pe pajişte aşa cum era, îmbrăcată în rochia ei elegantă. Se întoarse repede:

— Ross, hai să mergem să ne scăldăm.

— Nu se poate! De-abia de o săptămână te-ai dat jos din pat.

— Atunci lasă-mă să-mi bag picioarele-n apă. Putem să ne ducem pe plajă şi să umblăm prin apă la mal. Marea e calmă azi.

— Juliei n-o să-i placă dacă răceşti.

— Nu m-am gândit la asta. Se aşeză resemnată pe scaun.

— Dar mai e încă destul nisip uscat, aşa că putem face o plimbare.

Demelza se ridică imediat.

— Mă duc să-i spun lui Jinny să aibă grijă de Julia.

Se duseră până la marginea grădinii unde pământul se amesteca cu nisipul. Traversară un petic de pământ necultivat, croindu-şi drum printre mărăcini şi nalbă înaltă.

O luă în braţe şi o trecu peste zidul de piatră ruinat.

Merseră apoi prin nisipul afânat până ajunseră pe plaja Hendrawna.

Era o zi blândă de vară, cu nori albi strânşi la orizont. Marea era calmă şi valurile mici se spărgeau la mal lăsând în urmă arabescuri albe pe suprafaţa verde a apei.

S-au plimbat braţ la braţ în timp ce Ross se gândea ce repede îşi reluaseră vechile obiceiuri.

În largul mării se vedeau două bărci din Padstow şi una din Sawle. Pescuiau heringi. Au crezut că e barca lui Pally Rogers şi îi făcură acestuia semn cu mâna, dar el nu-i observă, mai concentrat asupra pescuitului decât asupra prieteniei.

— Cred că ar fi bine s-o invităm pe Verity la amândouă petrecerile. Are nevoie de o schimbare şi de noutăţi care să o atragă.

— Sper că n-ai intenţia să botezi copilul două zile la rând.

— Nu, nu, numai în prima zi. Asta pentru lumea bună. Ceilalţi n-o să se supere dacă le dăm să mănânce bine. Pot să termine şi ce-a rămas din ajun.

— De ce nu mai facem şi o a treia petrecere să chemăm copiii să termine ce-a rămas de la a doua?

— Râzi de mine, Ross. Mereu faci aşa.

— E un fel sucit de a-ţi arăta cât te iubesc. Nu ştiai?

— Să vorbim serios. Nu crezi că e o idee bună să facem două petreceri?

— Vorbesc serios, spuse el, sunt dispus să-ţi satisfac capriciile. Nu e destul?

— Atunci aş mai vrea să-mi satisfaci unul. Mă îngrijorează Verity.

— Ce-i cu ea?

— Ross, nu-i făcută să rămână fată bătrână. E atâta căldură şi dăruire în ea. Tu ştii asta. Dar viaţa pe care o duce nu e viaţă. Vede de moşie, fermă şi casă, are grijă de Elizabeth, de Francis, de copil şi de mătuşa Agatha, supraveghează servitorii, comandă proviziile, conduce corul bisericii din Sawle, îi ajută pe mineri. Nu asta ar trebui să facă.

— Este exact ceea ce îi place să facă.

— Da, dacă le-ar face pentru ea. Dacă ar fi căsătorită şi ar avea căminul ei. Ar fi cu totul altceva. În septembrie, când a fost aici la Nampara, arăta mult mai bine, dar acum e galbenă şi uscată ca pielea de pe şa. Câţi ani are, Ross?

— Douăzeci şi nouă.

— Ei bine, e timpul să facem ceva.

Ross se opri şi aruncă o piatră în doi pescăruşi care se certau. Nu departe, sus pe faleză, erau clădirile minei Wheal Leisure, deschisă acum după doi ani de sforţări din partea lui. Lucrau acolo cincizeci şi şase de oameni şi era rentabilă.

— Te-ai plimbat destul, spuse Ross. Să ne întoarcem.

Ascultătoare, se întoarse. Venea fluxul acoperind încet plaja. Din când în când câte un val înainta mai mult, apoi se retrăgea lăsând în urmă o dungă de spumă care-i marca hotarul.

Îi spuse amuzat:

— Acum nouă luni nu voiai cu niciun preţ s-o vezi pe Verity. Credeai că e un căpcăun. Când ţi-am spus că aş vrea s-o cunoşti, nici n-ai vrut să auzi. Dar, de când o cunoşti n-ai mai încetat să mă baţi la cap să-i găsesc un bărbat. Nici nu mai ştiu cum să te mulţumesc. Poate c-ar trebui să merg la una din vrăjitoarele alea din târgul de la Summercourt să cumpăr o licoare de dragoste.

— Ai uitat de căpitanul Blamey, spuse Demelza.

Ross schiţă un gest de iritare.

— Am mai auzit şi asta şi m-am plictisit să tot aud. Lasă-mă în pace, draga mea.

— N-am să fiu niciodată cuminte, Ross, spuse ea după un minut. Nici nu cred c-aş vrea să fiu cuminte.

— Nici eu nu vreau să fii, spuse el şi o luă în braţe ca să o treacă

peste zid.

*

Verity veni a doua zi. Răcise rău în urmă cu o lună când venise prin ploaie, dar se făcuse bine. Mângâie copilul, le spuse că seamănă cu amândoi, ascultă planurile Demelzei pentru botez şi le aprobă fără nicio ezitare, încercă să răspundă la întrebările pe care i le punea Demelza despre îngrijirea copilului, şi-i arătă cadoul adus fetiţei – o rochiţă de botez, lucrată de ea din dantelă.

Demelza o sărută şi-i mulţumi, apoi se uită la ea atât de serioasă încât Verity începu să râdă şi o întrebă ce s-a întâmplat.

— O, nimic. Vrei să bei un ceai?

— Da, dacă e ora ceaiului.

Demelza sună.

— De când s-a născut Julia nu fac decât să beau ceai. E mai bun ca ginul.

Intră Jinny, cu părul ei roşu şi faţa albă.

— Jinny, spuse Demelza cu stângăcie. Fă-ne te rog nişte ceai. Bun şi tare. Şi fierbe apa înainte de a o turna peste ceai.

— Da, doamnă.

— Nu pot să cred că eu sunt doamna, spuse Demelza după ce ieşi Jinny.

Verity zâmbi:

— Ia spune-mi, ce te necăjeşte?

— Tu, Verity!

— Eu? Vai de mine! Spune repede cu ce te-am supărat.

— Nu m-ai supărat. Dar dacă… Eu am să te supăr…

— Dacă nu ştiu despre ce e vorba, nu cred.

— Verity, spuse Demelza, Ross mi-a spus odată, după ce l-am bătut la cap ceasuri întregi, că tu ai iubit pe cineva.

Verity nu se mişcă, dar zâmbetul de pe faţă îi dispăru.

— Îmi pare rău că asta te necăjeşte, spuse ea. Demelza mersese prea departe ca să se mai oprească.

— Ceea ce mă preocupă pe mine e dacă a fost drept să vă despartă.

Obrajii palizi ai fetei se colorară uşor.

„E ca o fată bătrână, se gândi Demelza, retrasă, închisă în ea, aşa cum era când am cunoscut-o; e ca şi cum în trupul ei ar trăi două persoane diferite.”

— Draga mea, nu cred că putem judeca purtarea altora după criteriile noastre. Aşa e lumea asta. Tatăl meu şi fratele meu au

principiile lor înrădăcinate şi s-au condus după ele. Dacă a fost drept sau nu ce au făcut, e greu de spus. Ce-a fost a fost şi nu se mai poate îndrepta. Oricum s-a întâmplat de mult şi aproape că am uitat.

— N-ai mai auzit nimic despre el?

Verity se ridică:

— Nu.

Demelza se duse să se aşeze lângă ea.

— Nici nu ştii ce rău îmi pare. Nu pot să accept aşa ceva!

Verity o mângâie pe mână ca şi cum Demelza ar fi fost cea care suferea.

— Nu vrei să-mi povesteşti ce s-a întâmplat? întrebă Demelza.

— Nu, spuse Verity.

— Câteodată suporţi mai uşor o durere dacă te destăinuieşti.

— Nu acum, răspunse Verity. Ar însemna să dezgrop morţii.

Un fior de emoţie sau poate o senzaţie dezagreabilă o străbătu. În acelaşi moment Jinny aduse ceaiul.

În aceeaşi seară Demelza îl găsi pe Jud singur în bucătărie. După cum se purtau amândoi, nimeni n-ar fi putut spune dacă se înţelegeau sau dacă în realitate păstrau o neutralitate aparentă. Până acum, Demelza nu reuşise să-l câştige aşa cum făcuse cu soţia lui. De mult timp pe Jud îl deranja faptul că un copil găsit, care era altădată la ordinele lui, ajunsese să-l comande. Dar Jud ştia că soarta era crudă cu el în multe privinţe. Totuşi, dacă ar fi trebuit să aleagă ar fi preferat-o pe Demelza unei cucoane cu nasul pe sus, obişnuită cu luxul şi aşteptând să fie servită tot timpul.

— Jud, spuse Demelza, luând planşeta pe care frământa aluatul, îţi aduci aminte de un căpitan, Blamey, care venea aici să o vadă pe domnişoara Verity?

— Da, puţin, spuse Jud.

— Eram şi eu aici, dar nu-mi amintesc nimic.

— Erai mititică, aveai vreo treisprezece ani, spuse Jud încruntat, şi şedeai în bucătărie unde ţi-era locul, asta e.

— Cred că nu-ţi mai aduci aminte prea multe, spuse Demelza.

— Nu, nu prea, nu prea ştiu bine ce s-a întâmplat.

— Ce s-a întâmplat, Jud?

Jud luă o bucată de lemn şi începu să o cioplească, suflând printre cei doi dinţi pe care îi mai avea. Chelia lucioasă înconjurată de şuviţe îl făcea să arate ca un călugăr disident.

— Şi-a omorât prima soţie accidental, nu-i aşa?

— Văd că ştii tot despre el.

— Nu, nu tot, Jud. Ce s-a întâmplat aici?

— O, căpitanul ăsta, Blamey, umbla de mult după domnişoara Verity. Căpitanul Ross i-a lăsat să se întâlnească aici când n-au avut voie să se întâlnească în altă parte şi într-o zi domnul Francis şi tatăl lui – acela pe care l-au îngropat în septembrie trecut – au venit şi i-au găsit în salon. Domnul Francis l-a chemat afară şi-au ieşit cu pistoalele alea atârnate lângă fereastră. Pe mine m-au pus martor, n-aveau pe cine, şi n-au trecut cinci minute că domnul Francis l-a şi împuşcat pe căpitanul Blamey, şi Blamey l-a împuşcat pe Francis.

— S-au rănit?

— Nu cine ştie ce! Blamey s-a ales c-o zgârietură la mână şi Francis c-un glonte-n gât. Două lovituri curate. Şi căpitanul Blamey a încălecat şi dus a fost.

— Ai mai auzit ceva de el de atunci, Jud?

— Nu, nimic.

— Nu locuieşte la Falmouth?

— Când nu e pe mare, da.

— Jud, aş vrea să faci ceva pentru mine.

— Ce?

— Data viitoare când căpitanul Poldark se duce să-l vadă pe Jim Carter, vreau să faci şi tu ceva.

— Ce să fac?

— Vreau să te duci până la Falmouth şi să întrebi de căpitanul Blamey şi dacă mai e acolo să vezi ce face.

Se lăsă tăcerea în timp ce Jud se ridică şi scuipă plictisit în foc. După o pauză, Jud spuse:

— Mai lasă astea, cucoană. Nu-i treaba noastră să îndreptăm lumea. N-are rost, nu-i normal, nu-i drept, nu-i bine. Mai degrabă domesticesc un taur.

Îşi luă băţul şi cuţitul şi ieşi afară.

Demelza se uită după el. Era dezamăgită, dar nu surprinsă. Şi pe când se uita la coca pe care o frământa, o scânteie apăru în ochii ei negri, ceea ce arăta că nu se dădea bătută.

Capitolul III

Ziua botezului se anunţa frumoasă şi ceremonia se desfăşura, după toate regulile în biserica din Sawle, în prezenţa a treizeci de invitaţi. Julia închise ochii sfioasă când Sfinţia sa William-Alfred Johns, vărul de-al doilea, o stropi pe frunte cu apă sfinţită.

Toată lumea porni apoi spre Nampara, unii călare, alţii pe jos în grupuri de două-trei persoane, stând de vorbă şi bucurându-se de soare. Minerii şi ţăranii se uitau curioşi şi plini de respect la procesiunea plină de culoare care înainta pe drumul de ţară plin de gropi şi făgaşe. Pentru ei oaspeţii păreau a fi venit de pe altă lume.

Salonul, deşi spaţios şi confortabil, nu era destul de mare pentru atâta lume, mai ales că doamnele purtau crinoline şi toţi erau obişnuiţi cu mai mult spaţiu. Elizabeth şi Francis veniseră amândoi împreună cu Geoffrey Charles care avea trei ani şi jumătate. Mătuşa Agatha, care de zece ani nu mai plecase nicăieri de la Trenwith, şi nu se mai suise în şa de douăzeci şi şase, venise călare pe o iapă bătrână şi cuminte. În cei patruzeci şi şapte de ani cât mersese la vânătoare, nu călărise niciodată femeieşte şi considera că e nedemn de ea să înceapă acum. Ross o instală confortabil pe un scaun şi îi aduse un încălzitor cu cărbune pentru picioare, apoi îi turnă rom în ceai, fapt care o învioră numaidecât.

Venise şi George Warleggan, pentru că îl convinsese Elizabeth. Erau prezente şi doamna Teague cu trei dintre fetele ei nemăritate, ca să vadă ce era de văzut. Mai era şi Patience, a patra fiică, pentru că spera să-l întâlnească pe George Warleggan. Apoi veniseră John Treneglos, Ruth şi bătrânul Horace Treneglos – primul pentru că-l interesa Demelza, a doua ca să-i facă în necaz, iar al treilea pentru că erau vecini şi aşa se cădea.

Joan Pascoe, fiica bancherului, era însoţită de Dwight Enys, un tânăr care vorbea puţin, dar părea serios şi amabil.

Ross se uita la tânăra lui soţie în timp ce făcea onorurile casei. O compara în gând pe Demelza cu Elizabeth, care avea acum douăzeci şi patru de ani şi era mai frumoasă ca niciodată. La Crăciun o iritase puţin succesul Demelzei şi azi îşi dădea toată osteneala să-şi recâştige ascendenţa asupra lui Ross; ţinea neapărat la asta, mai mult decât înainte. Purta o rochie de catifea de un roşu aprins, cu un cordon de panglică lată în talie şi volane de dantelă la mâneci. Pentru oricine cu un simţ al culorii, roşul aprins scotea şi mai mult în evidenţă frumuseţea ei de blondă. Avea farmecul şi graţia femeii aristocrate, obişnuită cu luxul şi viaţa tihnită. Familia lui Elizabeth număra generaţii întregi de moşieri, aparţinând micii nobilimi de ţară. Existase un Chynoweth înainte de regele Edward Confesorul şi, pe lângă graţie şi bună creştere, se observa la ea o oarecare oboseală ca şi cum în vinele ei curgea acum un sânge subţiat. Prin comparaţie, Demelza părea o parvenită: crescută în mizerie, printre beţivi, copil oropsit

ajuns în casă de oameni, un hoinar pe care o soartă norocoasă îl suise pe umerii ei ca să arunce o privire în saloanele bogaţilor; plină de viaţă, înfloritoare, dar lipsită de educaţie şi rafinament, purtarea şi simţămintele ei erau mai aproape de natură. Dar fiecare din ele avea câte ceva deosebit, ceva ce-i lipsea celeilalte.

Prea Cuviosul Clarence Odgers, parohul de la Sawle, cu peruca lui de păr de cal pe cap, era prezent şi el; Doamna Odgers, o femeie mititică cu un aer speriat care găsise timp să facă zece copii fără să pună măcar un gram în plus pe ea, mânca peşte şi discuta sfioasă despre problemele parohiei cu Dorothy Johns, soţia lui William-Alfred. La capătul celălalt al mesei, Francis povestea unui grup de invitaţi mai tineri care-l ascultau râzând, cum John Treneglos făcuse un pariu că va urca treptele conacului Werry călare. Căzuse însă în poala lui Lady Bodrugan, în mijlocul haitei ei de câini.

— E o minciună, spuse John Treneglos cu voce tare, uitându-se la Demelza să vadă dacă asculta. E o minciună sfruntată. E adevărat că am căzut drept în braţele lui Connie Bodrugan, dar am încălecat imediat şi-am coborât scările înainte ca să termine ea cu înjurăturile.

— Cred că te-a înjurat bine, după cum o cunosc eu pe doamna, spuse George Warleggan pipăindu-şi cravata care nu reuşea să-i ascundă gâtul scurt. Nu m-aş mira să fi auzit şi ceva înjurături proaspete.

— Vai, dragă, spuse Patience Teague, prefăcându-se şocată şi uitându-se printre gene la George. Nu crezi că-i un subiect cam nepotrivit pentru o societate atât de aleasă?

Începură iar să râdă şi Ruth Treneglos, care şedea mai departe la masă, se uită atent la sora ei mai mare. Patience începea să se afirme, încercând să scape de sub autoritatea aspră a mamei lor, la fel cum făcuse şi ea. Pentru Faith şi Hope, fetele mai mari, nu mai era nicio speranţă; erau fete bătrâne acum şi tot timpul repetau cuvintele mamei lor ca şi corul din tragediile greceşti. Joan, sora mijlocie, o luase şi ea pe urmele lor.

— Unele tinere din ziua de azi se îmbracă extravagant, spuse pe un ton scăzut Dorothy Johns, întrerupând o conversaţie mai serioasă pentru a se uita la Ruth. Sunt sigură că mătăsurile tinerei doamne Treneglos îl costă o avere pe soţul său. Are noroc că e destul de bogat ca să-i satisfacă plăcerile.

— Da, doamnă, sunt întru totul de părerea dumneavoastră, suflă încet doamna Odgers, jucându-se cu colierul ei de împrumut. Doamna Odgers îşi petrecea mai tot timpul încuviinţând spusele altora. Părea să fie misiunea ei în viaţă. La ea acasă n-a fost obişnuită cu atâta lux.

Parcă ieri a botezat-o soţul meu. Cam atunci am născut şi eu primul copil.

— S-a îngrăşat mult de când n-am mai văzut-o, şopti doamna Teague fiicei sale Faith, în timp ce Prudie, în spatele ei, trecea cu plăcintele. Nu-mi place rochia ei. Nu e potrivită pentru o soţie tânără. O poartă ca să atragă privirile bărbaţilor, se vede de la o poştă.

— E uşor de înţeles, fără îndoială, cum poate atrage pe unii, spuse Faith surorii sale Hope, transmiţând mai departe informaţia. Are prospeţimea aceea care se veştejeşte repede. Mă mir, totuşi, de căpitanul Poldark. S-au mai întâlnit, desigur…

— Ce-a spus Faith? o întrebă Joan Teague pe Hope Teague, venindu-i rândul.

— Ce maimuţică drăguţă, spuse mătuşa Agatha, Demelzei, de acolo de unde şedea în capul mesei. Dă-mi-o să o ţin în braţe, dragă. Să nu-ţi fie frică, n-am s-o scap jos. Am legănat destui care s-au dus de mult, înainte ca să te naşti tu. Ia uite cum îmi zâmbeşte. Sau poate că are gaze. E o adevărată Poldark. Mutra lui taică-său.

— Bagă de seamă, spuse Demelza, să nu-i curgă saliva pe rochia dumitale frumoasă.

— E semn bun dacă o face. Uite, ţi-am adus ceva, dragă. Ţine puţin copilul. Ah! Ce junghiuri am azi! M-a zdruncinat rău gloaba aia bătrână… Uite, asta-i pentru copil.

— Ce-s astea? întrebă Demelza.

— Scoruşe uscate. Să le atârni sus la leagăn. Nu lasă zânele rele să se apropie…

— N-a avut încă vărsat de vânt, îi spuse Elizabeth lui Dwight Enys, mângâind uşor părul buclat al fiului ei, care şedea cuminte pe scaun lângă ea. M-am întrebat adesea dacă inocularea poate să-i facă rău unui copil mic.

— Nu, dacă e făcută cum trebuie, spuse Enys care şedea la masă lângă Elizabeth şi în afară de frumuseţea ei nu mai vedea nimic. Dar să vă adresaţi unui farmacist priceput.

— Oh, din fericire, avem unul bun în comitatul nostru. Nu este aici astăzi.

În cele din urmă masa se termină şi, cum ziua era frumoasă oaspeţii ieşiră să se plimbe prin grădină. Demelza se strecură printre ei până la Joan Pascoe.

— Aţi spus că sunteţi din Falmouth, domnişoară Pascoe, am auzit eu bine?

— Acolo am crescut, doamnă Poldark, dar locuiesc la Truro acum.

Demelza se uită în jur să vadă dacă o aude cineva.

— Cunoaşteţi din întâmplare un căpitan numit Andrew Blamey?

— Am auzit de el, doamnă Poldark. L-am văzut o dată sau de două ori.

— Mă întreb dacă mai locuieşte în Falmouth.

— Cred că da, din când în când, mai vine în oraş. Călătoreşte mult pe mare.

— De multe ori m-am gândit că mi-ar plăcea să vizitez portul, spuse Demelza visătoare. Se spune că e frumos. Mă întreb care-i timpul cel mai potrivit pentru a vedea corăbiile în radă.

— O, după furtună, când vasele vin să se adăpostească. E loc destul pentru toate ca să se ferească de furtună.

— Da, dar presupun că serviciul poştal funcţionează regulat, vasele vin şi pleacă la ore fixe. Am crezut că poşta pentru Lisabona pleacă în fiecare marţi.

— Nu, doamnă, cred că sunteţi greşit informată. Poşta pentru Lisabona pleacă în fiecare vineri seara, iarna, şi în fiecare sâmbătă dimineaţa în lunile de vară. Sfârşitul săptămânii e cel mai potrivit moment să urmăriţi serviciile regulat.

— Vă mulţumesc pentru informaţie, domnişoară Pascoe.

— Dragă, o întrebă Ruth Treneglos pe sora ei Patience, ce se vede venind? E vreo procesiune funerară? În acest caz, bătrâna Agatha o să spună că e semn rău.

Invitaţii observară că se apropiau noi oaspeţi. Străinii înaintau printre copacii de pe celălalt mal al pârâului în frunte cu un bărbat de vârstă mijlocie, îmbrăcat într-un costum negru lucios.

— Doamne Sfinte! exclamă Prudie de la fereastra salonului mic, e tatăl fetei. A venit când nu trebuia. Nu i-ai spus să vină miercuri, vierme scârbos ce eşti?

Jud se uită la ea uluit şi înghiţi o bucată mare de prăjitură cu stafide. Tuşi apoi supărat. Miercuri? Sigur că i-am spus miercuri. De ce să-i fi spus marţi când mi s-a spus să zic miercuri? Nu-s eu de vină. Mai bine dă-ţi tu peste gură.

Cu o senzaţie de greaţă în capul pieptului, Demelza îi recunoscuse pe nou-veniţi. Rămase fără glas, iar mintea părea să nu-i mai funcţioneze. Vedea cum se apropie un dezastru şi nu putea face nimic ca să-l preîntâmpine. În acel moment nici Ross nu era lângă ea; se îngrijea de mătuşa Agatha, deschizând uşile-glazvand care dădeau spre grădină pentru ca bătrâna să poată privi scena. Văzuse şi el grupul care se apropia.

Veniseră cu toţii. Tom Carne în persoană, mare şi voinic, cu aerul lui de om respectabil acum, mătuşa Chegwidden Carne, soţia lui, cu o bonetă pe cap şi gura strânsă, semănând cu o găinuşă neagră, iar în urma lor patru băieţi, slabi, lungani, stângaci, fraţii Demelzei.

Toată lumea tăcuse; nu se mai auzeau decât murmurul pârâului şi ciripitul unei păsărele. Cavalcada ajunse la podul de scândură pe care îl traversă bocănind cu ghetele lor ţintuite.

Verity ghicise cine erau nou-veniţii, o lăsă pe doamna Treneglos şi se duse lângă Demelza. Nu ştia cum s-o ajute altfel decât prin prezenţa ei, dar spera să-i lămurească cel puţin pe Francis şi pe Elizabeth.

Ross ieşi repede din casă şi, fără să se grăbească, se îndreptă spre podul peste care Tom Carne tocmai trecea.

— Bună ziua, domnule Carne, spuse el întinzându-i mâna. Mă bucur că aţi putut veni.

Carne se uită la el o clipă. Nu se mai văzuseră de mai bine de patru ani, când se luaseră la bătaie, făcuseră praf mobila din cameră şi până la urmă Carne se trezise aruncat în apa pârâului. Bătrânul se schimbase după doi ani de pocăinţă: ochii îi erau limpezi acum, hainele curate şi bune, avea un aer respectabil, dar aceeaşi privire neiertătoare. Şi Ross se schimbase între timp: dezamăgirea dispăruse, era mulţumit, era fericit cu Demelza, încăpăţânarea din el dispăruse, ştia acum să se stăpânească.

Carne, văzând că Ross nu-l ironizează, îi întinse mâna. Mătuşa Carne Chegwidden, deloc intimidată, îi strânse şi ea mâna, apoi se îndreptă spre Demelza. Cum Carne nu făcu niciun gest ca să-i prezinte pe cei patru tineri, Ross se înclină grav în faţa lor, iar ei, imitându-l pe cel mai mare îl salutară ducând câte un deget la frunte. Ross simţi o mulţumire ciudată văzând că niciunul nu semăna cu Demelza.

— Am aşteptat la biserică, fato, spuse Carne supărat adresându-se fiicei lui. Ai spus ora patru, şi la patru am fost acolo. Nu trebuia, n-aveai dreptul să o faci înainte. Nu ştiam ce să facem, dacă să plecăm acasă.

— Am spus *mâine* la patru, răspunse Demelza tăios.

— Da, aşa a spus şi omul pe care l-ai trimis. Dar era dreptul nostru să fim aici în ziua botezului şi omul a spus că botezul o să fie azi. Noi, rudele tale de sânge, avem mai mult drept să fim aici cu tine la botez decât toţi filfizonii ăştia.

Demelza simţi cum inima i se umple de o teribilă amărăciune. Omul care o bătuse atât în copilărie, făcând-o să nu-l mai iubească, omul căruia îi trimisese totuşi o invitaţie în semn de împăcare, venise, cu de la el putere, în altă zi ca să-i strice petrecerea. Eforturile ei erau

zadarnice; toată lumea va râde acum de Ross. Fără să se uite, îşi închipuia deja zâmbetele ironice de pe feţele lui Ruth Treneglos şi doamnei Teague. Îi venea să-i smulgă barba lui deasă şi neagră care acum începuse să albească; i-ar fi sfâşiat cu mâinile haina prea sobră şi respectabilă; i-ar fi mânjit nasul gros plin de vinişoare roşu cu pământ de pe brazdele ei cu flori. Cu disperarea în suflet, dar cu un surâs încremenit pe faţă, îi salută pe mama ei vitregă şi pe cei patru fraţi, Luke, Samuel, William şi Bobby: nume şi feţe pe care le iubise demult, când trăise viaţa aceea de coşmar, viaţă de care acum scăpase.

Fraţii ei, cel puţin, se simţeau intimidaţi de sora lor, pe care şi-o aminteau muncind ca o servitoare şi care devenise acum o doamnă bine îmbrăcată şi cu un nou fel de a se purta şi a vorbi. Stăteau la o distanţă respectabilă şi răspundeau morocănos la întrebările ei. În acelaşi timp Ross, cu toată politeţea şi demnitatea de care era în stare când voia, îi plimba prin grădină pe Tom Carne şi pe soţia lui, făcându-le neînduplecat cunoştinţă cu toţi musafirii. Se simţea în atitudinea lui o politeţe ca de oţel, care oprea orice reacţie din partea celor care nu erau obişnuiţi să stea de vorbă cu cei din clasele de jos. Pe măsură ce înaintau printre oaspeţi, Tom Carne privea din ce în ce mai aspru şi mai mânios etalarea de toalete luxoase ca şi atitudinea lipsită de seriozitate a acestor oameni faţă de solemnitatea momentului. La rândul ei soţia lui, mătuşa Chegwidden, strânse din buze nemulţumită când văzu rochia roşu aprins a lui Elizabeth, bluza prea decoltată şi strâmtă a lui Ruth Treneglos, şiragurile de perle ale doamnei Teague şi peruca ei creaţă.

Prezentările o dată terminate, conversaţiile reîncepură, deşi pe un ton mai scăzut.

Ross îi făcu semn lui Jinny să servească vinul de Porto şi coniacul. Cu cât beau mai mult cu atât ar fi vorbit mai mult, şi cu cât ar fi vorbit mai mult, eşecul petrecerii ar fi fost mai puţin evident.

Cu un gest, Carne dădu tava la o parte.

— Eu nu mai am de-a face cu aşa ceva, spuse el. Vai celor care încep să bea de cum se scoală şi beau până-şi pierd minţile! Eu am terminat cu ticăloşia şi băutura şi am pornit pe drumul virtuţii şi salvării sufletului meu. Ia să văd copilul, fato!

Ţeapănă şi îndârjită, Demelza îi întinse copilul… la inspecţie.

— Primul meu născut e mai mare ca ea, spuse doamna Chegwidden Carne, uitându-se crunt la copil. Nu-i aşa, Tom? În august face douăsprezece luni. Şi ce mai băiat frumos, chiar dacă e al meu!

— Ce-are la frunte? întrebă Carne. Ai scăpat-o pe jos?

— E de la naştere, răspunse Demelza mânioasă.

Carne se scărpină în barbă.

— Sper că i-ai ales bine naşii. Credeam c-am să fiu şi eu unul dintre ei.

Lângă pârâu, domnişoarele Teague chicoteau între ele, iar doamna Teague, plină de demnitate, cobora pleoapele ca şi cum ar fi tras jaluzelele la ferestre.

— Auzi! Să invite oameni de teapa lor şi să ni-i mai şi prezinte! E o insultă la adresa noastră. E un afront premeditat din partea lui Ross şi a soţiei lui de la bucătărie. Nu ştiu ce m-a făcut să accept invitaţia!

Dar fiica ei cea mai mică ştia ce are de făcut. Nu se gândise dinainte, nu avea un plan, dar se putea folosi de această ocazie. Luă un pahar cu vin de pe tavă şi se furişă prin spatele surorii ei până la George Warleggan.

— Nu crezi, îi şopti ea, că ar fi bine să stăm mai aproape de gazdele noastre? Am fost la puţine botezuri şi nu cunosc eticheta, dar cred că ar fi politicos să…

George o privi în ochii ei verzi uşor bridaţi. În sinea lui dispreţuise întotdeauna pe cei din familia Teague, iar faţă de ceilalţi, ca Poldark sau Chynoweth, ca şi faţă de toţi acei nobili al căror talent pentru afaceri era în proporţie inversă cu vechimea arborelui lor genealogic, simţea un amestec de respect exagerat şi condescendenţă. Puteau la rândul lor să-l dispreţuiască, dar ştia că unora le era deja frică de el. Familiei Teague nu-i dădea nicio atenţie; femei agitate, fără bărbaţi, trăind dintr-un venit de trei la sută şi de pe urma câtorva pogoane de pământ. Dar de când se căsătorise, Ruth se transformase atât de repede încât îşi dădea seama că trebuie să-şi revizuiască părerea despre ea. Ca şi Ross Poldark, de fapt, ea era făcută din alt aluat.

— Câtă modestie, doamnă, la o persoană atât de încântătoare, spuse el, dar nici eu nu mă pricep la botezuri.

Un hohot de râs se auzi în spatele lor: Francis tocmai le spusese o anecdotă lui John Treneglos şi Patience Teague.

Ruth şopti pe un ton afectat:

— Ar trebui să te porţi mai cuviincios, Francis, dacă nu vrei să ţi se facă observaţie. Văd că bătrânul se uită spre noi.

— N-avea grijă, spuse Francis, suntem în siguranţă. Mistreţul îşi zbârleşte întotdeauna coama înainte de a ataca. Se auziră iar râsete. Hei, fetiţo! se adresă el lui Jinny care trecea pe lângă el, mai este vin de Canare? Mai vreau un pahar. Eşti drăguţă. De unde te-a pescuit căpitanul Poldark?

Folosise verbul aproape fără să-şi dea seama, dar râsul lui Ruth nu lăsă nicio îndoială asupra celor ce gândea. Jinny se roşi toată.

— Sunt Jinny Carter, domnule. Înainte mă chema Jinny Martin.

— Da, da. Tonul lui Francis se schimbă imperceptibil. Îmi amintesc acum. Ai lucrat un timp la mina Grambler. Ce face soţul tău?

Jinny se lumină la faţă.

— Destul de bine domnule, după câte... după câte...

— După câte ştii. Sper că timpul va trece repede pentru voi amândoi.

— Mulţumesc, domnule, spuse Jinny, încă roşie la faţă, făcu o reverenţă şi trecu mai departe.

— Nu prea îi dai atenţie finei dumitale, Francis, spuse Ruth pe care o deranja tonul de stăpân al acestuia. Copila e neliniştită în absenţa ta. I-ar prinde bine o înghiţitură de vin.

— Se spune că toţi copiii de ţărani sunt crescuţi cu gin, spuse Patience Teague. Şi nu le face rău deloc. Citeam în urmă cu câteva zile că anul trecut s-au băut nu mai ştiu câte milioane de litri de gin.

— Nu l-au băut copiii pe tot, soră, spuse Treneglos.

— Fără îndoială că mai beau şi bere, ca variaţie, spuse Patience.

Tom Carne se uitase la ei tot timpul deşi nu auzise conversaţia. Apoi se întoarse spre doamna Carne şi o privi cu ochii lui sfredelitori.

— Aici nu-i decât necurăţenie, nevastă, rosti el în barbă. Nu-i un loc potrivit pentru un copil şi lume ca asta nu trebuie să vină la un botez. Am bănuit eu! Femei îmbrăcate ca stricatele şi cocoşii ăştia tineri plimbându-se printre ele, bând şi făcând glume. E mai rău ca în oraş, la Truro.

Soţia lui dădu din umeri. Ştia de mult toate astea, dar era mai puţin belicoasă din fire.

— Trebuie să ne rugăm pentru ei, Tom. Pentru ei toţi şi pentru fiica ta care e printre ei. Poate că va veni ziua când vor vedea adevărata lumină.

Julia nu voia să tacă şi Demelza se folosi de această scuză ca să intre cu ea în casă. Era disperată.

Ştia că, oricum s-ar fi terminat ziua, pentru ea era un eşec total. Dar ce prilej nesperat pentru gurile rele! Ce bucăţică gustoasă de mestecat! Ei bine, întâmplă-se ce s-o întâmpla! Nu mai putea face nimic. Încercase să fie ca ei, dar nu reuşise. Nu va mai încerca niciodată. Să plece toţi, să nu-i mai vadă, să se termine odată! S-o lase în pace!

Curând după plecarea Demelzei, Ruth împreună cu prietenii ei reuşiseră să se apropie de Tom Carne care putea astfel să audă ce vorbeau.

— Mie, spuse ea, nu-mi place nicio băutură afară de coniac sau vin de Porto; îmi place o băutură tare, dulce la gust, dar care să mă încălzească bine. Ce zici, Francis, n-am dreptate?

— Îmi aduci aminte de mătuşa Agatha, spuse el. La fel gândeşte şi ea, femeie înţeleaptă!

Începură toţi să râdă; de data aceasta de spusele lui Ruth.

Erau aproape de Tom Carne. Acesta făcu un pas înainte şi se opri exact în faţa lui Ruth.

— Care din voi e naşul copilului?

Francis se înclină uşor: Uitându-te la el din spate, vântul părea să râdă de el ridicându-i pulpanele hainei.

— Eu sunt.

Tom Carne se uită lung la ei.

— Cu ce drept?

— Cum?

— Cu ce drept? Spune-mi, cine ţi-a dat dreptul să-i fii naş?

Francis câştigase mult la cărţi cu o seară înainte: era mulţumit şi înţelegător.

— Aşa m-au rugat, m-au invitat.

— Invitat? spuse Carne. Da, poate că ai fost invitat. Da' izbăvit eşti?

— Izbăvit?

— Da, izbăvit.

— Izbăvit de ce?

— Izbăvit de păcate, de diavol şi osânda veşnică.

— Încă n-am aflat.

John Treneglos izbucni în hohote de râs.

— Uite, vezi, aici greşeşti, domnule, spuse Carne. Cei ce n-au luat în seamă chemarea Domnului Dumnezeu au ascultat chemarea diavolului. Ori una, ori alta. Cale de mijloc nu există. Ori Raiul cu îngerii, ori focul Gheenei şi cazanul cu smoală!

— Avem un predicator printre noi, spuse George Warleggan.

Doamna Carne îl trase de mânecă pe soţul său. Deşi pretindea că-i dispreţuieşte pe nobili, în realitate ea nu-i dispreţuia cu adevărat şi sincer aşa cum o făcea Tom Carne. Ea îşi dădea seama că în afara cercului lor îngust care se întâlnea la casa de rugăciuni, aceştia erau cei care conduceau în realitate lumea.

— Hai, Tom, hai să plecăm, spuse ea. Lasă-i. Ei trăiesc în valea întunericului şi nimic n-o să-i schimbe.

Ross, care intrase în casă cu Demelza pentru a o îmbărbăta, ieşi iar afară. Vântul sufla în rafale. Auzi discuţia şi imediat se îndreptă într-

acolo.

Tom Carne o împinse la o parte pe doamna Carne.

— Acum patru ani, începu el cu glas răsunător, păcătuiam împotriva Domnului şi-l serveam pe diavol. Trăiam în păcat, în preacurvie şi beţii. Miroseam a pucioasă de la o poştă şi mă îndreptam spre iad. Însă Domnul Dumnezeu mi-a arătat lumina adevărată şi mi-a îndreptat paşii spre mântuire, glorie şi bucurie. Dar cei care n-au primit binecuvântarea Domnului şi trăiesc în păcat şi necinste, nu au nici chemarea, nici dreptul de a se înfăţişa Domnului drept îndrumători ai unui copil nevinovat.

— Sper că-ţi dai seama de acuzaţiile care ţi se aduc, Francis, spuse Ruth.

Francis nu acceptă provocarea.

— Pe mine, spuse Francis, mă cam nedumereşte această împărţire netă în oi şi capre, cu toate că ştiu că oameni ca dumneata o fac. Dar, spune-mi, ce ne deosebeşte? Suntem oare atât de diferiţi unul de altul, încât dumitale moartea îţi pune pe frunte o cunună de aur, iar pe mine mă aruncă în fundul iadului? Cine îţi dă dreptul să spui că dumneata eşti un păstrător mai bun al credinţei şi un exemplu mai bun pentru un copil decât mine? Îţi pun această întrebare cu toată sinceritatea. Dumneata spui că eşti mântuit. Dumneata o spui. Dar cum o dovedeşti? Ce mă poate împiedica să spun că eu sunt Marele Vizir şi Păstrător al celor şapte peceţi? Ce mă poate împiedica să strig în gura mare că eu sunt mântuit, că a mea e împărăţia cerurilor şi ale dumitale chinurile iadului? Eu mă ridic la ceruri şi dumneata cobori în iad!

John Treneglos izbucni într-un hohot homeric de râs. Carne se uită la el cu o expresie severă pe faţa lui mare, învineţită de furie.

— Lasă-l, îi spuse doamna Carne cu o voce ascuţită. E diavolul curat care te îndeamnă la ceartă zadarnică.

Atraşi ca de un magnet, oaspeţii se strânseră în jurul acestui punct focal zgomotos.

Ross se apropie de ei.

— Se stârneşte vântul, spuse el. Doamnele s-ar simţi mai bine dacă ar intra înăuntru. Vrei să o ajuţi pe mătuşa Agatha, Francis? Făcu un gest în direcţia bătrânei care, cu vechiul ei talent de a produce încurcături, plecase de lângă fereastră şi, clătinându-se pe picioare, traversa singură pajiştea fără să o sprijine cineva.

— Nu, spuse Carne, nu vreau să stau sub acelaşi acoperiş cu cei ce au gânduri păcătoase. Îi aruncă lui Ruth o privire ascuţită. Acoperă-ţi pieptul, femeie! Nu ţi-e ruşine, păcătoaso? Multe femei au fost biciuite

în public pentru mai puţin.

Se făcu o linişte apăsătoare.

— Cum îţi permiţi, obraznicule! se răsti Ruth roşie de mânie. Dacă e vorba de bici, tu meriţi să fii biciuit. John! Ai auzit ce-a zis?

Soţul ei, care nu avea mintea prea ageră şi era pornit să vadă mai ales partea comică a lucrurilor, nu şi-a dat seama la început de ce se întâmplă. Îşi înăbuşi râsul şi începu să strige la el:

— Neruşinatule, împuţitule, porc bătrân ce eşti! Îţi dai seama cu cine vorbeşti? Cere scuze imediat doamnei Treneglos că dacă nu, vai de spinarea ta!

Carne scuipă în iarbă.

— Dacă adevărul supără, apoi nu adevărul e de vină. Datoria femeii e să se îmbrace modest şi decent, nu să ia ochii bărbaţilor ca o neruşinată. Dacă ar fi nevastă-mea, jur că…

Ross se repezi să-i despartă şi-l apucă pe Treneglos de mână. Un moment se uită ţintă la vecinul său roşu la faţă şi furios.

— Dragul meu John. De ce să vă certaţi? Cu toate doamnele de faţă!

— Vezi-ţi de treaba ta, Ross! Individul ăsta e insuportabil…

— Să îndrăznească! spuse Carne. De doi ani n-am mai intrat în arenă, dar tot am de gând să-i arăt vreo două. Dacă Domnul…

— Hai să plecăm, spuse doamna Carne. Hai să plecăm.

— E problema mea, John, spuse Ross, continuând să-l privească pe Treneglos. Nu uita să sunteţi amândoi oaspeţii mei. Nu ţi-aş putea permite să-l baţi pe socrul meu.

Urmă un moment de tăcere. Toţi cei prezenţi erau uluiţi ca şi cum simpla afirmare a adevărului pe care toţi îl ştiau îi şocase şi-i potolise.

John încercă să-şi smulgă braţul din strânsoarea lui Ross, dar nu reuşi. Se înroşi mai tare la faţă.

— E firesc, spuse Ruth, ca Ross să vrea să fie de partea cuiva cu care se înţelege foarte bine acum.

— E firesc, spuse Ross dându-i drumul lui John, să doresc să fiu în relaţii bune cu vecinii mei, dar nu cu preţul unui scandal în casa mea. Doamnelor nu le place să vadă haine sfâşiate şi sânge curgând din nas. Se uită la Ruth şi la petele mici, roşii care se vedeau sub fardul gros. Cel puţin unora nu le place.

— E ciudat, Ross, spuse Ruth, cum te-ai schimbat de când te-ai căsătorit. Cred că înainte erai mai politicos. Nu ştiu ce-a putut să te schimbe într-atâta încât să te porţi ca un ţărănoi.

— Să-şi ceară scuze! strigă Treneglos. Omul ăsta mi-a insultat soţia! Nu-mi pasă cine e, socru sau altceva! Dacă ar fi de aceeaşi condiţie

socială ca mine, l-aş provoca la duel. Cum de suporţi atâta neruşinare, Ross? Să fiu al dracului dacă m-aş mulţumi cu…

— Adevăru-i adevăr şi gata! se răsti Carne la el. Blestemele şi înjurăturile n-ajută la nimic…

— Ţine-ţi gura, omule! i-o întoarse Ross. O să-ţi cerem părerea când vom avea nevoie de ea. Tom amuţi şi Ross se întoarse spre Treneglos. Felul de a te purta, manierele depind de educaţie; John, cei crescuţi după acelaşi cod moral vorbesc aceeaşi limbă. Dă-mi voie să-ţi cer eu scuze pentru jignirea adusă ţie sau soţiei tale.

Şovăind puţin, mai calm acum, John se uită la soţia sa, apoi mormăi printre dinţi:

— Nu prea ştiu ce să spun, Ross. Ce zici tu e corect. N-aş vrea să mă opun. Dacă Ruth consideră că…

În dezavantaj acum, Ruth spuse:

— Mărturisesc că aş fi preferat să nu se întâmple toate acestea. Dar, desigur, dacă Ross vrea să-şi apere rudele… Noi care ştim cum să ne purtăm ar trebui să fim înţelegători cu cei care nu ştiu cum să se comporte.

Brusc, un ţipăt îi făcu pe toţi să se întoarcă. Mătuşa Agatha, de care uitaseră toţi în timpul altercaţiei, traversa repede pajiştea îndreptându-se spre ei, când o pală de vânt o ajunse din urmă. Văzură o bătrână greu de recunoscut, cu câteva fire de păr cărunt în creştetul capului, în timp ce o bonetă mov şi o perucă se rostogoleau duse de vânt în direcţia pârâului. Francis şi încă vreo câţiva alergară să le prindă. După ei, aduse de vânt, se auzea un torent de înjurături din alte vremuri pe care niciunul din ei nu le mai auziseră. Nici chiar Lady Bodrugan n-ar fi întrecut-o.

*

O oră mai târziu Ross o găsi pe Demelza zăcând în pat, disperată, dar fără să verse o lacrimă. Toţi oaspeţii plecaseră, pe jos sau călare, ţinându-şi cu mâna pălăriile, fustele şi pulpanele hainelor fluturând în vânt.

Demelza îi condusese la plecare, cu un zâmbet politicos, dar împietrit pe faţă. Mormăise apoi o scuză şi fugise.

— Te caută Prudie, îi spuse Ross. Nu ştiam unde eşti. Vrea să ştie ce să facă cu mâncărurile rămase.

Ea nu-i răspunse.

— Demelza!

— O, Ross, spuse ea, sunt distrusă.

El se aşează pe marginea patului.

— Nu merită, draga mea. Linişteşte-te.

— O să ne vorbească toată lumea, în tot ţinutul. Ruth Treneglos şi cu toţi ai ei o să aibă grijă să afle toată lumea.

— N-ai niciun motiv să te necăjeşti. Astea-s fleacuri, vorbe. Dacă n-au nimic mai bun de făcut, lasă-le să pălăvrăgească.

— Sunt atât de mâhnită. Am vrut să le dovedesc că sunt o soţie potrivită pentru tine, că ştiu să mă îmbrac cu haine elegante, să mă port ca o doamnă şi să nu te fac de ruşine. În schimb se întorc acasă râzând pe înfundate. „Aţi aflat ce s-a întâmplat cu nevasta căpitanului Poldark, aia care a fost ajutoare de bucătăreasă…” O! aş vrea să mor!

— Ceva ce nu mi-ar plăcea deloc. Prefer o bătaie cu John Treneglos. O mângâie pe picioare. Ăsta a fost numai primul obstacol, fetiţo, prima încercare. Acum mergem mai departe. Numai cineva slab de înger ar putea renunţa atât de repede.

— Aşa deci, crezi că-s slabă de înger.

Demelza îşi trase piciorul supărată, deşi fără motiv. Ştia că dintre toţi cei de faţă în după-amiaza aceea Ross se comportase cel mai bine. Dar o nemulţumea calmul cu care privea lucrurile şi felul în care se purta acum, văzând în el condescendenţă mai curând decât înţelegere. Pentru prima dată îi displăcea faptul că o numise „fetiţo”, cuvânt care pentru ea dovedea mai mult condescendenţă decât dragoste.

Dar de fapt principalul motiv de nemulţumire era Elizabeth. Elizabeth câştigase. Era atât de frumoasă, atât de graţioasă şi de senină. Stătuse la o parte, nu se amestecase în cearta lor. Se mulţumise numai să fie prezentă. Prezenţa ei era suficientă pentru a arăta diferenţa dintre ele. Elizabeth reprezenta, prin contrast, tot ceea ce soţia lui Ross nu putea fi. Tot timpul cât a stat lângă ea mângâind-o pe picior şi consolând-o cu un aer distrat, s-a gândit desigur la Elizabeth.

— Noua credinţă a bătrânului, spuse Ross, s-a grefat pe vechile lui obiceiuri. E un om care nu se poate stăpâni.

— Jud e de vină că le-a spus că vor fi două petreceri, strigă Demelza. Îmi vine să-l omor!

— Draga mea, peste o săptămână totul va fi uitat şi nimănui n-o să-i mai pese. Şi mâine avem alţi oaspeţi? Martin cu toţi ai lui şi Daniel şi Joe şi Betsy Triggs şi Will Nanfan şi încă mulţi. O să petreacă şi o să danseze afară pe pajişte, şi nu uita că vin şi actorii ambulanţi să joace în faţa noastră.

Demelza se întoarse cu faţa în jos.

— Nu mai pot, Ross, spuse ea cu voce pierdută şi înăbuşită, trimite-le

vorbă să nu mai vină. Am făcut tot ce-am putut, dar nu-i destul. Poate că e vina mea că încerc să par ceea ce nu pot să fiu. Ei bine acuma s-a terminat. Nu mai pot. Nu mai am curaj.

Capitolul IV

Cu trei zile înainte de botez avusese loc o şedinţă furtunoasă a acţionarilor minei Wheal Leisure la care Ross şi doctorul Choake se certaseră din nou. Ross se pronunţase în favoarea dezvoltării întreprinderii. Choake o numea acţiune riscantă şi era în favoarea consolidării ei. Ross o numea obstrucţie. Discuţia se terminase cu oferta lui Ross să cumpere partea deţinută de Choake la un preţ întreit faţă de cel plătit de acesta. Choake acceptase, foarte demn, şi în dimineaţa de după botez Ross se duse călare la Truro să discute cu bancherul său cum să facă rost de suma necesară.

Harris Pascoe, un bărbat mărunt, fără vârstă, cu ochelari cu rame de oţel şi bâlbâit pe deasupra, îi demonstră că ipotecând Nampara putea acoperi costul părţii pe care dorea să o cumpere de la Choake, dar că afacerea nu era deloc rentabilă la acest preţ. Preţul aramei era în scădere, topitoriile nu mai puteau vinde şi metalul zăcea luni de zile până să se găsească cumpărători. Ross îl aprecia pe Harris Pascoe şi nu vedea niciun motiv să vină cu o contrapropunere.

Plecând de la bancher, trecu pe lângă un tânăr care i se păru cunoscut. Îl salută şi vru să treacă mai departe, dar tânărul îl opri.

— Ce faceţi, domnule căpitan? Aţi fost foarte amabil că m-aţi invitat ieri. Nu cunosc aproape pe nimeni pe aici şi am apreciat bunăvoinţa dumneavoastră.

Dwight Enys o însoţise pe Joan Pascoe la botez. Părea un om cumsecade, pe faţa lui se citea hotărâre şi curaj în pofida trăsăturilor lui tinereşti. Ross nu trecuse prin această fază. Când plecase în America nu era decât un tânăr slab şi deşirat, se întorsese de acolo un adevărat veteran de război.

— După nume mi se pare că aveţi rude pe aici.

— Am veri de-al doilea aici, dar n-aş dori să abuzez de relaţiile de familie. Tatăl meu e originar din Penzance, iar eu am studiat medicina la Londra.

— Aveţi de gând să profesaţi medicina?

— Mi-am luat doctoratul în medicină anul acesta, dar viaţa la Londra este scumpă. M-am gândit să mă stabilesc pe aici, un timp cel puţin, să-mi continui studiile şi să mă întreţin îngrijind câţiva pacienţi.

— Dacă vă interesează subnutriţiile şi bolile specifice minerilor aici găsiţi subiecţi de studiu.

Enys păru surprins:

— V-a spus cineva?

— Nu mi-a spus nimeni nimic.

— Într-adevăr mă interesează plămânii. Şi se pare că locul cel mai potrivit pentru studiu şi practică în acelaşi timp este în comunităţile de mineri unde tuberculoza este foarte răspândită.

Tânărul prindea curaj.

— Şi, în ce mă priveşte, frigurile. Sunt multe de întrebat, experimente de făcut... Dar fără îndoială că vă plictisesc, domnule. Când încep nu mă mai opresc...

— Medicii pe care-i cunosc, spuse Ross, preferă să vorbească despre succesele lor la vânătoare. Ar trebui să mai discutăm despre aceste probleme. După câţiva paşi se opri şi-l întrebă pe Enys: Unde intenţionaţi să vă stabiliţi?

— Acum stau la familia Pascoe, o lună. Voi încerca să găsesc o casă mică pe undeva între Truro şi Chacewater. În această regiune nu se mai află alt doctor.

— Ştiţi probabil, spuse Ross, că mă ocup de o mină pe care poate aţi văzut-o ieri, de la mine de acasă.

— Am văzut ceva, dar nu ştiam...

— Postul de medic al minei este vacant acum. Dacă vă interesează vi-l pot oferi. Mina este mică, vreo optzeci de oameni acum, dar aţi putea avea un venit de paisprezece şilingi pe săptămână şi aţi câştiga şi experienţă.

Dwight Enys se înroşi la faţă de plăcere, dar se simţi stânjenit în acelaşi timp:

— Sper că nu aţi crezut că...

— Dacă aş fi crezut nu v-aş fi propus.

— Mi-ar fi de mare ajutor. E genul de muncă pe care o doresc. Dar... distanţa ar fi considerabilă.

— Înţeleg că încă nu v-aţi hotărât asupra casei. Există posibilităţi şi pe aici.

— Nu e niciun medic bine cunoscut?

— Choake? O, e loc destul şi pentru altcineva. Are avere şi nu se omoară cu munca. Mai gândiţi-vă şi anunţaţi-mă ce aţi hotărât.

— Mulţumesc, domnule. Sunteţi foarte bun.

Dacă se pricepe, se gândi Ross când ieşi, pe stradă, o să văd dacă va putea face ceva pentru Jim când va ieşi de la închisoare. Choake nu a

făcut nimic. Carter era închis de mai bine de un an şi de vreme ce supravieţuise, în ciuda plămânului bolnav, exista speranţa că va trăi şi în următoarele zece luni şi va reveni la Jinny şi la copii. Ross îl văzuse în ianuarie şi îl găsise slab şi fără puteri, dar, ţinând seama de viaţa în închisoare, condiţiile la Bodmin erau suportabile. Jinny şi tatăl ei, Zacky Martin, îl vizitaseră de două ori. Se duseseră pe jos, o zi de drum, şi se întorseseră a doua zi; dar douăzeci şi şase de mile era prea mult pentru o femeie care încă mai alăpta.

Se gândi să o ducă el într-o zi.

Era supărat pentru că disputa cu Choake avea să-l lase destul de strâmtorat tocmai acum când şi-ar fi putut permite mai multe cheltuieli pentru plăcerile vieţii, dar şi pentru lucruri absolut necesare; avea neapărată nevoie de alt cal. La naşterea Juliei făcuse noi cheltuieli pe care nu avusese cum să le evite şi nici nu voia. Era supărat că fusese atât de nesocotit.

Intră în han, la Leul Roşu, care era plin de lume, şi se aşeză într-un colţ mai retras, lângă uşă. Sosirea lui nu rămase neobservată: după ce chelnerul îi aduse cele comandate, auzi paşi discreţi lângă el.

— Căpitanul Poldark, nu? Bună ziua, domnule. Nu vă vedem prea des prin oraş.

Ross se uită nu prea binevoitor la cel ce i se adresa. Era Blewett, director şi acţionar la Wheal Maid, una din minele de aramă din Idless Valley.

— Nu, nu prea am timp decât pentru vizite de afaceri.

— Îmi permiteţi să stau la masa dumneavoastră? Negustorii de lână de aici nu mă interesează. Mulţumesc. Văd că preţul aramei a scăzut iar.

— Am aflat şi eu.

— Dacă va continua să scadă o să dăm faliment.

— Nici nu vă închipuiţi cât regret eu acest lucru, spuse Ross, deşi nu-i plăcea a face cauză comună cu acest om pentru care simţea aversiune din simplu motiv că îi ghicise gândurile.

— Ajungi să doreşti să se întâmple orice numai pentru a opri tendinţa de scădere a preţului, spuse Blewett punând paharul pe masă şi mişcându-se neliniştit.

Ross ridică ochii spre el. Văzu că Blewett era foarte îngrijorat.

Avea cearcăne adânci sub ochi şi colţurile gurii lăsate în jos. Îl aştepta curând închisoarea pentru datornici, iar familia avea să-i moară de foame. Această perspectivă îi dăduse curajul de a se adresa lui Ross care avea reputaţia unui om greu de abordat. Poate că avusese

loc o adunare cu ceilalţi acţionari şi simţea că se sufocă dacă nu vorbeşte cu cineva.

— Nu cred că situaţia va rămâne mult timp aşa. Creşte mereu consumul de aramă pentru motoare de tot felul. Cu cât oraşele vor avea nevoie de mai mult metal, cu atât va creşte şi preţul.

— În perspectivă aveţi dreptate, dar din nefericire noi toţi suntem obligaţi să plătim dobânzi cu scadenţă scurtă. Trebuie să vindem minereul ieftin ca să supravieţuim. Dacă societăţile care achiziţionează minereul de aramă şi topitoriile ar fi conduse de oameni cinstiţi am depăşi mai uşor această perioadă. Dar în momentul de faţă nu avem nicio şansă.

— Nu cred că e în interesul celor care se ocupă cu topitul să menţină preţurile scăzute, spuse Ross.

— Nu preţul pieţei, domnule, dar preţul pe care-l oferă ei. E un cerc vicios, căpitane Poldark, şi noi o ştim, spuse Blewett. Ce şansă avem noi să obţinem un preţ bun când societăţile nu se concurează între ele la licitaţii?

Ross încuviinţă şi se uită la oamenii care intrau şi ieşeau din han. Un orb se îndrepta pipăind către bar.

— Sunt două modalităţi de a combate răul.

Blewett se agăţă de această speranţă.

— Ce propuneţi?

— Aş propune ceva ce nu este posibil. Societăţile care achiziţionează metalul nu vor să-şi facă una alteia concurenţă prin licitaţii. Ei bine, dacă şi minele ar fi unite, ar putea refuza să vândă atâta timp cât societăţile nu vor să plătească mai mult. În definitiv nu pot supravieţui fără noi, noi suntem cei ce producem.

— Da, da. Înţeleg ce vreţi să spuneţi. Continuaţi!

În acelaşi moment un bărbat trecu prin faţa ferestrei joase şi intră în han. Ross se gândea la ce spusese şi pentru câteva clipe silueta cunoscută, îndesată şi cu mersul uşor legănat, nu-i atrase atenţia. Apoi îşi aduse brusc aminte. Ultima dată îl văzuse acum câţiva ani plecând de la Nampara, călare după duelul cu Francis, în timp ce Verity rămăsese în urmă uitându-se după el.

Ross lăsă capul în jos privind masa.

Între el şi masă – ca şi cum s-ar fi uitat la soare – se afla imaginea a ceea ce văzuse: haină albastră de bună calitate, cravată neagră, dantelă la manşetă; îndesat şi foarte impresionant – faţa era diferită, totuşi, riduri mai adânci în jurul gurii, buzele strânse şi ochii plini de mândrie.

Nu s-a uitat nici în dreapta nici în stânga, ci a intrat direct în una din săli.

— Ceea ce ne trebuie, domnule căpitan, e un conducător, spuse Blewett cu înflăcărare. Un om cu greutate, integru, sigur pe sine, şi care să acţioneze în numele nostru. Un om aşa ca dumneavoastră.

— Cum? spuse Ross.

— Sper că-mi veţi ierta propunerea. Dar în lumea mineritului este o vorbă: fiecare pentru sine şi să-i ia dracu' pe toţi ceilalţi. Avem nevoie de un conducător care să strângă toţi oamenii la un loc şi să-i facă să lupte ca unul. Competiţia e bună când industria înfloreşte, dar nu ne-o putem permite în ziua de azi. Societăţile care achiziţionează arama sunt rapace – nu există alt cuvânt. Pretind reduceri mari de preţ pentru pierderi. Dacă am găsi un conducător, domnule căpitan…

Ross asculta cu jumătate de ureche.

— Ce altă propunere aveţi? întrebă Blewett.

— Propunere?

— Aţi spus că există două modalităţi de a combate răul, în situaţia noastră…

— Cealaltă propunere ar fi ca minele să înfiinţeze societatea lor proprie – care să cumpere minereul, să construiască o turnătorie în apropiere, să rafineze şi să vândă produsele proprii.

Blewett începu să bată cu degetele nervos în masă.

— Vreţi să spuneţi să…

— Să înfiinţăm o societate, o societate a noastră, independentă, şi profiturile să revină celor care conduc minele. Acum profitul intră în mâinile unor negustori ca Warleggan, care îşi bagă nasul în toate afacerile.

Blewett clătină din cap.

— Ar fi nevoie de un capital foarte mare. Aş dori mult să putem…

— Nu mai mare decât până acum; ar fi în schimb mult mai multă unitate de acţiune.

— Ar fi minunat, spuse Blewett. Domnule căpitan, aveţi – dacă pot spune aşa – calitatea de a conduce şi de a asigura unitatea. Celelalte societăţi ar lupta ca să ne elimine, dar pentru mulţi, pe care-i ameninţă ruina, ar însemna speranţă şi încurajare.

Disperarea îl făcuse pe Harry Blewett să devină elocvent. Ross îl ascultă pe jumătate sceptic, pe jumătate serios. Propunerile lui însuşi deveneau mai clare acum că le făcuse. Dar nu se vedea în rolul de reprezentant al intereselor proprietarilor de mine din Cornwall. Îşi cunoştea oamenii, spiritul lor de independenţă, rezistenţa lor

încăpăţânată la orice idee nouă şi ştia ce efort imens ar fi fost necesar ca să întreprindă aşa ceva.

Stătură de vorbă un timp la un pahar de coniac. Blewett părea să găsească alinare în discuţia lor. Temerile se micşorau când le dădea glas. Ross asculta cu o ureche, dar era cu ochii după Andrew Blamey. Era timpul să plece. O convinsese pe Demelza, deşi adânc rănită, să nu renunţe la a doua petrecere. Blewett îl aduse şi pe William Aukett, directorul unei mine din Ponsanooth Valley, la masa lor. Îi explică şi acestuia despre ce era vorba. Aukett, om practic şi chibzuit, spuse că planul lor ar fi salvat industria, fără îndoială, dar de unde să faci rost de capital decât de la bănci care însă erau în alianţă cu celelalte societăţi.

Ross, dorind să-şi susţină ideea, spuse că mai existau oameni cu influenţă şi prin alte părţi. Dar, fără îndoială că afacerea nu putea fi pusă pe picioare cu cinci, şase sute de lire. Avem nevoie de vreo treizeci de mii de lire înainte de a avea rezultate, cu alternativa de a avea un profit enorm sau de a pierde tot.

Departe de a-l descuraja pe Blewett, spusele lui Ross păreau să-i mărească entuziasmul, dar chiar în clipa în care scosese o foaie de hârtie pătată, şi voia să ceară toc şi cerneală, o bufnitură puternică zgudui cănile de cositor atârnate pe pereţii hanului şi murmurul de voci încetă brusc. În tăcerea care se lăsase se auzi zgomotul cuiva care se târa pe podea în sala alăturată, apoi zgomot de paşi grăbiţi şi o jiletcă roşie zbură afară ca un fulger, în timp ce hangiul intra repede în sală.

— Ăsta nu e un loc pentru ceartă şi scandal, domnule. Avem întotdeauna neplăceri când veniţi. Nu mai permit aşa ceva. Am să…

Vocea se stinse. În locul ei se auzi vocea mânioasă a lui Andrew Blamey.

Ieşi, croindu-şi drum printre cei ce se înghesuiseră în uşă. Nu era beat. Ross se întrebă dacă băutura fusese într-adevăr problema lui Blamey. Acesta avea un stăpân mai puternic: caracterul lui arţăgos.

Francis şi Charles, şi chiar el mai de mult, avuseseră dreptate. Să o încredinţezi pe blânda şi generoasa Verity unui astfel de om…

Trebuia să-i spună Demelzei. În felul acesta n-o să-l mai bată la cap.

— Îl cunosc, spuse Aukett. Este căpitanul bricului Caroline, care asigură serviciul poştal între Falmouth şi Lisabona. Se poartă foarte aspru cu oamenii de pe vas; se spune că şi-a omorât soţia şi copiii, deşi dacă ar fi aşa nu ştiu cum de nu e la închisoare.

— S-a certat cu soţia lui şi a trântit-o la pământ când era însărcinată, spuse Ross. Ea a murit. Cei doi copii nu au păţit nimic, după câte ştiu.

Se uitară lung la el câteva clipe:

— Se spune că s-a certat cu toată lumea din Falmouth, remarcă Aukett. Cât despre mine, eu îl evit. Are o privire înfricoşătoare.

*

Ross se duse să-şi ia calul pe care îl lăsase la hanul La Cocoşii Bătăioşi. Nu-l mai văzuse pe Blamey dar, în drum, trecu pe lângă reşedinţa din oraş a familiei Warleggan şi se opri o clipă la vederea trăsurii lui George, care tocmai trăgea în faţa casei. Era un vehicul luxos, făcut din lemn scump lustruit, cu roţi vopsite în verde şi alb, trasă de patru cai suri frumoşi. Călăreţul înaintaş, vizitiul şi lacheul erau îmbrăcaţi în livrele de culoare verde cu alb, mai eleganţi decât cei ai familiilor Boscawen sau de Dunstanwille.

Lacheul coborî repede ca să deschidă uşa. Din trăsură coborî mama lui George, o femeie grasă, de vârstă mijlocie, înveşmântată în dantele şi mătăsuri din care abia se mai zărea. Uşa casei se deschise larg şi alţi lachei o întâmpinară. Trăsura luxoasă porni mai departe.

Ross nu era omul căruia să-i placă prea mult luxul şi ostentaţia, chiar dacă şi le-ar fi putut permite; dar în ziua aceea contrastul l-a izbit cu toată ironia. Nu atât pentru că Warleggan putea să aibă o trăsură cu patru cai în timp ce el nu-şi putea cumpăra nici măcar un al doilea cal de care avea atâta nevoie, dar pentru că toţi aceşti negustori, bancheri şi industriaşi ai căror părinţi sau bunici nici nu ştiau carte, puteau fi atât de prosperi acum în timp de criză, în timp ce pe oameni de ispravă ca Blewett şi Aukett – şi pe alţii ca ei – îi păştea ruina.

Capitolul V

A doua petrecere de botez s-a desfăşurat fără niciun incident. Minerii, fermierii şi soţiile lor nu s-au îndoit niciun moment că vor petrece bine. Oricum era sărbătoare la Sawle şi, dacă n-ar fi fost invitaţi aici, cei mai mulţi ar fi petrecut după-amiaza acolo dansând sau încercându-şi norocul la jocuri, ori îmbătându-se în vreo cârciumă.

În prima jumătate de oră la Nampara s-au simţit cam stânjeniţi aflându-se în companie mai aleasă, dar curând timiditatea le-a dispărut.

Se aflau la o sărbătoare de vară după obiceiurile vechi, fără rafinamente moderne care să-i stânjenească. Demelza, Verity şi Prudie începuseră pregătirile dis-de-dimineaţă. Au făcut plăcinte enorme cu carne de vită aşezată în straturi între foile de aluat, peste care au turnat

smântână. Au fript patru gâşte şi doisprezece claponi dolofani şi au copt prăjituri mari cât pietrele de moară. Ca băuturi era hidromel, bere de casă, cidru şi vin de Porto. Ross socotise cinci litri de cidru pentru fiecare bărbat şi trei pentru femei, crezând că va ajunge.

După masă toată lumea a ieşit afară pe pajişte, unde femeile s-au luat la întrecere care fuge mai repede, copiii au dansat în jurul pomilor de armindeni şi s-au jucat de-a baba oarba, iar bărbaţii s-au luat la întrecere în lupta corp la corp. După câteva reprize lupta finală s-a dat între cei doi fraţi Daniel, Mark şi Paul. A câştigat Mark, aşa cum era de aşteptat. Demelza i-a oferit ca premiu o cravată de un roşu aprins. Apoi, după ce s-a mai aşezat mâncarea, au fost poftiţi iar înăuntru ca să bea ceai şi să mănânce prăjituri cu şofran şi turtă dulce.

Evenimentul zilei a fost sosirea trupei de actori ambulanţi. Cu o săptămână înainte Ross văzuse la Redruth un afiş zdrenţuit, scris de mână, fixat cu un cui de o uşă, anunţând sosirea în oraş a trupei Aaron Otway care urma să dea reprezentaţii cu piese muzicale faimoase atât vechi cât şi moderne.

Îl găsise pe directorul trupei în cea mai mare din cele două rulote sărăcăcioase în care călătoreau şi îl angajase să joace o piesă, miercurea următoare, în biblioteca de la Nampara. Au mutat lemnele din bibliotecă într-un colţ, au măturat camera şi au pus scânduri peste lăzi ca să poată şedea spectatorii. Câteva perdele legate cu sfoară despărţeau partea din fund a bibliotecii formând scena.

Au jucat *Elfrida* sau *Soţia Pierdută*, o tragedie de Johnson Hill, şi apoi o comedie numită *Abatorul*. Jud Paynter stătea lângă scenă şi curăţa mucurile lumânărilor când făceau fum.

Pentru oameni simpli, de la ţară, reprezentaţia a avut tot farmecul şi strălucirea spectacolelor de pe Drury Lane[2]. Trupa era formată din şapte actori – un amestec de ţigani, cabotini şi cântăreţi ambulanţi.

Aaron Otway, directorul trupei, un bărbat gras, cu nas ascuţit şi un ochi de sticlă, avea talent de saltimbanc; recită prologul cu vocea lui nazală, dar plină de elan, interpretă apoi rolul tatălui schilod, şi al asasinului; în ultimul rol purta o pelerină magică, o mască şi o perucă mare neagră. Timpul cât a stat în scenă, ca şi paharul umplut mereu după terminarea spectacolului, au fost bine folosite. Rolul eroinei au fost jucat de o blondă de patruzeci şi cinci de ani, care avea guşă şi mâini mari, cu degetele încărcate de inele; dar cea mai bună actriţă a trupei era o brunetă, de vreo nouăsprezece ani, cu ochii jucăuşi, şi care

[2] Stradă în Londra, vestită în sec. XVII–XVIII prin teatrele sale (n.tr.).

interpretă rolul fiicei cu o sfială prefăcută, şi pe cel al femeii de stradă, cu un succes remarcabil.

Ross se gândea că actriţa ar putea ajunge departe dacă persevera. Însă, probabil că nu va avea nici prilejul nici norocul să răzbească şi va termina ca târfă la colţ de stradă sau executată prin spânzurătoare pentru furt.

Cu totul alte gânduri îl frământau pe cel de lângă el. Mark Daniel, tânărul de treizeci de ani, înalt, puternic, cu faţa suptă, nu mai cunoscuse în viaţa lui pe cineva care să se compare cu fata aceasta. I se părea atât de gingaşă, de graţioasă, de sclipitoare, avea un fel al ei de a se ridica în vârful picioarelor, de a lăsa capul în jos, de a cânta, dulce şi armonios; în ochii ei negri se reflecta lumina pâlpâitoare a lumânărilor. Pentru el nu era nimic fals în modestia ei. Lumina fumegândă scotea în evidenţă linia pură a obrazului tânăr; costumul ieftin, de culoare ţipătoare, părea exotic şi ireal. Se deosebea de toate celelalte femei ca şi cum s-ar fi tras dintr-o rasă mai pură şi mai fină. Cât au durat piesa şi cântecele, bărbatul a stat acolo, tăcut, şi nu şi-a dezlipit ochii de la ea când era în scenă. Când dispărea, se uita în gol fără a părea să vadă decorul.

După terminarea spectacolului, Will Nanfan îşi luă vioara, Nick Vigus flautul şi Pally Rogers cornetul. Băncile au fost date la o parte şi a început dansul. Nu era menuetul graţios dar sobru, ci dansul plin de vigoare al ţăranilor. Au dansat „Cuckolds All Awry”[3], „All in a Garden Green”[4] şi „An Old Man’s a Bedful of Bones”[5]. Apoi cineva propuse „The Cushion Dance”[6]. Un tânăr începu să danseze dând ocol camerei cu o pernă în braţe. Se opri apoi şi fredonă: „Aici mă opresc cu dansul meu”, la care cei trei muzicanţi răspunseră în cor: „Vai, domnule, cum de spuneţi asta?” Dansatorul le răspunse fredonând din nou: „Pentru că Betty Prowse nu vrea să vină să danseze cu mine.” Iar muzicanţii îi răspunseră: „Vrea sau nu, tot o să vină.” Tânărul puse perna jos în faţa fetei, ea îngenunche şi băiatul o sărută. Apoi au ocolit camera ţinându-se de mână şi cântând: Tra la la, tra la la, hai să mai dansăm o dată, dansul ăsta minunat. Urmă apoi fata la rând.

Totul s-a desfăşurat cu bine până când s-au pornit şi bătrânii. Zacky Martin pus pe rele o invită pe mătuşa Betsy Triggs. Mătuşa Betsy,

[3] Încornoratul, vai de el! (n. tr.).

[4] În grădina verde (n. tr.).

[5] Bătrânul e un sac de oase (n. tr.).

[6] Periniţa (n. tr.).

hidoasă cum era, dansă cu Zacky, rotindu-se şi umflându-şi fustele ca şi cum ar fi avut şaisprezece ani, nu şaizeci şi cinci. Când i-a venit rândul să joace perna, jucă un dans războinic şi se opri numai la capătul celălalt al camerei. Toţi izbucniră în hohote de râs pentru că acolo nu se afla decât un singur om. „Aici mă opresc cu dansul meu”, strigă ea. „Vai, doamnă, cum de spuneţi asta?” strigară toţi în cor.

„Pentru că Jud Paynter nu vrea să vină să danseze cu mine!” îi spuse mătuşa Betsy. Toată lumea izbucni iar în râs strigând în cor:

„Vrea sau nu, tot o să vină!”

Râzând şi îmbrâncindu-se, câţiva bărbaţi se repeziră la Jud care tocmai se pregătea să o şteargă. Cu toată împotrivirea lui, îl forţară să stea în genunchi pe pernă. Mătuşa Betsy îl strânse în braţe şi-l sărută apăsat, atât de apăsat încât se rostogoliră amândoi pe podea. După multă zarvă se sculară în picioare şi ocoliră camera, Jud urmând-o supus, cu o expresie când vicleană, când răutăcioasă în ochii lui injectaţi, de buldog. Era rândul lui acum să aleagă. Chiar dacă Prudie era de faţă, tot trebuia să aleagă şi ea nu putea face nimic, nu era decât un joc.

Când i-a dat drumul, Jud tropăi încet împrejurul camerei încercând să-şi amintească ce trebuia să spună. În cele din urmă se opri.

— Aici mă opresc! spuse el.

Toţi râdeau în gura mare, încât de-abia i-au putut răspunde:

— Vai, domnule, cum de spuneţi asta?

— Pen’ că o vreau pe doamna Nanfan, d-aia spun, răspunse Jud uitându-se urât în jur ca şi cum ar fi întâmpinat o opoziţie.

A doua soţie a lui Will Nanfan era una din cele mai frumoase femei din cameră; avea un păr blond împletit, formând o coroană în jurul capului. Toţi se uitară să vadă ce va face, dar ea se strâmbă puţin, râse şi înaintă sfioasă îngenunchind apoi pe pernă. Lui Jud îi surâse perspectiva. Îşi şterse gura încet cu mâneca hainei şi o sărută cu poftă, în timp ce tinerii din cameră începură să murmure dezaprobator.

Jud prelungi sărutul, dar deodată Prudie începu să ţipe la el:

— Dă-i drumul, boule. Doar nu vrei s-o înghiţi toată!

În râsetele celorlalţi, Jud se ridică repede şi se duse înapoi în colţul lui, cât mai departe de Prudie.

După terminarea jocului, începură din nou să danseze. Mark Daniel nu luase parte la joc şi dans. Dispreţuia întotdeauna astfel de ţopăieli considerându-le bune numai pentru muieratici. El era un bărbat tăcut, uscat, intransigent, rece şi stăpânit, dar observă acum că doi, trei actori care terminaseră masa, intrau şi ei în joc. Nu se mai putu stăpâni şi

riscă şi el un dans vioi, dar uşor de executat. Apoi, frecându-şi bărbia şi gândindu-se că ar fi trebuit să se bărbierească mai bine, continuă cu alt dans. La celălalt capăt al şirului de dansatori văzu fata. Spunea lumea că o cheamă Keren Smith. Nu-şi mai desprinse ochii de la ea şi dansă ca şi cum n-ar fi văzut pe nimeni altcineva în faţa lui.

Fata îi observase privirile. Nu se uită deloc la el, dar ceva în expresia feţei ei îi spunea că ştie; un zâmbet abia perceptibil pe buzele roşii şi tinere, o uşoară atingere a părului, o mişcare a capului. Apoi observă că le venea rândul să danseze împreună. Se împiedică şi simţi că-l trec năduşelile. Se apropia momentul; cuplul următor se întorcea la locul său; ieşi din rând să o întâmpine. O luă de mână, înconjurară camera dansând. Ea îl privi drept în ochi. Privirea ei sclipitoare îl ameţi. Se separară, apoi se întoarse fiecare la locul său. Mâinile ei erau reci, dar palmele lui îl furnicau ca şi cum ar fi atins gheaţă sau foc.

După dans se duse la loc în colţul lui. Ceilalţi invitaţi vorbeau şi râdeau şi nu observaseră nicio schimbare. Se aşeză pe un scaun, îşi şterse fruntea de sudoare şi mâinile bătătorite, care erau de două ori mai mari decât ale ei, încât ar fi putut să i le zdrobească în strânsoare. Se uită la ea pe furiş, sperând să-i mai întâlnească privirea, dar în zadar. Ştia însă că femeile pot să vadă fără să se uite.

Intră iar în dans, sperând să se apropie iar de ea, dar asta nu s-a mai întâmplat. Fiul lui Nanfan, Joe, care ar fi trebuit să-şi vadă de treabă, reuşise să i-o ia înainte. El şi un alt bărbat mărunt şi uscat o ţineau de vorbă.

Apoi oaspeţii începură să plece. Mai întâi însă Zacky Martin „învăţatul” şi tatăl lui Jinny, se ridică şi ţinu o mică cuvântare, spunând că au petrecut minunat, cu toţii, că au mâncat destul cât să le ajungă pe o săptămână şi au băut cât să le ajungă două săptămâni şi au dansat cât să le ajungă o lună. Mai spuse că se cuvine să-i mulţumească căpitanului Poldark şi doamnei Poldark şi domnişoarei Verity Poldark pentru generozitatea lor şi ziua frumoasă pe care au petrecut-o şi că le doreşte viaţă lungă şi belşug lor şi domnişoarei Julia şi să dea Domnul să crească mare şi să fie mândria tatălui şi mamei ei şi e sigur că aşa va fi, şi asta e tot ce are de spus, dar că le mulţumeşte iar şi le doreşte noapte bună.

Ross le oferi la toţi câte un pahar plin cu coniac şi melasă. După ce au băut le spuse:

— Urările voastre sunt foarte preţioase pentru mine. Doresc ca Julia să crească mare aici în ţinutul acesta, ca fiică a mea şi prietenă a voastră. Doresc ca să moştenească acest pământ şi odată cu el prietenia

voastră. Vă doresc sănătate şi fericire vouă şi copiilor voştri. Să dea Domnul ca ţinutul nostru să prospere şi împreună să ne bucurăm de timpuri mai bune.

Toţi izbucniră în ovaţii entuziaste.

Soţii Martin rămaseră ca să o ajute pe fiica lor să pună totul în ordine, aşa că soţii Daniel plecară acasă singuri.

În frunte mergea bunica Daniel şi doamna Paul împreună cu fratele mai mare al lui Mark; imediat după ei, ca fregatele după vasele de linie, veneau cei trei copii ai lui Paul. Puţin mai la stânga cele două surori ale lui Mark, Mary şi Ena, îşi şopteau la ureche. În spate, bătrânul Daniel mergea şchiopătând şi mormăind încet, iar Mark, înalt şi tăcut, încheia convoiul.

Era o noapte plăcută de iulie; cerul spre vest era încă luminat, ca şi cum lumina s-ar fi reflectat dintr-o fereastră. Din când în când un cărăbuş le trecea în zbor pe la urechi şi un liliac flutura din aripi în întuneric.

După ce au trecut pârâul, nu s-a mai auzit decât bolborositul bunicii Daniel, femeie aprigă şi plină de energie, trecută bine de şaptezeci de ani.

Convoiul, figuri abia vizibile în semiîntuneric, trecu peste culmea dealului şi coborî în direcţia pâlcului de case de la Mellin. Valea îi înghiţi, nu se mai vedeau decât stelele tăcute şi marea care sclipea stins în noaptea de vară.

*

Mark Daniel stătea nemişcat în pat şi asculta. Casa lor, situată între casele soţilor Martin şi Vigus, nu avea decât două dormitoare. Cel mai mic era ocupat de părinţii lui şi de cel mai mare dintre cei trei copii ai lui Paul. Celălalt era al lui Paul şi al soţiei sale Beth, care dormeau acolo împreună cu cei doi copii mai mici, în timp ce Mary şi Ena dormeau într-un şopron în spatele casei. Mark dormea pe o saltea de paie în bucătărie.

Trecu mult timp până au adormit cu toţii, dar, în sfârşit, când s-a aşternut liniştea, Mark se ridică şi se îmbrăcă din nou. Nu-şi încălţă ghetele până nu ieşi din casă.

Tăcerea nopţii era întreruptă de zgomote slabe, perceptibile acum după liniştea din casă. Porni în direcţia Namparei.

Nu ştia ce va face, dar nu putea să doarmă; nu-l lăsau gândurile.

La Nampara încă se vedea lumină. Ardeau lumânări în dosul perdelelor de la dormitorul căpitanului Poldark, la parter licărea o

lumină. Dar nu pe acestea le căuta. Mai departe, în vale, lângă pârâu se aflau două rulote în care locuiau actorii ambulanţi. Se îndreptă spre ele.

Când se apropie, văzu că şi acolo era lumină, deşi fusese ascunsă privirii de tufele de păducel şi de castanii sălbatici. Se mişca fără zgomot pentru un om de talia lui şi se apropie de rulota mai mare fără să-l simtă cineva.

Nimeni nu dormea. Ardeau lumânările şi actorii şedeau în jurul unei mese lungi. Se auzeau vorbe, râsete şi zornăitul banilor. Mark se strecură mai aproape, ferindu-se să nu-l simtă vreun câine.

Ferestrele rulotei erau destul de sus, dar înalt cum era putea vedea ce se întâmplă înăuntru. Erau toţi acolo: bărbatul gras cu un ochi de sticlă, actriţa principală – grasă, rumenă la faţă şi neîngrijită, un bărbat slab şi blond, care interpretase rolul eroului, un canonic uscăţiv... şi fata. Jucau cu nişte cărţi de joc unsuroase. Fata dădea cărţile şi le spunea ceva care îi făcea să râdă. Era îmbrăcată într-un halat chinezesc şi părul ei negru era ciufulit ca şi cum şi-ar fi trecut degetele prin el; ţinea cărţile în mână, cu coatele sprijinite de masă, cu o expresie de iritare pe faţa încruntată. Dar există un moment când chiar şi o mică imperfecţiune constituie o atracţie în plus; într-o oarecare măsură Mark era mulţumit că ei îi lipsea ceva până la perfecţiune: stătea acolo, uitându-se pe fereastră dând la o parte cu mâna lui mare o creangă ţeapănă de păducel; lumina slabă din fereastră desena umbre ciudate pe faţa lui.

Deodată se auzi un hohot de râs şi imediat canonicul începu să strângă banii de pe masă. Fata era furioasă, aruncă cât colo cărţile şi se ridică. Bărbatul blond se uită lacom la ea şi o întrebă ceva. Fata dădu din umeri şi scuturâ din cap apoi, mlădioasă ca o trestie, se strecură incredibil de iute de partea cealaltă a mesei, se aplecă şi îl sărută pe chelie pe actor, şterpelindu-i în acelaşi timp doi bănuţi de sub mână.

Acesta observă prea târziu ca s-o mai prindă. Fata fugi în pas de dans, râzând şi arătându-şi veselă dinţii frumoşi, şi se adăposti în spatele bărbatului blond care îl dădu la o parte pe comediant. Înainte ca Mark să-şi dea seama, fugise din rulotă, trântind uşa şi râzând triumfătoare. Nu-l observă în întuneric şi se îndreptă în fugă spre rulota ei, care se afla la câţiva metri mai încolo.

Mark se retrase mai mult în întuneric când actorul apăru în uşă strigând şi înjurând. N-o urmări însă pentru că cealaltă actriţă ieşi în uşă şi-l opri.

— Las-o în pace, spuse ea. Nu-ţi dai seama că e un copil, Tupper? Nu-

i place să piardă la cărţi.

— O fi ea copil, dar mi-a furat preţul unui pahar cu gin! Am văzut oameni pedepsiţi pentru mai puţin! Cine se crede ea, Regina din Saba, de îşi dă atâtea aere? Lua-le-ar dracu' pe toate femeile! Te prind eu mâine dimineaţă! Auzi, Keren? Ţi-arăt eu ţie!

Drept răspuns auzi o uşă trântită. Directorul trupei îşi făcu loc cu coatele pe lângă femeia cea grasă.

— Ce-i gălăgia asta? Nu uitaţi că suntem încă pe pământul căpitanului Poldark şi, deşi ne-a tratat bine, o s-o păţiţi dacă nu vă purtaţi cum trebuie. Lasă fata în pace, Tupper.

Ceilalţi intrară în rulotă, mormăind, iar femeia porni în direcţia celeilalte rulote.

Mark rămase pe loc, ghemuindu-se în tufişuri. Nu mai avea ce face sau ce vedea, dar trebuia să aştepte până se făcea linişte. N-ar fi putut dormi dacă se ducea acasă şi trebuia să fie la mina Grambler la şase dimineaţa.

Văzu lumină în cealaltă rulotă. Se ridică şi se îndreptă ocolind spre ea. În acel moment uşa se deschise şi cineva ieşi afară. Se auzi zdrăngănitul unei găleţi şi văzu pe cineva apropiindu-se de el. Se ascunse iar printre tufişuri. Era Keren.

Trecu pe lângă el şi merse mai departe fluierând încet printre dinţi o melodie. Zdrăngănitul găleţii o însoţea făcând notă discordantă cu zgomotele mai slabe din dumbravă.

Se îndrepta spre izvor şi el se luă după ea. O ajunse din urmă când se aplecă să umple găleata. Erau departe de rulotă. O urmări cu privirea şi o auzi înjurând; pârâul era puţin adânc şi nu putea umple găleata.

Mark ieşi la lumină.

— Ai nevoie de o cană ca să…

— Lasă-mă în pace… văzu apoi că nu e actorul şi scoase un ţipăt.

— Nu vreau să-ţi fac rău, spuse Mark, cu voce blândă şi sigură. Sst! O să trezeşti toată valea.

Se opri imediat şi se uită la el.

— O… dumneata erai…

Mulţumit că-l recunoaşte, se uită la ea admirându-i ovalul delicat al feţei. Aici, departe de copaci, era lumină mai multă. Putea vedea luciul buzelor ei umede.

— Ce doreşti?

— Am venit să te ajut.

Luă găleata şi înaintă în mijlocul pârâului unde apa era mai adâncă. Umplu găleata şi i-o aduse la picioare.

— Ce cauţi aici la ora asta? îl întrebă ea aspru.
— Mi-a plăcut ce-ai făcut în seara asta. Mi-a plăcut… piesa aia.
— Locuieşti… acolo?
— Nu. Dincolo.
— Unde?
— La Mellin Hollow.
— Cu ce te ocupi?
— Eu? Sunt miner.
Ridică din umeri nemulţumită:
— Nu-i o slujbă plăcută, nu-i aşa?
— Mie… mi-a plăcut piesa.
Se uită la el dintr-o parte, măsurându-l din cap până în picioare. Observă că era înalt, că avea umeri laţi. Pe faţa lui, acum în umbră, nu se citea nimic.
— Dumneata ai câştigat lupta?
El dădu afirmativ din cap fără să-şi arate mulţumirea:
— Dar dumneata n-ai fost acolo.
— Nu, n-am fost, dar am auzit.
— Piesa aceea, începu el.
— O, piesa! Fata strâmbă din nas. Întoarse capul, trăsăturile feţei se distingeau clar profilate pe cerul mai luminos. Ţi-a plăcut cum am jucat?
— Da.
— Aşa am crezut şi eu, spuse ea calm. Sunt drăguţă, nu?
— Da, răspunse el cu greutate.
— Ai face mai bine să pleci acum, zise ea.
El ezită, frământându-şi mâinile stingherit.
— Nu vrei să stai să mai vorbeşti cu mine?
Ea râse încet:
— De ce? Pot să-mi petrec timpul mult mai bine. De fapt, mă surprinde ce-mi spui. E târziu, foarte târziu.
— Da, spuse el. Ştiu.
— Ai face mai bine să pleci înainte de a veni ei să mă caute.
— O să fii la Grambler mâine seară?
— Da, cred că da.
— Am să vin şi eu, spuse el.
Ea se întoarse şi luă găleata.
— O duc eu.
— Cum? Să mă conduci până la tabără? Nu se poate.
— Am să te caut mâine.

— Am să te caut şi eu, răspunse fata uitându-se la el peste umăr.

— Chiar o să mă cauţi?

— Da... poate.

Răspunsul venea mai de departe acum pentru că fata plecase. Pe măsură ce se îndepărta, se auzea zgomotul slab al găleţii.

Mark rămase pe loc un moment, apoi îi strigă:

— Bine, ne-am înţeles!

Se întoarse şi se îndreptă spre casă sub cerul înstelat. Mergea cu paşi mari şi siguri, mai siguri ca oricând, iar cu mintea lui înceată explora adâncimi încă necunoscute.

Capitolul VI

Câteva zile mai târziu, Demelza lua micul dejun fără să scoată o vorbă. Ross ar fi trebuit să ştie că tăcerea ei la masă era un semn care prevestea ceva. Timp de câteva zile după catastrofa de la botez fusese supusă şi abătută, dar acum îşi revenise. Deşi avusese intenţia să stea supărată, firea ei optimistă biruise.

— Când te-ai gândit să te duci să-l vezi pe Jim? îl întrebă ea.

— Jim? spuse Ross care se gândea la societăţile care achiziţionau aramă şi la afacerile lor necinstite.

— Jim Carter. Ai spus că vrei să o iei cu tine pe Jinny data viitoare când te vei duce.

— Aşa e. Cred că săptămâna viitoare. Dacă te poţi lipsi de ea şi n-ai nimic împotrivă.

Demelza se uită la el.

— Mi-e egal, spuse ea, înţepată. Lipseşti peste noapte?

— Gurile rele or să trăncănească. Or să spună că am plecat cu servitoarea şi... Se opri.

— Cu *altă* servitoare?

— Da, dacă spui tu aşa. Jinny nu-i urâtă şi celor care bârfesc nu le pasă de reputaţia mea.

Demelza îşi dădu la o parte o buclă de pe frunte.

— Şi tu ce crezi, Ross?

El schiţă un zâmbet.

— Pot să trăncănească până li se umflă limba în gură. Au mai făcut-o şi altădată.

— Atunci du-te, spuse ea. Nu mă tem de Jinny Carter şi nici de nişte babe bârfitoare.

După ce au fixat ziua, trebuia să vorbească cu Verity. Luni

dimineaţă, Ross având treabă la mină, Demelza se duse la Trenwith pe jos. Mai fusese acolo numai o dată când îi cunoscuse pe verii ei prin alianţă. Când ajunse în faţa conacului elisabetan, construit din piatră de culoarea mierii şi cu ferestre cu cercevele, frumos ornamentate, ocoli ca să intre prin spate.

O găsi pe Verity în cămară.

— Suntem bine sănătoşi, îi spuse Demelza. Am venit să te rog să-mi împrumuţi un cal, dragă Verity. E secret. Nu vreau să ştie Ross. Pleacă joi la Bodmin să-l vadă pe Jim Carter care e la închisoare şi o ia pe Jinny Carter cu el, aşa că nu am cal să mă pot duce la Truro în lipsa lui Ross.

Privirile li se întâlniră. Demelza, deşi respira cam greu, părea complet nevinovată.

— Ti-l împrumut pe Random dacă vrei. E secret şi pentru mine?

— Nu, deloc, spuse Demelza. N-aş putea împrumuta calul de la tine, dacă ar fi secret, nu-i aşa?

Verity zâmbi:

— Bine, draga mea, nu insist. Dar nu te poţi duce la Truro singură. Avem un ponei. Pot să ţi-l împrumut pentru Jud.

— Nu ştiu la ce oră pleacă Ross, joi, aşa că vom veni aici să luăm caii dacă nu te deranjează. Poate ne laşi să venim prin spate, ca să nu afle Francis şi Elizabeth.

— Ce misterioasă eşti! Sper că nu iau parte la vreun delict.

— Nu, nu, sigur nu. Este... ceva ce vreau să fac de mult.

— Bine, draga mea.

Verity îşi netezi cu mâna fusta albastră din rips gros. În dimineaţa aceea arăta ca o fată bătrână, urâţică şi puţin afectată. Gândindu-se la enormitatea planului ei, Demelza simţi că i se opreşte respiraţia.

*

În timp ce suia dealul călare, în primele ore ale dimineţii de joi, în tovărăşia lui Jinny Carter, călare şi ea pe bătrânul Ramoth care era aproape orb, Ross se uita mulţumit în jurul lui. Terenurile acestea cu pământ puţin roditor se istoveau repede şi trebuia să treacă timp până să devină iar roditoare. Dar ogoarele pe care le alesese pentru anul acesta rodeau bine. Erau de toate culorile, de la verdele mazării la cafeniu deschis. O recoltă bună ar compensa stricăciunile produse de furtuna din primăvară.

Când Ross nu se mai văzu coborând dealul, Demelza se întoarse şi intră în casă. Avea la dispoziţie toată ziua şi parte din ziua de mâine, dacă era necesar. Dar din cauza Juliei trebuia să se grăbească. Dacă o

hrănea la şapte, la prânz se va sătura cu puţină apă cu zahăr pe care i-o va da Prudie şi va putea să mai rabde până la cinci.

Zece ore. Avea multe de făcut în acest timp.

— Jud!

— Da?

— Eşti gata?

— Cum să fiu? Domnul Ross n-a plecat decât de zece minute.

— N-avem timp de pierdut. Dacă nu mă întorc până la cinci, Julia o să plângă şi eu o să fiu încă departe.

— A dracului treabă de la început până la sfârşit, spuse Jud băgând capul chel pe uşă. Unii ar spune că n-ar trebui să mă bag în aşa ceva. Nu-i cuminte, nu-i bine, nu-i drept…

— Nu-i treaba ta să dai din gură toată dimineaţa, spuse Prudie venind după el. Dacă ea îţi spune să te duci, te duci şi gata! Dacă o să fie scandal ea o să tragă ponoasele.

— N-aş fi aşa de sigur, spuse Jud. Nu ştiu. Nu ştii niciodată cu femeile! Nu ştii ce-or să facă dacă ar păţi-o. Bagă de seamă! Al dracului să fiu dacă o să iau vina asupra mea.

Plecă bodogănind ca să-şi ia o haină mai bună.

Plecară curând după ora şapte şi luară calul şi poneiul de la Trenwith House. Demelza se îmbrăcase cu grijă în costumul albastru, cel nou de călărie, strâns pe corp, cu croială bărbătească. Partea de sus a costumului, de un albastru mai deschis, îi dădea o notă distinsă. Purta o pălărie în trei colţuri, cu bor mic. O sărută pe Verity şi-i mulţumi călduros, ca şi cum aceasta ar fi putut compensa minciuna.

Prezenţa lui Jud îi era de folos, pentru că el cunoştea drumul până la Falmouth, o potecă îngustă, pentru catâri, care nu traversa niciun oraş sau sat unde ar fi putut fi recunoscuţi.

Nimic nu trecea neobservat în satele acela. Ţăranii se opreau din lucru şi, cu mâinile în şolduri, se uitau la cuplul nepotrivit, Jud urât şi fluierând călare pe poneiul lăţos, ea tânără şi arătoasă pe calul sur. Câte o faţă iscoditoare apărea din fiecare casă.

Nu aveau ceas la ei, dar cu vreo două ore înainte de amiază zăriră o apă albastră-argintie şi Demelza ştiu că trebuiau să fie pe aproape.

Râul se pierdu printre copaci. Coborâră panta abruptă a unui deal făcându-şi drum de-a lungul urmelor adânci lăsate de roţile carelor şi ajunseră în oraş. Dincolo de case se vedea portul, înconjurat de uscat aproape din toate părţile, şi catargele vaselor. Începu să-i bată inima. Apăreau riscurile acelei zile. Tot ce-şi imaginase singură în tăcerea nopţii se ciocnea de realitatea aspră şi grea. Propria ei părere despre

iubitul lui Verity – un marinar nu prea tânăr, chipeş, cu voce blândă – şi imaginea creată de Ross prin descrierea celor întâmplate la Truro, toate acestea se cereau confruntate şi puse de acord înainte de a porni mai departe.

După câteva minute ajunseră într-o piaţă pavată cu pietre de râu şi apa mării se vedea sclipind ca o tavă de argint printre câteva case mai mani. Era multă lume pe străzi care nu părea grăbită să le facă loc celor doi călăreţi. Jud îşi croi drum strigând şi înjurând. De cealaltă parte a pieţei văzură cheiul pe care se aflau piramide de mărfuri descărcate de pe şlepuri. Demelza privea în jurul ei fascinată. Câţiva marinari cu coadă, în costume albastre, se uitară la femeia de pe cal. O negresă trecu pe lângă ea, doi câini se luptau pe o coajă de pâine. Cineva se aplecă peste o fereastră de la etaj şi aruncă gunoi pe stradă.

— Şi acum ce facem? întrebă Jud, scoţându-şi pălăria şi scărpinându-se în cap.

— Întreabă pe cineva, asta trebuie să faci.

— N-am pe cine să întreb, spuse Jud, rotindu-şi privirile prin piaţa plină de lume.

Trei marinari impozanţi purtând uniforme cu trese de aur trecură prin faţa Demelzei înainte ca ea să ia vreo hotărâre. Jud îşi supse cei doi dinţi pe care-i mai avea. Demelza îşi făcu drum pe lângă doi băieţandri care se jucau în şanţ şi opri calul în faţa a patru bărbaţi care şedeau de vorbă pe treptele uneia dintre casele mai mari. Erau negustori prosperi, burtoşi şi purtau perucă.

Ştia că Jud ar fi trebuit să întrebe, dar nu avea încredere în reacţiile lor. În acea clipă Random sări într-o parte şi tropăitul copitelor pe bolovani le atrase atenţia.

— Iertaţi-mi îndrăzneala, spuse Demelza politicoasă, dar aţi putea să-mi arătaţi unde locuieşte căpitanul Andrew Blamey?

Toţi îşi scoaseră pălăriile şi o salutară. Demelzei nu i se mai întâmplase niciodată aşa ceva. O considerau o adevărată doamnă şi asta o făcu să roşească.

Unul dintre ei spuse:

— Iertaţi-mă, doamnă, dar n-am înţeles numele.

— Căpitanul Andrew Blamey, comandantul vasului poştal pentru Lisabona.

Observă cum se uită unul la altul.

— Locuieşte la marginea oraşului, doamnă. Luaţi-o pe strada aceasta. Cam la distanţă de o jumătate de milă. Dar vă va îndrepta mai bine funcţionarul de la poştă dacă-l întrebaţi. Vă poate spune şi dacă

este acasă sau a plecat pe mare.

— E acasă, spuse cineva. Vasul Carolina ridică ancora sâmbătă înainte de amiază.

— Vă mulţumesc foarte mult, spuse Demelza. Pe strada aceasta aţi spus? Mulţumesc. Bună ziua.

Negustorii o salutară înclinându-se, ea îndemnă calul şi plecă. Jud, care ascultase cu gura căscată, o urmă încet mormăind ceva despre haina care-l face pe om.

Porniră pe o uliţă, cu case sărăcăcioase şi ici colo câte o casă mai răsărită sau o prăvălie, şi urcară apoi spre dreapta printre copaci şi stufăriş. În port se aflau câteva zeci de vase, bine adăpostite; nu mai văzuse niciodată aşa ceva, era obişnuită să vadă din când în când un bric sau un cuter depărtându-se de coasta periculoasă din nord. Au fost îndreptaţi spre o casă mai bună, cu o cameră la etaj deasupra uşii principale, formând un balcon sprijinit pe pilaştri. Casa era mai impunătoare decât se aştepta.

Descăleca şi îi spuse lui Jud să ţină calul. Costumul de călărie era plin de praf, dar nu avea unde să se ducă să-şi aranjeze ţinuta.

— Nu voi sta mult, spuse ea. Nu pleca de aici şi nu te îmbăta. Altfel te las aici şi mă duc singură acasă.

— Să mă îmbăt? spuse Jud scărpinându-se în cap. Nimeni n-are dreptul să-mi spună aşa ceva. Nu beau o picătură săptămâni întregi. Mi-e gura uscată de nici nu pot scuipa. Şi dumneata spui că beau. Mi-aduc aminte cum te-ai cherchelit când ai găsit o sticlă cu rachiu şi…

— Stai aici, spuse Demelza, întorcându-i spatele. Nu lipsesc mult.

Sună la uşă. Jud nu era decât umbra celui ce fusese odată.

„Uită-l! Ai altceva de făcut! Ce-ar spune Ross dacă ar vedea-o acum? Şi Verity. Trădare josnică. Ar fi fost mai bine să nu fi venit. Ar fi dorit…”

Uşa se deschise şi bombănelile lui Jud se stinseră.

— Aş dori să-l văd pe căpitanul Blamey, dacă se poate.

— Nu-i acasă, doamnă. A spus că se întoarce înainte de amiază. Vreţi să-l aşteptaţi?

— Da, spuse Demelza, înghiţind în sec şi intrând.

Fu poftită într-o cameră plăcută, la etajul întâi. Pereţii erau îmbrăcaţi în panel vopsit crem. Pe birou, printre hârtii, se afla o corabie în miniatură.

— Ce nume să anunţ? întrebă bătrâna.

În ultima clipă Demelza se abţinu.

— Prefer să i-l spun eu. Spune-i că… e… cineva…

— Bine, doamnă.

Uşa se închise. Inima începu să-i bată tare în piept. Ascultă zgomotul paşilor femeii care se depărta. Documentele de pe birou îi trezeau curiozitatea, dar îi era frică să se ducă să se uite şi încă avea dificultăţi la citit.

Lângă fereastră observă o miniatură. Nu era Verity. Poate prima lui soţie pe care o trântise la pământ şi murise? Siluetele a doi copii, înrămate. Uitase copiii. Un tablou cu alt vas care părea să fie un vas de război. De aici putea să se uite afară, să vadă uliţa.

Se apropie mai mult de fereastră. Zări chelia lucioasă a lui Jud. O femeie vindea portocale. Jud o înjura. Acum îl înjura şi ea. Jud părea scandalizat că putea cineva să se întreacă cu el în înjurături.

Se gândi ce să spună... „Căpitane Blamey, am venit să... să discutăm... despre Verity." Nu, mai întâi trebuia să vadă dacă s-a recăsătorit. Va începe aşa: „Domnule căpitan, v-aţi recăsătorit?" Şi totuşi, nu putea spune asta. Ce spera să facă? Ross o prevenise: „Lasă lucrurile aşa cum sunt. E primejdios să te amesteci în viaţa altora." Şi ea asta făcea, în ciuda sfaturilor lui.

Pe birou se afla o hartă. Pe ea erau trasate linii cu cerneală roşie. Voi să se ducă să vadă, când alt zgomot pe stradă îi atrase atenţia.

Sub un copac, la vreo sută de iarzi se afla un grup de marinari. Nişte scandalagii, bărbaţi zdrenţăroşi, cu părul pieptănat cu coadă. În mijlocul lor era un bărbat cu tricorn pe cap, care le vorbea supărat. Marinarii se îmbulzeau în jurul lui, gesticulând furioşi. O clipă i se păru că bărbatul dispare printre ei. Apoi văzu iar pălăria. Oamenii se dădură la o parte să-l lase să treacă, dar câţiva strigau încă şi-i arătau pumnii. Grupul se refăcu după el şi oamenii continuară să se uite cum se depărta. Unul luă o piatră, dar altul îl apucă de mână şi-l împiedică să o arunce. Omul cu pălăria în trei colţuri îşi continuă drumul fără să se uite înapoi.

Când se apropie de casă, Demelza simţi că i se strânge stomacul. Ştia din instinct că acela era omul pentru care plănuise totul şi venise douăzeci de mile călare ca să-l vadă. Dar cu toate avertismentele lui Ross, nu-şi închipuise că va fi aşa. Oare nu făcea nimic altceva decât să se certe cu oamenii? Ăsta era omul pe care îl pierduse Verity şi din cauza căruia se ofilise înainte de vreme? Dintr-o strălucire, Demelza văzu şi celălalt aspect al situaţiei de care nu-şi dăduse seama până acum: se putea ca Francis şi bătrânul Charles şi Ross să aibă dreptate şi Verity să greşească, nu ei.

Cuprinsă de panică, se uită la uşă să vadă ce şanse avea să scape, dar uşa de la intrare se trânti şi îşi dădu seama că e prea târziu. Nu mai

putea da înapoi.

Stătu ţeapănă lângă fereastră şi ascultă vocile de jos din hol. Apoi auzi pe cineva urcând scările.

Blamey intră, cu o expresie rigidă pe faţă, rezultat al certei cu marinarii. Primul gând care-i trecu prin minte, văzându-l, a fost că e bătrân. Îşi scosese pălăria; nu purta perucă, părul lui era cărunt la tâmple şi spicat cu alb. Părea să aibă peste patruzeci de ani. Avea ochi albaştri, încruntaţi, şi riduri în jurul lor de pe urma privitului mult în soare. Erau ochii unui om care părea că nu s-ar fi dat înapoi în faţa unui obstacol.

Traversă camera, puse pălăria pe masă şi se uită drept la Demelza.

— Mă numesc Blamey, doamnă, spuse el cu voce clară şi aspră. Cu ce vă pot fi de folos?

Demelza uitase tot ce pregătise să-i spună. Era impresionată de purtarea lui şi de autoritatea pe care o degaja.

Îşi umezi buzele şi spuse:

— Mă numesc Poldark.

La auzul numelui, un fel de cheie interioară păru să zăvorască orice manifestare de surpriză sau alt sentiment la acest om atât de dur.

Se înclină uşor.

— N-am avut cinstea să vă cunosc.

— Nu, domnule, spuse Demelza. Nu. Îl cunoaşteţi pe soţul meu, căpitanul Ross Poldark.

Faţa lui pătrată, cu trăsături proeminente, bătută de vânturi şi furtuni, agresivă, dar neînvinsă, amintea de o corabie.

— Acum câţiva ani am avut ocazia să-l cunosc.

Ea nu mai putu rosti niciun cuvânt. Cu mâna pipăi scaunul şi se aşeză.

— Am venit călare, douăzeci de mile, ca să vă văd.

— Mă simt onorat.

— Ross nu ştie că am venit. Nimeni nu ştie.

Privirea lui hotărâtă alunecă de pe faţa ei pe îmbrăcămintea prăfuită.

— Pot să vă ofer ceva de băut?

— Nu… Nu… Trebuie să plec imediat.

Greşise, pentru că un ceai, sau orice altceva i-ar fi dat timp să se liniştească.

Urmă o pauză încordată. Afară, sub fereastră, se auzi iar cearta cu femeia care vindea portocale.

— Servitorul dumneavoastră era la uşă?

— Da.

— Cred că l-am recunoscut. Ar fi trebuit să-mi închipui.

Tonul vocii nu lăsa nicio îndoială despre ce simţea.

Ea mai încercă o dată:

— Eu… poate că n-ar fi trebuit să vin, dar am simţit că trebuie. Doream să vă văd.

— De ce?

— E în legătură cu Verity.

O clipă numai, el păru încurcat.

— Numele acela nu mai trebuie rostit. Apoi se uită brusc la ceas: Vă dau trei minute. Ceva în privirea lui stinse orice speranţă.

— Am făcut rău că am venit, spuse ea, cred că nu mai e nimic de spus! Am făcut o greşeală. Asta e tot.

— Ei bine, spuneţi! Ce greşeală aţi făcut? Dacă tot sunteţi aici, ar fi mai bine să spuneţi.

— Nimic. Nu ajută la nimic pentru unul ca dumneata.

Se uită la ea furios:

— Vă cer să-mi spuneţi!

Demelza se uită iar la el.

— E în legătură cu Verity. Ross s-a căsătorit cu mine anul trecut. Până atunci nu ştiam nimic despre Verity. Ea nu mi-a spus nimic. L-am convins pe Ross să-mi spună. Despre dumneata, vreau să spun. Mi-e dragă Verity. Aş da orice s-o văd fericită. Dar nu e fericită. N-o să-şi revină niciodată. Nu poate. Ross a spus că e primejdios să mă amestec. A spus să las lucrurile cum sunt. Dar n-am putut, până nu veneam să vă văd. Am crezut că Verity are dreptate, şi că ceilalţi greşesc. Înainte de a renunţa, trebuia să mă asigur că ei au dreptate. Vocea ei părea că răsună într-un spaţiu gol, arid. Îl întrebă: V-aţi recăsătorit?

— Nu.

— Am plănuit totul pe ascuns. Ross s-a dus la Bodmin. Am împrumutat caii şi am venit cu Jud. Trebuie să mă întorc acasă. Am un copil mic.

Se ridică şi se îndreptă încet spre uşă.

Când trecu pe lângă el, o apucă de braţ.

— Verity e bolnavă?

— Nu, răspunse Demelza supărată. Suferă, dar nu e bolnavă. Arată cu zece ani mai bătrână decât vârsta ei.

În ochii lui se citea o durere aprigă.

— Nu cunoaşteţi toată povestea? Nu se poate să nu vă fi spus tot ce s-a întâmplat.

— Da, despre prima dumitale soţie. Dar dacă aş fi Verity…

— Nu sunteţi Verity. Cum puteţi şti ce simte ea?

— Nu pot, dar eu…

— Nu mi-a trimis nicio vorbă…

— Nici dumneata nu i-ai trimis.

— A spus vreodată ceva?

— Nu.

— Atunci, ce rost are… încercarea asta din partea dumneavoastră… Acest amestec…

— Ştiu, spuse Demelza, cu ochii în lacrimi. Ştiu acum. Am vrut s-o ajut pe Verity, dar mai bine n-aş fi încercat. Vezi dumneata, eu nu înţeleg. Dacă oameni ca noi se iubesc, e destul să fie împreună, băutura nu contează. Dacă tatăl se opune, acesta e un motiv serios, dar tatăl a murit şi Verity e prea mândră să facă primul pas. Şi dumneata… dumneata… Am crezut că eşti altfel. Am crezut…

— Şi ce-aţi fi crezut? Că am să stau tot timpul să bocesc? Fără îndoială că familia dumitale mă socoteşte de mult un ratat, un beţiv care-şi petrece timpul prin cârciumi şi se întoarce acasă pe două cărări. Fără îndoială că domnişoară Verity e de mult de aceeaşi părere cu fratele ei, că Blamey să-şi vadă de ale lui. De ce…

— Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva despre Verity! exclamă Demelza înfruntându-l. Cum îndrăzneşti! Şi când te gândeşti că m-am străduit atâta ca să aud aşa ceva! Am urzit şi-am plănuit, am minţit, am împrumutat caii şi câte şi mai câte! Să spui aşa ceva despre Verity care suferă tânjind după dumneata! Doamne! Lasă-mă să plec de aici!

El îi bară drumul:

— Aşteptaţi!

Dar epoleţii şi tresele aurite n-o mai impresionau.

— Ce s-aştept? Alte insulte? Lasă-mă să trec sau îl strig pe Jud.

O apucă din nou de braţ.

— Nu pe dumneata te condamn. Recunosc bunele dumitale intenţii…

Demelza tremura toată, dar se stăpâni. El se opri un moment cercetând-o atent cu privirea ca şi cum ar fi încercat să afle tot ce ar mai fi avut de spus. Mânia lui se stinsese. Vorbi iar:

— A trecut mult de atunci, m-am maturizat, m-am schimbat. S-a dus tot… am uitat… dar a rămas amărăciunea. Au fost momente când am protestat, am blestemat, dacă ai fi văzut, dacă ai fi ştiut, ai fi înţeles. Când răscoleşti lucruri vechi care ar trebui uitate nu se poate să nu răscoleşti şi noroiul care s-a depus pe ele.

— Dă-mi drumul! spuse ea.

El făcu o mişcare bruscă, îi dădu drumul şi se depărtă.

Demelza se îndreptă spre uşă şi puse mâna pe clanţă. Se întoarse să-l privească. Blamey se uită în direcţia portului. Ea ezită o clipă. Se auzi o bătaie în uşă. Niciunul nu răspunse. Demelza se dădu la o parte. Clanţa se răsuci. Era femeia care îngrijea de casă.

— Iertaţi-mă! Aţi dorit ceva, domnule?

— Nu, spuse Blamey.

— Masa este gata.

Blamey se întoarse şi se uită la Demelza.

— Vreţi să staţi să luaţi masa cu mine, doamnă?

— Nu, spuse Demelza. Mulţumesc. Mă întorc acasă.

— Atunci, condu-o pe doamna Poldark.

Femeia făcu o reverenţă.

— Da, domnule. Desigur!

O conduse pe Demelza până la uşă, vorbind tot timpul. Îi spuse să fie atentă la scări pentru că era cam întuneric, perdelele erau trase ca să nu se decoloreze; ferestrele erau orientate spre sud. Mai spuse că afară e cald, că se putea să plouă şi să tune. Vorbind mereu, deschise uşa şi îi ură drum bun.

Afară, pe stradă, Jud şedea clipind din ochi, pe un zid de piatră lângă ponei. Mânca o portocală pe care o şterpelise de pe tarabă femeii.

— Gata, doamnă? spuse el. Aţi terminat repede. Ei, e bine când totul se termină cu bine.

Demelza nu răspunse. Căpitanul Blamey o privea de sus de la fereastră.

Capitolul VII

Julia avea gaze şi era foarte agitată, pe Demelza o durea fundul şi era foarte descurajată. Erau amândouă prost dispuse. Jud duse animalele înapoi la Trenwith, în timp ce Prudie bombănea pregătind masa de seară.

Julia, hrănită şi schimbată, dormea un somn agitat, în timp ce Demelza, singură în camera de zi, înghiţea mâncarea cu noduri, furioasă la gândul că suferise un eşec şi ştiind că eşecul era definitiv. Ross avusese dreptate. Chiar şi Francis avusese dreptate. Verity n-ar fi putut avea niciodată o căsnicie fericită. Şi totuşi... Ei, să lăsăm asta...

Reflecţiile ei fură întrerupte de Prudie, un fel de canibal-femeie, gras şi umflat. Stătea acolo, lângă friptura de vacă, încercând să-i atragă atenţia cu mormăitul ei enervant, până când reuşi.

— Ce e? întrebă Demelza.

Prudie se uită la ea observând că vorbise degeaba.

— Nu eşti în apele tale?

— Nu, Prudie, dar sunt obosită şi amărâtă. Şi mă doare atât de tare că de-abia pot sta jos. Nu ştiu ce-i cu mine, dar de câte ori ating un os îmi vine să ţip.

— Nu-i de mirare, fato. Am spus eu că, înşeuaţi sau nu, caii nu-s buni de călărit, nici pentru bărbaţi, nici pentru femei. E mai bine să-i înhami la căruţă. Da' şi atunci tot boii sunt mai buni, de două ori mai liniştiţi. Am călărit numai o dată în viaţa mea când m-a adus Jud de la Bedruthan, acum vreo şaisprezece ani. A fost un drum obositor, când la deal, când la vale. Nu ne-am oprit deloc să ne odihnim oasele. În noaptea aia m-am uns cu unsoare de osii, dacă nu mă ungeam mi-ar fi crăpat pielea. Uite ce-am să fac: când te dezbraci, am să te frec cu nişte balsam cumpărat de la târgul din Marasanvose. Ce zici?

— O să-mi treacă, spuse Demelza. La noapte am să dorm pe burtă.

— Bine, fă cum vrei. Am venit să-ţi spun că Mark Daniel e afară la uşă. Vrea să vorbească cu tine.

Demelza se ridică, strâmbându-se de durere.

— Mark Daniel? Ce vrea cu mine?

— Nimic. A venit întâi azi la prânz. I-am spus că nu sunteţi acasă, că el se întoarce mâine seară şi ea se întoarce după masă. A plecat şi a spus că o să se întoarcă şi a mai întrebat când se întoarce doamna Poldark. I-am spus că diseară la cină şi a plecat târându-şi picioarele alea lungi.

— A întrebat de mine şi astă-seară?

— Da, şi i-am spus că mănânci şi că nu trebuie să te necăjească unul ca el. Dumnezeu ştie câtă bătaie de cap avem cu toţi oamenii de pe aici care vin numai ca să se afle în treabă.

— Trebuie să fie ceva serios, spuse Demelza căscând. Îşi netezi părul şi îşi aranja rochia. Pofteşte-l înăuntru.

Se simţea singură în seara asta. Data trecută când Ross se dusese la Bodmin, Verity îi ţinuse de urât.

Mark intră cu pălăria în mână. În odaia cu tavan nu prea înalt părea enorm.

— Voiai să vorbeşti cu Ross, Mark? întrebă ea. Nu e acasă. Va dormi la Bodmin. E ceva important sau poţi aştepta până mâine?

Arăta mai tânăr în lumina înserării şi fără pălărie, stând cu capul aplecat de teamă să nu se lovească de grinzile tavanului.

— Aş vrea să pot explica mai bine, doamnă Poldark. Ar fi trebuit să

vin să vorbesc ieri cu căpitanul Ross, dar încă nu mă hotărâsem şi nu voiam să vând pielea ursului din pădure. Da' acuma trebuie să mă grăbesc, pentru că...

Demelza se ridică, atentă să nu se strâmbe de durere, şi se duse la fereastră. Mai era o oră până să se întunece, dar soarele începea să coboare după deal, la apus, şi umbra se îndesea printre copaci. Ştia că Mark era prieten bun cu Ross, ca şi Zacky Martin, şi o neliniştea venirea lui.

Mark se uită la ea, aşteptând să vorbească.

— De ce nu stai jos, Mark, să-mi spui ce te preocupă?

Văzu că el stă tot în picioare.

— Ei, ce este?

Faţa lui lungă se contractă.

— Doamnă Poldark, mă gândesc să mă însor.

Ea zâmbi uşurată.

— Mă bucur, Mark. Dar nu trebuie să-ţi faci griji pentru asta. Cum el nu răspunse, ea continuă: Cu cine vrei să te însori?

— Cu Keren Smith, spuse el.

— Keren Smith?

— Fata care a venit cu actorii ambulanţi, doamnă. Cea brunetă, aia cu... cu păr lung şi pielea netedă.

Demelza îşi aminti.

— Oh, spuse ea, ştiu. Nu dorea să pară dezamăgită. Dar ea ce spune? N-au plecat încă?

— Nu plecaseră încă...

Stând lângă uşă, întunecat la faţă, dar liniştit, Mark îi spuse povestea lui. Şi putea ghici multe din ce nu spunea. În fiecare seară, de la prima lor întâlnire, îi urmase peste tot pe actori, urmărind-o pe Keren, întâlnindu-se cu ea după terminarea spectacolelor, încercând să o convingă de sinceritatea dragostei lui. La început râsese de el, dar statura lui înaltă şi banii pe care îi oferea o atrăseseră până la urmă. Aproape în joacă îi acceptase avansurile şi apoi îşi dăduse brusc seama că ceea ce îi oferea era preţios. Nu avusese niciodată un cămin sau un pretendent ca el.

Cu o seară înainte, Mark se întâlnise cu Keren la Ladock. Duminică se vor afla la St. Dennis, la marginea ţinutului mlăştinos. Promisese să se căsătorească cu el cu o singură condiţie. Trebuia să găsească o locuinţă; nu voia să locuiască în casa tatălui lui Mark, nici măcar o zi; era prea aglomerată. Să găsească ceva numai pentru ea, înainte de duminică, şi atunci o să fugă cu el. Dar dacă trupa trecea de St. Dennis,

nu va mai avea curajul să se întoarcă din drum. De acolo începea drumul lung, până la Bodmin şi nici dacă Mark ar fi adus un ponei de la mină pentru ea n-ar fi îndrăznit să treacă prin mlaştini a doua oară. Ori fugeau împreună de la St. Dennis, ori deloc. El trebuia să decidă.

— Şi ce-ai de gând să faci, Mark? întrebă Demelza.

Familia Cobbledick se mutase în casa cea veche a lui Clemmow, aşa că nu era nimic liber. Mark se gândea să-şi construiască o casă până duminică. Prietenii lui se oferiseră să-l ajute. Găsiseră un loc, o bucată de pământ necultivat aproape de Treneglos, dar tot pe moşia lui Poldark. Dar cum căpitanul Poldark era plecat…

Era ciudat cum înflorise dragostea în omul acesta dur, tăcut, numai piele şi os; şi mai ciudat era să vezi că asemenea fiinţă, o… femeiuşcă drăguţă şi capricioasă trezise astfel de sentimente în el.

— Ce vrei să fac eu? îl întrebă Demelza.

Îi spuse: avea nevoie de permisiune ca să clădească. Se gândea să închirieze bucata de pământ. Dar dacă aştepta până a doua zi, însemna să piardă timp.

— Nu e şi aşa prea târziu? întrebă ea. Nu poţi construi o casă până duminică.

— Cred că putem, spuse el. Este humă la îndemână şi, gândindu-mă eu că va trebui să o fac, am mai strâns câte ceva noaptea. Ned Bottrell de la Sawle are stuf pentru acoperiş. O să reuşim, măcar patru pereţi şi un acoperiş.

Demelzei îi sta pe limbă să spună că o femeie care pune astfel de condiţii ar trebui să fie lăsată acolo unde îi e locul, dar văzu din privirea lui Mark că n-ar fi cazul să spună aşa ceva.

— Ce loc ţi-ar trebui, Mark?

— Peste deal, dincolo de Mellin. E acolo o bucată de pământ cu lăstăriş şi grozamă şi nişte steril dintr-o mină veche. Este lângă pârâul care a secat de mult.

— Îl ştiu… Se gândi ce putea face. Nu ştiu, nu e în puterea mea să ţi-l dau. Trebuie să te gândeşti singur ce-ai de făcut.

„Suntem prieteni vechi. Nu mi-ar da, căpitanul Poldark bucata asta de pământ să-mi construiesc o casă pe ea?”

Mark Daniel se uită la ea o clipă, apoi dădu încet din cap.

— Nu eu trebuie să hotărăsc, doamnă Poldark. Ca să spun aşa, prieteni suntem de când ne ştim; am crescut împreună. Am navigat împreună şi am făcut contrabandă cu rom şi gin, am pescuit împreună la Hendrawna Beach, ne-am luat la întrecere în luptă. Dar locul lui e aici sus, iar al meu e acolo jos; nu pot să iau ceva ce nu-i al meu fără

permisiune, cum nici el n-ar lua ce e al meu.

Umbra cuprinsese toată grădina. Cerul luminat părea să nu aibă nicio legătură cu amurgul care se lăsa peste vale. Pământul se cufundase în abisul nopţii, în timp ce lumina zilei strălucea încă puternic în slăvi. Un sturz prinsese un melc; afară nu se auzea decât zgomotul ritmic pe care-l făcea pasărea lovind melcul de o piatră.

— Dacă nu puteţi, spuse Mark, atunci trebuie să caut în altă parte.

Demelza ştia ce şanse ar fi avut. Se uită la el, văzu numai ochii şi umerii obrajilor formând un fel de paranteză puternică. Luă amnarul şi iasca. Prima lumânare pe care o aprinse îi lumină puternic faţa, părul, mâinile.

— Ia un pogon pornind de la patul izvorului secat, Mark, spuse ea. Mai mult nu pot să-ţi spun. Cum ai să plăteşti nu ştiu, nu mă pricep la cifre. O să te înţelegi cu Ross. Dar îţi promit că nu te va da nimeni afară.

Mark tăcu, în timp ce Demelza aprindea încă două lumânări. Îl auzi mişcându-se încet.

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc, doamnă, spuse el deodată, dar dacă aveţi nevoie de mine anunţaţi-mă.

Demelza se uită la el şi surâse.

— Ştiu, Mark, ştiu.

Mark plecă şi ea rămase singură în camera luminată de flacăra lumânărilor.

Capitolul VIII

Odată cu întunericul, ceaţa începu să se târască pe pământ şi luna se ridică asemănătoare cu un cap chel de indian privind de peste deal. În vale, la Mellin, şi dincolo în adâncitura stearpă de la Reath, se vedeau un şir de siluete negre, mişcându-se, active ca furnicile, la lumina unei lanterne, înainte şi înapoi, urcând şi coborând ridicătura mlăştinoasă dincolo de casa lui Joe Triggs, pe poteca cu pietriş şi pământ bătătorit care se îndrepta spre răsărit.

Construiau casa.

Erau nouă la număr cei care-l ajutau: Paul, fratele lui şi Ena Daniel, Zacky Martin şi cei doi fii mai mari ai lui, Ned Bottrell, un văr de la Sawle, Jack Cobbledick şi Will Nanfan.

Mai întâi era nevoie să marcheze locul, trebuia să fie orizontal ca să poată susţine cei patru pereţi. Găsiră locul potrivit, cam la treizeci de metri de Reath Ditch, şi dădură la o parte pietrele. Apoi, marcară în linii mari un dreptunghi şi începură să construiască. Pereţii urmau să

fie făcuţi din argilă, amestecată bine şi întărită cu paie şi pietriş. Când Ross tăiase o vită pentru botez, Zacky îl ajutase, şi primise în schimb un sac plin cu părul curăţat de pe piele. Îl amestecară acum cu argila, pietrele şi paiele. Patru bolovani mari au format colţurile casei, legate între ele prin jgheaburi de lemn de şaizeci de centimetri lăţime şi şaizeci înălţime, umplute cu amestecul de humă, pietriş şi paie, bătătorit bine şi lăsat să se întărească. La ora unsprezece, cei trei tineri care lucrau în schimbul de dimineaţă s-au dus acasă să se odihnească şi la miezul nopţii Cobbledick se duse şi el să se culce. Zacky Martin şi Will Nanfan au stat până la trei, Paul Daniel până la cinci, când s-a dus acasă să mănânce pâine de secară şi cartofi înainte de a pleca la lucru în mină. Ned Bottrell, care avea şteampul lui pentru cositor, a plecat la opt. Mark a continuat lucrul până a venit Beth Daniel cu o farfurie plină cu supă şi o sardea pe o felie groasă de pâine. Lucrase fără întrerupere paisprezece ore şi acum se opri ca să mănânce şi să privească rezultatul. Fundaţia era gata şi începuse să ridice pereţii. Suprafaţa casei era ceva mai mare decât intenţionase el, dar era mai bine aşa, va avea timp să facă pereţii interiori când va veni Ea. Avea un singur gând, o obsesie: să o aducă în casa ei.

Dis-de-dimineaţă veniseră copiii mai mici să se uite înainte de a porni la câmp; apoi apăruseră trei sau patru femei care au stat o oră să dea o mână de ajutor, să stea de vorbă sau numai să se uite, în drum spre câmp. Toată lumea ţinea cu el, şi nimeni nu se îndoia că va termina casa până duminică. Poate că nu erau de acord cu căsătoria lui cu o străină, dar cum Mark Daniel se bucura de multă simpatie, oamenii erau dispuşi să renunţe la prejudecăţile lor.

La şapte seara, Zacky Martin, Will Nanfan şi Paul Daniel s-au întors după câteva ore de somn şi ceva mai târziu au venit şi Ned Bottrell şi Jack Cobbledick. La zece, în lumina slabă a lunii văzură apărând silueta înaltă a lui Ross. Mark coborî de pe scară şi se duse să-l întâmpine. Pe măsură ce se apropiau unul de altul asemănarea dintre ei devenea din ce în ce mai evidentă. Erau de aceeaşi vârstă, amândoi mai curând ciolănoşi, bruneţi, cu picioare lungi şi cu o înfăţişare neîmblânzită. Dar, priviţi de aproape, diferenţa era mai vizibilă decât asemănarea. Daniel, cu pielea lui închisă la culoare, pământie din cauza muncii în subteran, era mai ţeapăn, avea fălci mai late şi fruntea mai îngustă, părul drept, tuns scurt şi negru fără reflexe arămii. Păreau rude mai de departe, ramură laterală dintr-un trunchi comun.

— Aşa deci, Mark, spuse Ross apropiindu-se, asta e casa ta?

— Da, domnule căpitan. Mark se întoarse să se uite la cei patru

pereţi ridicaţi acum până aproape de acoperiş şi la spărturile lăsate pentru ferestre. Aşa arată cât am ridicat din ea.

— Ce lemn ai pentru podele?

— E lemn destul de la epave. Mai sunt şi stâlpi de susţinere de la mină. Scândurile pentru podea trebuie să mai aştepte.

— Mai faci o cameră, sus?

— Da. Cred că pot să o construiesc sub acoperiş; n-ar mai fi nevoie să ridic alte ziduri pentru că nu mai am paie şi nici timp nu mai am.

— Ferestre şi uşă ai?

— Tata îmi împrumută uşa lui până o să fac eu alta. Ne face şi nişte obloane pentru ferestre. Cu reumatismele lui nu poate să facă mai mult.

— Sper că nu faci o greşeală, Mark, alegând-o pe fata asta. Crezi că o să se obişnuiască cu viaţa de aici după ce a cutreierat toată ţara?

— N-a avut niciodată un cămin al ei. E un motiv în plus ca să vrea să aibă unul acum.

— Când te căsătoreşti?

— Luni, dacă totul o să meargă bine.

— Dar o să meargă?

— Da, cred că da. Acum două săptămâni mi-a promis că se mărită cu mine şi l-am rugat pe preot să facă strigările. Apoi n-a mai vrut. Duminica asta va fi a treia oară. O să o duc luni la pastorul Odgers.

În vocea lui se simţea umbra unei lupte care durase două săptămâni. Răsplata fusese când aproape, când mai departe ca oricând.

— V-a spus doamna Poldark, continuă Mark.

— Da, mi-a spus.

— Am făcut bine că am rugat-o?

— Sigur că da! Poţi să iei şi mai mult din acest loc dacă vrei să-l cultivi.

— Vă mulţumesc, domnule, răspunse el înclinând capul.

— Am să întocmesc actul mâine. Ross se uită la casa neterminată, cu ziduri de pământ galben. Poate că am să-ţi găsesc o uşă, spuse el.

*

Nu dădeau nicio reprezentaţie la St. Dennis, dar se odihneau înainte de drumul lung ce urmau să-l facă a doua zi până la Bodmin. În săptămâna aceea lăsaseră în urmă vestul civilizat al Cornwallului şi porniseră spre pustietăţile din nord. Pentru Keren fiecare zi care trecea era mai rea decât cele dinainte; vremea era ori prea caldă, ori prea ploioasă, şoproanele în care jucau imposibil de amenajat, pline de

şobolani şi neîncăpătoare. Câştigaseră doar atât cât să nu moară de foame şi Aaron Otway se consola ca întotdeauna când vremurile erau grele bând până nu se mai ţinea pe picioare.

Ca să o întărească în hotărârea ei, în ultima seară, la St. Michael, reprezentaţia fusese un fiasco total. Ploaia care nu se mai oprea împiedicase spectatorii să vină, cu excepţia a şapte persoane adulte şi a doi copii. Actorii s-au văzut nevoiţi să joace pe o scenă presărată cu paie ude, urât mirositoare, apa picurându-le mereu pe cap. Tupper avea febră şi n-a mai putut, sau n-a mai vrut, să facă lumea să râdă. Spectatorii şedeau uitându-se la el cu gura căscată.

Ar fi trebuit să petreacă toată duminica făcând curat în rulote, pregătindu-le pentru o intrare triumfală în Bodmin – era ideea lui Otway ca să atragă spectatori la reprezentaţia de luni seara – dar băuse toată ziua şi ceilalţi erau prea fără chef şi apatici ca să facă ceva, după ce găsiseră o păşune unde mânaseră caii să pască. Dacă s-ar fi desprins vreo roată sau s-ar fi rupt vreo osie neunsă, puţin le-ar fi păsat.

Keren îşi strânse lucrurile într-un coş şi pe la miezul nopţii se dădu jos cu grijă din cuşetă şi se îndreptă spre uşă. Vremea era frumoasă; cu un şal pe cap, se ghemui lângă o roată a rulotei şi îl aşteptă pe Mark.

Nu-i plăcea să aştepte, nu avea răbdare, dar în noaptea asta era atât de hotărâtă să părăsească trupa încât continuă să aştepte, blestemând răceala nopţii de vară şi dorind ca Mark să se grăbească. Minutele treceau, lungi ca zilele, şi orele i s-au părut luni întregi. Adormi ghemuită acolo, cu capul rezemat de butucul roţii.

Când s-a trezit era ţeapănă şi îngheţată până la oase. Pe deal, în spatele bisericii lumina anunţa zorile.

Se ridică în picioare. Deci o minţise, nu-şi ţinuse promisiunea! Se jucase cu ea. Ochii i se umplură de lacrimi de furie şi dezamăgire. Fără să-i mai pese de zgomotul pe care-l făcea, se îndreptă spre rulotă şi când atinse clanţa văzu o silueta înaltă grăbind peste câmp. Venea spre ea alergând aproape. Nu se mişcă până nu o ajunse şi se sprijini de rulotă căutând să-şi recapete răsuflarea.

— Keren…

— Unde-ai fost? spuse ea furioasă. Toată noaptea! Te-am aşteptat toată noaptea! Unde-ai fost?

El se uită la fereastra rulotei:

— Ţi-ai luat hainele? Să mergem!

Vocea lui era atât de ciudată, de poruncitoare, încât îl urmă fără să protesteze. Mergea drept acum, dar ţeapăn, ca şi cum n-ar fi putut să se îndoaie. Ajunseră la stradă.

În faţa bisericii ea îl întrebă supărată:

— Unde ai fost, Mark? Sunt îngheţată până-n măduva oaselor! Te-am aşteptat toată noaptea!

Se întoarse spre ea:

— Ce-ai spus?

Ea repetă.

— Ce e cu tine? De ce-ai întârziat?

— Am plecat târziu, Keren. Târziu. N-a fost uşor să construieşti o casă… Au fost multe de făcut… N-am plecat până la zece. Am crezut c-o să ajung la timp… dacă alerg până aici… Dar am greşit drumul, Keren… Am luat-o pe drumul de căruţe în loc să cotesc spre St. Dennis… Am ocolit mult… De-aia am venit prin spate… Dumnezeule! N-am crezut c-o să ajung la timp!

Vorbea atât de încet, încât îşi dădu seama în sfârşit că era obosit mort, aproape că nu se mai ţinea pe picioare. Surpriza şi dezamăgirea o făcuseră să se răstească la el. Întotdeauna îi plăcuse să-l ştie atât de puternic. Era decepţionată. Momentul acesta important din viaţa lui ar fi trebuit să-i dea mai mult curaj, să-l însufleţească.

Merseră în tăcere până se făcu ziuă, când briza suflând dinspre mare păru să-l învioreze. Din acel moment el îşi reveni. Ea adusese câteva plăcinte de la masa de seară; le mâncară la marginea drumului. Înainte de a ajunge la St. Michael puterile îi reveniseră. Era mai tare decât ea.

Se opriră lângă vamă, mâncară ceva şi se odihniră. Când văzu punga cu bani a lui Mark, în care zornăiau monedele, lui Keren îi reveni buna dispoziţie şi porniră, veseli acum, braţ la braţ, să parcurgă etapa următoare. Mai aveau un drum de opt, nouă mile şi urmau să ajungă înainte de amiază. Era emoţionată, noutatea o atrăsese întotdeauna; cu toate că nu se gândise niciodată să se mărite cu un miner, găsea că e romantic să fugă cu el, să meargă la biserică, să facă un legământ solemn şi să se ducă să locuiască cu el într-o casă special construită pentru ei doi. Semăna cu una din piesele în care juca ea.

După un timp începură să o doară picioarele şi să şchiopăteze. Se odihniră şi ea îşi răcori picioarele în apa unui pârâu. Porniră iar, dar nu ajunseră prea departe şi el trebui să o ia în braţe.

Asta îi plăcu; era mult mai uşor decât să meargă pe jos. Se simţea bine în braţele lui puternice. Oamenii se uitau la ei, dar nu-i păsa, până când ajunseră într-un sat şi merseră pe o uliţă cotită şi plină de noroi, urmaţi de un şir lung de copii, aproape goi, care râdeau batjocoritor de ei. Keren era indignată, voia să-i gonească, dar el merse hotărât înainte

fără a se lăsa impresionat.

Când ieşiră din sat, o duse mai departe în braţe şi o lăsă jos când un pâlc de case apăru în depărtare. Înaintase destul de încet şi soarele apărut prin spărtura unui nor era deja sus când au ajuns la Mingoose.

Mai era o milă şi jumătate până la Mellin, apoi două mile până la biserica din Sawle. Dacă nu ajungeau acolo înainte de amiază, ar fi trebuit să amâne căsătoria până a doua zi.

Grăbi pasul şi ajunseră în sfârşit pe drumul care ducea la Marasanvose, şi mai departe la Mellin. N-au avut timp să se ducă să vadă casa. Ea se spălă pe faţă într-o băltoacă şi el făcu la fel. Apoi se pieptănă cu un pieptene „împrumutat" de la un actor şi sosiră şchiopătând la Mellin.

Prima îi văzu micuţa Maggie Martin, care alergă la mama ei strigând că sosiseră în sfârşit. Când au ajuns în dreptul primei case, toată lumea ieşise să-i vadă. Cei mai mulţi dintre adulţi dormeau sau erau la lucru; dar cei mai bătrâni şi cei foarte tineri şi vreo câteva femei îi întâmpinară cum se cuvine. Nu era timp de pierdut ca să stea de vorbă, aşa că Mark Daniel cu mireasa lui plecară imediat la Sawle. Cei doi erau capul cometei cu o coadă subţire formată din bunica Daniel şi mătuşa Betsy Triggs şi doamna Zacky şi Sue Vigus şi vreo câţiva ţânci gălăgioşi.

Se grăbeau. Mark, cu paşii lui mari, o lăsa în urmă pe Keren, dar ajunseră la biserică cu douăzeci de minute înainte de amiază. Domnul Odgers nu era de găsit. Doamna Odgers, văzându-l pe Mark slab, neras, întunecat la faţă, cu ochii duşi în fundul capului, disperat, recunoscu sfioasă că domnul Odgers nu credea că vor mai veni şi că-l văzuse ducându-se în grădină. Mătuşa Betsy îl scoase din ascunzătoare, de după o tufă de coacăze. Se făcuse între timp douăsprezece fără zece. Domnul Odgers încercă să se opună, invocând legalitatea şi graba, până când doamna Zacky cu faţa ei lată, ochelarii pe nas şi insistenţa ei, îl luă de braţ şi-l conduse cu respect în biserică.

Astfel legătura spirituală a fost pecetluită în momentul în care ceasul din sacristie bătea ora douăsprezece, şi Mark punea un inel de alamă pe degetul subţire al miresei.

După formalităţile obişnuite (Mark Daniel şi-a pus semnul, iar Kerenhappuch Smith s-a iscălit, mândră pentru că ea ştia să scrie) s-au dus acasă la Ned Bottrell, lângă biserică, undei s-a băut cidru şi bere în sănătatea mirilor. A trecut mult până au pornit iar la drum, înapoi la Mellin. Întoarcerea acasă s-a transformat într-o procesiune triumfală. Oamenii ieşeau din schimbul de dimineaţă.

Curtea stăruitoare pe care „holteiul” Mark Daniel i-o făcuse lui Keren, şi felul cum îşi construise casa, înflăcăraseră, imaginaţia minerilor şi a fetelor şi un grup întreg li se alătură ca să-i conducă pe tinerii căsătoriţi până la Mellin.

Keren nu prea ştia ce să facă. Nu ştia cum ar fi trebuit să se poarte faţă de oamenii aceştia în mijlocul cărora avea să trăiască. Nu-i plăcea bunica Daniel, iar pe Beth Daniel, soţia lui Paul, o considera o femeie de rând care nici nu putea deschide gura de geloasă ce era. Dar unii dintre bărbaţi erau destul de plăcuţi, prietenoşi, în felul lor aspru, dar respectuos. Se uita cu coada ochiului la ei; erau mai acceptabili decât soţiile lor.

Li s-au oferit plăcinte cu carne de iepure şi praz, pâine de secară şi ceai. Totul a mers bine. Au stat de vorbă, conversaţiile alternând cu perioade subite de tăcere, când toţi păreau că se măsoară unii pe alţii, dar era prima dată că o vedeau, cu excepţia lui Mark, şi era normal să fie aşa.

Când au terminat, se lăsa seara. La rugămintea lui Mark nu s-a mai glumit şi nu i-au condus până la casa lor nouă. Avea destulă linişte acum. Soarele la apus le încălzea spatele cum urcau dealul plecând de la Mellin, şi inunda tot ţinutul cu o lumină aurie. Contrastul de culori era puternic acolo unde cerul luminos se întâlnea cu marea de cobalt.

Începură să coboare spre casa lor. Ea se opri brusc:

— Asta este?

— Da, răspunse el şi aşteptă.

— O! exclamă fata şi merse mai departe.

Ajunseră la uşă. Îşi dădu seama ce simplă şi rudimentară era văzând-o acum lângă silueta fetei pe care o luase de soţie. Totul era brut, nefinisat, deşi construit cu mâinile lui iubitoare: crud şi aspru. Nu era destul să ai mâini iubitoare, trebuia pricepere şi timp.

Intrară şi observă că cineva aprinsese un foc mare în vatra deschisă pe care o făcuse el. Ardea şi trosnea; înveselea camera încălzind-o.

— Beth a făcut focul, spuse el recunoscător.

— Cine?

— Ea. A ieşit afară pe furiş. Mă întrebam de ce. Ce bună e!

— Nu mă place, spuse Keren, călcând pe paiele care trosneau sub picioarele ei.

— Ba da, Keren. Te place, dar ea e metodistă şi lor nu le place să meargă la teatru.

— Aha, nu-i place, spuse Keren pe un ton ameninţător. Aş vrea să ştiu ce cunoaşte ea despre teatru.

Mark privi în jur.

— E... e destul de nepotrivit pentru tine, Keren. Dar a fost construită în patru zile, va fi nevoie de câteva săptămâni ca s-o facem cum vrem noi.

Se uită la ea aşteptând.

— O, e o casă bună, spuse Keren. E de cincizeci de ori mai bună decât casele alea vechi de peste deal.

Faţa lui întunecată se lumină.

— O s-o facem şi mai bună cu timpul. Acum... avem multe de făcut. Deocamdată am vrut să ai un acoperiş deasupra capului.

Încercă să o ia în braţe, şi când ea ridică faţa spre el o sărută. Părea că sărută un fluture, delicat, fragil, înşelător.

Ea întoarse capul:

— Ce e acolo înăuntru?

— Acolo o să dormim. Am vrut să fac o cameră sus, dar n-am terminat-o încă. Deocamdată am făcut asta.

Ea intră în cealaltă cameră. Simţi iar paiele sub picioare. Era ca şi cum ar fi locuit într-un grajd. Ei bine, asta se putea schimba, cum spusese şi el.

Mark traversă camera şi deschise oblonul să pătrundă lumina. Într-un colţ al camerei se afla un fel de raft de lemn, cam la treizeci de centimetri deasupra podelei. Pe el se afla o saltea din pânză de sac umplută cu paie şi două pături subţiri.

— Ar fi trebuit să o construieşti orientată spre apus. Am fi avut soare după-amiaza.

— Nu m-am gândit, spuse el mâhnit.

Era casa ei. Putea să facă ce vrea cu ea. Asta era ceva!

— Vrei să spui că ai construit-o de ultima dată de când ne-am văzut?

— Da.

— Doamne sfinte! Nu-mi vine să cred! Mirarea ei îl încântă şi o sărută, iar ea se desprinse imediat din braţele lui.

— Du-te, Mark. Lasă-mă singură acum. Du-te şi stai lângă foc. Vin şi eu numaidecât. Am să-ţi fac o surpriză.

Ieşi, aplecându-se, înalt cum era, ca să nu se lovească de uşă.

Keren rămase un timp uitându-se pe fereastră, la priveliştea de afară, la albia uscată a pârâului şi la sterilul scos din mină de jur-împrejur. Sus, de partea cealaltă a văii, pământul era mai bun; se vedeau copacii şi foişorul unei case. De ce nu construise acolo?

Se întoarse şi atinse patul cu degetele. Paiele erau uscate. Nu trecuse mult de când dormise pe paie ude. Acum avea să fie mai bine. După

prima deziluzie, curajul şi buna dispoziţie îi reveniră. Nu mai trebuia să se certe cu Tupper, sau să miroasă răsuflarea înăcrită de băutură a lui Otway. Nu mai trebuia să flămânzească. Se terminase cu drumurile grele prin câmpiile mlăştinoase. Nu trebuia să mai joace prin săli care semănau cu cocinile de porci, în faţa unor ţărănoi neciopliţi. Aici era căminul ei.

Se duse iar la fereastră, închise oblonul. Câţiva pescăruşi zburau pe sus. Proiectaţi pe cerul noros, spre răsărit, păreau, în lumina soarelui, de o culoare roz-aurie. Lumina scădea, mai ales în casă. Va fi mereu întuneric devreme în casa asta orientată greşit.

Ştia că o aşteaptă. Nu avea intenţia să nu-şi îndeplinească angajamentul, dar se gândea la el cu o vagă senzaţie de oboseală. Se dezbrăcă încet şi, după ce îşi scoase tot ce avea pe ea, tremură puţin şi închise şi celălalt oblon. În semiîntuneric îşi trecu cu un gest de mângâiere palmele peste coapsele netede, se întinse şi căscă, apoi îşi puse cămaşa neagră cu roz, cam decolorată, şi îşi înfoie părul. Aşa era bine. O să meargă.

Călcând peste paie cu picioarele goale, se duse în bucătărie şi crezu la început că ieşise afară. Apoi îl văzu stând jos, în umbră, pe podea, cu capul sprijinit de banca de lemn. Dormea.

O cuprinse furia.

— Mark! strigă ea.

El nu răspunse. Se apropie, îngenunche lângă el privindu-l. Se bărbierise la Mellin, dar barba lui aspră începea iar să crească. Avea faţa trasă şi obosită, şi gura întredeschisă. Văzu cât e de urât.

— Mark! îl strigă ea din nou.

El continua să doarmă.

— Mark!

Îl apucă de gulerul hainei şi-l zgâlţâi tare. Capul i se ciocni de scândură şi respiraţia i se opri, dar nu dădu niciun semn că se trezeşte.

Keren se ridică şi se uită la el. Mânia făcu loc dispreţului. Era tot atât de rău ca Tupper, zăcând acolo fără vlagă, ridicol. Cu cine se măritase? Cu un bărbat care adormea în noaptea nunţii, pe care nu-l interesa nimic, care dormea dus? Era o insultă la adresa ei. O adevărată insultă.

Ei bine, să facă ce-o vrea. Nu-i păsa. Dacă voia să sforăie acolo ca un dulău mare şi negru… el avea de pierdut, nu ea. Nu ea era de vină. Râse scurt, apoi începu să chicotească văzând latura caraghioasă a situaţiei. Continuă să râdă până ajunse în cealaltă cameră, dar mai încet ca să nu-l trezească.

Capitolul IX

În timpul vizitei pe care o făcuse la casa din Reath, Ross observase şi el foişorul printre copaci, pe panta dealului – în depărtare. Era una din lojile de portar de la Mingoose şi era în paragină. Dar mai erau câteva camere care se puteau folosi, şi lui Ross îi veni o idee.

I-o expuse domnului Horace Treneglos, care venea regulat să inspecteze mina, acum că aducea beneficii frumoase.

— Cine e acest Dwight Enys? strigă tare domnul Treneglos. Crezi că merită să-l încurajăm? Crezi că e un medic experimentat?

— Enys este inteligent, energic şi ager. E bine să încurajăm pe cei tineri şi Choake nu mai vrea să ne ajute de când m-am certat cu el.

— Aş fi dorit să găsim un loc mai liniştit pentru mina noastră, spuse domnul Treneglos, ţinându-şi cu mâna pălăria pe cap. Mereu bate vântul pe aici. După câte ştii, în ceea ce mă priveşte, nu prea îmi plac medicii ăştia, tineri sau bătrâni. Dar vreau să-ţi fac pe plac şi dacă tânărul se mulţumeşte cu loja portarului i-o pot închiria la un preţ mic, cu condiţia să o repare.

Peste două săptămâni avea loc o vânzare închisă la Truro, la care mina Wheal Leisure trimitea minereu. Ross porni devreme călare, şi se duse la Pascoe înainte de începerea licitaţiei. Dwight Enys nu era acasă, dar îi lăsă o notă şi plecă.

Mostrele din minereul de vânzare fuseseră deja examinate, testate şi discutate de agenţii societăţilor care cumpărau aramă. La astfel de vânzări închise societăţile nu aveau decât să facă oferte pentru minereu. Nu apreciau frământările din jurul licitaţiilor, vulgare pentru ei, unde câte un cumpărător ridica mereu preţul, ajungând la sume pe care nu erau dispuşi să le plătească. În schimb, societăţile făceau o ofertă în scris; preşedintele le deschidea şi marfa revenea societăţii care oferise cel mai mare preţ.

Azi oferta era mai slabă ca oricând şi unele cantităţi de minereu se vindeau la mai puţin de jumătate din valoarea lor reală. Când nu voiau să cumpere un lot anumit, societăţile obişnuiau să ofere un preţ foarte mic şi dacă aşa cum se întâmpla deseori, toate societăţile făceau la fel, marfa se vindea pe un preţ de nimic. Asta însemna o mare pierdere pentru mina care vindea şi, aşa cum mergeau treburile, nicio mină nu-şi putea permite pierderea.

După vânzare urma întotdeauna o masă mare la han, unde cumpărătorii şi vânzătorii – leii şi mieii cum îi numise un glumeţ – şedeau împreună; dar azi cei ce se ospătau nu prea erau bine dispuşi. Ross fusese surprins să-l vadă pe Francis la vânzare – de obicei venea

administratorul minei Grambler. Era semn că vărul lui făcea o ultimă încercare să menţină mina Grambler pe picioarele ei şubrede. Cu tot calmul şi siguranţa lui, azi Francis părea necăjit şi neajutorat, ca şi cum ar fi fost ameninţat de nişte spectre ascunse undeva în cotloanele neştiute ale minţii lui.

La stânga lui Ross şedea Richard Tonkin, directorul şi unul dintre acţionarii de la United Mines, cea mai mare topitorie de cositor şi aramă din ţară. Cam pe la jumătatea ospăţului, Tonkin îi şopti lui Ross la ureche:

— Sper că aţi făcut progrese în ceea ce priveşte planul dumneavoastră.

Ross se uită la el.

— Vreţi să spuneţi extinderea minei Wheal Leisure?

Tonkin zâmbi.

— Nu, domnule. Proiectul privitor la înfiinţarea unei societăţi care să promoveze interesele minerilor.

Privirea lui Ross deveni fixă.

— N-am întreprins nimic în acest sens, domnule Tonkin.

Acesta se uită la el neîncrezător.

— Sper că glumiţi. Mi-au spus domnul Blewett, şi domnul Aukett… că aţi plănuit ceva… Aş fi fost fericit să vă pot oferi ajutorul meu.

— Domnul Blewett şi domnul Aukett au dat prea multă importanţă unei discuţii întâmplătoare. Nu m-am mai gândit la asta.

— Sunt foarte dezamăgit. Speram – mai sperau şi alţii că se va face ceva. Nu e nicio îndoială că avem nevoie de o astfel de societate.

Odată ce începură să plece mesenii, reuniunea luă sfârşit. Unii mai rămaseră să bea un ultim pahar de vin de Porto, alţii moţăiau chercheliţi sau trăgeau tutun pe nas, iar alţii, în grupuri, stăteau de vorbă la uşa hanului.

Ross rămase să vorbească cu Francis. Deşi nu existau resentimente între ei, se vedeau rar. Ross auzise că mina Grambler suspendase lucrul deocamdată, dar el nu discută decât probleme de familie, temându-se să atace un subiect neplăcut pentru Francis.

Discutau prieteneşte, în timp ce coborau scara, când hangiul îl opri pe Ross:

— Iertaţi-mă, domnule, dar v-aş ruga să poftiţi aici, numai câteva minute. Şi dumneavoastră, domnule, dacă doriţi.

Ross se uită la el, coborî două trepte şi intră în biroul hangiului, o cameră mică şi întunecoasă. Ferestrele se deschideau spre un perete înalt. În cameră se aflau paisprezece bărbaţi.

Intrând după el, Francis se împiedică de o pisică, trase o înjurătură şi ridică piciorul ca să o lovească. Văzu ce era, o ridică apucând-o de ceafa şi intră în cameră după Ross, făcându-şi loc cu coatele.

— Ei, Doamne! exclamă el aruncând o privire în jur.

Când Ross îi recunoscu pe Tonkin, Blewett şi Aukett printre ceilalţi, înţelese despre ce era vorba.

— Luaţi loc, domnule căpitan, spuse Blewett arătându-i un scaun liber lângă fereastră. Ne pare bine că v-am prins înainte de a pleca.

— Mulţumesc, spuse Ross, stau în picioare.

— Doamne, spuse Francis, parcă am fi la o întrunire religioasă. Hai, pisico, tu să fii preşedintele, şi bagă de seamă să faci ordine. Se aplecă şi aşeză pisica pe scaunul gol.

— Domnule căpitan, spuse Tonkin, ce noroc că aţi întârziat. Am avut astfel ocazia să discutăm între noi, cei pe care-i vedeţi aici, şi fără îndoială că ştiţi despre ce.

— Îmi închipui, spuse Ross.

— Să mă bateţi dacă aş spune la fel, adăugă Francis.

— Am dori să vă daţi cuvântul, domnule, îi spuse lui Francis un bărbat voinic numit Johnson, că nu se va afla nimic din ce discutăm aici. E strict confidenţial.

— Foarte bine.

— Înţelegem că nu v-au mulţumit tranzacţiile făcute azi, nu-i aşa? întrebă Richard Tonkin.

Grambler făcuse cea mai proastă afacere.

— Puteţi să spuneţi şi aşa, răspunse Francis.

— Mulţi dintre noi gândesc la fel şi ne-am adunat aici să discutăm ce e de făcut.

— Deci ne aflăm aici ca să îndreptăm lucrurile, adăugă Francis. O să dureze mult.

— Nu prea mult, răspunse Tonkin calm. Pentru că avem un plan, domnule Poldark. Vrem să înfiinţăm o societate a noastră, independentă de cartel, care să stabilească preţuri bune pentru minereu, să-l prelucreze aici la noi în regiune şi să vândă direct produsul rafinat. Noi toţi cei de aici, mai mult de doisprezece, dorim să ne unim. Reprezentăm o parte importantă din minele din regiune şi, în ciuda timpurilor grele, putem face rost de bani numerar. Nu e decât un mic început, domnule Poldark, faţă de ce va fi când vom pune afacerea pe picioare, cu condiţia să păstrăm secretul şi să acţionăm cum trebuie. Mai sunt unele mine dintre cele mai bogate, care azi nu sunt reprezentate aici. În timpuri bune putem suporta preţuri mai scăzute

pentru că există o marjă; dar în timpuri grele, ca acum, în afară de faliment nu există decât o singură cale.

Se auzi un murmur de aprobare din partea celor prezenţi în cameră. Ross observă că foarte mulţi dintre cei ce vânduseră în ziua aceea erau de faţă. Îşi dădu seama că pornise ceva care nu mai putea fi oprit. Tonkin vorbea: exprima în cuvinte ceea ce simţeau toţi ceilalţi.

— Ce spuneţi sună foarte bine, vă cred, spuse Francis. Dar în orice caz o să aveţi necazuri. Societăţile care achiziţionează arama se vor lupta pe viaţă şi pe moarte şi băncile le vor susţine. Unii...

— Mai bine să avem necazuri decât să murim de foame, spuse Blewett.

— Da, da, nu ne temem de greutăţi!

Francis ridică uşor din sprâncene.

— Nu pot să nu fiu de acord cu dumneavoastră, domnilor.

— Ţineţi seamă, zise Tonkin, că ăsta nu e decât un început. Ştiu, ştim cu toţii că vom avea multe greutăţi de întâmpinat. Nu e întotdeauna uşor să faci ce e drept şi just. Dar acum cât suntem aici, împreună, se cuvine să punem roţile în mişcare. Şi, înainte de a începe, dorim să ştim cine e cu noi în această întreprindere. Pentru că acela care nu e cu noi...

— Este împotriva voastră? Francis clătină din cap. Departe de asta. Pentru că acela care nu vi se alătură imediat poate să aibă alte obligaţii, la care să se gândească. Nu înseamnă că nu vă doreşte să reuşiţi. Francis se uită la Ross. Care e părerea vărului meu?

— Vărul dumneavoastră a făcut prima sugestie, spuse Tonkin.

Francis păru surprins:

— Ei bine, Ross, n-am ştiut. Nu mi-aş fi închipuit, de vreme ce mina ta...

Ross nu răspunse. Pe faţa lui nu se citea nimic.

— Există dezavantaje, ştiu asta, spuse Tonkin, dar dacă va deveni o realitate care să funcţioneze, vom elimina multe din anomaliile de acum. Problema e, domnule, că nu mai putem continua aşa. Dacă nu va interveni o schimbare, într-un an vom dispărea toţi. Din partea mea, eu spun că trebuie să pornim la lucru cu curaj şi cât mai repede. Prefer să pierd luptând, decât să stau cu mâinile încrucişate şi să aştept sfârşitul.

— Ei bine, spuse Francis, aranjându-şi dantela de la manşetă, nu mă îndoiesc că o să le daţi de lucru societăţilor care achiziţionează aramă. Şi vă doresc noroc, pentru că Dumnezeu ştie că n-am prea avut în ultimul timp. Cât despre mine, aş prefera să mă mai gândesc înainte de a lua o hotărâre. Vă doresc numai bine, domnilor, numai bine. Apropo,

cine va lua iniţiativa? Trebuie să aveţi un lider, nu-i aşa? Dumneata, domnule Tonkin?

Tonkin clătină din cap:

— Nu, domnule, n-aş putea. Nu sunt eu omul potrivit. Dar suntem toţi de acord cine să fie, dacă va voi să accepte. Nu-i aşa, domnilor?

Capitolul X

Demelza îl aştepta pe Ross de la ora cinci. La şase pregăti masa de seară, mai uşoară decât de obicei. Ştia că se întorcea sătul de mâncare şi băutură de la aceste întruniri, bombănind că sunt o pierdere de timp.

Pe la şapte mâncă şi se gândi să se ducă în întâmpinarea lui Ross. O hrănise pe Julia, grădina nu avea nevoie acum de îngrijire, exersase la spinetă înainte de masă. Era liniştită. Totul era în ordine. Se va duce la plimbare.

Bucuriile timpului liber, pe care rar şi le permitea, nu-şi pierduseră încă noutatea pentru ea. Dintre toate, tihna vieţii unei doamne o făcea cea mai fericită. În copilărie muncea până când cădea extenuată şi adormea buştean; dormea până o trezea o lovitură de bocanc sau până ţipa cineva la ea. Ca servitoare la Nampara avusese momente de linişte şi odihnă, dar cele mai bune erau cele luate pe furiş; mereu în stare de alertă amestecată cu plăcerea. Acum putea lenevi în voie dacă avea chef. Activitatea de fiecare zi, cu care era obişnuită, făcea aceste momente de tihnă şi mai plăcute. Acum era o doamnă, soţia lui Ross Poldark, ai cărui strămoşi stăpâneau acest pământ de sute de ani. Copiii pe care-i va naşte, Julia mai întâi, vor purta numele de Poldark, vor avea un cămin, bani destui, educaţie, cultură, aici vor fi rădăcinile lor. Inima i se umplea de fericire la acest gând.

Urcă dealul ascultând greierii care ţârâiau prin tufişuri şi oprindu-se din când în când să privească păsărelele care se certau pe ramurile ulmilor, sau câte o broască săltând sau târându-se la marginea pârâului. Când ajunse lângă ruinele minei Wheal Maiden, se aşeză pe un bolovan, fredonând o melodie şi scrutând depărtarea ca să vadă silueta familiară.

Dincolo de fumul de la Grambler se vedea clopotniţa bisericii din Sawle. De aici părea că se apleacă spre sud-vest ca un om în furtună. Toţi copacii aveau trunchiurile aplecate în direcţia opusă.

— Doamnă Poldark, se auzi o voce în spatele ei.

Tresări speriată.

Era Andrew Blamey.

— Vă rog să mă scuzaţi, doamnă. N-am vrut să vă sperii.

Stătea lângă ea, temându-se să nu o vadă leşinând din cauza şocului. Dar nu o cunoştea pe Demelza. Nu se speria atât de uşor. O ţinu de braţ până se aşeză iar pe piatră.

Se uită la el cu coada ochiului; nu părea arogant.

Şocul o făcuse să tragă o înjurătură, uitând de bunele maniere. Era necăjită.

— E un început prost dacă, venind aici ca să-mi cer scuze, e nevoie de alte scuze chiar de la început.

— N-am crezut să vă mai văd pe aici.

— Nici eu, doamnă, n-am crezut c-o să mai vin vreodată.

— Atunci ce vă aduce, domnule căpitan?

— Vizita pe care mi-aţi făcut-o. N-am mai avut linişte după ce aţi plecat.

Îşi umezea mereu buzele şi se încrunta ca şi cum l-ar fi durut ceva.

— Cum aţi venit până aici? Pe jos, de la Falmouth?

— Am venit pe jos de la Grambler, sperând să nu fiu observat dacă n-aţi fi fost singură. Am fost la Truro de dimineaţă şi i-am văzut pe soţul dumneavoastră şi pe Francis Poldark. Ştiind că nu sunt acasă, tentaţia a fost prea mare.

— Îl aştept pe Ross să vină din clipă-n clipă.

— Atunci să vă spun ce am de spus cât mai am timp. Fără îndoială că v-aţi făcut o proastă părere despre mine la prima noastră întâlnire, doamnă Poldark.

Demelza plecă ochii:

— Am fost cam supărată.

— Vizita dumneavoastră a fost neaşteptată. Uitasem de toate… Dintr-odată s-a redeşteptat în mine toată amărăciunea. Luă pălăria şi o puse pe un zid. Sunt un om nestăpânit. Mă înfurii uşor. Toată viaţa am încercat să mă stăpânesc. Câteodată îmi ies iar din fire. Dar Doamne fereşte să mă cert cu cei care-mi vor binele.

— Nici cu marinarii dumitale? spuse Demelza, maliţioasă.

El tăcu.

— Continuaţi, vă rog, îl îndemnă ea.

— Marinarii se ceartă acum cu toţi căpitanii lor. De ani de zile îşi completează salariile de mizerie aducând în porturi mărfuri de contrabandă la fiecare călătorie. Dar s-a ajuns la asemenea situaţie că noi, căpitanii, suntem găsiţi vinovaţi. Căpitanul vasului *Swan of Flushing* a fost reţinut în Jamaica şi dat în judecată, şi alţii vor păţi la fel. Aşa că am ajuns la o învoială cât să aducă fiecare marinar. Nu e de

mirare că nu le place, dar ăsta nu e un conflict personal între mine şi echipajul meu; agitaţia a cuprins tot serviciul poştal.

— Îmi pare rău, spuse Demelza.

— În ziua când v-am întâlnit eram furios din cauza unor dezordini. Când mi-aţi vorbit, mi s-a părut că vă amestecaţi în treburile mele. Mai târziu mi-am dat seama de efortul pe care l-aţi făcut. Aş fi vrut să vă fi oprit, să vă mulţumesc pentru ce aţi făcut şi pentru ce mi-aţi spus.

— Nu e nimic. Nu asta am vrut, cred că înţelegeţi…

— De atunci n-am mai avut linişte. Tot drumul până la Lisabona şi înapoi m-am gândit la ce-aţi spus despre Verity. Poate că n-aţi avut timp să spuneţi tot ce aţi vrut. Dar… Verity nu şi-a revenit niciodată. Aşa aţi spus, nu? Arată cu zece ani mai bătrână decât vârsta ei. De câte ori nu m-am gândit la asta! Aţi spus că suferă, dar nu e bolnavă. Din cauza mea. Cu zece ani mai bătrână decât vârsta ei! N-am ştiut niciodată ce vârstă are. Îmi ajungea dragostea ei. Nu mă gândeam la vârstă. Am patruzeci şi unu de ani, doamnă. Când am cunoscut-o eu nu arăta în vârstă. Pentru asta au salvat-o fratele şi tatăl ei? Ca să îmbătrânească singură? Nu voi avea linişte până n-am s-o văd. Aţi făcut mult, doamnă Poldark, orice s-ar întâmpla. Tot dumneavoastră trebuie să acţionaţi mai departe. Asta am venit să vă spun.

Cât vorbise, se uitase drept în ochii ei şi ea nu avusese puterea să-şi desprindă privirea de a lui. Acum se uită peste câmpie spre Grambler; se ridică.

— Vine Ross, domnule căpitan. Ar fi mai bine să nu te vadă aici.

Blamey se uită la ea, închizând ochii pe jumătate.

— E împotriva mea acum? Atunci nu era.

— Nu e împotriva dumitale. Nu vrea ca eu să răscolesc trecutul. Ar fi furios pe mine dacă ar şti.

— Verity are un bun prieten în dumneata, doamnă. Rişti mult pentru prietenii dumitale.

— Şi eu am o prietenă bună în Verity. Dar nu mai sta acolo. O să te vadă. Hai să ne ascundem după zid.

— Care e cel mai bun drum de întoarcere?

— După brazii aceia. Aşteaptă până plecăm.

— Când vă mai pot vedea? Ce mai putem stabili?

Demelza încercă să găsească o soluţie rapidă:

— Nu ştiu acum. Depinde… de Verity… Dacă…

— O să-i spuneţi? o întrebă el nerăbdător.

— Nu cred. Nu la început. Nu m-am mai gândit de când am fost la Falmouth, pentru că nu mai speram să reuşim să facem ceva… Depinde

de ce voi putea aranja…

— Scrieţi-mi… prin poşta noastră. Voi veni.

Ea îşi muşcă buzele… nu prea ştia să scrie bine.

— O să vă dau de veste. Dar dacă sunteţi plecat?

— Ridic ancora sâmbătă, nu se poate altfel. Să stabilim o întâlnire pentru a treia săptămână din luna viitoare, dacă e posibil. Ar fi mai sigur. Dacă…

— Uite, zise Demelza grăbită. La Truro e cel mai sigur. Am să-ţi trimit vorbă, locul şi ora. Mai mult nu pot face. Restul depinde de dumneata.

— Fiţi binecuvântată, doamnă, spuse el şi se aplecă să-i sărute mâna. N-o să vă dezamăgesc.

Se uită după el cum pleacă în grabă şi aleargă în direcţia copacilor. După prima lor întâlnire la Falmouth, nu-şi putuse imagina ce văzuse Verity în omul acesta ca să o afecteze atât pierderea lui. Acum înţelegea mai bine.

*

Soarele apusese înainte ca Ross să sosească. Fumul de la Grambler se ridica împins de vânt, acoperind casele şi îndreptându-se apoi spre Sawle. Aici, printre ruine, greierii ţârâiau de zor prin iarbă şi printre pietre.

Ross sări jos de pe Darkie, când o văzu, şi un zâmbet îi apăru pe faţă.

— Ce plăcere, iubito! Sper că nu mă aştepţi de mult timp.

— Ai întârziat patru ore, spuse ea. M-aş fi transformat într-o stană de piatră dacă aş fi venit aici de la cinci.

— Dar cum n-ai venit la cinci, n-ai păţit nimic. Râse şi se uită la ea. Ce nu merge?

Ea ridică mâna şi mângâie botul catifelat al iepei.

— Nimic, numai că mi-am tot imaginat că Darkie te-a trântit jos din şa, sau că te-au atacat tâlharii.

— Dar îţi lucesc ochii. De la distanţă mi s-a părut că sunt licurici.

Demelza îl mângâie pe braţ, dar continuă să se uite la Darkie.

— Nu mă tachina, Ross, mă bucuram că te-ai întors, asta-i tot.

— Sunt flatat, dar nu convins, spuse el. Te-a impresionat ceva. Sărută-mă. Ea îl sărută. Acum ştiu că n-ai băut nimic, adăugă el.

— Oh, Iudă ce eşti! Îşi şterse gura, nemulţumită. Ce altă insultă mai urmează? Dacă mă săruţi numai ca să vezi dacă am băut…

— Aşa mă asigur că n-ai băut.

— Atunci data viitoare când ai să-i mai bănuieşti, fă la fel cu Jud. El o

să râgâie şi o să-ţi spună: Da, domnule Ross, îmi place! Şi o să-ţi pună mâinile pe umeri ca nişte cataplasme cu sămânţă de in. Sau Prudie, de ce nu încerci cu Prudie? N-are barbă şi sigur că o să te primească bine. N-a avut ocazia la petrecerea noastră şi cred că nu te supără că-i place ceapa…

O ridică în braţe şi o aşeză de-a curmezişul pe şa, unde trebui să se ţină strâns de braţul lui ca să nu cadă pe spate. Cu ochii ei negri se uită cercetător în ochii lui cenuşii.

— Cred mai curând că pe tine te-a impresionat ceva, spuse Demelza atacând ea prima. Ai făcut probabil o drăcie, sunt sigură! L-ai trântit pe doctorul Choake în vreo băltoacă sau ai jefuit banca lui George Warleggan?

El se întoarse şi mână calul jos în vale, ţinând-o strâns cu o mână pe Demelza de un genunchi.

— Am o noutate pentru tine, dar nu cred că e prea interesantă. Spune-mi mai întâi ce-ai făcut toată ziua?

— Care-i noutatea?

— Tu întâi!

— O… Azi-dimineaţă m-am dus la Keren Daniel să facem cunoştinţă…

— Ţi-a plăcut?

— Cum să spun? Are talie subţire, urechi mici, frumoase…

— Şi o minte pe potrivă?

— Greu de spus. Are o părere bună despre ea însăşi. Vrea să-şi depăşească condiţia. Cred că-şi închipuie că dacă te-ar fi cunoscut înaintea mea, n-aş mai fi avut nicio şansă.

Ross râse.

— Aş mai fi avut? întrebă Demelza curioasă.

— Am mai auzit eu insulte, dar prostia e ceva ce nu pot suporta.

— Ce cuvinte mari, tăticule, spuse Demelza impresionată.

Merseră mai departe. Câteva păsărele mai ciripeau încă acum, la lăsatul serii. Plaja de la Hendrawna devenise de un verde palid de opal, proiectată pe cafeniul cald al stâncilor şi nisipului.

— Şi care-i noutatea ta?

— Plănuim să înfiinţăm o societate a noastră care să concureze societăţile actuale. Eu o voi conduce.

Demelza se uită la el:

— Ce-ar putea să însemne asta, Ross?

El începu să-i explice. Traversară pârâul şi ajunseră acasă.

Jud ieşi agale să ia calul să-l ducă la grajd. Intrară în casă unde îl

aştepta masa de seară. Ea voi să aprindă lumânările, dar Ross o opri. Se aşeză pe covor sprijinindu-se de genunchii lui. O mângâie pe păr, pe faţă şi continuară să vorbească în timp ce se lăsa întunericul.

— Francis n-a vrut să mi se alăture la început. Nu-i fac niciun reproş pentru că funcţionarea în continuare a minei Grambler depinde de bunăvoinţa lui Warleggan. Mulţi au aceeaşi problemă. Sunt atât de înglodaţi în datorii, încât nu îndrăznesc să rişte şi să-i supere pe cei care îi au la mână. Dar am recurs la un compromis şi afacerea noastră va fi secretă.

— Secretă? întrebă Demelza.

— Dacă societatea se va înfiinţa, va fi reprezentată de câteva persoane care vor acţiona şi pentru aceia care nu vor să li se cunoască numele. Cred că vom reuşi.

— Şi numele tău va fi secret, atunci?

O mângâie încet pe bărbie.

— Nu. Nu risc nimic. Pe mine nu mă pot atinge.

— Dar şi Wheal Leisure e datoare la bancă, nu-i aşa?

— Da, la banca lui Pascoe. Dar aceasta n-are nicio legătură cu celelalte societăţi, aşa că nu risc nimic.

— De ce trebuie să-ţi iei toate riscurile asupra ta ca să-i aperi pe alţii?

— Nu, nu-i aşa. Sunt alţii care ne vor ajuta pe faţă: Richard Tonkin, Johnson şi mulţi alţii…

Ea se mişcă puţin, neliniştită.

— Şi noi, noi ce vom risca?

— S-ar putea… să lipsesc mai mult de acasă. E greu de spus.

Ea se mişcă din nou:

— Nu cred că-mi place, Ross.

— Nici mie, aspectul ăsta. Dar n-au avut pe cine să aleagă drept conducător. Am încercat…

— Ar trebui să fim mulţumiţi.

— E un compliment să fii ales. Deşi cred că o să blestem slăbiciunea mea care m-a făcut să accept. E nevoie de societatea asta, Demelza. N-am vrut să fiu propus, dar n-am putut refuza.

— Trebuie să faci ceea ce crezi tu că e bine să faci, spuse ea calm.

Tăcură un timp. Faţa ei era liniştită. Dispăruseră din ea vioiciunea, încordarea, vitalitatea ei de spiriduş poznaş pe care el o simţea întotdeauna când o preocupa ceva sau când avea toane. O dezamăgise vestea lui; nu voia să fie despărţită de el mai mult ca acum, dorea să aibă mai multe în comun cu el.

Se aplecă şi îşi îngropă obrazul în părul ei. Era viu, vibrant, se

înfăşură pe faţa lui. Mirosea vag a mare. Era frapat de misterul acestei personalităţi; părul, capul şi întreaga ei persoană îi aparţineau de drept, prin căsătorie, şi prin voinţa ei. Părul acesta negru, buclat, capul acesta însemna mai mult ca orice pentru el. Erau de fapt cheia misterului atracţiei şi dragostei pe care le simţea pentru ea. Erau două fiinţe pe care dragostea, simţirea şi felul de a gândi le apropiau. Erau totuşi două fiinţe separate, fiecare cu personalitatea ei, şi aveau să rămână aşa în ciuda oricărui efort de a umple prăpastia dintre ei. Orice încercare, dincolo de un punct, nu avea niciun efect. El nu ştia ce gândea ea în acel moment, sau ce simţea. Numai unele semne exterioare, pe care ajunsese să le înţeleagă, îi spuneau că fusese tulburată, alarmată, şi acum nu mai era. În schimb mintea ei cerceta acest ceva nou pe care el i-l spusese, încercând să prevadă ceea ce el însuşi nu putea prevedea, el care ştia şi înţelegea mult mai multe lucruri.

— Azi după masă a sosit o scrisoare pentru tine, spuse ea. Nu ştiu de la cine.

— O, de la George Warleggan. M-am întâlnit cu el azi-dimineaţă. Mi-a spus că m-a invitat la o petrecere de-a lui şi că voi găsi invitaţia acasă.

Ea nu zise nimic. Undeva în fundul casei Prudie şi Jud se certau. Se auzea vocea groasă a lui Prudie plângându-se de ceva, şi vocea mai subţire a lui Jud, care-i răspundea. Semănau cu doi câini care mârâiau unul la altul, căţeaua şi corcitura de buldog.

— Asta va provoca duşmănie între tine şi George Warleggan, nu-i aşa?

— E foarte probabil.

— Asta nu e bine. E foarte bogat, nu?

— Destul de bogat. Dar există interese mai vechi şi mai importante în Cornwall, ce ar putea fi trezite.

Se auzi un zgomot de cratiţe trântite, în bucătărie.

— Spune-mi, o întrebă Ross, de ce erai atât de tulburată când te-am întâlnit la Wheal Maiden?

Demelza se ridică.

— Ciorile alea bătrâne o s-o trezească pe Julia. Trebuie să mă duc să-i despart.

Capitolul XI

Dwight Enys, încântat, veni la ei a doua zi. Se duseră împreună călare să vadă loja portarului de lângă pâlcul de copaci, dincolo de

Reath Cottage. Keren Daniel îi urmări de la fereastră, cuprinsă de gândurile ei ciudate. Nici nu-şi închipuia că Demelza aproape că-i ghicise planurile.

Ross a fost surprins să vadă că şi Enys fusese invitat la petrecerea lui Warleggan. Când sosi acolo, îl zări imediat stând sprijinit de perete în salonul de primire.

Erau şi câteva doamne printre invitaţi, şi Ross le urmări cu atenţie încercând să audă ce spuneau. Se şoptea că Francis dădea prea multă atenţie unei doamne, dar până atunci el nu o văzuse. Unchiul Cary Warleggan era şi el prezent. Cary nu era o persoană la fel de respectabilă ca fratele lui Nicholas şi nepotul lui George. Cu toate că făcea parte din trioul care învârtea finanţele în tot vestul Cornwallului, se ţinea în general în umbră. Era înalt, subţire şi palid, cu un nas lung. Avea o voce nazală şi o gură mare, cu buzele subţiri strânse. Mai venise şi un morar numit Sanson; avea mâini mari şi grase şi o căutătură şireată în ochii care clipeau fără întrerupere.

Ross se plimbă un timp prin camerele de primire, în compania lui Dwight. Ieşi apoi pe peluza care se întindea până la râu, în spatele casei. Vorbi despre Jim Carter care era închis la Bodmin şi Enys îi spuse că s-ar duce să-l vadă oricând bucuros. Când s-au întors la saloanele luminate, Ross văzu o femeie tânără, înaltă, cu păr negru, lucios, stând lângă Francis la masa de joc. Atitudinea lui plină de atenţie faţă de ea nu lăsa nicio îndoială.

— Pe viaţa mea c-ai tras un doisprezece! rosti doamna, cu o voce joasă, graseind în mod plăcut. Ai avut mereu noroc la jocul ăsta, Francis.

Ea întoarse capul să se uite prin cameră şi Ross simţi ca şi cum l-ar fi atins o bucată de fier roşu.

Cu ani în urmă, când disperat, cu inima grea, se dusese la hanul acela – The Bear Inn – şi încercase să-şi înece supărarea în vin, se aşezase la masa lui o prostituată tânără, înaltă şi slabă, deosebită ca înfăţişare, dar modest îmbrăcată, care, cu ochii ei mari, cu privirea îndrăzneaţă şi vorba ei tărăgănată încercase să-l atragă. O urmase în cocioaba ei sărăcăcioasă şi încercase să-şi înece dragostea pentru Elizabeth într-o pasiune violentă, dar falsă.

Ştia numai că se numeşte Margaret. Nu mai aflase nimic despre ea. Nu i-ar fi trecut niciodată prin minte că o va găsi aici.

Dispăruse orice semn de sărăcie. Era pudrată, parfumată, împodobită cu bijuterii de tot felul, care zornăiau la fiecare mişcare.

În clipa aceea George Warleggan intră în cameră. Îmbrăcat elegant,

cu gâtul lui gros, se îndreptă afabil spre cei doi domni de lângă uşă. Privirile ei îl urmăriră pe George până-l văzu pe Ross. Era inconfundabil, cu cicatricea lui care-i brăzda obrazul. Ea deschise ochii mari, apoi începu să râdă cu poftă.

— Ce e, dragă? o întrebă Francis. Nu văd nimic comic într-un patru şi un trei când am nevoie de un zece ca să câştig.

— Doamnă Cartland, i se adresă George, permiteţi-mi să vi-l prezint pe căpitanul Poldark, vărul lui Francis. Doamna Margaret Cartland.

— La dispoziţia dumneavoastră, doamnă, zise Ross.

Margaret îi întinse mâna în care ţinea zarurile. Cât de bine îşi amintea dinţii albi, puternici, umerii rotunzi, ochii negri de felină, plini de senzualitate.

— Milord, spuse ea folosind cu îndrăzneală acelaşi titlu cu care i se adresase odinioară, de ani de zile aştept să facem cunoştinţă. Am auzit atâtea poveşti despre dumneavoastră!

— Doamnă, răspunse el, să nu le credeţi decât pe cele care merită să fie crezute... sau pe cele nostime.

— Oare ar putea fi altfel cele care vă privesc?

Se uită insistent la ea:

— Unele nu sunt nostime dacă nu le povestiţi dumneavoastră.

Ea râse:

— De fapt, cele mai distractive mi se par poveştile care nu se pot spune.

El se înclină:

— Esenţa unei glume bune e că numai doi trebuie să şi-o împărtăşească.

— Credeam că asta este esenţa unui pat bun, spuse Francis, şi toată lumea începu să râdă.

Mai târziu Ross se duse să joace whist, dar spre sfârşitul petrecerii o găsi din nou pe doamnă, singură lângă scară. Se plecă ironică, făcându-i o reverenţă.

— Ce noroc să ne întâlnim iar, căpitane Poldark.

— E o surpriză această întâlnire.

— Văd că nu sunteţi prea politicos, când nu e lume de faţă.

— O, n-am intenţia să fiu nepoliticos cu o prietenă veche.

— Prietenă? N-a fost ceva mai mult?

El observă că ochii ei pe care-i crezuse negri, erau de un albastru adânc.

— Mai mult, mai puţin, cum credeţi dumneavoastră. Eu nu despic firul în patru.

— Aveţi dreptate. Acum sunteţi căsătorit, nu?

Da, era căsătorit.

— Ce plictisitor trebuie să fie! Râse sarcastic, o provocare pentru el.

— Dispreţuiţi căsătoria şi pe cei care o apreciază?

— Oh, Cartland, soţul meu! A fost căsătorit, acum e mort.

— Aţi scris asta pe piatra lui de mormânt?

Ea începu să râdă cu buna dispoziţie a unei feline.

— A murit în dureri, dar nu înainte de vreme. Avea patruzeci de ani. Sper să odihnească în pace ştiind că i-am cheltuit banii.

George Warleggan cobora scările:

— Îl găseşti amuzant pe noul nostru oaspete, Margaret?

Ea căscă:

— Să spun drept, aproape orice mă amuză după ce am mâncat aşa de bine.

— Eu n-am mâncat încă, spuse Ross. Fără îndoială, doamnă, că asta explică diferenţa dintre noi în ceea ce priveşte sentimentele.

George se uită cu o privire pătrunzătoare de la unul la altul, dar nu făcu niciun comentariu.

Era trecut de miezul nopţii. Ross plecă, dar Francis mai rămase. Pierduse mult la cărţi şi tot mai juca. Erau patru parteneri: Cary Warleggan, care pierdea şi el, Sanson, care era bancher şi câştigase tot timpul, şi George care începuse să joace mai târziu. Margaret urmărea jocul, cu mâna sprijinită uşor de umărul lui Francis. Nu ridică ochii să se uite la Ross când acesta plecă.

Dwight Enys se mută în casa pe jumătate ruinată şi îşi începu activitatea de medic la Wheal Leisure. Keren Daniel, deşi nemulţumită, se obişnui cu viaţa de soţie de miner. Demelza, pe care o apucase brusc pofta de învăţătură, făcea exerciţii de scriere cu un zel fanatic. Ross lipsea mult de acasă în tovărăşia perseverentului şi talentatului Richard Tonkin şi îşi petrecea timpul dialogând, discutând, făcând planuri şi socoteli, străduindu-se să transforme un vis în realitate.

Viaţa mergea înainte, Julia creştea şi mama ei începu să-i pipăie gingiile să vadă dacă îi ies dinţii. Preţul aramei scăzuse la şaizeci şi şase de lire şi încă două mine se închiseră. La Paris erau tulburări, în provincie era foamete. Geoffrey Charles se îmbolnăvi de pojar. Doctorii care îl îngrijeau pe rege nu se mai înţelegeau deloc cu el.

Sosise vremea ca Demelza să scrie scrisoarea, ceea ce şi făcu, cu multă grijă şi încercări repetate.

Dragă căpitane Blamey,

Fii bun şi vino să ne întâlnim la doamna Trelasks în prăvălia ei de mărunţişuri din strada Kenwen, douăzeci octombrie de dimineaţă. Verity n-are să ştie, aşa că te rog să ne aştepţi dacă venim.

Cu tot respectul cuvenit, domnule, a dumitale prietenă supusă,

Demelza Poldark.

Nu era sigură că ultima parte era bine scrisă, dar o luase dintr-o carte de corespondenţă pe care i-o împrumutase Verity, aşa că trebuia să fie corectă.

Lobb, poştaşul, urma să vină a doua zi; după ce citi scrisoarea a cincizecea oară, o închise şi scrise frumos adresa:

Capten Blamey. Packut Offices, Falmouth.

Mai era o săptămână, în care se mai putea întâmpla orice. Verity îi promisese să meargă cu ea. Pretextase că are nevoie de un sfat ca să-şi cumpere o haină de iarnă.

Cum cobora în vale cu ziarul *Mercury* sub braţ şi cu Garrick după ea, o văzu pe Keren Daniel traversând valea, tăindu-i aproape calea.

Tot pământul acela îi aparţinea lui Ross. Moşia nu era împrejmuită; Joshua se mulţumise să plaseze câţiva stâlpi de hotar ca să marcheze limitele proprietăţii sale. Dar Nampara era construită pe un teren considerat în general ca proprietate privată, pe care cei treizeci, patruzeci de ţărani nu aveau voie să pătrundă decât dacă erau invitaţi.

Era clar că Keren nu ştia.

În dimineaţa aceasta era cu capul descoperit, cu părul ei negru, buclat fluturând în vânt, şi purta o rochie din pânză subţire şi ieftină de un roşu aprins, pe care o şterpelise din recuzita teatrului. Vântul i-o lipea de curbele trupului scoţându-le în evidenţă. Talia îi era strânsă cochet cu o cingătoare verde. Era o îmbrăcăminte care atrăgea privirile bărbaţilor şi provoca şoaptele femeilor.

— Bună dimineaţa, spuse Demelza.

— Bună dimineaţa, răspunse Keren, cercetând-o pe ascuns ca să descopere comparaţii nefavorabile. Cum bate vântul! Nu-mi place vântul. Bate mereu prin părţile astea?

— Rar, spuse Demelza. Mie îmi place briza. Stârneşte aromele pământului şi le poartă cu ea, le răspândeşte. Un loc fără vânt e ca pâinea fără drojdie, care nu-i pufoasă. Ai făcut cumpărături?

Keren îi aruncă o privire pătrunzătoare să vadă ce dorea de fapt. Nereuşind să observe nimic, se uită la coşul ei şi spuse:

— Am fost la Sawle. E un târg nenorocit, nu? Presupun că vă faceţi

cumpărăturile la Truro.

— O, mie-mi place să cumpăr de la mătuşa Mary Rogers ori de câte ori am ocazia. E o femeie cumsecade, aşa grasă cum e. Aş putea să-ţi spun multe despre mătuşa Mary Rogers…

Pe Keren nu părea să o intereseze.

— Şi mai sunt şi sardelele, adăugă Demelza. Sardelele de la Sawle sunt cele mai bune din toată Anglia. Anul ăsta n-a fost o recoltă prea bună, dar anul trecut a fost foarte bogată. A asigurat oamenilor hrana pentru iarnă. Nu ştiu ce vor face anul ăsta.

— Doamnă Poldark, o întrerupse Keren, nu credeţi că Mark merită ceva mai bun decât munca în mină?

Demelza se opri uitându-se fix la ea; întrebarea o surprinsese.

— Da, poate că ai dreptate. Nu m-am gândit, răspunse ea.

— Nimeni nu s-a gândit. Dar uitaţi-vă la el: e puternic ca un taur; e destul de ager; e deştept; e muncitor. Dar la Grambler nu are nicio perspectivă. Munceşte din zori până-n noapte pentru o leafa de mizerie. Va munci aşa până va deveni un bătrân schilod ca taică-său. Ce-o să ne facem atunci?

— Nu ştiu toate astea. Credeam că e bine plătit, munceşte în parte, nu?

— O ducem de azi pe mâine. Atât.

Demelza văzu un călăreţ apropiindu-se.

— Tata a fost miner. A lucrat în parte, ca Mark. Şi acum lucrează la fel. A câştigat bine. Uneori mai mult, alteori mai puţin. Dar ne-am fi descurcat dacă n-ar fi băut prin cârciumi. Mark nu bea, nu?

Keren mişcă o piatră cu piciorul.

— Mă întreb dacă nu cumva domnul căpitan Poldark ar avea vreun post liber la mina lui. Un post mai bun. Poate că ar avea. Cei care lucrează la el, în parte, câştigă bine; aşa se spune. Mă gândeam că s-ar putea să găsească ceva mai bun.

— Nu depinde de mine, spuse Demelza, dar am să-i spun.

Călăreţul nu era Ross.

— Aş vrea să ştiţi, spuse Keren, scuturându-şi pletele negre, că avem ce ne trebuie. Nu cerem favoruri. Dar Mark e atât de îndărătnic şi nepriceput în lucruri de astea. I-am spus într-o zi: „De ce nu te duci să-l rogi pe domnul căpitan? Sunteţi prieteni, n-o să te mănânce! Poate că el nu s-a gândit. Cine nu riscă, nu câştigă.” Dar el a dat din cap şi n-a răspuns nimic, întotdeauna mă supăr când nu-mi răspunde.

— Da, spuse Demelza.

Călăreţul venea spre ele printre copaci. Keren îl auzi şi se uită peste

umăr. Era uşor îmbujorată la faţă şi nemulţumită ca şi cum ei i s-ar fi cerut o favoare. Călăreţul era Dwight Enys.

— O, doamnă Poldark! Mă întorc de la Truro şi m-am gândit să trec pe la dumneavoastră la înapoiere. Domnul căpitan e acasă?

— Nu, cred că e la Redruth.

Dwight descălecă. Era frumos şi tânăr. Keren îi aruncă o privire fugară.

— Am o scrisoare pentru dumneavoastră. Domnul Harris Pascoe m-a rugat să v-o predau. Pot să o las la dumneavoastră?

— Mulţumesc. Demelza luă scrisoarea. Doamna este Keren Daniel, soţia lui Mark Daniel. Domnul doctor Enys.

Dwight se înclină.

— Sluga dumneavoastră, doamnă. După îmbrăcămintea fetei nu putea fi sigur din ce clasă face parte şi uitase cine e Mark Daniel.

Sub privirile lui, faţa lui Keren se deschise ca o floare când iese soarele. În timp ce vorbea, ţinea ochii plecaţi, cu genele lungi şi negre lăsate pe obrajii ei cu ten ca de piersică. Îl cunoştea pe tânăr; îl văzuse de la fereastră de două sau trei ori. Ştia că venise să locuiască în casa aceea cu turn, ascunsă printre copaci sus pe deal, de cealaltă parte a văii unde se afla casa ei. Ştia că el n-o mai văzuse. Ştia importanţa primei impresii.

Coborâră spre conacul Nampara, Keren hotărâtă să rămână cu cei doi cât mai mult cu putinţă. Demelza îi invită să bea un pahar cu vin, dar, spre marea deziluzie a lui Keren, Dwight Enys refuză. Keren, ajungând repede la concluzia că erau preferabile câteva minute în compania doctorului decât o vizită la conacul Nampara, refuză şi ea; plecară împreună. Dwight ţinând calul de căpăstru şi mergând pe jos pe lângă Keren.

*

Bătea vântul la douăzeci octombrie împrăştiind frunzele uscate şi praful şi aducând ploaie. Demelza era nervoasă şi neliniştită, ca şi cum ar fi trebuit să prindă diligenţa; pe Verity o amuza dorinţa ei de a sosi la Truro cel mai târziu până la unsprezece. Demelza pretindea că era nervoasă din cauza Juliei, care fusese agitată toată noaptea, şi credea că are febră.

Verity propuse să amâne vizita la Truro; puteau să se ducă în altă zi mai potrivită. I-ar fi convenit amânarea pentru că trebuia să aibă loc întrunirea trimestrială a acţionarilor minei Grambler. Dar Demelza părea mai hotărâtă ca niciodată să se ducă...

De data aceasta le întovărăşea Bartle. Jud era din ce în ce mai capricios, mai greu de stăpânit.

La jumătatea drumului începu să plouă, o burniţă subţire şi pătrunzătoare care cuprinsese întreg ţinutul ca o reţea fină de mătase, pe care norii joşi o cerneau încet. La vreo trei mile depărtare de Truro zăriră o mulţime de oameni care blocau drumul. Era un lucru atât de neobişnuit să vezi atâţia oameni acolo în plină zi, încât opriră caii.

— Cred că sunt mineri, doamnă, spuse Bartle. Poate că e o sărbătoare de care am uitat.

Verity înaintă, cam nesigură. Oamenii aceia nu păreau să sărbătorească ceva.

Un bărbat se urcase pe o căruţă şi se adresa unui grup compact care se strânsese în jurul lui. Se aflau încă la oarecare distanţă de el, dar era clar că dădea glas nemulţumirilor şi doleanţelor lor. Alte grupuri de oameni şedeau pe jos discutând între ei. Erau multe femei printre ei, toate îmbrăcate sărăcăcios, unele cu copii mici în braţe. Erau înfrigurate, furioase şi disperate. Multe şedeau chiar pe marginea drumului şi aruncau priviri ostile celor două femei călare, bine îmbrăcate, şi valetului lor bine hrănit.

Verity îşi luă inima în dinţi şi înaintă încet printre ele. Toţi le priveau încruntaţi, în tăcere.

Curând ultimele grupuri rămaseră în urmă.

— Uf! exclamă Demelza. Cine erau ăştia, Bartle?

— Mineri de la Idless şi Chacewater, cred. Timpuri grele, doamnă!

Demelza îşi mână calul lângă Verity.

— Te-ai speriat?

— Puţin. Am crezut că ar putea să ne răstoarne.

Demelza nu spuse nimic câteva minute.

— Îmi amintesc odată când nu aveam grâu la Illuggan. Am mâncat cartofi şi am băut apă o săptămână. Foarte puţini cartofi.

Un timp nu se mai gândise la planul secret pe care-l urzise, dar când ajunseră la Truro uită de mineri şi nu se mai gândi decât la Andrew Blamey şi la ce pusese la cale.

Capitolul XII

Truro arăta ca de obicei joia, ceva mai murdar din cauza târgului de vite din ajun. Îl lăsară pe Bartle în centrul oraşului şi porniră pe jos, croindu-şi cu greu drum prin noroi şi printre gunoaie. Nu se zărea nicăieri o siluetă îndesată, în costumul albastru. Intrară în prăvălia

mică să cumpere haina. În dimineaţa aceea Demelza era nervoasă şi agitată şi nu se putea hotărî. Verity o convinse în cele din urmă să cumpere o stofă verde închis, care se potrivea cu toate rochiile pe care le avea deja şi îi venea bine la tenul ei.

Când au terminat, Demelza întrebă cât e ceasul. Croitoreasa se duse să vadă: era ora douăsprezece... Ei bine... ea îşi îndeplinise obligaţia. Altceva nu mai putea face. Fără îndoială că greşise data şi el era tot pe mare.

Clopoţelul de la uşă sună şi inima îi sări în piept, dar nu era decât un paj negru care venise să vadă dacă pălăria doamnei Maria Agar era gata.

Demelza mai întârzie puţin, uitându-se la nişte panglici de mătase, dar Verity era nerăbdătoare să termine şi cu cumpărăturile ei. Hotărâseră să ia masa la Joan Pascoe – o încercare prin care Demelza nu prea dorea să treacă – aşa că nu mai aveau timp de cumpărături după masă.

Era mai multă lume pe stradă când ieşiră din magazin. Dintr-o căruţă trasă de boi se descărca bere la o cârciumă alăturată. Vreo zece, doisprezece ştrengari, nedezvoltaţi pentru vârsta lor, în picioarele goale, murdari, purtând haine lepădate de părinţii lor, scurtate şi încinse cu sfoară, se jucau zgomotos pe un morman de gunoi. La capătul străzii un negustor respectabil alunecase şi căzuse în noroi, de unde doi cerşetori îl ajutau să se ridice. Vreo câteva femei făceau cumpărături; purtau saboţi şi fustele prinse de încheietura mâinii ca să nu se târască prin noroi.

— Domnişoară Verity, se auzi o voce în spate.

Doamne! se gândi Demelza, a venit în sfârşit.

Verity se întoarse. Călăritul şi cumpărăturile îi îmbujoraseră obrajii de obicei palizi. Dar în momentul în care se uită în ochii lui Andrew Blamey culoarea dispăru de pe faţa ei şi numai ochii mai luceau albaştri-cenuşii.

Demelza o apucă de braţ.

— Domnişoară Verity, doamnă. Blamey se uită o secundă la Demelza. Ochii lui erau de un albastru intens, ca şi cum gheaţa din ei s-ar fi topit. Am îndrăznit să sper, ani de zile, dar n-am avut noroc. În ultimul timp începusem să pierd credinţa că într-o zi...

— Domnule căpitan, daţi-mi voie să vă prezint verişoarei mele, doamna Demelza Poldark, soţia lui Ross.

— Am onoarea, doamnă.

— Încântată, domnule.

— Aţi venit să faceţi cumpărături? întrebă Blamey. Puteţi să-mi acordaţi o oră? Mi-ar face nespusă plăcere să…

Demelza observă culoarea revenind în obrajii lui Verity. Şi odată cu ea toate reţinerile din ultimii ani.

— Nu cred, spuse ea, că are rost să mai stăm de vorbă, domnule căpitan. Nu vă păstrez niciun resentiment. Dar după atâta timp ar fi mai bine să nu reînnodăm o legătură ruptă, să căutăm să mai…

— Nu sunt de acord în niciun caz cu cele ce spuneţi. Întâlnirea noastră mă face fericit. Îmi dă speranţa că vom fi prieteni cel puţin. Aş vrea…

Verity dădu din cap:

— S-a terminat, Andrew. Sunt ani de atunci. Iartă-mă, dar avem multe de făcut în dimineaţa asta. Bună ziua.

Se întoarse să plece, dar Demelza nu se clinti.

— Nu te gândi la mine, draga mea. Pot să mă duc singură la cumpărături, crede-mă. Dacă prietenul tău doreşte să stea de vorbă cu tine, politeţea îţi cere să accepţi.

— Nu, trebuie să veniţi şi dumneavoastră, doamnă, spuse căpitanul, ca să nu dăm ocazia la vorbe. Verity, am o cameră liberă la han. Am putea să ne ducem acolo, să luăm o cafea sau să bem ceva, vreun întăritor. În amintirea vremurilor trecute…

Verity îşi desprinse braţul din strânsoarea Demelzei.

— Nu, spuse ea vehement. Nu! Am spus nu!

Se întoarse şi porni în grabă în direcţia podului. Demelza se uită înnebunită la Blamey, apoi o urmă şi ea. Era furioasă pe Verity, dar când o ajunse din urmă şi o luă iar de braţ, îşi dădu seama că Andrew Blamey fusese pregătit pentru această întâlnire, dar Verity nu. Verity simţea la fel ca Blamey în dimineaţa când ea se dusese la Falmouth: frica de o rană veche, dorinţa de a împiedica altă lovitură. Îşi reproşă că nu a prevenit-o. Dar cum ar fi putut, când Verity…

Deodată auzi o zarvă mare şi strigăte. În starea în care se afla, tulburată, neştiind ce să mai facă, făcu legătura între ce auzea şi Blamey.

— L-ai lăsat departe în urmă, spuse ea. Nu te mai grăbi! O, Verity, ar fi fost mai bine dacă ai fi vrut să-l asculţi, crede-mă!

Verity nu se uită la ea. O înăbuşeau lacrimile, le simţea în gât, peste tot, numai ochii îi erau seci. Ajunsese lângă pod şi încerca să-şi facă loc să treacă, dar fu oprită de o mulţime care părea să vorbească şi să se uite în direcţia de unde venise ea. Demelza o opri, văzuse că erau mineri. Lângă podul acela se întindea un cartier de case vechi cu străzi

înguste, cu o piaţetă în mijloc. Aici se strânseseră minerii venind de pe River Street. Se agitau, se ciocneau unii de alţii, strânşi toţi la un loc, strigând şi ameninţând cu ce arme aveau în mâini. Se rătăciseră. Porniseră în direcţia depozitelor unde se marca arama, dar pierduseră drumul în acest labirint de străzi şi uliţe. Împinşi din spate, câţiva împreună cu alţi trecători fuseseră aruncaţi în apă, iar alţii se zbăteau prin noroi încercând să nu cadă şi ei; podul vechi, de piatră, era înţesat cu oameni care se luptau să treacă. Demelza şi Verity se aflau chiar la marginea vârtejului, rămurele la marginea şuvoiului de oameni, gata să fie înghiţite de el. Demelza se uită înainte şi văzu alţi oameni: mineri, înnegriţi de praf, furioşi, coborând dinspre Kenwyn Street. Erau prinse între două şuvoaie.

— Verity, priveşte!

— Aici, înăuntru, se auzi o voce şi cineva o apucă de braţ. Andrew Blamey le ajută să traverseze strada până sub portalul unei case. Nu era mare, dar era loc pentru toţi trei şi se aflau în siguranţă.

Verity îi urmă. Andrew o împinse pe Demelza în spatele lui, iar pe Verity o trase lângă el, apărând-o cu braţul sprijinit de uşă.

Primul val al mulţimii trecu repede pe lângă ei, strigând şi ameninţând cu pumnii. Se ciocniră de mulţimea strânsă lângă pod, şuvoiul uman se încetini ca un torent care umple canalul îngust când nu mai are pe unde să se scurgă. Minerii înaintau câte opt, apoi zece, cincisprezece, douăzeci în front pe strada îngustă. Câteva femei începură să ţipe. Umpleau toată strada, o hoardă cenuşie şi neîmblânzită cât vedeai cu ochii. Oamenii erau striviţi de pereţii caselor, ameninţând să-i dărâme, ferestrele se spărgeau. Blamey se folosi de toată puterea ca să uşureze presiunea asupra uşii.

Nimeni nu ştia ce se întâmplă, dar cei ce ajunseseră primii trebuie să fi găsit pe unde să treacă, ceea ce făcu să se micşoreze îngrămădeala de dincolo de pod. Potopul de oameni începu să se scurgă pe pod. Presiunea slăbi, mulţimea se revărsă întâi încet, apoi mai repede, îndreptându-se spre centrul oraşului.

Curând îi văzură trecând – coloane de oameni în zdrenţe; cei trei de la intrarea casei erau acum în siguranţă.

Andrew lăsă mâna în jos:

— Te rog, Verity, mai gândeşte-te! Te rog, draga mea…

Ea îl împinse la o parte şi se repezi în mulţime. Mişcarea a fost atât de bruscă, de neaşteptată, încât niciunul nu a urmat-o imediat.

— Verity! Verity! începu să strige Blamey peste capetele oamenilor care îi despărţeau. Demelza se luă după el.

O secundă a fost de ajuns ca mulţimea să-i separe şi Blamey, cu puterea lui, luptându-se să înainteze ca s-o prindă pe Verity, mări distanţa dintre ei până când Demelza nu-l mai văzu.

Demelza era înaltă, dar toţi bărbaţii din faţa ei erau înalţi. Degeaba împingea, se zbătea, încerca să se ridice să privească peste capetele lor. Când s-au apropiat de podul îngust, n-a mai avut nici loc, nici putere să-i caute pe ceilalţi, se zbătea numai ca să n-o împingă în apă. Din toate părţile oamenii o împingeau, cu coatele, cu bâtele pe care le aveau în mână; o striveau, o loveau, o înăbuşeau. Câteodată se opreau, strigând şi blestemând, apoi, tăcuţi şi încruntaţi, se năpusteau de colo, colo. De mai multe ori nu mai simţi pământul sub picioare, împinsă de ceilalţi înainte; se împiedica apoi şi se agăţa de cei de-alături ca să nu cadă. Lângă ea, o femeie căzu şi lumea o călcă în picioare. Alta leşină; un bărbat o trase la o parte. Mai departe se auzeau urlete, bâtele ciocnindu-se, pleoscăitul apei.

Chiar dincolo de pod, strada foarte îngustă nu lăsa nicio posibilitate de ieşire. Pe măsură ce se apropia de ţintă, mulţimea devenea din ce în ce mai furioasă. Până şi aerul din jur clocotea în revărsarea de foc şi violenţă. Scântei dansau în faţa ochilor Demelzei în timp ce se lupta cu ceilalţi pentru un loc ca să poată respira. În sfârşit, gloata se mai rări îndreptându-se spre Coinagehall Street, unde se aflau hambarele cu grâu de lângă port.

Îl zări pe căpitanul Blamey undeva în dreapta şi, revenindu-şi, încercă să-şi croiască drum spre el.

Mulţimea se îndesi iar, o împinse înainte până o făcu să se oprească. Se trezi înconjurată de mineri şi de soţiile lor, furioşi, plini de sudoare.

Îmbrăcămintea ei de bună calitate era prea bătătoare la ochi. În faţa porţilor primului depozit, cetăţeni şi notabilităţi ale oraşului se strânseseră pentru a-şi apăra dreptul la proprietate. Primarul, un bărbat corpolent, îmbrăcat în haine simple, se urcase pe un zid de unde începu să vorbească, fără a fi auzit, gloatei care striga ameninţătoare. În spatele lui stăteau proprietarul depozitului de cereale, un bărbat gras care clipea mereu din ochi, şi câţiva consilieri comunali. Nu era niciun soldat primprejur. Fuseseră luaţi prin surprindere.

Când Demelza îşi făcu loc spre colţul unde se afla Blamey, o văzu pe Verity. O găsise. Stăteau împreună rezemaţi de uşa unui grajd, nu puteau înainta din cauza gloatei din jur. Magistratul trecuse de la sfaturi la ameninţări. Se va face tot posibilul. Vor face tot ce le stă în putinţă, dar asta nu înseamnă că aceia care încalcă legea nu vor fi pedepsiţi după lege. Trebuie să le aducă aminte de tulburările de la

Redruth, luna trecută, când unul din răsculaţi fusese condamnat la moarte şi mulţi alţii trimişi la închisoare.

Se auziră strigăte:

— Ruşine! Asta-i cruzime! Nu dorim decât ce e drept! Vrem grâu ca să avem ce mânca. Vindeţi-ne grâu mai ieftin şi plecăm acasă liniştiţi. Numiţi preţul, domnilor, un preţ convenabil pentru cei ce mor de foame.

Primarul se întoarse şi se adresă negustorului de lângă el.

Demelza îşi făcu drum cu greutate printre doi mineri care-i aruncară priviri furioase. Voia să strige ca să-i atragă atenţia lui Verity, dar se răzgândi.

Primarul spuse:

— Domnul Sanson o să vă vândă grâu cu cincisprezece şilingi baniţa. E o concesie, pentru familiile voastre nevoiaşe, înţelegeţi! E o ofertă generoasă!

Se auzi un mârâit ameninţător, de furie şi nemulţumire. Un miner se aplecă să se consulte cu cei din jur.

În sfârşit Demelza ajunsese la o distanţă de unde cei doi o puteau auzi, dar îi separa o căruţă trasă de mână, cu un grup de femei în ea, şi nu ştia cum să facă să se apropie de prietenii ei. Nici Andrew, nici Verity n-o observaseră pentru că se uitau în direcţia celor ce parlamentau la uşa depozitului.

— Opt şilingi. Vă plătim opt şilingi pe baniţă. Nu putem mai mult. Şi aşa de-abia vom avea ce mânca.

Negustorul făcu un gest elocvent înainte ca primarul să mai vorbească cu el. Un urlet de nemulţumire se auzi ridicându-se din mulţime şi deodată, în liniştea care urmă, Demelza auzi vocea lui Andrew, vorbind încet şi repede:

— ...viaţa, draga mea. N-am ispăşit nimic, n-am învăţat nimic în toţi aceşti ani de singurătate? Dacă mai e sânge între noi care să ne despartă, s-a uscat demult. Francis s-a schimbat, văd asta, deşi nu am vorbit cu el. Dar tu nu te-ai schimbat, sentimentele tale sunt aceleaşi...

Se auziră iar urlete, strigăte.

— Opt şilingi sau nimic, strigă un miner. Vorbeşte, domnule, dacă vrei linişte, pentru că noi nu mai putem suporta.

Verity îşi acoperi ochii cu mâna ei înmănuşată.

— O, Andrew, ce pot să spun? Să trecem iar prin toate astea... întâlniri... despărţiri... suferinţe?

— Nu, draga mea, ţi-o jur. Nu ne vom mai despărţi niciodată...

Vocile li se pierdură în răcnetele care întâmpinară refuzul

încăpăţânat al lui Sanson. Minerul care vorbise coborî de unde se suise. Ca un talaz, lumea se repezi înainte. Cei de pe treptele depozitului încercară să reziste, dar nu erau decât frunze în vânt. În câteva minute minerii sparseră lacătele de la uşă şi năvăliră înăuntru.

Demelza se agăţă de căruţă ca să nu fie târâtă spre depozit, dar oamenii puseră mâna pe căruţă ca să o încarce cu grâu şi ea trebui să cedeze şi să se lipească de uşa grajdului.

— Demelza! Verity o văzuse. Ajut-o, Andrew! Or s-o trântească la pământ.

Verity se agăţă de Demelza ca şi cum ea fusese cea care o părăsise. Lacrimile i se uscaseră pe faţă, lăsând urme urâte. Părul ei negru, frumos, era în dezordine, fusta sfâşiată. Părea nenorocită, dar dureros de vie.

Cei ce pătrunseseră în depozit scoteau sacii cu grâu şi îi treceau celor care aşteptau afară. Pe stradă erau mânaţi catâri pe care să-i încarce cu prada. Depozitul îi atrăgea pe toţi aşa cum şanţul atrage apa; mulţimea din jurul Demelzei şi a lui Verity începuse să se rărească.

— Pe aici, spuse Blamey, acum e momentul. Mai bine mai devreme decât mai târziu. Când vor termina de luat grâul, vor începe să bea.

Ajunseră iar pe Coinagehall Street, de unde minerii plecaseră. Dar orăşenii ieşiseră pe stradă şi discutau agitaţi cum să împiedice generalizarea jafului. Minerii veniseră în oraş mânaţi de revendicările lor drepte, dar pofta vine mâncând, şi ar fi putut să rămână.

— Unde aţi lăsat caii? întrebă Blamey.

— Trebuia să luăm masa la Pascoe.

— V-aş sfătui să amânaţi pe altă dată.

— De ce? spuse Demelza. N-aţi putea lua masa cu noi acolo?

Blamey se uită la ea:

— Nu, doamnă, nu pot. Deşi clădirea băncii e solidă şi aţi fi în siguranţă înăuntru, va trebui să plecaţi acasă călare şi străzile nu vor fi sigure. Dacă luaţi masa la Pascoe, va trebui să rămâneţi acolo peste noapte.

— Nu pot! spuse Demelza. Julia are nevoie de mine şi Prudie e atât de nepricepută.

— Andrew, spuse Verity, încetinind paşii, n-ai vrea să ne laşi aici? Dacă te vede Bartle ar putea afla Francis că ne-am întâlnit şi o să i se pară că am făcut-o cu bună ştiinţă…

— Nu-i nimic dacă află, spuse căpitanul. S-ar putea să mai întâlniţi răsculaţi pe aici. N-am intenţia să vă las singure până nu veţi fi în siguranţă, afară din oraş.

Bartle era la grajduri şi în timp ce înşeuau caii trimiseră vorbă familiei Pascoe. Apoi încălecară şi porniră la drum.

Nu erau răsculaţi pe Pydar Street, dar oamenii ieşiseră din case şi se uitau îngrijoraţi în toate părţile. Unii aveau bâte în mâini.

Când ajunseră în vârful dealului, drumul era prea îngust ca să meargă toţi trei în rând. Demelza îi spuse lui Bartle să meargă înainte să vadă dacă erau pichete de mineri sau răsculaţi, apoi dădu pinteni calului şi îl ajunse din urmă.

Merseră călare spre casă în tăcere, doi câte doi. Demelza încercă să stea de vorbă cu Bartle, forţându-se în acelaşi timp să audă ce se vorbea în spate. Nu auzi decât câteva vorbe şoptite din când în când, primele semne de verdeaţă în deşert după ploaie.

Capitolul XIII

De multă vreme Jud se purta atât de bine încât Prudie nu luă în seamă semnele de schimbare. Viaţa casnică şi liniştită de la Nampara – atât de deosebită de cea pe care o duseseră cât timp Joshua fusese în viaţă – avusese un efect benefic asupra ei, şi credea că la fel se întâmpla şi cu Jud. Ross pleca dimineaţa devreme – lipsea de acasă trei-patru zile pe săptămână acum – şi când Demelza nu era pe aproape Prudie se instala în bucătărie cu o ceaşcă de ceai şi vorbea cu Jinny Carter despre ce se mai întâmplase în timpul săptămânii, uitând că nu de mult îl prinsese pe Jud bând gin în timp ce mulgea vacile. Era ciudat cum Jinny făcea acum treburile pe care Demelza le făcea altădată; pe scurt, Jinny făcea acum toată munca grea a casei şi o lăsa pe Prudie să-şi caute de treabă, să bea ceai, să bârfească şi să se plângă că o dor picioarele. Când Demelza se afla prin preajmă, nu era prea uşor, dar când pleca, lucrurile de desfăşurau conform unei rutine plăcute pentru ea.

Azi, de exemplu, Jinny vorbise despre Jim; cât era de slab şi de bolnav, cum se ruga în fiecare seară să treacă mai repede cele opt luni până va ieşi din închisoare şi va veni acasă. Prudie se bucura să audă că nu se gândea să plece de la Nampara. Jinny spunea că Jim nu trebuia să mai muncească în mină. Îi promisese că la întoarcere va lucra la fermă. Nu se simţise niciodată mai bine ca atunci când lucrase aici şi fuseseră fericiţi. Nu câştiga ca la mină, dar asta n-avea nicio importanţă. Dacă muncea şi ea, o vor scoate la capăt.

Prudie spunea că nu se ştie, lucrurile pot să se schimbe, şi cei ce lucrează la ferme să câştige mai mult ca lucrătorii din subteran, bineînţeles dacă ce auzise ea despre aramă şi cositor era adevărat.

— Uită-te la căpitanul Ross. Ce rost are să cutreiere tot ţinutul în galop ca şi cum l-ar goni dracu' din urmă? La ce bun să umbli după copite de cai morţi? Mai bine ar strânge băierile pungii şi şi-ar vedea de casă.

Între timp Jinny ieşise din bucătărie de vreo trei, patru ori şi se întorsese plină de îngrijorare.

— E cineva în pivniţă, Prudie. Crede-mă! Chiar acum când treceam prin faţa uşii…

— Nu, nu, spuse Prudie mişcând din degetele de la picioare. Ţi se pare. O fi vreun şobolan. Sau poate Julia se foieşte în leagănul ei. Du-te şi vezi! Pe mine mă dor picioarele.

— Nu se poate, spuse Jinny. Era voce de bărbat; mormăia ceva urcând pe scară.

Prudie era cât pe ce să o contrazică iar, dar s-a răzgândit, şi cu o expresie gânditoare pe faţă îşi trase papucii în picioare şi se ridică de pe scaunul care scârţâi sub greutatea ei. Ieşi lipăind în sală şi se uită pe uşa pivniţei, care se deschidea sub scară.

La început nu auzi decât un murmur nedesluşit, apoi cântecul cunoscut:

Au fost odată doi bătrâni
Doi bătrâni săraci…

— E Jud, spuse ea încruntată, bea ginul căpitanului Ross. Aşteaptă puţin că-l scot eu d-acolo. Se întoarse lipăind în bucătărie: Unde-i coada aia de mătură?

— În grajd, spuse Jinny. Am văzut-o acolo de dimineaţă.

Prudie ieşi să o aducă, cu Jinny după ea; dar când se întoarseră, cântecul din pivniţă încetase. Aprinseră o lumânare şi Prudie coborî scările. Văzu câteva sticle sparte, dar nici urmă de Jud.

Prudie veni înapoi.

— Câinele ăsta beat a şters-o cât am lipsit noi.

— Stai puţin, spuse Jinny.

Ascultară: cineva cânta încet în camera de zi.

Jud şedea în cel mai bun scaun al lui Ross, cu picioarele sprijinite sus pe poliţa căminului. Pe cap îşi pusese o pălărie neagră de călărie a lui Ross, care-i acoperea chelia şi firele de păr de pe frunte. Într-o mână ţinea o sticlă cu gin, în cealaltă o cravaşă cu care mişca încet leagănul în care dormea Julia.

— Jud, strigă Prudie. Ridică-te de pe scaunul ăla!

Jud întoarse capul.

— Aha! spuse el pe un ton batjocoritor. Poftiţi, doamnelor, vă rog, doamnelor, poftiţi! Respectele mele, doamnă. Ei, ce vizită plăcută! Nu mă aşteptam de la nişte căţele ca voi. Da' să luăm lucrurile aşa cum sunt, bune sau rele. Ce mai căţele! Şi încă de rasă, pur-sânge! N-am mai văzut unele ca ele. Judecând după cum se poartă sunt de neam bun, nu mă îndoiesc! Împinse leagănul iar cu cravaşa ca să nu se oprească.

Prudie apucă coada măturii.

— Hai, dragă, îi spuse lui Jinny, du-te şi termină-ţi treaba. Mă ocup eu de el.

— Ai să reuşeşti?

— Să reuşesc? Îl fac bucăţi Da' trebuie să am grijă de leagăn. Nu vreau s-o sperii pe micuţă.

După ce plecă Jinny, Jud spuse:

— Ce? N-ai mai rămas decât tu? Vicleană mai eşti, doamnă Paynter! Ai scăpat de ea ca să nu-ţi bea ginul. Ochii lui mici, şireţi, erau injectaţi de băutură. Poftim, draga mea, intră şi vezi cum calci! Eu sunt stăpân aici. Jud Paynter, domnul Jud Paynter, din Nampara, conducătorul haitei de câini de vânătoare, maestru de ceremonii, judecător de pace. Trage o duşcă!

— Aha! spuse Prudie. Ai să vezi tu strâmb când te-o prinde căpitanul Ross lăfăindu-te în fotoliul lui. A... beţiv împuţit!

Jud ridicase sticla şi înghiţea lacom, duşcă după duşcă.

— Nu te supăra! Mai am două aici, lângă scaun. Prea-i crezi mari pe Ross şi pe rândăşoaica lui. Na, trage o duşcă!

Jud se lăsă pe spate şi puse o sticlă jumătate goală pe masă, în spatele lui. Prudie se uită lung la el.

— Ascultă! spuse ea. Scoală-te de pe scaun sau îţi crăp capul cu mătura asta. Şi lasă copilul în pace! ţipă ea văzând cum împinge iar leagănul.

Jud se întoarse şi o privi cu ochii lui miopi, căutând să aprecieze distanţa dintre capul lui şi mătură. Nu era în primejdie. Pălăria lui Ross îi inspira încredere.

— Hai, femeie! Uite! E coniac în dulap. Adu-l şi-ţi amestec un Samson.

Era băutura preferată a lui Prudie: coniac amestecat cu cidru şi zahăr. Se uită la Jud sfredelindu-l cu privirea, ca şi cum ar fi fost diavolul în persoană ispitind-o să-şi vândă sufletul.

— Dacă vreau să beau, îi spuse ea, beau eu singură, nu-ţi cer ţie sau altcuiva. Se duse la bufet şi îşi pregăti un Samson. Jud o privea cu ochii lacomi şi sticloşi.

— Hai! se răsti Prudie la el, scoală-te de pe scaun!

Jud îşi trecu mâna peste faţă.

— Doamne, îmi vine să plâng când te văd. Bea întâi. Dă-mi şi mie unul. Fă-mi şi mie un Samson, dar cu păr pe cap.

Un „Samson cu păr pe cap” era aceeaşi băutură, dar cu cantitate dublă de coniac. Prudie nu-l luă în seamă şi bău, apoi îşi mai pregăti un Samson.

— Fă-ţi singur, spuse ea. Nu-s nevasta ta, o ştii prea bine. Nu m-ai dus la biserică, aşa cum i se cade unei fete. Nu ne-a dat niciun popă binecuvântarea. N-am avut muzică, nici petrecere de nuntă. M-ai luat, şi gata. Mă-ntreb cum de mai dormi noaptea.

— Ei, ce mai bucăţică ai fost! Şi cum te-ai mai umflat. Juma’ din tine-ar umple o corabie întreagă. Şi n-ai vrut nuntă. Hai, bătrâno, fii mulţumită că te-am adus aici. Mai bea ceva!

Prudie întinse mâna şi apucă sticla.

— Săraca maică-mea. Nu i-a plăcut! Mai bine că a murit. E mai fericită moartă. Am fost singurul copil care a trăit. Unu din doisprezece. Îmi vine greu să mă gândesc şi după atâta amar de ani.

— Unul din doisprezece e destul, spuse Jud, legănând iar copilul. Prea e plină lumea de ei şi aşa. Ar trebui înecaţi, dacă ar fi după mine. Şi păcat că n-are să fie cum vreau eu, că nu-s prea mulţi cu mintea lui Jud Paynter, deşi sunt unii geloşi care nu cred, şi într-o bună zi or să se mire foarte când Jud o să le spuie că-s geloşi şi nu vor să recunoască. Că ei n-au cap, pentru că dacă ar avea ar spune. Unde am rămas?

— Îmi omorai frăţiorii şi surioarele, îi spuse Prudie.

— Da, spuse Jud, unu din doisprezece. Aşa aş spune, unu din doisprezece. Nu roiuri de copii ca ai lui Martin şi Vigus şi Daniel. Curând or să fie roiuri şi aici în casa asta. Trebuie înecaţi ca pisoii.

Nasul gros al lui Prudie începea să se înroşească.

— Nu permit astfel de vorbe în bucătăria mea, declară ea.

— Nu suntem în bucătăria ta acuma, aşa că ţine-ţi gura, vacă grasă ce eşti!

— Ba tu eşti, i-o întoarse Prudie. Iarbă rea! Scârnăvie! Dă-mi sticla. Asta-i goală.

Stând în bucătărie, Jinny aştepta pedeapsa lui Jud, bătaie şi scandal. Nu se auzea nimic. Îşi continuă treaba. De când Kate, fetiţa ei cea mică, începuse să-şi vâre degetele în toate oalele, n-o mai aducea cu ea la lucru şi o lăsa în grija mamei ei, împreună cu ceilalţi doi copii ai săi şi cu cei mici ai doamnei Zacky. Era deci singură în bucătărie.

Termină curând ce avea de făcut şi se uită ce mai putea face. Era

nevoie ca ferestrele să fie spălate. Luă o găleată să aducă apă de la pompă şi-l văzu pe fiul ei mai mare, Bengy Ross, venind în fugă de la Mellin.

Înţelese imediat despre ce era vorba: Zacky promisese să o anunţe.

Se duse în întâmpinarea copilului, ştergându-şi mâinile pe şorţ.

Bengy avea acum trei ani şi jumătate; era mare pentru vârsta lui, nu-i rămăsese niciun semn de pe urma accidentului, cu excepţia unei cicatrice albe, subţire pe obraz. Îl ajunse la marginea grădinii lângă primii meri.

— Ce e, dragă? Ce-a spus bunicul?

Bengy se uită la ea cu ochii lui inteligenţi.

— Bunicul spune că mina se închide luna viitoare, mamă.

Jinny se opri.

— Ce spui? Toată mina?

— Da. Bunicul spune că o închide toată luna viitoare. Dă-mi un măr, mamă.

Era mai rău decât se aşteptase. Crezuse că vor închide numai jumătate, că vor ţine deschise filoanele mai bogate. Dacă se închidea Grambler, se termina cu ei. S-ar putea ca unii, mai norocoşi, să aibă ceva economii, să treacă iarna. Ceilalţi vor fi nevoiţi să-şi găsească de lucru, altfel mureau de foame. Nu aveau unde să mai lucreze, poate câţiva numai, la Wheal Leisure. Unii ar putea încerca la minele de plumb din Ţara Galilor, sau la cele de cărbuni din comitatele din centrul Angliei. Asta însemna să se despartă de familie, să-şi lase căminele. Jim nu mai avea de ales când va ieşi din închisoare. Avea noroc dacă îl angaja la fermă. Trăise toată viaţa ei în umbra minei Grambler. Nu era uşor. Fusese când mai bine, când mai rău, ştia asta. Dar nu se închisese niciodată. Nu ştia de câţi ani era în funcţiune, cu mult înainte de a se naşte mama ei. Nu existase satul Grambler înainte de deschiderea minei: mina crease satul. Era centrul întregului district, o industrie, un nume pe toate buzele, o instituţie.

Intră în casă, luă un măr copt din cămară şi i-l dădu lui Bengy.

Trebuia să-i spună lui Jud şi Prudie… cel puţin lui Prudie, dacă Jud nu se trezise.

Cu Bengy ţinându-se după ea, intră în camera de zi.

*

Ross află vestea când se întorcea acasă de la întâlnirea cu Richard Tonkin, Ray Penvenen şi Sir John Trevaunance. I-o spusese Fred Pendarves, un miner mai în vârstă, când trecea pe lângă

spânzurătoarea de la răscrucea de drumuri spre Bargus. Ross merse mai departe gândindu-se că nu vor mai rămâne mine deschise, dacă lucrurile nu se îndreptau. Plecase plin de curaj de la Place House, conacul lui Trevaunance. Sir John le promisese tot sprijinul şi bani dacă ar fi construit topitoria pe pământul lui; dar vestea despre închiderea minei de la Grambler îl făcu să-şi piardă tot entuziasmul.

Merse la pas până acasă, dar nu duse imediat calul la grajd! Se gândea să se ducă să vorbească cu Francis.

La intrare se opri şi ascultă discuţia pe un ton ridicat, ce se auzea din camera de zi. Avea Demelza oaspeţi? N-avea chef de ei. Era vocea lui Jud şi a lui Jinny care ţipa la el! Se apropie de uşa întredeschisă.

— E o minciună, spunea Jinny în lacrimi, o minciună vulgară, Jud Paynter, şi ar trebui să fii biciuit pentru asta. Stai acolo pe scaunul stăpânului, îi bei coniacul şi spui minciuni. Ar trebui să te ajungă pedeapsa lui Dumnezeu. Bestie scârboasă ce eşti!

— Ia auzi! spuse Prudie. Aşa, dragă! Dă-i una-n cap! Na, ia mătura mea!

— Tu să stai în cocina ta, se răsti Jud. Iapă râioasă ce eşti! Nu zic decât ce zic alţii. Uită-te şi tu. Uită-te la cicatricea de pe faţa băiatului. Nu-i vina lui, sărmanul. Da' lumea spune că-i un semn pus acolo la Beelzebub ca să vadă toţi cine e taică-tău. Zice lumea – şi cine să le găsească vină – că cine a mai văzut două cicatrice la fel? Cum e turcu' şi pistolul, spune lumea: Ross şi Bengy Ross. Şi mai spune că luna trecută s-au dus amândoi călare până la Bodmin şi au stat acolo peste noapte. Nu eu zic, da' nu-i de mirare că zice lumea. Poţi să plângi şi să ţipi cât vrei, că tot o să zică.

— Taci din gură! ţipă Jinny. Am venit să-ţi spun că se închide Grambler şi tu te repezi la mine ca un câine! Beţiv ordinar. Şi tu, Prudie! N-aş fi crezut niciodată dacă n-aş fi văzut cu ochii mei!

— Sst! Nu te supăra, fato! Nu vezi că stau aici, liniştită, să-l păzesc pe Jud să nu facă vreo prostie?

— Cât despre puştiul ăsta, săracu', spuse Jud, nu-i bine să-l cerţi. Nu-i cuminte! Nu se face! Nu e drept! Nu e just!

— Ce n-aş da să fie Jim de faţă! Bengy, vino încoace! Pleacă de lângă animalul ăla!

Se repezi afară din cameră, furioasă, cu faţa scăldată în lacrimi. Ţinea copilul strâns de mână; Ross se dăduse la o parte, dar ea îl văzu. Se făcu albă ca varul; pete roşii îi apărură pe faţă. Se uită la el speriată şi ostilă. Apoi fugi în bucătărie.

*

Curând după aceea Demelza sosi acasă. Traversase faleza, venind de la Trenwith. Julia dormea, în ciuda zgomotelor şi scandalului, iar Prudie şedea lângă leagăn plângând în hohote, cu capul în mâini. Camera mirosea a alcool şi două sticle sparte zăceau pe podea. Scaunele erau răsturnate şi Demelza începu să bănuiască ce se întâmplase.

Nu putu scoate nimic de la Prudie, care se văicărea mai tare ori de câte ori o atingea şi spunea că Jud a dispărut.

Demelza alergă în bucătărie. Nici urmă de Jud.

Se auzeau zgomote în curte.

Ross stătea lângă pompă cu cravaşa în mână. Apa curgea, Jud era sub pompă.

De câte ori încerca să fugă, Ross îl lovea cu cravaşa. Renunţase acum să mai fugă şi stătea acolo răbdător.

— Ross, Ross, ce s-a întâmplat? Ce-a făcut, Ross?

Se uită la ea.

— Data viitoare când te mai duci la cumpărături, să avem grijă ca copilul nostru să fie păzit mai bine.

Cuvintele lui nedrepte o făcură să se sufoce de indignare.

— Ross, spuse ea, nu înţeleg. Ce s-a întâmplat? Julia n-a păţit nimic?

Ross pocni iar din bici:

— Treci sub pompă! Învaţă să înoţi! Învaţă să înoţi! Să vedem dacă putem să scoatem din tine „umorile" astea murdare.

„Umori" ar fi putut fi „rumori", zvonuri, dar Demelza nu ştia asta. Se întoarse şi fugi în casă.

*

Verity ajunse acasă fără să fi aflat despre noua hotărâre. Se despărţise de căpitanul Blamey la St. Ann. Demelza descălecase la poarta conacului, la Trenwith. Verity şi Bartle porniră singuri pe alee.

Elizabeth a fost singura care a văzut-o pe Verity sosind. Mătuşa Agatha nu auzea, iar lui Francis nu-i păsa.

Elizabeth zâmbi trist:

— V-a lăsat Pascoe să plecaţi aşa repede?

— N-am fost acolo, spuse Verity, scoţându-şi mănuşile. Au intrat minerii răsculaţi în oraş şi am crezut că e mai înţelept să plecăm înainte de a se agrava situaţia.

— Ha! exclamă Francis de la fereastră. S-au răsculat, da? O să se răscoale şi prin alte părţi curând.

— Din cauza asta n-am putut să-ţi iau broşa, Elizabeth. Îmi pare rău, dar poate că am să mă duc săptămâna viitoare.

— Au trecut atâţia ani, spuse mătuşa Agatha. Să fiu a naibii, dar mina funcţiona înainte de a mă naşte eu. Mi-aduc aminte bine că bunica Trenwith îmi povestea că bunicul ei prin alianţă, John Trenwith, a deschis-o cu un an înainte de a muri.

— În ce an a fost asta? întrebă Francis indispus.

— Dacă mă întrebi pe mine nu ştiu ce să-ţi răspund. Mai bine uită-te în Biblie. Da' a fost când regina Elizabeth I era deja bătrână.

Verity începu să-şi dea seama de importanţa celor ce se discutau. Întâlnirea din dimineaţa aceea îi ieşise din minte. Plecase de la Trenwith obsedată de hotărârile care aveau să fie luate în absenţa ei. Se întorsese acasă fără să se mai gândească deloc la ele.

— Vrei să spui că…

— De fapt, primul puţ de mină a fost săpat de celălalt John, cu vreo şaptezeci, optzeci de ani mai târziu. Cu John ăsta s-a căsătorit bunica Trenwith. A rămas în funcţiune tot timpul. Nu s-a mai închis. Nu e mult de când ne-aducea un venit de mii de lire pe an. Nu e drept să renunţăm.

Cu o subtilitate neobişnuită la ea, Verity le vorbi ca şi cum n-ar fi înţeles bine:

— După câte am auzit, spuse ea, nu sunt prea sigură, dar… Asta înseamnă că renunţăm la toată mina? La tot?

— Cum s-ar, putea altfel? răspunse Francis. Nu putem să închidem jumătate, fără a închide şi restul.

— Când eram eu copil, spuse mătuşa Agatha, aveam bani mulţi. Papa a murit când eu aveam opt ani, şi-mi amintesc că mama a cheltuit mult pentru monumentul comemorativ din biserica de la Sawle. Am auzit-o spunând: „Nu faceţi nicio economie, cheltuiţi oricât. A murit ca şi cum ar fi căzut în luptă. Va avea mormântul pe care-l merită." A, Verity, te-ai întors? Eşti îmbujorată la faţă! Ce s-a întâmplat? Vestea asta n-are nimic bun în ea. Ascultă-mă pe mine, va aduce ruina familiei Poldark!

— Ce înseamnă toate astea, Francis? întrebă Verity. Ce efect va avea asupra noastră? Vom continua ca înainte?

— Ca acţionari nu ne va afecta în niciun fel, ce-i drept, nu vom mai putea spera într-o redobândire a tot ce-am pierdut, dar nici nu vom mai pierde bani. Nu am mai încasat dividende de cinci ani. Pentru minereu am încasat opt sute de lire pe an, bani pe care nu-i vom mai încasa. Asta e toată diferenţa.

— Atunci, nu ştiu cum vom continua… spuse Verity.

— Va depinde de celelalte obligaţii pe care le avem, spuse Francis iritat. Avem munca la fermă. Satul Grambler şi jumătate din Sawle ne aparţin, deşi nu prea ştiu la cât se va mai ridica arenda acum. Dar, dacă creditorii noştri vor fi înţelegători, vom avea un venit minim care ne va face viaţa suportabilă, chiar dacă nu merită să o suportăm.

Elizabeth se ridică, lăsându-l pe Geoffrey Charles să alunece uşor jos din braţele ei.

— O să ne descurcăm, spuse ea liniştită. Alţii o vor duce mai greu ca noi. Putem face economii. N-o să dureze o veşnicie. O să ne menţinem pe linia de plutire.

Surprins, Francis îi aruncă o privire. Se aşteptase să reacţioneze altfel, să se plângă, să-l învinuiască. Dar întotdeauna ea se dovedea la înălţime în momente de criză.

— Mamă, spuse Geoffrey Charles uitându-se încruntat la tatăl său, pot să mă joc acuma? Pot să fac gălăgie?

— Încă nu, dragule, spuse Elizabeth.

Verity murmură o scuză şi plecă.

Urcă încet scara largă, uitându-se în jurul ei cu alţi ochi. Traversă apoi coridorul cu ferestrele lui frumoase în stil Tudor, care se deschideau spre curtea interioară pătrată, plină de verdeaţă, cu trandafiri agăţători, cu fântâna arteziană din mijloc şi aleea pavată. Toată casa dădea impresia de soliditate; avea dimensiuni armonioase, fusese construită ca să placă şi să dureze. Se rugă să nu ajungă în situaţia să piardă.

Când intră în camera ei, Verity evită să se uite în oglindă, ca să nu vadă în ea ceea ce observase mătuşa Agatha cu privirea ei ascuţită.

Fereastra aceasta dădea spre gardul viu de tisă şi grădina cu plante aromate. În cei patru ani de amărăciune o privise mereu. Aici găsise ea alinare în crizele prin care trecuse.

Nu ştia dacă şi acum va trece printr-o criză sau nu. Poate că, gândindu-se la trecut, criza aceasta nu era prea grea. Grambler se închidea; asta însemna o schimbare totală în viaţa districtului lor.

Dar de ce să nu fie cinstită? Asta nu era criza ei personală. Îi afecta averea, veniturile, dar cu viaţa pe care o ducea ea, banii nu prea o interesau. Îi afecta pe oamenii pe care-i cunoştea. Da, îi afecta grav pe toţi cei pe care-i cunoştea şi îi aprecia din regiune, corul pe care-l conducea. Va îngreuia mult munca ei de ajutorare a săracilor. În dimineaţa asta, da, în dimineaţa asta se simţise alături de ei. Şi atunci? Ce se schimbase?

De ce nu era mai îngrijorată de soarta lor? De ce nu era nefericită

cum ar fi trebuit să fie? De ce? De ce?

Răspunsul era clar dacă avea curajul să recunoască.

Îşi lipi faţa fierbinte de geamul ferestrei şi ascultă cum îi bătea inima.

Capitolul XIV

Era hotărât ca Jud şi Prudie să plece. Hotărârea lui Ross era nestrămutată. În multe privinţe era un om înţelegător, ar fi tolerat multe dacă cineva îi era loial. Se obişnuise de mult cu beţiile lui Jud, dar nu putea accepta cu niciun preţ calomnia, purtarea neloială a lui Jud faţă de el. În plus, trebuia să se gândească la copil. Nu mai putea avea încredere să-l lase în grija lor.

Îi chemă în faţa lui a doua zi dimineaţa, şi le dădu o săptămână ca să plece. Prudie plângea, Jud era posac. Ştia că-l mai convinsese pe Ross şi înainte, şi într-o săptămână putea să-l convingă iar să-i ierte. Dar aici greşea. Când şi-a dat seama de asta, s-a speriat. Cu două zile înainte de termenul de plecare, Demelza, făcându-i-se milă de Prudie, îi propuse să discute cu Ross, să încerce să-l convingă să o menţină în serviciu pe ea, dacă accepta să se despartă de Jud; dar Prudie îi era credincioasă lui Jud şi preferă să plece.

Plecară la timpul potrivit, încărcaţi cu tot felul de vechituri şi catrafuse. Găsiseră o cocioabă părăginită, jumătate casă, jumătate grajd, prima casă din marginea satului Grambler. Era un fel de epavă urâtă, dar nu plăteau chirie şi se afla lângă cârciumă, ceea ce le convenea.

Plecarea lor a produs o schimbare radicală: în urma lor Nampara părea o casă stranie; aşteptau să audă lipăitul papucilor lui Prudie sau vocea aspră de tenor a lui Jud plângându-se de ceva. Fuseseră nişte servitori dezordonaţi, leneşi, incompetenţi, dar li se simţea lipsa. Demelza era bucuroasă că nu plecaseră prea departe, pentru că prietenia ei cu Prudie dura de prea mult timp ca să se sfârşească în câteva zile.

În locul lor Ross a angajat o pereche, soţ şi soţie, John şi Jane Gimlett, un cuplu de rotofei în vârstă de vreo patruzeci de ani. Veniseră la Grambler din nordul Cornwallului ca să găsească de lucru în vestul regiunii, o zonă mult mai prosperă, unde soţul devenise calfă de cizmar. Nu le mersese prea bine şi lucraseră un an la o topitorie de cositor. Păreau extrem de ageri, dispuşi să muncească, competenţi, curaţi, blajini din fire şi respectuoşi, la polul opus faţă de Jud şi Prudie.

Timpul avea să dovedească dacă vor rămâne aşa.

La două zile după scandalul produs de beţia lui Jud, Ross a mai avut un necaz din cauza personalului.

— Unde e Jinny? întrebase.

— A plecat, răspunse Demelza mohorâtă.

— Plecat?

— Aseară. Am vrut să-ţi spun, dar te-ai întors târziu. Nu înţeleg de ce.

— Ce-a spus?

— A spus că o să fie mai mulţumită să-şi vadă de copiii ei. Degeaba i-am spus că toţi ai ei nu vor mai avea curând de lucru. A strâns din buze şi a spus că vrea să plece.

— Oh! spuse Ross mestecând în ceaşca cu cafea.

— Are vreo legătură cu scandalul de joi după-amiază? întrebă Demelza. Poate că dacă ştiam despre ce era vorba, aş fi putut face ceva. Vreau să spun că ea nu era beată. De ce să plece?

— Bănuiesc eu de ce, spuse Ross.

— Nu înţeleg de ce trebuie să fiu singura care să nu ştie, Ross. Dacă tu ştii, ar trebui să-mi spui.

— Îţi aminteşti că atunci când m-am dus cu Jinny la Bodmin am spus că lumea are să vorbească?

— Da.

— Ei bine, lumea vorbeşte şi Jud repeta unul din zvonuri când am venit eu acasă. Şi mai sunt şi alte bârfe murdare din trecut. E un motiv în plus ca Jud să plece... nu numai Julia e motivul.

— O, spuse Demelza, înţeleg.

— Poate că Jinny nu ştie de ce pleacă Jud.

— Ba da, ştie. I-a spus ieri Prudie.

— Am să mă duc să vorbesc cu Zacky, dacă vrei să vie înapoi.

— Sigur că vreau.

— În orice caz, tot trebuie să mă duc să vorbesc cu Zacky. Vreau să-i propun ceva.

— Sunt sigură că asta are să o bucure pe doamna Zacky. N-am mai văzut-o niciodată atât de mâhnită. Despre ce e vorba?

— Avem nevoie de un agent care să se ocupe cu cumpărarea aramei, o persoană necunoscută celorlalţi, care să lucreze pentru noi fără să se ştie.

— Dar Mark Daniel?

— Ce-i cu el?

— Îţi aminteşti când ţi-am spus că soţia lui m-a rugat să te întreb

dacă ai vreo slujbă bună pentru el?

— Mda. Dar el n-ar fi bun, Demelza. Avem nevoie de cineva care să ştie carte, care să se priceapă la socoteli. Unul care să cunoască cum merg lucrurile pe aici. Zacky e singurul care ar corespunde. În plus, avem nevoie de un om de încredere, care să ştie să păstreze un secret. Un altfel de om ar putea dăuna intereselor noastre. Aş putea avea încredere în Mark... Dacă ar fi omul care a fost. Oricât de serios ar fi un bărbat, dacă are o soţie nestatornică pe care să o iubească, acest lucru poate să-l ducă la pierzare.

— Nu ştii ce-ar spune Keren dacă ar auzi asta. Nici nu i-ar trece prin minte că ar putea să-l tragă la fund pe Mark.

— N-o să audă, aşa că poţi fi liniştită.

*

În acelaşi moment Keren era suită sus pe scară. Ploua de două zile şi apa pătrunsese prin acoperişul de stuf. Intrase în bucătărie, apoi în dormitor şi noaptea trecută le cursese pe picioare.

Keren era furioasă. Desigur, Mark petrecuse mai tot timpul sus pe scară în ploaie, dar părerea ei era că în cele două luni de când se căsătoriseră ar fi trebuit să facă acoperişul impermeabil. În schimb, ori de câte ori ploua, încerca să astupe găurile din interior, iar când vremea era frumoasă lucra în grădină.

Făcuse minuni cu grădina. Cărase tone de pietre cu care ridicase un zid în jurul parcelei de pământ. Zidul reprezenta un fel de monument în cinstea energiei neobosite a acestui om. Înăuntrul grădinii săpase pământul, greblase, îl curăţase de buruieni, pregătindu-l pentru recolta din anul următor. Într-un colţ, lângă casă, construise un şopron cu un spaţiu mai mic, înconjurat de zid, unde spera să crească porci.

Căsătoria era o dezamăgire pentru Keren. Dragostea lui Mark, deşi sinceră, era aspră, lipsită de orice romantism sau fineţe, conversaţia inexistentă. Apoi, mai erau ceasurile nesfârşite când el era plecat să lucreze în mină, schimbarea săptămânală a orelor de muncă. O săptămână mânca dimineaţa la cinci, următoarea venea acasă la şase jumătate, o trezea, dar refuza să se scoale când se scula ea. Chiar şi în zilele când schimbul lui începea la două după-amiaza, rămânea singură toată seara. În primele zile serile erau cele mai plăcute pentru că el se întorcea la unsprezece, se dezbrăca, se spăla, se bărbierea şi apoi se culcau amândoi. Dar noutatea dispăruse şi ea găsea de multe ori scuze ca să evite mângâierile lui stângace. Totul era altfel de cum îşi închipuise când juca în piesa Mireasa morarului.

Tocmai plecase în grabă ca să ajungă acolo la timp. O aşteptau nouă ceasuri în care nu avea ce să facă. Nu avusese timp să mute scara, aşa că va încerca să repare singură stuful de pe acoperiş. Credea că era suficient să se adapteze situaţiei ca să rezolve orice problemă. Găsi locul unde începuse el să repare şi unde stuful era ud. Era o dimineaţă frumoasă, dar era sigură că va mai ploua. Se gândea la el, voia să-i vadă faţa când se va întoarce diseară, ud până la piele, şi va găsi casa uscată înăuntru.

De unde şedea acum, vedea bine casa cu turn a doctorului Enys. Îi părea rău că pomilor din jur nu le cădeau frunzele iarna. De când îl văzuse prima dată la Nampara, îl mai zărise de trei ori, dar nu mai schimbaseră o vorbă. Câteodată se gândea că o să uite să vorbească. Puţini vecini de la Mellin treceau pe la ea, dar primirea pe care le-o făcea nu-i încuraja să mai vină. Singura persoană cu care se împrietenise era micul Charlie Baragwanath, care venea de obicei când se întorcea de la mină.

De câtva timp Keren începuse să regrete prostia pe care o făcuse părăsind trupa ambulantă pentru noua ei existenţă! Se simţea îngropată de vie. Ca să-şi dea curaj, încerca uneori să-şi amintească greutăţile şi mizeria pe care le avusese de înfruntat în trecut; dar distanţa atenua totul. Se aşteptase ca Mark să aibă mai mulţi bani, să-i dea mai mulţi. Era generos în felul lui, dar obiceiurile de o viaţă întreagă nu se puteau schimba într-o zi. Îi dădea de cheltuit o sumă globală, dar nu-i plăcea să vadă cum o risipeşte. Îi spusese clar că punga lui are o limită şi că, dacă se goleşte, vor fi nevoiţi să facă economii la sânge ca să o umple din nou.

Nici aşa nu s-ar fi umplut, acum că Grambler era pe punctul de a se închide.

Se aplecă să mai pună o legătură de stuf, şi să o fixeze bine. În aceeaşi secundă îşi pierdu echilibrul şi începu să alunece încet jos de pe acoperiş.

*

— Da, spuse Zacky frecându-şi barba ţepoasă. Sunteţi mai mult decât bun cu mine. Nu pretind că nu mi-ar conveni. Nevastă-mea ar fi încântată să vadă atâţia bani. Dar n-aş putea accepta o sumă atât de mare, nu de la început. Daţi-mi cât am câştigat la mină, aşa e bine, aşa e cinstit.

— Ca angajat al societăţii, spuse Ross, vei încasa ce ţi se cuvine. O să am grijă să fii anunţat din timp când va fi nevoie de dumneata. S-ar

putea să trebuiască să lipseşti din subteran vreo săptămână.

— Nu-i nimic. Nu mă mai atrage ca înainte. Nu ştiu ce vor face jumătate din ei la iarnă.

— Şi acum, spuse Ross. Aş dori să vorbesc cu Jinny.

Zacky păru stingherit.

— E înăuntru cu maică-sa. Nu ştiu ce-i cu ea, dar nu face decât ce vrea. Nu mă mai înţeleg cu ea ca atunci când nu era măritată. Jinny! Jinny! Vino încoace. A venit un domn să te vadă.

Urmă o pauză lungă, apoi uşa se deschise şi Jinny apăru, dar nu ieşi afară.

Ross se îndreptă spre ea. Zacky rămase pe loc, scărpinându-se în barbă şi uitându-se la ei.

— Domnule căpitan, spuse Jinny plecându-se uşor ca să-l salute, dar fără a se uita la ei.

Ross nu o luă pe departe.

— Ştiu de ce ai plecat, Jinny, şi înţeleg ce simţi. Dar, dacă te iei după vorbe, înseamnă că gândeşti la fel ca gurile astea rele, rău intenţionate. Beţivul de Jud Paynter a reuşit să păteze numele meu şi reputaţia ta. L-am dat afară. Ar fi o greşeală din partea ta să dai atenţie unor bârfe. Aş dori să vii înapoi mâine, ca de obicei.

Jinny se uită drept în ochii lui.

— Ar fi mai bine să nu vin, domnule. Dacă au început să vorbească, Dumnezeu ştie cum o să se termine.

— Bârfele or să se termine acolo de unde au pornit, în şanţ.

Era atât de jenată, încât i se făcu milă de ea.

O lăsă acolo şi se întoarse la Zacky şi la soţia lui.

— Aveţi puţină răbdare cu ea, domnule, spuse doamna Martin. O să-i treacă. Nu lipsesc mult, Zacky. Mă duc la Reath Cottage. A venit Bobbie să-mi spună că soţia lui Mark Daniel a avut un accident.

— Ce s-a întâmplat?

— A căzut de pe acoperiş. Şi-a rupt mâna. Mă duc să văd dacă pot să o ajut cumva. N-aş zice că-mi place fata, dar suntem vecini şi Mark nu e acasă.

— E singură? întrebă Ross. Vin cu dumneata, dacă e nevoie.

— Nu, domnule, Bobbie zice că doctorul Enys e cu ea.

*

Era acolo de douăzeci de minute. Din fericire, o auzise ţipând şi venise imediat.

După primul şoc al căderii, leşinase câteva minute şi când şi-a

revenit era să leşine din nou încercând să-şi mişte braţul.

Rămase pe loc, o eternitate; tâmplele îi zvâcneau, gura îi era uscată. Apoi doctorul o auzise strigând, sărise peste şanţ şi venise în fugă.

În ciuda suferinţei, a durerii, se simţea mângâiată, fericită. O luase în braţe şi o dusese în casă, pe pat. Cu gesturi sigure, de profesionist, îi pipăi corpul; mâinile lui erau ca acelea ale unui amant pe care-l accepta pentru prima oară, cu care se simţea bine.

— V-aţi rupt osul. Glezna se va vindeca repede cu puţină odihnă. Acum trebuie să reduc fractura. O să vă doară, dar voi lucra repede.

— Începeţi, spuse ea privindu-l.

Avea o faşă în buzunar şi găsi două atele printre lemnele lui Mark. Îi dădu să bea puţin coniac, apoi reduse fractura. Ea strânse din dinţi şi nu scoase un sunet. Ochii i se umplură de lacrimi, şi când doctorul termină începură să-i curgă pe obraz şi ea le şterse cu mâna.

— Aţi fost foarte curajoasă. Mai beţi o înghiţitură.

Bău din flaconul lui şi începu să se simtă mai bine. Auzi paşi la uşă şi văzându-l pe Bobbie Martin îl trimise să o aducă pe maică-sa. Aflase că dacă cineva avea nevoie de ajutor trimitea după doamna Zacky, care, deşi avea doisprezece copii, sărea în ajutorul oricărui vecin.

Doctorul o aşeză apoi pe pat, îi spălă celălalt cot şi-i bandajă glezna.

Era fericită, ar fi văzut-o în ochii ei dacă n-ar fi fost atent tot timpul la ce făcea. După ce termină, îi vorbi pe un ton uscat, profesional, spunându-i să-l cheme pe soţul ei de la mină. Dar ea se opuse, şi când faţa lată şi ochelarii doamnei Zacky apărură în uşă o salută atât de dulce, încât doamna Zacky se gândi că lumea din sat se grăbise să o judece prea aspru.

Dwight Enys, frumos şi tânăr cum era, mai rămase puţin ca să-i spună doamnei Zacky ce să facă; apoi dădu mâna cu Keren şi îi promise că va trece a doua zi dimineaţa să o vadă.

Keren îi răspunse cu vocea ei dulce de contralto:

— Vă mulţumesc, domnule doctor. Nu ştiam că poate fi cineva atât de bun.

El se roşi puţin la faţă.

— Un doctor ca să fie bun trebuie să fie crud. Dar aţi suportat bine durerea. Braţul o să vă doară la noapte. Vă rog să staţi în pat. Dacă vă daţi jos s-ar putea să faceţi febră şi atunci va dura mult până să vă faceţi bine.

— Sunt sigură că mă voi simţi bine, spuse Keren. Voi face absolut tot ce spuneţi.

— Foarte bine. Bună ziua. Bună ziua, doamnă Martin.

Capitolul XV

Mina Grambler trebuia să se închidă din doisprezece noiembrie. Era ceaţă, umezeală şi ameninţa să plouă. Vreme nesănătoasă, spunea doctorul Choake, stârnea miasme şi putreziciuni. Maşinile funcţionaseră până acum ca să termine cărbunele stocat. Mina avea trei pompe. Două acţionate de motoare – ambele modernizate, dar învechite acum după ce Watt inventase condensatorul de separare – şi o roată mare cu diametrul de zece metri, pusă în mişcare de apa din pârâul Mellingey.

La prânz un grup mic de oameni se strânseseră în sala cea mare a maşinilor. Erau de faţă Francis Poldark, căpitanul Henshawe; căpitanul Dunstan, doctorul Choake, Brown şi Trewinnard, cei doi mecanici şefi, contabilul, şi încă vreo câţiva funcţionari. Stăteau acolo fără să spună nimic, evitând să se uite unul la altul. Francis scoase ceasul.

Troliul cel mare suia şi cobora în zgomotul lanţurilor, în vuietul cuptoarelor, în plescăitul apei care năvălea prin valvele de piele. Din sala unde erau strânşi, mina se vedea întinzându-se ca un animal enorm, urât la vedere, dezordonat, şoproane de lemn, adăposturi de piatră, puţuri de aerisire acoperite cu stuf, roţi puse în mişcare de apă, jgheaburi, grămezi de gunoi, piatră şi zgură, deşeuri acumulate de ani de zile. Ici, colo, scurgându-se parcă de-a lungul văilor înguste ca nişte afluenţi ai minei, se înşirau casele satului Grambler.

Francis se uită la ceas.

— Ei bine, domnilor, spuse el ridicând vocea, a sosit timpul să închidem mina noastră. Am muncit mulţi ani împreună, dar vremurile grele m-au învins. Poate că într-o zi mina aceasta se va deschide din nou şi ne vom reîntâlni toţi aici. Şi dacă noi nu vom avea această şansă, o vor avea poate fiii noştri în locul nostru. E ora douăsprezece.

Ridică mâna şi trase în jos levierul care controla aburul ce pornea din cazanul uriaş spre maşini. Motorul se opri. Între timp mecanicul deschisese o valvă prin care aburul începu să iasă ridicându-se în aer şi plutind un timp ca şi cum n-ar fi vrut să se împrăştie.

Tăcerea se aşternu peste cei prezenţi. Nu pentru că motorul nu s-ar mai fi oprit până atunci; era oprit în fiecare lună pentru curăţirea cazanelor; se oprise de multe ori când fusese vreo pană. Dar de data aceasta, tăcerea era apăsătoare pentru că ştiau că acesta era sfârşitul.

Cu un gest brusc, neobişnuit la el, Francis luă o bucată de cretă şi scrise cu ea pe cazan cuvântul RESURGAM, vom reînvia.

Apoi ieşiră unul câte unul din sală.

La capătul dinspre Sawle al minei „Kitty”, motorul mai mic era încă în funcţiune. Căpitanul Henshawe ridică mâna. La semnalul lui, „Kitty” amuţi şi ea.

Nu mai rămăsese decât pompa de apă; dar aceasta nu avea nevoie de combustibil sau de vreo atenţie specială, aşa că o lăsară să meargă mai departe.

Ultimului schimb de mineri care lucrau în acord i se spusese să iasă la douăsprezece, şi în timp ce grupul se îndrepta spre birouri, minerii apăreau câte doi sau trei la gura minei, ducând cu ei pentru ultima oară târnăcoapele, lopeţile şi perforatoarele.

Oameni de tot felul, formau un şir lung care se mişca încet prin faţa contabilului pentru a-şi încasa ultimul salariu. Purtând barbă sau raşi, tineri sau de vârstă mijlocie, cei mai mulţi scunzi şi palizi, slabi şi colţuroşi, plini de sudoare, murdari de pământ, cu privirile grave, îşi puneau tăcuţi „semnul” pe hârtie în registrul contabil.

Francis stătu în spatele contabilului, schimbând câte o vorbă cu unul sau altul, până şi-au primit toţi plata. Apoi dădu mâna cu căpitanul Henshawe şi plecă singur acasă, la Trenwith.

Mecanicii se întorseseră la maşini să vadă ce putea fi demontat şi vândut la fier vechi; contabilul încheia socotelile; directorul şi administratorul începură un tur complet al clădirilor pentru a face un bilanţ total a ce mai rămăsese. Henshawe îşi schimbă hainele bune, luă o pălărie de miner şi coborî să facă o ultimă inspecţie.

Obişnuit cum era, coborî cu uşurinţă până la adâncimea de patruzeci de stânjeni şi porni de-a lungul tunelului în direcţia celui mai bogat din cele două filoane, galeria „şaizeci”.

Parcurse cam un sfert de milă, şi începu să coboare prin tunel, făcându-şi drum printre morile de steril, coborând scări şi povârnişuri alunecoase, printr-un labirint de bârne folosite la sprijinirea tavanului şi a pereţilor. Trecu şi prin apă şi auzi în sfârşit ciocănitul oamenilor care tot mai lucrau.

Rămăseseră vreo douăzeci de mineri care lucrau în acord. Dacă ar mai fi putut câştiga câţiva şilingi, suma s-ar fi adăugat la ce aveau de încasat conform registrelor societăţii şi i-ar mai fi ajutat în lupta lor cu sărăcia care avea să înceapă curând.

Se aflau acolo Zacky Martin şi Paul Daniel şi Jack Carter, fratele mai mic al lui Jim, şi Pally Rogers. Erau toţi goi până la brâu şi plini de sudoare, pentru că aici era mai cald ca în cea mai fierbinte zi de vară.

— Ei, băieţi, spuse Henshawe, m-am gândit să vin să vă spun că „Big

Bill” şi „Kitty” s-au oprit.

Pally Rogers se uită la el şi se scarpină în barbă.

— Ne-am gândit noi că era timpul.

— Am venit să vă spun, ca să ştiţi, zise Henshawe.

Zacky spuse:

— Ar trebui să mai lucrăm câteva zile. Nu cred să se umfle apa dacă plouă.

— Nu m-aş baza pe asta. Mina asta a fost mereu plină de apă. Şi cum veţi scoate minereul?

— Prin puţul dinspre răsărit. Fraţii Curnow n-au oprit troliul acţionat de cai. Va trebui să-l cărăm cum putem până acolo.

Henshawe plecă şi merse mai departe până ajunse la galeria de optzeci de stânjeni. Apoi se întoarse, îşi croi drum prin apă până la filonul mai sărac dinspre vest să se asigure că n-a mai rămas nimic important. Câteva unelte ruginite, o pipă de pământ, o roabă spartă.

Se făcuse ora două când ieşi din mină. Îl întâmpină o tăcere nefirească. „Kitty” mai scotea încă aburi. Câţiva bărbaţi îşi mai făceau de lucru prin şoproane şi vreo douăzeci de femei spălau rufe în apa caldă de la maşini.

Henshawe intră în vestiar ca să-şi schimbe hainele şi văzu şase bărbaţi strânşi la intrarea în puţ. Vru să-i strige, apoi îşi dădu seama că era schimbul care cobora să preia lucrul de la tovarăşii lor. Dădu din umeri şi plecă. Cei ce lucrau în acord erau un soi de oameni rezistenţi.

*

În seara următoare, pe la opt, nivelul apei se ridicase mult, dar nu ajunsese la filon. Mark Daniel trimise pe cineva să le spună celor ce urmau să coboare ca să-i înlocuiască.

Sus, la suprafaţă, era o noapte fantomatică, întunecoasă, umedă, care accentua tăcerea şi vidul clădirilor minei. De obicei, erau zeci de oameni în vestiare, lumini în sălile maşinilor, mecanici cu care puteai schimba o vorbă, sentimentul de siguranţă pe care ţi-o dădea lumea din jur. Acum nu mai era căldură, nu se mai auzea o vorbă, schimbau numai câte un cuvânt în şoaptă, nu mai era lumină, cu excepţia a două felinare aprinse.

Le stinseră după ce au aprins lumânările şi se îndreptară încet către scări. Nick Vigus şi Fred Martin, John şi Joe Nanfan şi Ed Bartle, şi încă vreo şaisprezece.

Pe la patru dimineaţa, apa inundase jumătate din filon. Lucrau stând în apă; în spatele lor se formaseră lacuri adânci în locurile mai joase.

Era totuşi un fel de prispă ridicată în jur; cu puţin efort puteau încă să iasă prin puţul dinspre răsărit. Nick Vigus se duse în întâmpinarea celorlalţi să le spună care e situaţia. După ce se sfătuiră între ei, Zacky Martin şi ceilalţi se hotărâră să coboare pentru că aveau ocazia să mai lucreze câteva ore.

La şapte căderea unor pietre şi alte sfărâmături într-una din băltoace îi făcu să se oprească. Mai petrecură o oră cărând câteva ultime găleţi cu minereu până la marginea galeriei unde le-au legat cu frânghii ca să le tragă afară, târându-le de-a lungul unui filon epuizat, până la puţul dinspre răsărit. Au mai urcat câţiva metri şi s-au oprit ca să privească apa care pleoscăia lovindu-se de pereţii negri ai cavernei care fusese luni de zile locul lor de muncă.

Unul câte unul ieşiră din mină, croindu-şi drum printre vechile abataje.

Zacky Martin ieşi ultimul. Se aşeză pe marginea puţului, îşi aprinse pipa şi se uită în jos la apa care se ridica încet de-abia vizibil. Rămase acolo aproape o oră, fumând, frecându-şi barba, scuipând din când în când, uitându-se fix cu privirile lui îngândurate.

Puteau să mai treacă săptămâni până când apa va ajunge sus, dar „numărul şaizeci” dispăruse deja. Fusese cel mai bun filon.

Se ridică, oftă şi porni după ceilalţi, pe lângă troliuri părăsite, scări rupte, bârne şi grămezi de dărâmături. Partea asta semăna cu un fagure de miere, o învălmăşeală de tunele care porneau în toate direcţiile, cele mai multe fără ieşire, înfundate acolo unde minerii săpaseră ca să găsească noi filoane. Erau galerii subterane în care cei imprudenţi se puteau pierde, şi peşteri adânci din ale căror plafoane picura apa.

În sfârşit, ajunse la galeria principală, la „numărul treizeci”. Cu târnăcopul şi lopata pe umăr începu să o urce pentru ultima oară, încet, fără să se oprească, trecând de la o platformă la alta, aşa cum făcea orice miner cu experienţă. Tăcerea care domnea peste tot îl izbi din nou.

Ajunse la suprafaţă şi văzu că ziua de noiembrie, care fusese de-abia la început când el coborâse în mină, era acum învăluită într-o ceaţă umedă. Acoperea întreg ţinutul ca o pătură groasă, şi numai obiectele cele mai apropiate se zăreau.

Toţi plecaseră acasă. Fraţii Curnow opriseră pompa de apă şi minereul scos în ultimele două zile era aşezat grămadă lângă puţul de răsărit. Trebuia măsurat mai târziu, nimeni nu avea poftă s-o facă acum. Chiar şi silueta masivă, cunoscută a casierului nu mai era de

văzut.

După ce se odihni câteva minute, Zacky ridică iar lopata şi târnăcopul şi se întoarse ca să plece acasă. Îl văzu pe Paul Daniel aşteptând lângă sala maşinilor.

— Am vrut să mă asigur că ai ieşit, spuse Paul ca şi cum ar fi vrut să-şi ceară scuze. Ai rămas mult acolo după ce am plecat noi.

— Da, răspunse Zacky, am vrut să mai arunc o ultimă privire.

Plecară împreună spre Mellin.

Mina rămase singură şi părăsită, învăluită în ceaţă. Tăcerea care se aşternuse după atâta activitate, tăcerea zilei aceleia ceţoase şi fără vânt semăna cu un giulgiu care acoperea întreg ţinutul. Nu se mai auzea scârţâitul bocancilor pe vechea alee pavată care ducea de la birou la vestiar. Nicio voce nu mai striga din sala maşinilor. Nimeni nu mai făcea vreo glumă care să se audă până la puţuri. Nicio femeie nu se mai apropia de maşini, ca să ia apă fiartă pentru rufe. Nicio femeie care lucra la sfărâmatul minereului nu se mai auzea sporovăind pe platformele de spălare.

Toate erau la locul lor, dar nimic nu se mai mişca. Grambler exista, dar nu mai era în viaţă. Şi în adâncurile ei apa umplea încet găurile şi vizuinile ei vechi de două sute de ani. Mina era tăcută, ziua era tăcută şi nicio vietate nu se mişca. Numai undeva sus, în ceaţă, un pescăruş zbura scoţând ţipete neîntrerupte.

CARTEA A DOUA

Capitolul I

Vineri, 3 aprilie 1789, în sala de mese de la etaj a hanului Leul Roşu s-a ţinut licitaţia cu ofertă închisă. Camera joasă, cu pereţi lambrisaţi, era pregătită pentru masa festivă cu care se încheia de obicei un astfel de eveniment.

Vreo treizeci de bărbaţi erau aşezaţi în jurul unei mese lungi, pe o estradă de lemn de lângă fereastră. Opt dintre ei, reprezentau opt societăţi care achiziţionau marfa. Ceilalţi erau directorii sau contabilii minelor care ofereau minereul spre vânzare. Aşa cum se obişnuia, adunarea era prezidată de directorul minei care oferea cea mai mare cantitate. În ziua aceea preşedinte era Richard Tonkin.

Şedea la mijlocul mesei, cu un teanc de oferte în faţa lui, flancat de un reprezentant al minerilor şi de unul al topitoriilor. Feţele lor erau grave; buna dispoziţie din vremurile prospere de altădată dispăruse. Arama – produsul finit – se vindea acum cu cincizeci şi şapte de lire tona.

Când se auzi ceasul bătând ora unu, Tonkin se ridică şi îşi drese glasul.

— Licitaţia e deschisă, domnilor. Mai sunt şi alte oferte? Foarte bine. Mai întâi o cantitate de minereu de la Wheal Busy.

Deschise primul lot de oferte şi le trecu în registru. Câţiva bărbaţi se foiră pe scaune. Contabilul de la Wheal Busy scoase un carneţel şi aşteptă.

După câteva clipe Tonkin ridică ochii:

— Minereul de la Wheal Busy este adjudecat Societăţii Carnmore pentru suma de şase lire şaptezeci şilingi şi şase pence pe tonă.

Urmă o tăcere scurtă. Câţiva bărbaţi se uitară în jur. Ross văzu un agent încruntându-se, altul murmurând ceva.

Tonkin continuă:

— Tresavean. Şaizeci de tone.

Deschise a doua cutie. Urmară consultări şi sumele au fost trecute în registru.

Tonkin îşi drese glasul:

— Adjudecat Societăţii Carnmore pentru şase lire şi şapte şilingi pe

tonă.

Domnul Blight, reprezentantul topitoriei din South Wales se ridică.

— Ce nume aţi spus, domnule Tonkin?

— Tresavean.

— Nu. Numele cumpărătorului.

— Societatea Carnmore.

— O, spuse Blight. Ezită puţin şi se aşeză.

Tonkin luă iar lista şi licitaţia continuă.

— Wheal Leisure, spuse Tonkin. Patruzeci de tone de aramă roşie.

Bărbatul din dreapta lui Tonkin se aplecă să se uite la oferte.

— Minereul de la Wheal Leisure adjudecat Societăţii Carnmore pentru opt lire şi doi şilingi tona.

Câţiva bărbaţi se uitară la Ross. Ross fixă cu privirea vârful cravaşei şi netezi cu mâna pielea puţin roasă. Afară se auzi un grăjdar înjurând un cal.

Urmă o discuţie la masă înainte ca Tonkin să citească următorul nume, apoi continuă:

— United Mines. Prima încărcătură adjudecată Societăţii Carnmore, pentru şapte lire şi un şiling tona. A doua tot Societăţii Carnmore cu cinci lire nouă şilingi şi nouă pence.

Blight se ridică iar. Sub perucă i se vedea faţa roşie şi ascuţită. Semăna cu un foxterier căruia i se arătase prea des momeala.

— Domnule, regret că trebuie să vă întrerup, dar eu n-am aflat de existenţa unei societăţi numită Carnmore.

— Vă asigur că există, spuse Tonkin.

— De când?

— Asta n-aş putea spune.

— Ce dovadă aveţi că este de *bună credinţă?*

— Asta, spuse Tonkin, se va dovedi foarte curând.

— Nu până luna viitoare când va trebui să plătească, spuse Blight. Atunci o să vă treziţi cu toate aceste cantităţi de minereu în spinarea dumneavoastră.

— Da, da! Sau neplătită.

Tonkin se ridică iar.

— Cred, domnilor, că putem ignora o astfel de primejdie. În ceea ce mă priveşte, consider că nu ne putem permite să jignim un nou client punând la îndoială buna lui credinţă. Au mai fost nou-veniţi în acest domeniu. Nu ne-au dezamăgit. N-au trecut cinci ani de când am primit în mijlocul nostru Topitoria de cupru din South Wales, firmă care a devenit unul din cumpărătorii noştri cei mai importanţi.

— Da, cu preţuri de nimic, se auzi o voce.

Blight se ridică din nou:

— V-aş aminti, domnule Tonkin, că au garantat pentru noi alte două societăţi şi banca Warleggan. Cine garantează pentru noua societate?

Niciun răspuns.

— Cine e reprezentantul lor? întrebă Blight. A luat desigur legătura cu dumneavoastră. Dacă este aici, îl rugăm să se prezinte.

Niciun răspuns.

— A, spuse Blight, mi-am închipuit! Dacă…

— Eu sunt, spuse cineva în spatele lui. Se-întoarse şi văzu un bărbat mărunt, îmbrăcat simplu, stând într-un colţ lângă fereastră.

Avea ochii albaştri-cenuşii, un nas mare, pistruiat, o gură zâmbitoare. Nu purta perucă; părul roşcat începea să încărunţească; era tuns scurt, aşa cum se tundeau muncitorii.

Blight îl măsură din cap până în picioare. Îşi dădu seama că avea de-a face un om dintr-o clasă inferioară.

— Cum te numeşti dumneata?

— Martin.

— Cu ce treabă pe aici?

— Sunt reprezentantul Societăţii Carnmore.

— N-am auzit de ea.

— Mă mir, pentru că de la ora unu domnul preşedinte nu vorbeşte decât de ea.

Unul dintre ceilalţi agenţi de lângă Tonkin se ridică:

— Cu ce scop cumpăraţi, domnule, o cantitate atât de mare de aramă?

— Cu aceiaşi scop ca şi dumneavoastră, domnule, răspunse Zacky respectuos. Ca să o topim, s-o rafinăm şi să o vindem pe piaţa liberă.

— Înţeleg că sunteţi agentul unei societăţi nou înfiinţate.

— Aşa e.

— Cine sunt patronii? Cine vă finanţează?

— Societatea Carnmore.

— Da, dar ăsta nu e decât un nume, interveni Blight. Cine sunt persoanele care conduc această societate? Trebuie să ştim şi noi.

Zacky Martin începu să-şi răsucească pălăria în mâini.

— Cred că ei trebuie să-şi dea numele, dacă vor. Eu sunt numai un reprezentant, ca şi dumneavoastră, fac ofertele în numele societăţii, ca şi dumneavoastră, cumpăr arama ca să o rafineze dumnealor, la fel ca şi dumneavoastră.

Harry Blewett nu mai putu sta deoparte:

— Ia spune, Blight, cunoaştem noi numele acţionarilor Topitoriei din South Wales?

Blight se uită la el, clipind:

— Te afli şi dumneata, Blewett, în spatele acestei afaceri?

— Nu, răspunde întâi la prima întrebare! strigă alt director.

Blight se întoarse spre el:

— Ştiţi bine că alţii au garantat pentru noi. Nu reputaţia noastră este în joc şi…

— Nici a lor nu e! Să vorbeşti numai dacă nu-şi vor îndeplini obligaţiile!

Tonkin bătu în masă:

— Domnilor, domnilor! Vă rog!…

— Când s-au luat probele, Tonkin? întrebă Blight. Ceilalţi agenţi n-au fost de faţă. E ceva necurat aici. Nu era niciun străin printre noi când s-au luat probele.

— Am greşit ziua, spuse Zacky. Am venit a doua zi şi mi s-a permis să iau probe singur.

— Aşa ceva nu e cinstit, domnule Tonkin. E ceva în neregulă aici…

— Nu-i adevărat! strigă Aukett înfuriat, uitându-se chiorâş. Ce nu-i în regulă? Sau poate vă gândiţi la ce recurg unii pe care aş putea să-i numesc…

— Cine eşti dumneata ca să…

— Ia ascultaţi, interveni Zacky Martin, pe un ton liniştit, şi toţi cei prezenţi se pregătiră să-l asculte. Ascultă, domnule Blight, şi dumneavoastră domnilor, care păreţi cam porniţi împotriva mea şi vă supără ce fac. Să fim oameni de înţeles! N-am de gând să vă pun beţe în roate. Să jucăm cinstit şi pe faţă. Eu şi prietenii mei avem de gând să deschidem o topitorie pentru prelucrarea minereului de aramă, o topitorie a noastră, şi vrem să cumpărăm minereul la timp ca să-l avem la îndemână.

— Topitorie? Unde?

— Dar departe de noi gândul să producem zâzanie între celelalte societăţi. Nu vrem aşa ceva. Şi dacă vi se pare că am cumpărat azi mai mult decât ar fi drept, ei bine… iau asupra mea răspunderea de a vinde un lot sau două oricăruia dintre dumneavoastră care vreţi să cumpăraţi. Să facem aşa, ca între prieteni, fără ceartă sau bătaie. La preţul pe care l-am oferit azi. Nu vreau niciun profit. Am să iau parte la licitaţia viitoare şi am să mai cumpăr atunci.

Ross văzu cum Blight se schimbă la faţă. Unul dintre agenţi începu să vorbească, dar Blight îl întrerupse:

— Aha! Asta vreţi! Aţi pus-o la cale dinainte! Deştept plan, n-am ce zice! Să umflaţi preţurile şi să-i prindeţi la strâmtoare pe cei în drept să cumpere. Nu, omule! Tu şi prietenii tăi – pentru că sunt sigur că sunt pe aici azi – să vă gândiţi la altă şmecherie ca să ne înşelaţi pe noi, negustori cu experienţă. Păstraţi-vă marfa, prelucraţi-o în topitoria voastră nouă şi plătiţi-o la sfârşitul lunii. Dacă nu, toţi directorii minelor o să latre la voi înainte de ora zece!

Johnson se ridică în picioare, gata să se lovească cu capul de o grindă din tavan.

— Termină cu insultele, Blight! Dacă nu ni se va plăti, n-o să venim la tine să lătrăm!

Tonkin bătu din nou în masă.

— Să terminăm licitaţia, domnilor!

De data aceasta reuşi să-şi impună voinţa şi licitaţia continuă până s-a vândut tot minereul. Cam două treimi din total – marfa de cea mai bună calitate – a fost achiziţionată de Societatea Carnmore. Tranzacţia se ridica la aproape cinci mii de lire.

Apoi toţi se aşezară la masă.

Fusese prima ciocnire adevărată dintre cele două tabere. De fapt, protestele şi nemulţumirile nu s-au exprimat în gura mare. Toate societăţile care achiziţionau arama făceau afaceri şi n-ar fi fost prudent să te certi cu astfel de oameni.

Zacky Martin era aşezat la oarecare distanţă de Ross. S-au uitat o dată unul la altul, dar s-au prefăcut că nu se cunosc.

Au vorbit mai puţin decât de obicei; discutau încet şi cam stânjeniţi. Dar vinul şi-a făcut efectul şi, pentru un timp, au uitat cearta şi amărăciunea. Nu au vorbit prea mult despre ce se întâmpla în afara comitatului. Supărările lor erau pe primul plan. Ţinutul trecuse prin cea mai aspră iarnă de care îşi aminteau, cea mai grea din cauza condiţiilor de viaţă ca şi din cauza vremii nespus de friguroase. O mână de gheaţă cuprinsese întreaga Europă în ianuarie şi februarie, şi chiar în Cornwall gerul şi vânturile dinspre est duraseră săptămâni întregi. Acum, că ajunseseră în aprilie şi scăpaseră de ce era mai rău, oamenii începeau să capete speranţă; nu se gândeau numai la vară, ci la posibilitatea de a duce o viaţă mai uşoară, prin muncă. Oricât căutau, nu erau semne de îmbunătăţire, dar cel puţin venise primăvara.

Agentul uneia din cele mai vechi societăţi care achiziţionau aramă, un bărbat masiv şi aspru numit Voigt, le povesti despre tulburările care avuseseră loc la Bodmin, cu o săptămână înainte.

— M-am aflat acolo din întâmplare, spuse el. Treceam cu diligenţa. E

un noroc că mai sunt în viaţă, vă asigur. Au oprit diligenţa înainte de a ajunge la han, pentru că aflaseră că era în ea un negustor de grâne. Din fericire, nu era prezent; am suferit noi în schimb. Ne-au târât afară fără prea multă vorbă şi au răsturnat diligenţa. Au spart geamurile, uşile, lemnul, au stricat tot. Apoi câţiva nemernici au lovit cu ciocanele în roţi şi le-au făcut praf. Norocul meu că nu eram îmbrăcat prea bine ca să mă ia drept negustor. Dar l-au maltratat pe un negustor din Helston până să-şi dea seama că au greşit. Am răsuflat uşurat când ne-au lăsat să plecăm.

— Au fost multe stricăciuni în oraş?

— Da, au fost, dar nimic grav! Au fost şi jafuri, şi prădăciuni, şi unii care au încercat să-i oprească au fost maltrataţi. Chiar când a venit armata n-au cedat şi s-au bătut în toată regula.

— O să-i spânzure pentru asta, spuse Blight. Trebuie dat un exemplu!

— Au fost arestaţi vreo cincizeci, spuse Voigt. Închisoarea e plină.

Privirile lui Ross şi Zacky se întâlniră pentru a doua oară. Se gândeau amândoi la Jim Carter, a cărui eliberare se apropia. Închisoarea era plină şi înainte.

Ross nu se mai uită la Zacky. Nici nu vorbi cu Richard Tonkin sau cu Blewett sau Aukett sau Johnson, după masă. Ar fi putut fi observaţi.

Plecă de la han şi se duse să vorbească cu Harris Pascoe. Bancherul se ridică să-l salute şi îl întrebă respectuos cum se desfăşurase adunarea.

— Luna viitoare vom avea de plătit poliţe în valoare de patru mii opt sute de lire în contul Societăţii Carnmore, îi spuse Ross.

Pascoe strânse din buze:

— Aţi cumpărat mai mult decât v-aţi aşteptat?

— Am cumpărat tot ce s-a putut atât timp cât preţul e mic. Când îşi vor da seama cât de serioşi suntem, vor încerca să supraliciteze. Dar cu stocul pe care-l avem vom fi în siguranţă câteva luni.

— A încercat cineva să afle cine e în spatele acestei afaceri?

Ross îi povesti tot. Pascoe se juca nervos cu legătura de batist de la gât, pătată de tutunul pe care-l priza. Intrase în această afacere ca bancher, dar nu-i plăceau încurcăturile. Era un om paşnic, calm în tot ce întreprindea. Îşi folosea banii în tranzacţii cinstite şi nu-l interesau manevrele celor necinstiţi. Teoretic îi plăceau banii: socotelile trebuie ţinute în ordine, ca balanţa de plăţi să fie echilibrată; cel mai mult îi plăceau calculele legate de ocupaţia lui. De aceea, deşi era de acord cu intenţiile acestui grup, îl neliniştea gândul că i-ar putea cauza neplăceri şi i-ar tulbura liniştea sufletească.

— Ei bine, spuse el, în cele din urmă, aţi văzut primele reacţii ale agenţilor şi ale altora mai puţin importanţi. Îmi închipui că aceia ce se află în spatele lor îşi vor exprima dezaprobarea într-un mod mult mai dibaci. Următoarea licitaţie va fi adevărata piatră de încercare. Mă îndoiesc că vor protesta iar pe faţă.

— Esenţialul e să nu afle adevărul, spuse Ross. Ceva o să iasă la iveală de vreme ce Zacky Martin locuieşte pe moşia mea, şi topitoria se va construi pe pământul lordului Trevaunance.

— E de mirare că s-a păstrat atâta timp secretul cu privire la topitorie.

— Toate componentele au fost aduse pe mare şi depozitate în jurul pivniţelor unde se păstra peştele, nefolosite acum. Sir John a răspândit zvonul că a adus maşini noi pentru mină.

Pascoe luă o foaie de hârtie pe care făcu câteva însemnări cu pana de gâscă. Era primul document oficial al Societăţii Carnmore, în care bancherul trecuse toate detaliile privitoare la societate.

Începuse cu principalii acţionari:

Lord Devoran,
Sir John Michael Trevaunance, Bart.[7],
Alfred Barbary, Esq.[8],
Ray Penvenen Esq.,
Ross Vennor Poldark, Esq.,
Peter St. Aubyn Tresize, Esq.,
Richard Paul Cowdray Tonkin,
Henry Blewett,
William Trencrom,
Thomas Johnson.

Era o listă impozantă. Societatea avea un capital de douăzeci de mii de lire, din care douăsprezece mii de lire capital depus şi restul la cerere. De asemenea, se ocupau şi de aprovizionarea minelor cu materialele necesare funcţionării lor. Acest comerţ le asigura o bază fermă pe care se puteau sprijini, în afara activităţii principale a companiei.

Pascoe ştia că mulţi ar fi avut interes să vadă acest document. Era mai bine să-l pună la adăpost. Se ridică şi se duse să-l încuie în casa de bani.

---

[7] Bart. – prescurtare de la *baronet*, titlu nobiliar (n. tr.).

[8] Esq. (esquire) – titlu de politeţe scris de obicei în forma prescurtată, după numele întreg al unei persoane (n. tr.).

— Vă rog să luaţi ceaiul cu noi, domnule căpitan. Soţia şi fiica mea vă aşteaptă.

Ross îi mulţumi, dar se scuză:

— Iertaţi-mă, dar aş dori să ajung acasă mai devreme. Toată iarna am fost foarte ocupat. Soţia mea se plânge că suntem foarte rar împreună.

Pascoe zâmbi uşor şi încuie casa de bani.

— Faceţi bine că ţineţi seama de dorinţele soţiei. Păcat că vărul dumneavoastră Francis nu face parte dintre acţionarii societăţii.

— Are multe angajamente faţă de Warleggan. Dar în mod tacit avem aprobarea lui.

Bancherul strănută:

— Verity a fost aici la începutul săptămânii. Arăta mult mai bine, nu credeţi?

— Au suportat închiderea minei Grambler mai bine decât mă aşteptam.

Pascoe îl conduse până la uşă.

— Aţi auzit, desigur, că umblă iar vorbe despre domnişoara Verity.

Ross se opri:

— N-am auzit nimic.

— Poate că n-ar fi trebuit să vă spun, dar m-am gândit că ar trebui să ştiţi. Aţi fost întotdeauna foarte apropiaţi.

— Spuneţi, ce se vorbeşte? întrebă Ross enervat.

Pascoe nu-şi dădea seama de ce era Ross atât de enervat la auzul celor spuse de el.

— Oh, e vorba de Blamey. Se aude că au început să se întâlnească din nou.

— Verity cu Blamey? De unde ştiţi?

— Dacă doriţi să nu luaţi în considerare cele ce v-am spus, vă rog să uitaţi cuvintele mele. Nu doresc să răspândesc vorbe nesăbuite.

— Vă mulţumesc că m-aţi informat, spuse Ross. Voi lua măsuri să înăbuş astfel de zvonuri.

Capitolul II

În drum spre casă gândurile nu-i dădură pace o clipă. Erau optsprezece luni de când se considera un om fericit şi se străduise să rămână aşa. Nici acum nu era nemulţumit, dar devenise prea agitat, avea prea multe griji. Fiecare zi era urmată implacabil de o alta, legate între ele prin cauză şi efect, anticipări şi rezultate, pregătiri urmate de

realizări. Propunerea întâmplătoare făcută lui Blewett acum nouă luni îl băgase într-un păienjeniş de lucruri noi.

Verity şi Blamey? Bărbatul arogant pe care îl văzuse a doua zi după botezul Juliei nu mai putea avea nimic în comun cu blânda şi supusa Verity. Nu se putea. Vreo babă răuvoitoare urzise totul, răspândise zvonul. Era la fel de mincinos ca şi cuvintele calomnioase rostite de Jud.

Nu se împăcase cu cei doi Paynter. Câteodată, Demelza se ducea pe la Prudie, dar atât. Jud lucra din când în când pentru Trencrom, care avea nevoie de un om priceput în ale navigaţiei şi fără scrupule. Din când în când lua cârciumile la rând şi le făcea morală oamenilor.

Cât despre cei doi Gimlett, soţ şi soţie, se dovediseră la înălţime. Zdraveni, graşi şi plini de bună dispoziţie, trebăluiau prin casă şi la fermă, muncind de multe ori de plăcere şi după ce terminau ce aveau de făcut. De la Crăciun, Jinny se întorsese la Nampara. Îi rugase să o reprimească, simţul practic şi lipsa de bani învingându-i sfiala.

Ross nu-l mai văzuse pe Jim, deşi se gândise toată iarna să se ducă la Bodmin şi să-l ia cu el şi pe doctorul Dwight Enys. Societatea nou înfiinţată îi ocupa tot timpul. De multe ori voise să-şi dea demisia. Nu avea destul tact şi răbdare să trezească interesul oamenilor cu dare de mână şi, o dată trezit, nu reuşea să-l menţină prin tot felul de mici aranjamente care le-ar fi flatat vanitatea. Richard Tonkin se pricepea ca nimeni altul la toate astea. Era de neînlocuit. Fără el ar fi fost pierduţi.

Dar şi fără Ross ar fi fost pierduţi, deşi el nu-şi dădea seama. El era elementul puternic, ferm, de neînduplecat, elementul motor. Oamenii erau convinşi de integritatea lui. Despre oricare altul ar fi întrebat: „Ce are de câştigat?”

Ei bine, acum societatea lor stătea pe picioarele ei, gata să înceapă lupta. Iarna trecuse, bărbaţii şi femeile (cei mai mulţi dintre ei) răzbătuseră; copiii scânciseră, plânseseră, dar supravieţuiseră (unii dintre ei). Legea nu permitea oamenilor să plece din comitatul în care trăiau – ca să nu devină o povară pentru vreo altă parohie – dar câţiva reuşiseră să ajungă în zonele portuare din Falmouth şi Plymouth sau în oraşele din interiorul ţinutului. Într-un singur an, creşterea rapidă a populaţiei din regiunile miniere fusese încetinită.

Regele înnebunise de-a binelea, se luase la bătaie cu cei ce-l păzeau şi care, la rândul lor, îl maltrataseră; rupsese şi perdelele; şi tânărul

Pitt[9], văzându-şi stăpânul închis la nebuni, se pregătea să se retragă din viaţa publică, înclinându-se în faţa capriciilor sorţii şi gândindu-se să îmbrăţişeze cariera de avocat; Prinţul de Wales acceptase regenţa, deşi tânărul Pitt fusese contra.

Regele[10] îşi revenise la timp ca să spulbere toate speranţele fiului său; aşa că toate au reintrat pe făgaşul lor, cu o singură excepţie: regele simţea mai puţină aversiune pentru liberali decât pentru propria lui familie. Avusese loc şi procesul lui Hastings[11]. Un preot pe nume Cartwright inventase un lucru extraordinar, războiul de ţesut pus în mişcare de o maşină cu aburi.

În America, Uniunea se încheiase; se născuse o naţiune nouă – anunţa ziarul *Sherborne Mercury* – de patru milioane de oameni, din care un sfert erau negri, ceea ce avea să conteze într-o zi. Prusia îngrădise în iarna aceea libertatea presei şi semnase un tratat de alianţă cu Polonia pentru a-şi asigura spatele în cazul unui atac din partea Franţei. Dar Franţa nu făcuse nimic. Curtea era înţepenită în splendoarea ei, în timp ce oamenii mureau de foame pe stradă.

În tot cursul iernii, Wheal Leisure prosperase, deşi banii câştigaţi de Ross fuseseră înghiţiţi repede de Compania Carnmore. Îi cumpărase Demelzei un cal şi pusese deoparte o sumă mică, de care să se poată folosi la nevoie.

Când se apropie de Grambler, o zări pe Verity venind spre el dinspre sat.

— A, Ross, ce surpriză să ne întâlnim! Am fost s-o văd pe Demelza. Se plânge că o neglijezi. Am stat mult de vorbă şi am mai fi stat până seara dacă Garrick n-ar fi răsturnat tava cu ceai cu coada lui scurtă şi n-ar fi trezit-o pe Julia. Am tot flecărit ca doi pescari care aşteaptă ca peştele să muşte.

Ross o văzu pe verişoara lui cu alţi ochi. Era ceva nou în privirea ei, părea plină de viaţă. Descălecă plin de îngrijorare.

— Ce-aţi pus la cale în casa mea azi după masă?

Întrebarea era atât de directă încât Verity roşi.

— Am venit să văd dacă aţi primit şi voi o invitaţie. Curiozitatea,

[9] William Pitt (1759–1806) – om de stat britanic, prim-ministru (1783–1801; 1804–1806) (n. tr.).

[10] George al III-lea (1738–1820) – rege al Angliei (1760–1820) (n. tr.).

[11] Warren Hastings (1732–1818) – om de stat britanic, primul guvernator general al Indiei (1773–1785). Judecat pentru abuzurile comise, guvernarea tiranică, stoarcerea unor sume enorme folosite în favoarea Angliei. Achitat. (n. tr.).

dragul meu. Femeile vor neapărat să ştie ce se întâmplă pe la ceilalţi.

— Şi am primit invitaţia?

— Da.

— Invitaţie la ce?

Verity îşi aranjă o buclă:

— Te aşteaptă acasă, vere. N-am vrut să-ţi spun. E o surpriză. Dar mi-a scăpat când te-am văzut.

— Spune-mi tot atunci, din moment ce nu mai e o surpriză.

Verity se uită la el zâmbind:

— Ai răbdare, dragul meu. E secretul Demelzei.

Ross mormăi ceva.

— Nu i-am mai văzut pe Francis şi Elizabeth. O duc bine?

— Bine nu e cuvântul cel mai potrivit. Francis are atâtea datorii încât se pare că n-o să scape de ele niciodată. Dar cel puţin a avut curajul să renunţe la cercul lui Warleggan. Elizabeth are multă răbdare cu el. Cred că-i pare bine că stă mai mult pe acasă acum; dar răbdarea ei ar da roade mai bune dacă ar fi mai înţelegătoare... Poate că sunt nedreaptă... adăugă ea mâhnită. Nu-i iau partea lui Francis pentru că mi-e frate. El poartă toată vina... sau aşa se pare. Când a avut bani, i-a tocat. Dacă ar fi avut acum banii pe care i-a irosit n-ar fi trebuit să închidă mina...

Ross ştia de ce nu se mai ducea Francis la Warleggan şi bea acasă. Văzând că nu mai are bani, Margaret Cartland îl părăsise.

— O să mă certe Demelza că te-am ţinut atât, Ross. Du-te, dragul meu, trebuie să fii obosit.

Ross se uită la ea şi o mângâie pe umăr. Apoi încălecă.

— Am obosit să-i tot ascult pe oameni discutând despre minele lor şi despre preţul aramei. Conversaţia ta e mai variată şi nu obosesc ascultându-te. Dar acum îţi ţii secretele pentru Demelza şi pleci înainte de a mă întoarce eu acasă.

— Ba nu, Ross, spuse Verity, roşind iar. Dacă vin când eşti plecat, e ca să-i ţin de urât Demelzei, să nu se simtă singură. Şi dacă plec înainte de întoarcerea ta, e pentru că vreau să fii singur acasă cu ea. Mă superi!

Ross râse:

— Nu vreau să te supăr.

Plecă mai departe. Da, observase o schimbare. De două ori fusese pe punctul de a menţiona numele lui Blamey, de două ori se oprise la timp. Acum îi părea bine. Dacă era ceva, prefera să nu afle. Fusese o dată responsabil de cele întâmplate.

Când trecu pe lângă mina Grambler aruncă o privire să vadă cum

mai arăta. Câteva geamuri de la birouri erau sparte, smocuri de buruieni creşteau printre pietrele aleilor pavate. Tot ce era de metal ruginise. Iarba din jurul minei era de un verde crud, neobişnuit. Prin colţuri se strânseseră mormane de nisip adus de vânt. Nişte copii făcuseră un leagăn dintr-o bucată de sfoară veche şi-l atârnaseră de o grindă. Câteva oi păşteau liniştite lângă sala maşinilor.

Continuându-şi drumul, intră pe moşia lui şi coborî în vale; de departe o auzi pe Demelza cântând la spinetă. Melodia ajunse până la el vibrând dulce şi plângător. Copacii începeau să înverzească, ieşiseră mâţişorii şi câteva primule înfloriseră în iarba umedă. Muzica era ca un fir de argint întreţesut cu sosirea primăverii.

Îi veni ideea să o surprindă; opri calul şi-l priponi la pod. Apoi merse pe jos până acasă şi intră neobservat. Uşa de la camera de zi era deschisă. Se afla acolo, la spinetă, îmbrăcată în rochia ei de muselină albă. Pe faţă i se citea o expresie ciudată, pe care o avea întotdeauna când descifra notele. Avea impresia că tocmai voia să muşte dintr-un măr. Luase lecţii toată iarna cu bătrâna care le crescuse pe cele cinci domnişoare Teague. Doamna Kemp venea o dată pe săptămână şi Demelza făcuse progrese.

Ross intră pe furiş în cameră. Cânta o melodie dintr-o operă de Arne. Ascultă câteva minute, bucurându-se de ce vedea, de muzică, de liniştea care-i învăluia. Asta-i plăcea să găsească acasă.

Traversă camera fără să-l audă şi o sărută pe ceafă.

Ea scoase un sunet ca un chiţăit şi spineta se opri pe o notă discordantă.

— O singură greşeală şi gata, eşti mort, spuse Ross cu vocea lui Jud.

— Iisuse! M-ai speriat, Ross. Mă sperii mereu. Nu-i de mirare că sunt un pachet de nervi. Asta-i ceva nou, să te strecori ca un cotoi.

El o luă de ureche:

— Cine i-a dat drumul lui Garrick în casă unde n-are voie să intre, ca să ne spargă ceştile noi de porţelan de Wedgwood? Câinele ăsta e mai mare ca o vacă…

— A! Ai vorbit cu Verity, nu? Ţi-a spus ceva despre… despre…

— Despre ce? întrebă el observând expresia nerăbdătoare de pe faţa ei.

— Invitaţia noastră.

— Nu. Despre ce e vorba?

— Ha! Mulţumită, se desprinse din braţele lui şi se îndreptă în paşi de dans spre fereastră. Am să-ţi spun mâine, sau poate poimâine.

Ross îşi ridică privirile prin cameră şi observă imediat foaia de

hârtie îndoită de sub borcănelul cu condimente de pe masă.

— Asta e?

— Nu, Ross! Nu te uita! Las-o!

Se repezi după el şi ajunseră amândoi în acelaşi timp, luptându-se şi râzând. Ea apucă hârtia care se rupse în două şi rămase fiecare cu câte o jumătate în mână.

— Oh, exclamă Demelza, am rupt-o!

Ross citea „Cu ocazia zilei naţionale a Maiestăţii Sale, Regele şi primarul vor…

— Opreşte-te! spuse ea. Partea mea trebuie intercalată aici. Începe iar.

— „Cu ocazia Zilei Recunoştinţei…”

— „când vom sărbători însănătoşirea…” Acum e rândul tău.

— „Maiestăţii sale Regele, la douăzeci şi trei aprilie, înălţimea sa…”

— „Guvernatorul Cornwallului, Prefectul, Consilierii comunali…”

— „Şi primarul oraşului Truro vor organiza în sala de întruniri o mare adunare urmată de un bal…”

— „Festivitatea începe la ora opt şi va fi precedată de focuri de artificii şi alte petreceri populare.”

Ross se uită din nou la jumătatea lui de foaie:

— „Căpitanul Poldark… sunt invitaţi…”

— „…şi Doamna” adăugă Demelza, „să ia parte”. „Căpitanul şi Doamna Poldark sunt rugaţi să ia parte!”

— Nu scrie aşa pe invitaţia mea, protestă el.

— Uite! Uite! Demelza veni repede şi lipi bucata ei de hârtie exact de-a lungul rupturii. „Şi Doamna”. Vezi? De data asta ne vom duce amândoi.

— Şi o să ne prezentăm fiecare cu bucata lui de hârtie? întrebă el. N-o să te primească. „Doamnă” e mult prea vag.

— Nu mă mir că te-au ales pe tine să conduci societatea. Te pricepi la toate.

— În orice caz invitaţia e inutilă acum, spuse el făcând un pas spre cămin ca s-o arunce în foc.

— Nu, Ross! Nu! Îl apucă de mână şi încercă să-l oprească.

Un minut mai târziu, supărarea îi trecuse. Renunţă la luptă, o luă în braţe şi o sărută.

Ea se linişti imediat, dar respira repede, ca un mic animal care se ştie prins.

— Ross, nu se poate! Nu ziua!

— Ce a spart Garrick?

— Oh… două farfurioare.

— Şi câte ceşti?

— Una, cred… Spune, Ross, ne ducem la sărbătoare?

— Şi cine i-a dat drumul înăuntru?

— Cred că s-a strecurat el singur… Ştii cum e. Nu se astâmpără. Acu' e afară şi acu' intră iar. Începu să i se zbată în braţe ca să scape. Dar el o ţinea strâns. Ross îşi lipi nasul de obrazul ei îmbujorat; îi plăcea cum miroase.

— Şi Verity? Ia spune, ce veşti ţi-a mai adus?

— Ei, ce sunt eu, spuse ea, o floricică pe care s-o miroşi? Sau un morcov să-l atârni în faţa…

— În faţa nasului unui măgar? Râse.

Demelza începu şi ea să râdă, râs contagios care îi cuprinse pe amândoi.

— Am să mă îmbrac cu rochia mea verde cu mov, cea pe care am purtat-o la Trenwith atunci de Crăciun. Nu cred că sunt mai grasă acum.

— Eu am să-mi pun o perucă veche cu bucle pe frunte şi ciorapi roşii şi o haină de mătase verde brodată cu şoricei de câmp.

Demelza începu iar să râdă:

— Crezi că o să ne lase să intrăm dacă ne vom prezenta ca Doamna şi Domnişoara Poldark?

Jane Gimlett băgă pe uşă capul ei rotund cu obrajii dolofani şi cocul strâns bine la ceafă. Văzându-i pe amândoi stând pe canapea şi râzând la ea, se scuză:

— Oh, vă rog să mă iertaţi. Nu ştiam că v-aţi întors, domnule. Am crezut că s-a întâmplat ceva.

— Am primit o invitaţie la bal, spuse Ross, şi din greşeală am rupt-o în două. Ne gândeam ce-am putea face.

— Oh, domnule, spuse Jane, ar trebui să lipim jumătăţile cu puţină făină amestecată cu apă. Să le lipim pe o bucată de ziar ca să nu se desfacă. Aşa cum sunt acum n-o să înţeleagă nimeni ce scrie pe ele.

Cei doi se uitară unul la altul şi izbucniră iar în râs ca şi cum Jane Gimlett le-ar fi spus o glumă amuzantă.

*

În seara aceea, înainte de a adormi, Ross spuse:

— Acum să trecem la lucruri mai serioase. Spune-mi, ţi-a vorbit Verity de căpitanul Blamey în ultimul timp?

Întrebarea o uimi pe Demelza. O mustra conştiinţa.

— De ce întrebi?

— Se aude că au început iar să se întâlnească.

— Oh, spuse Demelza.

— Ei, ce ştii? întrebă el după ce aşteptă puţin.

— N-aş vrea să spun, Ross. N-aş vrea să spun nici da, nici nu.

— Pe scurt, n-ai vrea să spui nimic.

— Ei bine, Ross, n-ar fi cinstit să-ţi spun nici măcar ţie un secret care mi-a fost încredinţat.

— Mă întreb cum de s-au regăsit. E foarte neplăcut.

Demelza nu spuse nimic, dar ţinu pumnii strânşi prin întuneric.

— Sper că nu e nimic serios, spuse Ross neliniştit. Bătăuşul ăla irascibil şi violent! Verity ar fi nebună să mai încerce ceva. Dacă ar afla Francis s-ar isca iar un scandal.

Demelza nu zise nimic, dar strânse pumnii şi mai tare.

— Nu mi-a venit să cred când am aflat. Nu-mi închipuiam ca Verity să fie atât de nesăbuită. Văd că nu spui nimic.

— Mă gândeam, spuse Demelza încet, că dacă după atâţia ani mai au aceleaşi sentimente unul faţă de celălalt, înseamnă că între ei nimic nu s-a schimbat.

— Ei bine, spuse el după o pauză, dacă nu poţi să-mi spui ce se întâmplă, nu poţi şi gata. N-aş spune că nu sunt neliniştit, dar îmi pare bine cel puţin că nu eu am contribuit la împăcarea lor. Îmi pare însă nespus de rău pentru Verity.

— Da, Ross, îmi dau seama ce simţi. Mi-e tare somn acum. Pot să mă culc?

Capitolul III

Plouase toată noaptea, dar pe la opt s-a înseninat şi o adiere proaspătă sufla dinspre sud-vest. Mark Daniel petrecuse toată dimineaţa în grădină, dar la douăsprezece şi jumătate intră în casă să mănânce şi să se pregătească pentru mină. Keren făcuse o plăcintă din carnea de iepure pe care o cumpărase de la doamna Vigus.

Un timp mâncară în tăcere. Pentru Mark tăcerea era ceva obişnuit, dar la Keren însemna vreo nouă supărare sau amintirea uneia mai vechi. Se uită la ea de câteva ori.

Încercă să se gândească ce-ar putea să-i spună.

— Timpul s-a schimbat prea repede; primăvara a venit cu două luni mai devreme. Sper că n-o să mai avem îngheţ sau vânt ca anul trecut.

Keren căscă.

— Lasă c-o să mai vină ceva după ianuarie şi februarie. N-am mai pomenit nicăieri vreme ca asta.

Acum îl scotea vinovat şi pentru vremea proastă, ca şi cum clima din Cornwall ar fi făcut şi ea parte din marea deziluzie pe care i-o pricinuise căsătoria.

— Păsărelele or să scoată pui curând, spuse el. E devreme, or să scoată pui şi a doua oară.

Tăcură iar.

— Mazărea şi fasolea au ieşit cu o lună mai devreme, spuse Mark. Trebuie să-i mulţumim căpitanului Poldark că ne-a dat seminţe.

— Ar fi făcut mai bine să-ţi dea o slujbă mai bună.

— De ce? Am un filon unde lucrez la Wheal Leisure. Ce putea face mai mult?

— Nu-i un filon bun. Nu câştigi nici pe jumătate cât câştigai la Grambler.

— Filoanele cele mai bogate erau date deja, Keren. Unii spun că eu sunt de vină că l-am luat. Mi se oferise să lucrez în parte. Paul spunea chiar ieri că e un noroc că are de lucru.

— Oh, Paul... spuse ea dispreţuitoare. Ia spune, ce face Zacky Martin? Lucrează pentru căpitanul Poldark. Nu-i aşa? Sunt sigură că nu lucrează ca voi minerii pentru câţiva şilingi pe săptămână. Martin cu ai lui n-au dus-o niciodată mai bine ca acum. Zacky umblă de colo până colo, are şi un ponei al lui. De ce nu ţi-a dat şi ţie o slujbă ca a lui?

— Zacky are mai multă carte ca mine, spuse Mark. Tatăl lui a arendat nişte pământ şi l-a trimis la şcoală până la nouă ani. Toată lumea de pe aici ştie că Zacky e mult mai priceput decât noi.

— Vorbeşte pentru tine! îi răspunse Keren ridicându-se. Nu-i greu să înveţi să scrii şi să citeşti. Oricine poate învăţa dacă are cap. Zacky pare mai deştept pentru că voi toţi sunteţi leneşi şi ignoranţi.

— Da, vorbesc pentru mine, spuse Mark calm. Ştiu bine că tu eşti altfel, Keren. Eşti mai deşteaptă decât Zacky sau oricare altul. Şi poate unii nu învaţă pentru că sunt leneşi sau poate că nu sunt. Trebuie să recunoşti că e mai uşor să înveţi carte la şcoală, când eşti mic, decât când eşti mare şi singur şi n-are cine să te înveţe. Am intrat în mină când aveam şase ani. Când mă întorceam acasă obosit mort nu-mi mai ardea de carte. De atunci muncesc fără întrerupere, cu excepţia zilelor de sărbătoare. Poate că ar fi trebuit să învăţ carte în loc să învăţ să mă lupt, da aşa a fost să fie. Şi nu poţi să spui că stau degeaba sau că nu te ajut în casă.

Keren strâmbă din nas.

— Nimeni nu spune că stai degeaba, Mark, dar câştigi puţin pentru cât asuzi. Nu vezi că până şi familia Vigus o duce mai bine ca noi, deşi n-are de lucru?

— Nick Vigus e un pungaş; din cauza lui a păţit-o Jim Carter. Cred că n-ai vrea să fac braconaj sau să vând tot felul de otrăvuri ieftine drept gin!

— Aş vrea să câştigi ceva mai mult, spuse Keren, mai blând.

Se dusese la uşă şi se uita peste vale.

Mark termină masa.

— N-ai mâncat mai nimic, spuse el. N-o să mai ai putere.

— Am destulă, răspunse Keren absentă.

— E păcat să arunci mâncarea.

— Mănânc-o tu!

Mark ezită, apoi puse la loc în tavă bucata de plăcintă pe care ea o lăsase.

— Ţine până mâine.

Ea se uită nerăbdătoare spre nord. Câteva siluete se vedeau mişcându-se pe deal.

— E timpul să pleci.

Şedea în uşă privindu-l cum îşi încalţă bocancii grei şi îşi îmbracă haina de stofă aspră. Apoi se apropie de uşă şi Keren ieşi ca să-l lase să treacă.

Se uită la ea, la părul ei buclat lucind în bătaia soarelui, la ochii ei negri, jucăuşi, privind în altă parte.

— Nu te speria, Keren, spuse el blând. O să răzbim noi, nu te teme. Timpurile astea grele n-or să dureze o veşnicie, vom fi din nou pe picioarele noastre.

Se aplecă şi o sărută pe gât. Apoi se depărtă, mergând cam ţeapăn în direcţia minei.

Se uită după el.

„O să răzbim, desigur, dar ca să ajungem unde? Casa asta, copii, bătrâneţe? O să fim iar pe picioarele noastre. Pentru ce? Ca să coboare mereu în mină, să câştige când mai mulţi, când mai puţini bani; mereu, mereu, până va fi prea bătrân şi prea schilod, la fel ca bătrânii aceia de pe deal. Şi atunci o să stea pe lângă casă toată ziua, la fel ca ei; în timp ce eu voi creşte ultimul copil şi voi îndeplini tot felul de treburi mărunte pentru familia Poldark, ca să mai câştig ceva.”

Nu se putea aştepta la nimic mai bun. Fusese o proastă să-şi închipuie că îl va putea schimba. El nu voia să se schimbe. Născut şi crescut ca să fie miner, nu avea altă perspectivă decât să sape mereu ca

să scoată aramă şi cositor. Şi, deşi era un muncitor bun, deşi avea o meserie, nu avea nici învăţătura şi nici iniţiativa care i-ar fi putut permite să progreseze chiar în mină. Vedea totul destul de limpede. Era ca o capră priponită de propria lui natură şi nu putea consuma decât bogăţiile pământului la care putea să ajungă. Şi ea era obligată să rămână cu el tot restul vieţii.

Ochii i se umplură de lacrimi şi intră din nou în casă. Mark se străduise în lunile de iarnă să îmbunătăţească interiorul casei, dar ea nu observă nimic. Alergă în dormitor şi îşi schimbă rochia simplă de bumbac ripsat cu cea roşie, subţire, cu cingătoarea verde. Apoi începu să-şi pieptene părul.

În câteva minute era gata: faţa spălată şi pudrată, părul bogat periat ca să lucească, sandalele pe care le avea de la teatru, în picioarele goale.

Ieşi pe furiş din casă şi coborî în fugă dealul până la albia secată a pârâului, o traversă repede şi se îndreptă iute spre pădure. Cu răsuflarea tăiată, ajunse curând în faţa casei unde locuia doctorul.

*

Dwight Enys în persoană îi deschise.

Fără să vrea, o scânteie se aprinse în ochii lui când o văzu stând acolo, cu mâinile la spate, cu părul umflat de vânt.

— Keren, de ce ai venit la ora asta?

Ea se uită peste umăr:

— Pot să intru până nu mă văd babele şi încep să vorbească?

El ezită, apoi deschise uşa mai larg.

— Bone nu e aici.

— Ştiu. L-am văzut când a plecat.

— Keren, ai să-ţi pierzi buna reputaţie.

Ea porni înaintea lui, pe coridorul întunecos şi aşteptă să-i deschidă uşa de la camera de zi.

— De câte ori o văd, mi se pare din ce în ce mai plăcută, spuse ea.

Camera era lungă şi îngustă, cu trei ferestre gotice, înguste, cu vederea spre dealul de la Mingoose. Părea mai puţin medievală ca stil decât celelalte încăperi. Făcuse din ea un fel de cameră de primire, mobilată confortabil, cu câteva scaune vechi şi o bibliotecă. Pe jos era un covor turcesc de bună calitate. Era şi singura încăpere în care se afla un cămin; acum ardea în el un foc bun, pentru că Enys îşi pregătise mâncarea la el.

— La ce oră se întoarce Bone?

— O, mai târziu; s-a dus să-l vadă pe tatăl lui care a avut un accident. Dar cum l-ai văzut că pleacă?

— L-am pândit, spuse ea.

O privi cum şedea îngenuncheată lângă foc.

Îl întrerupsese din lectură. Nu era pentru prima oară, nici pentru a cincea, deşi braţul i se vindecase de mult. Pe de o parte era nemulţumit, indignat, pe de alta nu.

Se uită la curba graţioasă a spatelui, ca un arc uşor încordat, gata în orice clipă să se destindă. Văzu linia plăcută a gâtului, rochia de un roşu-aprins care-i şedea atât de bine (lucru pe care ea îl ştia). Dar... să vină aici, dinadins!

— Trebuie să încetezi, Keren! Să vii aici...

Arcul se destinse, ridică privirile spre el şi-l întrerupse:

— Cum aş putea, Dwight? Cum aş putea? De-abia aştept să vin aici. Ce importanţă are dacă mă vede cineva? Nu facem nimic rău. Nu-mi pasă.

Îl surprinse şi-l mişcă vehemenţa cu care vorbea. Se apropie de foc şi, cu mâna sprijinită de poliţa căminului, se uită la ea.

— O să afle soţul tău. S-ar putea să nu-i placă să vii aici.

— De ce nu? replică ea. E singura schimbare din viaţa mea şi... şi singurul om cu care mă văd. O schimbare faţă de oamenii ăştia vulgari de pe aici. Niciunul nu s-a depărtat mai mult de două, trei mile de locul unde s-a născut. Sunt atât de înguşti la minte, de neînsemnaţi. Nu fac decât să muncească, să mănânce şi să doarmă... ca nişte animale de povară. Nu văd nimic dincolo de farul de la St. Ann. Sunt ca şi morţi.

Dwight se întrebă la ce se aşteptase căsătorindu-se cu un miner.

— Eu cred, spuse el cu blândeţe, că dacă te-ai uita mai bine ai găsi tot felul de calităţi la vecinii tăi... şi la Mark, dacă şi el te nemulţumeşte. Înguşti la minte, da, sunt de acord, dar serioşi şi profunzi. Poate că nu apreciază ceea ce depăşeşte posibilităţile lor de înţelegere, dar sunt loiali, buni şi cinstiţi, cu frica lui Dumnezeu, curajoşi. Nu sunt de mult aici, dar am reuşit să-i cunosc. Iartă-mă, Keren, dacă ţi se pare că ţin o predică, dar în relaţiile cu ei încearcă să-i înţelegi, pune-te în situaţia lor. Încearcă să vezi viaţa aşa cum o văd ei...

— Şi să devin ca ei.

— Deloc. Gândeşte-te bine! Ca să-i înţelegi, nu trebuie să devii ca ei. Îi critici pentru lipsa lor de orizont. Arată-le că tu eşti altfel, că ai imaginaţie, alte orizonturi. Cred că, în general sunt oameni minunaţi. Eu mă înţeleg bine cu ei. Ştiu, desigur, că am avantajul de a fi medic...

— Şi bărbat. (Şi încă foarte frumos, se gândi ea.) Aşa e, Dwight, dar

nu eşti însurat cu o femeie ca ale lor; şi te acceptă pentru că eşti mult deasupra lor. Eu sunt undeva la mijloc. Sunt unul de-ai lor, dar sunt o străină şi aşa voi fi mereu. Dacă n-aş şti carte, dacă n-aş fi văzut lumea s-ar fi putut să mă ierte cu timpul, dar aşa nu mă vor ierta. Sunt înguşti la minte şi meschini, şi aşa vor fi până la moarte. Un suspin îi scăpă de pe buze. Sunt atât de nenorocită.

El se uită încruntat la cărţile de pe masă:

— Ce-aş putea spune… nu mă văd cu atâta lume încât…

Ea se ridică nerăbdătoare, plină de speranţă.

— Deci pot să vin? Pot să mai stau puţin? Îţi place să stai de vorbă cu mine? Îţi promit că n-am să te plictisesc cu supărările mele. Spune-mi ce faci acum, ce studiezi?

El surâse:

— Nu cred să te intereseze. Eu…

— Orice m-ar interesa, Dwight. Crede-mă. Pot să stau azi câteva ore? Mark a plecat la lucru. Promit să nu vorbesc, să nu te deranjez. Pot să-ţi pregătesc masa, să te ajut.

El zâmbi iar, cam trist. Ştia ce înseamnă o astfel de ofertă; interesul plin de entuziasm faţă de preocupările lui, receptivitatea ei se vor schimba treptat; prin influenţa ei subtilă, se vor transforma, vor trezi interesul *lui* pentru *ea*. Se mai întâmplase şi altădată. Nu-i mai păsa. De fapt, parte din el aştepta cu nerăbdare să se întâmple.

*

După două ore nu se întâmplase nimic din ce se aşteptase.

Când venise ea, se pregătea să întocmească un tabel cu cazurile de boală de plămâni pe care le tratase de la venirea lui, tipul de boală, tratamentul aplicat şi rezultatele.

Toate acestea o interesaseră. Notase detaliile pe măsură ce el i le dicta. Rezultatul era că terminase într-o oră ceea ce i-ar fi luat trei înainte. Avea un scris mare, clar şi citeţ. Părea să înţeleagă imediat ce-i dicta, chiar când termenii erau medicali.

Când termină, îi spuse:

— Mi-ai fost de mare ajutor azi, Keren. Îţi mulţumesc. E frumos din partea ta că ai avut răbdare să pierzi atâta timp cu rapoartele mele plicticoase.

Pentru prima oară ea nu reacţionă la laudele lui. Citea ce scrisese cu o expresie serioasă şi atentă pe faţa ei drăguţă.

— Apa asta rece, spuse ea. Ce înseamnă, Dwight? Uite! Lui Kempthorne i-ai prescris numai apă rece şi lapte de capră. O să-l ajute

numai atât? Nu i-ai dat medicamente.

— Oh, i-am pregătit nişte pilule. Numai aşa ca să se simtă mai bine, dar nu sunt făcute decât din făină cu apă.

— Şi de ce nu-l tratezi? Te-a supărat cumva?

Enys zâmbi şi veni lângă ea.

— Amândoi plămânii sunt atacaţi la vârf, dar nu e grav, deocamdată. I-am prescris un regim strict. Sper să-l urmeze: o plimbare de patru mile pe zi, să bea lapte de capră la masă când poate, să doarmă în aer liber când e vreme bună. Am ideile mele, Keren, în ceea ce priveşte medicina. Până acum el e unul din cazurile cele mai fericite şi e pe vindecate. Cred că se simte mai bine aşa decât dacă i-aş fi luat sânge.

Părul ei îi mângâia obrajii. Întoarse capul şi se uită la el; buzele ei pline şi roşii, puţin întredeschise, lăsau să se vadă dinţii albi, strălucitori.

— Oh, Dwight, rosti ea.

O apucă cu o mână uşor tremurândă.

— De ce vii aici? o întrebă brusc, neîndrăznind să se uite în ochii ei, ca şi cum i-ar fi fost ruşine.

Se întoarse spre el fără a-şi mişca mâna.

— Oh, Dwight, îmi pare rău.

— Nu-i adevărat. Ştii bine că nu-ţi pare rău.

— Nu, spuse ea, nu-mi pare rău. Şi nu-mi va părea niciodată.

— Atunci de ce-ai spus aşa?

— Mi-ar părea rău numai dacă nu mă placi.

Se uită fix la ea ca şi cum n-ar fi auzit, apoi spuse:

— Nu… nu e cazul.

O apucă de umeri, se aplecă şi o sărută. Se apropie mai mult de el şi el o sărută din nou, apoi se trase înapoi.

Se uită după el cum se duce la fereastră. Fusese un sărut cast, blând şi sincer. Ce om ciudat, se gândi Keren. Era medic, om învăţat, cu şcoală înaltă, plin de idei noi, putea să intre în orice casă, să vorbească cu autoritate, să opereze, să vindece mâini rupte, să trateze orice boală, să asiste femeile la naştere. Dar în ceea ce priveşte viaţa lui proprie, atunci când era vorba de lucruri intime, ca dragostea, era nepriceput şi timid. Gândul acesta îi făcu mai multă plăcere decât sărutul însuşi.

Ezită, neştiind ce să facă. Tăceau amândoi. Din acel moment, pentru ei totul devenise nou, necunoscut; nimic nu le arăta încotro să o apuce, nicio urmă, niciun drum bătut.

Totul era nou, totul se schimbase. Dar un cuvânt greşit, un gest greşit putea deveni o piedică. Momentul acesta putea duce la ceva

extraordinar sau la un punct mort, putea distruge o prietenie.

Un impuls firesc o îndemna să continue, să profite de acest moment care ar fi putut să nu se mai repete luni de zile, poate niciodată. Probabil că Bone se afla pe aproape, fluierând sau făcând zgomot. Emoţia, izolarea în care se aflau înlăturau orice oprelişti.

Dar, cu o ciudată intuiţie, îşi dădu seama că, dacă s-ar lăsa dusă de torentul năvalnic al sentimentelor, s-ar putea ca el să regrete, să o urască sau să o dispreţuiască, să o considere o femeie vulgară care l-a dus în păcat. Însă dacă i-ar da timp să se gândească, să lase ca dorinţa să se trezească încet în el, n-ar mai putea da vina pe ea. Ar atârna pe umerii lui şi poate că nici n-ar dori să se elibereze.

Se apropie încet şi rămase lângă el la fereastră. Faţa lui era încordată ca şi cum s-ar fi stăpânit cu greu.

Îi atinse mâna. „Sunt mândră de tine”, murmură ea, amintindu-şi un vers din *Elfrida*. Se întoarse şi plecă.

Capitolul IV

În aceeaşi săptămână, Ross şi Demelza mai primiră o invitaţie. George Warleggan dădea o petrecere în ziua în care se sărbătorea însănătoşirea regelui. Invitaţii urmau să ia masa la casa Warleggan, după care, seara, se duceau cu toţii la sala de recepţie unde avea loc balul. Se întorceau apoi la George Warleggan pentru a dormi. S-ar fi bucurat dacă Ross şi Demelza vor fi în mijlocul lor.

Ross a vrut să refuze. Cum era sigur că se va produce o ruptură între el şi George, nu dorea să-i rămână îndatorat.

Dar, pentru Demelza, a fi primită în casa Warleggan era cea mai arzătoare dorinţă.

Primirea aceasta i-ar fi satisfăcut mândria. Deşi ezitase şi tremurase toată gândindu-se la eşecul avut la botez, ar fi fost totuşi dezamăgită să nu se ducă.

Ross cedă şi, după ce trimise scrisoarea de acceptare, aşteptă calm, dar cu plăcere, ziua stabilită aşa cum făcea întotdeauna când trebuia să o scoată pe Demelza în lume. Când veni doamna Kemp nici nu se apropie de spinetă pentru că a trebuit să o înveţe pe Demelza câteva dansuri la modă şi să-i dea lecţii cum să se poarte.

Cum de obicei buna dispoziţie a Demelzei cuprindea toată casa, atmosfera la Nampara era dintre cele mai plăcute. Chiar şi Julia dădea din picioruşe în leagăn, gângurea şi râdea ca şi cum s-ar fi amuzat şi ea.

La şaisprezece aprilie, Ross plecase la mină, iar Demelza, Jinny şi

Jane pregăteau miedul[12]. Activitatea le făcea plăcere. Amestecaseră şase litri de miere cu vreo două galoane de apă caldă, la care adăugaseră flori uscate de soc şi ghimber. Amestecul fierbea într-o oală mare şi luau spuma când se strângea la suprafaţă.

Umbra lui Zacky Martin căzu peste această scenă domestică, o umbră prelungă din cauza soarelui de după-amiază. Imediat ce-l văzu, Demelza îşi dădu seama că se întâmplase ceva rău. Nu, căpitanul Poldark nu era acolo, se dusese la mină. Zacky îi mulţumi destul de apatic şi plecă. Jinny alergă după el.

— Ce s-a întâmplat, tată? E ceva în legătură cu Jim?

— Nu, n-ai de ce să-ţi faci griji, spuse Zacky. Voiam să-l văd pe căpitanul Ross, să-i comunic ceva.

— Am crezut… spuse Jinny care se liniştise pe jumătate, am crezut că…

— O să trebuiască să te obişnuieşti cu mine pe aici prin casă, Jinny. Lucrez pentru căpitanul Ross, ştii asta.

Se uită după el cum pleca, apoi se întoarse în bucătărie îngrijorată.

Zacky îl găsi pe Ross vorbind cu căpitanul Henshawe lângă clădirile minei Leisure Cliff. Ross se uită întrebător la Zacky.

— E vorba de Jim, domnule vă aduceţi aminte ce-a spus omul acela când s-a ţinut licitaţia. A spus că închisoarea de la Bodmin e plină cu răsculaţi pe care o să-i ţină acolo până la sesiunea viitoare a tribunalului.

Ross încuviinţă din cap.

— Ei bine, azi-dimineaţă, ducându-mă pe acolo cu treburi, am auzit că mulţi dintre cei închişi mai demult au fost mutaţi în alte închisori ca să facă loc pentru cei noi.

— Crezi că-i adevărat ce se spune?

— Cred că da. Fratele lui Joe Trelask a fost mutat, şi a mai spus Peter Mawes că toţi cei din celula lui Jim urmau să fie duşi la Launceston.

— Launceston! se miră Ross.

— E rău acolo?

— N-are reputaţie prea bună. N-avea rost să-l alarmeze pe Zacky. Dar e monstruos să muţi un om care trebuie să fie eliberat curând. Cine a dat ordinul? Mă întreb dacă e adevărat.

— Peter Mawes a venit direct de la Bodmin. M-am gândit să vă spun. Sunt sigur că aţi fi vrut să ştiţi.

---

[12] Băutură alcoolică, denumită popular hidromel, obţinută din fermentaţia mierii.

— O să văd, Zacky. O să încerc să aflu dacă este adevărat.

— M-am gândit eu că o să vreţi să ştiţi. Mă duc acum să văd cum stăm cu scăderile din cauza umezelii şi a sterilului.

Ross se întoarse la Henshawe; dar nu putea să se concentreze ca să discute cu el. Ţinuse întotdeauna la Jim şi gândul că l-ar fi putut muta cu douăzeci de mile mai departe de casă, în cea mai oribilă închisoare din vest – probabil prin hotărârea vreunui birocrat plin de îngâmfare – îl irita şi-l umplea de îngrijorare.

Restul după-amiezii avu treabă la mină, dar când termină se duse să vorbească cu Dwight Enys.

Când ajunse la Gatehouse, observă îmbunătăţirile aduse casei, dar trecând pe sub ferestrele deschise ale camerei de zi, auzi pe cineva cântând. Spre mirarea lui, îşi dădu seama că e o voce de femeie care fredona o melodie încet, dar clar.

Merse mai departe până la uşa principală, urmărit de cuvintele cântecului:

Dragostea mea-i o nebunie,
Sunt sigură.
Mă zbat şi plâng,
Ce fericită-i Polly!
Nefericită ca mine
Nimeni n-a mai fost!...

Bătu uşor în uşă cu bastonul pe care-l avea în mână.

Cântecul se întrerupse. Se întoarse cu spatele spre uşă şi se uită la un prihor care căuta printre pietre muşchi pentru cuib.

Uşa se deschise. Faţa încinsă a lui Dwight se îmbujoră şi mai tare când văzu cine este.

— Oh, domnul căpitan Poldark, ce surpriză! Poftiţi vă rog!

— Mulţumesc.

Ross îl urmă în camera de unde se auzise cântecul. Nu era nimeni.

Dar, prevenit cum era, băgă de seamă o anume schimbare în atmosfera camerei, ca şi când cineva tocmai ar fi ieşit pe uşă. Ross îi explică de ce venise, ce se întâmplase cu Jim Carter şi că intenţiona să se ducă a doua zi să afle adevărul. Îl întrebă pe Enys dacă ar vrea să-l însoţească.

Dwight acceptă imediat; graba cu care acceptă dovedea cât era de jenat. Hotărâră să se întâlnească a doua zi dimineaţa devreme şi să ia diligenţa până la Truro.

Pe drumul spre casă Ross se întrebă unde mai auzise vocea femeii.

*

Nu i-au spus nimic lui Jinny, ca să nu se îngrijoreze; dar Demelza îşi făcea griji pentru Ross. Se gândea la atmosfera închisă, nesănătoasă din închisoare, iar călătoria până la Launceston prin ţinuturile pustii şi mlăştinoase de la Bodmin era primejdioasă.

Plecară foarte devreme, după ce mâncară ceva, iar când ajunseră la Truro, Ross făcu câteva cumpărături.

Pe doamna Trelask a tulburat-o sosirea domnului acesta înalt, cu înfăţişare serioasă, care s-a prezentat şi i-a spus că soţia lui e clienta ei şi deci îi ştie măsurile. De aceea dorea să cumpere o rochie nouă de seară pentru soţia sa; trebuia să fie gata pentru balul dat în onoarea regelui.

Doamna Trelask începuse să se agite, să zburde de colo până colo, ca o găină prinsă în cuibar, să aducă în grabă mătăsuri şi brocarturi, voaluri şi catifele, toate înainte ca Ross să menţioneze termenul până când rochia trebuia să fie gata. Avea mult de lucru şi se îndoia că va fi gata la timp. La care, clientul pe care-l interesa să cumpere un brocart de mătase foarte scump cu fire de argint, îşi luă pălăria şi se pregăti să plece.

Imediat, doamna Trelask începu să se agite şi mai tare şi o chemă pe fiica ei. Începură să ciripească amândouă, să facă socoteli, să măsoare, în timp ce Ross, nerăbdător, bătea din picior: Până la urmă doamna Trelask îi spuse că va vedea ce se poate face.

— Înţelegeţi că altfel nu pot face comanda.

— Da, spuse doamna, ştergându-şi o lacrimă, înţeleg domnule.

— Foarte bine, atunci ne-am înţeles, dar vă rog să mă ajutaţi. Nu prea mă pricep la moda femeiască şi aş dori tot ce e mai nou şi mai bun.

— Vom avea grijă să confecţionăm ceva după ultima modă, spuse doamna Trelask. Când poate veni doamna Poldark la probă?

— Fără probă, vă rog. Poate cel mult în ziua când va avea loc sărbătoarea. Doresc să fie o surpriză. Dacă va fi nevoie, soţia mea va veni în după-amiaza respectivă.

Cele două doamne începură iar să se agite, dar cum acceptaseră deja comanda, îi făcură şi această concesie.

Ross se îndreptă apoi spre un mic magazin cu o firmă care scârţâia în vânt şi pe care sta scris: *S. Solomon. Bijuterii şi Argintărie*.

— Doresc ceva pentru o doamnă, spuse el. Ceva de purtat în păr sau la gât. Nu am timp să văd prea multe piese.

Bijutierul, un bărbat înalt, în vârstă, îl conduse pe Ross în fundul prăvăliei şi scoase o tavă pe care erau expuse şase coliere, trei camee montate în formă de broşă, câteva brăţări din perle şi opt inele. Nu era nimic care să-l atragă. Cel mai mare şirag de perle costa treizeci de lire, mai mult decât valora.

— Perlele se poartă mult, domnule. Sunt greu de obţinut. Cele mai mici sunt folosite la garnisirea rochiilor şi a pălăriilor.

— Altceva nu mai aveţi?

— Pentru mine nu e rentabil să achiziţionez bijuterii mai scumpe, domnule. Poate că aş putea să vă confecţionez ceva.

— Îmi trebuie pentru săptămână viitoare.

— Mai am ceva, spuse bijutierul, ceva ce am cumpărat de la un marinar. V-ar interesa?

Scoase o broşă de aur lucrată în filigran; în mijloc avea montat un rubin înconjurat de perle. Era probabil lucrată la Veneţia sau la Florenţa.

— Cât costă?

— Valorează cel puţin o sută douăzeci de lire, dar s-ar vinde greu şi nu vreau să risc să o trimit prin poştă la Plymouth. Aş vinde-o cu o sută de guinee.

— N-aş vrea să mă tocmesc, spuse Ross, dar mi-am propus să nu cheltuiesc mai mult de nouăzeci de lire.

Negustorul se înclină uşor:

— Nici eu nu mă tocmesc, domnule. Scuzaţi-mă că vă întreb, dar plătiţi în numerar?

— Prin ordin de plată către banca Pascoe. Voi plăti azi şi voi lua broşa de azi într-o săptămână.

— Foarte bine, domnule. Vă costă nouăzeci de guinee.

Ross îl reîntâlni pe Dwight la timp ca să prindă diligenţa şi sosiră la Bodmin curând după-amiază. Diligenţa a staţionat suficient timp pentru ca pasagerii să poată lua masa şi Ross să afle că zvonul privitor la transferarea lui Jim era adevărat.

N-au mai avut timp să mănânce, dar au prins diligenţa în momentul plecării. Pornind pe drumul lung şi pustiu care traversa ţinutul mlăştinos şi sălbatic de dincolo de Bodmin, urcând dealurile sterpe şi coborând prin văile despădurite, Ross observă că vizitiul şi ajutorul său aveau fiecare o puşcă lângă ei.

Dar drumul a fost fără probleme şi călătorii au putut admira în linişte culorile schimbătoare ale câmpiilor sub cerul când senin, când înnorat. Curând după ora şapte sosiră la Launceston şi reţinură camere

la hanul Cerbul Alb.

Închisoarea se afla pe deal, în incinta vechiului castel normand în ruină. Porniră printr-un labirint de străzi înguste, apoi urcară pe o potecă mărginită de laur şi ciulini până ajunseră la zidul exterior a ceea ce fusese odată turnul castelului. O poartă de fier închisă cu lacăt străjuia intrarea. Au bătut, au strigat, dar nimeni n-a răspuns. Un sturz ciripea într-un copac pipernicit, şi sus, departe, peste capetele lor, cânta o ciocârlie.

Dwight admira priveliştea. De la înălţimea unde se aflau se putea vedea câmpia stearpă, plină de buruieni, întinzându-se în toate direcţiile: la nord spre marea care lucea ca o lamă de cuţit în lumina soarelui, la asfinţit, la răsărit şi sud peste Tamar până în Devon şi întinderile purpurii şi sălbatice dinspre Dartmoor. Nu era de mirare că Wilhelm Cuceritorul alesese locul acela ca să-şi ridice castelul care străjuia tot ţinutul dinspre vest. Robert, fratele lui vitreg, locuise aici şi contemplase tot teritoriul acesta străin pe care-l moştenise şi care trebuia colonizat şi pacificat.

— Văd un văcar lângă gardul acela căzut, spuse Dwight. Mă duc să-l întreb.

În timp ce Ross bătea tare în poartă, Dwight se duse să vorbească cu bărbatul cu faţa arsă de soare, purtând haine şi pălărie din pânză groasă, costumul ţăranilor din regiune.

Se întoarse curând.

— La început nu ne-am înţeles. Vorbesc altfel prin părţile astea. Spun că toţi cei din închisoare sunt bolnavi. Închisoarea e acolo în dreapta porţii. Nu cred că vom putea intra în seara asta.

Ross se uită printre gratiile porţii.

— Şi temnicerul?

— Locuieşte departe de aici. Am adresa. Dincolo de Southgate Street.

Ross se uită încruntat la perete.

— Am putea să ne urcăm şi să sărim peste zid. Piroanele sunt ruginite şi le putem smulge.

— Da, dar n-ar folosi la nimic dacă închisoarea însăşi e încuiată.

— N-avem timp de pierdut. Într-o oră se întunecă.

Se întoarseră şi coborâră iar dealul.

Le-a luat mult timp până au găsit locuinţa temnicerului. Au bătut îndelung în uşa casei până s-a deschis puţin. Prin crăpătura uşii văzură un bărbat zdrenţăros, murdar, cu barbă, care se uita la ei clipind. Părea furios, dar se mai linişti puţin când văzu cum erau îmbrăcaţi cei doi.

— Eşti temnicerul închisorii? întrebă Ross.

— Da.

— Ai în arest un om pe nume Carter, adus aici de curând de la Bodmin?

Temnicerul clipi din ochi:

— Poate.

— Vrem să-l vedem imediat.

— Nu-i oră de vizită.

Ross băgă repede piciorul în deschizătura uşii.

— Ia cheile şi deschide sau pun să te dea afară pentru că nu-ţi faci datoria.

— Nu, spuse temnicerul. Acu' e seară. Acolo e molimă, e periculos să te apropii…

Ross deschise uşa împingând-o cu umărul. Simţi mirosul puternic de băutură ieftină. Dwight intră după el în cameră. O bătrână în zdrenţe, cocoşată, şedea ghemuită lângă foc.

— Cheile, spuse Ross. Vino cu noi sau ne ducem singuri.

Temnicerul se şterse cu mâna la nas.

— Aveţi permis? Trebuie să aveţi un permis…

Ross îl apucă de guler:

— Avem. Hai, ia cheile!

În câteva minute grupul porni pe străzile înguste, pietruite, urcând spre vârful dealului, în frunte cu temnicerul, care ţinea în mână legătura mare cu chei. Din umbră apăreau feţe care îi priveau.

Când ajunseră în oraş cerul spre apus se împurpură, soarele coborî la orizont şi dispăru.

Văcarul mânase turma la adăpost, umbra coborâse peste ruinele tăcute. Ajunseră la poarta de fier şi trecură prin ea pe sub arcul de piatră. Temnicerul în frunte, se îndreptă încet spre o clădire pătrată, nu prea mare, din centru.

Omul se opri:

— E prea târziu ca să mai intrăm. Trebuie să-mi arătaţi permisul. E molimă acolo înăuntru. Ieri a murit unu'. Nu ştiu care din ei. Schimbul meu…

— Dumneata de când n-ai mai venit pe aici?

— Numa' de alaltăieri. Aş fi venit azi, da' mama e bolnavă. Am trimis mâncarea. Arătaţi-mi permisul…

Deodată izbucniră vaiete şi ţipete din ce în ce mai puternice şi mai numeroase, animalice, nu omeneşti, lătrături, gemete, grohăituri, nu cuvinte. Puşcăriaşii îi auziseră.

— Vedeţi? spuse temnicerul, când îl văzu pe Ross că se dă înapoi, nu

e bine să se apropie de locul ăsta nişte oameni respectabili ca dumneavoastră. E molimă…

Dar Ross se dăduse înapoi ca să caute vreo fereastră şi văzuse una sus în perete, la dreapta. Clădirea avea două etaje şi fereastra lăsa să intre puţină lumină şi aer în carcerele de dedesubt. Nu avea mai mult de un metru lungime şi vreo jumătate de metru înălţime, şi era prevăzută cu bare groase. Strigătele şi ţipetele veneau prin fereastră şi era limpede că cei dinăuntru nu puteau ajunge până la ea.

— Deschide uşa, omule, spuse Ross. Hai, dă-mi cheile!

— Nu se poate! N-a mai fost deschisă de când i-au vârât acolo. Veniţi mâine sus în capelă şi am să deschid chepengul pe unde le dau mâncarea. O să vă molipsiţi, ascultaţi-mă pe mine! Gândiţi-vă bine!

— Peste câteva minute se întunecă, spuse Dwight. N-avem timp de pierdut dacă vrem să-l vedem azi.

— Ascultă, se adresă Ross temnicerului. Domnul ăsta e doctor şi vrea să-l vadă imediat pe Carter. Deschide uşa, ori îţi crăp capul cu mâna mea!

Omul se făcu mic de frică:

— Nu merită slujba asta… uite că vă deschid… da' să ştiţi că nu-mi iau nicio răspundere…

Descuie uşa grea care se deschise scârţâind din balamalele ruginite. Înăuntru era întuneric şi când au intrat, i-a izbit un miros puternic. Ross era om în toată firea şi trecuse prin multe; Dwight era doctor şi îşi făcuse întotdeauna datoria, dar ceea ce vedeau era nou pentru ei. Temnicerul ieşi afară şi începu să icnească şi să scuipe. Ross îl apucă de ceafa şi-l trase înapoi.

— E vreun felinar pe aici?

— Este. După uşă.

Tremurând, bâjbâi prin gunoi şi găsi felinarul. Scăpără din amnar, aprinse iasca şi apoi felinarul.

Înăuntrul temniţei se făcuse linişte. Credeau desigur că s-au adus noi deţinuţi.

Când se obişnui cu întunericul, Ross văzu că se aflau pe un coridor. Prin fereastră intra o lumină slabă. De cealaltă parte a coridorului erau celule sau un fel de cuşti, vreo trei sau patru, şi toate foarte mici. La flacăra lumânării văzu că până şi cea mai mare celulă nu avea mai mult de un metru pătrat. În fiecare celulă se aflau cam doisprezece condamnaţi. Feţe înfricoşătoare se uitau la ei printre gratii.

— Un focar de infecţie, spuse Dwight înaintând cu batista la nas. Doamne, o crimă împotriva demnităţii umane! Spune, omule, sunt

canale de scurgere, îngrijire medicală, sau o sobă măcar?

— Ascultă, domnule, aici nu-i decât molimă, friguri, boală. Acu' ne îmbolnăvim şi noi. Hai să ieşim de-aici şi să ne-ntoarcem mâine.

— În care celulă e Carter?

— Nu ştiu, nu-l cunosc, zău că nu! Mai bine caută-l dumneata!

Ross îl împinse înainte pe temnicer, care ducea felinarul, şi-l urmă pe Dwight. În ultima şi cea mai mică celulă erau şase femei; de-abia aveau loc să se întindă pe jos. Murdare, topite de slabe ce erau, în zdrenţe, scoteau sunete stridente, iar cele care puteau sta în picioare întindeau mâna cerând bani şi pâine.

Îngrozit, bolnav aproape, Ross se întoarse la celula unde se aflau bărbaţii.

— Linişte! strigă el ca să potolească larma.

Treptat ţipetele încetară.

— Este Jim Carter printre voi? strigă el. Jim, eşti aici?

Niciun răspuns.

Se auzi apoi un zăngănit de lanţuri şi o voce spuse:

— Este aici, da' nu-i în stare să vorbească.

Ross se apropie de celula din mijloc.

— Unde e?

— Aici. Deţinuţii se dădură la o parte din faţa zăbrelelor şi, la lumina felinarului, Ross văzu doi, trei oameni zăcând pe jos.

— E... mort?

— Nu, dar celălalt e mort. Carter are fierbinţeală mare şi braţul lui...

— Aduceţi-l până aici.

Ceilalţi îl târâră până lângă zăbrele şi Ross văzu un om pe care nu l-ar fi recunoscut. Faţa, slabă şi acoperită de o barbă lungă, neagră, era plină de pete şi umflături roşii. Din când în când se mişca, mormăia şi îşi vorbea singur în delir.

— Sunt pete hemoragice, murmură Enys. Se pare că a trecut faza acută. De când e bolnav?

— Nu ştiu, spuse celălalt deţinut. Pierdem şirul zilelor, după cum ştiţi. Poate de o săptămână.

— Ce i s-a întâmplat la braţ? întrebă Enys.

— Am încercat să oprim fierbinţeala. I-am luat sânge. Din nefericire, braţul s-a infectat. Dwight se uită lung la omul care delira, apoi la deţinutul cu care vorbea.

— Dumneata de ce eşti închis?

— Oh, spuse omul, nu cred că v-ar interesa cazul meu, deşi dacă m-aş afla în altă situaţie v-aş putea povesti multe. Când n-ai avere, eşti

forţat uneori să-ţi câştigi existenţa prin mijloace de care dumneavoastră, cu profesiunea pe care o aveţi, nu v-aţi folosi. E deci normal ca…

Ross se ridică.

— Deschide uşa!

— Ce? întrebă temnicerul. De ce?

— Îl scot pe omul ăsta de aici. Are nevoie de îngrijire medicală.

— Da, dar e condamnat şi nimic…

— Du-te dracului! Şi deschide o dată uşa! izbucni Ross în culmea mâniei.

Temnicerul se dădu înapoi lipindu-se de zăbrelele celulei, se uită în jur căutând un mijloc de scăpare, nu găsi niciunul şi se uită iar la cel care-l înfrunta. Se întoarse, luă cheile, descuie uşa în grabă şi se dădu la o parte. Sudoarea îi curgea pe faţă.

— Scoate-l afară de aici, spuse Ross. Dwight şi temnicerul intrară în celulă alunecând pe gunoaiele care acopereau podeaua de pământ umed. Din fericire Jim nu era legat cu lanţuri de alt întemniţat. Îl ridicară de jos şi-l scoaseră din celulă şi din închisoare. Îl întinseră pe iarbă, afară, iar temnicerul se duse împleticindu-se să încuie uşile.

Dwight se şterse pe frunte.

— Acum ce facem?

Ross se uită la epava de la picioarele lui, care acum se mişca încet. Respiră adânc, trăgând în piept aerul proaspăt al nopţii, adierea care sufla dinspre mare ca un dar dumnezeiesc.

— Ce şanse are, Dwight?

Dwight începu să scuipe.

— Ar trebui să supravieţuiască. Febra nu mai e aşa de mare. Dar prostul ăla nepriceput… deşi intenţia i-a fost bună. Braţul se necrozează.

— Trebuie să-l ducem undeva, la adăpost. Nu va trece noaptea dacă-l lăsăm aici.

— N-o să-l primească la han. E ca şi cum i-am ruga să primească un lepros.

Temnicerul încuiase lacătele şi sta lângă uşă uitându-se la ei cu o privire veninoasă, dar nu se apropia.

— Trebuie să găsim un adăpost undeva, Dwight sau o cameră. Mai sunt şi oameni cu inimă.

— Da, dar numai când nu e vorba de o molimă. Instinctul de autoconservare. Singura noastră soluţie ar fi să găsim vreun grajd. Ar fi bine mai departe de închisoare, ca nu cumva să ne facă temnicerul

raport.

— S-ar putea să fie vreun spital în oraş.

— Niciunul n-ar primi un astfel de pacient.

— O să mă fac bine, Jinny. N-o să mă prindă, şopti încet omul de la picioarele lor.

Ross se aplecă:

— Ajută-mă. Trebuie să-l ducem undeva, şi asta cât mai repede.

— Fereşte-te de răsuflarea lui, spuse Dwight. Aşa cum se prezintă e periculoasă.

Capitolul V

Jim râdea în timp ce-l dezbrăcau, un râs ciudat, spart. Din când în când începea să vorbească, dar nu se înţelegea nimic. Părea că se adresează unui deţinut, apoi lui Nick Vigus sau lui Jinny.

Găsiseră o magazie – după cum arăta era o relicvă din vremea când se întemeiase oraşul – şi puseseră stăpânire pe ea gonind păsările, scoţând afară căruţa şi cei doi catâri înainte de a-l înştiinţa pe proprietar. Cu mită şi ameninţări, îl potoliră. Au cumpărat de la el două pături, două căni, lapte şi coniac. Au aprins un foc într-un colţ al magaziei – proprietarul se întorsese să ţipe la ei, dar fiindu-i frică să nu se molipsească îi lăsase în pace.

Dwight examina bolnavul la lumina a două lumânări şi a focului care pâlpâia slab scoţând fum. Ross luă hainele lui Jim şi le aruncă afară. Când se întoarse, îl găsi pe Enys palpând uşor braţul infectat al băiatului. Luă o lumânare şi se uită şi el; apoi renunţă, văzuse prea multe cazuri asemănătoare în timpul războiului în America.

— Ce părere ai?

— Trebuie să-i amputez braţul; să sperăm că va trăi, Ross.

— Şi ce şanse are?

— Cam mai puţin de cincizeci la sută.

— Nu e nicio speranţă de mai mult. Îşi pierde braţul şi infecţia merge mai departe.

— Nu neapărat.

Ross se duse la uşă şi privi în întuneric.

— O, Doamne! E prea slăbit, Dwight. Lăsă-l să moară în pace.

Dwight tăcu un timp, uitându-se la omul care delira. Îi dădu să bea coniac şi Jim îl înghiţi.

— Cred că n-o să simtă prea mult. Nu-l pot lăsa să moară aşa, fără să-i dau o şansă.

— Ai mai făcut operaţii ca asta?

— Nu, dar e destul de simplu. Dacă ştii anatomie şi-ţi iei precauţiile necesare.

— Ce precauţii poţi lua aici? Ai ce-ţi trebuie?

— Găsesc eu ceva. Trebuie să am grijă să nu piardă sânge mult şi să împiedic infecţia. E uşor de făcut un bandaj compresiv, iar foc avem şi apă destulă.

— Şi febra?

— A început să scadă. Îi scade şi pulsul.

Ross se întoarse şi se uită la obrajii subţiaţi, acoperiţi de barba lungă.

— A avut un an sau doi de fericire alături de Jinny. Apoi toate au început să le meargă prost. Sănătos n-a fost niciodată. Şi va rămâne schilod, chiar dacă va trăi. Totuşi, cred că trebuie să-i dăm o şansă. Aş suci eu gâtul cuiva pentru cele ce se întâmplă.

Dwight se ridică.

— Simţi ce urât miros hainele noastre? Am face bine să le ardem după ce vom termina. Se uită la Ross: Poţi să mă ajuţi la operaţie?

— Desigur. Eu nu leşin când văd sânge. Mi-e greaţă numai când mă gândesc la viaţa lui tânără pierdută. Mi-ar veni să vărs dacă i-aş vedea aici pe cei ce l-au trimis la închisoare... Când începem?

— Imediat ce facem rost de ce ne trebuie. Mă duc în oraş să caut un bărbier şi să împrumut câteva lucruri de la el. Am să trec şi pe la han să-mi iau trusa.

Dwight îşi luă pălăria şi plecă.

Ross se aşeză jos lângă Carter şi umplu cana cu coniac. Voia să-i dea să bea cât mai mult şi bău şi el puţin. Cu cât reuşea să-l îmbete mai tare, cu atât era mai bine. Enys avea dreptate. Totul pe el mirosea de pe urma vizitei la închisoare: ghetele din picioare, mănuşile, cravaşa, chiar şi punga cu bani. Auzi colo! Festivităţi în cinstea regelui, pentru însănătoşirea lui! Se căscase o prăpastie între pregătirile de ieri şi de săptămână trecută şi cele întâmplate la închisoarea Launceston.

— Hai, ţine-te bine! se auzi vocea lui Jim. Apoi o tuse seacă. Nu mă dau eu bătut, am să rezist, şi încă bine!

Jim putea să reziste. Sperietoarea aceea în zdrenţe care zăcea pe pătură scuturat de friguri, cu braţul infectat, tânărul acela bărbos care semăna cu o epavă putea să reziste. Fără îndoială că dacă ar fi fost conştient ar fi luptat, ar fi rezistat de dragul lui Jinny, aşa cum făcuse şi în trecut. Acesta era momentul crucial, încercarea cea mai grea.

Umbre uriaşe se mişcau pe perete în spatele lor. În lumina pâlpâitoare a flăcărilor, stând pe paie, pleavă şi fulgi, Ross se aplecă şi

dădu tânărului încă o înghiţitură de coniac.

*

În dimineaţa zilei de douăzeci şi două aprilie Ross nu se întorsese încă. Şi Demelza nu dormise toată noaptea. De fapt aşa crezuse, pentru că aştepta şi se trezea brusc mereu, părându-i-se că aude tropotul copitelor lui Darkie pe sub fereastra dormitorului ei. Şi Julia dormise un somn agitat, ca şi cum ar fi simţit neliniştea maică-sii. Ei însă îi ieşeau dinţii.

Demelza ar fi dorit şi ea să o doară dinţii în locul îngrijorării care o rodea. Imediat ce se crăpă de ziuă, se sculă şi, conform vechiului ei obicei, ieşi afară. Numai că azi, în loc să coboare în vale după flori, o porni de-a lungul plajei de la Hendrawna cu Garrick după ea.

Era mult lemn adus de flux; se oprea din loc în loc şi scormonea cu piciorul să vadă dacă era ceva bun de strâns. Trebuia însă să ţină cont că acum era mai prejos de rangul ei să caute resturi de lemne aşa cum făcea în urmă cu câţiva ani.

Când se făcu lumină bine, văzu că oamenii ieşeau din schimb de la Wheal Leisure, şi câteva minute mai târziu câţiva apărură pe plajă – erau mineri care terminaseră cele opt ore de muncă – şi începură să caute prin nisip şi să culeagă scoici pentru masa de dimineaţă. În ultima vreme marea nu fusese prea generoasă şi după fiecare flux oamenii curăţau plaja de tot ce găseau pe ea. Nimic nu era prea mic sau nefolositor. Demelza ştia că în iarna trecută strânseseră până şi melcii de pe câmp şi poteci ca să-i fiarbă şi să-i mănânce.

Vreo doi, trei bărbaţi scunzi, slabi dar musculoşi, trecură pe lângă ea şi o salutară; văzu apoi că în urma lor venea Mark Daniel pe care nu părea să-l intereseze recolta de pe urma fluxului.

Înalt şi ţeapăn, cu târnăcopul pe umăr, îşi croia drum prin nisipul moale. Drumul li se încrucişă şi el se uită la ea ca şi cum n-ar fi văzut-o.

— Ei, Mark, ia spune, cum o mai duci? Vă simţiţi bine în casa nouă?

El se opri, îi aruncă o privire, apoi se întoarse uitându-se indiferent în direcţia mării.

— A… da, doamnă, foarte bine. Mulţumesc de întrebare.

Nu-l mai văzuse de când venise să ceară pământ pentru casă. Era mai slab, tras la faţă – lucru obişnuit aproape la toţi minerii – dar ochii lui negri erau mai întunecaţi.

— Fluxul nu ne-a lăsat nimic în dimineaţa asta, zise ea.

— Ce spuneţi? Nu, doamnă. Unii spun că ne-ar prinde bine un naufragiu cu ce aruncă marea după el. Nu că aş vrea eu răul cuiva…

— Ce mai face Keren, Mark? N-am văzut-o deloc luna asta. Ca să spun drept, e atâta jale în satul Grambler încât în comparaţie cu ei nouă ne merge bine. Am fost alături de domnişoara Verity să dăm o mână de ajutor oamenilor din satul ei.

— Keren e bine, doamnă. O licărire sumbră se aprinse în ochii lui. Spuneţi-mi, vă rog, domnul căpitan s-a întors?

— Nu, lipseşte de câteva zile, Mark.

— Oh... voiam să-l văd. Credeam că s-a întors. John nu a spus că...

— E ceva special?

— Poate să aştepte.

Se întoarse ca să plece.

— Am să-i spun, Mark.

Mark ezită puţin, apoi spuse:

— M-aţi ajutat, atunci în august; n-am uitat, doamnă. Dar ce am de spus acuma e mai bine de discutat între bărbaţi.

— Îl aştept să vină azi. Avem o invitaţie, la Truro, pentru mâine...

Se despărţiră şi ea porni încet pe plajă. Ar fi trebuit să se întoarcă acasă. Jinny trebuie că sosise şi Julia era tot agitată.

Auzi iarba de mare trosnind sub picioarele cuiva în spatele ei. Se întoarse şi văzu că Mark venise după ea.

Se uită drept în ochii ei,

— Doamnă Poldark, se vorbeşte de rău despre Keren. Vorbele lui sunau ca un fel de provocare.

— Asta ai vrut să ne spui?

— Se aud tot felul de vorbe despre ea.

— Ce vorbe?

— Că se ţine cu altul.

— Mark, aşa e pe aici pe la noi. Se aud tot felul de bârfe. Ştii că babele n-au nimic mai bun de făcut decât să stea la gura focului şi să trăncănească.

— Da, dar eu n-am linişte.

„Nu, se gândi Demelza, nici eu n-aş avea, cu o nevastă precum Keren.”

— Şi cum te-ar putea ajuta Ross?

— M-am gândit să-i cer părerea, să-mi spună ce-ar fi de făcut. M-am gândit că ştie mai bine ca mine.

— Dar... se vorbeşte despre cineva anume?

— Da, spuse Mark.

— I-ai spus ceva lui Keren? Ai vorbit cu ea?

— Nu. Nu m-a lăsat inima, doamnă, nu m-a lăsat. Suntem căsătoriţi

numai de opt luni. Am ridicat casa pentru ea. Nu-mi vine să cred.

— Atunci nu crede, spuse Demelza. Dacă nu-ţi vine să-i spui direct, lasă lucrurile aşa cum sunt, nu-i spune nimic. Limbile-s ascuţite, pe aici pe la noi, limbi de şarpe. Poate că ştii ce se vorbea despre mine…

— Nu, spuse Mark, ridicând privirile, n-am dat atenţie la astfel de vorbe, nu înainte…

— Atunci de ce să le dai atenţie acum? Ştii că sunt tot felul de zvonuri despre căpitanul Poldark, cum că ar fi tatăl primului copil al lui Jinny, numai pentru că au cicatricele acelea pe acelaşi obraz?

— Nu, spuse Mark, şi scuipă. Iertaţi-mă, doamnă, dar e o minciună. Eu ştiu, şi ştie orice om cu minte la cap. E o minciună sfruntată.

— Da, dar dacă aş vrea să cred că e adevărat, aş fi la fel de nenorocită ca tine acum, nu-i aşa Mark?

Bărbatul se uită ia ea, se vedea pe faţa lui că se liniştise puţin. Apoi lăsă ochii în jos privindu-şi mâinile.

— Era să-l strâng de gât pe omul care mi-a spus. Poate că m-aş fi pripit. De două zile n-am putut lucra mai nimic în mină.

— Ştiu cum trebuie să te fi simţit.

Deodată, căutând o justificare şi găsind-o, deveni iar bănuitor.

— Vedeţi dumneavoastră… e atât de frumoasă şi delicată. E mult mai presus de ăia ca mine. Poate că n-am făcut bine forţând-o să se mărite cu mine; dar… o doream, voiam să-mi fie soţie. E prea bună ca să fie nevastă de miner, şi când mă gândesc la asta mă apucă grija. Nu mă mai stăpânesc, sunt iute la mânie. Încep s-o bănuiesc. Şi-apoi umblă vorbele. Mă ia deoparte câte un prieten şi-mi spune… şi spune… E uşor să-ncepi să crezi minciunile, doamnă Poldark. Se uită la mare. Minciuni murdare. Dacă n-ar fi aşa… n-aş putea răbda. N-aş putea sta deoparte şi să mă uit cum mi-o ia altul. Nu… Un moment muşchii gâtului se încordară. Vă mulţumesc, doamnă. Vă rămân îndatorat. Am să uit, am să-ncep din nou. Poate c-am să vin să vorbesc şi cu domnul căpitan când va veni acasă; dar poate că sfatul dumneavoastră mă va ajuta să judec lucrurile cum sunt. Bună ziua, doamnă.

— Bună ziua, spuse Demelza şi rămase uitându-se după el cum se depărta cu paşi mari spre est, în direcţia dunelor şi a satului său.

Se întoarse la Nampara pe acelaşi drum pe care venise. „Cu cine se încurcase Keren?” se întrebă ea, crezând din instinct zvonul căruia încercase să nu-i dea crezare. Era pe acolo cineva cu care s-ar fi putut încurca Keren, care-i dispreţuia pe toţi ţăranii.

Îi va spune lui Ross când se va întoarce. O să vadă ce crede şi el. Ar fi trebuit să-i atragă cineva atenţia lui Keren. Nu lui Mark. I-ar părea

foarte rău şi pentru Keren şi pentru bărbat, dacă Mark i-ar fi descoperit. Ar trebui să i se spună lui Keren că soţul ei o bănuieşte. Ar putea s-o sperie, s-o facă să renunţe, să împiedice o tragedie. Să nu uite să-i spună lui Ross când se întoarce.

De departe, de pe plajă, îl văzu pe Ross descălecând în faţa uşii la Nampara şi intrând în casă; urcă în fugă dealul, strigându-l. Uită de Mark Daniel şi de Keren. Mult timp nu-şi mai aminti de ei.

Capitolul VI

Îl găsi în camera de zi scoţându-şi mănuşile.

— Ross! strigă ea, am crezut că nu te mai întorci. Am crezut…

Ross se întoarse uitându-se la ea.

— Oh, Ross, ce s-a întâmplat?

— Unde e Jinny? E aici?

— Nu ştiu. Nu cred.

El se aşeză pe un scaun:

— Am vorbit cu Zacky dis-de-dimineaţă. Poate că a reuşit să-i spună înainte de a pleca spre noi.

— Ce să-i spună?

— Jim a murit.

Ea începu să tremure şi să se uite la el, apoi lăsă privirile în jos, se apropie şi-l luă de mână.

— Oh, dragul meu… Ce rău îmi pare! Sărmana Jinny! Ross, dragule…

— Nu te apropia de mine. Acolo unde am fost eu e molimă.

Ca răspuns, Demelza trase un scaun lângă el şi se aşeză:

— Ce s-a întâmplat? L-ai văzut?

— Ai nişte coniac?

Se ridică şi îi aduse sticla. Îşi dădea seama că băuse deja destul de mult.

— L-au dus la Launceston. L-am găsit acolo, în închisoare, cu febră mare. Închisoarea aia ar trebui arsă până-n temelii. E mai rău decât într-un spital pentru ciumaţi. Era bolnav şi l-am scos de acolo.

— Voi l-aţi scos?

— Aveam mai multă putere decât temnicerul. L-am dus într-o magazie şi Dwight a făcut tot ce-a putut. Dar un fel de doctor de ocazie, un şarlatan, îi luase sânge şi braţul i s-a infectat. Nu mai era nicio speranţă decât să i-l amputeze înainte de a se răspândi infecţia.

— Braţul?

Ross bău coniacul dintr-o înghiţitură.

— Ar fi trebuit să fie acolo regele şi miniştrii lui – Pitt, Addison, Fox, şi Wilberforce care-i plânge pe sclavii negri uitând de amărâţii de la uşa lui, şi Prinţul moştenitor, gras cum e, cu corsetele lui, cu amantele lui... Sau poate că lor şi femeilor lor pudrate şi vopsite le-ar fi plăcut spectacolul; Dumnezeu mai ştie, dar am pierdut speranţa să-i mai înţeleg pe oameni. Ei bine, Dwight a făcut tot ce a putut, n-a precupeţit niciun efort. Jim a trăit până dimineaţa, dar şocul a fost prea mare. La sfârşit cred că m-a recunoscut, a zâmbit şi a părut că vrea să vorbească, dar n-a avut putere. A murit. L-am îngropat în biserica din Lawhitton şi am venit acasă.

Tăcu. Vehemenţa şi amărăciunea cu care vorbise au înspăimântat-o.

De la etaj se auzi Julia scâncind. Se ridică brusc şi se duse la fereastră, uitându-se la pământul bine îngrijit.

— Doctorul Enys a fost cu tine tot timpul?

— Am fost atât de obosiţi ieri, încât am rămas să dormim la Truro. De aceea ne-am întors aşa devreme azi. În drum spre casă m-am oprit şi am vorbit cu Zacky. Pleca după treburi, dar s-a întors acasă.

— Ar fi fost mai bine dacă nu te duceai, Ross. Eu...

— Ar fi fost mai bine dacă mă duceam acum două săptămâni. Ar mai fi existat vreo speranţă.

— Ce vor spune judecătorii şi poliţiştii? Că ai pătruns în închisoare şi ai ajutat un puşcăriaş să fugă. N-o să ai necazuri?

— Da, o să am necazuri. Albinele bâzâie dacă nu le dai miere.

— Şi atunci?

— Lasă-le să bâzâie, Demelza. Să le fie de bine! Tare aş vrea să mă duc mâine aşa cum am stabilit, să iau parte la sărbătoare. Poate că se molipsesc de la mine.

— Nu vorbi aşa, Ross. Nu te simţi bine? Crezi că te-ai molipsit şi tu?

După câtva timp, o apucă de mână şi se uită la ea, ca şi cum acum o vedea pentru prima oară după ce se întorsese acasă.

— Nu, iubito. Mă simt bine. N-am de ce să mă îmbolnăvesc pentru că Dwight a luat tot felul de precauţii ciudate care păreau să-i facă plăcere: a spălat hainele şi le-a atârnat deasupra unui butoi în care ardea smoală, ca să le scoată mirosul de închisoare. Dar să nu crezi că mâine am să dansez şi am să petrec cu oamenii ăştia, când faptele lor îmi sunt încă proaspete în memorie.

Demelza tăcu. Între mulţumirea că Ross era acasă – acasă cel puţin, dacă nu în siguranţă – şi părerea de rău pentru Jim şi Jinny, începea să apară un alt sentiment, o dezolare profundă: înţelegea că toate planurile ei se năruiseră. Ar fi putut să discute, să argumenteze, să

încerce să-l convingă, dar era prea loială ca să o facă. Pentru că aşa i se părea cinstit, Ross trebuia să facă cum vrea şi ea trebuia să se supună, oricât de dezamăgită ar fi fost.

*

Toată ziua Ross se purtase altfel ca de obicei, parcă n-ar fi fost el însuşi. Demelza, care nu-l cunoscuse prea bine pe Jim, nu înţelegea cât de amară era pierderea pentru el; pentru că amărăciunea se adăuga durerii. Ştia cât de loial îi fusese Jim şi la rândul lui şi el îi fusese loial. Se străduise întotdeauna să-l ajute pe tânăr, dar eforturile sale veniseră de fiecare dată prea târziu. Ei bine, făcuse ultimul efort şi eşecul era total. La cinci s-a dus să o vadă pe Jinny. Nu putea suporta gândul că trebuie să stea de vorbă cu ea, dar n-avea cine să o facă în locul lui.

A lipsit o oră. Când s-a întors, Demelza îi pregătise masa, dar la început n-a putut să se atingă de mâncare. Mai târziu, a reuşit să-l convingă, ca pe un copil, să guste câte ceva. Pentru ea aceasta era o experienţă nouă. La şapte, Jane strânse masa, iar el se aşeză în fotoliu, lângă foc. Întinse picioarele; începea să se relaxeze, se simţea mai odihnit, dar nu mai liniştit.

Apoi sosi rochia.

Demelza se uită încruntată la cutia mare; o luă în braţe şi de-abia intră cu ea pe uşa camerei de zi.

— Bartle a adus asta, spuse ea, de la Trenwith. L-au trimis la Truro după provizii şi doamna Trelask l-a rugat să aducă asta. Ce poate să fie?

— A plecat Bartle? Dă-i, te rog, un bacşiş.

Până să se întoarcă Demelza, Ross se uită mohorât la cutie. Se uită şi ea, când la Ross, când la cutie.

— Am crezut că e o greşeală, că Bartle a încurcat lucrurile. Ai cumpărat ceva de la doamna Trelask, Ross?

— Da, spuse el. Mi se pare că a trecut un an de atunci. În drum spre Launceston am trecut pe acolo şi ţi-am comandat o rochie.

— Oh! exclamă Demelza, făcând ochii mari.

— Pentru sărbătorile de mâine. Asta când încă mă gândeam să mergem.

— Oh, Ross. Ce bun eşti! Pot să văd?

— Dacă te interesează… Păstreaz-o pentru altă dată.

Se repezi la cutie şi începu să desfacă panglica. Ridică apoi capacul, scoase hârtia şi pânza în care era împachetată rochia. Mătasea argintie şi roşie lucea.

— Oh, Ross, nici nu mi-am închipuit că… O puse la loc şi începu să

plângă.

— Ai s-o îmbraci altă dată, spuse el iar. Nu cumva nu-ţi place?

Ea nu răspunse. Îşi acoperi faţa cu mâinile şi lacrimile începură să se prelingă printre degete.

El întinse mâna după sticla cu coniac, dar era goală.

— Nu ne-ar face nicio plăcere vizita de mâine; nu acum, cu amintirea proaspătă a celor întâmplate. Tu ce părere ai?

Fără să răspundă, ea clătină din cap.

O privi câteva clipe. Mintea îi era înceţoşată de băutură, totuşi nu putea s-o vadă cum plânge fără să-i pară rău.

— Mai e ceva în cutie, dacă vrei să te uiţi. Am comandat şi o pelerină.

Dar ea n-a vrut să se uite. În aceeaşi clipă apăru Verity. Demelza se ridică repede şi se duse la fereastră. N-avea batistă, se uită lung afară şi îşi şterse lacrimile cu mâna şi cu manşetele de dantelă de la rochie.

— Am picat prost, spuse Verity, dar n-are rost să mai plec acum. Ştiam eu că n-ar fi trebuit să vin în seara asta. Draga mea, îmi pare atât de rău de Jim.

Demelza se întoarse, o sărută, dar nu se uită în ochii ei.

— Suntem... suntem cam supăraţi. E tragic ce s-a întâmplat cu Jim...

Ieşi repede din cameră.

Verity se uită la Ross.

— Iartă-mă că mi-am permis să vă deranjez. Am vrut să vin ieri, dar am fost ocupată cu plecarea lui Elizabeth.

— Plecarea?

— Cu Francis. Vor dormi două nopţi la familia Warleggan. Eu am rămas acasă şi m-am gândit că o să mergem împreună mâine.

— Oh, spuse Ross. Da, dacă am fi mers.

— Dar credeam că era stabilit de mult. Vrei să spui... că din cauza lui Jim?

Încruntat, Ross împinse cu piciorul un buştean în foc.

— Verity, am stomac tare, dar când îi văd cu perucile lor pudrate îmi vine să vărs.

Verity se uitase de mai multe ori la cutia deschisă.

— Bartle a adus-o? Parcă ar fi o rochie în ea.

Ross îi povesti în câteva cuvinte despre ce era vorba. În timp ce îşi scotea mănuşile, Verity îl asculta şi se gândea ce om ciudat era Ross: cinic şi sentimental, un amestec ciudat din cei doi părinţi ai săi, dar şi un fel de ecuaţie necunoscută care nu aparţinea niciunuia. Cumpătat la băutură după standardele vremii, se îmbătase rău acum, ca să uite de

moartea tânărului aceluia care nu lucrase la el nici măcar un an înainte de a fi condamnat la închisoare. Un om obişnuit, cu poziţia lui socială, ar fi trecut uşor peste această pierdere, cu o undă de regret numai şi nu s-ar fi aventurat până acolo încât să-l scape din temniţă. Şi gestul acesta, rochia pe care o comandase... Nu era de mirare că Demelza plângea.

Erau nişte sentimentali, cei din familia Poldark, se gândi ea şi deodată îşi dădu seama cât de periculoasă era această trăsătură, mult mai periculoasă decât cinismul. Ea însăşi era fericită acum, cu toate suferinţele şi nemulţumirile din jurul ei, pentru ea viaţa era iar plină, şi n-avea dreptul să fie aşa printr-o mezalianţă care se putea oricând termina cu un dezastru; în mod deliberat închidea ochii, nu se mai gândea la o parte din viaţa ei, uita trecutul făcând numai planuri de viitor, un viitor nerealizabil. Câteodată se trezea noaptea înspăimântată de acest gând. Dar ziua mergea mai departe şi era fericită. Francis la fel. Jumătate din neplăcerile lui aveau aceeaşi cauză. Aştepta, cerea prea mult de la viaţă, de la el însuşi, de la Elizabeth. Când nu era mulţumit, recurgea la jocuri de noroc şi la băutură. Nu accepta lucrurile aşa cum erau. Niciunul din ei nu le accepta.

— Ross, spuse ea într-un târziu, nu cred că e înţeleaptă hotărârea ta de a nu merge mâine.

— De ce?

— În primul rând ar fi o dezamăgire cumplită pentru Demelza care şi-a făcut tot felul de planuri de când aţi primit invitaţiile şi, oricât de rău i-ar părea de Jim şi Jinny, va suferi amar dacă nu vă duceţi. Şi rochia, pe care te-ai grăbit să i-o cumperi, va contribui şi mai mult la dezamăgirea ei. În al doilea rând m-ai dezamăgi şi pe mine, pentru că va trebui să duc singură. Dar mai întâi şi mai întâi ar trebui să te duci pentru tine. Nu-l mai poţi ajuta pe bietul Jim. Ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă, n-ai ce să-ţi reproşezi. Ţi-ar face rău să stai aici de unul singur, abătut. Şi faptul că ai intrat cu forţa în închisoare nu va fi văzut cu ochi buni. Prezenţa ta mâine în societate va scoate şi mai mult în evidenţă faptul că aparţii aceleiaşi lumi şi, chiar dacă ar avea de gând să întreprindă ceva împotriva ta, asta i-ar face să mai reflecteze.

Ross se ridică şi se sprijini o clipă de cămin.

— Argumentele tale mă dezgustă, Verity.

— Dragul meu, totul în momentul de faţă ţi se pare dezgustător. Înţeleg bine dispoziţia în care te afli. E ca şi cum ai sta afară în ger şi, dacă nu te mişti, poţi să pieri.

Tulburat, Ross îi răspunse brusc:

— Nu pot gândi limpede în seara asta. Demelza a spus că nu vrea să meargă.

— Ei, ce voiai să spună?

El ezită:

— O să mă mai gândesc, Verity, am să te anunţ mâine dimineaţă.

Capitolul VII

Când, în cele din urmă, fără a se mai sfătui cu nimeni, Ross hotărî să se ducă la recepţie, şi când, după o călătorie fără incidente, Demelza fu condusă în unul din dormitoarele din Casa Mare – casa din oraş a familiei Warleggan – o cuprinse o nelinişte care-i mai potoli elanul.

Începu să se gândească la cele întâmplate. Îi era milă de Jinny, care în noaptea dinainte încercase să se spânzure de o grindă din bucătărie. O îngrijora Ross care, de când se întorsese, nu se mai trezise complet din băutură şi era ca un butoi de pulbere gata să explodeze. Mai era şi grija pentru Julia, pe care o lăsase la Trenwith sub supravegherea doamnei Tabb.

Dar toate reţinerile şi grijile, deşi vitale, nu i-au putut strica complet plăcerea aventurii pe care o trăia.

Un gust înnăscut îi spunea că nimic în această casă nu egala farmecul elisabetan al conacului de la Trenwith, dar o copleşiră strălucirea mobilierului, covoarele moi, candelabrele sclipitoare, mulţimea de servitori. O impresiona numărul mare de musafiri, familiaritatea cu care se salutau, hainele lor scumpe, părul pudrat, tabacherele de aur, inelele cu pietre preţioase.

Erau toţi prezenţi; George Warleggan avusese grijă să-i invite pe toţi; semăna cu o recepţie regală premergătoare balului. Veniseră toţi cei ce doriseră să vină. Guvernatorul provinciei cu familia refuzaseră politicos; la fel şi familiile Bassett, Boscawen şi St. Aubyn, care nu erau încă dispuse să se afle pe picior de egalitate cu aceşti parveniţi bogaţi. Dar absenţa lor nu a fost remarcată decât de cei cu priviri mai ascuţite sau de răutăcioşi. Demelza îşi amintea vag de Sir John „Cutare” şi de înălţimea sa „Cutare” şi suise ameţită scările care duceau la dormitor în urma servitorului care o conducea. Acum aştepta o cameristă care venea să o ajute să se îmbrace şi să se coafeze. Era cam speriată, avea mâinile reci, dar ăsta era preţul aventurii. Ştia că îi era mult mai uşor să se descurce într-o conversaţie cu John Treneglos ai cărui strămoşi se trăgeau dintr-un conte normand, decât să înfrunte privirile ascuţite ale unei servitoare obraznice care, chiar dacă nu ştia ce fusese Demelza,

putea să ghicească imediat.

Demelza se aşeză în faţa toaletei şi îşi privi faţa îmbujorată în oglindă. Nu mai încăpea îndoială, era aici. Ross nu urcase încă. Erau aici şi Dwight Enys, tânăr şi frumos, bătrânul domn Nicholas Warleggan, tatăl lui George, voinic, îngâmfat şi vulgar, un preot numit Halse, subţire şi uscat, dar viguros; se purta cu aristocraţii ca şi cum ar fi fost unul din ei, nu se umilea pentru un os ca domnul Odgers de la Sawle. Doctorul Halse şi bătrânul domn Warleggan făcuseră parte din completul de judecată care-l condamnase pe Jim. Demelza se temea de ce avea să urmeze.

Se auzi o bătaie în uşă; îşi opri brusc impulsul de a se scula în picioare când intră camerista.

— A sosit acest pachet, doamnă. Mi s-a spus să vi-l aduc. Mulţumesc, doamnă. Camerista va veni imediat să vă ajute.

Demelza se uită lung la pachet. Pe el scria: Ross Poldark „Esquire” şi deasupra Ross adăugase cu cerneală încă umedă: „Pentru Doamna Demelza Poldark.”

Desfăcu pachetul, scoase o cutie mică, o deschise şi simţi că i se taie respiraţia. Apoi, cu băgare de seamă, ca şi cum s-ar fi temut că se arde, scoase cu două degete o broşă.

— Oh! exclamă ea.

O ridică şi şi-o puse la piept să vadă efectul în oglindă. Rubinul strălucea ca focul şi părea că-i face cu ochiul. Gestul lui Ross era extraordinar. Simţi că i se înmoaie inima. Ochii ei, negri şi înlăcrimaţi de emoţie, o priveau din oglindă. Darul acesta, mai mult ca orice, îi dădea încredere. Cu rochia ei nouă şi broşa aceasta nimeni nu s-ar mai uita de sus la ea. Nici chiar cameristele. Se auzi iar o bătaie în uşă şi intră o altă cameristă. Demelza clipi din ochi şi mototoli în grabă hârtia în care fusese ambalată broşa. Îi părea bine că de data asta venise o cameristă mai în vârstă.

*

Acum era îmbrăcată. Nu era o rochie decentă, era sigură, dar cameristei nu i se părea nimic nepotrivit la ea. Desigur că şi alte femei purtau rochii ca asta; erau la modă; numai că ea nu era obişnuită să poarte aşa ceva.

Semăna cu rochia de după-amiază pe care i-o cumpărase Verity, numai că decolteul era mult mai adânc. Era garnisită cu multe volănaşe, iar mânecile erau bogat împodobite cu dantelă. Nu ştia cum a cumpărat-o Ross. Costase mulţi bani, asta era clar. Cheltuia banii cu ea

ca şi cum ar fi fost grăunţe. Dragul, scumpul ei Ross! Ce bine ar fi petrecut în seara asta dacă moartea lui Jim nu i-ar fi întunecat plăcerea de a le purta!

Camerista tocmai terminase să-i aranjeze părul. Îl coafase frumos, ridicându-l în sus. De la naşterea Juliei nu-l mai tăiase; îl lăsase să crească şi luxul care o înconjura acum, ca soţie a lui Ross, îl făcea să pară şi mai bogat, negru şi lucios cum era. Camerista adusese cutia cu pudră, dar a fost imediat de aceeaşi părere cu Demelza: un păr ca el ei nu trebuia albit cu pudră. Totuşi, insistă când Demelza ezită să se lase machiată. Îi lungi puţin sprâncenele ei negre, o pudră ca să scoată în evidenţă frumuseţea tenului şi îi dădu cu puţin roşu pe buze.

— Vreţi să vă pun şi o aluniţă sau două, doamnă? o întrebă femeia.

— Nu, nu, mulţumesc. Nu-mi plac.

— Dar, doamnă, aşa e moda! Măcar una pe umărul obrazului stâng.

— Dacă crezi că trebuie neapărat…

După ce îşi puse şi broşa, Demelza o întrebă:

— Unde este camera domnişoarei Verity Poldark?

— A doua uşă pe coridor la dreapta, doamnă.

*

Sir Hugh Bodrugan ciocăni uşor capacul tabacherei cu degetele lui păroase.

— Cine-i fata aia care a intrat chiar acum, Nick? Aia cu păr negru şi decolteu frumos. Nu e cu unul din fraţii Poldark?

— N-am mai văzut-o până acum. Grozavă bucăţică!

— Îmi aminteşte de iapa mea Sheba, spuse Sir Hugh. Are aceeaşi privire. Mi-ar plăcea s-o strunesc, zău că da. Nu m-aş da la o parte.

— Enys, dumneata îi cunoşti. Cine e frumuseţea aia cu care a venit domnişoara Verity?

— Soţia căpitanului Poldark, Sir. Sunt căsătoriţi de doi ani.

Sir Hugh îşi încruntă sprâncenele groase încercând să-şi aducă aminte. A gândi nu era punctul lui forte.

— Da, dar nu s-a vorbit că a făcut o mezalianţă, că s-a însurat cu o ţărăncuţă, sau cam aşa ceva?

— Nu ştiu, răspunse Dwight, ţeapăn. Nu locuiam aici pe atunci.

— Poate că ea e, spuse Nick.

— Ei, Doamne! Nu-mi vine să cred! Fete ca asta n-am prea văzut pe aici. Nu pe moşia mea. Ce n-aş da să văd, zău că da! Nu e deloc vulgară, are picioare prea lungi. Hei, Enys, dumneata o cunoşti. Prezintă-mă, te rog.

Demelza coborâse împreună cu Verity, crezând că-l va găsi pe Ross, dar între atâţia invitaţi era imposibil. Un valet se apropie cu o tavă cu băuturi. Luară amândouă câte un pahar cu vin. O domnişoară – o anume Robartes – o monopoliză pe Verity, despărţind-o de Demelza. Lumea începu să-i vorbească şi ea răspundea absentă. Ca întotdeauna, vinul o ajută. Se gândi că Ross n-avusese dreptate să n-o lase să bea la botezul copilei. Avea nevoie de un pahar, mai ales acum ca să-i dea curaj. Îl văzu pe Dwight Enys îndreptându-se spre ea şi îl salută uşurată. Era însoţit de un domn de vârstă mijlocie, îndesat, cu sprâncene stufoase şi nas gros, cu nările pline de păr. Dwight i-l prezentă, era Sir Hugh Bodrugan. Demelza se uită la el cu interes. Privirea pe care i-o aruncă o surprinse. Mai observase acea privire de două ori în ochii unui bărbat: la o petrecere de Crăciun când îl cunoscuse pe John Treneglos şi în seara asta când un bărbat se uitase la ea cum coboară scările.

Respiră adânc înainte de a face o reverenţă.

— Supusul dumneavoastră, doamnă.

— Domnule.

— Vai, doamnă, doctorul Enys îmi spune că sunteţi doamna Poldark şi că locuiţi la Nampara. Suntem vecini de doi ani şi încă nu ne-am cunoscut! Mă grăbesc să repar omisiunea. Sir Hugh făcu semn unui valet: Vin pentru doamna, paharul este gol.

Demelza sorbi din pahar.

— Am auzit adesea despre dumneavoastră, domnule.

— Adevărat? Sir Hugh îşi umflă obrajii. Sper că numai lucruri bune, nu?

— Da, domnule. Am auzit că aveţi fazani prea graşi pentru bieţii braconieri şi nu pot să-i fure.

Sir Hugh începu să râdă.

— Am şi o inimă, doamnă, şi nimeni nu mi-a furat-o încă.

— Poate că o păziţi prea bine, la fel cum vă păziţi şi fazanii.

Observă că Dwight se uită la ea surprins.

— Nu, doamnă, răspunse Sir Hugh făcându-i ochi dulci, nu o păzesc deloc de cei ce ştiu cum s-o fure şi când să o fure.

— Dumnezeule mare, Hughie! se auzi vocea mamei sale vitrege, răsărită ca din pământ lângă ei. Am crezut că ai plecat fără mine, drac împieliţat ce eşti! Unde e trăsura? Nu pot să înot pe jos în toată mizeria asta.

Lady Bodrugan, văduva, care era cu douăzeci de ani mai tânără decât fiul ei vitreg, îşi ridică puţin în silă poalele mantiei de mătase şi se

uită la Demelza măsurând-o de sus până jos.

— Cine e? N-am avut plăcerea, domnişoară.

— E soţia căpitanului Ross de la Nampara Tocmai spuneam că ar fi trebuit să-i invităm într-o seară la o partidă de whist. Aşa cer bunele maniere!

— Mergi la vânătoare, doamnă? întrebă Constance Bodrugan.

— Nu, doamnă. Demelza îşi termină paharul cu vin. Mie mi-e milă de vulpi.

Lady Bodrugan se uită lung la ea.

— Aha! Eşti metodistă, nu? Am mirosit eu! Ia spune, nu eşti fată de miner?

În sinea ei Demelza tremura de o furie aproape nestăpânită.

— Da, doamnă. Tata a fost spânzurat la Bargus şi a atârnat în băţ până l-au mâncat ciorile, şi mama s-a dat cu tâlharii şi a căzut într-o prăpastie.

Sir Hugh începu să râdă în hohote:

— Aşa-ţi trebuie, Connie, dacă-ţi baţi joc de oameni. N-o lua în seamă pe mama mea vitregă, doamnă Poldark, latră la fel ca haita ei de câini, dar nu cu răutate.

— Lua-te-ar naiba, Hugh! Păstrează-ţi scuzele pentru tine când o să ai nevoie de ele. Să nu crezi că dacă…

— Ia uite! se auzi vocea lui John Treneglos care-şi făcu loc printre lume până la ei. De data asta era îmbrăcat elegant, şi faţa lui pistruiată era roşie de băutură. Hugh şi Connie, înţepându-se ca de obicei! Trebuia să-mi dau seama! Şi doamna Demelza, adăugă el cu mirare prefăcută. Ce bine-mi pare să vă văd. Vă rog să-mi acordaţi primul dans, doamnă Demelza.

— Nu se poate, John. Mi l-a promis mie, nu-i aşa? Şi-i făcu cu ochiul.

Demelza mai bău un pahar cu vin. Era prima dată că-l întâlnea pe John Treneglos după cearta cu tatăl ei, la botez, dar el părea că uitase sau se prefăcea numai. Cu coada ochiului o văzu pe Ruth Treneglos făcându-şi drum prin mulţime şi venind spre ei.

— V-am promis al doilea dans, Sir Hugh, spuse ea.

Văzu apărând brusc „privirea aceea” în ochii lui John Treneglos. Se înclină în faţa ei:

— Vă mulţumesc! Abia aştept primul dans.

— Iată-l pe căpitanul Poldark, spuse Dwight cu uşurare în glas.

Demelza se întoarse şi îi văzu pe Ross, Francis şi Elizabeth intrând împreună. Doamne! se gândea ea, cine se cred oamenii ăştia? Ce-şi închipuie? Parcă nici n-ar exista Ross de faţă. Trăsăturile puternice ale

feţei lui aspre şi severe ieşeau şi mai mult în evidenţă în seara asta, iar cicatricea de pe faţă era aproape invizibilă. Nu se uita în direcţia ei. Pe lângă el Francis părea mic, neînsemnat. Culoarea şi forma ochilor îi făceau să pară fraţi, doi fraţi care intrau într-o cameră plină cu o lume ostilă pe care se pregăteau să o înfrunte. Demelza se întrebă dacă şi alţii vedeau la fel, pentru că zgomotul şi discuţiile din cameră se potoliră.

Apoi, George Warleggan îşi făcu apariţia zâmbind suav şi începu să se plimbe printre invitaţi, anunţându-i că e ora opt fără zece.

*

Noaptea era frumoasă şi Demelza îl convinse pe Ross să se ducă pe jos până la sala unde avea loc reuniunea. Distanţa era mică şi dacă umblau cu atenţie nu s-ar fi murdărit. Era multă lume pe stradă, mulţi erau beţi şi Demelza dorea să vadă cum petreceau noaptea cei de o seamă cu ea.

Erau aprinse două focuri în aer liber, unul în arena pentru luptele de cocoşi, situată pe o înălţime deasupra oraşului, altul în High Cross, vizavi de sala de întruniri. Se auzea că vor fi focuri de artificii la Falmouth, dar astfel de rafinamente nu existau la Truro. Din loc în loc, pe străzile înguste, erau atârnate felinare aprinse; luna la pătrar nu apusese încă, astfel încât era lumină peste tot.

Demelza dorea să fie cât mai aproape de Ross. Admiraţia neaşteptată a acelor bărbaţi o surprinsese şi-i făcuse plăcere, dar pentru ea ei nu însemnau nimic. Dorea să fie cu Ross, în compania lui, să-l distreze, să o admire. Nu putea dărâma zidul pe care supărarea şi revolta îl ridicaseră între ei. Nu avea niciun resentiment, dar zidul o împiedica să se apropie de el. Chiar şi grija pentru reuşita societăţii lui fusese uitată. Încercase să-i mulţumească pentru darul lui minunat, dar el nu reacţionase în niciun fel.

O clipă numai privirea i se aprinsese când o văzuse în rochia cea nouă, dar nu reuşise să-l îndepărteze de la gândurile lui.

Ajunseră pe treptele sălii de întrunire şi se opriră să privească. Focul în aer liber ardea puternic în centrul pieţei mici. De jur-împrejur lumea se plimba şi dansa, siluete galbene şi negre în lumina flăcărilor pâlpâitoare. Mai departe, spre dreapta, în dosul ferestrelor, se vedeau bătrâni şi copii care urmăreau scena. La stânga, lumina pătrundea pe străzile liniştite şi se aşternea, albă, mai departe, peste pietrele de mormânt din cimitir. O trăsură şi o lectică traseră la scară. Ross şi Demelza se întoarseră şi intrară în sală.

Capitolul VIII

O reuniune la care lua parte Guvernatorul General al Comitatului era un eveniment de seamă. Guvernatorul era „Omul Regelui”, de la el pornea tot, orice favoare, mare sau mică sau, ca să fie şi mai clar, el numea judecătorii de pace; şi să fii judecător de pace însemna să fii deţinătorul necontestat al puterii locale. În orice împrejurare, la bine sau la rău, el lua hotărâri fără a da socoteală nici Consiliului de Coroană, nici Finanţei Publice. Guvernatorul General era deci omul care trebuia cultivat, măgulit, linguşit.

În seara aceasta se ţineau discursuri, se dansa, se serveau gustări şi băuturi, iar invitaţii se aşezau la mesele de joc. Sala era împodobită cu ghirlande roşii, albe şi albastre şi în spatele platformei pe care se afla orchestra era agăţat, sus pe perete, un portret al regelui George.

Aproape imediat ce sosi, Demelza îl văzu pe Andrew Blamey. Se aşezase într-un colţ de unde putea vedea uşa, şi ea ştia că o aşteaptă pe Verity. Inima începu să-i bată cu putere gândindu-se că Verity era întovărăşită de Francis şi asta ar putea aduce neplăceri.

Stând la Warleggan, aflase cum vor decurge lucrurile, şi uitându-se la invitaţii care soseau, oameni pe care îi cunoscuse în casa lui Warleggan, avu timp să se obişnuiască. Era atât de plăcut şi de reconfortant să-i vadă şi să o salute aceşti oameni pe care-i cunoştea deja. Joan Pascoe îi prezentă un tânăr, un anume Paul Carruthers care era ofiţer de marină. Doctorul şi doamna Choake erau acolo, dar se ţineau la distanţă. Patience Teague o abordă pe neaşteptate. Demelza se simţi flatată mai întâi, apoi începu să bănuiască ceva. Atenţia ei se datora faptului că Demelza făcea parte din grupul lui Warleggan. Apoi, un bărbat gras, palid la faţă, numit Sanson (şi-l amintea pentru că îl văzuse printre mineri şi luase parte la răzmeriţă) se apropie de ea clipind tot timpul şi începu să vorbească cu Ross, spunea că pierduse la cărţi. Fără să bage de seamă cum, se trezi dintr-odată singură.

În jurul ei erau persoane pe care nu le cunoştea sau pe care le cunoştea doar din vedere. Erau acolo Sir Hugh, John Treneglos şi un bărbat, St. John Peter, mai arătos decât ceilalţi şi tânăr. Câţiva vorbeau cu ea şi ea le răspundea absentă, atentă la alte lucruri. Care era Guvernatorul General, cum de ardeau lumânările atât de bine, cum să-l găsească pe Ross, mai era Andrew Blamey în colţul lui, ce flori erau acelea din glastrele mari, cum îi venea rochia, va putea oare să danseze cu coafura asta incomodă? De câteva ori cei din jurul ei râseră şi ea se

întrebă neliniştită dacă cineva făcuse vreo glumă reuşită sau dacă ea se făcuse de râs.

Avea nevoie să bea ceva, asta era sigur. Cele trei pahare cu vin pe care le băuse la Warleggan o făcuseră să se simtă bine, îi dăduseră curaj, dar curajul începu să scadă. Avea nevoie de un pahar cu vin, ca să prindă iar curaj. Deodată se auziră bătând tobele. Rumoarea din sală încetă ca prin minune, lumea se ridică în picioare şi nimeni nu mai mişcă. În acel moment Demelza îşi dădu seama că se intona imnul naţional „God Save the King". Toţi începură să cânte şi vocile răsunau până în tavan. Când muzica încetă, zgomotul inundă iar sala. Cineva îi oferi un scaun între Patience Teague şi Joan Pascoe; începu să-şi facă vânt cu evantaiul pe care i-l împrumutase Verity.

Dwight Enys îi mai prezentă un tânăr, şi ei i se păru că vede în mulţime rochia lui Verity.

Cineva vorbea la capătul celălalt al sălii, dar n-a putut vedea cine, fără să se ridice şi n-a prins decât câteva cuvinte despre „Maiestatea sa" şi „Providenţa Divină" şi „noi toţi supuşii Săi" şi „recunoştinţa noastră". Vocea se auzi urmată de un ropot de aplauze şi de scârţâitul viorilor care se acordau. Câţiva bărbaţi se apropiară. Doreau să o invite să danseze primul menuet. Unde era Ross? Ridică ochii şi încuviinţă uşor din cap uitându-se la St. John Peter. Apoi un bărbat numit Whitworth, frumos dar îmbrăcat caraghios după ultima modă, o invită la al doilea dans. Pe al treilea îl refuză; Ross avea să se întoarcă.

Orchestra începu să cânte iar, însă nimeni nu intră pe parchetul de dans în afară de o singură pereche în vârstă, cu un aer maiestuos, care dansă singură. După câteva minute, orchestra se opri, toată lumea începu să aplaude, apoi se formară perechile pentru dansul următor.

Demelza dansa cu St. John Peter, care observă că expresia partenerei sale se schimbase; nu mai avea aerul absent pe care-l contrazicea conversaţia ei plăcută, atrăgătoare, era uşor încruntată şi pe faţa ei se citea o preocupare. Partenerul se mira că nu reacţionează la vorbele lui de duh. Nu îşi dădea seama că ea avea nevoie de toată concentrarea ca să-şi amintească ce o învăţase doamna Kemp. Curând văzu că se descurcă destul de bine şi, când dansul se termină şi aşteptau să înceapă altul, nu mai avea de ce să se teamă.

Lângă ei se auzi vocea lui Joan Pascoe:

— Nu te-am mai văzut de mult, Dwight. Nu mai vii pe la Truro?

— Sunt foarte ocupat, răspunse Dwight roşindu-se, simţind reproşul din vocea ei. Munca la mină îmi ia mult timp şi sunt multe cazuri interesante în regiune.

— Totuşi, poţi să dormi sau să iei masa la noi când vii să-ţi cumperi medicamentele. Mamei şi tatei le-ar face plăcere să te vadă.

— Mulţumesc, spuse el. Mulţumesc, Joan. Am să vin neapărat.

Perechile se separară şi dansul continuă.

— …George pare să se bucure de simpatie în seara asta, spuse St. John Peter făcând un semn cu capul în direcţia portretului regelui. Îmi amintesc criticile şi atacurile la adresa lui cu ocazia războiului împotriva Americii.

— Câţi ani are?

— Cine?

— Regele.

— O, vreo cincizeci de ani, cred.

— Mă întreb cine se crede că este regele ăsta nebun, spuse ea. Ar fi cam ciudat dacă s-ar crede regele Angliei.

St. John Peter începu să râdă:

— Ştiţi că suntem veri, doamnă?

— Cine, dumneata cu regele?

— Nu. Dumneata şi cu mine. Bunica lui Ross şi bunicul meu erau fraţi.

— Dar bunica lui Ross nu era bunica mea.

— Nu. Suntem veri prin alianţă. E şi mai plăcut aşa, nu credeţi?

— Ba da, răspunse Demelza cu un aer absent.

Se despărţiră iar.

— …N-ar fi trebuit să vii aici în seara asta, Andrew, spuse Verity. Lumea ne-a văzut împreună. Într-o zi, două se va afla în tot districtul.

— Asta am şi vrut. Ce rost are să ne ascundem, draga mea? Să facem faţă situaţiei cu curaj, amândoi împreună.

— Dar mi-e frică de Francis. Dacă ne vede acum s-ar putea să facă scandal. E pus pe ceartă.

— Cât o să mai aşteptăm ca să-i treacă? Nu ne poate împiedica. E posibil să nici nu se mai opună acum. S-a maturizat, nu mai e tânărul bătăios de altădată. Nu mai putem continua să ne întâlnim în secret. Nu e nimic ruşinos în dragostea noastră. De ce să fie interpretată greşit, denaturată, din cauza greşelii mele pentru care am plătit cu vârf şi îndesat? Vreau să vorbesc cu el chiar în seara asta.

— Nu, nu acum, nu în seara asta, Andrew. Am o presimţire rea… Simt că…

Flautul, oboiul şi viorile cântau un vechi menuet italian, plin de graţie şi fineţe. Acordurile melodiei, suave şi neforţate ajungeau până în colţurile îndepărtate ale sălii, pătrundeau mai departe în încăperile

unde se serveau gustări şi băuturi, în saloanele unde lumea se odihnea, până în sala unde erau mesele de joc.

...Când s-au întâlnit la uşă Sanson i-a spus:

— De-abia aşteptam să mai joc cu dumneavoastră, domnule căpitan. Rar găseşti un jucător bun şi e o plăcere să ai ca partener un expert.

— Mulţumesc, dar nu doresc să joc în seara asta, îi spusese Ross.

— Mă dezamăgiţi, căpitane Poldark. Rândul trecut aţi câştigat şi eu am pierdut. De-abia aşteptam să-mi iau revanşa. Mă dezamăgiţi, a mai adăugat el apăsat.

— Sunt aici ca să-mi însoţesc nevasta. N-am intenţia să-mi petrec seara în sala de joc.

— Care e soţia dumneavoastră? Mi-ar face plăcere să o cunosc.

Ross o căută din ochii, dar Demelza era în mijlocul unui grup.

— E acolo!

— Se află în centrul atenţiei, aş spune. Aş propune o partidă, pentru început, până se mai încălzeşte jocul.

Ross o zări pe doamna Teague într-o rochie uluitoare, de voal verde deschis, cu galben, garnisită cu frunzuliţe verzi din metal subţire şi cu paiete aurii. Cu ea era mama lui Elizabeth, doamna Chynoweth, pe care Ross o detesta. În acel moment sosi George Warleggan, însoţit de Francis şi Elizabeth.

— Ah, Sanson, zise el, nu-i nicio plăcere să dansezi în înghesuiala asta. Ai o masă liberă?

— Am rezervat locuri. Dar se vor ocupa, dacă nu ne grăbim. Insistam pe lângă căpitanul Poldark să vină cu noi.

— Vino, spuse George, cu Francis vom fi tocmai patru.

— Căpitanul Poldark n-are poftă în seara asta, spuse Sanson. Am pierdut şaizeci de guinee şi speram să-mi iau revanşa.

— Sau să mai pierzi şaizeci de guinee! Hai, Ross, nu poţi să-i refuzi revanşa. Francis de-abia aşteaptă să înceapă. Nu ne strica partida.

Era prea multă lume, oameni de felul celor care-l trimiseseră pe Jim la închisoare. Fardaţi şi pudraţi, gătiţi, cu tocuri înalte, făcându-şi vânt cu evantaiele sau ciocnind cu degetele în tabachere, oameni cu titluri, oameni care umblau după titluri, unii cu slujbe bune, alţii care umblau după slujbe, moşieri, mici proprietari de pământ, feţe bisericeşti cu parohii bogate, fabricanţi de bere, aurari, negustori, proprietari de vase, bancheri. Oameni din clasa lui. Oameni pe care îi dispreţuia.

Se întoarse spre Sanson:

— Ce vrei? Ce vrei să joci?

— ...Unde e Francis? întrebă iritată doamna Chynoweth puţin mai

târziu. A început dansul şi tu nu dansezi, Elizabeth. Nu e bine, nu e bine deloc! Ar trebui să fie aici, măcar la început, pentru primul dans cu soţia lui. O să-nceapă lumea să vorbească. Du-te şi vezi unde e, Jonathan.

— Da, scumpa mea.

— Stai jos, tată, spuse Elizabeth. Francis e la joc de cărţi cu Ross şi George. I-am văzut intrând în sala de joc. N-o să vină. Lasă-l în pace.

— Nu e bine. Nu e bine deloc. Şi, dacă Francis nu vine, de ce i-ai refuzat pe doctorul Enys şi pe ceilalţi? Eşti prea tânără să sprijini pereţii toată seara. E prima reuniune la care vii după atâţia ani, şi pierzi timpul degeaba.

Doamna Chynoweth agită puternic evantaiul pentru a-şi arăta nemulţumirea. În ultimii ani se schimbase mult. Era încă frumoasă la nunta lui Elizabeth, dar boala şi tratamentul doctorilor îi atacaseră un ochi; nu mai vedea cu el, iar faţa îi era umflată şi marcată de boală. Era profund dezamăgită de căsătoria fiicei sale, Elizabeth, care se dovedise un eşec, la fel ca şi propria ei căsătorie, poate şi mai rău, din moment ce Jonathan nu îndrăznise niciodată să aibă vreo legătură cu altă femeie; nu făcuse altceva în douăzeci şi şase de ani decât să-şi piardă treptat toată averea.

— Elizabeth, spuse George Warleggan apropiindu-se brusc de ele, acordă-mi onoarea celui de al doilea dans.

Ea ridică privirile spre el şi zâmbi:

— Ţi-am promis primul dans, dar ai fost prea ocupat cu cărţile.

— Nu, i-am instalat pe ceilalţi la o masă. M-am grăbit să vin la timp pentru al doilea. Doamnă Chynoweth, adăugă el înclinându-se adânc în faţa ei, arătaţi minunat în seara asta. Faceţi însă rău că staţi lângă Elizabeth, care e foarte frumoasă, dar vă jur că scaunul ei nu va rămâne neocupat când va veni cu mine la dans.

Doamna Chynoweth se ruşina ca o ingenuă căreia i se face primul compliment, iar când dansatorii începură să formeze cuplurile şi Elizabeth plecă, oftă adânc.

— Ce păcat, Jonathan!

— Ce spui, draga mea?

— Ce păcat că ne-am grăbit să o măritǎm cu unul din verii Poldark. Ce partidă bună ar fi făcut dacă-l lua pe George.

— E un parvenit, spuse Jonathan, mângâindu-şi barba rară. N-are clasă.

— Se pune prea mult preţ pe origine, spuse soţia lui enervată. Era tentată să spună că şi ea făcuse greşeala asta. E suficient o generaţie ca

să capeţi distincţie, Jonathan. S-au schimbat timpurile. Averea contează!

Demelza îşi recăpătase siguranţa, dar avea gura uscată.

— Sunteţi preot? întrebă ea nedumerită uitându-se la îmbrăcămintea partenerului ei: haină la două rânduri, vestă brodată de un galben-verzui, pantaloni de mătase cafenie şi ciorapi în dungi: N-aş fi crezut!

Proaspătul paroh de la St. Tudy şi St. Wen o strânse de mână.

— De ce nu?

— Cel pe care-l cunosc eu de la Grambler poartă haine peticite şi perucă de paie.

— Oh! exclamă tânărul preot cu dispreţ, trebuie să fie vreun biet popă mărunt care-i ţine locul preotului paroh.

— Dumneata ce eşti? Episcop?

Whitworth se înclină adânc.

— Nu, doamnă, nu încă. Dar cu ajutorul dumneavoastră, o să fiu curând.

— Nu ştiam că preoţii dansează.

— E un talent pe care unii dintre noi îl au, doamnă.

— Ca urşii? întrebă ea privindu-l.

Whitworth izbucni în râs:

— Da, doamnă, dar ştim şi să strângem în braţe.

— Oh, mă înspăimântaţi!

Se înclină prefăcându-se că o trec fiorii.

Ochii tânărului se aprinseră. De-abia aştepta să ajungă iar faţă în faţă cu ea ca să continue conversaţia.

...George şi Elizabeth dansau în tăcere, ca doi oameni manieraţi. George începu să vorbească:

— Elizabeth, eşti fermecătoare în rochia asta. Ce n-aş da să fiu poet sau pictor! Ce culoare pură, ce linie perfectă!

Elizabeth îi zâmbi mai cald decât o făcuse vreodată. Se gândea la Geoffrey Charles care rămăsese acasă, la Trenwith, fără grija ei protectoare, dar cuvintele lui George o readuseră în prezent.

— Zău, George, eşti prea amabil. Aş lua mai în serios complimentele tale, dacă n-ar fi exagerate.

— Exagerate? Draga mea, niciodată nu fac complimente exagerate. Cum aş putea exagera faţă de tine, pe care te admir şi te respect?

— Atunci, nu eşti sincer, spuse ea. Nu eşti sincer când îi faci complimente mamei, sărmana.

George se uită la părinţii ei, care şedeau pe scaune la perete. Nimeni

nu ocupase scaunul de pe care se ridicase Elizabeth.

— Mărturisesc că nu am fost sincer. Dar am faţă de ea respectul pe care e normal să-l am faţă de mama ta şi o compătimesc. A fost o frumuseţe, a fost obişnuită să fie admirată. Cum trebuie să se simtă acum când nimeni nu se mai uită la ea decât cu priviri compătimitoare?

Elizabeth se uită repede la partenerul ei. Nu-l auzise niciodată spunând ceva atât de emoţionant.

— Eşti foarte bun şi amabil, George, spuse ea încet. Întotdeauna ai fost aşa. Mă tem că nu prea te răsplătesc pentru… pentru interesul pe care mi-l porţi. Sunt destul de plictisitoare în ultimul timp.

— Mă răsplăteşti cu prietenia şi încrederea ta. Cât despre faptul că ai fi plictisitoare… cum poate fi plictisitor cineva pe care-l preţuieşti? Eşti singură, de acord. Stai prea mult singură la Trenwith. Copilul tău e mare acum; ar trebui să vii mai des la Truro. Vino cu Francis dacă…

— Să vin cu Francis, ca să înceapă iar să joace cărţi? Singura răsplată pe care o am de pe urma închiderii minei Grambler e că stă mai mult cu familia acasă şi mai rar la masa verde.

George tăcu un timp. Greşise aici.

— Cum se poartă Francis acum că stă acasă?

Elizabeth îşi muşcă buzele.

— Am casa mea, copilul meu. Geoffrey Charles n-a împlinit încă cinci ani. E un copil delicat şi are încă nevoie de îngrijire.

— Ei bine, promite-mi cel puţin că vei mai veni să stai la noi, în oraş sau la Cardew. La rândul meu promit să nu-l încurajez pe Francis să mai joace cărţi. De fapt, dacă vrei, n-am să mai joc cărţi cu el.

— Dar acum joacă, George.

— Ştiu, draga mea. Regret, dar nu l-am putut opri.

Capitolul IX

În sala unde se aflau-mesele de joc erau şanse de pierdut banii.

Patru mese erau ocupate. La una se juca „faraon”[13], la alta basset, la celelalte două whist. Francis juca întotdeauna „faraon” dar, când a intrat în sală, prima persoană pe care a văzut-o a fost Margaret Cartland aşezându-se la masa de joc cu noul ei prieten, numit Vosper. Se întoarse spre el şi-i făcu cu mâna, bine dispusă şi ironică, dar Francis se înclină, trecu mai departe şi se aşeză la o masă de whist, ignorând

[13] Joc de cărţi de origine franceză (n. tr.).

cele patru locuri reţinute de Sanson. Ross, care nu avea nicio preferinţă, îl urmă. Se aşezară împreună cu Sanson. George Warleggan vorbea cu un domn îmbrăcat în negru, lângă uşă. Se apropie de cei trei aşezaţi la masă şi le spuse că cedează locul său pentru unul din domnii care veniseră înaintea lui. Desigur, îl cunoşteau toţi pe doctorul Halse.

La Warleggan acasă, Ross îl evitase. Era invitat acolo şi nu voia să provoace scandal, dar având proaspete în minte cele întâmplate la Launceston, vederea acestui preot – om învăţat şi judecător în acelaşi timp, care, prezent în completul de judecată era responsabil de condamnarea lui Jim – îi producea o senzaţie de silă.

Când doctorul Halse văzu cine era la masă, ezită un moment, apoi se aşeză în faţa morarului. Ross nu rosti un cu vânt.

— Ei, spuse Francis nerăbdător, pe ce miză jucăm?

— O guinee, propuse Sanson. Altfel e greu să schimbăm banii. Sunteţi de acord?

— E mai mare decât miza la care joc eu de obicei, spuse doctorul Halse, cu nasul în batista parfumată. Riscul e prea mare şi jocul n-ar mai fi plăcut.

— Poate că preferaţi să jucaţi la altă masă, spuse Ross.

Sugestia nu-i plăcu temerarului doctor.

— Nu, spuse el pe nas. Nu cred c-am să mă mut. Am fost primul aici şi aici vreau să rămân.

— Oh, să nu începem cu discuţii, spuse Francis. Să zicem pe o jumătate de guinee şi gata.

Polly Choake băgă capul pe uşă, dar se retrase.

— Ce s-a întâmplat cu cei doi veri Poldark? îi şopti ea doamnei Teague. Au venit aici ca doi tigri urmărindu-şi prada. Nu s-au uitat nici în dreapta, nici în stânga şi-au intrat direct în sala de joc. Nici n-au aşteptat măcar discursul Guvernatorului General. Stau acolo încruntaţi şi joacă mereu ca şi cum ar fi intrat diavolul în ei.

Doamna Teague îi aruncă pe sub pleoapele încreţite o privire plină de înţeles.

— Cum? Nu ştii nimic despre Francis? Femeia aia l-a părăsit după ce şi-a cheltuit banii cu ea. Cât despre Ross, la ce să te aştepţi? Sigur că regretă amar că s-a însurat cu târâtura aia de rând care se face de râs în aşa hal în seara asta. Nu m-ar surprinde dacă el s-ar lua de băutură.

Polly Choake se uită prin sală. Nu observase că Demelza s-ar fi făcut de râs, dar îşi însuşi pe loc părerea doamnei Teague, fiind întru totul de acord cu ea.

— E ruşinos cum se poartă unele femei măritate. Cum se pot expune

aşa, în văzul tuturor? Şi desigur bărbaţii le încurajează. Sunt mulţumită că doctorul e mai presus de aşa ceva.

— Cine e tânăra care dansează cu fiul dumneavoastră, Lady Whitworth? întrebă distinsa doamnă Maria Agar, uitându-se prin lornetă.

— Nu ştiu sigur. Nu mi-a fost prezentată.

— E foarte frumoasă, nu credeţi? Mă întreb dacă e londoneză.

— E posibil. William are mulţi prieteni acolo.

— Am observat că dansează altfel, mai... cum să spun... mai săltăreţ, cu mai mult ritm. Oare aşa e moda acum?

— Fără îndoială. Se spune că la Bath lumea ia mereu lecţii de dans ca să fie în pas cu moda.

— Mă întreb cine o însoţeşte, cu cine a venit?

— N-am idee, spuse Lady Whitworth, ştiind foarte bine că făcea parte din societatea lui Warleggan, dar păstrând informaţia pentru ea până avea să se simtă pe teren mai sigur.

Se termină şi al doilea dans. Demelza privi în jur căutându-l pe Ross, dar nu văzu decât străini. Erau atâţia bărbaţi care păreau că vor să o invite la al treilea dans, încât crezu că e mare criză de femei. Pofta de a bea ceva învinse bunele maniere şi spuse că îi e sete. Imediat apăru un număr impresionant de pahare cu băutură. Alese cu oarecare afectare un pahar cu vin alb şi promise al treilea dans unui domn numit William Hick. Când orchestra începu să cânte, îşi dădu seama că era primul dans popular. I-l promisese lui John Treneglos care, clătinându-se, venea spre ea să o invite. Urmă un schimb de cuvinte între el şi William Hick şi Treneglos făcu un gest ameninţător ca şi cum ar fi vrut să-l gonească.

— Vai de mine, spuse Demelza, în timp ce John o conducea, de ce mârâi aşa la orice fleac? N-am ştiut că sunt atâţia bărbaţi fioroşi pe aici.

— Tinerel obraznic, spuse Treneglos. Parvenit!

— Cine? Cred că nu eu!

— Nu, floricică. Nu tu. Tânărul Hick. Filfizonii ăştia de la oraş îşi închipuie că pot pătrunde oriunde dacă fac pe grozavii. S-a înşelat. O să vadă el ce păţeşte, dacă o să mai încerce să facă pe grozavul în grajdurile mele.

— Asta nu-mi prea place, domnule! Chiar aici la bal trebuie să fim tratate ca şi cum am fi iepe de ţinut în grajd? De ce nu în coteţe de câini atunci? Ca să ne puteţi numi căţele, cum credeţi de fapt că suntem.

Treneglos se înseninã la faţă şi începu să râdă în hohote. Toată lumea din jur îi privea. Ruth Treneglos, care dansa cu doctorul Choake,

le aruncă o privire veninoasă.

— Nu, fetiţo, mai fac şi excepţiile la regulă, deşi trebuie să mărturisesc că li se potriveşte multora.

— Şi unde ţii floricelele şi fetiţele? îl întrebă ea. În grădină, sau le prinzi cu ace pe foi de hârtie ca pe fluturi?

— Le îngrijesc şi le hrănesc şi le strâng la piept, draga mea, le strâng la piept.

Ea oftă. Vinul începuse să-şi piardă efectul.

— Nu cred că e plăcut pentru ele.

— Nu s-a plâns niciuna până acum. Cunoşti proverbul: „La stup de miere, roi de muşte”.

— Am crezut că muştele sunt mai fricoase şi mai sperioase.

— S-ar putea să fie aşa pe la Illuggan, dar la noi la Mingoose au curaj.

— Eu nu locuiesc nici la Illuggan, nici la Mingoose. La Nampara, unde trăiesc eu, avem alte obiceiuri, alte purtări.

— Şi care sunt astea, mă rog?

— Oh, astea nu se învaţă decât dacă te străduieşti mult.

— Da? Ei bine, le-aş învăţa şi eu. Vrei să-mi fii profesor?

Demelza se uită la el, ridicând din sprâncene:

— N-aş îndrăzni. Mi s-a spus că sunteţi un maestru.

…Cât a durat dansul, Verity şi Blamey au stat de vorbă în sala unde se afla bufetul.

— Nu ne împiedică nimeni, începu Blamey. S-ar putea să fie câţiva care n-au uitat şi nu vor uita. Dar asta nu înseamnă mare lucru pe lângă cei mulţi, care au uitat sau care n-au ştiut nicio iotă. Între noi doi nu mai există motiv de supărare. Trebuie numai să te hotărăşti. Am o locuinţă bună în centrul oraşului, la Falmouth. E bine plasată şi confortabilă. Putem să ne instalăm acolo până găsim ceva mai bun. Poate că acum cinci ani n-aş fi putut, dar acum îţi pot oferi o viaţă îmbelşugată, îţi pot satisface orice dorinţă, lux…

— Nu am nevoie de lux, Andrew. M-aş fi căsătorit oricând cu tine; aş fi muncit şi aş fi trăit într-o casă oricât de mică. Nu asta a fost piedica. Aş fi fericită şi mândră să-mi împart viaţa cu tine. M-am gândit întotdeauna că am putea întemeia un cămin adevărat, cum n-ai mai avut până acum. Încă mai doresc să…

— Draga mea, asta am dorit să aud.

— Da, dar ascultă-mă până la sfârşit. Nu am nevoie de lux, de bogăţie. Doresc să am conştiinţa împăcată. Legătura noastră s-a destrămat din cauza familiei mele, care s-a opus. Tata şi Francis. Poate

că-i vei ierta, sau poate că nu. Tata a murit. Nu e plăcut să simt că mă împotrivesc voinţei lui, că nu-i îndeplinesc dorinţa cea mai arzătoare. Dar cred că până la urmă m-aş împăca cu asta. Simt că... m-ar înţelege şi m-ar ierta. Cu Francis lucrurile stau altfel.

— De aceea vreau să stau de vorbă cu el.

— Nu acum, nu în seara asta, Andrew. Dragul meu, ştiu ce simţi, dar încearcă să ai răbdare. Francis e cu doi ani mai mic ca mine. Îl ştiu de când abia începuse să meargă. Mama a murit când eu aveam paisprezece ani şi el doisprezece. A fost răsfăţat toată viaţa. Toanele lui mă supără de multe ori, dar îl iubesc... Chiar când greşeşte. E încăpăţânat, repezit, impulsiv dar... încântător. Ştiu că are umor, un umor al lui, cam sucit, poate să-şi bată joc şi de el însuşi când vrea. Ştiu că e generos, că poate să ofere banii de care are el mare nevoie. Ştiu că are curaj când e nevoie de curaj. Seamănă atât de mult cu mama în toate. Toţi anii ăştia l-am urmărit şi i-am observat trăsăturile de care îţi vorbesc. De aceea cred că mă înţelegi când îţi spun că vreau să-şi dea bucuros consimţământul la căsătoria noastră. Nu vreau să mă cert cu el şi să creez o prăpastie între noi. Mai ales acum când are atâtea neplăceri. Ai încredere, mai aşteaptă puţin! Vreau să găsesc momentul potrivit ca să-i vorbesc; când vom fi singuri şi nu ne va întrerupe nimeni.

Blamey se uită în ochii ei. Se mişcă neliniştit.

— Am încredere, sigur că am încredere în tine. Asta e de la sine înţeles. Dar lucrurile nu se pot amâna la infinit. Trebuie să mergem înainte. Odată ce am pornit, nu ne vom mai putea opri. Ne-am întâlnit de câteva ori şi întâlnirile noastre n-au trecut neobservate. Ştii că unul din camarazii mei, un căpitan din Falmouth a aflat că mă întâlnesc cu o femeie la Truro? Ăsta e unul din motivele pentru care am venit aici în seara asta. Nu e cinstit să te expun privirilor viclene şi limbilor ascuţite. Dacă nu-i spui tu lui Francis, o să-i spună altcineva.

— Aş dori să pleci acum, Andrew, murmură ea. Simt că se va întâmpla ceva neplăcut dacă vă întâlniţi aici.

...În sala de joc Ross şi Francis câştigaseră cinci guinee de la partenerii cu care jucau.

— Nu mi-aţi răspuns la culoare, domnule doctor, spuse Sanson, prizând tutun. Dacă mi-aţi fi răspuns, am fi salvat jocul şi partida.

— N-am avut decât două atuuri, replică Halse grav. Şi nicio suită de etalat dacă ni s-ar fi răspuns la culoare.

— Dar eu am avut cinci atuuri, spuse Sanson şi o suită perfectă de pici. Un principiu elementar cere să răspunzi la culoarea partenerului,

domnule.

— Mulţumesc, spuse Halse, cunosc principiile elementare.

— Nimeni nu pune la îndoială faptul că partenerul dumitale cunoaşte toate principiile ca pe degete, îi spuse Ross lui Sanson. Din nefericire, nu le foloseşte.

Doctorul Halse îşi scoase punga cu bani.

— S-ar putea spune acelaşi lucru despre manierele dumitale, Poldark. Ignoranţa, care e singura scuză posibilă, nu poate fi invocată de dumneata. M-ai ofensat pe gratis de mai multe ori. Nu pot să cred decât că purtarea dumitale jignitoare se datorează vieţii pe care o duci.

— Jignitoare? Ce să spunem atunci despre un judecător de pace care îmbină în persoana lui toate virtuţile profesiunii, cu excepţia poate a păcii şi dreptăţii. Mă nedreptăţiţi, domnule!

Halse se albi la faţă. Numără cinci monede de aur şi se ridică.

— Ţi-aş putea spune, Poldark, că atitudinea dumitale insultătoare nu-ţi va servi la nimic. Fără îndoială că oamenii de rând cu care ai relaţii te fac să nu-ţi mai dai seama de felul cum se vorbeşte într-o societate aleasă. Nu te condamn, mai curând mi-e milă de dumneata.

— Sunt de acord, spuse Ross, că văd lucrurile acum din altă perspectivă. Ar trebui şi dumneata să cunoşti astfel de oameni, să te amesteci printre ei. Te-ar face să vezi mai bine ce se întâmplă. Ţi-ar lărgi perspectiva. Eu consider că o astfel de experienţă ascute şi mirosul.

Mai ascultau şi alţii schimbul lor de cuvinte. Francis mormăi ceva şi vârî banii în buzunar.

— În seara asta eşti cam drastic, Ross. Stai jos, Halse. Ce rost mai are viaţa, dacă nu joci? Aşază-te şi taie cărţile.

— Nu vreau să mai joc la masa asta, spuse preotul.

Ross se uită la el:

— Aţi intrat vreodată într-o închisoare, domnule doctor Halse? E surprinzător ce duhoare pot exala treizeci, patruzeci de făpturi ale Domnului – presupun că sunt făpturi ale Domnului, căci mă refer aici la părerea unui expert în materie – când sunt închise săptămâni întregi într-o clădire mică de piatră, fără scurgere, fără apă, fără îngrijire. Duhoarea asta devine un fel de hrană, hrană pentru suflet, mă înţelegeţi dumneavoastră.

— Purtarea dumitale la Launceston n-a rămas neobservată, răspunse fioros doctorul Halse, ca un câine gata să se repeadă. O să-i acordăm şi noi toată atenţia cuvenită. În curând va avea loc o adunare a judecătorilor şi eu sunt unul din ei, şi vom hotărî…

— Să le spuneţi din partea mea, zise Ross, că am dovedit mai multă răbdare, sau indulgenţă dacă vreţi, ca să stau la masă cu unul dintre ei fără să-i sparg capul, decât ar dovedi ei dacă ar da drumul la toţi puşcăriaşii din închisorile din Cornwall care colcăie de murdărie şi boli.

— Să fii sigur că vor avea din partea mea un raport complet asupra grosolăniei şi vulgarităţii dumitale, se răsti doctorul Halse. Toţi cei prezenţi în cameră ascultau. Şi fii tot atât de sigur că dacă n-aş purta haina pe care o port te-aş provoca la duel pentru tot ce mi-ai spus.

Ross se ridică încet de la masă:

— Spune-le colegilor dumitale că mi-ar face mare plăcere să mă întâlnesc cu oricare dintre ei dacă-mi pot acorda câteva clipe din timpul lor preţios, în caz că înaltele lor funcţii şi îndatoririle lor sfinte nu-i împiedică.

— Tinerel beţivan şi obraznic!

Preotul se întoarse brusc şi părăsi camera.

Peste cei de faţă se aşternu un moment de tăcere. Apoi Margaret Cartland izbucni într-un hohot de râs molipsitor.

— Bravo, Sfinţiei sale! Biserica să-şi vadă de ale ei şi să le lase pentru noi pe celelalte! De când sunt n-am mai văzut asemenea ceartă la un joc de cărţi. Ce-a făcut? Te-a lăsat cu jocul neterminat?

Ross se aşeză în faţa ei la masa unde se juca „faraon” şi spuse:

— Vezi-ţi de joc, bancherule.

Margaret aruncă o privire, îndrăzneaţă şi impertinentă prin cameră.

— Hai! zise Margaret adresându-se lui Francis, urmează exemplul vărului dumitale. Mizează pe Regină. Mai ales în seara asta, când trebuie să fim patrioţi.

— Mulţumesc, zise Francis, uitându-se în ochii ei. Am învăţat să nu mizez niciodată pe femei. Aici e un aer înăbuşitor, am să ies afară să respir.

S-a mai dansat un moment, iar în sala unde se serveau răcoritoarele Verity reuşi în cele din urmă să-l determine pe Andrew Blamey să plece. Izbutise să-l convingă, promiţându-i că va vorbi cu Francis în cursul săptămânii. Puţin cam imprudentă, poate pentru că simţea nevoia să-i dovedească sinceritatea ei, îl conduse spre ieşire, pe marginea parchetului de dans, evitând cu grijă sala de joc, până când ajunseră la intrarea principală. Un valet le deschise şi ieşiră. Urcând scările, dinspre stradă, apăru Francis.

Capitolul X

Demelza începea să se simtă ca un îmblânzitor de lei care îşi dresează animalele şi vede deodată că nu le mai poate stăpâni. Nu ştia ce să facă: să-i înfrunte sau să fugă să se pună în siguranţă. Pe cei mai mici putea să-i stăpânească foarte bine: bărbaţi ca Whitworth, William Hick şi St. John Peter. Dar leii cei mari, ca John Treneglos, şi cei bătrâni, ca Sir Hugh Bodrugan erau mai greu de stăpânit. Câteva pahare cu vin îi dăduseră curaj, venind în ajutor isteţimii ei înnăscute, dar şi resursele ei aveau o limită şi era mulţumită că se afla într-o sală publică, unde nu puteau să mârâie la ea pe faţă. Ar fi trecut-o toate sudorile dacă aşa ar fi fost felul ei.

Sublocotenentul Carruthers, pe care i-l prezentase Joan Pascoe, venise şi el să îngroaşe rândurile. Apăruse şi un tânăr, un anume Robert Bodrugan, dar fusese trimis la plimbare de părosul lui unchi. Conversaţia nu lâncezea deloc. I se puneau tot felul de întrebări şi răspundea pe loc, oricui, fără alegere. Era deşteaptă şi amuzantă; râdeau la mai toate replicile ei. Într-un fel era amuzant şi pentru ea, dar i-ar fi plăcut să nu întreacă măsura. Din când în când se înălţa ca să privească peste umărul cuiva, căutându-l din ochi pe Ross.

Atunci o zări pe Verity intrând în sala de bal, venind de afară. Îşi dădu seama pe loc că ceva nu era în regulă.

O clipă mai târziu o pierdu din ochi; dispăruse printre dansatorii care formau perechile pentru o gavotă. Demelza se ridică.

— Nu, nu, spuse ea câtorva domni care o invitau, şi încercă să treacă printre ei.

Se dădură respectuoşi la o parte făcându-i loc. Se uită prin sală.

— Hai vino, doamnă, spuse Sir Hugh, care se apropiase, dar ea trecu mai departe fără să-i răspundă.

Verity se îndrepta repede spre camera de toaletă a doamnelor. Demelza se luă după ea, traversând singură sala, cu pasul ei sigur şi cu o încredere în sine de care nu s-ar fi crezut în stare cu o oră înainte.

Aproape o ajunse din urmă pe Verity, când drumul îi fu barat de Patience Teague, de sora ei Ruth Treneglos şi de încă două doamne.

— Doamnă Demelza, permiteţi-mi să vi le prezint pe două dintre prietenele mele care ar dori să vă cunoască. Lady Whitworth şi doamna Maria Agar. Doamna Poldark.

— Încântată, spuse Demelza, oprindu-se un moment să se uite precaută la Ruth, şi făcând o reverenţă doamnelor aşa cum o învăţase doamna Kemp. Simţi o bruscă antipatie pentru Lady Whitworth, dar îi plăcu doamna Agar.

— Draga mea copilă, spuse Lady Whitworth, de când a început balul, îţi admirăm rochia. E remarcabilă. Am crezut că ai cumpărat-o de la Londra, până când ne-a asigurat doamna Treneglos că nu e aşa.

— Nu rochia contează, spuse doamna Agar, ci felul cum e purtată.

— O, mulţumesc doamnă, spuse Demelza cu căldură. Vă mulţumesc, doamnă. Sunt încântată că vă place. Sunteţi prea bună, mult prea bună! Şi acum, vă rog să mă iertaţi, dar mă grăbesc să o găsesc pe vara mea. Dacă-mi permiteţi…

— Apropo, dragă, ce mai face tatăl dumitale, o întrebă Ruth şi începu să chicotească. Nu l-am mai văzut de la botez.

— Nu, doamnă. Îmi pare rău, dar tata e foarte pretenţios, îşi alege cu grijă cunoştinţele.

Se înclină puţin în faţa doamnelor şi plecă repede de lângă ele. Apoi intră în camera de toaletă a doamnelor.

Acolo se aflau două cameriste şi trei doamne şi maldăre de pelerine şi şaluri. Verity stătea în faţa oglinzii, nu se uita în oglindă, ci se uita la măsuţa din faţa ei şi făcea ceva cu mâinile.

Demelza se duse drept la ea. Verity îşi sfâşia în bucăţi batista de dantelă.

— Verity. Ce este? Ce s-a întâmplat?

Verity clătină din cap fără să scoată o vorbă. Demelza se uită în jur. Celelalte femei nu observaseră nimic. Începu să vorbească despre orice îi trecu prin minte, uitându-se tot timpul la buzele lui Verity care tremurau fără încetare. O doamnă ieşi, apoi şi cealaltă. Demelza o forţă pe Verity să se aşeze pe un scaun.

— Acum spune-mi, îi şopti ea. Ce este? S-au întâlnit? Mi-era teamă că or să se întâlnească.

În disperarea ei, Verity clătină iar din cap şi părul ei, greu de stăpânit ca puful de scaiete, începu să se desfacă. Încă trei doamne intrară în cameră sporovăind. Demelza veni repede în spatele scaunului pe care şedea Verity şi-i spuse:

— Să-ţi aranjez puţin părul. Din cauza dansului acele se desprind. Stai liniştită, ţi-l aranjez într-o clipă. Ce cald e aici! Mă doare mâna de cât mi-am făcut vânt cu evantaiul.

Continuă să vorbească, scoţând acele din păr, punându-le la loc şi, când Verity începea să tremure, îi punea mâinile ei reci şi sigure (în ciuda vinului de Porto) pe frunte până când se liniştea.

— Nu mai pot să trec încă o dată prin ce am trecut, spuse Verity în şoaptă. Nu mai pot. Ştiu că aşa se va întâmpla, dar acum nu mai pot suporta. Nu… nu mai pot înfrunta.

— Şi de ce ar trebui să suporţi? întrebă Demelza. Ce s-a întâmplat?

— S-au întâlnit când pleca. În capul scărilor. Ştiam că aşa se va întâmpla în seara asta. Am tot aşteptat o ocazie ca să-i vorbesc, dar Francis n-a fost în apele lui toată săptămână. S-au certat iar, groaznic. Andrew a încercat să fie împăciuitor, dar nu te puteai înţelege cu Francis. L-a lovit pe Andrew. Am crezut că Andrew o să-l omoare. Dar nu, s-a uitat numai la Francis – am simţit că dispreţul cu care-l privea mi se adresa şi mie…

— Oh, nu vorbi aşa!

— Da, spuse Verity. Aşa am simţit. Pentru că am vrut să am tot, să păstrez şi afecţiunea lui Francis, şi dragostea lui Andrew şi mi-a fost frică să-i spun lui Francis. Dacă i-aş fi spus dinainte, asta nu s-ar fi întâmplat niciodată, nu în felul ăsta. Nu mi-a fost frică să-mi arăt deschis sentimentele. Am fost… timidă. Cred că e singura slăbiciune pe care Andrew nu o poate suporta…

— N-ai dreptate, Verity. Nimic nu are importanţă, dacă vă iubiţi aşa cum vă iubiţi voi…

— A plecat. Fără o privire, fără un cuvânt pentru mine. A fost mai rău ca rândul trecut. Ştiu că n-am să-l mai văd niciodată…

*

În sala unde erau jocurile de cărţi, Ross pierduse treizeci de guinee, iar Francis pierduse aproape tot atât în mai puţin timp. Francis reveni de afară cu faţa neagră de furie.

Se aşezase fără să scoată o vorbă la masa unde se juca „faraon” şi nimeni nu-l întrebase nimic; dar expresia de pe feţele celor doi veri se răsfrângea şi asupra jocului. Până şi cel ce ţinea banca, un bărbat pe nume Page, părea stânjenit. Curând, Margaret Cartland căscă şi se ridică de la masă, strecurând câteva monezi de aur în geanta ei.

— Hai, Luke, am stat prea mult pe scaun. Să ne plimbăm puţin prin sala de bal până încep dansurile scoţiene.

Noul ei amant se ridică ascultător privindu-l stingherit pe Francis care însă îi ignoră complet.

Din uşă, ţinându-l posesivă pe Vosper de braţ, Margaret urmări dansul care era pe sfârşite. Perechile se despărţiră încet şi invitaţii se îndepărtară, grupuri, grupuri, spre sala unde se serveau aperitive şi băuturi sau se strânseseră prin colţuri sub plantele ornamentale.

— Dansurile astea elegante mă plictisesc de moarte, spuse Margaret. Toate figurile astea care nu duc la nimic.

— Prefer figurile tale care duc la ceva, spuse Vosper. Mă bucur să o

aflu.

— Oh, asta-i bună, răule ce eşti, spuse ea. Nu uita unde te afli. La naiba! Mi se pare că acum e pauză.

— N-are importanţă, pot să dau şi eu din coate ca să-mi fac loc, iubito.

Margaret continuă să se uite prin sală. Un grup compact se împrăştie. Erau mai ales bărbaţi, dar văzu o femeie sau două undeva în mijlocul lor. Curând, întregul grup, ca un roi de albine se îndreptă spre câteva scaune libere şi le ocupă, apoi câţiva dintre trântori plecară să aducă mâncare şi băutură. Acum a putut să vadă că erau două femei în mijlocul lor, o persoană cu o faţă plăcută, dar tristă, de vreo treizeci de ani, şi o fată foarte atrăgătoare cu o masă de păr negru şi umeri perfecţi ieşind dintr-o rochie sclipitoare cu garnituri de un roşu aprins.

— Stai în camera de joc, iubito, spuse Vosper. Am să-ţi aduc ceva acolo.

— Nu, lasă-i să se războiască. Spune-mi cine e tânăra aceea de colo? Aceea îmbrăcată cu rochie argintie şi care ţine capul sus. E din comitatul nostru?

Vosper se uită prin monoclu.

— N-am idee. Are siluetă perfectă. E o frumuseţe. Mă duc să-ţi aduc nişte prăjituri.

Când Vosper plecă, Margaret opri un bărbat pe care-l cunoştea şi află cine erau cete două femei. Surâse, surprinsă la auzul numelor. Soţia lui Ross. El jucând „faraon” cu o expresie amară şi mânioasă pe faţă, în timp ce ea flirta cu câţiva bărbaţi şi nu-i dădea lui nicio atenţie. Margaret se uită la Ross cum miza pe o carte. Cicatricea nu se vedea de acolo.

Nu-i părea rău că această căsătorie nu era reuşită. Se întreba dacă el avea bani. Ştia că avea dispreţul aristocratului pentru bani, dar ceea ce căuta era averea, nu mărunţişul. Şi-l aminti în coliba ei de lângă râu, acum cinci ani şi se întrebă dacă va mai avea prilejul să-l consoleze.

Luke Vosper se întoarse, dar ea refuză să reintre la joc, preferind să stea în uşă şi să privească scena. După vreo zece minute, cel ce ţinea banca trase ultimele două cărţi din pachet şi Ross văzu că de data aceasta câştigase. În timp ce îşi strângea banii, o văzu pe Margaret aplecându-se spre el:

— Ei, domnule, aţi uitat că aveţi o soţie?

Ross ridică privirile spre ea.

Se uită la el cu ochii mari deschişi.

— Vă asigur că nu glumesc. E senzaţia serii. Dacă nu mă credeţi,

veniţi să vedeţi.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nimic mai mult. Luaţi-o aşa cum vreţi.

Ross se ridică şi se duse la uşă. O lăsase pe Demelza în grija lui Verity (nu se gândise niciun moment că de fapt Verity era în grija Demelzei).

Curând avea să înceapă primul dans după pauză. Orchestra îşi acorda instrumentele. După liniştea din sala de joc auzea din nou conversaţii şi râsete. Se uită în jur conştient că Margaret şi Vosper îl urmăreau cu privirea.

— Acolo, domnule, spuse Margaret. Acolo, cu toţi domnii aceia. Cel puţin aşa mi s-a spus, că este soţia dumneavoastră, dar poate nu e, ce ziceţi?

Urma o gavotă, dans maiestuos, mai liniştit decât menuetul şi destul de cunoscut ca să atragă mulţi dansatori. Competiţia pentru Demelza era încă puternică. În timpul pauzei ea prinsese şi mai mult curaj, mai ales după ce băuse, pentru variaţie, vin roşu franţuzesc şi îşi folosise tot talentul în conversaţie, pe când Verity şedea mută lângă ea.

Era de fapt vina ei că disputa dintre bărbaţi se înteţea; pentru că, preocupată de cele întâmplate cu Verity şi neliniştită din cauza absenţei lui Ross, nu se mai gândise la ce spusese şi nu mai puţin de trei bărbaţi pretindeau că le promisese dansul. Pe John Treneglos îl târâse cu ea soţia lui furioasă, dar Sir Hugh Bodrugan era unul din cei trei, încercând, datorită importanţei lui şi vârstei, să i-o smulgă lui Whitworth care, la rândul său, se baza pe prestigiul lui bisericesc; al doilea era tânărul ofiţer de marină Carruthers care asuda din abundenţă, dar ţinea la tradiţia marinărească şi nu admitea înfrângerea.

Întâi discutară cu ea, apoi discutară între ei, după care apelară din nou la ea, în timp ce William Hick încurcă şi mai rău lucrurile cu remarcile lui. Demelza ridică paharul şi spuse că ar trebui să dea cu banul. Carruthers socoti propunerea mai mult decât corectă, dar spuse că preferă zarurile; în schimb, Sir Hugh se supără şi spuse că nu intra în vederile lui să câştige dansul cu o femeie la zaruri sau la altceva. În orice caz nu voia să renunţe la femeie. Demelza îi propuse să danseze cu Verity. Verity exclamă atunci „Oh, Demelza!” Sir Hugh făcu o plecăciune şi îi mulţumi, adăugând că o va invita la alt dans, mai târziu.

În aceeaşi clipă un bărbat înalt apăru în spatele celorlalţi şi Demelza se temu să nu fie un al patrulea pretendent. Ridicând privirile spre el, văzu că era în adevăr un al patrulea.

— Scuzaţi, domnilor, spuse Ross făcându-şi loc printre ei. Vă rog să

mă scuzaţi, vă rog, domnule.

Înaintă până la marginea parchetului de dans şi se înclină, rece, în faţa Demelzei.

— Am venit să văd dacă n-ai nevoie de ceva, draga mea.

Demelza se ridică.

— Ştiam eu că am promis dansul ăsta cuiva.

Toţi începură să râdă, cu excepţia lui Sir Hugh. Băuse mult şi la început nu l-a recunoscut pe Ross, pe care nu-l vedea prea des.

— Ba nu, domnule! Ba nu, doamnă! Pe legea mea că nu e drept! Dansul acesta mi-a fost promis mie! Vă spun că mie mi-a fost promis. Nu permit! Nu sunt obişnuit să mi se pună la îndoială cuvântul.

Ross se uită la el, la volanele de mătase ale cămăşii pătate cu vin, la faţa lui lată, cu trăsături îngroşate, la smocurile de păr care-i ieşeau din nări şi din urechi, la peruca neagră frizată care-i cădea pe frunte, la haina vişinie, vesta brodată de mătase roşie şi pantalonii de mătase care-i ajungeau până sub genunchi. Îl măsură din cap până-n picioare; Sir Hugh era implicat în moartea lui Jim nu mai puţin decât ceilalţi. Faptul că dansase cu Demelza era un afront.

— I-ai promis dansul ăsta? o întrebă Ross.

Demelza se uită în ochii lui reci căutând înţelegere, dar nu o găsi. Fu cuprinsă de amărăciune.

— Da, spuse ea, i l-am promis lui Sir Hugh. Să mergem, domnule. Nu prea ştiu să dansez bine gavota, dar îmi puteţi arăta. Mi-aţi arătat foarte bine cum se dansează jocul acela popular.

Se întoarse şi ar fi plecat cu baronetul ca să se alăture celorlalte perechi care se pregăteau să înceapă dansul, dar Ross o apucă brusc de mână.

— Şi totuşi, e dreptul meu, aşa că trebuie să-i dezamăgeşti pe toţi prietenii tăi.

Sir Hugh îl recunoscuse. Deschise gura să protesteze.

— Ei drăcia dracului! E cam târziu ca să-ţi arăţi interesul…

Dar Ross plecase şi Demelza furioasă şi jignită s-a văzut nevoită să-l urmeze.

Când muzica începu, făcură reverenţa de rigoare.

— Nu dansăm deloc bine împreună.

— Poate, spuse Demelza tremurând toată, poate că ar fi trebuit să-ţi cer să te prezinţi, că prea lipseai de mult.

— Nu mă îndoiesc că ai avut cum să te consolezi în lipsa mea, spuse Ross.

— Nu te-a interesat deloc să vii să vezi dacă mă consolează cineva

sau nu.

— Se pare că n-am fost primit cu plăcere când am venit.

— Ei bine, nimeni n-a fost atât de necuviincios şi de neatent ca tine. M-ai neglijat!

— În astfel de ocazii se găsesc întotdeauna tot felul de linguşitori care să-ţi ţină de urât, mai ales dacă-i încurajezi.

Demelza îi răspunse plină de amărăciune:

— Nu, Ross, mă nedreptăţeşti; şi pe mine şi pe ei. Unul e baronet şi locuieşte în conacul Werry. M-a poftit la ceai şi la o partidă de cărţi. Unul e preot şi a călătorit pe întregul continent. Unul e ofiţer de marină. Altul e chiar rudă cu tine. O, nu, Ross, nu poţi spune aşa ceva!

— Ba pot şi o fac! Era la fel de furios ca ea. Unul e un porc bătrân, un destrăbălat al cărui nume pute în cercurile decente. Unul e un filfizon afectat şi prost care nu face decât să întineze buna reputaţie a bisericii. Unul e un tinerel, marinar pornit pe aventuri cu orice târfă. Ei şi cei de o seamă cu ei pun mâna pe orice găsesc. Mă mir că nu ţi se face greaţă când le asculţi complimentele.

„N-am să plâng”, îşi spuse în gând Demelza, „n-am să plâng, n-am să plâng”.

Făcură iar câte o reverenţă.

— Îi detest pe toţi, spuse Ross pe un ton mai neutru acum. Pe ei şi prostia lor. Uită-te la burţile lor umflate, la nasurile roşii, la guşile lor grase, la pungile de sub ochi; îmbuibaţi, împopoţonaţi, beţivani, fardaţi. Nu înţeleg cum de îţi face plăcere compania lor. Nu-i de mirare că Swift a scris despre ei aşa cum a scris. Dacă ăştia sunt de o seamă cu mine, atunci mi-e ruşine că aparţin aceleiaşi categorii de oameni ca ei!

Cuplul se separă şi când se apropiară, Demelza îi dădu brusc răspunsul.

— Ei bine, greşeşti, dacă-ţi închipui că toţi proştii, grăsanii şi urâţii fac parte din clasa ta! Crezi că dacă Jim n-a avut noroc şi a murit şi dacă Jim şi Jinny sunt oameni cumsecade, sunt toţi săracii la fel de buni şi de cumsecade ca ei? Ei bine, află de la mine că greşeşti. Eu am trăit printre ei, îi cunosc mai bine ca tine. Sunt oameni de toate soiurile, buni şi răi, şi printre cei de o seamă cu tine şi printre cei de rând; şi n-o să-ndrepţi tu lumea, dacă-ţi închipui că toţi ăştia de aici sunt răspunzători de moartea lui Jim.

— Ba sunt, prin egoismul şi trândăvia lor…

— Şi n-ai să îndrepţi lumea nici dacă bei şi joci cărţi în fiecare seară şi mă laşi singură la primul meu bal şi apoi vii şi te porţi ca un mojic cu cei care au încercat să mă distreze…

— Dacă te porţi aşa, n-ai să mai calci niciodată într-o sală de bal.

Se uită la el înfruntându-l:

— Dacă te porţi aşa, nici n-o să mai am chef să vin vreodată!

Amândoi se opriseră împiedicând perechile să danseze.

— Demelza, spuse Ross, am băut prea mult amândoi.

— Domnule, se auzi o voce în spatele lui, vă rog să ne faceţi loc.

— Nu vreau să mă cert, spuse Demelza, cam tare. Nu m-am certat niciodată cu tine, ştii asta. Nu trebuie să te aştepţi ca şi eu să am aceleaşi sentimente faţă de Jim ca tine, Ross. Eu nu l-am cunoscut bine, n-am fost la Launceston. Poate că pentru tine balul e ceva obişnuit, dar pentru mine nu; e prima oară că iau parte la o petrecere ca asta. Aş fi fericită dacă ai fi şi tu.

— La dracu' cu distracţiile astea, spuse el. N-ar fi trebuit să venim.

— Daţi-vă la o parte, domnule, se auzi altă voce exasperată. Dacă doriţi să staţi de vorbă duceţi-vă în altă parte.

— Stau de vorbă unde-mi place, răspunse Ross şi se uită urât la cel ce i se adresase. Bărbatul se retrase împreună cu partenera.

— Hai, Ross, spuse Demelza cu voce blândă, hai să dansăm. Arată-mi cum. Un pas aşa, apoi altul. E bine? Nu am dansat niciodată o gavotă, dar îmi place, e un dans vioi şi sprinten. Hai, dragul meu, n-am murit încă, ne aşteaptă şi zile mai bune. Să nu ne mai certăm!

Capitolul XI

Balul se terminase destul de devreme. La miezul nopţii s-au cântat cântece patriotice şi „God Save the King", apoi invitaţii lui George Warleggan au plecat.

Dar când au ajuns la el acasă, nimeni nu părea să aibă chef de culcare. Îi aşteptau pregătite mâncare şi băutură: plăcinte calde, prăjituri şi bomboane, syllabub[14] şi fructe, punci şi vinuri, ceai şi cafea. Cei mai mulţi s-au aşezat să joace whist, table şi „faraon"; Sanson insistă pe lângă Ross să se aşeze cu el la o masa de „french ruff"[15].

Demelza îl urmări neliniştită cum pleacă să joace. Recepţia se desfăşurase bine; Ross nu trântise pe nimeni, nici nu-l insultase pe Guvernatorul General; dar nu era încă în apele lui.

Fusese o seară agitată, dar palpitantă. Se amuzase mult, deşi simţea

[14] Băutură din lapte covăsit cu vin şi zahăr (n. tr.).

[15] Joc de cărţi de origine franceză, semănând cu whistul, asul fiind însă cu cea mai mică valoare (n. tr.).

o oarecare reţinere. Nici aici nu ducea lipsă de admiratori, deşi era mai puţină lume. Lui Sir Hugh îi trecuse supărarea, John Treneglos scăpase de nevastă-sa, iar Carruthers rămăsese pe poziţie. Verity dispăruse, ducându-se la culcare, dar pe Demelza n-au lăsat-o să plece. În ciuda protestelor ei, o convinseseră să se aşeze la o masă de „faraon”. I-au adus un scaun, i-au împrumutat bani pentru miză, i-au şoptit la ureche sfaturi şi instrucţiuni. N-avea nicio importanţă că nu cunoştea jocul, oricine putea să joace „faraon”. Trebuia doar să mizezi pe una din cărţile de pe masă; persoana care ţinea banca etala două cărţi şi, dacă primeai o carte care se potrivea cu una din ele, câştigai, dacă nu, pierdeai.

Părea destul de uşor, aşa că, după ce se aşează pe scaun şi se asigură că Sir Hugh nu-şi va mai pune mâna pe umerii ei goi, începu să joace, sigură că va pierde banii care-i fuseseră împrumutaţi.

Dar în loc să piardă, câştigă. Nu o singură dată, ci în mod constant. Nu era lacomă. Nu miza mai mult de o guinee pe o carte; dar, de fiecare dată când miza, ceilalţi mizau ca ea şi când ieşea cartea câştigătoare se auzeau strigăte triumfătoare în spatele ei. Apăruse şi William Hick, apoi o femeie înaltă, frumoasă şi cu voce cam groasă, o anume Margaret, pe care Francis nu părea să o placă. În camera alăturată cineva cânta la spinetă o piesă de Händel.

Îi împrumutaseră douăzeci de lire; notase cu grijă suma şi se gândea că, dacă va ajunge la şaptezeci, va păstra cincizeci, câştigul, pentru ea, se va ridica de la masă şi nimeni nu o va mai putea convinge să mai joace. Ajunsese la şaizeci şi una de guinee când îl auzi pe William Hick şoptind cuiva:

— Poldark pierde mult.

— Pierde? Păi am văzut că bancherul a trebuit să-i dea câştigul chiar acum.

— Nu, celălalt Poldark. Cel care joacă cu Sanson.

Demelza simţi că îngheaţă.

Miză şi pierdu, miză iar şi pierdu, miză repede cinci guinee şi pierdu.

Se ridică.

— O, nu! protestară ceilalţi încercând să o convingă să mai joace. Dar ea nu cedă; de data aceasta o cuprinsese panica: simţea o nevoie urgentă să-l găsească pe Ross. Numără cele treizeci şi patru de lire pe care le câştigase, apoi îşi făcu loc printre jucători şi se uită peste tot după Ross.

Într-un colţ, în a doua cameră, mai mulţi invitaţi stăteau în jurul

unei mese mici la care jucau Ross şi Sanson. Se îndreptă spre ei şi, fără să se mai gândească la rochie, se înghesui printre cei ce priveau ca să vadă cărţile.

„French ruff' se juca cu treizeci şi două de cărţi şi fiecare jucător primea cinci cărţi. Riscul dar şi atracţia jocului constau în faptul că fiecare jucător putea renunţa la toate cărţile din mână şi lua alte cărţi din pachet, oricâte voia şi ori de câte ori voia.

Demelza urmări jocul un timp încercând să-l înţeleagă; era greu pentru ea. Jucau repede şi pe lângă faptul că ridicau potul la sfârşitul fiecărui rober, mizau aproape la fiecare donă. Faţa lui Ross, prelungă şi slabă, cu maxilarul proeminent, nu arăta că ar fi băut mult; era încruntat şi o cută adâncă îi apăruse între sprâncene.

Ross învăţase jocul de la un ofiţer superior francez, într-un spital din New York. Jucaseră săptămâni întregi şi-l învăţase la perfecţie. Nu pierduse niciodată mult, dar în Sanson îşi găsise un adversar pe măsură. Probabil că acesta îl jucase toată viaţa şi poate chiar şi în somn. În seara asta avea un noroc nemaipomenit. Ori de câte ori Ross avea cărţi bune, morarul avea şi mai bune. De nenumărate ori Ross a crezut că e stăpân pe joc şi tot de atâtea ori a pierdut. Îl părăsise norocul şi nu mai revenea.

După ce iscălise poliţe în valoare de două sute de lire, ceea ce reprezenta suma maximă pe care Harris Pascoe ar fi putut-o onora, consumându-i toate lichidităţile, Ross se opri şi trimise un valet să-i aducă de băut.

— Am terminat, Sanson, spuse el, nu cred că se va mai întoarce norocul.

— E greu să prevezi, spuse Sanson, clipind mereu din ochi şi frecându-şi mâinile albe. Dacă vrei să continui dă-mi vreo garanţie. Încă nu e târziu.

Ross îi oferi ceasul de aur care aparţinuse tatălui său şi pe care îl purta rareori.

Sanson îl luă:

— Cincizeci de guinee?

— Cât doreşti.

Era rândul lui Ross să împartă cărţile. Declară caroul atu; în mână avea nouă, zece şi asul de caro, valet şi zece de pică.

— Cer carte, spuse Sanson.

— Câte?

— Toate.

— Eu voi lua două, spuse Ross.

Sanson schimbă toate cărţile din mână şi primi alte cinci cărţi. Ross aruncă picile şi primi riga de cupă şi optul de pică.

— Cer carte, spuse Sanson.

Ross acceptă şi schimbară iar, Sanson două şi Ross una. Lui Ross îi intră riga de pică.

Sanson n-a mai cerut carte:

— Mizez zece guinee.

— Douăzeci, spuse Ross.

— Primesc.

Continuară jocul. Sanson avea riga, regina, opt de atu şi o treflă mică; făcu patru levate faţă de una a lui Ross.

— Ăsta-i norocul dracului, şopti cineva lângă Demelza.

În câteva minute pierduse cele cincizeci de guinee.

Sanson se opri şi îşi şterse sudoarea de pe faţa lui grasă.

Clipea mereu uitându-se la ceas.

— E o piesă franceză, spuse el unui prieten. Au supraevaluat-o puţin. Sper că merge bine.

Se auziră râsete.

Valetul se întoarse cu băuturile.

— Adu-mi un pachet nou de cărţi, spuse Ross.

— Da, domnule.

— Pe ce vrei să joci acum? îl întrebă Sanson, sarcastic.

— Pe lichidităţile mele, spuse Ross.

Dar Demelza ştia că se gândeşte la acţiunile lui de la Wheal Leisure. Reuşise să se apropie de el; se aplecă brusc şi puse pe masă cele treizeci şi patru de monede de aur pe care le câştigase.

— Am ceva bani disponibili, Ross.

Se uită la ea surprins pentru că nu ştiuse că e acolo. Mai întâi păru că nu o vede, apoi se uită bine la ea; din ochi îi dispăruse duşmănia. Se încruntă văzând banii.

— Te rog, Ross, fă-mi plăcerea asta!

Valetul sosi cu perechea nouă de cărţi. De data asta cupa era atu şi Sanson îi servi lui Ross regina, valetul şi şaptele de cupă, nouă şi şapte de treflă.

— Cer carte, spuse Ross.

— Eu nu, spuse Sanson refuzând să schimbe. Jucăm tot pe zece guinee.

Era clar că avea cărţi bune, dar refuzul lui de a schimba însemna că Ross ar fi câştigat dublu. Avea şi el cărţi bune, aşa că acceptă. Sanson etală regele, asul şi zecele de atu, regele de caro şi cel de pică. Sanson

tăie cu atu prima cupă a lui Ross şi jucă regele. Ross i-l tăie cu regina.

Era o cacialma, şi cacialmaua i-a reuşit. Sanson crezuse că n-avea nimic şi jucă asul de atu pe care Ross i-l luă cu valetul. Apoi mai câştigă cu şaptele de atu şi cel de cupă.

Toată lumea părea mulţumită, cu excepţia lui Sanson.

Un timp şansa îi surâse lui Ross, care avea acum aproape o sută de lire în faţă. Demelza nu scotea un cuvânt. Apoi Sanson începu să câştige din nou, joc după joc. Banii din faţa lui Ross scădeau, apoi dispărură. Cei ce urmăreau jocul începură să plece. Undeva, în depărtare, un ceas bătea de două. Ross nu mai bea. Coniacul pe care-l comandase era neatins.

Sanson îşi şterse mâinile şi se uită clipind la Ross.

— Recunoaşteţi că aţi pierdut tot? spuse el, sau mai aveţi alte bijuterii de vânzare.

— Am acţiuni.

— Nu, Ross, nu, Ross, îi şopti Demelza. Hai să plecăm! Acu' o să cânte cocoşul!

— Cât valorează?

— Şase sute de lire.

— O să-mi ia ceva timp ca să câştig această sumă. N-aţi prefera să reluăm jocul mâine?

— Nu sunt obosit.

— Ross.

— Te rog!

Ridică privirea spre ea.

Ea tăcea. Apoi observă că Sanson se uită la broşa cu rubine pe care i-o cumpărase Ross.

Se trase înapoi şi ridică mâna instinctiv ca să o acopere.

Ross împărţea iar cărţile.

Deodată luă broşa şi o puse pe masă, lângă Ross.

— Joacă pe asta, dacă tot vrei să joci.

Ross se întoarse şi se uită la ea şi Sanson se uită la broşă.

— E veritabilă?

— Nu te amesteca, Demelza, spuse Ross.

— Nu trebuie să pierzi tot, îi şopti ea. Joacă pe asta; ţi-o dau cu toată inima… dacă tot vrei să continui.

— Cât valorează? întrebă Sanson. Nu mă pricep la pietre preţioase.

— Cam o sută de lire, spuse Ross.

— Foarte bine Sunt de acord. Dar e târziu…

— Dumneata dai cărţile.

Începură iar să joace şi Ross începu să câştige. Cei care rămăseseră să privească n-au mai plecat. Jucătorii de whist se duseseră la culcare şi la masa de „faraon” se spărsese jocul. La ora trei dimineaţa Ross câştigase destul ca să-şi răscumpere ceasul. La trei şi un sfert recuperase şi banii câştigaţi de Demelza.

George Warleggan interveni:

— Hai, Ross, nu se mai poate. Fie-ţi milă de noi. După jocul ăsta terminaţi. Puteţi să jucaţi din nou mâine seară, dacă vreţi.

Ross se uită la el în timp ce lua o înghiţitură de coniac.

— Îmi pare rău, George. Du-te la culcare dacă vrei, dar sfârşitul jocului nu e încă decis. Trimite-ţi servitorii la culcare. Noi ne putem găsi singuri drumul.

Sanson îşi frecă fruntea cu mâna.

— Ca să spun drept, şi eu mă simt foarte obosit. Mi-a plăcut jocul, dar să ştiţi că eu nu v-am invitat să jucăm o noapte întreagă. Să ne oprim înainte ca norocul să se schimbe iar.

Ross nu se mişcă.

— Să mai jucăm o oră şi pe urmă ne vom opri.

— Cred că gazda noastră are dreptul să decidă, spuse Sanson clipind din ochi.

— Hai să dublăm miza, asta ar face să terminăm mai repede, spuse Ross.

— Cred că gazda noastră… interveni Sanson.

— Nu sunt mulţumit de rezultatul de până acuma, adăugă Ross.

Se uitară lung unul la altul, apoi Sanson ridică din umeri.

— Foarte bine. Încă o oră. E rândul dumneavoastră să daţi cartea.

Se părea că sfatul lui Sanson fusese bun, pentru că din acel moment Sanson începu să câştige iar. La trei şi jumătate lui Ross nu-i mai rămăseseră decât şaizeci de lire. La patru fără un sfert nu le mai avea nici pe acelea. Sanson asuda din abundenţă. Demelza simţea că-i vine rău. Numai şapte persoane mai urmăreau jocul.

Când mai aveau o jumătate de oră de joc, începură să se tocmească pentru acţiunile Wheal Leisure. Sanson ridica tot felul de obiecţii, nu voia să le accepte ca miză la joc, ca şi cum el ar fi fost cel care pierdea. Pierdură cinci minute discutând; la ora patru situaţia era tot neschimbată. La patru şi cinci Ross primi trei atuuri, riga, zecele şi asul, şi două cărţi fără valoare. La prima schimbare primi două rigi. Miză cincizeci de lire, ceea ce însemna că miza reală era o sută. Când reîncepură jocul, se dovedi că Sanson avea cele cinci atuuri rămase şi făcu toate levatele.

Demelza se uită după un scaun, dar nu văzu niciunul pe aproape. Apucă strâns spătarul scaunului lui Ross şi se forţă să vadă prin ceaţa care îi împăienjenea ochii.

Ross îşi servi un şapte, un nouă şi un opt de treflă şi un nouă şi un zece de pică. Din moment ce atuul era cupa, cărţile din mână nu aveau nicio valoare.

— Cer carte, spuse morarul.

— Câte?

— Una.

— Eu le schimb pe toate, spuse Ross şi aruncă toate cele cinci cărţi din mână.

Se părea că Ross uitase că Sanson trebuia să tragă primul carte, pentru că întinse mâna în acelaşi timp ca să tragă şi el. Mâinile lor se întâlniră şi în loc să tragă cărţile Ross îl apucă pe Sanson de încheietura mâinii. Sanson începu să mârâie când Ross îi întoarse mâna cu palma în sus. În palmă era riga de atu.

Se făcu un moment linişte.

Ross spuse:

— Nu ştiu cum o să explicaţi faptul că aveţi o carte în mână înainte de a fi tras din pachet.

Sanson arăta ca şi cum ar fi fost gata să leşine.

— Nu-i adevărat, spuse el. Trăsesem cartea când m-aţi apucat de mână.

— Cred că aşa a fost, Ross, spuse George Warleggan.

— Nu, nu trăsese cartea! strigară Hick şi Vosper amândoi odată.

Deodată Ross îi lăsă mâna şi-l apucă de piept trăgându-l de pe scaun peste masă.

— Ia să văd dacă nu mai găsesc şi alte trucuri pe sub hainele dumitale.

Într-o clipă se produse o învălmăşeală cumplită. Masa se răsturnă şi toţi banii se rostogoliră pe podea. Sanson se zbătea căzut pe spate, în timp ce Ross îi sfâşie cămaşa şi-i smulse haina de pe el. Găsi două cărţi în buzunarul interior al hainei. Asta a fost tot. Ross se ridică şi începu să-l caute prin buzunarele hainei; îşi scoase poliţele lui şi le puse pe un scaun. Sanson rămase mut; apoi se repezi brusc să-şi reia haina. Ross îl împinse cu mâna, apoi aruncă jos haina şi-l îmbrânci cât colo.

Omul se trânti pe un scaun, sufocat, şi apoi se ridică iar în picioare. Ross îl răsuci şi-l apucă de cămaşă şi de fundul pantalonilor de mătase.

— Deschide fereastra, Francis, spuse el.

— Ross, ascultă, zise George, interpunându-se, nu trebuie să ne dăm

în spectacol...

Dar Ross îl dădu la o parte şi se îndreptă spre uşa-fereastră, târându-l după el pe morarul care se zbătea. Ieşi afară şi coborî cele patru trepte. Câţiva dintre cei prezenţi îl urmară, dar George Warleggan rămase în capul scării. În lumina slabă a stelelor râul semăna cu o prăpastie neagră cu maluri povârnite.

Când ajunse lângă mal, Sanson începu să se zbată mai tare şi să dea din picioare încercând să scape. Se apropiară de marginea malului şi Sanson începu să strige după ajutor. Ross îl scutură bine până încetă. Apoi se încordă din toate puterile, îl ridică în sus şi-l aruncă în apă. Efortul făcut era gata să-l antreneze şi pe el peste margine. Strigătele lui Sanson, ca scâncetele ascuţite ale unui copil, se curmară brusc când căzu pleosc în apă.

Ross îşi recăpătă echilibrul şi se uită după el. Nu văzu nimic. Se întoarse în casă fără să se uite la nimeni. Lângă scară, George îl apucă de braţ.

— A căzut în apă?

— A căzut unde ar trebui să fie apa. În orice caz, acum s-a dus acasă.

— O să se sufoce în noroiul ăla, omule!

Ross se uită la el. Privirile li se încrucişară, în ele lucea scânteia unei vechi rivalităţi.

— Iartă-mă că ţi-am bruscat oaspetele şi am produs atâta agitaţie. Dar dacă pe viitor mai primeşti sub acoperământul tău asemenea specimene, să ai grijă să amenajezi şi un loc special unde să fie aruncat gunoiul.

*

Demelza era în dormitor de vreo zece minute când veni şi Ross. Se dezbrăcase şi atârnase rochia ei frumoasă în şifonierul masiv din lemn de mahon. Îşi desfăcu părul şi-l perie, apoi îşi puse cămaşa de noapte cu volănaş de dantelă la gât. Stând în pat şi uitându-se la el cu o expresie atentă, părea ca de şaisprezece ani.

Deşi înţelegea ce simte Ross, nu ştia cum să se comporte. În seara asta o depăşea.

El închise uşa şi se uită la ea cu ochii aceia care păreau deschişi la culoare când era furios. Se uită iar la ea, apoi la ceva ce ţinea în mână.

— Ţi-am adus broşa, spuse el.

Era complet treaz, ca şi cum n-ar fi băut nimic toată ziua.

— Mulţumesc.

— Ai lăsat-o pe un scaun.

— N-am vrut să o ating, Ross.

— Îţi mulţumesc că mi-ai împrumutat-o.

Se duse apoi şi o puse pe toaletă.

— Nu ştiu cum să-ţi spun dar… m-am gândit la Wheal Leisure… la toate planurile şi eforturile tale… n-aş fi vrut s-o pierzi… Ai recuperat tot?

— Ce?

— Tot ce-ai pierdut azi-noapte.

— Sigur că da!

Începu să se dezbrace.

— Când ai început să-ţi dai seama că trişează, Ross?

— Nu ştiu… Când ai venit tu… Nu, mai târziu, dar nu eram sigur.

— De aceea n-ai vrut să întrerupi jocul?

— Nu trişa întotdeauna şi apoi am început să câştig. Ştiam că dacă voi continua să câştig va trebui să înceapă iar să trişeze, îi asudau mâinile mereu, abundent. Asta a fost prima mea şansă.

— Ce i s-a întâmplat, Ross? Nu s-a înecat?

— Doi servitori ai lui George l-au scos.

— Îmi pare bine. Nu pentru el, dar…

Se dădu jos din pat.

— Unde te duci?

— Să pun broşa bine. N-aş putea dormi dacă aş lăsa-o oriunde.

— Tot trebuie să dormi, oriunde ai pune-o.

— Atunci o bag sub pernă.

Arăta foarte tânără, înaltă şi delicată, în cămaşa de noapte lungă, de bumbac alb. Nu părea să fie mama Juliei.

Când se întoarse, Ross o apucă de mână.

— Demelza!

Ea se opri şi se uită lung la faţa lui încordată.

— N-a fost o seară prea reuşită pentru debutul tău în societate.

— Nu, spuse ea lăsând capul în jos.

O strânse în braţe şi îşi îngropă mâinile în părul ei bogat. O cuprinse apoi de umeri şi o mângâie blând până când ea se uită din nou în ochii lui.

— Tot ce ţi-am spus acolo, în sala de bal…

— Ei?

— N-am avut dreptate.

— Cum adică?

— Era dreptul tău să te bucuri de atenţiile acelor bărbaţi, pentru că eu te-am neglijat.

— Oh... dar ştiam de ce nu erai cu mine. Ştiam prea bine. Dar eram îngrijorată. Erau toţi în jurul meu ca un roi de albine. N-am mai avut timp să mă gândesc. Şi când ai venit...

Se sui din nou în patul mare cu polog şi draperii. Ross se aşeză pe marginea patului, lângă ea. Demelza se uită la el:

— Şi pe urmă a mai fost şi Verity.

— Verity?

Ea îi povesti tot ce se întâmplase.

Urmă o tăcere lungă, una din acele tăceri prin care amândoi păreau să-şi comunice ceva, tăceri frecvente între ei, care-i apropiau şi mai mult.

— O, Doamne, spuse el, ce lume sucită! Se lăsă pe spate sprijinindu-se de ea.

— Toată săptămână asta am vrut să lovesc, să mă bat, n-am găsit pe nimeni în jurul meu care să merite. Nimic în jurul meu decât aer, nimicnicie! Sunt obosit, sunt prea obosit ca să mai urăsc acum, Demelza.

— Mă bucur, spuse ea.

După câteva minute se urcă în pat lângă ea şi rămase nemişcat, uitându-se la baldachinul patului. Apoi se aplecă şi stinse lumânarea.

Ea îl luă în braţe şi-i lipi capul de umărul ei.

— De patru zile, e prima oară că mă simt liniştit.

Era prima oară că stăteau înlănţuiţi aşa, se gândea Demelza, dar nu spuse.

Capitolul XII

A doua zi de dimineaţă se vedea clar că Warleggan nu privea cu ochi buni felul cum se terminase cearta de la masa de joc. Părea jenat şi rece. Ross se întreba dacă nu cumva i-ar fi convenit să-şi vadă oaspeţii acceptând să fie ruinaţi fără să protesteze.

Dar nu avea timp să se gândească acum la asta. Trebuia să vorbească cu Harris Pascoe înainte de a pleca înapoi la Nampara.

Zilele acestea uitase aproape complet de societatea lor; erau multe de făcut şi de discutat. După un timp bancherul îi spuse neliniştit:

— Am aflat că aţi fost câteva zile la Launceston.

— Aşa este.

— E destul de curios că deşi ies foarte rar din casă, şi atunci numai ca să fac puţină mişcare, aflu tot ce se mai întâmplă prin lume. Sper că nu aţi păţit nimic rău?

— Dacă vă gândiţi la sănătatea mea, nimic. Desigur s-ar putea ca boala să se manifeste peste câteva zile.

Pascoe se dădu uşor înapoi.

— Bănuiesc că pătrunderea dumneavoastră cu forţa în închisoare n-a fost apreciată prea bine.

— Nici nu mă aşteptam să fie.

— Tânărul a murit, nu? De fapt, nu cred că ceea ce aţi făcut va avea consecinţe neplăcute pentru dumneavoastră. Orice anchetă asupra intervenţiei dumneavoastră ar scoate la iveală condiţiile de viaţă inumane din închisoare şi n-ar fi în interesul judecătorilor implicaţi să se facă prea multă publicitate în jurul incidentului. De fapt, să ştiţi că aproape toţi sunt oameni bine intenţionaţi; singură apatia este greşeala lor cea mai gravă. Mulţi dintre ei îşi îndeplinesc funcţiile cu admirabilă dăruire pentru obşte. Şi au destul respect pentru ceea ce gândesc oamenii pentru a nu se face de ocară. Cred că se vor hotărî să strângă rândurile şi să ignore ce aţi făcut. Asta e părerea mea personală, puteţi să o credeţi sau nu.

Ross se lovi cu cravaşa peste cizmă.

— Din păcate, spuse Pascoe uitându-se pe fereastră, câţiva dintre acţionarii de la Carnmore Copper Company nu sunt de partea dumneavoastră.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ei bine, ei sunt magistraţi, nu? Şi în această calitate văd problema în felul lor: St. Aubyn Tresize şi Alfred Barbary şi ceilalţi. Totuşi, poate că nu se va întâmpla aşa.

Ross mormăi ceva, apoi se ridică.

— O să avem de luptat cu mulţi, n-ar fi trebuit să ne mai luptăm şi între noi.

Pascoe îşi îndreptă ochelarii pe nas şi scutură puţin tutun de pe haină.

— N-am fost la bal aseară, dar mi s-a spus că petrecerea a fost foarte reuşită. Am auzit că soţia dumneavoastră a fost revelaţia serii.

Ross îi aruncă o privire pătrunzătoare. De obicei Pascoe nu era sarcastic.

— În ce fel?

Bancherul se uită la el puţin surprins.

— Bănuiesc că în felul cel mai plăcut. Dacă există şi un fel neplăcut de a te face remarcat, atunci eu nu-l cunosc.

— Oh, spuse Ross. Da. N-am fost deloc în apele mele aseară. N-am prea observat.

— Sper că nu e un simptom al bolii?

— Nu, nu... Ce spuneaţi?

— Despre ce?

— Despre soţia mea.

— Repetam pur şi simplu ce am auzit. Câteva doamne i-au admirat frumuseţea. Şi cred că Guvernatorul General a întrebat cine e doamna.

Ross încercă să nu pară surprins.

— E măgulitor ce aud, zise el.

Harris Pascoe îl conduse până la uşă.

— Staţi la familia Warleggan?

— N-am putut refuza. Nu cred că o să ne mai invite, când va afla că şi eu am interese în noua societate pe care am înfiinţat-o.

— Iar conflictul de aseară cu Matthew Sanson va încorda şi mai mult relaţiile.

— Văd că sunteţi bine informat.

Pascoe zâmbi:

— Mi-a spus Vosper. Dar astfel de certuri se află repede în oraş.

— Nu ştiu de ce ar fi un motiv de supărare pentru Warleggan. Nici măcar nu era aşezat la vreo masă de cărţi atunci.

— Nu, dar sunt veri.

— E văr cu Warleggan? Nu ştiam.

— Bătrânul, bunicul... ştiaţi că era fierar? Avea trei copii. Fata s-a măritat cu un netrebnic, un om de nimic, numit Sanson, tatăl lui Matthew Sanson. Fiul cel mare al bătrânului e Nicholas, tatăl lui George, iar fiul mai mic e Cary.

— Da? spuse Ross gânditor. De fapt asta îi da de gândit. E de meserie morar, nu?

— Aşa s-ar zice, răspunse Pascoe, cu o expresie semnificativă pe faţă.

*

La ora unu şi-au luat rămas bun de la Warleggan. George, mărinimos, coborî scările ca să-i conducă. Nicio vorbă despre cearta din seara trecută, ca şi cum Sanson nici n-ar fi existat. S-au despărţit râzând, mulţumind, făcând tot felul de promisiuni nesincere de a se vedea curând, şi cei cinci Poldark au pornit călare pe Princes Street. Când să încalece, un grăjdar de la hanul Şapte Stele se apropie de Demelza şi-i înmână o scrisoare pecetluită; dar cu atâta lume în jur n-a avut timp decât să o bage în buzunarul costumului de călărie sperând că n-a observat nimeni.

Au plecat cu toţii, dar stingherealа dintre ei persista. Francis

continua să nu-i adreseze niciun cuvânt surorii sale şi în timp ce călăreau unul lângă altul, niciunul nu părea dispus să vorbească. Dar, când au ajuns în câmp deschis, Ross şi Francis o luară înainte, urmaţi de cele trei femei în rând. După ele veneau cei doi servitori de la Trenwith cu bagajele pe ponei. Atunci au avut Ross şi Francis ultima discuţie prietenească, după care a urmat o lungă perioadă de răceală; şi în urma lor, cum Verity nu avea nimic de spus, Elizabeth şi Demelza discutau pentru prima oară de la egal la egal.

Evitând cu grijă subiectul căpitanul Blamey, Ross şi Francis discutau despre Matthew Sanson. Francis nu ştiuse că e rudă cu familia Warleggan.

— Ceea ce mă supără, spuse Francis, e că am jucat cu porcul ăsta trei ani de zile. A câştigat sume enorme de la mine. Pierdea câteodată. Dar nu în favoarea mea. Asta îmi dă de gândit. Oare de câţi bani m-o fi escrocat?

— Bănuiesc că de mulţi. Ascultă, Francis, nu cred că lucrurile trebuie să rămână aşa. Eu n-am de câştigat nimic dacă-l urmăresc, dar tu ai. Probabil că şi alţii. Nu cred că trebuie să te împiedice rudenia lui cu Warleggan.

— Crezi că am putea să stoarcem de la el ceva din ce a câştigat pe căi necinstite?

— De ce nu? E morar şi înoată în bani! De ce nu l-ai forţa să plătească?

— Trebuia să mă fi gândit înainte de a pleca de la Warleggan. Aş fi putut sonda pe unii care ştiu că am pierdut jucând cu el. Am senzaţia că se va face nevăzut înainte să întreprindem noi ceva.

— Da, dar ce face cu morile? Nu le poate abandona.

— Nu.

Ross văzu că Demelza şi Elizabeth discutau împreună; sunetul vocilor lor, adus de vânt, îi făcea plăcere. Ar fi fost ciudat, dar şi plăcut dacă s-ar fi împrietenit. Întotdeauna îşi dorise să le vadă prietene.

Când au ajuns la Trenwith au intrat ca să ia ceaiul. Ocupaţi să vadă dacă nu s-a întâmplat nimic cu copiii în lipsa lor, Ross şi Demelza au pornit târziu spre Nampara. Demelza, care călărea mai în urmă, îşi îndemnă calul ca să-l ajungă pe Ross şi să se uite la copilul ghemuit în braţele lui.

— Verity a pornit iar pe un drum greşit, spuse Ross. N-a scos nicio vorbă cât am luat ceaiul. Expresia feţei ei m-a neliniştit. Mulţumesc lui Dumnezeu că noi n-avem niciun amestec.

— N-avem, Ross, murmură Demelza, simţind cum o arde scrisoarea

în buzunar. O citise repede la Trenwith.

Doamnă Demelza,

De vreme ce ne-aţi ajutat pentru a doua oară ca să ne întâlnim, mă adresez dumneavoastră să ne ajutaţi în continuare în acest moment de criză pentru noi. Cu Francis nu se poate discuta; între noi nu poate fi vorba vreodată de împăcare. De aceea Verity trebuie să aleagă, şi să aleagă repede, între noi doi. Nu mă tem de alegerea pe care o va face, dar nu am cum să comunic cu ea pentru a aranja ceva definitiv. Vă rog să mă ajutaţi…

— Nu, Ross, spuse Demelza.

Când au ajuns în dumbravă şi au pătruns în valea lor, ieşi soarele. S-au oprit un moment să privească. Deodată Ross spuse:

— Nu-mi place să mă întorc acasă azi, acasă la noi, pe pământul nostru, pentru că mă gândesc la nenorocirea lui Jinny şi la eşecul meu.

Ea îl luă de mână.

— Nu, Ross, nu-i aşa. Ne întoarcem la fericirea noastră şi la reuşita noastră. Şi mie îmi pare rău pentru Jinny, mereu îmi va părea rău, dar nu putem lăsa nenorocirea altora să ne distrugă viaţa. *Nu putem*. Dacă am face-o, n-ar mai fi nimeni fericit. Nu suntem legaţi între noi atât de strâns, aşa a lăsat Dumnezeu! Atâta timp cât suntem fericiţi, să ne bucurăm de fericirea noastră, pentru că nu ştiu cât poate să dureze.

Ross se uită la ea.

— Tot ce e aici e al nostru, spuse ea, şi trebuie să-l preţuim. Nu e bine să ceri luna de pe cer şi să vrei să fie toţi la fel de norocoşi ca noi. Eu sunt mulţumită şi vreau să fii şi tu. Nu de mult erai fericit. Te-am supărat în vreun fel? Ţi-am înşelat încrederea?

— Nu, spuse el, nu m-ai supărat.

Demelza respiră adânc.

— Ce minunat e să vezi iar marea după ce ai lipsit, fie şi numai o zi.

El începu să râdă – prima dată de când se întorsese acasă.

De două săptămâni bătea vântul dinspre sud-est. Uneori marea fusese liniştită şi verde, alteori plină de valuri înspumate. Dar azi se umflase mult. Valuri mari înaintau rostogolindu-se încet şi crestele lor albe se spărgeau departe pe ţărm acoperind întregul golf cu spuma lor sclipitoare.

Cum înaintau printre copaci, Garrick le ieşi în întâmpinare, alergând spre ei în salturi, cu botul plin de spumă şi limba roşie atârnându-i afară de bucurie. Darkie îl cunoştea şi îl trata cu indiferenţă, dar

Caerhays, noul cal al Demelzei, nu aprecie manifestările lui de bucurie. Începu să scuture din cap şi să se dea înapoi, dar până la urmă se linişti. Când au pornit din nou, zăriră silueta unei fete care trecea în fugă în direcţia dealului. Părul ei lung şi negru îi flutura pe umeri, în mână ducea o legătură care se balansa în ritmul fugii.

— Asta-i Keren Daniel, spuse Demelza. De câte ori se duce la Sawle să cumpere ceva, trece prin grădina mea ca să scurteze drumul.

— Cred că nu i-a spus nimeni că nu e voie. Apropo, m-a întrebat cineva azi-dimineaţă dacă Dwight Enys trăieşte cu vreo femeie din împrejurimi. Ai auzit tu ceva?

— Nu, spuse Demelza, apoi deodată totul se limpezi în minte şi îi scăpă o exclamaţie.

— Ce e?

— Nimic.

Ajunseră la pod şi îl traversară. Ross simţi un impuls subit să-i satisfacă dorinţa Demelzei de a fi fericită, să repare greşeala făcută cu o seară înainte, când se purtase urât cu ea. De ce nu? Ce uşor rosteşti câteodată cuvinte usturătoare şi ce greu pe cele de mângâiere.

— M-ai auzit vorbind de Harris Pascoe, nu?

— Cine, bancherul tău?

— Da. Pare să fie cel mai bine informat om din tot ţinutul. N-a fost la recepţie aseară şi totuşi a aflat de succesul tău.

— Succesul meu? se miră ea, crezând că Ross o ironizează.

— Da; ştia că doamnele vorbeau de frumuseţea ta şi că Guvernatorul General dorea să ştie cine eşti.

— Iisuse! spuse Demelza, roşindu-se la faţă. Glumeşti!

— Nu glumesc deloc.

— Cine i-a spus asta?

— Cineva demn de încredere.

— Iisuse! rosti ea din nou. Nici măcar nu ştiu care era Guvernatorul General.

— Aşa că vezi că erau mulţi dispuşi să te aprecieze chiar dacă eu nu eram dispus.

— Nu-mi vine să cred, Ross, spuse Demelza surprinsă. Cine putea să mă remarce în atâta înghesuială? Ţi-a spus numai ca să-ţi facă plăcere.

— Nici vorbă, te asigur!

Ajunseră în faţa uşii. Era deschisă, dar nu era nimeni ca să-i întâmpine.

— Să-ţi spun drept… mi se pare ciudat, spuse ea. Probabil că le-a plăcut rochia pe care mi-ai cumpărat-o.

— În cazul tău, nu haina face pe om.

— Chiar aşa?! Nu-mi vine să cred!

John Gimlett apăru în fugă venind din spatele casei şi scuzându-se că n-a fost acolo să-i întâmpine; faţa lui rotundă, blajină şi prietenoasă, exprima mulţumirea că-i vede din nou acasă. Ross vru să-i dea copilul, dar Demelza descălecă ea întâi şi luă în braţe fetiţa, care dădea din picioruşe, şi o strânse la piept. Pe chipul bucălat al copilului apăru un zâmbet de plăcere. Simţise imediat cine o ţine în braţe. Gânguri şi ridică o mânuţă strânsă. Demelza sărută mânuţa şi îi examină atentă faţa care i se păru întrucâtva schimbată; parcă nu mai era la fel de drăguţă cum o lăsase la plecare. Demelza se gândi că la vârsta asta niciun copil nu poate arăta prea bine în lipsa mamei. (Doamnele de la bal îi admiraseră frumuseţea, şi Guvernatorul General întrebase… „Le-a plăcut rochia pe care mi-ai cumpărat-o, Ross”, dar el răspunsese că nu haina face pe om.) Demelza era sigură că Julia va fi mândră de tatăl ei când va fi mare şi va înţelege; nu-i trecuse însă prin minte că s-ar putea să fie mândră şi de mama ei. Ce gând minunat! Ca soarele lucind pe mare! Se va strădui. Va deveni o adevărată doamnă; cu cât vor trece anii, cu atât va deveni mai graţioasă, mai fermecătoare. Era încă tânără, mai avea timp ca să înveţe.

Se uită la Ross care tocmai descăleca. Aseară, alaltăseară, se temuse pentru el. Dar azi îşi recăpătase echilibrul. Dacă l-ar convinge să stea acasă mai mult, îşi va reveni complet. Trebuia să aibă grijă; de ea depindea totul.

Julia se răsuci în braţele ei şi începu iar să gângurească: „Na… na… na… buf… na… na”, şi să râdă.

Demelza oftă; îşi dădea seama cât de complexă era viaţa, dar şi cât de bună fusese cu ea. Se întoarse şi intră cu copilul în casă.

Capitolul XIII

Keren avea un motiv serios ca să se grăbească. Cumpărase două sardele sărate pentru masa de seară a lui Daniel, pe care plătise două pence, şi trebuia să le pregătească. Ajunse acasă în fugă, intră repede şi începu să strângă surcele ca să facă focul. Ca să mai câştige un ban, Mark lucra şi pentru Will Nanfan pe peticul de pământ al acestuia. Toată săptămână, cât lucrase în schimbul de noapte, programul lui fusese următorul: în mină de la zece seara la şase dimineaţa, somn de la şapte la douăsprezece, săpat în grădina lui o oră, apoi drum de o milă până la Nanfan, unde lucra de la două la şapte. Venea acasă, iar pe la

şapte şi jumătate se culca o oră, apoi lua masa de seară şi o pornea iar la mină. Era greu, dar necesar, pentru că soţia lui nu era o gospodină prea bună. Mereu cumpăra câte ceva gata pregătit, în loc să gătească ea. Era ceva ce vecinele ei nu ar fi făcut niciodată.

La Sawle stătuse să se uite la doi bărbaţi care se certau pentru o plasă de pescuit. Văzu că sosise acasă la timp; n-ar fi trebuit să se grăbească. Dar nici nu se învinovăţi pentru graba ei şi nici nu-l găsi vinovat pe Mark că o ţine legată de casă. Şi asta pentru simplul motiv că azi Dwight era acasă.

Nu-l mai văzuse de o săptămână. Dar azi era acasă.

Pregăti masa, îl trezi pe Mark şi se uită la el cum mănâncă, ciugulind şi ea câte puţin ca o păsărică. Era inconsecventă în toate, preferând să moară de foame când mâncarea nu-i plăcea, îmbuibându-se până nu se mai putea mişca dacă mâncarea era gustoasă.

Stătu uitându-se la Mark cum se pregătea să plece la nouă, simţind o tensiune ascunsă în tot trupul, aşa cum simţise de multe ori, şi întotdeauna din aceeaşi cauză. De câtăva vreme era mai ursuz, mai puţin maleabil faţă de toanele ei; câteodată credea că o urmăreşte bănuitor; dar asta nu o neliniştea; era convinsă că-l poate păcăli şi avea grijă să nu facă nimic care să-i trezească vreo bănuială când el era acasă. Numai în nopţile când Mark lucra era în adevăr liberă şi până acum se temuse să uzeze de această libertate, nu pentru că i-ar fi fost frică să afle Mark, ci pentru că se temea că Dwight îşi va face o proastă părere despre ea.

Soarele apusese după nori grei, lăsând în urmă o ultimă geană de lumină pe cer. În cameră era deja întuneric. Keren aprinse o lumânare.

— Ai face mai bine să aprinzi numai după ce se face întuneric de tot, spuse Mark. Lumânările sunt scumpe, costă nouă pence livra.

Întotdeauna se plângea de preţul ridicat al lucrurilor. Voia să stea pe întuneric?

— Dacă ai fi construit casa altfel îndreptată, ar fi fost mult mai luminoasă spre seară, spuse ea.

Se plângea mereu că locuinţa era orientată spre nord. Ce credea? Că poate să o ia în braţe şi să o aşeze cu faţa spre sud cum îi plăcea ei?

— Nu uita să încui uşa cât lipsesc eu, spuse el.

— Da, dar asta înseamnă să mă scol ca să-ţi deschid.

— Lasă asta! Fă cum îţi spun! Nu-mi place să dormi singură, fără apărare, cum te-am găsit azi-dimineaţă. Mă întreb cum de ţi-o fi plăcând să dormi aşa!

Ea ridică din umeri.

— Nimeni din cei care locuiesc prin vecinătate nu ar îndrăzni să se aventureze până aici, şi un cerşetor sau un vagabond n-ar avea de unde şti că nu eşti acasă.

El se ridică să plece.

— Ai grijă să încui la noapte.

— Bine.

Mark îşi luă lucrurile şi se îndreptă spre uşă. Înainte de a pleca îi mai aruncă o privire şi o văzu stând acolo în lumina acelei singure lumânări: lumina se reflecta pe faţa ei palidă, pe pleoape, pe genele negre, pe părul negru. Ţinea buzele strânse şi nu se uita la el. Simţi brusc cum îl cuprinde o dorinţă puternică, teribilă, un spasm de dragoste, bănuială şi gelozie. Ea şedea acolo, ca un fruct ales, pe care doreai să-l culegi. Era soţia lui, totuşi de săptămâni întregi îl chinuia gândul că nu era făcută pentru el.

— Keren!

— Da?

— Bagă de seamă să nu deschizi uşa la nimeni până nu vin eu.

Se uită drept în ochii lui.

— Nu, Mark, n-am să deschid la nimeni.

Pe drum se întrebă de ce îi răspunsese atât de calm, ca şi cum vorbele lui n-ar fi surprins-o.

După plecarea lui, rămase un timp nemişcată. Apoi stinse lumânarea, se duse la uşă şi o deschise ca să audă sunetul clopotului anunţând schimbul. Când îl auzi, închise uşa. O încuie, aprinse iar lumânarea şi intră în dormitor. Se lungi pe pat, dar nu putea să doarmă. Gânduri de tot felul îi treceau prin minte, trupul îi era încordat, plin de dorinţă.

În cele din urmă se sculă din pat, se pieptănă, se pudră cu un rest de pudră pe care-l mai găsi în cutie, îşi aruncă pe umeri o haină neagră, uzată şi se legă la cap cu basmaua roşie pe care o câştigase Mark. Apoi plecă de acasă. Mergea cocoşată, şchiopătând, ca să n-o recunoască cineva dacă ar fi văzut-o.

La Gatehouse se vedea lumină prin fereastra camerei în care lucra doctorul. Era lumină şi la fereastra de sus, unde dormea Bone, servitorul.

Keren nu bătu la uşă; ocoli în vârful picioarelor printre tufişuri până ajunse la fereastra luminată şi ciocăni uşor. Îşi scoase basmaua şi îşi aranjă părul.

Aşteptă cam mult, dar nu mai ciocăni pentru că ştia că doctorul avea auzul fin. Deodată perdelele se dădură la o parte şi o mână deschise

fereastra. Se trezi cu el în faţă.

— Keren! Ce e? Nu te simţi bine?

— Ba da, spuse ea. Am… am vrut să te văd, Dwight.

— Du-te la uşa din faţă. Am să-ţi deschid.

— Nu, pot să mă sui pe aici dacă mă ajuţi.

El întinse o mână; ea o apucă şi sări sprintenă în cameră. Dwight închise repede fereastra şi trase perdelele.

Focul ardea trosnind în cămin. Două sfeşnice cu lumânări luminau masa pe care erau împrăştiate hârtii. Era îmbrăcat cu o haină de casă uzată şi părul îi era ciufulit. Arăta foarte tânăr şi frumos.

— Iartă-mă, Dwight. N-am… n-am putut veni la altă oră. Mark lucrează în schimbul de noapte. Eram îngrijorată…

— Îngrijorată? De ce?

— Din cauza ta. Am auzit că eşti bolnav, că te-ai molipsit…

— N-a fost nimic, spuse el, şi faţa i se lumină.

— Ştiu că ai fost acasă marţi, dar n-am putut veni şi tu nu mi-ai trimis nicio vorbă.

— N-aş fi putut.

— Ai fi putut să încerci, înainte de a te duce iar la Truro.

— N-am ştiut în ce tură lucrează Mark. N-aveai motiv de îngrijorare, draga mea. Ne-am dezinfectat bine înainte de a ne întoarce acasă. Până şi portofelul meu mirosea urât şi a trebuit să-l ard.

— Şi mai spui că n-ai fost în pericol!

Se uită la ea.

— N-ar trebui să fii îngrijorată. Mulţumesc. Dar să ştii că e primejdios să vii aici atât de târziu noaptea…

— De ce? Se uită în ochii lui printre gene. Mark lucrează opt ore în mină, şi servitorul tău s-a culcat.

El schiţă un zâmbet stingherit. Tot drumul până la Truro, din ziua precedentă, şi câteodată chiar în timpul recepţiei, se gândise la Keren Daniel. Vedea bine încotro se îndreptau, dar în inima lui se dădea o luptă între dorinţa de a se opri şi cea de a merge mai departe. Câteodată era aproape hotărât să meargă mai departe, aşa cum îşi dădea seama că vrea şi ea, dar ştia că o dată luată această hotărâre nimeni pe lume n-ar fi putut prevedea unde se vor opri lucrurile. Gândul acesta îl împiedica să lucreze. Balul din seara trecută fusese binevenit, ca şi contactul reconfortant cu oameni din aceeaşi clasă cu el. Îi fusese de ajutor reîntâlnirea cu Elizabeth Poldark pe care o considera cea mai frumoasă femeie din câte cunoscuse vreodată. Îi fusese de ajutor şi reîntâlnirea cu Joan Pascoe şi comparaţia dintre fata

blondă, echilibrată şi castă şi această fiinţă impulsivă, nestăpânită şi capricioasă. Se întorsese acasă convins că jocul acesta cu focul trebuie să înceteze.

Dar cu Keren lângă el alegerea nu mai era uşoară. Joan Pascoe şi celelalte tinere erau cu totul altfel, erau departe; ele făceau parte din lumea bună. Keren în schimb era *realitatea* de lângă el. Îi simţea deja gustul buzelor, atingerea dogoritoare a trupului ei.

— Ei, spuse ea, ca şi cum i-ar fi citit gândurile, nu mă săruţi?

— Ba da, dar pe urmă trebuie să pleci, Keren.

Ea lăsă repede să-i cadă haina de pe umeri şi ridică faţa spre el, cu mâinile la spate, cu o sfială prefăcută, cu ochii pe jumătate închişi.

— Hai, spuse ea, un singur sărut.

Dwight o luă în braţe şi-i sărută buzele reci. Ea nu încercă să-i întoarcă sărutul. Şi în timp ce o săruta îşi dădu seama cât o dorea, mai mult ca orice pe lume.

— Sau o mie, adăugă încet.

— Ce-ai spus? o întrebă.

— Ce plăcut e focul! De ce să plec?

Dwight înţelese că e pierdut. Nu mai avea ce face. Va merge mai departe, nu se mai putea opri.

— Ce-ai spus? o întrebă iar.

— Sau o mie. Sau douăzeci de mii. Sau un milion. Numai să vrei!

Dwight îi luă brusc obrajii în mâini şi îi mângâie cu un gest tandru, dar nestăpânit.

— Le vreau şi am să le iau fără să te întreb.

— Atunci ia-le, te rog, ia-le!

Capitolul XIV

În dimineaţa zilei de sâmbătă, doi mai, în una din camerele de la etaj din Casa Mare, avea loc o întâlnire a celor trei conducători ai afacerilor familiei Warleggan. Domnul Nicholas Warleggan, solid, greoi şi dur, şedea într-un fotoliu Sheraton, cu spatele la fereastră; domnul George Warleggan, instalat comod în faţa căminului, ciocănea din când în când cu bastonul în ornamentele de stuc; domnul Cary Warleggan şedea la masă uitându-se prin nişte hârtii şi pufăind pe nas.

— Nu ştiu prea multe de la Trevaunance, spuse Cary. Smith afirmă că nu a avut loc nicio ceremonie oficială. La amiază Sir John Trevaunance, căpitanul Poldark şi domnul Tonkin s-au dus la turnătorie, Sir John a rostit câteva cuvinte şi muncitorii au aprins

cuptoarele. Apoi cei trei domni au intrat în unul din depozitele construite pentru cositor, au ciocnit un pahar în sănătatea lor şi au plecat acasă.

— Unde se află turnătoria asta? întrebă domnul Warleggan.

— E foarte bine plasată. În timpul fluxului un bric poate intra în golful Trevaunance şi să tragă la chei unde cărbunele se descarcă lângă cuptoare.

George lăsă bastonul.

— Şi cum îl macină şi-l încarcă?

— S-au înţeles cu proprietarii minei Wheal Radiant ca să se folosească de instalaţia lor de măcinat, situată cam la trei mile depărtare.

— Wheal Radiant, spuse George gânditor. Wheal Radiant.

— Şi ce se aude cu licitaţia prin ofertă închisă? întrebă domnul Warleggan. Cary răsfoi prin hârtiile din faţa lui.

— Blight mi-a spus că a fost multă lume acolo. Era de aşteptat, pentru că vestea s-a răspândit repede. Totul s-a desfăşurat după plan şi Societatea Carnmore nu a cumpărat nimic. Preţurile ridicate le-au convenit proprietarilor de mine. Totul s-a desfăşurat în linişte.

— Data trecută, spuse George, au cumpărat destul ca să le ajungă pentru trei luni. Când vor termina rezervele, vom avea cu ce să ne distrăm.

— După licitaţie, spuse Cary, Tremail a încercat în mod discret să afle de la Martin dacă va rămâne credincios Societăţii Carnmore. Dar Martin a reacţionat negativ şi Tremail a trebuit să întrerupă conversaţia.

Domnul Nicholas Warleggan se ridică.

— Nu ştiu dacă şi tu eşti amestecat, George, dar în caz că eşti n-aş putea spune că-mi place. Eu mă ocup de afaceri de patruzeci de ani şi tot, sau aproape tot, ce ai realizat tu se bazează pe ce am construit eu. Banca noastră, topitoria, morile noastre, toate au fost create pe baza unor principii sănătoase, pentru a face afaceri cinstite. Avem această reputaţie şi sunt mândru de ea. Trebuie neapărat să te lupţi cu Societatea Carnmore cu mijloacele legale pe care le ai la dispoziţie. Vreau neapărat să-i elimin de pe piaţă, dar nu cred că trebuie să ne înjosim până la a lua altfel de măsuri pentru a ne atinge scopul.

Terminând ce a avut de spus, domnul Warleggan se întoarse şi se uită pe fereastră la pajiştea din faţa lui şi la râu. Cary îşi puse în ordine hârtiile. George începu iar să plimbe vârful bastonului peste sculpturile căminului.

— Această activitate secretă a lor e absurdă şi cu nimic mai prejos decât practicile necinstite născocite pentru a induce în eroare şi a produce confuzie.

— Nu cred că putem să-i acuzăm pentru asta, spuse domnul Warleggan apăsat. Au şi ei acelaşi drept ca şi noi să folosească agenţi şi oameni de paie.

Cary pufni iar pe nas:

— George ce spune?

George îşi scoase batista de dantelă şi scutură puţină tencuială care-i căzuse pe genunchi.

— Mă gândeam. Nu e Jonathan Tresidder principalul acţionar la Wheal Radiant?

— Cred că da, dar ce importanţă are?

— Nu lucrează cu banca noastră?

— Da.

— Şi a făcut împrumut la noi. Cred că ar trebui să i se ceară să spună limpede de partea cui este. Dacă-şi pune fabrica la dispoziţia Societăţii Carnmore, atunci să se ducă la altă bancă să ceară credite. Nu ni se poate cere să ne finanţăm concurenţii.

— Şi ce părere are Nicholas? întrebă Cary cu o urmă de sarcasm în glas.

Bătrânul de lângă fereastră strânse pumnii fără să se întoarcă:

— Cred că dacă i s-ar spune direct, fără ocolişuri, ar fi o acţiune corectă din partea noastră, şi legitimă.

— Nu ar fi cu nimic mai rău decât felul în care i-am tratat pe proprietarii fabricilor de hârtie de la Penryn, spuse Cary.

Domnul Warleggan se încruntă.

— Ne încurcau toate proiectele. Severitatea noastră faţă de ei a fost justificată.

George tuşi:

— Din partea mea, spuse el, deşi nu condamn manevrele astea ale lui Cary – sunt prea neînsemnate ca să ne deranjeze.

— Totuşi înclin să fiu de acord cu dumneata, tată; suntem prea importanţi ca să recurgem la asemenea manevre. Să-i înfrângem prin mijloace cinstite.

— Mijloace cinstite, repetă Cary.

— Da, mijloacele folosite în afaceri. Toţi proprietarii de topitorii, toţi negustorii ne vor sprijini. Nu va fi greu să-i eliminăm pe aceşti intruşi când vom afla cine sunt…

— Exact, spuse Cary.

— Şi vom afla, să nu vă fie teamă. Să nu-mi spuneţi mie că un secret poate să fie ţinut ascuns multă vreme pe aici pe la noi. Cineva începe prin a şopti ceva altuia. Trebuie să avem răbdare. E o chestiune de timp. Şi va trebui să ne gândim până unde putem merge.

Cary se ridică:

— Vrei să spui că ar fi cazul să oprim investigaţiile noastre?

Domnul Warleggan tăcu, dar George spuse:

— Să ne păstrăm în limitele demnităţii. De altfel noi nu vom fi ruinaţi chiar dacă societatea reuşeşte să se pună pe picioare.

— Se pare că uiţi, zise Cary încet, că acela care conduce societatea este răspunzător de dezonoarea lui Matthew.

— Matthew şi-a primit răsplata, exact ceea ce a meritat, spuse Nicholas. Am fost şocat şi îngrozit de cele întâmplate.

George se ridică şi el; se întinse, îşi luă bastonul, ignorând ultima remarcă a tatălui său.

— N-am uitat nimic, Cary, spuse el.

CARTEA A TREIA

Capitolul I

— Mătuşă Verity, citeşte-mi te rog povestea cu minerul rătăcit, spuse Geoffrey Charles.

— Ţi-am mai citit-o.

— Încă o dată, te rog. Aşa cum mi-ai citit-o data trecută.

Verity luă cartea şi, cu un aer absent, ciufuli părul buclat al copilului. Apoi i se strânse inima gândindu-se că a doua zi, cam pe la aceeaşi oră, nu va mai fi acolo ca să-i citească.

Ferestrele salonului erau deschise şi soarele de iulie pătrundea în cameră. Elizabeth broda o vestă; pe rochia ei de mătase bej se reflectau razele de soare. Mătuşa Agatha, căreia nu-i plăcea aerul proaspăt, se ghemuise lângă focul care ardea tot timpul la cererea ei, şi moţăia ca o pisică bătrână şi obosită. Era duminică şi ţinea Biblia deschisă în poală. Şedea nemişcată, dar din când în când deschidea brusc ochii ca şi cum ar fi auzit un şoarece ronţăind în dosul lambriurilor. Geoffrey Charles, îmbrăcat în costum de catifea cu pantaloni lungi, şedea în braţele lui Verity, lângă fereastră, în umbra perdelelor de dantelă. Francis era plecat la fermă. Sus, în vârful fagilor, la marginea pajiştii, gângureau câţiva porumbei.

Verity termină povestea şi lăsă copilul să-i alunece uşor din braţe.

— Are mina în sânge, Elizabeth, spuse ea. Nicio altă poveste nu-i place.

Elizabeth zâmbi.

— Poate că se va schimba situaţia până va creşte el mare.

Verity se ridică.

— Nu cred că mă voi duce diseară la biserică. Mă doare capul.

— Din cauză că stai la soare. Stai prea mult în soare, Verity.

— Trebuie să mă duc să văd ce e cu vinul. Nu poţi avea încredere în Mary; stă şi visează cu ochii deschişi tocmai când nu trebuie.

— Vin şi eu cu dumneata, spuse Geoffrey Charles. Vreau să te ajut.

În timp ce era ocupată în bucătărie, veni şi Francis. Toată vara încercase să dea o mână de ajutor la fermă. Munca asta nu-i plăcea, nu-l atrăgea în niciun fel. Geoffrey Charles alergă în întâmpinarea lui, dar văzându-i faţa încruntată, se răzgândi şi se întoarse la Verity.

— Tabb e singurul care se mai pricepe la cultivarea pământului. Ellery nu e bun de nimic. I-am spus să refacă gardul viu din jurul păşunii oilor şi s-a stricat într-o săptămână. Ne-a luat o oră ca să strângem turma. Am să-l dau afară.

— Ellery e miner de când avea nouă ani.

— Ăsta-i tot necazul, spuse Francis făcându-se că nu înţelege. Facem tot ce putem pentru oamenii noştri, adaugă el uitându-se la mâinile lui pline de pământ, dar cum să le pretinzi minerilor să se transforme în fermieri peste noapte?

— Au distrus ovăzul?

— Din fericire, nu. Noroc că prima oaie a luat-o în jos pe potecă în loc s-o ia în sus.

Ovăzul trebuia secerat în săptămâna următoare. Ea nu va mai fi acolo. Aproape că nu-i venea să creadă.

— Diseară nu mă duc la biserică, Francis. Mă doare capul. Cred că din cauza căldurii.

— Mă gândeam să nu mă duc nici eu, spuse Francis.

— Nu se poate! Eşti aşteptat! exclamă ea încercând să-şi ascundă panica.

— Poate să se ducă Elizabeth singură ca reprezentantă a întregii familii.

Verity se aplecă peste băutura care fierbea şi-i luă spuma:

— Domnul Odgers ar fi dezolat. Nu mai de mult decât săptămână trecută îmi spunea că alege psalmii cei mai scurţi şi o predică specială ca să-ţi facă ţie plăcere.

Francis ieşi fără să răspundă. Lui Verity îi tremurau mâinile. Cuvintele lui Geoffrey Charles, care începuse iar să vorbească după ce plecase tatăl lui, îi răsunau în urechi ca un clinchet de clopoţei venind de departe. Alesese ziua de duminică la ora patru pentru că era singurul moment din întreaga săptămână când Francis pleca de acasă. În ultimele luni mişcările lui fuseseră imprevizibile, rămăsese credincios numai acestui obicei convenţional…

— Mătuşă Verity! strigă băieţelul. Mătuşă Verity! De ce nu te duci şi dumneata?

— N-am timp de tine acum, dragule, îi răspunse ea brusc. Te rog lasă-mă în pace!

Încercă să se stăpânească, se duse în bucătăria alăturată unde era Mary Bartle şi vorbi cu ea câteva minute.

— Mătuşă Verity, mătuşă Verity. De ce nu vă duceţi la biserică după masă?

— Eu nu mă duc. Tatăl şi mama ta se vor duce.

— Dar tata a spus că nu.

— Lasă asta! Stai aici şi ajut-o pe Mary. Şi bagă de seamă să nu o încurci.

— Dar dacă…

Plecă grăbită din bucătărie şi, în loc să treacă prin toată casa, traversă repede curtea şi intră pe uşa principală. Sui repede scările. Era poate ultima oară când îl mai vedea pe Geoffrey Charles şi nu mai avea cum să-şi ia rămas bun.

Ajunsă în camera ei, se duse repede la fereastră. Din unghiul acela, lipindu-şi faţa de geam, putea vedea aleea pe care Francis şi Elizabeth vor trece ca să se ducă la biserică – dacă se duceau.

Din depărtare se auzea slab sunetul clopotelor care începuseră să bată. Unul din ele era crăpat şi Francis spunea că sunetul lui dogit îl călca pe nervi. Francis avea nevoie doar de zece minute sau de un sfert de oră ca să-şi schimbe hainele. Îşi închipuia că în acel moment el şi Elizabeth discutau dacă să meargă şi el sau nu. Elizabeth dorea să meargă şi el. Elizabeth trebuia neapărat să-l convingă să meargă.

Şedea nemişcată pe pervazul ferestrei, şi la atingerea geamului o răceală ciudată i se strecură în tot trupul. Se uită ţintă la aleea pe care urmau să treacă.

Ştia exact cum arătau clopotarii plini de sudoare acolo în spaţiul închis al turlei. Ştia cum arătau membrii corului, căutându-şi cărţile de rugăciuni în strane, discutând în şoaptă când ea era de faţă, vorbind mai tare când nu era prezentă. Domnul Odgers, omuleţul sărac, slab şi necăjit, îmbrăcat în stiharul lui se agita de colo până colo. Le va lipsi tuturor, o vor regreta, nu numai în seara asta, ci şi în viitor. O vor regreta fără îndoială toţi cei pe care îi vizita, bolnavi, invalizi, femeile care se luptau, împovărate, cu greutăţile familiei.

Simţea la fel şi faţă de familia ei. Dacă timpurile ar fi fost mai bune, ar fi plecat cu inima mai uşoară. Elizabeth nu era prea rezistentă şi-ar fi trebuit încă o femeie ca să o ajute pe doamna Tabb. Mai multă cheltuială când fiecare şiling conta. Şi nimeni n-ar fi putut să facă ce făcuse ea, să ţină strâns dar cu blândeţe în mâna toată gospodăria casei.

Dar ce altă cale de urmat avea? Nu putea pretinde ca Andrew să mai aştepte. Nu-l mai văzuse în cele trei luni care trecuseră de la bal. Comunicase cu el numai prin Demelza. Amânase deja o dată fuga ei din cauza lui Geoffrey Charles, care fusese bolnav. Nici acum situaţia nu era mai bună, dar trebuia să plece acum sau n-ar mai fi plecat

niciodată.

Inima îi zvâcni puternic. O văzuse pe Elizabeth pe alee, înaltă, subţire şi atât de graţioasă în rochia ei de mătase, cu pălăria de pai pe cap şi umbrela de soare crem. Nu putea să fie singură…

Apăru şi Francis… Plecă de la fereastră. Stătuse cu obrazul lipit de gemuleţul rece şi simţi cum sângele îi revine în obraji împurpurându-i. Îşi roti privirile prin cameră, apoi îngenunche şi-şi scoase cufăraşul de sub pat. Geoffrey Charles tot mai alerga prin casă, dar ştia cum să-l evite.

Se îndreptă spre uşă; aruncă o ultimă privire prin cameră. Soarele pătrundea oblic prin fereastra înaltă. Ieşi repede şi se sprijini de uşă încercând să-şi recapete răsuflarea, apoi porni în direcţia scării din dos.

*

După ce a cedat la insistenţele lui Elizabeth şi a făcut efortul de a merge la biserică, Francis simţi o schimbare în starea lui sufletească. Viaţa de nobil de ţară pe care o ducea îl plictisea de moarte. Tânjea după viaţa pe care o dusese înainte. Dar, cum totul e relativ, plictiseala începu să-i dispară şi uită de supărări. Era cu atât mai ciudat că uitase chiar azi, când se necăjise atât din cauza oilor; dar după-amiaza era atât de frumoasă încât nu mai era loc de amărăciune în sufletul lui. Mergând în soare şi simţind aerul călduţ care-i mângâia obrajii, ajunse la concluzia că e bine să trăieşti.

Îi făcea plăcere să vadă că toţi credincioşii veniţi la slujbă îi aşteptau afară ca să-i salute. După ce muncise la fermă toată săptămână, le era recunoscător pentru acest gest, în care se vedea un sprijin şi stima de care se bucura din partea lor.

Nici chiar Jud, pe care îl văzu stând deoparte şi bând bere pe o piatră de mormânt, nu reuşi să-l indispună.

În biserică era cald, dar nu mirosea atât de tare ca de obicei a mucegai, a putred şi a aer stătut. Nu-l deranja nici preotul, mărunt şi slab, care se mişca de colo până colo clătinând din cap. Iar pe Joe Permewan, care scârţâia cu arcuşul pe violă ca şi cum ar fi tăiat cu ferăstrăul trunchiul unui copac, îl îndrăgea, dar în acelaşi timp i se părea ridicol. Toţi ştiau că Joe nu era un înger şi că se îmbăta în fiecare sâmbătă seara, dar îşi croia cu arcuşul drumul spre izbăvire în fiecare duminică dimineaţa.

Recitaseră psalmii şi dăduseră răspunsurile la rugăciunile preotului, iar Francis, care aţipise între timp, fu trezit brusc de zgomotul uşii trântite. Intrase în biserică un nou drept-credincios.

*

Jud fusese în Franţa vreo două nopţi la rând şi se îmbătase bine cu banii câştigaţi de pe urma contrabandei cu alcool. Când era treaz nu se gândea niciodată 1a Dumnezeu, dar întotdeauna când era beat, simţea în el nevoia să se îndrepte şi să-i îndrepte şi pe alţii. Simţea chemarea să-şi îndrepte fraţii. Toată după-amiaza făcuse ocolul tuturor cârciumilor şi acum se afla pe un teren nou.

După ce preotul anunţă psalmul pe care urma să-l cânte, Jud înaintă încet printre cele două şiruri de bănci, ţinându-şi şapca în mână şi clipind din ochi în semiîntuneric. Când se aşeză îi căzu şapca; se aplecă să o ridice şi trânti bastonul bătrânei doamne Carkeek care şedea lângă el. Când zgomotul se stinse, scoase o cârpă roşie din buzunar şi începu să se şteargă pe frunte.

— E cald rău, se adresă el doamnei Carkeek vrând să fie politicos.

Ea nu-l luă în seamă, dar se ridică şi începu să cânte.

Toată lumea cânta şi cei din apropierea altarului făceau cel mai mare zgomot, cântând din diverse instrumente ca şi când s-ar fi aflat la o petrecere. Jud şedea la locul lui ştergându-se de sudoare şi rotindu-şi privirile prin biserică. Toate astea erau noi pentru el şi le privea cu detaşare, într-o lumină tulbure.

Psalmul se termină şi toată lumea se aşeză. Jud continua să se uite lung la cor.

— Ce fac toate femeile alea colo sus? mormăi el, aplecându-se spre doamna Carkeek.

— Sst. Acolo e corul, şopti ea.

— Ce? Alea sunt corul? Sunt alea mai aproape de Rai decât noi ăştia de jos?

Jud stătu pe gânduri un minut. Se simţea plin de bunăvoinţă, dar nu chiar întru totul.

— Uite-o pe Mary Ann Tregaskis. Ce-a făcut ea ca să fie mai aproape de ceruri decât noi?

— Sst! sst! se auzi în jurul lui.

Nu observase că domnul Odgers se suise în amvon.

Jud îşi suflă nasul şi băgă cârpa în buzunar. Se întoarse spre doamna Carkeek care şedea înţepată lângă el, uitându-se atentă la mănuşile ei de bumbac.

— Ce face vaca aia bătrână a dumitale? şopti el. Ia spune, a fătat?

Doamna Carkeek nu-l luă în seamă; părea că a găsit un defect la una din mănuşi şi se uita atentă la ea.

— Cred că e stearpă. Cred că n-ai făcut bine că ai cumpărat-o de la unchiul Ben. Pungaş bătrân! Şi mai stă şi sus, în cor…

Auzi deodată o voce puternică drept deasupra capului. Tresări speriat văzând că nimeni nu mai scotea o vorbă.

„Textul meu este din Cartea Proverbelor. Douăzeci şi trei, versetul Treizeci şi unu. Să nu bei vinul roşu. Înţeapă precum aspida şi muşcă precum şarpele.”

Jud se uită în sus şi-l văzu pe domnul Odgers stând într-un fel de cutie de lemn, cu un teanc de hârtii în mână şi cu o pereche de ochelari uzaţi pe nas.

— Prieteni, spuse domnul Odgers privind în jur, am ales textul pentru săptămâna aceasta după multă gândire şi rugăciune. L-am ales pentru că joia viitoare este sărbătoarea de la Sawle. După cum ştiţi cu toţii, de multă vreme această sărbătoare nu e numai o ocazie de petreceri nevinovate şi sănătoase, ci şi un prilej de a se deda la chefuri fără măsură…

— Bravo! Bine zis! rosti Jud nu numai pentru sine.

Domnul Odgers se opri şi se uită sever la bătrânul chel care şedea chiar sub amvon. Aşteptă câteva clipe şi, cum nu se mai auzea nimic, continuă:

— Da, chefuri fără măsură. În seara aceasta mă adresez vouă, drept-credincioşilor mei, rugându-vă ca joia viitoare să daţi exemplu de cumpătare în parohia noastră. Să nu uităm, dragi prieteni, că această zi de sărbătoare nu trebuie petrecută în beţii şi stricăciune; ea e menită să comemoreze venirea printre noi a Sfântului Sawle, patronul nostru, pentru a-i creştina pe păgânii din Cornwall. A venit plutind pe o piatră de moară tocmai din Irlanda şi…

— Pe ce a venit? întrebă Jud.

— Pe o piatră de moară, spuse domnul Odgers, luându-l gura pe dinainte. E un fapt istoric că a debarcat…

— Ei, am pus şi eu o întrebare! şopti Jud iritat, întorcându-se spre omul care-l bătuse pe umăr.

— *Sanctus Sawlus*, spuse domnul Odgers, aceasta este deviza bisericii noastre, şi ar trebui să fie deviza şi principiul pe care să-l respectăm în viaţa noastră de toate zilele. E un principiu pe care nu trebuie să-l nesocotim, căci Sfântul Sawle ni l-a adus aici pe pământul nostru…

— Pe o piatră de moară, mormăi Jud, adresându-se doamnei Carkeek. Cine-a mai pomenit ca să plutească un om pe o piatră de moară! N-are rost, nu e bine, nu e drept, nu se poate, nu e adevărat!

— Vedeţi, spuse domnul Odgers imprudent, avem azi printre noi pe

cineva care bea vinul roşu şi diavolul îl stăpâneşte şi-l îndeamnă să intre în casa Domnului şi să se laude cu ticăloşia lui pe care ne-o aruncă în faţă…

— Ascultă, spuse Jud cu limba împleticită, eu nu-s altfel decât ăia de colo sus. Cine stă colo în cor? Numai beţivi şi târfe! Ia uitaţi-vă la unchiul Ben Tregeagle, ăla cârlionţat, cum stă colo sus ca o mironosiţă. A înşelat-o pe sărmana văduvă bătrână, i-a vândut o vacă stearpă.

Bărbatul din spatele lui îl apucă de braţ ca să-l scoată afară din biserică.

Jud îl trânti la loc pe scaun cu dosul palmei.

— Lasă-mă în pace! Nu fac niciun rău. Face rău bufniţa aia de sus din amvon. El şi cu târfele lui. Auzi ce zice! Poveşti mincinoase despre un om care poate să plutească pe o piatră de moară…

— Hai, Paynter, spuse Francis îndemnat de Elizabeth, exprimă-ţi nemulţumirile afară. Dacă mai tulburi liniştea în biserică ai să nimereşti la închisoare.

Cu ochii lui injectaţi, Jud îl măsură pe Francis din cap până în picioare. Ofensat peste poate, îi răspunse:

— De ce mă dai afară? Nu mai sunt servitorul nimănui acu', sunt pescar şi ştiu că pietrele de moară nu plutesc şi nici nu zboară.

Francis îl apucă strâns de braţ.

— Hai, omule!

Jud se desprinse din strânsoare.

— Bine, plec, spuse el demn şi adăugă cu voce tare: N-ai ales calea cea dreaptă spre căinţă, dacă te iei după unul ca el. Ai să arzi în focul gheenei, sunt sigur, tot aşa de sigur cum ştiu că pe mine mă cheamă Jud Paynter. O să ardă carnea de pe tine cu grăsime cu tot. La fel şi bătrâna aia, doamna Grubb care stă pe două scaune de grasă ce e! La fel şi Char Nanfan de colo din cor care stă iar să nască!

Doi bărbaţi voinici încercară să-l scoată afară.

— Hei, doamnă Metz, ai mai îngropat vreun bărbat, ce zici? Uite-l şi pe Johnnie Kimber, ăla care a furat un porc. Şi mititica de Betty Coad. Încă nu te-ai măritat, Betty? Ar cam fi timpul…

Îl împinseră până la uşă. Jud scăpă din mâinile lor şi trimise o ultimă şarjă.

— Să ştiţi, prieteni, că n-o să fie mereu aşa. Se-ntâmplă ceva în Franţa, prieteni. E zarvă mare! E răzmeriţă şi omoruri! Au spart porţile închisorii, au tăiat capul guvernatorului şi l-au înfipt într-un par. Au aprins şi focuri de bucurie. Ascultaţi-mă pe mine! Or să fie şi pe-aici nişte focuri şi-or să moară oameni!

Uşa se trânti după el; se mai auziră o vreme strigătele lui în timp ce oamenii îl scoteau pe poartă din curtea bisericii.

Credincioşii îşi reluară încet locurile. Francis, cam supărat dar şi amuzat în acelaşi timp, luă o carte de rugăciuni şi se întoarse la strana lui.

— După cum vă spuneam, reîncepu domnul Odgers ştergându-şi fruntea, făcând abstracţie de… legenda sau… de miracolul Sfântului Sawle…

Capitolul II

Au plecat acasă împreună cu domnul şi doamna Odgers. Francis era de aceeaşi părere cu femeile din familie că, având zece copii de hrănit, singura masă consistentă pe care soţii Odgers o luau într-o săptămână era cea de duminică (şi aceea nu chiar atât de consistentă cum era altădată); dar faptul că erau sătui acum nu-i făcea să fie o companie mai plăcută pentru Francis. L-ar fi deranjat mai puţin dacă cei doi nu s-ar fi străduit atât să-i fie pe plac. Câteodată îşi schimba părerile tocmai pentru a urmări amuzat strădania domnului Odgers de a nu-l contrazice. Pentru că şi el şi soţia lui urmăreau cu încăpăţânare un singur lucru: să nu se certe cu familia Poldark.

Mergeau câte doi, doamnele înainte, domnii după ele. „Iisuse! se gândea Francis, măcar dacă omul ăsta ar şti să joace zaruri şi ar avea ceva bani ca să piardă!”

— Omul ăsta, Paynter, se duce de râpă, spuse el. Mă întreb de ce l-o fi dat afară vărul meu. În trecut a răbdat destule de la el.

— Am auzit că a umblat cu vorbe. Omul ăsta e un ticălos, domnule. Merită să fie pedepsit, pus în obezi. Nu cred că enoriaşii noştri şi-au mai putut reveni după ce a plecat.

Francis îşi înăbuşi un zâmbet.

— Mă întreb ce-a vrut să spună despre Franţa. Nu cumva e o minciună?

— Umblă nişte zvonuri, domnule Poldark. În timpul obligaţiilor pe care le are de îndeplinit în parohie, soţia mea a trebuit să-i facă o vizită doamnei Janet Trencrom. Doamna Trencrom i-a spus… Şi adresându-se soţiei: Maria! Ce ţi-a spus doamna Trencrom?

— Da, doamna Trencrom a spus că toată lumea vorbea la Cherbourg, dar probabil că exagerau. A spus că închisoarea aceea din Franţa – cum îi zice? – a fost luată cu asalt de răsculaţi marţea sau miercurea trecută, şi guvernatorul şi mulţi din oamenii lui au fost măcelăriţi.

— Rămâne de văzut dacă e adevărat, spuse Francis, după un moment.

— Sper că nu e adevărat, răspunse domnul Odgers vehement. Legile impuse de gloate nu trebuie admise. Omul ăsta, Paynter, este periculos. Ne-am pune în cap autorităţile dacă l-am lăsa să-şi facă mendrele.

— Dacă ar fi să se producă tulburări în această ţară, spuse Francis, n-ar fi în niciun caz provocate sau conduse de nişte beţivani bătrâni. Ia priveşte lanul acela de ovăz, Odgers. Dacă vremea e bună, începem să-l secerăm mâine.

La Trenwith, Francis îl conduse pe preot în grădină, în timp ce doamnele îşi aranjau puţin toaleta. Când au intrat în salonul de iarnă ca să ia masa şi ochii mici şi cenuşi ai doamnei Odgers au început să sclipească la vederea mâncării, Francis întrebă:

— Unde-i Verity?

— M-am dus în camera ei imediat ce ne-am întors, dar nu e acolo, spuse Elizabeth.

Francis se aplecă la urechea lungă şi ascuţită a mătuşii Agatha.

— Unde e Verity? Ai văzut-o?

— Ce spui? Verity? Cred că a plecat.

— A plecat? De ce să plece la ora asta?

— Cel puţin aşa cred. A venit şi m-a sărutat acum vreo oră şi avea haina pe ea. N-am înţeles ce-a spus; a mormăit ceva încet. Dacă oamenii ar învăţa să vorbească tare, cum erau învăţaţi pe vremea mea, n-ar mai fi atâtea necazuri pe lumea asta. Minele nu mai lucrează. Ascultă-mă pe mine, Francis, lumea asta nu-i făcută pentru cei bătrâni şi neputincioşi. E vai de capul lor! Ascultă-mă pe mine, Odgers, nu există mângâiere…

— A spus unde se duce?

— Ce? Verity? Ţi-am spus că n-am înţeles ce-a zis. Dar a lăsat o scrisoare pentru voi.

— O scrisoare? exclamă Elizabeth, care înţelese imediat, chiar înaintea lui Francis. Unde e scrisoarea?

— Ce, vrei s-o vezi? Doamne, ce curioşi mai sunt oamenii în ziua de azi! Oare ce-am făcut cu ea? Era aici în şal.

Bătrână se duse şchiopătând până la masă, se aşeză şi începu să scotocească, cu mâinile ei pline printre dantelele şi faldurile rochiei. Domnul Odgers aştepta nerăbdător să se aşeze şi el la masă şi să înceapă să mănânce friptură rece şi plăcinte cu coacăze.

La început bătrâna nu reuşi decât să deranjeze vreo câţiva păduchi, dar imediat ridică o gheară tremurătoare în care ţinea o scrisoare pecetluită.

— Cred că e o jignire să pecetluieşti o scrisoare pe care i-o dai cuiva s-o înmâneze, spuse bătrâna. Ei, ce ziceţi? Ca şi cum m-ar interesa secretele domnişoarei Verity... Mi-amintesc bine ziua când s-a născut. În iarna lui cincizeci şi nouă. Era chiar după ce s-a sărbătorit cucerirea Quebecului când eu şi tatăl tău ne-am dus călare la St. Ann ca să vedem cum erau jucaţi urşii, când!...

— Citeşte asta! spuse Francis întinzându-i scrisoarea deschisă lui Elizabeth. Trăsăturile fine erau schimonosite de mânie.

Elizabeth o citi repede.

Te cunosc şi te iubesc de o viaţă, dragul meu Francis, iar pe tine Elizabeth de mai bine de şapte ani. Vă rog deci pe amândoi să înţelegeţi durerea pe care o simt acum că trebuie să ne despărţim.

De trei luni şi mai bine în inima mea se dă o luptă între loialitate şi iubire; ambele au crescut în mine în mod egal şi, în împrejurări mai fericite, ar fi putut să coexiste fără vreun conflict.

Să nu consideraţi o dezertare faptul că am smuls din inima mea acel sentiment care era mai adânc înrădăcinat şi am ales o viaţă şi un destin ale mele proprii, lângă omul în care voi nu aveţi încredere. Voi locui la Falmouth acum.

Aş fi fost atât de fericită, dragii mei, dacă ne-ar fi despărţit numai distanţa...

— Francis, strigă Elizabeth, unde te duci?

— Să aflu cum a plecat şi dacă mai e timp să o aduc înapoi.

Plecă în grabă din cameră.

— Ce s-a întâmplat, întrebă Agatha? Ce l-a apucat? Ce scrie în scrisoare?

— Scuzaţi-mă, spuse Elizabeth adresându-se celor doi Odgers care rămăseseră cu gura căscată. Mă tem că e o neînţelegere. Vă rog să luaţi loc şi să continuaţi masa. Nu ne aşteptaţi pe noi. Mă tem că vom întârzia puţin.

Ieşi apoi din cameră, urmându-l pe Francis.

Cei patru servitori ai casei erau în bucătărie. Doamna Tabb împreună cu soţul ei, care tocmai se întorseseră de la biserică, povesteau celorlalţi despre Jud Paynter. Râsetele lor se opriră brusc când intră Francis.

— La ce oră a părăsit domnişoara Verity casa?

— Acum o oră şi jumătate, domnule, spuse Bartle, uitându-se curios la stăpânul său. Imediat ce aţi plecat la biserică, domnule.

— Ce cal a luat?

— Calul dumneaei, domnule. Ellery a însoţit-o.

— Ellery… Avea vreun bagaj?

— Nu ştiu, domnule. E în grajd. S-a întors chiar acum. Dă fân calului.

— S-a întors? Francis se repezi la grajd. Caii erau toţi acolo. Ellery! strigă el. Faţa uimită a omului apăru în uşă.

— Da, domnule!

— Am aflat că ai însoţit-o călare pe domnişoara Verity. S-a întors şi ea cu tine?

— Nu, domnule! A schimbat caii la răscrucea Bargus. O aştepta un domn cu un cal de schimb. A încălecat pe el şi pe mine m-a trimis înapoi.

— Ce fel de domn?

— Cred că marinar, domnule. Cel puţin după haine…

O oră şi jumătate. Trecuseră sigur de Truro. Şi ar fi putut să o ia pe două sau trei drumuri diferite. Până la urmă tot a făcut-o! S-a hotărât să trăiască cu beţivanul ăsta care şi-a bătut nevasta. Nimic n-a putut s-o oprească. Blamey avea asupra ei o putere drăcească. Oricare i-ar fi fost purtarea înainte, n-avea decât să fluiere şi s-a şi dus după el.

Când Francis s-a întors în bucătărie, Elizabeth era acolo.

— Nu. Doamnă, spunea Mary Bartle, eu nu ştiu nimic.

— Ellery s-a întors fără ea, spuse Francis. Tabb, Bartle şi voi, femeile! Vreau să-mi spuneţi adevărul! I-aţi adus voi, scrisori domnişoarei Verity?

— Nu, domnule, nu! răspunseră toţi în cor.

— Să discutăm calm, propuse Elizabeth. Acum nu mai e nimic de făcut.

Dar Francis nu se mai gândea să păstreze aparenţele. Ştia că într-o zi-două va afla toată lumea. Va fi ţinta ironiilor în tot ţinutul: omul care a încercat să oprească idila surorii lui, şi atunci ea a fugit de acasă într-o după-amiază când el era la biserică.

— Trebuie să fi avut vreo legătură pe care noi n-o ştim, îi spuse el tăios lui Elizabeth. A văzut vreunul din voi un marinar dând târcoale pe aici?

Nu, nu văzuseră nimic.

— A fost de multe ori să viziteze săracii din Sawle şi Grambler, spuse Elizabeth.

— A venit pe aici vreun străin în vizită? mai întrebă Francis. Cineva care să fi vorbit cu domnişoara Verity şi care să-i fi transmis vreun mesaj?

Nu, nu văzuseră pe nimeni.

— Doamna Poldark de la Nampara a venit destul de des, spuse Mary Bartle. A intrat pe la bucătărie…

Doamna Tabb o călcă pe picior, dar era prea târziu. Francis se uită lung la Mary Bartle, apoi ieşi trântind uşa după el.

Elizabeth îl găsi stând în picioare, în salon, cu mâinile la spate, uitându-se pe fereastră în grădină. Trânti uşa ca să audă că era acolo, dar el nu scoase un cuvânt.

— Trebuie să acceptăm faptul că a plecat, Francis. Asta a fost alegerea ei. E majoră şi liberă să facă ce vrea. În orice caz n-am fi putut-o opri dacă ar fi vrut să plece. Însă aş fi dorit să o fi făcut pe faţă, dacă tot trebuia să o facă.

— Lua-l-ar dracu' pe Ross! rosti Francis printre dinţi. Asta-i lucrătura lui, a lui şi a neruşinatei ăleia de puştoaice cu care s-a însurat. Nu înţelegi? El… el a pregătit totul, în toţi anii ăştia care au trecut. Acum cinci ani, deşi ştia că eu sunt contra, le-a permis să se întâlnească în casa lui. A încurajat-o pe Verity în ciuda noastră. N-a uitat niciodată că a fost înfrânt. Nu-i place să piardă. Mă întrebam cum de a putut Verity să se întâlnească din nou cu omul ăla. Ei bine, sunt convins că Ross a pus totul la cale. În ultimele luni, după cearta mea cu Blamey, ştiind că am rupt legăturile dintre el şi Verity, l-a ajutat pe animalul ăsta puturos folosind-o pe Demelza drept curier şi intermediar!

— Cred că te cam pripeşti, îi spuse Elizabeth. Deocamdată nu ştim nici măcar dacă Demelza are vreun amestec, ca să nu mai vorbesc de Ross.

— Sigur, spuse Francis pătimaş, întotdeauna îi iei partea lui Ross. Nici prin cap nu-ţi trece că Ross ar putea face ceva contra noastră.

— Nu iau partea nimănui, îi răspunse ea mânioasă. Dar nu e drept să condamni pe cineva până nu-l asculţi.

— Faptele vorbesc de la sine. Blamey singur n-ar fi putut aranja fuga ei. Verity nu a primit nicio scrisoare. Am avut eu grijă de asta. Demelza singură n-ar fi reuşit, nu-l cunoştea pe Blamey atunci. Ross a cutreierat tot ţinutul cu treburile lui. Nimic mai uşor decât să se ducă la Falmouth din când în când şi să transmită mesajele.

— Acum nu mai avem ce face. Verity a plecat. Nu ştiu ce-o să ne facem fără ea, mai ales acum, în perioada cea mai grea a anului, când sunt atâtea de făcut. Lui Geoffrey Charles o să-i fie dor de ea.

— O să ne descurcăm, fii sigură!

— Ar trebui să ne întoarcem la musafiri, spuse Elizabeth! Or să creadă că suntem nepoliticoşi. Nu mai avem ce face în seara asta,

Francis.

— N-am chef de masă acum. N-o să-i deranjeze lipsa mea atâta timp cât au ce să mănânce.

— Ce să le spun?

— Adevărul. Tot se va afla într-o zi, două. Ross o să fie mulţumit.

Se auzi o bătaie în uşă.

— Scuzaţi, domnule, dar a venit domnul Warleggan, spuse Mary Bartle intrând.

— Cine? La dracu'! Poate are ceva veşti.

George intră, elegant, politicos, lat în spate, impunător. Musafir rar acum.

— Îmi pare bine că aţi terminat masa, Elizabeth, rochia asta simplă îţi vine de minune…

— Ei, Doamne! Nici n-am început! Ai ceva veşti de la Verity?

— Nu-i acasă?

— A plecat acum două ore. S-a dus după ticălosul ăla de Blamey.

Nemulţumit de felul cum fusese primit, George se uită surprins de la unul la altul căutând să vadă în ce dispoziţie se află.

— Îmi pare rău. Cu ce v-aş putea ajuta?

— Nu-i nimic de făcut, spuse Elizabeth. I-am spus lui Francis. Trebuie să ne resemnăm. De când a aflat tună şi fulgeră. Familia Odgers este aici, o să creadă că am înnebunit cu toţii. Iartă-mă, George, trebuie să mă duc să văd dacă au început masa.

Trecu în fugă pe lângă George, care se uită după ea plin de admiraţie, apoi spuse:

— Să ştii, Francis, că nu poţi convinge o femeie prin argumente raţionale. Femeile sunt încăpăţânate. Lasă-i frâul liber. Dacă o să cadă la primul obstacol, n-o să fie vina ta.

Francis trase de cordonul clopoţelului.

— Nu vreau să mai dau ochii cu oile alea două linguşitoare. Venirea ta, într-o duminică seara, a fost atât de neaşteptată încât am sperat un moment că… Nu-mi iese din cap gândul că individul ăla a reuşit s-o convingă până la urmă!

— Am stat toată ziua la familia Teague şi m-a plictisit de moarte sporovăiala bătrânei, aşa că m-am gândit să vin la Trenwith. Sărmana Patience. Stă ca momeala pe cârlig aşteptându-mă pe mine să muşc; e o fată destul de drăguţă, dar n-are pe vino-încoace şi nici nu e rasată. Sunt sigur că are picioare scurte. Femeia cu care am să mă însor va trebui să fie de viţă nobilă şi asta să se vadă.

— Îmi pare rău, George, dar în seara asta eşti într-o casă care n-are

ce să-ţi ofere din acest punct de vedere. Doamnă Tabb, te rog să ne aduci ceva de mâncare aici. Nişte friptură de pasăre, dacă n-au mâncat-o toată domnul şi doamna Odgers, şuncă şi o plăcintă. Să ştii, George, că e ceva în fuga asta care mă înfurie.

George îşi netezi cu mâna vesta din mătase brodată:

— Ai dreptate, dragul meu. Însă eu am venit într-un moment total nepotrivit. Dar, cum în ultimul timp te vedem rar pe la noi la Truro, a trebuit să-ţi fac eu o vizită şi să combin plăcerea cu datoria.

Deşi Francis era încordat şi preocupat de cele ce se întâmplaseră, totuşi în mintea lui răsări gândul că George urmărea ceva anume. În calitatea lui de creditor principal, George se afla într-o poziţie periculos de puternică şi relaţiile dintre ei nu fuseseră prea bune de când cu scandalul de la cărţi din aprilie.

— O datorie plăcută?

— S-ar putea numi aşa. E în legătură cu Sanson şi cu problema pe care ai ridicat-o atunci.

Până acum nici Francis, nici alţii nu reuşiseră să scoată nimic de la morar. Plecase din Truro a doua zi după ce îl demascase Ross şi se credea că e la Londra. S-a aflat că morile lui aparţineau unei societăţi, şi acea societate altor societăţi.

George scoase tabachera de aur cu tutun de prizat şi o bătu pe capac.

— Tata şi cu mine am discutat de mai multe ori chestiunea asta. Deşi nu ne obligă în niciun fel, purtarea lui Sanson este o ruşine pe care o resimţim adânc. După câte ştii, noi n-avem strămoşi de la care să fi moştenit o bună reputaţie; reputaţia a trebuit să ne-o creăm singuri.

— Da, da, e destul de limpede ce spui, îi răspunse Francis. George nu menţiona des originea lui umilă.

— Mai multe din poliţele pe care le deţinea Matthew Sanson de la tine, continuă George, au ajuns în mâinile lui Cary. El s-a ocupat întotdeauna de finanţele familiei. Matthew în schimb a fost oaia neagră. Poliţele tale au fost achiziţionate de Cary de la Matthew cu bani gheaţă.

— Nu văd niciun avantaj în asta, mormăi Francis.

— Ba da. Noi, familia, am hotărât să anulăm jumătate din toate poliţele care au intrat în mâinile lui Cary de la Matthew. Nu reprezintă o sumă prea mare, dar e o dovadă a dorinţei noastre de a îndrepta răul făcut. După cum ţi-am spus, nu e prea mult. Cam o mie două sute de lire sterline.

Francis se înroşi tot:

— Nu pot accepta mila ta, George.

— Nu e vorba de milă! În primul rând s-ar putea ca tu să fi pierdut banii pentru că te-a înşelat. În ce ne priveşte, socotim că aşa s-a întâmplat şi dorim să spălăm ruşinea care întinează numele familiei noastre. N-are nicio legătură cu tine.

Doamna Tabb intră aducând mâncarea. Aşează o masă lângă fereastră, puse tava pe ea şi două scaune lângă masă. Francis se uită la ea. Se gândea încă la Verity care îşi părăsise familia, la perfidia lui Ross, dar în acelaşi timp se gândea şi la gestul nobil al omului în care începuse să nu mai aibă încredere. Era un gest generos, pe care mândria lui încăpăţânată n-ar trebui să-l silească să-l refuze.

După plecarea doamnei Tabb, Francis spuse:

— Banii ăştia ar reduce din datoria pe care o am la tine?

— Asta tu trebuie să hotărăşti. Aş propune ca jumătate să constituie plata unei părţi din datorie şi cealaltă jumătate ţi-o vom plăti în numerar.

Francis se roşi şi mai tare.

— Eşti extrem de generos. Nici nu ştiu ce să spun.

— Nu spune nimic. E un subiect cam stânjenitor între prieteni, dar a trebuit să-ţi explic.

Francis se aşeză pe scaun.

— Hai să mâncăm, George. Am să deschid o sticlă de coniac de la tata în cinstea acestei înţelegeri. O să-mi mai treacă supărarea pe Verity şi o să fiu un tovarăş de petrecere mai plăcut. Rămâi la noi peste noapte?

— Da, mulţumesc, spuse George.

Se aşezară la masă.

Elizabeth se scuzase şi-i lăsase pe musafiri în salonul de iarnă. Domnul Odgers termina plăcinta cu zmeură şi doamna Odgers prăjitura cu migdale. Cum nu mai era decât bătrâna să-i supravegheze, lăsaseră la o parte bunele maniere..

— Mă întreb dacă o s-o respecte, spuse doamna Odgers. N-au cum să se căsătorească în seara asta. Nu se ştie niciodată cu marinarii ăştia. S-ar putea să aibă şi o nevastă în Portugalia. Tu ce crezi, Clarence?

— Ce? mormăi domnul Odgers cu gura plină.

— Micuţa Verity, se auzi vocea mătuşii Agatha. Închipuieşte-ţi, să o şteargă aşa!

— Mă întreb ce-o să zică lumea la Falmouth, spuse doamna Odgers. Desigur, într-un port morala nu-i atât de strictă. Poate că se vor căsători, ca să nu mai vorbească lumea. În orice caz, bărbaţilor care-şi omoară prima soţie ar trebui să li se interzică să se mai căsătorească. Nu crezi, Clarence?

— Da, spuse domnul Odgers.

— Micuţa Verity, se auzi iar vocea mătuşii Agatha. Încăpăţânată ca maică-sa. Mi-aduc aminte când avea şase sau şapte ani, în anul când am dat noi balul mascat…

În salonul cel mare se adusese coniacul.

— Nu pot să sufăr manevrele astea ticăloase, făcute pe ascuns, spuse Francis cu amărăciune. Dacă ar fi avut curajul să vină aici să mă înfrunte poate că nu mi-ar fi plăcut, dar nu l-aş fi dispreţuit atât.

După răceala care intervenise între el şi George, se refăcea acum vechea lor intimitate. Aproape că avea în buzunar şase sute de lire pe care nu crezuse să le mai vadă vreodată şi aceeaşi sumă scăzută din datorie. Sumele acestea nu putea fi nicicând mai binevenite decât în acel moment. Asta schimba totul. Însemna o viaţă mai uşoară, renunţarea la acea economie la sânge. Un gest magnific care merita să fie apreciat. Prietenul la nevoie se cunoaşte.

— Dar, continuă Francis, aşa s-a purtat tot timpul. La început s-a furişat fără ştirea noastră, întâlnindu-se pe ascuns cu Verity la Nampara, cu complicitatea lui Ross. Şi tot timpul aşa, pe furiş, pe furiş. Tare îmi vine să mă reped mâine până la Falmouth şi să-i gonesc din cuibul lor de dragoste.

— Şi fără îndoială ai descoperi că a plecat la Lisabona şi a luat-o şi pe Verity cu el. George luă o înghiţitură de coniac. Nu, Francis, lasă-i. N-are niciun rost să încerci să o forţezi să se întoarcă. Răul este făcut. Poate curând o să te roage plângând să o primeşti înapoi.

Francis se ridică şi începu să aprindă lumânările.

— Ei bine, poate să plângă un an întreg şi tot n-am să o primesc înapoi! Să se ducă la Nampara unde au pus totul la cale. Lua-i-ar dracu', George. Francis se întoarse; flacăra lumânării îi lumina faţa înfuriată. Dacă în toată povestea asta ceva m-a rănit profund, este tocmai felul în care a procedat Ross. La dracu'! M-aş fi aşteptat la mai multă loialitate şi prietenie din partea singurului meu văr! Ce i-am făcut eu ca să mă lovească aşa, pe la spate?

— Ei, spuse George, cred că te-ai însurat cu fata pe care o iubea el, nu-i aşa?

Francis se uită lung la el:

— Da, aşa am făcut… Dar asta s-a întâmplat de mult. Lucrurile s-au liniştit. El însuşi are o căsnicie fericită, mai fericită ca… N-ar avea niciun rost să-mi poarte pică din cauza asta.

George se uită pe fereastră; afară se întuneca. Lumânările proiectau pe perete umbra siluetei lui aduse de spate.

— Îl cunoşti pe Ross mai bine decât mine, Francis, aşa că nu pot să-ţi dau niciun sfat. Dar mulţi oameni pe care-i judecăm după aparenţe au întotdeauna câte ceva de ascuns. Şi eu personal am constatat acest lucru. S-ar putea ca şi Ross să fie unul dintre aceştia. Nu sunt sigur, dar ceea ce ştiu e că toate încercările mele de a mă apropia de el s-au lovit de un refuz.

Francis se întoarse la masă.

— Nu sunteţi în termeni buni? Nu, presupun că nu. Cu ce l-ai supărat?

— Nu pot să-mi închipui cu ce. Ştiu însă că la deschiderea minei lui toţi acţionarii au dorit ca operaţiunile financiare să fie încredinţate băncii noastre; dar el s-a luptat din răsputeri să fie încredinţate băncii Pascoe. Mi-au ajuns la urechi şi unele remarci de ale lui din care reiese că are ceva împotriva mea. În sfârşit, mai este şi planul ăsta nebunesc pe care l-a lansat de a înfiinţa o societate care să se ocupe de prelucrarea minereului de aramă, şi care de fapt este îndreptat tot împotriva noastră.

— Nu cred că are nimic cu tine personal, George. Scopul lui este să obţină un preţ mai bun pentru minereul lor.

George îi aruncă o privire furişă:

— Asta nu mă supără deloc pentru că planul lor va eşua din lipsă de bani. Totuşi, dovedeşte o atitudine duşmănoasă faţă de mine pe care nu cred că o merit; după cum nici tu nu meriţi trădarea intereselor familiei tale.

Francis se uită lung la el şi tăcu o vreme. Orologiul sună ora şapte.

— Nu cred că planul lor va eşua neapărat din lipsă de bani, spuse Francis neutru. Sunt multe interese importante acolo.

Capitolul III

Când au ajuns la Falmouth, cerul era luminat de soarele ce cobora spre asfinţit, umflat şi roşu ca o lanternă chinezească şi înconjurată de nori bucălaţi. Oraşul semăna cu o pată cenuşie care înconjura golful.

În timp ce coborau dealul, Andrew îi spuse:

— În ultima ta scrisoare spuneai că laşi totul în seama mea; sper că o să-ţi placă ce am făcut.

— Nu mă îndoiesc; sunt dispusă să fac cum vrei tu.

— Căsătoria va avea loc mâine la ora unsprezece, la biserica King Charles the Martyr. Ieri dimineaţă am scos o licenţă de la preotul Freakes. Martori vor fi menajera mea şi căpitanul Brigg. Va fi cât se

poate de simplu.

— Mulţumesc.

— Pentru noaptea asta m-am gândit întâi că ar fi mai potrivit să-ţi iau o cameră la un han. Dar hanurile sunt prea proaste pentru tine.

— Nu mă deranjează.

— Nu mi-a plăcut ideea să te ştiu singură acolo, unde s-ar putea să fie şi bărbaţi beţi şi gălăgioşi. N-ar fi fost corect.

— N-ar fi avut nicio importanţă, răspunse ea roşindu-se.

— Prefer să te conduc la noua ta locuinţă, unde te aşteaptă doamna Stevens. Ea va avea grijă de tine. Eu voi dormi pe corabia mea.

— Iartă-mă că par atât de tristă... dar mi-a fost greu să mă despart de cei pe care i-am iubit atât de mult.

— Draga mea, ştiu cum trebuie să te simţi. Dar avem o săptămână înaintea noastră până va trebui să plec. Cred că până atunci vei privi altfel lucrurile.

Un timp tăcură amândoi.

— Francis e atât de imprevizibil, spuse ea deodată. Deşi o să-mi fie foarte dor de ei, aş dori câteodată să ne despartă sute de mile. Ne aflăm la o distanţă prea mică de Trenwith şi Francis ar putea oricând să vină să ne caute ceartă.

— Dacă ar veni, l-aş domoli eu.

— Ştiu, Andrew, dar nu vreau asta, mai presus de orice.

Andrew schiţă un zâmbet:

— În seara balului am fost foarte răbdător. Dacă va fi nevoie, voi fi la fel.

Pescăruşii zburau pe deasupra. Mirosul mării era altfel decât cel de acasă, se simţea sarea, mirosea a alge şi a peşte.

Când au ajuns pe strada principală, soarele apusese deja şi portul era învăluit în culorile limpezi ale amurgului.

I se păru că lumea de pe stradă se uită la ei. El era, fără îndoială, o figură bine cunoscută în oraş. Mai existau şi acum prejudecăţi atât de puternice împotriva lui? Dacă da, era de datoria ei să le spulbere. Împotriva ei nu putea exista niciuna.

Se uită la el pe furiş şi deodată îi răsări în minte gândul că de când se cunoşteau nu se văzuseră de mai mult de treizeci de ori. Ce o aştepta oare? Ce avea de înfruntat? Dacă se iubeau însă, nimic nu mai avea importanţă.

Se opriră şi Andrew o ajută să descalece; intrară în casa cu portic monumental. Doamna Stevens îi aştepta la uşă şi o salută pe Verity cu destulă amabilitate, deşi cu o urmă de mirare şi gelozie.

Îi arătă sufrageria şi bucătăria de la parter, salonul elegant şi dormitorul la etajul întâi, cele două dormitoare de la ultimul etaj, unde stăteau copiii când veneau acasă, copii pe care ea nu-i văzuse niciodată. Esther, în vârstă de şaisprezece ani, locuia la rude; James, de cincisprezece ani, era aspirant de marină. Verity avusese de înfruntat atâta opoziţie acasă încât nu prea avusese timp să se gândească la ce ar putea avea de înfruntat aici.

Se întoarse în salon unde Andrew urmărea de la fereastră luminile portului licărind în depărtare. Se duse lângă el şi el o luă de mână. Gestul lui o îmbărbătă.

— Care e vasul tău, Andrew?

— E mai departe, în golful St. Just. Cel mai mare din cele trei. Mă îndoiesc că-l poţi vedea în lumina asta slabă.

— Ba da, e frumos. Pot să-l vizitez şi eu odată?

— Mâine, dacă vrei. Simţi cât e de fericit. Verity, trebuie să plec acum. Am rugat-o pe doamna Stevens să-ţi servească masa cât de repede. Călătoria până aici te-a obosit şi cred că vrei să te odihneşti.

— Nu poţi rămâne să iei masa cu mine?

El ezită:

— Da, dacă doreşti.

— Te rog să rămâi. Ce frumos este portul! Aş sta aici să mă uit la toate vasele care vin şi pleacă şi să te aştept până vii acasă.

Au coborât apoi la parter, în sufragerie, şi au mâncat friptură de miel cu capere şi zmeură cu smântână. Acum o oră erau nişte oameni în toată firea care făcuseră un gest temerar cu o prudenţă ciudată, ca şi cum n-ar fi putut să se elibereze complet de constrângerile şi ezitările acumulate de-a lungul anilor. Dar, la lumina lumânărilor, gândurile îşi luau avânt, îndoielile păleau, făcându-i să se simtă mândri de aventura lor.

Până atunci nu mai stătuseră la masă împreună.

Perdelele subţiri care acopereau ferestrele lăsau să se vadă siluetele trecătorilor de pe stradă. Camera era situată puţin sub nivelul străzii şi, când trecea huruind vreo căruţă, roţile erau mai vizibile decât vizitiul.

Începură să vorbească despre vasul lui; îi povesti cum arată Lisabona, zvonul de clopote răsunând în clopotniţe, soarele arzător, murdăria de necrezut a străzilor, portocalii, livezile de măslini. Va trebui să-l însoţească şi ea odată. Suporta uşor marea?

Aprobă din cap fără ezitare, deşi nu fusese niciodată pe mare.

Începură să râdă, în oraş se auzi orologiul din turn bătând ora zece. El se ridică.

— Nu-i convenabil să stăm până la ora asta. Ne compromite în ochii doamnei Stevens, sunt sigur. O să creadă că i-am mâncat toate prăjiturile.

— Dacă ai fi plecat mai demult nu m-aş fi simţit bine aici, singură.

Andrew nu-şi mai putu stăpâni sentimentele care i se citeau pe faţă.

— Aseară am închis cartea vieţii mele, Verity. Mâine vom deschide o carte nouă, pe care o vom scrie împreună.

— Asta e tot ce-mi doresc, spuse ea, şi nu mă tem deloc.

Andrew se întoarse din uşă şi se uită la ea cum şedea la masă.

— Noapte bună.

Se aplecă să o sărute pe obraz, dar ea îi oferi buzele. El ridică mâna şi o mângâie pe umeri.

— Dacă ţi se va întâmpla ceva rău, Verity, nu eu voi fi de vină. Ţi-o jur. Noapte bună, iubito.

— Noapte bună, Andrew, dragul meu, noapte bună!

Se despărţiră şi plecă. Îl auzi suind scările ca să-şi ia pălăria, coborând apoi şi plecând. Îl văzu trecând prin faţa ferestrei. Rămase acolo mult, cu ochii pe jumătate închişi, cu capul sprijinit de spătarul înalt al scaunului.

Capitolul IV

Cam în acelaşi timp când Verity urca scările cu o lumânare în mână ca să se culce în patul ei nou, Mark Daniel începea lucrul la mina Wheal Leisure.

Cu el era un frate mai mic, Matthew Mark, pentru a-l ajuta să care sterilul pe care îl scotea şi-l arunca în gaura unui puţ din apropiere. Aerul era atât de greu acolo încât lumânările lor cu fitil de cânepă nu ardeau bine, aşa că lucrau aproape în întuneric. Pereţii galeriei erau plini de umezeală, iar sub picioarele lor musteau apa şi noroiul. Dar Matthew Mark considera că are noroc să muncească pentru un om cu atâta experienţă – plătit cu şase pence pe zi, sau noapte – şi învăţa repede. Peste câţiva ani va cere şi el să lucreze în parte într-o galerie a lui.

Mark nu prea vorbea când lucra, dar în seara asta nu scotea o vorbă. Băiatul nu ştia ce se întâmplase şi se temea să întrebe. Avea doar nouă ani şi n-ar fi înţeles ce-l roade pe tovarăşul lui, chiar dacă i-ar fi spus.

De multă vreme Mark renunţase să mai creadă că nu se întâmplase nimic rău. Erau săptămâni de când ştia sigur, dar încerca să se convingă că nu e adevărat. Se adunaseră tot felul de semne mărunte.

Aluzii de la cei ce ştiau, dar nu îndrăzneau să-i spună, priviri furişe, pline de înţeles, lucruri mărunte luate separat, dar puse la un loc creşteau ca fulgii de zăpadă pe acoperiş, formând un strat gros şi greu până când acoperişul se prăbuşea.

Ştia acum, şi ştia şi cine e.

Fusese ingenioasă. Căutase semne prin casă despre prezenţa unui bărbat, dar nu găsise niciunul. Încercase să o prindă, dar i-o lua înainte întotdeauna. Mintea ei lucra mai repede ca a lui. Leopardul era mai iscusit decât ursul cel negru.

Dar cu o săptămână în urmă, când plouase, nu mai fusese la fel de iscusită. Pământul era atât de moale încât, deşi călcase mai mult pe pietre, lăsase urme de paşi în unele locuri.

Se îngrozea la gândul că în săptămână aceasta când lucra în schimbul de noapte mânia lui va ajunge la paroxism, dar nu-i va putea da frâu liber din cauza ultimelor fire ale dragostei care-l mai ţineau încă strâns legat de ea. Se zbătea din răsputeri să scape din păienjenişul lor.

Acum avea nevoie de explozibil pentru puşcături. Nu putea înainta numai cu târnăcopul. Apucă ciocanul greu şi sfredelul de oţel. Cu uşurinţa pe care o căpătase de pe urma unei practici îndelungate, alese locul în stânca tare, făcu o gaură adâncă în perete, trase sfredelul afară, curăţă şi uscă gaura. Apoi o umplu cu explozibil; înfipse o vergea ascuţită ca un cui de fier în explozibil şi astupă gura găurii cu pământ pe care îl bătu bine cu coada ciocanului. După aceea trase afară vergeaua şi introduse în locul ei un fir de trestie, gol pe dinăuntru şi umplut cu explozibil, care servea drept fitil.

Îşi scoase pălăria, suflă în lumânare până rămase o flacără mică şi aprinse trestia. Apoi se adăpostiră amândoi după primul colţ.

Mark numără până la douăzeci. Nimic. Numără încă douăzeci, numără cincizeci. Apoi ridică de jos lada cu explozibil. În întuneric o lipise de perete şi apa se prelinsese înăuntru.

— N-a luat foc, spuse el.

— Fiţi atent, spuse Matthew. (Puşcarea era tot ce nu-i plăcea la minerit.) Mai aşteptaţi!

Dar Mark se îndrepta deja spre încărcătura de exploziv. Băiatul îl urmă.

Mark scoase firul de trestie; în aceeaşi clipă apăru o flacără urmată de un huruit puternic; pietrele începură să zboare lovindu-l în faţă. Duse mâinile la ochi şi căzu pe spate. Peretele se prăbuşi. Băiatul îşi pierdu capul şi o luă la fugă, după ajutor; apoi se opri şi îşi făcu loc prin

fumul negru şi înăbuşitor până la Mark, care încerca să se degajeze de sub pietre.

— Domnule Daniel! Domnule Daniel! strigă băiatul apucându-l de braţ.

— Fugi, băiete! N-a explodat decât o parte.

Dar Matthew nu-l părăsi şi îşi făcură drum prin întuneric până după cotul galeriei.

Matthew suflă în lumânare şi la lumina ei pâlpâitoare se uită la Mark. Faţa lui suptă era neagră şi plină de sânge; părul şi sprâncenele îi erau pârlite.

— Ochii, domnule Daniel. Aţi păţit ceva la ochi?

Mark se uită la flacără.

— N-am nimic la ochi. Văd.

Se auzi iar un bubuit în galerie şi restul încărcăturii explodă. Valuri de fum negru îi acoperi.

— Bagă de seamă, băiete, să foloseşti explozibilul cu mai multă grijă!

— Faţa, domnule. Aveţi sânge pe faţă.

Mark plecă ochii uitându-se la mâini. Palma şi degetele de la mâna stângă îi sângerau. Explozibilul umed cauzase accidentul, dar îi salvase viaţa. Scoase o cârpă murdară şi îşi înfăşură mâna în ea.

— Să aşteptăm până se risipeşte fumul. O să vedem ce s-a prăbuşit.

Matthew se aşeză pe jos şi se uită la faţa lui Daniel pe care se vedeau dâre de sânge.

— Ar trebui să vă vadă doctorul. Se pricepe la vindecat rănile.

Mark se ridică brusc.

— Nu, nu mă duc la el. Mai bine mor!

Continuară să lucreze un timp, dar îi era greu să se folosească de mâna rănită, care continua să sângereze. Faţa îl durea şi simţea cum îl înţeapă.

După o oră spuse:

— Cred că am să ies la aer puţin. Ai face bine să vii şi tu, băiete. Nu-i bine să respiri aerul ăsta negru şi greu.

Matthew îl urmă bucuros. Munca de noapte îl obosea şi mai mult, deşi nu voia să recunoască.

Ajunseră la puţul principal şi urcară prin el până la suprafaţă; nu era departe până la Grambler. Respirau aerul proaspăt al nopţii şi auzeau vuietul apropiat al mării. Era plăcut să-ţi umpli plămânii cu aerul dulce şi totuşi înţepător de la suprafaţă. Câţiva oameni se strânseră în jurul lui Mark, dându-i sfaturi.

Ieşise din mină ca să-şi bandajeze rănile şi voia să coboare din nou.

Dar, în timp ce sta de vorbă cu ceilalţi şi cineva îi bandaja degetele, îi reveni în minte tot necazul şi îşi dădu seama plin de mânie că venise momentul marii încercări.

Rezistă o vreme, simţind că era prea devreme, că trebuia să se mai pregătească. Apoi se întoarse spre Matthew şi-i spuse:

— Du-te repede acasă, băiete. Şi pentru mine ar fi mai bine să nu mai cobor în mină în noaptea asta.

Când micul Matthew Mark era la lucru, nu se gândea niciodată la somn – aşa ceva nu se face! – dar acum era obosit. Trecuse puţin de miezul nopţii. Şase ore în plus de somn! Aşteptă respectuos să-l întovărăşească o parte din drum pe Mark, dar acesta pe un ton morocănos îl trimise acasă, la Mellin.

Când copilul dispăru în depărtare, Mark îşi luă rămas bun de la ceilalţi şi plecă şi el. Le spusese că nu dorea să-l mai deranjeze pe doctorul Enys, dar se hotărâse. Ştia exact ce avea de gând să facă.

Se duse liniştit acasă. Când la lumina stelelor văzu apărând casa, simţi că i se strânge inima în piept. S-ar fi rugat lui Dumnezeu atunci, dacă ar fi fost credincios; s-ar fi rugat pentru greşeala pe care o făcuse, pentru fidelitatea lui Keren, pentru o viaţă nouă bazată pe încredere şi credinţă. Ajunse la uşă, puse mâna pe clanţă, apăsă.

Uşa se deschise.

Respiră adânc şi intră cu paşi nesiguri; sufla greu ca şi cum ar fi alergat până acasă. Nu aprinse nicio lumânare, trecu în dormitor. Obloanele erau închise; în întuneric înainta pipăind pereţii până ajunse la pat, în colţ. Se aşeză pe marginea patului, atinse pătura aspră, întinse mâna căutând-o pe Keren… Keren a lui. Nu era acolo.

Cu un suspin adânc de durere îşi dădu seama că ăsta era sfârşitul. Rămase acolo suflând greu ca după o lungă alergare, începu să plângă în hohote; apoi se ridică.

Ieşi iar afară, în noapte, se opri şi se frecă la ochi, privi în dreapta şi în stânga, adulmecând, şi porni spre Mingoose.

Gatehouse, casa doctorului, apăru în întuneric. O înconjură cercetând-o. Zări o geană de lumină la o fereastră de sus.

Se opri, se uită lung la ea şi încercă să-şi învingă durerea. Pătrunsese adânc în el făcând să-i pulseze tare sângele în vine. Ajunse la uşa casei.

Acolo se opri. Dacă ar fi ciocănit să-i deschidă i-ar fi avertizat; şi-ar fi dat seama că el este.

Se gândi puţin înainte de a se hotărî să bată. Ea ar fi putut să iasă tiptil pe altă uşă. Amândoi reacţionau mai repede decât el. Ar fi găsit o soluţie. De data aceasta însă, Mark avea neapărat nevoie să aibă o

dovadă.

Voi aştepta, se gândi el.

Plecă încet de lângă uşă, aplecându-se să nu fie văzut, până ajunse la o depărtare de unde putea vedea amândouă uşile.

O să mă ghemuiesc la pământ şi o să aştept.

Stelele urcau pe cer în perpetua lor mişcare. O briză uşoară adia printre ferigi şi tufăriş. Un greiere începu să ţârâie în iarbă. Undeva departe, o pasăre de noapte începu să ţipe: era un sunet fantomatic, spiritul unui miner mort de mult, păşind orbeşte pe pământul pe care a trăit odată. Animale mici începeau să se mişte prin tufişuri. O bufniţă se lăsă pe acoperiş şi scoase un ţipăt ascuţit.

Am să aştept.

Spre răsărit apăru o lumină slabă, galbenă. Pe cer se ivi luna, o lună bătrână, ofilită şi uscată. Urcă puţin, apoi începu să apună.

Uşa casei se deschise şi Keren se furişă afară.

*

Era fericită. Trecuse numai prima noapte când Mark lucra în schimb de noapte. Legătura ei cu Dwight era altfel decât şi-o închipuise. Posesivă şi geloasă, trebuia totuşi să accepte că el îşi iubea munca în primul rând. Îl cucerise prin interesul pe care îl arătase faţă de munca lui. Îl stăpânea arătând în continuare acelaşi interes.

Într-un fel, îi făcea plăcere să joace rolul unui asistent serios. Ceva asemănător cu rolul pe care-l jucase în piesa *Hilary Tempest*. Câteodată visa că e soţia lui şi că Mark dispăruse. Se închipuia îmbrăcată într-o rochie simplă, dar frumoasă, ajutându-l pe Dwight la vreun caz mai serios. Ştia că mâinile ei sunt sigure şi îndemânatice, că poate să-l ajute; şi-l imagina plin de admiraţie faţă de priceperea ei; şi nu numai el, ci toată lumea bună din ţinut. Pretutindeni se va vorbi de ea. Auzise că doamna Poldark avusese mult succes cu ocazia balului dat în onoarea regelui şi că de atunci o vizitase multă lume. Keren nu ştia de ce.

I se suise la cap, şi nu-i plăcuse când luna trecută doamna venise la ea şi făcuse o aluzie la comportamentul ei; nu, lui Keren nu-i plăcuse deloc. Ei bine, dacă ar avea succes în societate, în calitate de soţie de doctor, nu s-ar opri aici. S-ar putea nici să nu rămână soţie de doctor până la sfârşitul vieţii. S-ar putea întâmpla multe. Când trecuse prin grădina de la Nampara se întâlnise cu un domn mai în vârstă, voinic şi păros, care fusese la familia Poldark şi care se uitase lung după ea. Când a aflat că e baronet şi necăsătorit, i-a părut bine că tocmai atunci era îmbrăcată cu rochia ei subţire.

Înapoi spre casă îşi făcu drum printre tufişurile ţepoase. Era trei şi jumătate după ceasul lui Dwight; avea timp destul. Se lăsase ceaţă peste locul care despărţea cele două case. Se cufundă în ea ca în valurile unui râu. Umezeala pătrundea peste tot; îi udase faţa şi picături de apă îi sclipeau în păr. Câteva flori se vedeau printre lăstăriş. Culese una în tăcere. Coborî prin ceaţă în albia uscată a pârâului, apoi urcă iar şi ieşi la lumină, în aerul răcoros şi limpede ca cristalul.

În noaptea asta, în timp ce şedea goală în braţele lui Dwight, îl încurajase să vorbească despre munca lui de fiecare zi, despre băieţelul care murise de o boală gravă de gât (crup difteric) la Marasanvose, despre rezultatele tratamentului administrat unei femei care avusese un abces, despre planurile lui de viitor. Toate acestea le cimenta pasiunea. Pentru el erau necesare. Pe ea, de fapt, nu o interesau prea mult.

Luna apunea când a ajuns acasă şi zorile albăstrui apăreau spre răsărit. Albia uscată a pârâului prin care trecuse părea acum umplută cu un şuvoi de lapte. În jur, pretutindeni, se lumina de ziuă.

Intră şi se întoarse să închidă uşa. O mână, de afară, se întinse să o deschidă iar.

— Keren!

— Mark! şopti ea. Te-ai întors devreme. S-a întâmplat ceva?

— Keren…

— Cum îndrăzneşti să mă sperii aşa? Era să mor!

Reacţionase imediat. Mai promptă decât el, pornise ea întâi la atac, sigură că-l va învinge. Dar de data aceasta el nu se baza numai pe vorbe.

— Unde-ai fost, Keren?

— Eu? N-am putut să dorm. M-a apucat o durere, o durere groaznică. Am ţipat. Te-am strigat. Mă gândeam că dacă ai fi fost acasă mi-ai fi pregătit ceva cald ca să-mi treacă. Dar eram singură. N-am ştiut ce să fac. M-am gândit că dacă mă plimb puţin pe afară o să mă simt mai bine. Dacă aş fi ştiut că vii mai devreme acasă m-aş fi dus la mină să te întâmpin. Cu privirea ei pătrunzătoare, observă în semiîntuneric bandajul de pe mâna lui Mark. Eşti rănit! Ai avut un accident! Ia să văd!

Se apropie de el, dar cu mâna rănită o lovi peste gură şi o trânti jos.

— Mincinoaso! Mincinoasă neruşinată! ţipă el printre suspine.

Ea plângea, scâncea mai curând, ca o fetiţă, ca un pisoiaş.

Se repezi la ea:

— Ai fost la Enys, strigă el cu o voce înfricoşătoare.

— Neruşinat eşti tu! Eşti un laş! Să loveşti o femeie! Bestie scârboasă! Pleacă! Lasă-mă în pace! Ai să înfunzi puşcăria pentru asta! Ieşi afară!

În lumina slabă a zorilor, îi văzu faţa pârlită şi înnegrită de fum. Începu să ţipe.

— Ai fost la Enys! Te-ai culcat cu Enys!

— Nu-i adevărat! Nu-i adevărat! strigă ea. Minţi! M-am dus la el pentru că mi-era rău. E doctor, nu? Brută murdară! Mi-era rău!

Minciuna născocită atât de repede îl făcu să se gândească. Dorea să fie drept, obiectiv.

— Cât ai stat acolo?

— Cam mai mult de o oră. Mi-a dat o doctorie şi am aşteptat…

— Eu am aşteptat mai mult de trei ore.

Îşi dădu seama atunci că trebuie să acţioneze şi încă mai repede.

— Mark, spuse ea disperată, nu e ce crezi tu. Mă jur în faţa lui Dumnezeu că nu e. Hai la el. O să-ţi explice. Nu voia să mă lase în pace. Se ţinea mereu după mine. Şi apoi, când am cedat, m-a ameninţat că are să-ţi spună dacă nu continui. Jur în faţa lui Dumnezeu! Pe tine te iubesc, Mark! Îl urăsc! Omoară-l dacă vrei. Merită să moară, Mark! A abuzat de mine!

Vorbea într-una, spunea orice, arunca vorbele ca şi cum ar fi fost pietre cu care să lovească, să se apere. Erau singura ei apărare. Îl împroşca cu vorbe încercând să-i potolească mânia, storcându-şi creierii să mai născocească ceva. Când văzu că era în zadar, sări ca o pisică şi se repezi la uşă.

El întinse mâna, o apucă de păr şi o trase înapoi, strângând-o tare în braţe.

Femeia se luptă din toate puterile, lovindu-l, muşcându-l, zgâriindu-l. Încercă să-i scoată ochii cu unghiile. Bărbatul părea să nu simtă nimic, nici chiar muşcăturile. Îi smulse şalul şi o strânse de gât.

Ţipetele se opriră. Ochii îi ieşiră din orbite şi lacrimile începură să curgă. Ştia că o aşteaptă moartea, dar îi părea rău de viaţa ei, de tinereţea ei în plină floare. Se gândea la Dwight, la baronetul care o admirase, la anii de fericire şi triumf care ar fi urmat. Plângea, îi era frică de moarte.

Se răsuci zbătându-se să scape; îl răsturnă; căzură amândoi lovindu-se de oblon; zăvorul neînchis bine se desfăcu şi amândoi căzură peste fereastră, ea sub el.

*

Dimineaţă de vară. Ochii sticloşi ai femeii pe care o iubise, pe care

acum o ura. Îi văzu faţa umflată. Era scârbit, nebun; lacrimi îi curgeau din ochi pe obrajii ei. Slăbi strânsoarea, dar faţa ei frumoasă era împietrită. Cu mâna lui mare îi acoperi faţa şi-i împinse capul înapoi. Se auzi o trosnitură. Căzu înapoi pe podea; începu să bâjbâie, gemând. Dar ea nu se mai mişcă.

*

Nu era niciun nor pe cer. Nu bătea vântul. Păsărelele ciripeau. Din al doilea rând de pui de sturz din cuibul cocoţat în păducel, pui pe care Mark îi văzuse ieşind din găoace, numai unul, mai timid, nu-şi luase zborul; ceilalţi fluturau din aripioare, scuturau din capete uitându-se curioşi la lumea nouă şi ciudată pentru ei.

Panglica de ceaţă lăptoasă acoperea încă albia secată a pârâului. Se întindea până la mare şi din loc în loc învăluia vârful dunelor de nisip ca aburii care ies dintr-un ceainic ce dă în clocot.

Când s-a luminat bine de ziuă, marea era calmă; nimic nu părea să explice grozăvia din noaptea trecută. Apa era albastră ca oul de porumbel, la orizont plutea o pâclă roză tivită cu purpuriu, acolo unde soarele care răsărea atingea undele ce se rostogoleau pe plajă.

Barăcile urâte de la Wheal Leisure se vedeau bine şi câţiva oameni care se mişcau pe acolo în hainele lor sărăcăcioase păreau frumoşi şi îmbrăcaţi de sărbătoare în lumina dimineţii.

Ceaţa începea să se ridice în căldura soarelui, se mişca încet în direcţia stâncilor joase unde se ghemuia o vreme, în umbră, apoi pornea mai departe şi dispărea.

Un prihor pe care Mark şi Keren îl domesticiseră intră în zbor prin uşa deschisă, îşi umflă pieptul şi începu să ţopăie prin odaie. Dar deşi nu părea să-l sperie nimeni, nu-i plăcu tăcerea, şi după ce ciuguli ici, colo ieşi afară ţopăind. Îşi văzu prietena aplecată peste fereastră, dar cum nu-i făcea niciun semn de bun venit, zbură mai departe.

Razele de soare pătrunseră în casă luminând podeaua acoperită cu nisip, pe care se vedeau urmele paşilor. Un amnar şi un muc de lumânare zăceau aruncate pe nisip, lângă o pălărie de miner şi un scaun răsturnat.

Floarea culeasă de Keren căzuse pe prag. Era ruptă, dar petalele albe erau încă proaspete; curând aveau să se veştejească.

Capitolul V

Ross visa că discută cu Sir John Trevaunance şi cu ceilalţi acţionari

despre problemele pe care le punea topitoria nou deschisă. Visul se repeta de multe ori, mai ales că întâmpina destulă opoziţie. Îşi petrecea mai tot timpul apărând compania pe care o înfiinţaseră, căutând să împiedice disensiunile interne sau să pareze atacurile din afară. Forţe importante se angajaseră în luptă şi nimeni nu putea şti cine va ieşi învingător.

Nimic nu era exclus în lupta asta. Se făcuseră presiuni asupra societăţii lor, United Mines, Richard Tonkin fusese înlăturat de la conducere, iar Sir John Trevaunance avea la Swansea un proces care nu se mai termina, din cauza vaselor lui care transportau cărbunele.

Ross tocmai visa că avea loc o adunare la Trevaunance, reşedinţa lui Sir John, şi că toţi cei prezenţi vorbeau şi se certau în acelaşi timp. El bătea mereu cu pumnul în masă încercând să-i domolească, dar nimeni nu-l asculta şi, cu cât bătea mai mult cu atât vorbeau mai tare, până când se făcu brusc linişte şi se trezi în camera lui ascultând bătăile din uşa de la intrare.

Afară era lumină şi soarele pătrundea prin perdelele de la fereastră. Gimlett şi soţia lui aveau să se scoale curând. Întinse mâna să ia ceasul, dar ca de obicei uitase să-l întoarcă.

Demelza dormea liniştită lângă el, cu părul ei negru răsfirat pe pernă. Dormea întotdeauna bine; dacă Julia se trezea, se scula imediat şi adormea la loc în cinci minute.

Paşi grăbiţi se auziră coborând scările şi ciocănitul încetă. Ross se dădu jos din pat şi Demelza se ridică în capul oaselor, trează de-a binelea, ca şi cum n-ar fi dormit deloc.

— Ce e?

— Nu ştiu, dragă.

Se auzi un ciocănit în uşă şi Ross deschise. În astfel de împrejurări se aştepta să-l vadă tot pe Jud în uşă.

— Iertaţi-mă, domnule, spuse Gimlett, a venit un băiat care vrea să vă vadă. E Charlie Baragwanath, ajutor de grădinar la Mingoose. E foarte speriat.

— Cobor imediat.

Din aşternut, Demelza răsuflă uşurată. Crezuse că se întâmplase ceva cu Verity. Ieri toată ziua, cât stătuseră pe plajă, la soare, bălăcindu-se cu picioarele prin apa călduţă, se gândise la ea. Era ziua când Verity îşi recăpătase libertatea, pentru care ea, Demelza, complotase şi urzise atâtea planuri un an întreg. Se întreba ce se întâmplase şi aştepta.

Se uită la Ross care se îmbrăca, apoi îl văzu ieşind pe uşă. Ar fi vrut

ca lumea să-i lase în pace, ar fi dorit s-o lase în pace, singură, numai cu Ross şi Julia. Dar mereu venea câte cineva, mai ales admiratorii ei, cum îi numea Ross cu ironie. Sir Hugh Bodrugan venise de mai multe ori la ceai.

Ross se întoarse. Observă imediat că se întâmplase ceva rău.

— Ce este?

— Greu de înţeles din ce spune băiatul. Cred că s-a întâmplat ceva la mină.

Ea se ridică în sus:

— Un accident?

— Nu. Culcă-te la loc. Nu e decât cinci.

Ross coborî iar şi se uită la băiatul mic şi slab căruia îi clănţăneau dinţii în gură ca şi cum i-ar fi fost frig. Îi dădu să bea puţin coniac şi porniră amândoi peste deal.

— Tu ai fost primul acolo? îl întrebă Ross.

— Da, domnule... Pe acolo trec mereu în drum spre lucru. Nu-i văd întotdeauna, mai ales acuma vara când plec devreme; dar pe acolo trec mereu. Am crezut că nu sunt acasă. Pe urmă am văzut-o pe ea... am văzut-o pe ea... Îşi acoperi faţa cu mâinile. Vă spun drept, domnule, aproape c-am leşinat. Era să cad jos.

Când s-au apropiat, au văzut trei bărbaţi stând afară. Erau Paul Daniel, Zacky Martin şi Nick Vigus.

— Aşa e, cum spune băiatul? întrebă Ross.

Zacky încuviinţă din cap.

— E cineva... înăuntru?

— Nu, domnule.

— Ştie cineva unde e Mark?

— Nu, domnule.

— L-aţi chemat pe doctorul Enys?

— Chiar acuma, domnule.

— Da, sigur, am trimis după el, spuse Paul Daniel cu amărăciune.

Ross se uită la el.

— Vrei să vii cu mine, Zacky?

Se duseră împreună până la uşă, apoi Ross se aplecă şi intră în casă.

Keren era întinsă pe podea, acoperită cu o pătură. Soarele intra pe fereastră revărsându-şi razele aurii peste pătură.

— Băiatul a spus...

— Da... am mutat-o noi. Nu ni s-a părut decent s-o lăsăm aşa, sărmana.

Ross îngenunche şi ridică un colţ al păturii. Keren purta basmaua

roşie pe care Mark o câştigase la întrecerile de lupte ce avuseseră loc cu douăzeci de luni în urmă. Puse la loc pătura, se ridică şi se şterse pe mâini.

— Zacky, unde a fost Mark când s-a întâmplat asta?

Puse întrebarea încet ca şi cum n-ar fi vrut să se audă.

— Ar fi trebuit să fie la lucru în mină, domnule, şi să iasă din schimb acum. Dar a avut un accident mai devreme. Matthew Mark era acasă şi dormea înainte de ora unu. De atunci nu l-a mai văzut nimeni pe Mark Daniel.

— Ai vreo idee unde ar putea fi?

— Nu ştiu, domnule.

— Ai trimis după comisarul districtului?

— Cine? Bătrânul Vage? Ar fi trebuit să-l chem?

— Nu, nu pe el, pe Jenkins. E comisarul districtului Mingoose.

Văzură o umbră prelingându-se pe podea. Era Dwight Enys, palid ca un mort; singura urmă de viaţă era în ochii lui plini de lacrimi. Se uită la Ross, apoi la forma de pe podea.

— Eu... Eu... am venit...

— Urâtă treabă, Dwight.

Prietenia faţă de doctor îl făcu pe Ross să se întoarcă spre Paul Daniel, care intrase după el şi să-i spună:

— Vino, să-l lăsăm pe doctorul Enys singur să o examineze.

Paul părea gata să se opună, dar Ross se bucura de prea multă autoritate ca să nu fie ascultat, şi ieşiră amândoi afară. Ross se uită înapoi şi-l văzu pe Dwight aplecându-se ca să ridice pătura. Mâna îi tremura şi părea gata să cadă leşinat peste trupul întins pe podea.

*

Toată ziua n-au avut nicio veste despre Mark Daniel. Rănit şi cu faţa înnegrită de fum, ieşise din mină la miezul nopţii şi în primele ore ale dimineţii de luni pedepsise necredinţa şi înşelăciunea. Apoi dispăruse.

Atât se ştia; pentru că la fel ca adierea liniştită a vântului prin iarbă, tot aşa se răspândise prin sate şi cătune zvonul că nevasta lui Mark Daniel îşi înşela bărbatul. Nimeni nu se îndoia că asta îi adusese moartea. Era curios că nimeni nu se îndoia de justeţea acestui sfârşit. Era pedeapsa lui Dumnezeu. Din momentul în care apăruse în ţinutul lor, îşi etalase farmecele căutând să atragă bărbaţii. Unul singur, şi ei ştiau cine e, se lăsase ademenit. Orice femeie ar fi ştiut că Mark Daniel nu era omul care să se lase încornorat uşor. Ea ştiuse ce riscă şi acceptase riscul, opunând mintea ei ascuţită puterii lui încete. Reuşise

un timp, apoi făcuse o imprudenţă care o costase viaţa. Poate că legea nu o permitea, dar sfârşitul era drept.

Celălalt bărbat trebuia să mulţumească cerului că nu zăcea şi el mort, cu gâtul rupt. Putea să o mai păţească, dacă nu se ferea. Altcineva în locul lui ar fi încălecat pe cal şi ar fi fugit departe şi nu s-ar mai fi întors până când Mark Daniel n-ar fi fost prins. Cu toată învăţătura lui, doctorul nu era decât un tinerel plăpând pe care Mark Daniel ar fi putut să-l frângă în două ca pe o răsurică. Lumea nu era împotriva lui, cum s-ar fi putut întâmpla. În cele câteva luni de când locuia în ţinutul lor, oamenii învăţaseră să-l aprecieze, să-l respecte; pe Keren însă nu o plăceau. Ar fi putut să-l acuze că a distrus un cămin; în schimb, vedeau în Keren o seducătoare care-l dusese în păcat. Multe femei văzuseră cum se uita Keren la bărbaţii lor. Doctorul nu era vinovat, spuneau ele. Dar n-ar fi vrut să fie în situaţia lui. Intrase în casă şi examinase cadavrul şi se spunea că îi curgea sudoare pe faţă când ieşise.

La şase seara Ross se duse să vorbească cu doctorul.

La început Bone, servitorul, nu l-a lăsat să intre, doctorul dăduse ordin să nu fie deranjat. Dar Ross îl dădu la o parte şi intră.

Dwight şedea la o masă cu un teanc de hârtii în faţă; pe chipul lui se citea disperarea. Nu-şi mai schimbase hainele şi era nebărbierit. Se uită la Ross şi se ridică.

— E ceva important?

— Nu avem nicio veste. Asta e important, Dwight. În locul tău n-aş mai sta aici. Pleacă înainte de căderea nopţii şi stai câteva zile la familia Pascoe.

— De ce? întrebă el prosteşte.

— Pentru că Mark Daniel e un om periculos. Crezi că dacă ar veni aici după tine l-ar putea opri Bone sau o uşă încuiată?

Dwight îşi acoperi faţa cu mâinile:

— Deci s-a aflat, ştie toată lumea.

— A aflat toată lumea. Nu se poate ascunde nimic într-un ţinut ca al nostru. Deocamdată…

— N-am să-i uit niciodată faţa. Acum două ore o sărutam!

Ross luă un pahar şi-i turnă puţin coniac.

— Bea asta! Ai noroc că eşti în viaţă şi trebuie să avem grijă de tine.

— Nu văd de ce ar trebui.

Ross se stăpâni.

— Ascultă, băiete, zise el pe un ton insistent, vino-ţi în fire! Nu se mai poate îndrepta nimic! Mai presus de orice vreau să împiedic să se întâmple altă nenorocire. N-am venit ca să te judec.

— Ştiu, spuse tânărul. Ştiu, Ross. Eu însă mă judec.

— Da, şi probabil că foarte aspru. Oricine poate vedea că tragedia asta s-a întâmplat din cauza fetei. Nu ştiu cât de mult o iubeai.

Dwight izbucni în lacrimi.

— Nici eu nu ştiam, Ross. Abia când am văzut-o zăcând acolo, mi-am dat seama cât am iubit-o.

Ross îşi turnă şi lui un pahar. Dwight aproape îşi revenise.

— Principalul lucru e să pleci de aici un timp. Vreo săptămână. Judecătorii au emis un mandat de arestare pentru Mark şi poliţia îl caută. Asta e tot ce s-a putut face pentru moment. Dar, dacă Mark nu vrea să se lase prins, asta nu-i destul, pentru că, deşi toţi sătenii sunt obligaţi prin lege să ajute la prinderea lui, sunt sigur că niciunul nu va ridica un deget.

— Sunt de partea lui şi au dreptate.

— Dar nu sunt contra ta, Dwight. Totuşi, în câteva zile se vor lua şi alte măsuri. Într-o săptămână Mark va fi prins şi atunci te vei putea întoarce în siguranţă.

Dwight se ridică ţinând încă paharul pe jumătate gol în mână.

— Nu, Ross! Drept cine mă iei? Să stau ascuns la loc sigur, până îl prinde şi pe urmă să mă strecor înapoi ca un laş! Prefer să-l înfrunt şi să accept consecinţele. Începu să se plimbe de colo până colo prin cameră, apoi se opri. Priveşte lucrurile din punctul meu de vedere. Pe oamenii ăştia dezamăgiţi, i-am înşelat. Eu, un doctor străin, am fost primit printre ei şi tratat cu bunăvoinţă, fără nicio suspiciune, chiar cu bunătate. Îmi aduceau ouă, de care şi ei aveau mare nevoie, drept mulţumire pentru îngrijirile mele. Gesturi mărunte de apreciere chiar din partea unor clienţi ai lui Choake. Au avut încredere în mine. În schimb n-am făcut decât să distrug viaţa unuia dintre ei. Dacă plec acum, plec pentru totdeauna, pentru că i-am înşelat şi sunt un om de nimic.

Ross nu răspunse.

— Dar mai am o alternativă: să rezist până la sfârşit, să rămân aici, să-mi încerc norocul. Ştiu că e mult mai greu, dar mai am multe de făcut, Ross. A apărut încă un caz de crup difteric la Marasanvose. O femeie însărcinată, din satul Grambler, era să moară, din cauza unei moaşe nepricepute. Am patru cazuri de tuberculoză printre mineri, pe cale de vindecare datorită tratamentului meu. Sunt oameni aici care au încredere în mine. I-am trădat, dar ar fi o trădare şi mai mare dacă aş pleca acum, dacă i-aş lăsa pe mâna lui Choake cu metodele lui învechite.

— N-am spus că ar trebui să faci asta.

Dwight scutură din cap:

— Ce mi-ai propus tu e imposibil.

— Atunci vino să stai la noi câteva zile. Avem o cameră. Adu-ţi şi servitorul.

— Nu, eşti prea bun şi-ţi mulţumesc. De mâine îmi voi continua activitatea ca de obicei.

Ross se uită la el încruntat:

— Atunci sângele tău pe capul tău să cadă.

Dwight îşi acoperi faţa cu mâinile:

— Sângele lui Keren este deja pe capul meu.

*

De la Gatehouse, Ross se duse la familia Daniel. Şedeau toţi în camera întunecoasă fără să facă nimic. Erau ca bocitorii la un priveghi. Toţi membrii adulţi ai familiei erau prezenţi, cu excepţia soţiei lui Paul, Beth, care o veghea pe Keren în casa de peste deal. Deşi cât fusese în viaţă Keren o dispreţuise, Beth nu suporta gândul să o lase să zacă acolo singură toată noaptea.

Bătrânul Daniel îşi sugea pipa de pământ şi vorbea tot timpul. Nimeni nu părea să-l asculte, dar bătrânului nu-i păsa. Vorbind, simţea că-i mai trec supărarea şi grijile.

— Mi-aduc aminte, prin şaizeci şi nouă s-a întâmplat cam tot aşa ceva. Şaizeci şi nouă sau şaptezeci? Un bărbat a fugit cu nevasta băcanului. Mi-aduc aminte, foarte bine... Da' a cui a fost vina?

L-au salutat pe Ross cu respect; bunica Daniel s-a sculat şchiopătând de pe scaunul ei şi l-a poftit pe Ross să se aşeze. Ross se purta întotdeauna politicos faţă de bunica Daniel şi ea încerca să se poarte la fel. Îi mulţumi, dar refuză spunând că vrea să vorbească cu Paul între patru ochi.

Se auzi iar vocea bătrânului:

— N-a fost vina lui. Un bărbat a fugit cu nevasta băcanului şi el a pus mâna pe o lopată şi s-a luat după ei. Numa' cu lopata. Nimic altceva, decât cu lopata.

Paul se ridică şi-l urmă liniştit afară, la soare. Apoi închise uşa şi se sprijini de ea. Mai erau şi alţi oameni stând în uşa caselor vorbind, dar erau prea departe pentru a auzi.

— Nicio veste de la Mark?

— Nu, domnule.

— Ai vreo idee unde ar putea fi?

— Nu, domnule.

— Presupun că Jenkins te-a interogat, nu?

— Da, domnule. Pe mine, şi pe alţii din sat. Dar nu ştiu nimic.

— Nici nu i-aţi spune nimic, chiar dacă aţi şti, nu?

Paul lăsă ochii în jos:

— S-ar putea, domnule.

— Crima asta nu e un simplu furt, Paul. Dacă Mark ar fi fost prins furând ceva dintr-o prăvălie ar putea fi deportat pentru asta; dar, dacă s-ar ascunde o vreme, s-ar putea să se uite ce-a făcut. Însă, când e vorba de crimă, e altceva!

— De unde ştim că el a făcut-o, domnule?

— Dacă n-a făcut-o el de ce a fugit?

Paul dădu din umeri şi, cu ochii pe jumătate închişi, se uită cum apune soarele.

— Poate că ar trebui să-ţi spun ce se va întâmpla, Paul. Judecătorii au emis un mandat de arestare. Cei doi poliţişti, bătrânul fierar Jenkins din Marasanvose şi Vage din Sawle vor face tot ce le stă în putinţă ca să-l prindă. Nu cred că vor reuşi.

— Poate că nu.

— Atunci judecătorii vor organiza o poteră. O vânătoare de oameni e un lucru foarte urât. Ar trebui evitat.

Paul Daniel se mută de pe un picior pe altul, dar nu spuse nimic.

— Îl cunosc pe Mark de când era copil, Paul. Mi-ar părea tare rău să-l văd urmărit cu câini ca pe un vânat, şi apoi condamnat la spânzurătoare.

— O să fie condamnat la spânzurătoare, dacă se predă?

— Ştii unde este?

— Nu ştiu nimic. Dar îmi închipui.

— Da, aşa e. Ross aflase ce dorea să ştie. Ascultă, Paul. Ştii unde e golful Nampara? Cred că ştii. Acolo sunt două peşteri, în una din ele e o barcă.

Celălalt îi aruncă o privire pătrunzătoare:

— Şi?

— E o barcă mică, pescuiesc cu ea pe lângă coastă. Vâslele sunt pe un raft în fundul peşterii. Furcheţii sunt acasă, ca să nu o folosească nimeni fără voia mea.

Paul îşi umezi buzele uscate:

— Da?

— Da. Tot acasă am şi un catarg detaşabil şi pânze care pot transforma barca într-un cuter. Înfruntă bine valurile, o ştiu din

experienţă. Nu trebuie să ieşi cu ea în larg pe furtună, dar un om hotărât şi curajos poate încerca pe orice vreme, iarnă sau vară. Mark nu mai poate rămâne în Anglia. Dar la nord e Irlanda şi la sud Franţa, unde sunt tulburări acum. El are cunoştinţe în Bretania şi a mai traversat Canalul Mânecii.

— Da? spuse Paul începând să asculte.

— Da, spuse Ross.

— Şi ce se întâmplă cu furcheţii şi cu pânzele?

— Ajung şi ele în peşteră după ce se lasă întunericul... Şi ceva de mâncare să nu moară omul de foame. Mă gândeam numai.

— Mulţumesc pentru gândul bun.

— Cu o condiţie numai, spuse Ross, împingându-l cu degetul în piept. Trebuie să rămână secret, un secret pe care să nu-l ştim decât doi, trei. Să fii complice la un asasinat nu-i lucru de glumă. Nu cumva să afle Nick Vigus; lui Nick Vigus îi place să-i scape câte ceva, mai ales când poate să facă rău. Sunt unii care ar mânca mai cu poftă dacă eu mi-aş vârî singur gâtul în laţ. N-am intenţia să fac aşa ceva, nici pentru tine, nici pentru fratele tău, nici pentru nimeni altcineva din Mellin. Aşa că bagă de seamă, fii foarte atent! Zacky Martin te va ajuta dacă mai ai nevoie de cineva din afara familiei.

— Nu, nu! Nu voi spune la nimeni, domnule. Nu e nevoie să mai amestec şi pe alţii. Bătrânul ar muri dacă l-ar vedea pe Mark spânzurat, poate că şi bătrâna, deşi, nu se ştie, poate va supravieţui. Dar rămâne ruşinea, ocara...

— Ştii unde se află acum?

— Ştiu unde să-i las vorbă, o notă; aşa ne jucam când eram copii. Dar nu cred că se poate decât mâine seară. Mai întâi trebuie să vedem unde ne întâlnim, şi pe urmă trebuie să-l conving că e mai bine pentru toţi să fugă. Se pare că e dărâmat de tot.

— Înseamnă că l-a văzut cineva.

Paul se uită repede la Ross:

— Da, l-a văzut.

— Nu cred că va refuza să plece dacă îi spui ce simte bătrânul. Dar grăbeşte-te. Trebuie neapărat să plece mâine.

— Bine. Aşa am să fac. Dacă se poate la noapte, am să vă anunţ. Şi vă mulţumesc, domnule. Ceilalţi nu vă pot mulţumi, pentru că nu ştiu, nu trebuie să ştie!

Ross plecă. Paul intră din nou în casă. Bătrânul Daniel vorbea mereu cu vocea lui răguşită şi tremurătoare, vorbea fără întrerupere ca şi cum ar fi vrut să împiedice tăcerea să se aştearnă peste ei.

Capitolul VI

Cufundat în gânduri, Ross pornise înapoi spre Nampara. Îl găsi pe Gimlett spălând geamurile de la bibliotecă pentru care doamna Gimlett făcea perdele de dantelă. Vrednicia celor doi Gimlett prin comparaţie cu lenea lui Jud şi Prudie era pentru Ross un veşnic motiv de mirare. Grădina înflorea. Anul trecut Demelza cumpărase seminţe de nalbă şi toată vara florile purpurii şi roşii pe tulpinile lor înalte împodobiseră pereţii conacului. Julia şedea în pătuţul ei, la umbră. Văzând că nu doarme o luă în braţe şi fetiţa începu să gângurească şi să râdă, trăgându-l de păr.

Demelza se ocupa de grădină şi Ross cu Julia în spinare se duse să o întâmpine. Era îmbrăcată cu rochia albă de muselină şi văzu cu plăcere că purta mănuşi. Treptat, fără să se grăbească sau să-şi dea aere, devenea din ce în ce mai elegantă şi mai rafinată.

În vara aceasta se maturizase. Vitalitatea ei înnăscută de spiriduş n-avea să se schimbe niciodată, dar era mult mai controlată. Ajunsese să accepte şi faptul uimitor că bărbaţii o considerau demnă de atenţie.

Julia gânguri veselă şi Demelza o luă în braţe.

— I-a mai ieşit un dinte, Ross. Ia uită-te. Pune degetul aici. Eşti curat pe degete? Da, merge. Pune degetul, aici!

— Da, aşa e. În curând o să muşte ca Garrick.

— S-a aflat ceva despre Mark?

Cu glas scăzut, Ross îi povesti tot ce ştia. Demelza se uită la Gimlett.

— N-o să fie prea riscant?

— Nu, dacă se face repede. Cred că Paul ştie mai mult decât mi-a spus mie. Cred că Mark va veni în noaptea asta.

— Mă tem pentru tine. Mie mi-ar fi fost frică să spun cuiva.

— Sper că Dwight nu va ieşi din casă până când nu pleacă Mark.

— Ai o scrisoare de la Elizabeth, spuse Demelza ca şi cum atunci şi-ar fi adus aminte.

Scoase scrisoarea din buzunarul şorţului.

Ross rupse pecetea.

Dragă Ross,

Poate că ştii că Verity ne-a părăsit ieri-seară şi s-a dus la căpitanul Blamey. A plecat în timp ce noi eram la slujba de seară şi s-a dus cu el la Falmouth.

Se vor căsători azi.

Elizabeth.

— Până la urmă tot a făcut-o! spuse Ross. Mă temeam că aşa va face.

Demelza citi scrisoarea.

— Şi de ce să nu fie fericiţi împreună? Întotdeauna am spus că e mai bine să rişti decât să duci o viaţă ocrotită, dar plictisitoare şi monotonă în confort şi bogăţie.

— De ce scrie „poate că ştii”? De ce crede că aş putea şti?

— Poate că s-a aflat deja.

Ross îşi dădu la o parte de pe frunte părul ciufulit de Julia. Gestul îl făcu să arate ca un băieţandru. Dar figura lui exprima altceva.

— Nu-mi pot închipui viaţa ei cu Blamey. Totuşi, poate că ai dreptate să crezi că va fi fericită cu el. Să dea Dumnezeu să fie! O nenorocire nu vine niciodată singură. Asta înseamnă că trebuie să mă duc la Trenwith să vorbesc cu ei. Tonul scrisorii e abrupt. Cred că sunt foarte supăraţi.

„Deci s-a făcut, se gândi Demelza, şi Verity s-a şi măritat cu el. Şi eu mă rog lui Dumnezeu să fie fericiţi. Dacă nu, n-am să mă simt prea bine.”

— Mai e o oră până la apus, spuse Ross. Va trebui să mă grăbesc. Se uită la Demelza: Presupun că n-ai vrea să te duci în locul meu?

— La Elizabeth şi Francis? Doamne fereşte! Nu, Ross. Aş face orice pentru tine, dar asta nu!

— Nu ştiu de ce te sperii aşa! Sigur, eu trebuie să mă duc. Mă întreb ce a făcut-o pe Verity să facă pasul ăsta hotărâtor, după atâţia ani. Poate că a lăsat vreo scrisoare pentru mine.

După plecarea lui Ross, Demelza lăsă fetiţa să umble prin grădină ţinând-o de hamuri. Nesigură încă pe picioare, dar gângurind de plăcere, Julia întindea mânuţele încercând să rupă florile. Între timp Gimlett terminase de spălat geamurile; luă găleata şi intră în casă. Demelza stătea pe gânduri, uitându-se cum apune soarele. Nu era un apus obişnuit; cerul era brăzdat de nori, spălăcit şi lumina dispăru repede.

Când începu să cadă roua, luă copila în braţe şi intră în casă. Gimlett luase deja pătuţul, iar doamna Gimlett aprindea lumânările. Plecarea lui Jud şi Prudie o ajutase mult pe Demelza în eforturile ei de a deveni o doamnă.

Hrăni fetiţa cu pâine înmuiată în supă şi o duse la culcare. Numai atunci îşi dădu seama că Ross lipsea de mult timp.

Coborî scările şi se opri în uşa deschisă. Cerul era acoperit de nori şi un vânt rece sufla printre copaci. Vremea era în schimbare. În

depărtare se auzea cântecul ciudat ca de căţel al unei găinuşe de baltă.

Îl văzu apoi pe Ross venind printre copaci.

Darkie necheză când o văzu în uşă. Ross descălecă şi legă hăţurile de liliac.

— A venit cineva?

— Nu. Ai lipsit mult.

— Am vorbit cu Jenkins, şi cu Will Nanfan, care întotdeauna află tot. Pe Jenkins îl mai ajută încă doi poliţişti. Adu-mi te rog o lumânare, aş vrea să iau pânzele acelea imediat.

Se duse cu el în bibliotecă.

— Începe să bată vântul. Trebuie să plece în noaptea asta, dacă e posibil. Mâine s-ar putea să fie prea târziu.

— De ce Ross?

— Sir Hugh este unul dintre judecătorii care se ocupă de acest caz, şi insistă să cheme armata. Se pare că Sir Hugh a văzut-o pe Keren, pe aici prin împrejurimi; o plăcea, ştii cum sunt bătrânii ăştia libidinoşi…

— Da, Ross…

— Îl interesează deci cazul direct, pe el personal. E şi mai rău pentru Mark. Mai are şi alt motiv.

— Cum adică?

— Îţi aminteşti că săptămână trecută, la St. Ann, perceptorul a fost maltratat. Autorităţile au trimis azi o trupă de soldaţi la St. Ann. Vor staţiona acolo o vreme, ca măsură de precauţie. S-ar putea să-i trimită în căutarea lui, cât vor sta acolo. După cum ştii, Sir Hugh e prieten cu domnul Trencrom, îşi cumpără băuturile de acolo. Ar fi posibil să-i lase în pace pe contrabandişti o zi, două şi să ceară ajutorul armatei pentru căutarea unui criminal.

— …Să vin cu tine la peşteră?

— Nu, n-am să lipsesc mai mult de o jumătate de oră.

— Şi… Verity?…

Ross se opri la uşa bibliotecii, cu catargul pe umăr.

— A… Verity! Verity a plecat. Iar eu m-am certat groaznic cu Francis.

— V-aţi certat?

Simţise ea că mai era ceva.

— Ne-am certat bine. M-a acuzat că eu am aranjat fuga şi a refuzat să mă creadă când i-am spus că nu. În viaţa mea n-am fost atât de uimit. Îl credeam… ceva mai deştept.

Demelza se mişcă brusc ca şi cum ar fi vrut să scape de senzaţia de frig care o cuprinsese.

— Dar, dragul meu… de ce, tu?

— Au crezut că m-am folosit de tine ca intermediar; că luam eu scrisorile şi te trimiteam pe tine să i le dai lui Verity. Îmi venea să-l bat. În orice caz, am rupt relaţiile pentru mult timp. N-o să mă pot împăca cu el uşor, după câte mi-a spus.

— Vai, Ross... Îmi pare atât de rău... Eu...

Ca să-şi ascundă supărarea, îi spuse pe un ton liniştit:

— Cât lipsesc eu stai în camera ta şi spune-i lui Gimlett că m-am întors. O să fie ocupat cu Darkie, la grajd.

Câteva minute mai târziu era iar singură. Îl condusese până la pârâu şi se oprise privindu-l cum dispărea în întuneric. De acolo se auzeau valurile spărgându-se de pereţii peşterii.

Înainte fusese neliniştită, puţin nervoasă şi îngrijorată, pentru că nu era plăcut să ajuţi un ucigaş să sape. Dar acum nefericirea ei era de o cu totul altă natură, era ceva strict personal, atât de adânc înfipt în conştiinţa ei, încât părea să n-o mai părăsească niciodată pentru că atingea cea mai importantă problemă, relaţiile ei cu Ross. Timp de un an lucrase fără răgaz să clădească fericirea lui Verity, deşi ştia bine că Ross o va condamna, iar Francis şi Elizabeth şi mai mult. Dar nu-şi închipuise niciodată că va produce o ruptură între Ross şi vărul lui. Nu se aşteptase la aşa ceva. Era disperată.

Era atât de cufundată în gândurile ei încât nu observă silueta care traversa pajiştea îndreptându-se spre uşă. Intrase în casă şi tocmai închidea uşa când auzi o voce. Se întoarse cu felinarul în mână şi ridicându-l zări figura doctorului.

— Doctorul Enys!

— N-am vrut să vă sperii, doamnă Poldark... soţul dumneavoastră e acasă?

Inima Demelzei începu să bată cu putere. Îşi dădea seama de primejdie, o altă primejdie acum.

— Acum nu e acasă.

Văzu în faţa ei figura răvăşită a tânărului frumos şi îngrijit, îmbrăcat în haine negre, pe care îl cunoscuse înainte. Arăta ca şi cum n-ar fi dormit de o săptămână. Stătea acolo nehotărât, conştient că nu-l poftise să intre, simţind ceva prudent în atitudinea ei, dar interpretând greşit cauza.

— Credeţi că lipseşte mult?

— Vreo jumătate de oră.

Dwight se îndreptă spre uşă, apoi se opri:

— Iertaţi-mă, dar... v-ar deranja dacă aş rămâne puţin?...

— Nu, nu, deloc.

Îl conduse în camera de zi. Ceea ce făcea putea fi periculos, sau poate că nu, n-avea cum să ştie.

— N-aş vrea să vă deranjez, poate aveţi ceva de făcut, spuse Dwight stând nemişcat în picioare.

— Nu, răspunse Demelza încet, n-aveam nimic de făcut. Se duse la fereastră şi trase bine perdelele. După cum vedeţi, am întârziat cu masa de seară. Ross a fost foarte ocupat. Vreţi un pahar cu vin?

— Mulţumesc, nu. Eu... Ezită puţin, apoi spuse dintr-odată. Mă condamnaţi pentru partea mea de vină în tragedia de azi-dimineaţă?

Demelza se roşi puţin.

— Cum pot condamna pe cineva când ştiu atât de puţin despre cele întâmplate?

— N-ar fi trebuit să vă întreb, dar m-am tot gândit, m-am gândit toată ziua şi n-am vorbit cu nimeni. Am simţit că trebuie să ies, să mă duc undeva. Casa asta e singura unde...

— S-ar putea să fie primejdios să ieşiţi din casă în seara asta.

— Pun mare preţ pe părerea dumneavoastră, spuse el. A dumneavoastră şi a lui Ross. Încrederea pe care mi-a arătat-o m-a făcut să vin aici. Dacă aş simţi că am pierdut-o aş pleca imediat.

— Nu cred că aţi pierdut-o; dar nu cred că va fi mulţumit că aţi venit aici în seara asta.

— De ce?

— Aş prefera să nu spun mai mult.

— Vreţi să spuneţi că ar trebui să plec?

— Cred că ar fi mai bine.

Luă o farfurie de pe masă şi o puse în altă parte.

— Totuşi, în ciuda celor întâmplate, aş dori să fiu sigur de prietenia dumneavoastră. În seara asta, singur la Gatehouse, era cât pe ce... cât pe ce să... Nu termină fraza.

Demelza se uită în ochii lui.

— Atunci nu pleca, Dwight. Stai jos şi nu te mai gândi la mine.

Enys se prăbuşi pe un scaun şi îşi acoperi faţa cu mâinile. În timp ce Demelza îşi făcea de lucru prin cameră, Enys începu să vorbească, întrerupându-se mereu, căutând să explice, să demonstreze. Nu încerca să se disculpe, nu-i era milă de el însuşi. Părea că încearcă să găsească motive de scuză pentru Keren, ca şi cum lumea o judeca prea aspru şi ea nu se putea apăra. Trebuia să-i ia el apărarea.

Demelza ieşise din cameră. Când se întoarse, observă că Dwight tăcuse şi asculta încordat.

— Ce este?

— Am crezut că aud pe cineva ciocănind în fereastră.

Demelza simţi că i se taie răsuflarea. Respiră adânc şi spuse:

— Ştiu ce este. Nu te scula. Mă duc eu.

Ieşi repede în sală şi închise uşa camerei de zi după ea. Deci nu scăpase de ce îi era frică. Se rugă lui Dumnezeu ca Ross să nu mai întârzie. Deocamdată trebuia să se descurce singură.

Se duse la uşa de la intrare şi se uită afară. În lumina slabă a felinarului pajiştea părea goală. Ceva se mişcă lângă tufele de liliac.

— Scuzaţi-mă, doamnă, se auzi vocea lui Paul Daniel.

Privirea ei o întâlni pe a lui Paul, apoi alunecă mai departe, dincolo de el.

— Căpitanul Ross a coborât chiar acum la peşteră. E... cineva cu dumneata?

Paul Daniel ezită:

— Ştiţi despre el?

— Da, ştiu.

Paul fluieră încet. O siluetă nedesluşită apăru de după casă. Paul se aplecă şi trase uşa închizând-o pe jumătate ca să nu răzbată lumina afară.

Mark stătea în faţa lor. Faţa lui era în umbră, dar îi văzu ochii duşi în fundul capului.

— Căpitanul Ross e jos în peşteră, spuse Paul. Ar trebui să ne ducem acolo.

— Câteodată Bob Baragwanath şi Bob Nanfan se duc să pescuiască acolo când marea e înaltă, spuse Demelza.

— O să aşteptăm acolo ascunşi după meri, spuse Paul. O să-i vedem de acolo.

— E mai sigur dacă intraţi înăuntru. În bibliotecă o să fiţi în siguranţă.

Deschise uşa şi intră în sală, dar ei rămaseră afară şoptind ceva.

— Mark nu vrea să vă amestece mai mult în povestea asta, spuse Paul. Ar prefera să aştepte afară.

— Nu, Mark. N-are importanţă. Intră imediat!

Paul intră înăuntru şi Mark îl urmă plecându-se ca să încapă pe uşă. Înainte de a deschide uşa dormitorului care ducea spre bibliotecă, Demelza avu timp să îi vadă rănile de pe frunte, faţa cenuşie ca de piatră, mâinile bandajate. Când ridică felinarul ca să intre, se auzi cineva mişcând la capătul celălalt al sălii: Dwight apăruse în pragul uşii salonului.

Capitolul VII

Dintr-o dată tăcerea fu sfâşiată de zgomotul uşii de la intrare pe care Paul Daniel o trântise cu putere.

Rămase lângă uşă, cu spatele la ea. Mark stătea nemişcat, cu o expresie înfricoşătoare pe faţa încruntată, cu vinele gâtului şi ale mâinilor umflate.

Demelza se îndreptă spre ei:

— Dwight, du-te înapoi în salon. Du-te, imediat! Mark, ascultă-mă! Mark! Vocea ei era schimbată.

— Aha! Mi-aţi întins o cursă! spuse Mark.

Demelza îl înfruntă, mică şi slabă în faţa lui:

— Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva? Paul, n-ai minte deloc? Ia-l de aici! Hai, urmaţi-mă!

— Ticălosule, ţipă Mark, uitându-se la Enys peste capul Demelzei.

— Ar fi trebuit să te gândeşti înainte, spuse Dwight. Înainte de a o omorî.

— Blestemat spărgător de case. Ai profitat de meseria ta. Murdăreşti cuibul celor pe care te prefaci că-i ajuţi.

— Ar fi trebuit să mă omori pe mine, nu o femeie fără apărare.

— Da. Pe Dumnezeul meu că…

Demelza se repezi să-i despartă.

Orbeşte, încercă să o dea la o parte, dar ea nu se mişcă din loc şi începu să-l lovească cu pumnii în piept. Mark clipi din ochi, apoi se uită la ea.

— Îţi dai seama ce înseamnă asta pentru noi? spuse Demelza cu respiraţia tăiată, cu ochii scânteind. Noi n-am făcut nimic. Încercăm să vă ajutăm pe amândoi şi voi vreţi să vă bateţi şi să vă omorâţi în casa noastră, pe pământul nostru. Unde vă e cinstea, prietenia? Ce te-a făcut să vii aici în noaptea asta, Mark? Poate nu gândul să-ţi salvezi pielea. Ai vrut să speli ruşinea tatălui tău, a familiei tale. Dar asta l-ar omorî. Dar, ia spune, ce e mai important pentru tine, viaţa tatălui tău sau a omului ăstuia? Dwight, pleacă imediat! Du-te înapoi în salon!

— Nu pot, răspunse Enys. Dacă Daniel vrea să stau, atunci trebuie să stau.

— Ce face ăsta aici? interveni Paul.

— Doamna Poldark a încercat să mă convingă să plec.

— Ticălosule, ţipă iar Mark.

Demelza îl apucă de braţ în momentul când îl ridică să lovească.

— Intră aici! Dacă nu, ne vor auzi servitorii şi nu vom mai putea păstra secretul.

Mark nu se mişcă din loc.

— N-o să fie niciun secret, dacă el ştie. Hai afară, Enys. O să-ţi vin eu de hac.

— Nu! Până atunci Paul stătuse la o parte, dar acum interveni. N-are niciun rost, Mark. Îl urăsc pe porcul ăsta, la fel ca şi tine, dar dacă te baţi cu el s-a terminat tot!

— S-a terminat şi gata!

— Nu s-a terminat! strigă Demelza. Nu s-a terminat! Nu înţelegi? Nu vezi că doctorul Enys nu te poate trăda fără să ne trădeze şi pe noi?

Dwight ezita, torturat de gânduri contradictorii:

— Nu voi trăda pe nimeni, spuse el.

Mark rosti printre dinţi:

— Mai degrabă m-aş încrede în cuvintele unui şarpe.

Paul se apropie de el:

— Nu-i locul potrivit, frate, nu putem face nimic. Hai, trebuie să facem ce spune doamna Poldark.

— N-am să te trădez, Daniel. Nu putem îndrepta răul prin alt rău, adăugă Dwight ridicând mâinile într-un gest de neputinţă. Ce i-ai făcut tu lui Keren rămâne în conştiinţa ta, după cum răul pe care l-am făcut eu va rămâne mereu în conştiinţa mea.

Paul îl împinse încet pe Mark spre uşa dormitorului. Mark se desprinse brusc şi se opri iar. Pe faţa lui se citea o ură înfricoşătoare.

— Poate că acum nu e timpul să ne socotim, Enys. Dar va veni timpul, să n-ai teamă.

Dwight lăsase capul în jos.

Mark se uită la Demelza, care sta ca un înger păzitor între el şi furia lui.

— Nu, doamnă, nu voi vărsa sânge şi în casa dumitale. Nu vă doresc răul… Unde vreţi să mă duc?

*

Când Ross se întoarse, Dwight se afla în camera de zi cu faţa îngropată în mâini. Mark şi Paul erau în bibliotecă. Din când în când Mark era scuturat de un fior de mânie. În sală, Demelza stătea ca o santinelă între ei, păzindu-i. Când îl văzu pe Ross se aşeză pe cel mai apropiat scaun şi izbucni în lacrimi.

— Ce dracu’?… spuse Ross.

Ea nu reuşi să rostească decât câteva cuvinte fără şir.

Ross lăsă pânza într-un colţ al sălii.

— …Ei unde sunt acum? Şi tu…

Demelza făcu un semn cu capul în direcţia bibliotecii.

Ross se apropie de ea:

— Sper că n-a curs sânge. Doamne, ce putea să se întâmple…

— Da, putea să se întâmple, spuse Demelza.

Ross o luă în braţe:

— Ia-i oprit, iubito? Spune-mi, cum i-ai oprit?

— De ce ai adus pânzele înapoi?

— Pentru că nu poate pleca acum. Marea e furioasă, sunt valuri mari. Ar răsturna barca când ar lansa-o la apă.

Mai era o oră până la ivirea zorilor, coborâră iar până la peşteră, prin întuneric, călăuziţi de zgomotul pârâului care se auzea curgând la vale. Ici, colo zbura câte un licurici, luminiţă verde lucind ca o bijuterie. Marea se retrăsese, dar era tot umflată. De câte ori încercau să se apropie, valurile se repezeau urlând spre peşteră. Coasta de nord era primejdioasă. Marea se dezlănţuia pe neaşteptate şi atunci nu mai aveai scăpare.

Lumina slabă a lunii se topea în geana albastră a răsăritului când se întoarseră încet spre casă. Cu douăzeci şi patru de ore înainte, o furie teribilă clocotea în sufletul lui Mark, o furie distrugătoare, fierbinte. Acum nu mai simţea nimic, iar ochii lui negri păreau duşi în fundul capului. Pe când se apropiau de casă, le spuse celorlalţi:

— Eu plec, mă duc mai departe.

— Te adăpostim aici, la noi, până mâine, îi spuse Ross.

— Nu. Nu vreau să vă amestec şi mai mult.

Ross se opri:

— Ascultă, omule. Oamenii de pe aici sunt de partea ta, dar o să aibă neplăceri dacă te adăposteşti la ei. În bibliotecă la noi eşti în siguranţă. La noapte s-ar putea ca marea să fie calmă, nu mai bate vântul.

— Omul ăsta ar putea să vă denunţe, spuse Paul Daniel.

— Cine, Enys? Nu, eşti nedrept cu el.

Merseră mai departe.

— Uite ce e, domnule, spuse Mark. Nu-mi pasă dacă mă spânzură sau dacă scap. Nu-mi mai pasă de nimic. Dar de un singur lucru sunt sigur: n-am să mă ascund în casa cui mi-e prieten ca să aduc năpasta pe capul lui. Asta n-am s-o fac! O să mă prindă soldaţii şi gata!

— Întotdeauna ai fost încăpăţânat, spuse Ross.

— Ascultă, Mark, spuse Paul. M-am gândit că…

Între timp ajunseră înapoi acasă. Cineva deschise uşa.

— Tu eşti, Demelza? întrebă Ross iritat. Ţi-am spus să te duci să te culci. N-ai motiv de îngrijorare.

— V-am pregătit nişte ceai. M-am gândit că o să vă întoarceţi curând.

Intrară în camera de zi. La lumina unei singure lumânări, Demelza le turnă ceai fierbinte dintr-un ceainic mare, cositorit. Cei trei oameni păreau stânjeniţi. Beau ceaiul aburind, doi evitând să se uite unul la altul, al treilea uitându-se absent la peretele din faţă. Paul îşi încălzea mâinile ţinând strâns ceaşca fierbinte.

— Se aude de aici vuietul furtunii, spuse Demelza. M-am gândit că o să încercaţi degeaba.

— Urla vântul şi noaptea trecută, spuse Mark brusc, când am ieşit din mină. Doamne, ce mai urla!

— Rămâi aici peste zi? îl întrebă Demelza.

— I-am spus şi eu, spuse Ross, dar nici nu vrea să audă.

Demelza îi aruncă o privire lui Mark, dar tăcu. N-avea cum să-l convingă.

Mark lăsă ceaşca din mână.

— Mă gândeam să mă duc la Grambler, în mină.

Nimeni nu spuse nimic. Demelza simţi că o trece un fior.

Paul se ghemui pe scaun şi rosti nehotărât:

— Aerul nu e bun la Grambler. Se ştie că acolo aerul e otrăvit. Sunt alte mine mai sănătoase.

— Mă gândeam să cobor în mină la Grambler, repetă Mark.

Ross se uită la cer:

— N-ai să ajungi înainte de a se lumina de ziuă.

Demelza se uită şi ea pe fereastră, la ruinele care se vedeau sus pe deal.

— Ce-ar fi să te duci la Wheal Grace. Mai e vreo scară ca să poţi coborî?

Ross se uită la Mark.

— Scara era destul de bună acum şase ani. Ai putea folosi şi o frânghie pentru mai multă siguranţă.

Mark repetă:

— Mă gândeam să cobor în mină la Grambler.

— Fugi de-aici, omule! Nimeni nu m-ar putea învinui pe mine că te-ai ascuns la Grace. Nu-i aşa, Paul?

— Da, cred că acolo ar fi în siguranţă. Ce spui, băiete? Hai, că se face ziuă! Acolo n-ar coborî nimeni să te caute.

— Nu-mi place, spuse Mark. E prea aproape de Nampara. Oamenii ar putea să bănuiască ceva.

— Mă duc să-ţi aduc ceva de mâncare, spuse Demelza.

O oră mai târziu se făcuse ziuă, o zi nefericită pentru Demelza care-

şi pierduse veselia ei obişnuită.

La ora nouă Sam Jenkins, voinic şi îndesat, era în faţa fierăriei lui; încălecă poneiul şi se duse la Mingoose. În drum se opri să vorbească cu doctorul Enys. La zece fără un sfert sosi şi Sir Hugh Bodrugan, urmat curând de Cuviosul Părinte Faber, paroh al bisericii Sfântul Minver. Conferinţa dură până la unsprezece când trimeseră un curier să-l aducă pe doctorul Enys. La prânz, întâlnirea se terminase. Sir Hugh Bodrugan se duse la Trenwith să discute cu domnul Francis Poldark şi plecară împreună să se întâlnească cu căpitanul de dragoni. Întâlnirea a fost cam furtunoasă şi Sir Hugh s-a dus acasă pe o ploaie deasă, care reuşi să-l răcorească. Trecură câteva ceasuri, timp în care nu se mai întâmplă nimic. La ora patru Ross coborî spre plajă să vadă dacă s-a liniştit marea. Ploaia mai potolise valurile, dar marea era încă umflată. Marea avea să se retragă în cursul după-amiezii, şi va continua să se retragă până după miezul nopţii, când ar fi putut să scoată barca. La ora cinci, s-a auzit că în loc să fie trimişi în poteră, soldaţii percheziţionaseră toate casele din St. Ann şi descoperiseră o cantitate impresionantă de mărfuri de contrabandă. Ross a început să râdă.

La ora şase, trei dragoni şi un civil au fost văzuţi venind călare pe drumul care ducea la Nampara. Aşa ceva nu se mai întâmplase niciodată. Demelza a fost prima care i-a zărit şi se repezi în fugă în camera unde se afla Ross, gândindu-se la cearta cu Francis.

— Ne fac o vizită de politeţe, spuse Ross.

— Dar de ce să vină aici, Ross? Crezi că ne-a denunţat cineva?

El zâmbi:

— Du-te şi îmbracă-te frumos, draga mea, şi poartă-te ca o doamnă.

Demelza ieşi în fugă şi, prin uşa întredeschisă de la intrare, văzu că civilul era Jenkins, şeful poliţiei. Se îmbrăcă repede, cu urechea aţintită la tropotul cailor şi la zăngănitul armelor. Îi auzi ciocănind la uşă şi intrând, apoi auzi murmur slab de voci. Aşteptă îngrijorată, ştiind că Ross putea fi politicos sau putea fi tocmai contrariul, dar nu se auzi nicio gălăgie. Îşi aranjă frumos părul, apoi se uită pe fereastră şi văzu că numai unul dintre soldaţi intrase. Ceilalţi doi, îmbrăcaţi în splendidele lor uniforme, cu căciulile negru cu alb şi dolmanele roşii, aşteptau afară ţinând caii.

Când coborî şi ajunse la uşă, auzi deodată un hohot de râs. Prinzând curaj, intră în cameră.

— A, draga mea, ţi-l prezint pe căpitanul McNeil din regimentul de dragoni Scots Greys. Soţia mea.

Căpitanul McNeil părea un uriaş îmbrăcat în uniformă: dolman roşu

cu fireturi aurii, pantaloni negri cu lampas aurit şi cizme bine lustruite, cu pinteni. Pe masă se afla căciula enormă şi lângă ea o pereche de mănuşi galbene. Era un bărbat tânăr, rotofei, îngrijit, cu o mustaţă mare, roşcată. Lăsă paharul pe care-l ţinea în mână şi se înclină în faţa ei milităreşte. Când se ridică, ochii lui căprui, pătrunzători păreau să spună: „Nobilii ăştia de ţară de prin locurile astea îndepărtate ştiu să-şi aleagă nevestele”.

— Pe domnul Jenkins cred că îl cunoşti.

Au aşteptat până s-a aşezat Demelza, apoi s-au aşezat şi ei.

— Căpitanul McNeil tocmai îmi povestea cât de plăcute sunt hanurile noastre, spuse Ross. Crede că ploşniţele din Cornwall au un apetit feroce.

Ofiţerul râse şi el puţin.

— N-aş spune chiar aşa. Poate că sunt mai multe decât prin alte părţi.

— L-am invitat să locuiască la noi, spuse Ross. Nu prea avem confort, dar nici ploşniţe nu avem.

— Vă mulţumesc, vă mulţumesc foarte mult, spuse căpitanul răsucindu-şi mustaţa ca pe un şurub care trebuie strâns bine. Mi-ar face multă plăcere, în amintirea vremurilor de altădată. Ştiţi, doamnă, că domnul căpitan Poldark şi cu mine am luat parte la un atac pe râul James în anul 1781? Vechi camarazi de luptă s-ar putea spune. Dar, deşi dacă aş sta la dumneavoastră aş fi mai aproape de locul unde s-a săvârşit crima, aş fi în schimb prea departe de contrabandişti şi, după cum ştiţi, pe ei am fost trimis să-i descopăr, zise el chicotind.

— Desigur, spuse Demelza. (Se întreba ce ar simţi dacă ar săruta-o un bărbat cu o mustaţă atât de formidabilă.)

— Hm, mormăi Jenkins schimbând vorba, fiindcă aţi pomenit de crimă…

— A, da! Nu trebuie să uităm…

— Să vă mai umplu paharul, interveni Ross.

— Mulţumesc… După cum îi spuneam soţului dumneavoastră, doamnă, întreprindem o cercetare de rutină. Înţeleg că a fost printre primii care au descoperit cadavrul. Se spune, de asemenea, că cel căutat de poliţie a fost văzut prin împrejurimi.

— Adevărat? Eu n-am auzit, spuse Demelza.

— Aşa spune domnul Jenkins.

— Aşa s-a zvonit, doamnă, spuse Jenkins repede. Nu ştim de unde.

— Am venit să vedem dacă ne puteţi îndruma în vreun fel. Domnul căpitan Poldark îl cunoaşte din copilărie pe cel bănuit şi am crezut că

poate să ne spună unde s-ar putea ascunde.

— Aţi putea căuta un an întreg, spuse Ross, şi tot n-aţi epuiza toate vizuinile de pe aici. În orice caz, nu-mi închipui că Daniel se mai află pe aici. Cred că e în drum spre Plymouth ca să se îmbarce.

Căpitanul McNeil se uită la el:

— Se pricepe la navigaţie?

— N-am idee. Pe aici pe la noi toţi bărbaţii au marea în sânge.

— Spuneţi-mi, domnule căpitan, sunt multe locuri pe coasta asta de unde s-ar putea lansa o barcă?

— Ce fel? Un vas mare?

— Nu, nu, o barcă mică, uşor de mânuit de un om sau doi.

— Când marea e liniştită sunt vreo cincizeci. Când e hulă n-ar putea ieşi nicio barcă de la Padstow până la St. Ann.

— Şi cum vi se pare marea acum?

— Cred că a început să se liniştească. S-ar putea lansa o barcă de la Sawle începând de mâine seară. De ce întrebaţi?

Căpitanul McNeil îşi răsuci mustaţa:

— Credeţi că sunt multe bărci pe aici cu care un om ar putea să fugă?

— Aha, înţeleg ce vreţi să spuneţi. Nu, nu e nicio barcă pe care să o poată mânui un om singur.

— Cunoaşteţi pe cineva care să aibă o asemenea barcă?

— Sunt câţiva. Şi eu am una. O ţin într-o peşteră în golful Nampara.

— Unde ţineţi vâslele, domnule? întrebă Jenkins.

Ross se ridică:

— Aş vrea să vă rog să rămâneţi la masă la noi, domnilor. Mă duc chiar acum să dau ordinele necesare.

Fierarul nu prea ştia ce să răspundă, dar căpitanul McNeil refuză:

— Voi veni altădată să mai stăm de vorbă, să ne amintim de vremurile petrecute împreună. Dar v-aş fi recunoscător dacă mi-aţi arăta golful şi faleza; acum, dacă aveţi timp. Sunt convins că asta m-ar ajuta. Ştiţi cum se spune: să împuşti doi iepuri dintr-odată.

— Nu-i nicio grabă, spuse Ross. Mai întâi gustaţi coniacul ăsta. Sunt sigur că o să vă daţi seama după aromă dacă e de contrabandă sau nu.

Căpitanul McNeil izbucni în râs.

Au mai stat puţin de vorbă, apoi căpitanul îşi luă bun rămas de la Demelza. Pocni din călcâie şi se înclină adânc ca să-i sărute mâna; Demelza simţi mustaţa mătăsoasă gâdilându-i degetele. Bărbatul o privi cu o admiraţie fără şişă. Îşi luă apoi mănuşile şi căciula imensă şi ieşi cu sabia zăngănind.

Când Ross se întoarse după ce le arătase golful şi faleza, Demelza îi

spuse:

— Uf! Îmi pare bine că s-a terminat. Şi tu ai fost grozav! Nimănui nu i-ar fi trecut prin cap că ştii ceva. Ce om cumsecade! Nu m-ar supăra deloc dacă m-ar aresta el.

— Nu-l subestima, spuse Ross. E scoţian.

Capitolul VIII

La căderea nopţii începu să plouă cu găleata. La zece, când marea era înaltă, Ross coborî în golf şi văzu că hula se micşorase. N-ar fi putut fi o vreme mai favorabilă; era atât de întuneric încât aveai impresia că un al doilea rând de pleoape acopereau ochii împiedicând vederea.

La miezul nopţii doi bărbaţi aşteptau în sala de maşini de la Wheal Grace, acum fără acoperiş. Erau Paul Daniel, cu o pălărie veche de fetru pe cap şi un sac pe umăr, şi Ross îmbrăcat într-o haină neagră, lungă, până la glezne, care-l făcea să semene cu un liliac. Curând, din adâncul minei licări o lumină. Cu ropotul ploii în ureche, ploaie care se scurgea pe ei în şiroaie, aşteptau şi pândeau apariţia lui Mark.

Când acesta se apropie de gura minei, lumina se stinse. Capul şi umerii apărură pe marginea puţului; Mark ieşi afară şi se aşeză pe pământ în ploaie.

— Credeam că s-a luminat de ziuă, spuse el. Cum e marea?

— O să reuşim.

Porniră spre conac.

— Se pot câştiga bani mulţi cu mina asta, spuse Mark. Ca să nu înnebunesc m-am uitat peste tot.

— Poate, în viitor, spuse Ross.

— Aramă... n-am mai văzut filon atât de bogat. Mai e şi argint.

— Unde?

— Spre răsărit. Dar va fi sub apă mai tot timpul.

În camera de zi se vedea lumină, dar Ross ocoli şi ajunse lângă peretele bibliotecii. Apoi căută uşa pe dibuite şi intrară pe întuneric. O lumânare se aprinse într-un colţ al camerei, în colţul unde Keren jucase în piesă şi dansase.

Pe o masă era mâncarea.

— Nu era nevoie, e periculos, spuse Mark.

Dar mâncă repede în timp ce ceilalţi doi stăteau de pază. În camera de zi era lumină – momeală falsă dacă ar fi venit cineva. Demelza sta sus în dormitor, în întuneric, urmărind atentă să vadă dacă vine cineva din vale. După vizita căpitanului, Ross îşi luase toate precauţiile.

Mark termină repede de mâncat. Arăta îngrozitor; îi crescuse barba şi ploaia lăsase dungi mai deschise la culoare pe faţa lui murdară.

— Ia asta, spuse Ross dându-i un pachet cu mâncare, şi asta. Era o haină veche. E tot ce putem face. Va trebui să faci toate sforţările să te îndepărtezi de ţărm înainte de a se face ziuă, ca să nu fii văzut, pentru că nu e briză să te ajute să te depărtezi.

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc... Dar aş vrea să vă spun...

— O să-mi spui pe drum.

— M-am gândit la casă, Reath Cottage, pe care am clădit-o pentru ea. Să nu o lăsaţi să cadă în ruină.

— Nu, Mark.

— Sunt de toate în grădină. Să le iei tu, Paul. Recolta e bună.

— Aşa am să fac, spuse Paul.

— Şi mai e ceva, adăugă Mark, uitându-se la Ross. Aş vrea... Aş vrea să o înmormântaţi cum se cuvine, nu în cimitirul săracilor... Merita mai mult...

— O să am eu grijă, îi spuse Ross.

— Banii sunt în casă, sub pat. Sunt destui pentru înmormântare... Aş dori să puneţi o piatră...

— Da, Mark. Aşa o să facem.

Mark îşi luă lucrurile, mâncarea, haina.

— Să scrieţi Keren pe piatră, murmură el. Nu i-a plăcut numele ei întreg, Kerenhappuch, Keren Daniel. Numai atât, Keren Daniel.

Porniră în direcţia golfului. Ploaia nu stinsese luminiţele licuricilor. Marea era mai liniştită acum, sub ploaia torenţială. Nu era chiar atât de întuneric, spuma albă a valurilor care se spărgeau de ţărm producea o vagă lumină fosforescentă. Se depărtară de pârâu şi porniră mai departe prin nisipul moale. La câţiva metri de golf Ross se opri. Întinse mâna şi-i opri pe ceilalţi doi.

— Ce se aude? suflă el.

Paul lăsă jos catargul şi se uită atent; avea ochi buni şi vedea foarte bine în întuneric. Se aplecă puţin, apoi se ridică.

— Un bărbat.

— Un soldat, spuse Ross, am auzit cum scârţâie pielea centironului.

Se ghemuiră la pământ.

— Mă duc să văd, spuse Mark.

— Nu, nu, îl liniştesc eu, spuse Paul. Cu toate căciulile lor înalte, ăştia sunt nişte fricoşi.

— Să nu-l omori, spuse Ross. Mă duc eu... Dar Daniel plecase.

Ross se ghemui iar la pământ, trăgând catargul spre el.

Mark începu să mormăie ceva. Voia să se predea. Ross se gândi că McNeil îşi postase oamenii de-a lungul falezei, să împuşte doi iepuri dintr-odată. Putea să prindă pe ucigaş, sau câţiva contrabandişti. Dar, dacă pusese oamenii la pândă pe toată coasta, de aici până la St. Ann, însemna că erau la mare depărtare unul de altul.

Trebuia să se târască încet, înainte.

Se auzi brusc o somaţie. O luară la fugă. Pocnetul unei arme se auzi la gura peşterii şi se văzu silueta unui om căzând la pământ.

— În regulă! spuse Paul gâfâind, dar ce mai zgomot!

— Repede, la barcă!

În peşteră, Ross aruncă catargul şi pânzele, Mark căută bâjbâind vâslele.

— Le iau, eu; voi daţi-i drumul la apă!

Fraţii începură să împingă barca prin nisipul moale. Au trebuit să tragă la o parte trupul soldatului care mai mişca. Ross aduse vâslele, le aruncă în barcă, se opinti ca să o împingă să alunece spre mare.

Se auzeau strigăte şi cizmele soldaţilor lovind stâncile.

— Pe aici! strigă cineva. Lângă peşteră!

Ajunseră la mal. Coama albă a valurilor spărgându-se de mal putea să-i dea în vileag.

— Urcă-te în barcă! rosti Ross printre dinţi.

— Furcheţii! strigă Mark.

Ross îi scoase din buzunar şi-i dădu lui Mark; Mark sări în barcă. Un val se sparse între ei; barca se aplecă gata să se răstoarne. Alt val o împinse înapoi, unde apa era mai puţin adâncă. Mark scoase vâslele.

— Acuma!

Zgomotul era puternic. Se iscase un adevărat vacarm. Soldaţii alergau în direcţia lor. Împinseră iar, amândoi odată!

Deodată barca se mişcă şi alunecă pe apă, dispărând în întuneric. Paul căzu pe brânci răsturnat de un val. Ross îl apucă de umeri şi-l trase afară. Cineva se apropie de el şi-l apucă de haină. Cu o lovitură, Ross îl trânti la pământ şi apoi o luă la fugă pe plajă împreună cu Paul. Soldaţii îi urmăreau. Cotiră în direcţia pârâului. Ross începu să urce printre ferigile care acopereau vâlceaua. Puteau să-l caute toată noaptea. Nu l-ar fi găsit decât dacă ar fi putut aprinde o torţă. Rămase întins pe burtă câteva minute trăgându-şi sufletul, ascultând cum strigau soldaţii căutându-i. Era Paul în siguranţă? Porni din nou. Mai era un pericol care trebuia înfruntat.

Pe aici era mai greu de ajuns la Nampara. Trebuia să urci printre ferigile înalte până ajungeai la câmp deschis, apoi o luai spre vest şi,

mergând prin şanţul care mărginea câmpul, coborai dealul până în spatele casei.

Aşa şi făcu. Servitorii se culcaseră demult. Se strecură în casă prin bucătărie, aruncă o privire în camera de zi, intră şi stinse lumânările, urcă repede în dormitor.

Demelza privea pe fereastră, dar îi veni imediat în întâmpinare când auzi paşii lui scârţâind la uşă.

— Eşti în siguranţă?

— Sst! Nu trezi copilul.

În timp ce-i povestea ce se întâmplase îşi scoase haina, apoi şalul de la gât.

— Au venit soldaţii! Era să... Se aşeză jos repede. Ajută-mă, dragă. S-ar putea să vină până aici.

Demelza îngenunche şi pe întuneric începu să-i dezlege şireturile de la cizme.

— Mă întreb cine te-a denunţat, Ross. Crezi că Dwight Enys?

— Imposibil! Nu m-a denunţat nimeni. Numai mintea isteaţă a... încântătorului căpitan McNeil.

— O, Ross! Ce-ai păţit la mâini?

Ross se uită atent la mâinile lui rănite.

— Probabil că m-am rănit când am lovit pe cineva. Apoi luă mâinile Demelzei şi le strânse în ale lui.

— Tremuri, iubito!

— Şi tu ai tremura în locul meu. Te-am aşteptat aici, în întuneric, şi când am auzit împuşcăturile...

Vocea i se stinse când auzi o bătaie la uşa din faţă.

— Încet, draga mea, încet. Nu te grăbi. Nu e o bătaie prea poruncitoare, nu-i aşa? Nu sunt siguri că eu am fost. Să aşteptăm să mai bată o dată înainte de a aprinde lumina.

Se ridică, strânse hainele cu care fusese îmbrăcat şi se îndreptă spre garderob.

— Nu, spuse Demelza, sub patul copilului. Dacă poţi să-l ridici puţin, le bag dedesubt.

Între timp se auzi iar bătând în uşă, mai tare de data aceasta.

— O să-l trezească pe Gimlett, spuse Ross aprinzând o lumânare. Mereu îl trezeşte câte cineva în mijlocul nopţii.

Demelza turnă repede apă într-un lighean. La lumina lumânărilor luă un prosop şi-l spălă pe Ross pe faţă şi pe mâini. Când Gimlett bătu la uşă, el tocmai se îmbrăca.

— Ce este? Ce s-a întâmplat?

— Iertaţi-mă, domnule, dar a venit un sergent şi vă roagă să coborâţi.

— La dracu'! Asta-i oră de vizită? Pofteşte-l în camera de zi, John. Cobor imediat.

Capitolul IX

În general, domnul Odgers credea că predicile lui aveau efect, dar de data aceasta sărbătoarea de la Sawle trecu aproape neobservată. Şi asta pentru că situaţia din regiune a avut mai mult efect asupra oamenilor decât cea mai convingătoare predică.

Prezenţa continuă a soldaţilor era o pacoste de care nu puteau scăpa. Toată lumea sperase că soldaţii vor pleca; dar, în loc să plece, un contingent întreg s-a instalat la Sawle şi nu arătau deloc că s-ar simţi nedoriţi. Şi-au făcut bivuacul într-un câmp deschis, în spatele casei doctorului Choake şi, spre dezamăgirea tuturor, vremea s-a îndreptat şi vântul n-a mai bătut ca să le strice somnul.

Ross petrecuse câteva zile neplăcute. Pe lângă riscul de a avea neplăceri din cauza lui Mark Daniel, mai era şi ruptura cu Francis. Până atunci nu se certaseră niciodată atât de rău. Chiar în timpul neînţelegerilor din ultimii ani, nu pierduseră niciodată din respectul pe care-l aveau unul faţă de celălalt. Pe Ross nu-l supăra faptul că Francis îl suspecta că o ajutase pe Verity să fugă, ci faptul că nu-l crezuse când îi spusese că el nu avea niciun amestec. Lui nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să se îndoiască de cuvântul lui Francis. I se păruse chiar că Francis nu voia să-l creadă sau că i-ar fi fost frică să-l creadă. Nu-şi putea explica de ce, şi asta îi lăsa un gust amar.

Vineri, Ross a trebuit să se ducă la Trevaunance. Se întâlnea acolo cu Richard Tonkin ca să controleze conturile înaintea adunării care urma să se ţină în aceeaşi seară. Încă de la deschiderea topitoriei întâmpinaseră greutăţi mari din partea concurenţei. Proprietarii minelor fuseseră convinşi să-i boicoteze. Se făcuseră tentative să fie înlăturaţi de pe pieţele de desfacere a produsului finit. Fuseseră supralicitaţi în repetate rânduri cu ocazia licitaţiilor cu plic închis.

Dar până la urmă reuşiseră să facă faţă.

Era prima dată de marţi seara, când Ross ieşea din casă. Când a ajuns la Grambler nu i-a prea făcut plăcere să-l vadă pe ofiţerul de cavalerie apropiindu-se din direcţia opusă.

— Ce surpriză! Căpitanul Poldark! McNeil îşi opri calul trăgând de hăţuri şi se înclină uşor. Tocmai veneam să vă fac o vizită. Puteţi să-mi

acordaţi o jumătate de oră din timpul dumneavoastră?

— Aşteptam cu plăcere vizita dumneavoastră, spuse Ross, dar acum am o întâlnire de afaceri la Trevaunance. Puteţi să mă însoţiţi până acolo?

McNeil întoarse calul.

— Desigur, putem sta puţin de vorbă pe drum. Am dorit să vin mai demult, dar am fost cam ocupat cu una, cu alta.

— Da, da, spuse Ross, contrabandiştii.

— Nu numai ei. Vă amintiţi că am avut probleme şi cu fuga ucigaşului acela.

— Credeţi că a scăpat?

Căpitanul McNeil îşi răsuci mustaţa.

— Sigur că a scăpat! Şi încă din peştera dumneavoastră, domnule căpitan, şi în barca dumneavoastră!

— A, despre el vorbiţi! Credeam că e vorba de vreo încăierare cu contrabandiştii. Sergentul...

— Cred că sergentul Drummond v-a spus clar ce crede.

— Cred că n-are dreptate.

— Pot să vă întreb de ce?

— Am înţeles că erau mai mulţi. Ucigaşii nu umblă în bande.

— Nu, dar vecinii, oamenii din împrejurimi erau de partea lui.

Merseră mai departe în tăcere.

— Păcat că n-aţi prins niciunul din ticăloşii ăia. A fost rănit vreun soldat?

— Nu prea rău. Mai mult în demnitatea lor de soldaţi. Nu le-ar fi mers bine infractorilor dacă i-ar fi prins.

— Aha! exclamă Ross. Dar, spuneţi-mi, vă pricepeţi la arhitectura bisericilor? Biserica din Sawle îmi aminteşte de una pe care am văzut-o în Connecticut, numai că asta e destul de ruinată.

— Şi, continuă ofiţerul, mai e ceva. Furcheţii, de unde credeţi că i-a luat?

— Cred că Daniel – dacă el o fi fost – i-a furat de undeva. Toţi localnicii pescuiesc în timpul lor liber. Furcheţi se găsesc.

— Nu păreţi prea supărat că aţi pierdut barca, domnule căpitan.

— Sunt filosof, spuse Ross, am început să privesc lucrurile cu detaşare. Cu cât te apropii de treizeci de ani devii mai filosof. E un fel de a te apăra, pentru că devii mai conştient de ce înseamnă o pierdere – pierdere de timp, pierderea demnităţii, a idealurilor din tinereţe. Nu-mi pare bine că am pierdut barca, dar nu înseamnă că dacă plâng şi oftez după ea am să o recapăt, cum n-am să recapăt nici tinereţea pierdută.

— Felul dumneavoastră de a gândi vă face cinste, spuse McNeil sec. Îmi permiteţi ca, fiind mai în vârstă ca dumneavoastră, să vă dau un sfat?

— Desigur.

— Aveţi grijă când e vorba de lege, domnule căpitan. E o bătrână capricioasă şi sucită de care poţi să nu ţii seamă de câteva ori, dar când pune mâna pe tine e greu să scapi, cum nu scapi uşor din îmbrăţişarea unei caracatiţe. Să ştiţi că îmi place felul cum gândiţi şi în viaţa de militar e ceva care îl face pe acesta să nu-l placă pe judecător şi pe poliţist. Şi eu am simţit asta. Râse scurt. Dar… Se opri.

— Uită-te la copiii ăia, McNeil, spuse Ross. E singura pădurice de fag din regiune şi ei culeg frunze şi le duc acasă ca să le fiarbă. Nu e o mâncare hrănitoare şi le umflă burţile.

— Da, spuse căpitanul încruntat, îi văd bine.

— Mărturisesc că mă supără câteodată o mulţime de lucruri, spuse Ross. Mă supără şi poliţistul şi judecătorii de la noi. Şi asta de când eram foarte tânăr. M-am înrolat în regimentul de infanterie cincizeci şi doi ca să scap de ei.

— Se poate. Ştiţi cum e vorba: Răzvrătitul, răzvrătit rămâne. Dar sunt multe feluri de a te răzvrăti, domnule căpitan, după cum sunt multe feluri de infracţiuni; şi când poliţia e sprijinită de o trupă de cavalerie…

— Şi încă dintr-un regiment de elită.

— Da, un regiment de elită, cum spuneţi dumneavoastră; atunci nechibzuinţa e o nebunie şi are consecinţe nefaste. Un militar în civil, ca dumneavoastră, poate să nu respecte pe nimeni. Dar un militar în uniformă nu va cruţa pe nimeni.

Lăsară în urmă biserica din Sawle, luând-o pe drumul care ducea spre Trenwith.

— Simt că avem multe în comun, domnule căpitan, spuse Ross.

— Da, s-ar putea.

— Am trecut prin multe în viaţa mea şi am scăpat cu faţa curată; îmi închipui că şi dumneavoastră.

Căpitanul râse şi un stol de păsări îşi luă zborul de pe câmpul din apropiere.

— Cred că o să fiţi poate de acord, spuse Ross, că deşi putem respecta legea în teorie, în practică există alte considerente care primează.

— Ca de exemplu?

— Prietenia.

Merseră mai departe în tăcere.

— Legea nu admite aşa ceva.

— O, nu mă aştept ca legea să admită. Eu îţi cer dumitale să admiţi.

Scoţianul îşi răsuci iar mustaţa:

— Nu, nu, domnule căpitan. Dumneavoastră nu mai purtaţi uniforma, dar eu o port. Refuz să fiu obligat să accept astfel de argumente pe considerente morale.

— Dar argumentul moral este cea mai puternică forţă din lume, domnule căpitan. Acesta şi nu forţa armelor ne-a învins în America.

— Ei bine, data viitoare, să încercaţi să-i convingeţi pe soldaţii mei. Poate că ei vor fi de acord. McNeil trase de hăţuri şi opri calul. Cred că am mers prea departe, căpitane.

— Dar nu mai e decât o milă până la Trevaunance.

— Mă îndoiesc că vom ajunge la vreo înţelegere chiar dacă am merge mai departe. E timpul să ne despărţim, M-aş fi bucurat să am din partea dumneavoastră asigurarea că veţi ţine seamă de avertismentul meu...

— Vă asigur că aşa voi face.

— Atunci, nu mai avem ce discuta... de data aceasta. Poate că ne vom mai revedea... în alte împrejurări sper.

— Aştept cu plăcere să ne mai revedem, spuse Ross. Dacă veţi mai reveni vreodată prin aceste părţi, casa mea vă stă la dispoziţie.

— Mulţumesc.

McNeil îi întinse mâna.

Ross scoase mânuşa şi îşi strânseră mâinile.

— V-aţi rănit la mână undeva? întrebă McNeil, uitându-se la degetele lui rănite.

— Da, spuse Ross. Mi-am prins mâna într-o cursă de iepuri.

Se despărţiră, Ross continuându-şi drumul, McNeil întorcându-se la Sawle. Pe drum, ofiţerul îşi răsucea mereu mustaţa şi din când în când un râs scurt îi scutura trupul.

*

Topitoria se întindea de-a lungul cheiului Trevauriance.

Se puteau vedea până departe sulurile de fum ieşind din coşuri, coborând peste vale, acoperind-o şi împiedicând razele de soare să pătrundă. Aici se dezvoltase din plin industria; se vedeau pretutindeni grămezi enorme de cărbune, de cenuşă şi un şir nesfârşit de catâri şi oameni muncind în depozitele de aramă şi pe chei.

Ross descălecă lângă topitorie ca să inspecteze clădirile unde se calcina şi se topea minereul. Arama era încălzită la temperaturi înalte,

apoi topită şi curăţată din când în când de reziduuri. După douăsprezece ore era turnată în stare lichidă în cazane cu apă. Răcirea bruscă o transforma într-o masă granuloasă, care era încălzită iar timp de douăzeci şi patru de ore şi turnată din nou până când, în cele din urmă, arama brută era turnată în forme speciale în care se răcea. Topitul şi rafinatul se repetau de mai multe ori până când metalul căpăta o anumită puritate. Întregul proces dura în medie două săptămâni. Nu-i de mirare, se gândea Ross, că era nevoie de o cantitate de trei ori mai mare de cărbune pentru rafinarea unei tone de aramă decât pentru o tonă de cositor. Şi cărbunele costa mult, cincizeci de şilingi două chintale.

Deşi topitoria funcţiona numai de trei luni, observă că mulţi oameni care lucrau acolo erau palizi şi păreau bolnavi. Numai cei mai voinici puteau suporta căldura mare şi fumul, iar procentajul de bolnavi era mai mare ca în mine. Nu prevăzuse acest lucru. Făcuse mari eforturi ca să pună topitoria pe picioare crezând că va aduce prosperitate în regiune şi va salva poate minele; dar amărâţii care lucrau acolo nu păreau să ducă o viaţă prosperă.

Fumul şi praful distrugeau vegetaţia din golf. Feriga devenea cafenie cu o lună înainte de vreme şi frunzele copacilor se răsuceau şi îşi pierdeau culoarea. Dus pe gânduri, merse mai departe până la Place House, situată de cealaltă parte a văii.

Sir John Trevaunance era încă la masă, luându-şi micul dejun şi citind ziarul.

— A, Poldark! Ia loc! Ai venit devreme, dar şi eu am cam întârziat, nu? Tonkin va veni peste o jumătate de oră. Răsfoi ziarul. Afurisită treabă ce se-ntâmplă acolo!

— Vreţi să spuneţi tulburările din Franţa? întrebă Ross. Da, neobişnuite, chiar neaşteptate.

Sir John înghiţi o ultimă bucată de friptură.

— Cum a putut regele să cedeze? E un fricos! Ar fi fost destul să tragă câteva salve. Contele de Artois şi încă vreo câţiva se spune că au fugit din Franţa. Auzi! Să o şteargă la primul semn de furtună!

— Cred că aceasta ar trebui să-i facă pe francezi să-şi vadă de treburile lor, spuse Ross. Anglia ar trebui să fie mai atentă şi să-şi facă ordine la ea acasă.

Sir John continuă să mestece şi să citească liniştit câteva minute. Apoi mototoli ziarul şi-l aruncă jos enervat. Câinele de vânătoare tolănit în faţa căminului se ridică, adulmecă hârtia, apoi plecă; nu-i plăcuse mirosul.

— Şi neghiobul ăla de Fox[16]! Auzi! Să laude gloata aia! Ca şi cum s-ar fi deschis porţile raiului!

Ross se ridică şi se duse la fereastră. Trevaunance se uită după el.

— Să nu-mi spui că eşti Whig[17]. Nimeni din familia ta n-a fost liberal.

— Nu sunt nici Whig nici Tory[18], spuse Ross.

— La naiba! Trebuie să fii ori una, ori alta. Cu cine votezi?

Ross nu răspunse, se aplecă şi mângâie câinele. Nu prea se gândea la asta.

— Nu sunt Whig, spuse el, nu pot să fac parte dintr-un partid care-şi ponegreşte ţara şi laudă virtuţile altora. Gândul ăsta e intolerabil.

— Bravo! spuse Sir John scobindu-se în dinţi.

— Dar nu pot să fac parte nici dintr-un partid care e mulţumit de situaţia în care se află Anglia. Deci vedeţi în ce dificultate mă găsesc.

— Eu nu cred că…

— Şi nu uitaţi că acum câteva luni am luat singur cu asalt o închisoare; şi încă una în care se află mult mai mulţi decât cei şase prizonieri din Bastilia. E adevărat că n-am mers în marş pe străzile din Launceston cu capul temnicerului înfipt într-un par, dar tare aş fi făcut-o.

— Hm, mormăi Sir John stânjenit. Hm! Scuză-mă, Poldark, dar trebuie să mă duc să mă îmbrac, vine Tonkin.

Ieşi repede din cameră, în timp ce Ross continua să mângâie câinele.

Capitolul X

De luni seara Demelza se lupta cu propria ei conştiinţă şi când, vineri, Ross plecă, ajunse la concluzia că nu va avea linişte până nu îi va ceda.

Astfel că după plecarea lui Ross se duse la Trenwith. În viaţa ei nu fusese atât de îngrijorată. Sperase să primească vreo scrisoare de la Verity, dar nu sosise niciuna.

---

[16] Charles James Fox (1749–1806) – Om de stat britanic, orator, membru al partidului Whig, simpatizant al Revoluţiei franceze (1789).

[17] Whig – membru al unui important partid politic din Anglia, care profesa principii liberale şi favoriza reformele: numit mai târziu Partidul Liberal (n.tr.).

[18] Tory – membru al unui partid politic din Anglia, creat în a doua jumătate a secolului XVII, care la mijlocul secolului XIX a devenit Partidul Conservator. Susţinea autoritatea regelui asupra Parlamentului şi păstrarea sistemului politic şi social existent (n.tr).

Obişnuită să se scoale cu noaptea în cap, sosi la Trenwith prea devreme şi când Mary Bartle veni să-i deschidă, află că doamna Poldark nu se sculase, iar domnul Poldark îşi lua micul dejun în salonul de iarnă.

Asta îi convenea, aşa că o rugă pe Mary să-l întrebe pe Francis dacă o poate primi.

— Mă duc să văd, doamnă. Vă rog să aşteptaţi aici.

Demelza făcu câţiva paşi prin splendida sală de la intrare, uitându-se la tablouri, văzându-le mai bine acum decât altă dată. Ciudată familie, spusese Ross. Mai mult de jumătate erau Trenwith. I se păru că descoperă în ei trăsăturile specifice moştenite de la cealaltă familie, Poldark: oasele feţei mai puternice, ochii albaştri cu pleoape grele, gura mare. La început, bărbaţii din familia Trenwith fuseseră mai frumoşi; aveau bărbi negre, mătăsoase şi ondulate, şi feţe sensibile; semăna cu ei şi fata cu păr roşu îmbrăcată într-o rochie de catifea după moda din vremea lui William şi Mary[19], dar poate că amestecul cu familia Poldark adusese un sânge nou, mai viguros. Oare ei erau responsabili de unda de violenţă din familie? Elizabeth n-avea încă un portret pictat în galeria familiei. Demelza trebuia să recunoască cinstit că era păcat.

Casa era prea liniştită, părea că-i lipseşte ceva. Deodată îşi dădu seama că ceea ce lipseşte era Verity. Rămase nemişcată şi înţelese pentru prima dată că ea, Demelza, lipsise familia asta de cea mai puternică personalitate a ei. Ea fusese instrumentul unui furt comis în dauna lui Francis şi Elizabeth.

Niciodată până acum nu privise cele întâmplate în felul acesta. Întotdeauna considerase viaţa lui Verity ca fiind incompletă. O privise din punctul de vedere al lui Blamey, nu al lui Elizabeth sau Francis. Când se gândea la ei, nu-i vedea decât depinzând de Verity din motive egoiste, pentru că le era atât de folositoare. Nu-i trecuse prin minte că toţi cei din casă o iubeau pe Verity şi sufereau din cauza pierderii ei; nu se gândise la asta decât acum când se afla în sala asta, atât de mare şi atât de goală. Se întrebă cum de a avut îndrăzneala să vină aici.

— Poftiţi, domnul Poldark vă primeşte imediat, auzi vocea lui Mary Bartle în spatele ei.

Deci în timp ce Sir John Trevaunance îl primea pe Ross, Francis o primea pe Demelza.

Se ridică la intrarea ei. Spre deosebire de Sir John, Francis era

[19] William al III-lea (1650–1702) – Guvernator al Ţărilor de Jos (1672–1702), rege al Angliei (1689–1702) unde a domnit împreună cu soţia sa Mary a II-a, fiica regelui Iacob al II-lea al Angliei (n.tr.).

îmbrăcat complet. Purta o haină de dimineaţă, galben-închis la culoare, cu revere de catifea, o cămaşă de mătase albă şi pantaloni cafenii. Nu părea bucuros să o vadă.

— Îmi pare rău, spuse el scurt, Elizabeth nu a coborât încă. Îşi ia micul dejun în pat.

— Nu am venit să o văd pe Elizabeth, răspunse Demelza roşindu-se la faţă. Am venit să vorbesc cu tine.

— În cazul ăsta, te rog să iei loc.

— Nu vreau să te deranjez de la masă.

— Am terminat.

Demelza se aşează, dar el rămase în picioare, cu mâna pe spătarul scaunului.

— Ce doreşti?

— Am venit ca să-ţi spun ceva. Cred că te-ai certat cu Ross din cauză că Verity a plecat aşa cum a plecat. Ai crezut că el e de vină.

— El te-a trimis?

— Nu, Francis; ştii că n-ar face aşa ceva. Dar eu... eu trebuie să lămuresc lucrurile, chiar dacă ai să mă urăşti după ce-ţi voi spune. Ross n-are niciun amestec în fuga lui Verity. Ştiu sigur.

Francis se uită la ea furios:

— De ce te-aş crede pe tine, când nu l-am crezut pe el?

— Pentru că pot să-ţi spun cine a ajutat-o.

— Mă îndoiesc! replică Francis cu un râs scurt.

— Ba pot. Eu am ajutat-o, Francis, nu Ross. Ross n-a ştiut nimic. La fel ca şi tine el nu era de acord cu plecarea ei.

Francis se uită încruntat la ea, apoi îi întoarse spatele, ca şi cum n-ar fi luat în seamă mărturisirea ei, şi se duse la fereastră.

— Am crezut... am crezut că e în joc fericirea ei, rosti ea cu greutate. Avusese intenţia să-i spună tot adevărul, dar nu mai avea curaj. După balul acela m-am oferit să-i ajut... să fac eu legătura între ei. Căpitanul Blamey îmi scria mie şi eu îi duceam scrisorile lui Verity Ea îmi dădea mie scrisorile ei şi eu le dădeam poştaşului. Ross n-a ştiut nimic.

Tăceau amândoi. În cameră nu se auzea decât ticăitul ceasului. Francis răsuflă adânc.

— Cum ai îndrăznit să te amesteci...

Se opri.

Demelza se ridică.

— Nu e plăcut să vii aici şi să mărturiseşti aşa ceva. Ştiu ce simţi pentru mine acum. Dar n-am putut să las să persiste cearta asta între tine şi Ross, din cauza mea. Te rog să mă crezi că n-am vrut să-ţi fac rău

ţie sau lui Elizabeth. Ai dreptate. Nu trebuia să mă amestec; dar dacă am greşit, am făcut-o numai din dragoste pentru Verity, nu ca să vă rănesc pe voi...

— Ieşi afară! strigă el.

Demelza simţi că-i vine rău. Nu-şi închipuise că întrevederea aceasta avea să fie chiar atât de neplăcută.

Încercase să îndrepte o greşeală, dar se părea că făcuse şi mai rău. Reuşise oare să-l facă să-şi schimbe părerea despre Ross?

— Am venit, spuse ea, ca să-mi recunosc vina. Merit, poate, să mă urăşti, dar, te rog, nu vreau ca asta să fie motiv de ceartă între tine şi Ross. Aş simţi...

Francis făcu un gest ca şi cum ar fi vrut să deschidă fereastra. Văzu că-i tremură mâna. Ce era cu el? Ce i se întâmplase?

— Pleacă, spuse el, şi să nu mai pui piciorul în casa mea. Înţelegi? Cât voi trăi eu să nu te mai apropii de Trenwith. Şi Ross la fel. Dacă a fost în stare să se însoare cu o târâtură ca tine, atunci să tragă consecinţele.

Încercase să nu-şi piardă controlul şi vorbise atât de încet încât Demelza de-abia auzi ce spune.

Se întoarse şi plecă, ajunse în sala de la intrare, luă mantia şi ieşi în grădină, la soare. Se aşeză pe un scaun lângă peretele casei. Simţea că leşină, că-i fuge pământul de sub picioare. După câteva minute briza o făcu să-şi revină. Se ridică şi porni înapoi spre Nampara.

*

Lordul Devoran nu era de faţă, reţinut de un atac de gută. Nici domnul Trencrom nu venise, ocupat cu problemele unor slujbaşi de-ai lui, cei care avuseseră ghinionul să fie prinşi cu mărfuri de contrabandă în pivniţele şi podurile lor.

De la început Ross simţi că ceva e în neregulă. Era adunarea generală a acţionarilor şi nu se ţinea niciodată înainte de căderea nopţii. Ziua s-ar fi putut întotdeauna să-i urmărească vreun spion, să vadă cine intră şi cine iese.

Erau prezenţi vreo douăzeci de acţionari. Principalul punct pe ordinea de zi era propunerea lui Ray Penvenen de a construi propria lor instalaţie de concasare şi laminare, sus pe deal, unde pământurile lui se învecinau cu ale lui Sir John. El ar fi plătit jumătate din cost, iar societatea lor cealaltă jumătate. Proiectul era urgent pentru că proprietarii de la Wheal Radiant refuzaseră subit să reînnoiască contractul prin care le închiriau instalaţiile lor. Dacă societatea nu-şi

construia imediat propriile instalaţii ar fi fost obligată să vândă arama numai în bloc.

Singurul punct controversat era alegerea terenului. Ross era dispus să facă o concesie lui Penvenen pentru că acesta avea ceea ce le trebuia neapărat, bani gheaţă. Se aştepta însă ca Alfred Barbary să se opună. Şi aşa s-a şi întâmplat. Vechiul argument că acţionarii de pe coasta de nord luau tot caimacul a fost iar scos la iveală.

Ross asculta discuţia lor aprinsă, dar observă iar că saşiul de Aukett nu scotea o vorbă şi se tot trăgea de buza de jos. Fox, un negustor de covoare, stătea ca o stană de piatră. Tonkin, care îşi îndeplinea bine rolul de preşedinte al adunării, spuse:

— Aş dori să aflu şi părerea altor acţionari.

După ezitările de rigoare, câţiva se exprimară în favoarea construirii instalaţiei lângă fabrica existentă.

Apoi Aukett spuse:

— Toate bune, domnilor, dar de unde luăm jumătatea pe care trebuie să o plătim noi? Aş vrea să ştiu şi eu.

— Ne înţelesesem ca acţionarii principali să subscrie cote suplimentare dacă va fi nevoie, spuse Tonkin. Lucrul acesta a fost acceptat de toţi. Dacă nu putem prelucra noi înşine minereul, pierdem aproape toate pieţele noastre mici. Şi pieţele mici sunt cele care apleacă balanţa în favoarea noastră. Nu putem obliga guvernul să cumpere arama noastră pentru monetărie, dar ne putem aştepta ca prietenii noştri să cumpere de la noi cele necesare.

Se auzi un murmur de aprobare.

— Toate bune, spuse Aukett uitându-se şi mai cruciş ca de obicei, dar mă tem că mina noastră nu va putea acoperi această cotă suplimentară. Mi-e teamă că va trebui să vând altcuiva acţiunile mele.

Tonkin se uită urât la el:

— Dacă vrei să-ţi vinzi acţiunile te priveşte, dar atâta timp cât le deţii eşti obligat să respecţi toate angajamentele pe care ni le-am asumat cu toţii.

— Aşa ar trebui să facem, spuse Aukett, dar nu poţi scoate apă din piatră seacă. Ne place sau nu, va trebui să împrumutăm de la alţii.

— Vrei să spui că n-am fi solvabili?

— Nu, nu e vorba de asta. Acţiunile sunt plătite integral. Şi reţineţi că buna noastră credinţă…

— Şi atunci ce nu merge? întrebă Blewett. Mi-ai spus marţi că preţurile mai mari oferite la ultima licitaţie prin ofertă închisă le-au dat apă la moară proprietarilor minei Wheal Medico. Aşa ceva nu s-a mai

întâmplat de ani de zile.

— Da, spuse Aukett dând din cap; dar ieri am primit o scrisoare de la banca Warleggan prin care ne anunţă că ne retrage creditul şi că ne roagă să recurgem la altă bancă. Asta înseamnă…

— Ai primit o scrisoare? întrebă Fox.

— Asta înseamnă ruină dacă banca lui Pascoe nu acceptă să ne preia creditul, şi mă îndoiesc că o va face. Pascoe e prudent; vrea mai multe garanţii. În drum spre casă am să trec pe la Warleggan să văd dacă-l pot convinge să se răzgândească. Unde s-a mai pomenit să retragi cuiva creditul aşa, dintr-odată?

— Au invocat vreun motiv? întrebă Ross.

— Am primit şi eu o scrisoare similară, interveni Fox. După cum ştiţi mi-am extins afacerile în mai multe direcţii şi-am împrumutat sume importante în ultimul an. M-am dus aseară să discut cu domnul Nicholas Warleggan şi i-am explicat că, dacă îmi retrage creditele, ratez totul. N-a fost prea înţelegător. Cred că ştie că am investit în Carnmore şi nu-i place. Cred că ăsta e motivul real. Asta se află în spatele refuzului lor.

— Aşa e! Toţi se uitară la domnul St. Aubyn Tresize. Nu discutăm aici afacerile mele personale, domnilor. Dar în ultimii ani banca Warleggan m-a creditat şi pe mine. Am cea mai bună garanţie din lume: pământul; dar nici nu mă gândesc să-l pierd. Dacă-mi contestă poliţele sau îmi măresc ipoteca, mă voi lupta cu ei şi nu vor pune mâna pe pământul meu. Dar asta îmi va consuma în mare parte lichidităţile, inclusiv acţiunile pe care le am la Societatea Carnmore.

— Cum dracu' au ajuns să afle toate astea? întrebă Blewett furios. Mai mult de jumătate din noi, cei de faţă, avem datorii vulnerabile, a căror restituire poate fi cerută oricând.

— Cineva a vorbit, se auzi o voce din spate.

Richard Tonkin bătu în masă.

— A mai primit cineva vreo încunoştinţare de la Warleggan?

Toată lumea tăcu.

— Nu încă, spuse Johnson.

— La dracu'! exclamă Trevaunance. Dacă aţi fi lucrat toţi ca mine cu banca lui Pascoe, n-aţi fi ajuns la acest impas.

— Uşor de zis, greu de făcut, se răsti Fox. Aukett are dreptate. Pascoe vrea garanţii mai solide. Eu am lucrat cu el şi n-am putut obţine sumele necesare, aşa că am trecut la Warleggan. N-am speranţe să trec înapoi la Pascoe.

Ray Penvenen începu să mormăie supărat:

— Toate astea te privesc pe dumneata. Nu putem toţi să începem să ne mărturisim greutăţile, ar fi ca şi cum ne-am afla la o adunare de metodişti. Să revenim la problema noastră.

În cele din urmă au căzut de acord ca fabrica să fie construită de Penvenen pe un teren ales de el: Societatea Carnmore va deţine numai treizeci la sută din acţiuni.

Neîncrederea se instalase între ei. Îi convenea lui Penvenen, el care făcea afaceri şi prin alte părţi, să nu dea importanţă problemei lor. Minele însă lucrau pe credit şi astea nu erau timpuri să suporţi retragerea creditelor. Ross citi pe faţa multora aceeaşi îngrijorare. Cineva nu-i mai susţinea, îi trădase şi dacă pe trei îi ştiau, cine erau ceilalţi?

Adunarea se termină devreme. S-au luat hotărâri, s-au făcut propuneri, nu s-a mai pronunţat numele lui Warleggan. Ross se întreba câte din hotărârile luate vor fi puse în aplicare. Se mai întreba şi dacă era vreun pericol ca lupta lor, atât de grea, să ducă la dezastru.

Îşi luă rămas bun de la toţi cei prezenţi şi plecă primul. Voia să se gândească. Voia să-şi dea seama cum se produsese această scurgere de informaţii. În drum spre casă însă un gând supărător îi apăru în minte.

Capitolul XI

Demelza se culcase, dar nu dormea. Ross renunţă să se dezbrace pe întuneric.

— Văd că te culci devreme, spuse el. Sper că-i un semn că te-ai cuminţit.

Ochii ei sclipeau ciudat în lumina galbenă a lumânării.

— Ai veşti despre Mark?

— Nu, e prea devreme.

— Umblă tot felul de zvonuri despre Franţa.

— Da, ştiu.

— Cum s-a desfăşurat adunarea?

Ross îi povesti tot.

Demelza nu spuse nimic după ce termină, apoi îl întrebă:

— Crezi că o să ai greutăţi?

— S-ar putea.

Stătu liniştită până se dezbrăcă Ross. Părul ei buclat era răsfirat pe pernă; o şuviţă ajunsese pe perna lui. O ridică şi o răsuci pe deget, apoi o lăsă iar jos pe pernă.

— Nu stinge lumina. Am să-ţi spun ceva.

— Nu poţi vorbi pe întuneric?

— Nu acum. Întunericul e atât de apăsător câteodată… Ross, cred că aş dormi mai bine fără draperiile astea de la pat, acum că e atât de cald.

— Cum vrei.

Puse lumânarea jos, lângă pat; flacăra făcea să joace umbre ciudate, gălbui, pe draperiile patului.

— Ai mai aflat ceva despre Verity?

— Nu, nu ne-am mişcat toată ziua de la Trevaunance.

— Of, Ross!

— Ce s-a întâmplat?

— Am… azi am fost la Trenwith, să vorbesc cu Francis.

— Pe dracu'! Cred că n-ai fost primită bine şi n-ai aflat nimic despre Verity.

— Nu m-am dus ca să aflu ceva despre Verity. M-am dus să-i spun că greşeşte dacă crede că tu ai încurajat-o pe Verity să fugă.

— La ce bun toate astea?

— Nu voiam să cadă vina pe tine. I-am spus adevărul: că am ajutat-o pe Verity fără să ştii tu.

Rămase nemişcată şi aşteptă.

Ross simţea cum îl cuprinde supărarea, dar oboseala acumulată peste zi n-o lăsa să răbufnească.

— Doamne, spuse el în cele din urmă, ce importanţă mai are?

Demelza nu mai spuse nimic.

Treptat, vestea pe care i-o dăduse pătrunse adânc în mintea lui, trezind noi gânduri, noi sentimente.

— Ce-a spus Francis?

— M-a dat afară. Mi-a spus să ies afară şi… Era atât de furios. Nu mi-am închipuit că…

— Dacă mai îndrăzneşte să-şi verse supărarea pe tine… Luni, când am fost acolo, n-am înţeles atitudinea lui faţă de mine. Părea nebun, lipsit de logică…

— Nu, Ross, nu! şopti. Nu e drept. Nu pe el trebuie să te superi. Eu sunt de vină. Nu i-am spus tot.

— Ce i-ai spus?

— I-am spus că i-am transmis scrisorile de la Andrew Blamey şi că i-am trimis lui scrisorile de la Verity încă din aprilie când a avut loc balul.

— Şi ce nu i-ai spus?

La început nu-i răspunse.

— Cred că ai să mă baţi, Ross.

— Crezi?

— Am făcut ce am făcut pentru că o iubesc pe Verity şi nu vreau să o văd nefericită.

— Ascult!

Îi spuse tot. Vizita secretă la Falmouth în timp ce el era plecat, cum aranjase întâlnirea şi cum decursese.

N-a întrerupt-o deloc. A lăsat-o să explice tot, până la sfârşit. Ezita câteodată, dar mergea mai departe hotărâtă. El asculta, aproape fără să-i vină a crede. Şi încet, încet, o bănuială începu să i se trezească în minte. Lucrurile se legau. Francisc trebuie să-şi fi dat seama că cineva contribuise în mod deliberat la împăcarea dintre Verity şi Blamey. Francis îl bănuise pe el. Francis ştia tot despre înfiinţarea Societăţii Carnmore…

Flacăra lumânării tremură şi lumina ei se răsfrânse pe pat.

Acum îşi dădea bine seama. Totul se datora Demelzei.

— Nu pot crede că ai făcut aşa ceva, spuse el în cele din urmă. Dacă… dacă cineva mi-ar fi spus aş fi zis că minte. N-aş fi crezut niciodată. Am fost convins că mă pot încrede în tine, că-mi eşti loială.

Ea tăcu.

Îl cuprinse furia, nu o mai putea stăpâni.

— Să te duci acolo ascunzându-te de mine! Asta nu pot s-o înghit. Nici nu-mi vine să cred. M-ai înşelat…

— Am încercat să o fac pe faţă, să nu mă ascund. Dar nu m-ai lăsat.

Îl trădase şi ea era cauza unei trădări şi mai mari. Totul se lega.

— Deci ai făcut-o pe ascuns, da? Nimic n-a contat pentru tine, loialitatea sau încrederea, atâta timp cât îţi atingeai scopul.

— N-am făcut-o pentru mine. M-am gândit la Verity.

— Minciuni, înşelăciune, spuse el cu dispreţ. De douăsprezece luni mă tot minţi. Nu suntem căsătoriţi de mult, dar eram mândru că legătura noastră e singurul lucru statornic din viaţa mea, singurul care nu se va schimba, şi pe care nimic nu l-ar putea atinge. Demelza era corectă, fără nicio pată… în lumea asta blestemată…

— O, Ross, spuse ea suspinând adânc, îmi frângi mima.

— Şi ce-ai vrea? Ai vrea să te bat? Bătaia o înţelegi. O bătaie bună şi gata! Dar nu eşti câine sau cal ca să te bat şi să asculţi. Eşti femeie, din instinct ştii ce e bine şi ce e rău. Loialitatea nu e ceva ce se poate cumpăra: o ai sau n-o ai. Tu n-ai vrut să fii loială.

Demelza coborî orbeşte din pat. Se agăţă de draperii, plângând cu suspine, le dădu drumul, ocoli patul. Trupul îi era zguduit de suspine.

Când ajunse la uşă Ross se ridică; furia nu i se potolise.

— Demelza, vino aici!

Dar ea plecase şi închisese uşa după ea. Ross se dădu jos din pat, luă lumânarea şi deschise iar uşa. Demelza nu era pe scări. Coborî cu lumânarea picurând pe jos. Ajunse la uşa salonului. Ea încercă să o închidă, dar Ross o deschise trântind-o de perete.

Demelza vru să fugă pe cealaltă uşă, dar Ross lăsa lumânarea, o prinse şi o trase înapoi. Se zbătu fără putere în braţele lui ca şi cum supărarea i-ar fi luat toată vlaga. Ross o apucase de păr încercând să o imobilizeze.

— Dă-mi drumul, Ross! Dă-mi drumul, strigă ea scuturând din cap în timp ce lacrimile îi curgeau pe obraz.

Ross îi dădu drumul, dar ea rămase nemişcată, plângând lipită de el.

Merită toate astea, şi încă mai mult, mult mai mult, se gândi el. Să sufere! Ar fi putut să o bată, s-o lovească. Fată de ţărănoi beţiv şi servitoare de rând! Ce mai amestec spurcat! În ce încurcătură îl vârâse! Făptură neruşinată! S-o ia dracu'! Verity căsătorită cu Blamey, şi tot necazul ăsta din cauza ei, pentru că se amestecase în treburile altora. Îi venea să o scuture până o să-i clănţăne dinţii din gură.

Dar îşi dădu seama că trebuia să fie drept, obiectiv. Era greşeala ei, în parte, dar consecinţele nu se datorau ei. Căsătoria lui Blamey cu Verity era o consecinţă neplăcută, dar nu cea mai gravă. Blestematul de Francis era de vină. Îl trădase! De necrezut, îl trădase! (Oare mergea el prea departe şi trăgea prea repede concluziile? Nu, pentru că se legau toate.)

— Hai vino, ai să răceşti, îi spuse el aspru.

Ea nu-l băgă în seamă.

Se certase rău cu Francis. Şi asta trebuie că o tulburase pentru că o găsise foarte mâhnită când venise acasă. Era ciudat că o supărase atâta.

Mânia lui începuse să se potolească, nu de tot, dar revenind treptat la un nivel acceptabil. Cuvintele lui o răniseră. Ce-i spusese? Sau cum îi spusese? Bărbaţii din familia Poldark deveneau dezagreabili când îi supăra cineva. Să-l ia dracu' pe Francis, pentru că tot necazul el îl provocase: prima ruptură dintre Verity şi Blamey, ulterior refuzul lui de a renunţa la aversiunea faţă de Blamey. Fără îndoială că Demelza acţionase cum nu se putea mai bine, având cele mai bune intenţii. Dar nu avea dreptul să o facă, indiferent de scop. Nu avea acest drept. Intervenise acolo unde nu trebuia şi îl minţise. Şi cu toate că acum era profund mâhnită, în câteva zile îi va trece şi va fi din nou fericită şi plină de zâmbete. Dar consecinţele actului ei vor avea încă mult timp

un ecou puternic în vieţile tuturor celor ce fuseseră implicaţi.

Nu mai plângea acum şi se dezlipi de el.

— Nu păţesc nimic, spuse ea.

— Să nu stai aici toată noaptea.

— Du-te sus. Am să vin şi eu curând.

Îi lăsă lumânarea aprinsă şi se întoarse în dormitor. Aprinse altă lumânare şi se apropie de pătuţul copilului. Julia se dezvelise. Şedea pe brânci ca un musulman la rugăciune, cu capul plecat şi fundul în sus. Tocmai o învelea când intră Demelza.

— Priveşte, spuse el.

Ea se apropie, se uită la Julia, o întoarse cu faţa în sus. Părul castaniu, buclat al fetiţei era ca un nimb în jurul feţei de îngeraş, nevinovat. Demelza se îndepărtă încet.

Ross rămase uitându-se la copilă şi, când plecă de lângă ea, Demelza era deja în pat.

Se sui şi el, stinse lumânarea şi se lungi lângă ea. Trecu mult timp până să adoarmă amândoi. Încăpăţânată şi nestăpânită în toate, se gândea Ross, în felul cum îşi manifesta devotamentul faţă de cineva, sau supărarea. Mă trădează şi mă înşală fără să clipească măcar, pentru că o iubeşte pe Verity. Am eu dreptul să o condamn, eu care ştiu atât de bine ce înseamnă să fii sfâşiat între sentimentele de loialitate pe care le ai faţă de două tabere adverse? Ea e cauza rupturii dintre mine şi Francis. Ce consecinţe grave ar putea avea! Eşec total, ruina!

— Ross, spuse ea brusc, e atât de rău ce-am făcut?

— Nu mai discutăm acum!

— Nu, dar trebuie să ştiu. Nu mi s-a părut că fac rău. Am ştiut că te înşel pe tine, dar am crezut că fac ce trebuie pentru Verity, te rog să mă crezi! Poate că nu m-am priceput cum să procedez mai bine, dar aşa am crezut!

— Ştiu, spuse el, dar nu e numai asta. Mai e şi altceva.

— Ce anume?

— Nu pot să-ţi spun încă.

— Îmi pare atât de rău. Niciodată nu m-am gândit că aş putea să aduc atâta supărare între tine şi Francis. Nici prin cap nu mi-a trecut, Ross. Dacă m-aş fi gândit, n-aş fi făcut-o niciodată.

El oftă:

— Ai intrat într-o familie ciudată. Să nu te aştepţi ca un Poldark să se comporte în mod raţional. Eu am renunţat de mult să cred aşa ceva. Suntem repeziţi, impulsivi, incredibil de impulsivi – se pare – şi avem un temperament violent; ne manifestăm puternic simpatiile şi

antipatiile, iar în relaţiile noastre nu avem nicio logică. Poate că în ceea ce priveşte simpatiile, felul tău de a vedea lucrurile e cel mai sănătos. Dacă două fiinţe se iubesc, să se căsătorească şi să-şi făurească împreună propria lor fericire, ignorând trecutul şi neţinând seama de consecinţe…

Tăcură iar un timp.

— Da… eu tot nu înţeleg, Ross. Mi se pare că vorbeşti în cimilituri. Şi mă simt atât de vinovată… parcă te-aş fi înşelat.

— Nu pot să-ţi explic mai mult acum. Trebuie să mă lămuresc mai întâi. Cât despre ce ţi-am spus… să ştii că am vorbit la supărare. Uită dacă poţi şi culcă-te.

Demelza se cuibări mai bine în pat.

Oftă adânc:

— Aş dori… N-am să fiu fericită până când cearta dintre tine şi Francis nu se va stinge.

— Mă tem că mult timp n-ai să fii fericită.

Tăcură, şi de data asta niciunul nu a mai întrerupt tăcerea, dar nici nu au dormit. Demelza nu se liniştise după ceartă, era profund nemulţumită şi lacrimile n-o uşuraseră. Nu se simţea în siguranţă şi nu-şi dădea seama ce se întâmplă. Îi spusese că are alte motive de supărare, dar nu putea bănui care erau acestea. Ura să lase un lucru neterminat, mai ales când era vorba de o supărare. Totuşi îşi dădea seama că nu poate merge mai departe în seara asta. Ross era agitat, extenuat şi nu era în apele lui. Prin minte îi treceau tot felul de gânduri, într-o succesiune nesfârşită. După un timp, Demelza închise ochii şi încercă să adoarmă. Ross nici măcar nu încercă.

CARTEA A PATRA

Capitolul I

În ajunul Crăciunului, Demelza primi o scrisoare de la Verity, în care îi scria următoarele:

Draga mea verişoară Demelza,

Am primit ieri dimineaţă scrisoarea de la tine şi mă grăbesc să-ţi răspund ca să-ţi spun ce mulţumită sunt să aflu că sunteţi toţi sănătoşi, acum când bântuie atâtea boli.

În oraşul nostru lucrurile merg prost, fac ravagii vreo două, trei boli şi, cine nu se îmbolnăveşte de una contactează alta. Totuşi, mulţumesc lui Dumnezeu că noi doi am scăpat. Duminică, biserica era pe jumătate goală din cauza epidemiei. După slujbă am făcut o vizită de condoleanţe doamnei Daubuz, soţia primarului, care şi-a pierdut băieţelul. Era foarte tristă, dar resemnată; e o femeie minunată.

Mă bucur că aveţi în sfârşit veşti de la Mark Daniel şi că se află în siguranţă în Franţa – atât cât poate fi în siguranţă acolo în vremurile astea. E îngrozitor ce s-a întâmplat, mi-e milă de Mark, dar nu pot să-l scuz.

Săptămână trecută în port s-a desfăşurat o activitate intensă. Flota care venea din Indiile de Est, compusă din trei vase superbe şi o fregată, împreună cu două flote din Indiile de Vest şi una din Portugalia au intrat în port, cu excepţia câtorva vase din Insulele Leeward care şi-au continuat drumul. Portul, cu cele peste două sute de vase care se văd de la ferestrele noastre, oferă o privelişte minunată. Flotele aduc mari bogăţii şi oraşul e plin de călători debarcaţi de pe vase.

Draga mea, sunt foarte fericită în noua mea viaţă. Eu cred că nu contează numărul de ani; fată nemăritată până la treizeci şi unu de ani, mă simţeam bătrână şi uscată; dar ca femeie măritată mă simt cu totul altfel. M-am mai îngrăşat de când sunt aici şi nu mai fac guturai; probabil din cauza climatului mai blând care-mi face bine; dar nu e numai asta. Andrew e fericit şi fluieră tot timpul prin casă. Mi se pare ciudat pentru că nimeni nu fluiera la Trenwith. Unele lucruri îmi lipsesc foarte mult, ca de exemplu vechile mele ocupaţii. Adesea mi-e dor să văd feţele familiare de acasă, mai ales când Andrew e plecat. Dar până acum

poţi afirma cu tărie că n-ai dat greş. Fii binecuvântată pentru tot ce ai făcut!

Aş fi dorit ca acest Crăciun să fie un prilej de reconciliere pentru noi toţi, o întâlnire la care să participăm noi, cei şase membri ai familiei, desigur şi cu Julia şi Geoffrey Charles. Ce bine ar fi fost! Dar din păcate mă tem că Francis nu se va împăca niciodată. Sunt convinsă însă că lui Ross îi va trece şi la primăvară, când vremea se va îmbunătăţi şi Ross va fi mai puţin ocupat, aş dori să veniţi amândoi să petreceţi o săptămână cu mine. Avem destui prieteni şi pe Andrew îl plac toţi cei care-l cunosc bine.

Draga mea, îmi pare atât de rău că munca lui Ross nu dă roadele pe care le merită. E păcat, pentru că industria noastră are nevoie de sprijin; sunt atâţia mineri fără lucru pe aici şi unii au intrat în oraş săptămână trecută şi au produs tulburări. Iarna care a trecut a fost foarte grea şi sunt mulţi cei care mor de foame. Sper şi mă rog lui Dumnezeu ca să nu se întâmple şi aici ce s-a întâmplat în Franţa. Încearcă să-l faci pe Ross să nu pună la inimă ce i se întâmplă, aşa cum face de obicei, crezând că orice eşec i se datorează lui. Dacă se va întâmpla ce e mai rău şi se va închide topitoria, asta s-ar putea să fie ceva temporar, pentru câţiva ani, şi, dacă timpurile se îndreaptă o va redeschide.

Căpitanul Millett, unul din căpitanii de fregată, spunea ieri că ceea ce ne trebuie e un nou război. Teribilă soluţie! Dar erau şi alţii în cameră care erau de acord cu el. Eu spun că e mai bună sărăcia decât războiul.

Singurul meu regret e că Andrew lipseşte mult de acasă. Pleacă diseară şi va lipsi şi de Crăciun şi de Anul Nou. Am vrut de multe ori să-l însoţesc, dar el spune să aştept până la vară când nu sunt furtuni în Golful Biscaya.

Iubeşte marea, îşi iubeşte meseria, dar toţi camarazii lui spun că este aspru şi autoritar. Când se întoarce acasă, e încordat ca şi cum călătoria pe mare i-ar fi pus nervii la încercare; se supără uşor şi are toane. Cred că bea puţin când e pe mare; nu e de mirare pentru că are nevoie de ceva care să-l întărească, dar nu bea nicio picătură când e pe uscat. Îmi trebuie o zi din timpul lui atât de preţios cât stă acasă ca să-l fac să-şi recapete buna dispoziţie. Apoi trebuie să plece din nou.

Încă nu-i cunosc pe cei doi „copii ai mei”. Va fi probabil o „încercare” prin care voi trece la Paşte când The Thunderer, vasul pe care James Blamey e cadet, va sosi în port. Esther Blamey, fiica lui Andrew, e elevă la o şcoală cu internat şi locuieşte la sora lui Andrew lângă Plymouth. S-ar putea să vină şi ea la primăvară pentru o vizită. Roagă-te pentru mine! Doresc din toată inima să se simtă bine aici, să-i fac să considere casa

noastră drept căminul lor. Sper să ştiu cum să mi-i apropii. Câteodată mă gândesc că nu sunt prea sociabilă şi aş dori să mă împrietenesc mai uşor, calitate pe care alţii o au.

Menajera noastră, doamna Stevens, a fost bolnavă, a avut dureri de stomac şi l-am chemat pe doctorul Silvey. A spus că nu e nimic serios, numai crampe, şi i-a dat să pună o cataplasmă cu pucioasă pe partea care o durea. Tratamentul a avut un efect foarte bun, dar eu cred că ar face mai bine să ia mai multe purgative.

Am să mă gândesc mult la tine Crăciunul ăsta. Mă bucur atât de mult că mi-ai dat curajul să dispun de propria mea viaţă.

Dumnezeu să vă binecuvânteze pe amândoi,

Verity.

Capitolul II

În seara aceea era trecut de zece când Ross s-a întors acasă. Era o noapte frumoasă şi cu o oră înainte corul bisericii din Sawle venise să cânte colinde. Demelza nu era prea credincioasă, dar tot spunea seara rugăciunile învăţate de la mama ei şi adăuga întotdeauna un post scriptum ca să fie în pas cu vremurile; de Crăciun simţea întotdeauna un îndemn interior să se ducă la biserică. Era ceva în înţelepciunea străveche a poveştii de Crăciun şi în frumuseţea naivă a colindelor care o emoţiona profund; dacă ar fi învăţat-o cineva ar fi cântat şi ea în cor. În seara aceasta, mai ales, voia să-i ajute auzindu-le vocile slabe şi obosite reuşind cu greutate să ducă la bun sfârşit „O, ce veste minunată!”. Dar plăcerea cu care ascultă colindele era umbrită de nelinişte, pentru că nu ştia cum să se poarte mai bine când vor bate la uşă. O trimisese pe Jean Gimlett să aducă prăjiturile pe care le făcuse şi scosese vreo două sticle cu vin din bufetul unde le ţinea Ross.

Intrară cu toţii, în frunte cu unchiul Ben Tregeagle, timizi, clipind din ochi şi neştiind ce să facă. Erau slabi şi îmbrăcaţi sărăcăcios. Erau numai opt la număr pentru că doi aveau crup, trei aveau gripă, iar Sue Baker avea crizele ei obişnuite. Aşa spunea unchiul Ben, cu mutra lui vicleană, cu nasul coroiat şi părul negru lung şi slinos, atârnându-i în inele până pe umeri.

Demelza le dădu la toţi câte un pahar cu vin, bău şi ea unul. Nu se simţea la largul ei: ar fi preferat să-l primească pe Sir Hugh Bodrugan decât pe aceşti corişti simpli, cel puţin pe acela îl cunoştea bine. Le oferi prăjituri îndemnându-i să mai ia şi le umplu iar paharele cu vin.

Când s-au ridicat să plece le-a oferit şi bani – cam nouă şilingi în

total. Au plecat apoi toţi roşii la faţă şi veseli şi mulţumiţi că primiseră şi bani. Se opriră afară în noaptea luminată de lună şi, strânşi în jurul felinarului aprins, mai cântară un colind înainte de a pleca unul câte unul spre Grambler.

Râzând acum de propria ei absurditate şi de succesul pe care-l avusese în ciuda fricii şi timidităţii, se întoarse în salon şi încercă să cânte cu o mână „In Dulce Jubilo”; apoi se aşeză la spinetă şi se acompanie cu cealaltă mână. Cânta destul de bine melodii simple ca acestea, deşi doamna Kemp nu o încuraja şi spunea că asta nu e muzică.

În timp ce cânta, îl auzi pe Ross întorcându-se. Îl întâmpină la uşă şi observă imediat că se întâmplase ceva.

— Ţi-am păstrat plăcintă, spuse ea sau dacă vrei, avem pui rece şi nişte prăjituri şi tort.

Ross se aşeză pe scaunul lui şi ea îl ajută să-şi scoată cizmele.

— Am luat masa cu Tonkin, n-a fost un ospăţ, dar destul ca să-mi potolesc foamea. Aş vrea un pahar cu rom şi o prăjitură. Am avut colindători?

Demelza îi povesti cum decursese seara, apoi adăugă:

— Avem o scrisoare de la Verity. A sosit azi-dimineaţă.

Ross o citi încet. Cu mâinile pe umerii lui, o citi şi ea din nou.

Nu se mai gândeau de mult la cearta aceea din seara de iulie, deşi nu o uitaseră. Demelza totuşi îşi mai aducea aminte de ea; ei nu-i plăceau ascunzişurile, prin felul ei de a fi prefera să discute deschis şi sincer. Ross avusese multe de întâmpinat în ultimele luni şi lipsise mult de acasă. Încet, încet Demelza îşi dăduse seama că Ross îl suspecta pe Francis de trădare; raţionamentul lui era corect, aşa că i se întâmplă să se considere responsabilă nu numai de cearta cu vărul lui, dar şi de greutăţile tot mai mari cu care se lupta la societatea înfiinţată. Gândul acesta nu era plăcut, simţea cum o apasă. Era prima umbră reală care le întuneca viaţa şi se simţea nefericită mai tot timpul. În interior însă nu se observa nicio schimbare.

— Deci experimentul tău a mers mai bine ca al meu, spuse el. Poate că instinctul tău e mai sigur.

— Tu n-ai nicio veste mai bună?

— Johnson, Tonkin şi cu mine am studiat toate registrele, foaie cu foaie. Sir John a ajuns la concluzia – împărtăşită de cei mai mulţi – că nu trebuie să ne mai gândim la paguba suferită şi să recunoaştem că am eşuat, să ne împăcăm cu situaţia de fapt. Luni, după licitaţia cu ofertă închisă, va avea loc o ultimă adunare. Dacă hotărârea care se va

lua nu ne va fi favorabilă, voi petrece toată ziua de marţi ajutând la lichidarea afacerii.

— Câţi sunt pentru continuare?

— Tonkin, desigur, Blewett şi Johnson. Toţi de bună credinţă, dar fără fondurile necesare. Lordul Devoran ne susţine şi el cu condiţia să nu mai dea bani. Penvenen se şi gândeşte să dea altă destinaţie fabricii sale.

Demelza se aşeză lângă el:

— Eşti liber până luni?

— Da… ca să ne distrăm bine de Crăciun.

— Nu fi sarcastic, Ross! Ai văzut ce scrie Verity.

El oftă şi oftatul se transformă într-un căscat.

— …Scrie că prea pui totul la inimă şi nu e bine. Şi noi, ce vom pierde, Ross?

— S-ar putea să fiu obligat să vând acţiunile noastre de la mina Wheal Leisure.

— O, nu!

— Poate numai jumătate din ele, cele pe care le-am cumpărat de la Choake.

— Dar de la ele încasăm dividende… nu aşa le zice? Ar fi păcat! Harris Pascoe nu ţi-e prieten?

— E bancher, draga mea. Are obligaţii faţă de deponenţii lui.

— Dar sunt sigură că are grămezi de bani în casele de fier. Ce contează pentru el! Ştie bine că ai să te ţii de promisiune şi că o să-i plăteşti. Ai să-i plăteşti în câţiva ani, numai să aibă puţină răbdare.

Ross zâmbi:

— Bine, bine. O să rezolvăm asta. Va trebui să rămân două zile la Truro şi Pascoe m-a poftit să stau la el. Are să-i fie greu să refuze un oaspete.

Demelza tăcu încruntată.

— Nu-mi place, spuse ea, după un timp. Nu e corect, Ross. E inuman şi rău. Bancherii ăştia nu-s creştini şi ei? Nu se gândesc cum s-ar simţi şi ei dacă ar avea datorii?

— Lasă, draga mea, nu mai fi atât de abătută! Ce fel de Crăciun o să petrecem dacă ne lăsăm amândoi copleşiţi de griji?

— Ross, n-am putea ipoteca averea, casa noastră?

— E ipotecată deja.

— Sau să vindem caii şi boii. Nu mi-e greu să merg pe jos sau să renunţ la unele alimente. Am fost obişnuită cu asta. Mai am şi rochia aia frumoasă de brocart şi broşa cu rubine. Spuneai că valorează o sută

de lire.

Ross dădu din cap:

— Toate astea la un loc n-ar plăti nici jumătate din datorie. Trebuie să vedem lucrurile aşa cum sunt.

— Există vreo şansă de a continua?

— Depinde şi de licitaţia cu ofertă închisă de luni. Şi s-ar putea să renunţăm la topitorie, dar să împiedicăm prăbuşirea rămânând negustori pur şi simplu, deşi nu-mi surâde a doua alternativă.

Demelza se uită la el. Se întreba dacă e egoistă bucurându-se că anul viitor Ross nu va mai fi nevoit să lipsească atât de mult de acasă. Dacă pierderea societăţii însemna o revenire la viaţa lor tihnită dinainte, atunci pierderea aceasta le oferea şi un fel de recompensă.

*

Petrecură la Nampara un Crăciun liniştit – liniştea dinaintea furtunii. Ross nu mai avusese de mult atâta timp liber, de când începuse să pună pe picioare Compania Carnmore. Ca să reducă cheltuielile lucraseră pământul toată vara fără ajutoare din afară. Investise tot în Carnmore şi acum avea impresia că era ca şi cum ar fi aruncat banii în vânt.

Era un gând amar, dar trebuia să privească lucrurile în faţă. Încă din iulie, când ţinuseră adunarea, Ross şi ceilalţi acţionari se luptau pentru o cauză deja pierdută. St. Aubyn, Tresize, Aukett şi Fox aproape că se retrăseseră chiar de atunci şi în fiecare săptămână apăreau noi piedici. Pe cei pe care Warleggan nu-i putea lovi direct, îi lovea totuşi pe căi ocolite. Proprietarii minelor descopereau brusc că nu li se mai acordau credite sau că li se oprea livrarea cărbunelui. Sir John încă nu câştigase procesul pe care-l avea la Swansea. Lui Alfred Barbary i se contesta dreptul de folosinţă a cheiurilor din Truro şi Falmouth, iar litigiul nu se rezolva până când nu renunţa la contractul cu Carnmore. Nici chiar Roy Penvenen nu era imun.

Desigur nu depindea totul de Warleggan şi de asociaţii lui, dar era rezultatul unor forţe pe care ei le puseseră în mişcare. Dacă totul ar fi depins numai de ei, Societatea Carnmore n-ar fi supravieţuit nicio lună, dar mai erau şi fisuri în planurile lor. Nu controlau direct decât o treime din celelalte societăţi care se ocupau cu prelucrarea aramei; cu celelalte cooperau numai.

A doua zi de Crăciun, singura zi din acea săptămână când a bătut tare vântul, Ross şi Demelza s-au dus călare la Werry House, în vizită la Sir Hugh Bodrugan. Lui Ross nu-i plăcea Sir Hugh, dar ştia că Demelza

dorea să meargă de mult, de când o invitase cu nouă luni în urmă, şi voia să-i satisfacă dorinţa. Îl găsiră pe Bodrugan umplând sticle cu gin, dar renunţă bucuros şi îi pofti în salonul cel mare, unde Constance, Lady Bodrugan, era ocupată ca de obicei cu căţeii. Nu-i păru atât de vulgară cum şi-o amintea Ross şi îi primi fără să recurgă la limbajul ei grosolan. Se obişnuise cu ideea că fiul ei vitreg şi cam bătrâior o plăcea pe soţia needucată a lui Ross Poldark. Băură ceai la distanţă respectabilă de cel mai mare foc de buşteni pe care Demelza îl văzuse vreodată, înconjuraţi de prepelicari şi alţi căţei de toate rasele pe care Constance îi hrănea cu prăjituri de pe masă şi care făceau aproape imposibilă o conversaţie din cauza lătrăturilor şi mârâiturilor. Din când în când câte un nor de fum ieşea în rotocoale din cămin, dar încăperea era atât de înaltă încât sus deasupra capetelor lor se forma o pâclă deasă care se strecura afară prin crăpăturile din tavan. În atmosfera aceasta ciudată, Demelza sorbea ceaiul tare şi se străduia să audă ce spunea Constance despre tratamentul aplicat câinilor bolnavi; Ross şedea incomod pe un scaun prea mic pentru el care era atât de înalt; dădea din cap încuviinţând spusele lui Sir Hugh; acesta stătea răsturnat pe scaun, scărpinându-se pe sub manşetele de dantelă şi imaginându-şi ce plăcut ar fi să se distreze cu Demelza în pat.

După ceai, Sir Hugh insistă să le arate casa şi grajdurile, deşi începuse să se lase întunericul. Trecură prin coridoare prin care fluiera vântul, conduşi de un valet cu un felinar în mână, suiră scările şi intrară într-o cameră imensă, la primul etaj, bogat ornamentată dar umedă şi plină de mucegai, cu un parchet care scârţâia sub picioare şi cu ferestrele crăpate. Aici Lady Bodrugan îşi ţinea iepurii în cuşti mari înşirate de-a lungul unui perete; lângă un alt perete erau cuştile cu căţei. Un miros groaznic te lua de nas. În camera următoare se afla o familie de bufniţe, nişte rozătoare, o maimuţă bolnavă şi o pereche de ratoni. Coborâră iar la parter şi trecură printr-un coridor plin cu colivii cu păsările cântătoare. Sir Hugh o strângea de braţ atât de des, încât Demelza începu să se întrebe dacă plimbarea prin casă în întuneric nu era un pretext ca să o pipăie.

Într-o cameră în care sufla vântul ca afară, un felinar se stinse şi Sir Hugh o apucă de mijloc cu braţul lui scurt şi gros. Dar ea se eliberă repede din strânsoare şi se apropie de Ross.

Grajdurile erau partea cea mai bine întreţinută din întreaga casă. Erau acolo cai frumoşi şi câini de vânătoare, dar întrerupseră vizita la jumătate. Pe Lady Bodrugan n-o interesa plăcerea oaspeţilor; se gândea mai curând să nu deranjeze caii.

Se întoarseră în salonul cel mare, în care se formase între timp o pâclă groasă. Demelza nu ştia să joace whist, aşa că jucară guadrille[20], la care ea câştigă cinci şilingi. Ross se ridică şi spuse că trebuie să plece înainte de a se înteţi vântul. Sir Hugh, gândindu-se probabil la Demelza, îi pofti să rămână peste noapte, dar ei i-au mulţumit pentru invitaţie şi au refuzat.

Tot drumul spre casă Demelza nu scoase o vorbă. Vântul bătea tare şi numai când au ajuns la adăpost, în vale, spuse:

— Se poate spune că nu întotdeauna cei ce au casele cele mai mari trăiesc şi cel mai confortabil.

— După cum cei mai bine educaţi nu sunt totdeauna şi cei mai curaţi!

Ea începu să râdă:

— Nici nu m-am gândit să rămân acolo peste noapte. Sufla vântul peste tot şi aş fi visat că maimuţa aia bolnavă s-a suit în patul meu.

— Nu cred că Sir Hugh e bolnav.

Demelza începu să râdă iar în hohote.

— Acum să vorbim serios, la ce foloseşte o casă mare, dacă nu poţi să o întreţii? Nu au bani? Sunt strâmtoraţi?

— Nu prea, dar Sir Bob a risipit o parte din avere.

— Ce ciudat să ai un fiu vitreg mai bătrân decât tine, un fiu care ar putea să-ţi fie tată. Simţea cum o cuprinde iar râsul. Serios, Ross, spune-mi, crezi că ar avea bani să-ţi împrumute ca să te scoată din încurcătură?

— Nu, mulţumesc, nu vreau aşa ceva.

— Altcineva nu mai este? Crezi că te-ar ajuta domnul Treneglos? A câştigat bine de pe urma minei pe care ai deschis-o. Cât îţi trebuie ca să te descurci?

— Cel puţin trei mii de lire.

Demelza strânse buzele ca şi cum ar fi vrut să fluiere. Apoi spuse:

— Mă interesează cel mai mult ce vei face tu, Ross, ca să nu trebuiască să vinzi acţiunile de la Wheal Leisure.

— Am să ştiu mai sigur după ce vorbesc cu Pascoe, spuse el evaziv. În orice caz, nu aş vrea să împrumut de la prieteni.

Capitolul III

N-ar fi vrut să ia împrumut de la prieteni. Aşa se gândea, când a

[20] Guadrille – odinioară joc de cărţi pentru patru jucători (n.tr.).

plecat la Truro luni dimineaţa! În străfundul fiinţei sale ar fi fost de acord cu Demelza, că fericirea lui era alături de ea şi de mica Julia, să aibă timpul să-şi muncească pământul şi să-l vadă cum dă roade. Aşa se gândise de la început şi nimic nu-i putea schimba hotărârea. Anul care trecuse fusese un coşmar, era mai bine că se terminase, era mai bine să-l uite. Totuşi nimic nu va şterge urmările eşecului, nimic nu va vindeca rana produsă de triumful lui Warleggan.

Nimic nu va şterge amara dezamăgire pe care i-o pricinuise renunţarea la pachetul lui de acţiuni de la Wheal Leisure. Ştia că asta îl aştepta, deşi nu-i spusese Demelzei. Pierderea acţiunilor era cea mai grea lovitură.

Zacky Martin îl aştepta lângă pădurice.

Calul şi poneiul mergeau liniştiţi unul lângă altul, obişnuiţi cu drumul acesta pe care-l făcuseră de multe ori. Ross încercă să uite de problemele lui şi-l întrebă pe Zacky ce mai fac ai lui. Cei din familia Martin erau oameni rezistenţi, sănătoşi. Doamna Zacky le dăduse să bea untură de peşte toată iarna şi cu toate că nu era bună la gust şi mirosea urât, le făcuse bine. Cei trei copii ai lui Jinny „erau bine mulţumesc” spuse Zacky; şi Jinny îşi mai revenise. Era un miner la Leisure, Scoble pe nume, văduv, de vreo treizeci de ani, care locuia dincolo de Marasanvose; domnul căpitan îl cunoştea, fără îndoială.

— Cine? Whitehead?

— Da, el. Îi spune lumea Whitehead pentru că are părul alb. O place pe Jinny, dar ea nu se uită la el. Nu că nu l-ar plăcea zice ea, dar nimeni nu poate să-l înlocuiască pe Jim. Toate bune şi frumoase, spune mama ei, dar ai trei copii mici de care trebuie să ţii seamă, iar el e un om cumsecade şi aşezat, are casă, mai are mulţi ani de trăit şi nu are copii. Poate, peste un an, doi, spune Jinny, aş putea să mă mai gândesc, dar nu acuma, nu pot. Bine, zice mama ei, dar şi el e singur şi tu eşti singură şi bărbaţii nu stau să aştepte, mai sunt şi alte fete care ar fi bucuroase să se mărite, fete care nu au copii.

— Doamna Zacky are dreptate, spuse Ross. Jinny să nu asculte ce-ar zice lumea. Cunosc un preot la Truro, numit Halse, care s-a căsătorit a doua oară la două luni după ce i-a murit prima soţie. Nu e nimic nefiresc în asta.

— Am să-i spun. Poate că o s-o ajute să vadă lucrurile cum trebuie. Nu e bine să te măriţi cu cineva care nu-ţi place, dar nu cred că e cazul. Şi cred că i-ar face bine dacă ar sparge gheaţa.

Când au ajuns la răscrucea de lângă biserica din Sawle, l-au văzut pe Dwight Enys. Ross i-a făcut semn cu mâna şi ar fi trecut mai departe,

dar Dwight îl opri. Zacky o luă puţin înainte ca să nu le audă discuţia.

Când Dwight s-a apropiat, Ross observă că faţa lui frumoasă devenise cadaverică.

Situaţia lui la ţară se consolidase acum, lupta lui din toamnă împotriva epidemiilor contribuise mult la aceasta. Toată lumea îşi amintea ce se întâmplase şi câţiva încă mai şopteau în spatele lui, dar nimeni nu dorea să-l vadă plecat. Îl plăceau, îi respectau munca, se bazau pe el. De când se închisese mina Grambler, mulţi dintre foştii pacienţi ai lui Choake trecuseră la el. Munca nu-i aducea cine ştie ce beneficii, dar îi îngrijea pe toţi cei care îl solicitau. Prin muncă reuşea să-şi înăbuşe mustrările de conştiinţă, iar când nu lucra îi plăcea să fie singur.

— Ţi-ar trebui puţină odihnă, spuse Ross. Diseară dorm la familia Pascoe; le-ar face plăcere să te vadă.

Dwight dădu din cap,

— Imposibil, Ross, am enorm de multă muncă. Dacă aş lipsi trei zile n-aş recupera nici în trei luni.

— Ar trebui să-l laşi pe Choake să facă mai mult. Nu e o împărţire dreaptă a sarcinilor; tu o sută de bolnavi săraci, el zece şi toţi bogaţi.

— Mă descurc, spuse Dwight. Bătrânul Treneglos m-a chemat săptămână trecută să-l îngrijesc; are gută şi ştii că n-are încredere în profesiunea noastră. Dar acum trebuie să-ţi dau o veste proastă, despre Francis Poldark. N-ai auzit? Se spune că sunt bolnavi, şi el şi băieţelul.

— Oh?... Nu. I-ai văzut?

— Îi îngrijeşte doctorul Choake. Se vorbeşte că are crup. *Morbus strangulatorius*.

Ross se uită lung la el. Boala apăruse în regiune de aproape nouă luni. Nu era o epidemie în adevăratul sens al cuvântului; dar lovea ici, colo cu mare rapiditate şi cu rezultate teribile. Câteodată erau seceraţi toţii copiii dintr-o familie. Izbucnea într-un sat sau altul, apoi dispărea iar.

— Săptămână trecută, spuse Dwight încruntându-se, am cercetat toate materialele scrise referitoare la aceste epidemii. A fost o epidemie care a făcut ravagii în 1748, în Cornwall. Dar de atunci nimic serios.

— Care e cauza?

— Nimeni nu ştie. Unii o pun pe seama aerului stricat, mai ales lângă o apă. Toate părerile noastre, ca medici, sunt amestecate ca într-un creuzet de când cu Cavendish şi teoriile sale.

— Aş dori să te duci să-i examinezi, Dwight.

Ross se gândea la Elizabeth.

Doctorul clătină din cap:

— Numai dacă mă cheamă... De altfel nu pretind că-i pot vindeca. Rezultatele sunt imprevizibile. Câteodată cei zdraveni se duc şi cei slabi supravieţuiesc. Choake e la fel de bun ca şi mine.

— Nu te subestima.

Ross ezita gândindu-se dacă să urmeze impulsul de a se duce imediat să o vadă pe Elizabeth. Aşa ar fi fost creştineşte, să uite toată vechea supărare; dar nu era posibil acum când societatea pentru care lucrase atâta se stingea sub ochii lui; şi licitaţia nu aştepta, trebuia să ajungă acolo.

În timp ce ezita, neştiind ce era mai bine să facă, apăru doctorul Choake venind dinspre Sawle...

— Vă rog să mă iertaţi, spuse Dwight. Omul ăsta a încercat să-mi facă tot felul de greutăţi. Nu vreau să mă întâlnesc cu el acuma.

Îl salută pe Ross şi plecă.

Ross stătu pe loc până când Choake se apropie. Doctorul ar fi trecut mai departe fără să-i adreseze niciun cuvânt, dacă ar fi fost posibil.

— Bună ziua, doctore Choake.

Choake se uită la el pe sub sprâncene:

— Vă rog să vă daţi la o parte, domnule Poldark. Sunt grăbit.

— Nu vă reţin. Am auzit că vărul meu este grav bolnav.

— Grav bolnav? Doamne fereşte! N-aş apleca urechea la toate zvonurile, dacă aş fi în locul dumitale.

— E adevărat că Francis are crup? întrebă Ross scurt.

— Am observat simptomele ieri; dar acum se simte mai bine.

— Aşa de repede?

— Am oprit febra la timp. I-am golit stomacul cu un purgativ şi i-am dat doze mari de scoarţă de chinină. I-am aplicat tratamentul potrivit. Sunteţi liber să vă duceţi acolo să vă interesaţi.

Choake dădu pinteni calului vrând să treacă mai departe. Darkie sforăi şi tropăi pe loc.

— Şi Geoffrey Charles?

— N-are nimic la gât, are friguri. Ceilalţi au o infecţie în gât, cu totul altceva. Bună ziua, domnule.

Ross rămase un moment uitându-se după el cum pleca, apoi se întoarse şi porni după, Zacky.

*

Licitaţia se terminase şi trebuia să înceapă masa. Totul se petrecuse după plan, după planul altcuiva. Avuseseră grijă ca Societatea

Carnmore să nu poată cumpăra aramă deloc. Proprietarii de mine o duseseră mai bine – atâta timp cât Carnmore exista ca ameninţare. Imediat însă ce Zacky a încetat să mai liciteze, preţurile au scăzut iar.

Ross se întreba dacă minele – cele care rămăseseră deschise – erau într-adevăr atât de slabe cum dovedise Warleggan că sunt. Proprietarii lor nu fuseseră în stare să fie uniţi. Într-un fel se prăbuşiseră. Se întâmpla ceva jalnic, sordid, demoralizator.

Ross luă loc la masă, avându-l de o parte pe Zacky şi de cealaltă pe căpitanul Henshawe. Acesta reprezenta mina Wheal Leisure. Masa începuse când îl zări pe George Warleggan.

Ross nu-l mai văzuse niciodată luând parte la masa care urma licitaţiilor. Nu ştia de ce venise, pentru că, deşi deţinea controlul în multe afaceri, lucra întotdeauna prin intermediul unui agent sau director. Era ciudat că binevoise să vină, deoarece, cu cât căpăta mai multă putere cu atât devenea mai distant. Cei prezenţi îl priveau în tăcere. Ştiau toţi că domnul Warleggan putea să-i distrugă sau să-i ridice pe mulţi dintre ei, dacă ar fi dorit s-o facă. George Warleggan ridică ochii şi, întâlni privirea lui Ross. Schiţă un zâmbet şi ridică o mână îngrijită în semn de salut.

*

Înainte de sosirea celorlalţi, Ross stabilise să se întâlnească cu Richard Tonkin la hanul Şapte Stele. Când plecă de la hanul Leul Roşu se întâlni cu George Warleggan care pleca şi el. Merseră împreună...

— Ross, spuse el prietenos, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat între ei, te vedem rar aici la Truro în ultimul timp. Chiar aseară spunea Margaret Vosper că de mult n-ai mai venit la partidele noastre de cărţi.

— Margaret Vosper?

— Nu ştiai? De patru luni doamna Cartland a devenit doamna Vosper şi sărmanul Luke a şi început să slăbească. Nu ştiu ce se întâmplă cu ea, dar se pare că niciunul din soţii ei nu poate ţine pasul cu ea. Urcă pe scara socială şi până la urmă se va căsători cu un nobil.

— Nu e nimic fatal în ea, spuse Ross, decât o poftă teribilă şi lacomă de viaţă. Lăcomia e un lucru periculos.

— Crezi că le suge toată vlaga amanţilor ei? Tu trebuie să ştii. Mi-a spus că ar fi avut poftă să se mărite cu tine. Ar fi fost o experienţă interesantă, pe legea mea. Îmi închipui că nu i-ar fi fost uşor să te mânuiască.

Ross se uită la el în timp ce traversau strada. Nu se mai văzuseră de opt luni şi George, se gândea Ross, devenise „un personaj important”.

Când era foarte tânăr se străduise să-şi ascundă defectele, să devină rafinat, afabil şi detaşat, imitându-i pe aristocraţii autentici. Odată cu succesul şi puterea pe care le dobândise simţea o deosebită plăcere ca să-şi manifeste în voie aceste trăsături. Încercase întotdeauna să-şi ascundă gâtul puternic, ca de taur, în eşarfe complicate; acum părea să vrea să-şi accentueze acest defect, umblând cu capul întins înainte şi ţinând în mână un baston lung. Altădată îşi subţia vocea lui groasă, acum vorbea normal în tonuri joase, încât rafinamentele de exprimare pe care le adoptase şi pe care le afecţiona sunau ciudat în gura lui. Avea faţa mare cu trăsături îngroşate: nasul gros, gura mare cu buzele strânse, ochii bulbucaţi. Având bani din belşug nu trăia acum decât pentru putere. Îi plăcea să fie remarcat, era încântat când observa că inspiră frică.

— Ce mai face soţia dumitale? întrebă George. Nu prea o scoţi în lume. A fost mult remarcată cu ocazia festivităţilor în onoarea regelui, dar de atunci n-am mai văzut-o.

— Nu avem timp pentru viaţa de societate, spuse Ross, şi nu-mi închipui că ne-ar face prea bine.

George se prefăcu că nu înţelege:

— Desigur, ştiu că eşti foarte ocupat. Tot proiectul acesta cu rafinarea minereului de aramă îţi ia grozav de mult timp.

Răspunsul părea ironic.

— Asta şi Wheal Leisure.

— Ai noroc cu Wheal Leisure. Minereul e foarte bun şi drenajul apei din subteran nu-ţi pune probleme. E una din puţinele mine care oferă multe posibilităţi investitorilor. Am auzit că o parte din acţiuni vor fi curând scoase pe piaţă.

— Da? Ale cui?

— Am înţeles că e vorba de ale dumitale.

Ajunseseră în faţa hanului şi Ross se opri privindu-l pe George drept în faţă. Se duşmăneau încă de pe băncile şcolii, dar nu ajunseseră niciodată la un conflict deschis. Sămânţa duşmăniei fusese semănată de multe ori, dar nu rodise niciodată. Se părea că toată duşmănia acumulată în cursul anilor avea se izbucnească dintr-odată.

George adăugă cu voce calmă, dar repede:

— Scuză-mă dacă am fost greşit informat. Am auzit nişte vorbe.

Cuvintele lui opriră pe loc răspunsul aspru pe care Ross se pregătea să i-l dea.

George nu se temea de o bătaie între ei doi, dar nu-şi putea permite să-şi piardă demnitatea. Pe lângă aceasta, nici în aceste vremuri

civilizate nu era sigur că cearta s-ar fi terminat numai cu câţiva pumni.

— Ai fost informat greşit, spuse Ross, aruncându-i o privire tăioasă.

George se sprijini în baston:

— Păcat, spuse el. Sunt întotdeauna dispus să fac afaceri bune. Dacă se întâmplă să afli că se scot acţiuni pe piaţă, spre vânzare, anunţă-mă. Plătesc treisprezece lire şi jumătate o acţiune, ceea ce reprezintă mai mult decât dumneata... decât ar obţine cineva acum pe piaţa liberă. Se uită cu răutate la bărbatul mai înalt decât el.

— Nu eu hotărăsc ce fac partenerii mei, spuse Ross. Mai bine te-ai adresa unuia dintre ei. În ceea ce mă priveşte, aş prefera să-mi ard acţiunile.

George se uită vag de-a lungul drumului şi spuse după un moment de gândire:

— Cei din familia Poldark n-au decât un defect: Nu ştiu să piardă.

— Iar cei din familia Warleggan, adăugă Ross, n-au şi ei decât un defect: Nu-şi dau seama când nu sunt doriţi.

George se schimbă la faţă:

— Dar pot să-şi dea seama de o insultă şi nu o uită.

— Ei bine, cred că pe asta n-ai s-o uiţi.

Ross îi întoarse spatele şi intră în han.

Capitolul IV

Trecuse de amiază când Demelza află veştile proaste de la Trenwith. Francis, Elizabeth şi Geoffrey Charles erau bolnavi. Numai mătuşa Agatha nu avea nimic; trei dintre cei patru servitori se îmbolnăviseră şi ei. Geoffrey Charles era pe moarte şi nimeni nu ştia ce să facă. Demelza voia să ştie mai mult, dar Betty Prowse, care îi adusese vestea, nu ştia nimic.

Demelza pregătea mâncarea în bucătărie, dar renunţă. O luă în braţe pe Julia care se târa pe jos la picioarele ei şi o duse în camera de zi. Se aşeză pe covor şi începu să se joace cu copilul, în faţa căminului, în timp ce gândurile o frământau.

Nu le datora nimic. Francis o dăduse afară. Francis îi trădase, îi vânduse lui Warleggan. Era o faptă oribilă, demnă de dispreţ.

Chemaseră probabil pe alţii să-i ajute, poate pe cineva din familia Teague sau din verii Tremenheere care locuiau mai departe. Îi îngrijea doctorul Choake, nu erau singuri.

Continuă să se joace cu Julia care se rostogoli pe jos ca să prindă mingea pe care i-o aruncase Demelza. Fetiţa uită de maică-sa şi începu

să rupă mingea.

N-avea niciun motiv să se ducă. Ar putea să pară că vrea să se dea bine pe lângă ei, că încearcă să se împace. De ce să se împace când Elizabeth îi era rivală. Era adevărat că în ultimul an Elizabeth nu i se mai păruse rivală, dar rămânea totuşi un veşnic pericol. Ross nu putea să nu observe farmecul ei, frumuseţea ei fragilă... Pentru el Elizabeth reprezenta necunoscutul, misterul, inaccesibilul. Ştia că soţia lui va fi întotdeauna lângă el, ca un câine credincios, niciun mister, nimic inaccesibil, dormeau în acelaşi pat în fiecare noapte. Erau apropiaţi, din ce în ce mai apropiaţi, dar noutatea, senzaţia noului se pierdea; sau cel puţin aşa i se părea ei. Nu, nu trebuia să se mai amestece.

— Ah, copil rău ce eşti! Nu rupe mingea. Arunc-o înapoi la mama! Hai! Cu mânuţa! Arunc-o!

Totuşi, faptul că se amestecase în viaţa lor o obliga. Dacă n-ar fi pus ea la cale căsătoria lui Verity, Verity ar fi fost acolo, ar fi avut grijă de toate; şi Francis nu s-ar fi certat cu Ross şi nu l-ar fi trădat. Era oare numai vina ei? Câteodată credea că Ross o socotea numai pe ea vinovată. Noaptea când se trezea o cuprindea un sentiment de vinovăţie. Se uită afară, pe fereastră. Mai erau două ore până să se întunece. Licitaţia se terminase. Ross nu se întorcea acasă în seara asta, nu putea să-i ceară sfatul, dar nici nu dorea să i-l ceară. Ştia ce trebuie să facă.

Julia se juca pe covor gângurind. Se duse să sune, dar nu trase clopoţelul. Nu se putea obişnui să fie servită la comandă.

Se duse la bucătărie.

— Jane, eu ies puţin. Sper să mă întorc înainte de a se lăsa întunericul. Dacă întârzii, poţi să o culci pe Julia. Fierbe lapte şi ai grijă să mănânce tot.

— Da, doamnă.

Demelza urcă sus şi îşi luă pelerina şi gluga.

*

Acţionarii se adunaseră în sala mare a hanului Şapte Stele. Erau abătuţi şi păreau lipsiţi de vlagă. Lordul Devoran prezida. Era un bărbat gras, şters şi neinteresant, îmbrăcat în haine de culoarea tutunului. Avea guturai, răcise pentru că renunţase la perucă.

— Ei bine, domnilor, spuse el cu o voce răguşită, aţi ascultat prezentarea domnului Johnson asupra situaţiei conturilor. Afirm cu tărie că m-a dezamăgit, pentru că n-au trecut nici paisprezece luni de când societatea noastră a pornit la drum cu mari speranţe. Eu am

pierdut destul de mult şi bănuiesc că nu numai eu. Adevărul e că ne-am întins mai mult decât ne este plapuma şi trebuie să privim lucrurile în faţă. Ştiu că unii dintre noi nu apreciază tactica folosită de concurenţii noştri, nici eu n-aş putea spune că sunt mulţumit. Dar s-au folosit de mijloace legale şi nu putem îndrepta nimic. Nu mai avem resursele necesare ca să continuăm. Devoran se opri şi priză puţin tutun.

Tonkin spuse:

— Poţi înfiinţa o astfel de societate cu perspective favorabile de dezvoltare şi poţi găsi mulţi oameni dispuşi să investească ceva capital în ea. Dar e cu totul altceva să găseşti pe cineva care să sprijine o societate care se clatină sau să cumpere acţiuni aruncate brusc pe piaţă. Îşi dau seama că societatea are dificultăţi şi atunci nu sunt dispuşi să-şi rişte banii.

— Societatea ar fi avut mai multe şanse de dezvoltare, spuse Sir John Trevaunance, dacă am fi acceptat numai acţionari care se bucură de credit indiscutabil.

— Nu poţi cere informaţii cu privire la situaţia financiară a cuiva care e dispus să te ajute. Şi nu puteam prevedea că se va afla exact cine face parte din societatea noastră.

— Dar ştiţi cum e pe la noi pe aici, remarcă Sir John. Nimeni nu poate păstra un secret mai mult de cinci minute. Parcă ar pluti ceva în aerul ăsta jilav care predispune la confidenţe.

— Ei bine, cineva a vorbit şi asta ne-a costat scump, spuse Tonkin. Eu mi-am pierdut cea mai mare parte din economiile de o viaţă.

— Iar pe mine mă paşte falimentul, spuse Harry Blewett. Wheal Maid se închide luna asta. Mă îndoiesc că n-o să intru la puşcărie.

— Unde este Penvenen? Nu-l văd aici, în seara asta, spuse Ross.

Nimeni nu răspunse.

— Nu vă uitaţi la mine. Nu-s paznicul lui, spuse Sir John.

— Nu-l mai interesează corabia care se scufundă, se auzi vocea plină de amărăciune a lui Tonkin.

— Pe el îl interesează fabrica lui, nu societatea noastră, adăugă Johnson.

— Cât despre corabia *care se scufundă*, spuse Sir John, sunt convins că trebuie să o considerăm scufundată. Aici nu e vorba de dezertare sau de abandonare. Când ai căzut în apă e natural să faci tot ce poţi ca să ajungi la mal.

Ross urmărise cu atenţie feţele celor prezenţi. Se citea o vagă satisfacţie pe faţa lui Sir John, o satisfacţie pe care nu o observase înainte de Crăciun. Sir John pierdea cel mai mult de pe urma eşecului

suferit de Societatea Carnmore, deşi, dacă te gândeai bine, nu chiar cel mai mult. Topitoria fusese construită pe terenul lui. În timpul scurtei vieţi a societăţii el fusese singurul care avusese beneficii de pe urma investiţiilor sale, sub forma taxelor portuare, a profitului mult mai mare de pe urma vaselor care transportau cărbune, chiria pentru teren şi altele. Schimbarea aceasta era surprinzătoare. Oare în timpul Crăciunului descoperise vreo modalitate de a ajunge la mal pe care nimeni din ceilalţi asociaţi nu o bănuiau? Ross tot timpul se străduise să descopere vreun semn de optimism sau curaj la ceilalţi. Dar chiar şi Tonkin părea resemnat. Totuşi era hotărât să facă un ultim efort spre a-i convinge.

— Nu sunt întru totul de acord că s-a scufundat corabia, spuse el. Am de făcut o propunere. Ne-ar putea ajuta să depăşim greutăţile lunilor de iarnă…

*

Conacul Trenwith era cenuşiu şi părea îngheţat. Poate că era doar o falsă impresie legată de ultima vizită făcută acolo; sau poate că ştia ce va găsi în casă.

Sună la uşa din faţă şi auzi clopoţelul răsunând undeva departe în bucătărie, la capătul celălalt al curţii interioare. Grădina era năpădită de buruieni şi pajiştea care cobora până la pârâu şi iaz era verde şi neîngrijită. Două găinuşe de baltă alergau pe pajişte dând într-una din capetele lor moţate şi ferindu-se din calea ei când o văzură.

Sună din nou. Linişte.

Încercă uşa grea. Se deschide uşor, scârţâind.

În sala cea mare de la intrare nu era nimeni. Deşi ferestrele înalte erau orientate spre sud, umbrele după-amiezii de iarnă năpădiseră deja casa. Portretele de familie atârnate în şir pe peretele scării erau toate în întuneric, cu excepţia unuia singur. O rază slabă de lumină cădea pe portretul Anei Maria Trenwith, femeia cu părul roşu, care se născuse – spunea mătuşa Agatha – când bătrânul Rowley (cine o fi fost?) era pe tronul Angliei. Faţa ei ovală şi ochii albaştri se uitau fix prin fereastră la pajişte.

Demelza începu să tremure de frig. Atingând cu mâna masa lungă, degetele i se umplură de praf. În sală mirosea a iarbă. Ar fi făcut mai bine să intre prin spate, cum făcea de obicei. În aceeaşi clipă o uşă se trânti sus la etaj.

Se îndreptă spre salonul cel mare şi bătu. Uşa era întredeschisă şi o împinse. Camera era goală şi rece, iar mobila acoperită cu cearşafuri.

Deci nu mai foloseau această parte a casei. Nu trecuseră decât doi ani de când venise aici pentru prima dată, când era însărcinată cu Julia şi se simţea rău, băuse cinci pahare cu vin şi cântase la rugămintea unor domni şi doamne pe care nu-i mai văzuse până atunci. Se aflau acolo John Treneglos, bine dispus de băutură, Ruth, răutăcioasa lui soţie, George Warleggan şi draga de Verity. Casa, care strălucea în lumina sclipitoare a lumânărilor, i s-a părut atunci un palat enorm şi impresionant, ca-n basme. Văzuse apoi reşedinţa de la oraş a familiei Warleggan, sălile de bal de la Truro, conacul Werry. Avea experienţă acum, se maturizase. Dar atunci era mai fericită.

Auzi paşi pe scară şi ieşi repede din salon.

În semiîntuneric o bătrână cobora scara cu paşi nesiguri, ţinându-se de balustradă. Era îmbrăcată într-o rochie neagră de satin şi avea capul înfăşurat într-un şal alb pus peste perucă.

Demelza se duse repede să o întâmpine.

În acel moment bătrâna se opri din mersul ei ezitant. Se uită atentă la Demelza cu ochii ei îngropaţi într-o masă de cute şi zbârcituri.

— Cine... e?... Tu eşti, Verity? A, te-ai întors? Era şi timpul...

— Nu sunt Verity, sunt Demelza. Apoi vorbi mai tare: Demelza, soţia lui Ross. Am venit să văd ce se întâmplă.

— Cum? A, da, bobocelul lui Ross! Nu-i momentul pentru vizite. Toţi suntem bolnavi, toţi cei din casă. Toţi cu excepţia mea şi a lui Mary Bartle. Şi ea e atât de ocupată să-i îngrijească încât n-are timp să vadă de o bătrână ca mine. Nu-mi dă de mâncare. M-ar lăsa să mor de foame! Doamne! Oasele astea bătrâne n-au şi ele nevoie de îngrijire ca şi cei tineri? Se agăţă de balustradă ca să nu cadă şi o lacrimă i se prelinse pe faţă printre zbârcituri. Casa asta nu-i gospodărită cum trebuie. Totul merge prost de când a plecat Verity. N-ar fi trebuit să plece, auzi? O egoistă! Să fugă cu bărbatul ăla! Datoria ei era să stea aici. Aşa spunea şi taică-său. Nu-i păsa de mine. Era încăpăţânată. Îmi aduc aminte când avea cinci ani...

Demelza trecu repede pe lângă ea şi urcă scările în fugă.

Ştia unde erau dormitoarele şi când ajunse sus, pe coridor, văzu o femeie mai în vârstă, cu păr negru, care ieşea din una din camere ducând un vas cu apă. Demelza o recunoscu pe mătuşa Sarah Tregeagle, soţia unchiului Ben. Când o văzu pe Demelza, o salută cu o reverenţă scurtă.

— Sunt aici, înăuntru?

— Da, doamnă.

— Dumneata îi îngrijeşti?

— Da, m-a chemat doctorul Tommy. De fapt, eu sunt moaşă, după cum ştiţi. Am venit pentru că n-a găsit pe altcineva. Eu însă mă pricep doar la naşteri.

Cu mâna pe clanţa uşii, Demelza se uită după femeia care se depărta vărsând neglijentă apă pe jos. Toată lumea o ştia pe mătuşa Sarah. Nu era o infirmieră potrivită pentru lumea bună. Dar n-aveau de ales. Mirosul de plante medicinale era şi mai puternic aici.

Deschise uşa şi se strecură fără zgomot înăuntru.

*

După adunarea acţionarilor, Ross nu s-a dus direct la Pascoe. Nu cinau înainte de ora opt, iar el nu dorea să petreacă o oră făcând conversaţie cu doamnele în salon.

Rătăci în schimb pe străzile periferice ale oraşului. Îşi impuse să nu se mai gândească la ceea ce se întâmplase. Se gândi în schimb la el şi la familia lui, la tatăl său şi la viaţa de desfrâu pe care o dusese, la încurcăturile în care intrase, cu aventurile lui amoroase, cu conflictele avute cu soţii înşelaţi sau cu părinţii, cinic, deziluzionat, dar ţinându-se tare până la sfârşit. Se gândea la Demelza şi la felul în care supărarea lui cu Francis părea să-i îndepărteze unul de altul. N-ar fi trebuit să fie aşa, dar totuşi se instalase un fel de rezervă între ei, o barieră în calea raporturilor lor cele mai intime. Se mai gândi la Garrick, la Julia, copila veselă, neştiutoare, pe care adversităţile vieţii nu aveau cum să o tulbure. Se gândi la Mark Daniel, plecat departe în ţară străină şi se întrebă dacă va reuşi vreodată să-şi găsească locul acolo sau dacă dorul de ţară îl va aduce înapoi în ciuda ameninţării cu spânzurătoarea. Se mai gândi şi la cei bolnavi de la Trenwith, şi la Verity.

Tot rătăcind pe străzi se trezi afară din oraş şi se îndreptă spre râu. Din loc în loc sclipeau în noapte luminile corăbiilor şi ale felinarelor din docuri. Trei vase erau ancorate la chei: două goelete mici şi un vas destul de mare pentru acest golf, o brigantină, îşi dădu seama Ross când se apropie destul de mult ca să poată vedea verdele de pe arborele trinchet. Era o corabie frumoasă, vopsită proaspăt, cu ornamente de alamă lucind la pupa. Avea nevoie de apă adâncă, se gândi el, ca să tragă aici la mal sau ca să iasă din port; şi asta se putea numai la maree înaltă. De aceea era atâta forfotă în noaptea asta.

Merse mai departe în direcţia copacilor care creşteau până aproape de malurile râului. De aici, deşi nu era lună, se putea vedea apa lucind slab, catargele ca nişte zăbrele înalte şi puncte de lumină clipind la marginea întunecată a oraşului.

Când se apropie iar de brigantină văzu câţiva oameni care urcau pe punte. Doi marinari ţineau în mână felinare aprinse la capătul pasarelei şi, când unul din oameni ajunse pe punte, felinarul îi lumină faţa. Ross făcu o mişcare, apoi se opri. Nu-i putea face nimic omului aceluia.

Merse gânditor mai departe. Se mai întoarse o dată să se uite, dar oamenii intraseră în corabie. Un marinar trecu pe lângă el.

— Lucrezi pe *Queen Charlotte*? îl întrebă Ross din impuls.

Marinarul se opri şi se uită la el bănuitor.

— Eu, domnule? Nu, domnule. *Fairy Vale*. Căpitanul Hodges.

— Faimoasă corabie, *Queen Charlotte*, spuse Ross. E nouă pe aici?

— A acostat aici de trei sau patru ori anul ăsta, aşa cred.

— Cine e căpitanul?

— Căpitanul Bray. Cred că pleacă imediat.

— Ştii ce încărcătură are?

— Grâu, în primul rând, şi peşte.

Marinarul trecu mai departe.

Ross se mai uită o dată bine la corabie, apoi se întoarse şi se îndreptă spre oraş.

*

Mirosul greu de tămâie venea de la un vas de metal aşezat în centrul camerei, în care ardeau mocnit plante medicinale dezinfectante. Bolnavii erau toţi în aceeaşi cameră. Francis zăcea în patul mare de mahon. Geoffrey Charles era în pătuţul lui. Elizabeth şedea lângă el.

Orice resentiment ar fi avut faţă de Demelza era uitat acum, la vederea ei.

— Demelza, exclamă Elizabeth uşurată, ce bine că ai venit! Eram… disperată. Suntem într-o situaţie îngrozitoare. Ce bună eşti! Băieţelul meu… e grav.

Demelza se uită lung la copil. Geoffrey Charles făcea eforturi să respire. Când inspira scotea un sunet aspru, răguşit, dureros. Faţa îi era îmbujorată, contractată şi ţinea ochii închişi. După urechi şi pe ceafă avea pete roşii. Când respira strângea şi desfăcea mereu pumnii.

— Are… are accesele astea, murmură Elizabeth. Pe urmă scuipă şi vomită, se linişteşte puţin… foarte puţin şi începe iar.

Vorbea cu vocea întretăiată, plină de disperare. Demelza se uită la faţa ei îmbujorată, la părul blond, la ochii mari, cenuşii, arzând de febră.

— Şi tu eşti bolnavă, Elizabeth. Ar trebui să stai în pat.

— Puţină febră. Nu-i nimic. Pot să mă ţin pe picioare. Doamne, băieţelul meu! M-am rugat... m-am rugat atâta...

— Şi Francis?

Elizabeth tuşi şi înghiţi greu:

— E... puţin... mai bine. Hai, dragul meu, linişteşte-te. Nu mai plânge!... O să treacă! Doamne... dacă l-aş putea ajuta! îl badijonăm în gât cu doctoria asta, dar nu-l prea uşurează...

— Cine e? întrebă Francis din pat. Vocea lui era de nerecunoscut.

— E Demelza. A venit să ne ajute.

La început nu se auzi nimic, apoi Francis, spuse încet:

— Ce bună e că nu ţine seamă de certurile vechi...

Demelza respiră adânc.

— Dacă n-ar fi fost şi servitorii bolnavi, continuă Elizabeth, ne-am fi descurcat mai bine... Dar nu e decât Mary Bartle... Tom Choake a convins-o pe mătuşa Sarah... Nu e plăcut ce trebuie să facă... N-a putut găsi pe altcineva.

— Nu mai vorbi, spuse Demelza. Ar trebui să stai în pat. Ascultă, Elizabeth... n-am ştiut dacă va trebui să stau mai mult, nu ştiam dacă vă îngrijeşte cineva...

— Dar...

— Dar văd că aveţi nevoie de mine... am să stau... am să stau cât am să pot. Dar mai întâi... trebuie să mă reped numaidecât până acasă şi să-i spun lui Jane Gimlett ce să facă, să aibă grijă de Julia. Apoi mă întorc.

— Mulţumesc. Măcar la noapte. E o uşurare să ai pe cineva pe care să te poţi baza. Îţi mulţumesc. Auzi, Francis? Demelza va sta cu noi la noapte.

Uşa se deschise şi mătuşa Sarah intră şchiopătând, cu o cană plină cu apă curată în mână.

— Mătuşă Sarah, o rugă Demelza, vrei să mă ajuţi? Trebuie să o aşezăm în pat pe Elizabeth.

*

După ce terminară masa, la familia Pascoe, doamnele s-au retras şi Ross a mai rămas să bea un pahar cu vin împreună cu bancherul.

— Ce se aude? Ce s-a întâmplat azi? întrebă Pascoe.

Ross se uită la vinul roşu din pahar:

— S-a terminat. Mâine încheiem socotelile. Societatea se desfiinţează.

Bancherul clătină din cap.

— Am făcut o ultimă încercare să-i conving să-şi schimbe părerea, spuse Ross. Pentru prima dată după mulţi ani, preţul minereului de aramă a început să crească. Le-am propus să încercăm să mai rezistăm şase luni. Le-am sugerat să propunem muncitorilor de la furnale să lucreze pe bază de participare la câştig. Orice mină face la fel când încheie o învoială cu cei care lucrează în parte. Le-am propus să facem un ultim efort. Câţiva au fost de acord, dar cei cu mai multă greutate nici n-au vrut să audă.

— Mai ales Sir John Trevaunance, spuse bancherul.

— Da. De unde ştiţi?

— Aveţi dreptate în privinţa preţului minereului. Am aflat azi că a mai crescut cu trei lire.

— Asta înseamnă şase lire în şase săptămâni.

— Da, dar ar putea să treacă mulţi ani până ce metalul va atinge un nivel competitiv.

— De unde ştiaţi că Sir John s-a opus propunerii mele?

Harris Pascoe îşi umezi buzele şi luă un aer rezervat.

— N-aş spune că se opune cu tot dinadinsul propunerii dumitale, cât continuării activităţii în general. Şi aici mă bazez pe ce se aude.

— Adică?

— Vreau să spun că... Sir John, după ce s-a luptat douăsprezece luni cu vântul potrivnic, s-a hotărât să acţioneze după cum bate vântul. A pierdut o sumă mare de bani şi vrea acum să recâştige ce a pierdut. Nu doreşte să vadă cum topitoria lui stă nefolosită.

Ross se gândi la spusele lui Sir John din seara aceea, îşi aminti şi de absenţa lui Ray Penvenen.

Se ridică.

— Vreţi să spuneţi că i-o vinde lui Warleggan?

Bancherul întinse mâna după paharul cu vin.

— Cred că e dispus să ajungă la o înţelegere cu el. Mai mult nu ştiu.

— El şi Penvenen o să cadă la înţelegere ca să-şi recapete ce au pierdut; noi ceilalţi în schimb putem să dăm faliment.

— Bănuiesc, spuse Pascoe, că vor forma un fel de societate provizorie în care Warleggan să aibă un reprezentant.

Ross tăcea uitându-se la cărţile din birou.

— În seara asta mi s-a părut că l-am văzut pe Matthew Sanson urcând la bordul unui vas în docuri. E posibil aşa ceva?

— Da, s-a întors de câteva luni la Truro.

— Şi i s-a permis să se întoarcă şi să facă afaceri aici ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic? Oare Warleggan şi ai lui sunt stăpânii întregului

ţinut?

— Nimănui nu-i pasă într-atât de Sanson încât să fie deranjat de prezenţa lui. N-a înşelat decât vreo patru, cinci persoane şi nu din cele mai importante.

— Şi corabia cu care navighează?

— A, da. Este proprietatea unei societăţi controlate tot de Warleggan. Vasele se numesc *Queen Charlotte* şi *Lady Lyson*. E o activitate secundară, dar profitabilă.

— Dacă aş fi în locul dumitale, spuse Ross, m-aş cutremura gândindu-mă la ce mă aşteaptă. Mai e cineva în oraş, în afara dumitale, pe care să nu fi pus în întregime stăpânire?

Pascoe se înroşi la faţă.

— Nici mie nu-mi place, dar cred că exageraţi în cazul lor. În general sunt cunoscuţi în tot districtul ca oameni bogaţi şi influenţi. Dumneata îi cunoşti şi altfel pentru că i-ai atacat pe propriul lor teren. Mie îmi pare rău, foarte rău, că nu ai reuşit. Dacă numai bunele intenţii ar fi fost suficiente, ai fi triumfat fără nicio îndoială.

— Dar bunele intenţii nu au fost suficiente, spuse Ross. Ar mai fi fost nevoie şi de bani pentru asta.

— Nu mie îmi aparţine proiectul, spuse bancherul, după puţin timp. Am făcut tot ce am putut, dar şi eu am pierdut.

— Ştiu, spuse Ross. Eşecul face limba şi mai ascuţită. Se aşează iar. Şi acum, socotelile. Hai să terminăm! Societatea îşi va regla conturile aproape în întregime. Aşa că nu rămâne să rezolvăm decât problemele noastre personale. Cât îţi datorez?

Harris Pascoe îşi îndreptă ochelarii pe nas.

— Nu e o sumă mare... cam nouă sute de lire sau ceva mai puţin. Înseamnă mult mai puţin decât suma pentru care ai ipotecat averea dumitale.

— Vânzarea acţiunilor mele de la Wheal Leisure, spuse Ross, va acoperi cea mai mare parte din datorie – la care se adaugă şi dividendul pe care l-am declarat.

— E mai mult decât ar fi necesar pentru acoperirea datoriei. Din întâmplare am auzit chiar ieri despre cineva care ar dori să cumpere acţiuni ale minei Wheal Leisure. Ofereau opt sute douăzeci şi cinci de lire pentru şaizeci de acţiuni.

— Mai este ceva, adăugă Ross. Harry Blewett este lovit mai rău decât mine. Se teme să nu intre la închisoare şi nu mă mir. Acţiunile, plus dividendul, se ridică la aproape o mie de lire şi doresc ca banii ce rămân în plus să se verse în contul lui. În felul acesta e posibil să o

scoată la capăt.

— Atunci vreţi să vând acţiunile la preţul ăsta?

— Da, dacă ăsta este cel mai bun preţ pe care-l pot obţine.

— E un preţ mai bun decât dacă ar fi vândute pe piaţa liberă. Treisprezece lire şi cincisprezece şilingi pe acţiune e un preţ bun în ziua de azi.

— Treisprezece lire…

Brusc paharul de vin se sparse în mâna lui Ross şi vinul se vărsă.

Pascoe era lângă el:

— Ce s-a întâmplat? Vă simţiţi rău?

— Nu, spuse Ross, deloc. Paharul dumitale are piciorul prea delicat. Sper că nu este o amintire a familiei.

— Nu. Dar mi s-a părut…

— Mi-am schimbat hotărârea. Nu vând acţiunile.

— A venit la mine cineva, un domn numit Coke, şi m-a întrebat dacă…

Ross îşi scoase batista şi se şterse pe mână.

— Cineva care se numeşte Warleggan.

— Nu, nu, te asigur că nu. Ce te face să…

— Nu-mi pasă pe cine a trimis. Dar banii sunt ai lui şi nu va pune mâna pe acţiunile mele.

Pascoe păru cam încurcat. Îi oferi lui Ross alt pahar cu vin şi adăugă:

— N-am ştiut. Vă înţeleg sentimentele, dar e o ofertă bună.

— N-o accept. Nici dacă va trebui să-mi vând casa şi pământul. Îmi pare rău, Harris, dar va trebui să mai aştepţi până îţi voi plăti datoria. Nu mă poţi obliga să-ţi plătesc decât la scadenţă, peste o lună şi ceva. Am să-mi păstrez mina cu acţiuni cu tot, chiar dacă va trebui să intru la închisoare.

Capitolul V

Domnul notar Pearce era acasă şi juca cribbage[21] cu fiica sa, când bona îi anunţă sosirea lui Ross. Domnişoara Pearce, o tânără atrăgătoare în vârstă de douăzeci şi cinci de ani, care nu ştia să-şi pună în valoare frumuseţea, se ridică imediat şi părăsi camera. Domnul Pearce împinse masa la o parte, scormoni focul cu vergeaua de la perdele şi îl pofti pe Ross să ia loc.

— Domnule căpitan, vizita dumneavoastră este un adevărat

[21] Cribbage – joc de cărţi pentru două, trei sau patru persoane (n.tr.).

eveniment. Rămâneţi să jucăm o partidă de cribbage? Mă cam plictiseşte să joc mereu cu Grace, care nu riscă nici măcar un penny.

Ross împinse scaunul mai departe de foc.

— Am nevoie de sfatul şi ajutorul dumitale.

— Desigur, domnule, vă stau la dispoziţie cu orice sfat v-aş putea da.

— Îmi trebuie un împrumut de o mie de lire fără gir.

Domnul Pearce ridică din sprâncene. Ca şi ceilalţi acţionari de la Wheal Leisure nu se amestecase în lupta dintre societăţile care făceau comerţ cu aramă, dar ştia foarte bine cum se terminase.

— Hm. E o problemă cam dificilă. *Fără* gir, deci fără garanţie aţi spus? Da, aşa aţi spus. Cam greu.

— Sunt dispus să plătesc o dobândă mare, spuse Ross.

Domnul Pearce se scărpină.

— *Fără* gir. Aţi încercat la Cary Warleggan?

— Nu, spuse Ross, şi nici n-am intenţia s-o fac.

— Înţeleg, înţeleg. Dar va fi foarte greu. Dacă nu aveţi nicio garanţie, ce puteţi oferi în schimb?

— Cuvântul meu.

— Da, da, sigur că da; însă asta presupune o înţelegere între prieteni. V-aţi adresat vreunui prieten?

— Nu. E o problemă de afaceri şi voi plăti pentru asta.

— Veţi plăti? Vreţi să spuneţi că veţi plăti dobândă? Da… dar cel ce dă bani cu împrumut are în primul rând grijă de capitalul lui. De ce nu vindeţi acţiunile pe care le aveţi la Wheal Leisure dacă aveţi nevoie de bani?

— Pentru că asta încerc eu să evit.

— A, înţeleg. Faţa vânătă a domnului Pearce nu părea deloc încurajatoare. Şi proprietatea dumneavoastră…

— E deja ipotecată.

— Pentru ce sumă?

Ross îi spuse suma.

Domnul Pearce priză puţin tabac:

— Cred că Warleggan ar mări suma dacă i-aţi transfera ipoteca.

— În ultimii ani, spuse Ross, Warleggan a încercat de mai multe ori, dar fără succes, să se amestece în afacerile mele. Am intenţia să-l împiedic şi acum.

Domnului Pearce îi stătea pe vârful limbii să-i spună că în situaţia lui n-avea de ales, dar se răzgândi.

— V-aţi gândit la o a doua ipotecă pe proprietatea dumneavoastră? Sunt unii… cunosc şi eu vreo doi, care ar fi dispuşi să rişte.

— Ar risca suma de care am eu nevoie?

— S-ar putea, dar pe termen scurt, să zicem douăsprezece sau douăzeci şi patru de luni…

— Mi-ar conveni.

— …şi ar cere o dobândă foarte mare, cam patruzeci la sută.

Pentru un împrumut de o mie de lire va trebui să plătească o mie patru sute, numai în decurs de un an, pe lângă alte obligaţii pe care le mai avea. Greu de realizat, doar dacă preţul aramei ar fi continuat să crească şi dacă ar fi descoperit la Wheal Leisure un filon la fel de bogat ca acela de acum.

— Ai putea înlesni un astfel de împrumut?

— Aş putea încerca. Nu prea e un moment favorabil. Nu sunt bani disponibili cu dobândă scăzută.

— Dar asta nu e dobândă scăzută.

— Nu, nu. Sunt de acord. Aş putea să vă anunţ într-o zi, două.

— Aş dori să ştiu mâine.

Domnul Pearce se ridică greoi din fotoliu.

— Vai de mine, cum am înţepenit! M-am simţit mai bine, dar acum guta asta mă ţine în cleşte. S-ar putea să vă anunţ şi mâine, dar cred că va fi nevoie de o săptămână şi ceva până fac rost de bani.

— Bine, spuse Ross, accept.

*

Marţi nu plecă din oraş până la cinci după-amiază.

El, Johnson, Tonkin şi Blewett încheiară socotelile Societăţii Carnmore înainte de prânz. Ross nu le spuse nimic despre discuţia avută cu Pascoe în ajun. Niciunul din ei n-ar fi putut face nimic ca să-l împiedice pe Sir John să se asocieze cu Warleggan dacă aşa voia. Nimic nu-l putea împiedica pe Warleggan să pună mâna pe topitorie sau să înfiinţeze o nouă societate prin care să exploateze munca lor, atât de grea, de până atunci. Dar societatea n-ar fi decât una dintr-un circuit întreg şi va avea grijă el, Ross, ca să nu ridice preţurile pentru beneficiul minelor.

Deşi Tonkin nu era ruinat, lui Ross îi părea rău pentru el: îl aprecia mult şi ştia că muncise fără odihnă, că se străduise, făcuse planuri, discutase, încercase să convingă. Era o strădanie de cincisprezece luni care îl epuizase. Harry Blewett, iniţiatorul şi primul susţinător al ideii îşi investise până la ultimul ban şi pierduse tot. Johnson, puternic, neînduplecat, încăpăţânat, suporta pierderea mai bine decât ceilalţi; de fapt pierduse cel mai puţin.

După ce au terminat, Ross se duse iar la domnul Pearce unde află că acesta făcuse rost de bani. Se întrebă dacă nu cumva avansa banii chiar notarul, om abil şi care ştia să se îmbogăţească repede.

Apoi Ross se întoarse la Pascoe. Auzind vestea, bancherul clătină din cap. Era un împrumut riscant, absolut contrar principiilor lui. După el era mult mai bine să nu te gândeşti la paguba suferită şi să o iei de la capăt, decât să te înglodezi în datorii din care n-ai cum să mai ieşi – şi asta numai pentru a amâna scadenţele.

În timp ce se afla la Pascoe, Ross îi scrise lui Blewett anunţându-l că depusese două sute cincizeci de lire pe numele lui la banca lui Pascoe. Era un împrumut pe cinci ani cu patru la sută. Spera că suma îl va ajuta să biruie primele greutăţi.

Drumul până acasă prin întuneric dură două ore. Înainte de a zări luminile de la Nampara, ajunse din urmă pe cineva înfăşurat într-o pelerină şi care mergea grăbit în aceeaşi direcţie cu el.

Era amărât şi deprimat, dar la vederea Demelzei îşi mai veni în fire.

— E cam târziu, draga mea. Ai fost iar în vizită?

— O, Ross, îmi pare atât de bine că nu te-ai întors acasă înaintea mea. Mă temeam că am să întârzii.

— S-a întâmplat ceva?

— Nu, nu. Am să-ţi spun când ajungem acasă.

— Vino! Suie-te lângă mine! Mai e o jumătate de milă până acasă.

O ridică sus pe cal, lângă el. Darkie se feri. Cu un suspin de mulţumire, Demelza se aşeză comod în faţa lui Ross.

— Ar trebui să iei pe cineva cu tine, când ieşi după ce se întunecă.

— O... nu se poate întâmpla nimic lângă casă.

— Nu fi atât de sigură. Este prea multă sărăcie pe aici ca să fie toţi oamenii cinstiţi.

— Ai salvat ceva, Ross? Puteţi continua?

El îi povesti tot.

— O, dragul meu, ce rău îmi pare! Îmi pare rău pentru tine. Nu ştiu cum de s-a putut întâmpla...

— Nu face nimic. A trecut febra. Acum să ne liniştim.

— Ce febră? întrebă ea uimită.

O bătu uşor pe mână:

— E un fel de a spune. Apropo, ai auzit că cei de la Trenwith sunt bolnavi? Am vrut să mă duc să-i văd azi, dar am întârziat prea mult.

— Da, am auzit... ieri.

— Ştii cumva cum se simt?

— Da. Sunt puţin mai bine azi, deşi nu sunt încă în afara oricărui

pericol.

După ce trecură pârâul, casa le apăru în faţă. La uşă descălecă şi o ajută şi pe ea să coboare. Afectuos, se aplecă să o sărute, dar în întuneric buzele lui nu-i întâlniră decât obrazul.

Demelza deschise uşa.

— John, strigă ea, ne-am întors!

*

Cina se desfăşură în linişte. Ross trecu în revistă evenimentele din ultimele câteva zile. Demelza era neobişnuit de tăcută. Ross îi povesti că îşi salvase acţiunile de la Wheal Leisure, dar nu şi cum procedase. Îi va spune când se va apropia scadenţa. Pentru azi era destul.

Îi părea rău că nu-l zvârlise pe George Warleggan în şanţ când avusese ocazia să o facă; George era genul de om care de obicei avea grijă să evite scuzele. Avusese impertinenţa să-l aducă înapoi pe vărul Sanson. Se întreba ce-ar zice Francis dacă ar şti. Francis…

— Ai spus că şi Geoffrey Charles e mai bine? întrebă el. Boala asta e mai gravă la copii.

Demelza tresări, dar continuă să mănânce.

— Cred că tot ce-a fost mai greu a trecut.

— Asta e o veste bună, dar pe Francis n-am să-l iert niciodată pentru ce ne-a făcut; însă n-aş dori nici celui mai înverşunat duşman al meu o asemenea suferinţă.

Urmă o tăcere lungă.

— Ross, spuse ea, după cele ce s-au întâmplat în iulie, am jurat că n-am să mai ţin niciodată ceva ascuns faţă de tine, aşa că ar fi mai bine să asculţi acum ce am să-ţi spun ca să nu-ţi închipui că am vrut să te amăgesc.

— Ce vrei să-mi spui? Ai fost la Verity în absenţa mea?

— Nu. Am fost la Trenwith.

Se uită atentă la el, dar nu observă pe faţa lui nicio schimbare.

— Te-ai dus să le faci o vizită?

— Nu… M-am dus ca să-i ajut.

O lumânare fumega, dar niciunul din ei nu se duse să o stingă.

— Şi te-au dat afară?

— Nu. Am stat acolo toată noaptea trecută.

— De ce?

— Ross, a trebuit să stau. M-am dus să văd numai ce fac, dar situaţia era disperată. Francis… nu mai avea febră, dar era epuizat de boală, Geoffrey Charles putea să moară dintr-un moment într-altul. Elizabeth

se molipsise şi ea, deşi nu voia să recunoască. Trei servitori erau bolnavi şi numai Mary Bartle şi mătuşa Sarah erau acolo ca să-i îngrijească. Am ajutat-o pe Elizabeth să se suie în pat şi am stat toată noaptea lângă Geoffrey Charles. O dată sau de două ori am crezut că s-a dus, dar şi-a revenit şi azi-dimineaţă era mai bine. M-am întors acasă şi m-am dus iar acolo după masă. Doctorul Choake spune că a trecut criza. Elizabeth are o formă mai uşoară. Am stat acolo cât am putut, dar le-am spus că nu pot rămâne şi la noapte. Tabb s-a ridicat din pat şi poate să vadă de ceilalţi. Vor putea să se descurce la noapte.

Ross se uită la ea o clipă. Era un om înţelegător şi nu putea să-i spună ceea ce ar fi vrut să-i spună.

Deşi la început n-a vrut să recunoască, până la urmă a trebuit să admită că aceleaşi sentimente omeneşti, care o făcuseră pe Demelza să-i ajute, erau identice cu cele care-l îndemnaseră pe el să-l ajute pe Jim Carter. Putea el s-o găsească vinovată, când acelaşi impuls îl făcuse şi pe el să acţioneze în acelaşi chip?

Nu putea învinge aceste gânduri, dar onestitatea lui şi afecţiunea care-l lega de ea nu-l lăsau să vorbească.

Continuară să mănânce în tăcere.

Într-un târziu ea spuse:

— N-am putut face altfel, Ross.

— Nu, ai făcut ceva bun şi frumos. Poate că peste vreo două săptămâni voi fi în stare să apreciez ce-ai făcut.

Ştiau amândoi ce voia să spună, dar niciunul nu mai încercă să explice.

Capitolul VI

Peste noapte s-a pornit o vijelie care a durat douăzeci de ore. După o scurtă perioadă de linişte, vântul a început să sufle iar dinspre nord, în rafale puternice, aducând ploaie, lapoviţă şi ninsoare. În dimineaţa zilei de Anul Nou – 1790 – vijelia atinsese punctul culminant.

Se culcaseră târziu şi Demelza era obosită. Cu o noapte înainte dormise foarte puţin din cauza Juliei căreia îi ieşeau dinţii.

Toată noaptea vântul urlase şi şuierase – şuieratul acela subţire şi ascuţit care prevestea „urgia” venind dinspre nord. Toată noaptea ploaia şi grindina bătuseră în geamuri. Partea de jos a ferestrelor era astupată cu cârpe ca să împiedice ploaia să pătrundă în camere. Era frig până şi în pat cu perdelele trase şi Ross făcuse un foc mare jos în salon ca să mai încălzească puţin casa. Era inutil să aprinzi focul în

soba din dormitor pentru că tot fumul era împins înapoi în cameră.

Ross se trezi în plânsetele Juliei, care de-abia se auzeau din cauza vântului. Crezând că Demelza nu auzise, se hotărî să se dea jos încet din pat ca să liniştească fetiţa. Se ridică încet şi văzu că Demelza nu era lângă el.

— Dădu la o parte draperiile patului şi curentul rece îl lovi în faţă. Demelza şedea lângă pătuţul copilului. Picături de ceară se scurgeau dintr-o lumânare aprinsă. Ross şuieră uşor ca să-i atragă atenţia şi ea întoarse capul.

— Ce este? întrebă.

— Nu ştiu, Ross. Cred că dinţii.

— Ai să răceşti stând acolo. Îmbracă-te.

— Nu, nu mi-e frig.

— Fetiţei îi e frig. Ia-o cu tine în pat.

Grindina, lovind, brusc în ferestre, îi acoperi răspunsul. Ross se dădu jos din pat, îmbrăcă un halat şi o înfăşură şi pe ea într-unul. Se uitară amândoi la copil.

Julia nu dormea. Faţa ei micuţă era îmbujorată şi când plângea scâncetele păreau să se transforme într-o tuse seacă.

— Are temperatură, exclamă Ross.

— Cred că din cauza dinţilor…

Grindina conteni tot atât de brusc cum începuse, iar vâjâitul vântului nu se mai auzea.

— Ar fi bine să o luăm cu noi în pat, spuse Demelza. Se aplecă şi luă copilul în braţe. Halatul îi alunecă jos pe covor.

Ross o urmă şi o aşezară amândoi pe Julia în pat.

— Vreau să beau puţină apă, spuse Demelza.

Luă cana şi turnă puţină în pahar, bău încet, o înghiţitură, încă una. Umbra ei se profila mişcându-se pe perete, rotindu-se aproape. Ross se apropie repede de ea.

— Ce s-a întâmplat?

— Cred că am răcit.

Îi luă mâinile într-ale lui. Deşi în cameră se simţea un curent ca de gheaţă, mâinile ei erau fierbinţi şi asudate.

— De când eşti aşa?

— Toată noaptea. Am început să mă simt rău de-aseară.

Se uită la ea. În lumina slabă i se vedea faţa. Dădu la o parte gulerul de dantelă al cămăşii de noapte.

— Gâtul tău e umflat, spuse el.

Demelza se dădu înapoi şi îşi îngropă faţa în mâini.

— Mă doare rău capul, murmură ea.

*

Îi trezi din somn pe soţii Gimlett. Duse copilul şi pe Demelza jos în salon, îi întinse în faţa focului din cămin şi îi înveli în pături groase. Îl trimise pe Gimlett după doctorul Dwight Enys. Doamna Gimlett făcea patul în fosta cameră a lui Joshua. Acolo era o sobă care nu scotea fum şi singura fereastră se deschidea spre sud; cu viforul de afară, camera aceasta era mai potrivită pentru un bolnav. Se gândi că făcuse bine că-i înlocuise pe Jud şi Prudie cu Gimlett şi soţia lui. Aceştia nu bombăneau niciodată, nici nu făceau în silă ceea ce li se cerea, plângându-se tot timpul de soartă.

În timp ce şedea lângă Demelza, vorbindu-i încet, spunându-i că Julia e voinică şi se va face bine repede, îi treceau prin minte tot felul de gânduri amare. Îl năpădeau valuri, valuri, ameninţând să-i întunece judecata sănătoasă, raţiunea. În disperarea lui ar fi fost în stare să se sfâşie în bucăţi. Demelza îşi vârâse singură gâtul în laţ, fără să se gândească la consecinţe. Se simţea obligată, erau rudele ei…

Nu, nu era asta. Deşi nu putea ghici ce o împinsese să facă acest gest generos, ştia că trebuie să existe şi alte motive. Toate se legau în inima ei: contribuţia ei la fuga lui Verity, cearta lui cu Francis, cearta lui cu ea, falimentul societăţii lor, vizita Demelzei la Trenwith unde toţi erau bolnavi. Toate acestea nu puteau fi judecate separat şi era ciudat, dar i se părea acum că nu numai ea era responsabilă pentru boala ei, ci şi el, în egală măsură.

Acum trei zile nu-şi arătase nici îngrijorarea, nici resentimentul; nu putea s-o facă nici acum. În schimb o îngrijea: îi ştergea fruntea de sudoare, o îmbărbăta, o veghea pe Julia care dormea în sfârşit după un acces de tuse.

Se duse apoi să o ajute pe Jane Gimlett. Focul fusese aprins deja în dormitorul de la parter şi văzu că Jane făcea patul. În timp ce o ajuta pe Demelza să se suie în pat, toată casa răsună şi se zgudui când uşa de la intrare se deschise apoi se închise cu zgomot. Dwight Enys sosise şi îşi scotea în hol haina udă leoarcă.

Intră în cameră şi la lumina unei lumânări examină gâtul Demelzei, îi luă pulsul, puse câteva întrebări, apoi examină copilul. Demelza, nemişcată în patul mare, îl urmărea cu privirea. După câteva minute ieşi în sala de la intrare să-şi ia trusa şi Ross îl urmă.

— Spune-mi, ce au?

— Amândouă la fel.

— Vrei să spui că au crup?

— Simptomele sunt evidente. Nu mă pot înşela. La soţia dumitale boala e mai avansată decât la copil.

Dwight îi evită privirea şi vru să intre în cameră, dar Ross îl opri.

— Cât e de grav? Cât va dura?

— Nu ştiu, Ross. Unii trec mai repede de faza acută, dar vindecarea şi convalescenţa durează mult, trei până la şase săptămâni.

— Durata însănătoşirii nu contează.

Dwight îl bătu uşor pe mână:

— Ştiu asta, sigur că da.

— Şi tratamentul?

— Nu putem face mare lucru; depinde de bolnav. Am avut rezultate bune cu lapte... fiert, numai fiert şi băut când e călduţ. Îl întăreşte pe bolnav. Niciun aliment solid. Repaos la pat, niciun efort. Inima nu trebuie să se obosească. Gâtul badijonat cu alcool şi cu sare de mare. Eu nu cred că sângerarea ajută la ceva.

— Crezi că va veni curând criza?

— Nu. Nu. Într-o zi sau două. Între timp ai răbdare şi curaj. Au mai multe şanse de vindecare decât săracii de la ţară, flămânzi şi locuind în case fără foc şi lumină.

— Da, răspunse Ross, amintindu-şi ce-i spusese Dwight cu câteva zile înainte. „Rezultatele sunt imprevizibile. Câteodată cei tari se duc şi cei slabi supravieţuiesc.”

Capitolul VII

Vijelia a durat încă trei zile.

Spre sfârşitul zilei de Anul Nou, vântul a început să spulbere zăpada şi până a doua zi dimineaţa nămeţii se îngrămădiseră pe lângă gardurile vii şi ziduri lăsând gol pământul măturat de vânt. Pompa din curte era plină de ţurţuri de gheaţă şi apa din găleată îngheţase. Cerul se acoperise de nori vineţi, care păreau că se lasă pe pământ.

Pe la mijlocul zilei începu iar grindina. Purtată de vânt, părea că nu atinge pământul şi izbea geamurile gata să le spargă. Răpăia tare de câteva ori, apoi se oprea brusc, lăsând loc vântului care se auzea urlând în depărtare ca o fiară.

Pentru Demelza zgomotul şi furia făceau parte din coşmarul ei. Două zile a avut febră mare şi faptul că zăcea în patul mare cu polog al bătrânului Joshua îi amintea de prima noapte pe care o petrecuse la Nampara. Anii s-au şters şi se văzu din nou la treisprezece ani, o copilă

în zdrenţe, nemâncată, neştiutoare, îndrăzneaţă, dar înspăimântată. O dezbrăcase şi o băgase sub pompă şi lăsase să curgă apa pe ea până o spălase bine; o îmbrăcase cu o cămaşă care mirosea a levănţică şi o culcase în patul ăsta mare. O dureau încă urmele de bici de pe spinare lăsate de ultima bătaie pe care i-o administrase tatăl ei. O dureau coastele din cauza loviturilor primite de la derbedeii care o bătuseră la târgul din Redruth. Lumânarea fumega, picături de ceară se scurgeau pe măsuţa de lângă pat şi statueta colorată a Fecioarei Maria de pe cămin îi făcea semn cu capul. Dar mai rău era că nu putea înghiţi pentru că i se părea că cineva o legase de gât cu o frânghie; şi mai era Cineva care aştepta după uşa de la bibliotecă, până adoarme şi până se stinge lumânarea, ca să se strecoare înăuntru pe întuneric şi să strângă nodul.

Trebuia să stea trează, trebuia să stea trează cu orice preţ. Garrick o să vie curând să râcâie la fereastră şi va trebui să se ducă s-o deschidă şi să-i dea drumul înăuntru. Prezenţa lui era o alinare; o va proteja toată noaptea.

Câteodată vedea oameni umblând prin cameră; erau Ross şi Jane Gimlett şi tânărul doctor Enys. Se aflau acolo, dar nu erau reali. Nici chiar copilul ei din pătuţ nu era real. Totul se petrecea în imaginaţia ei, era un vis, ceva ce avea legătură cu un viitor imposibil, ceva ce spera să aibă, dar nu va avea niciodată. Prezentul era lumânarea din care picura ceara şi statueta care dădea din cap şi coastele care o dureau şi frânghia din jurul gâtului şi acel Cineva care aştepta în dosul uşii de la bibliotecă.

— Mi-ai furat fata! striga Tom Carne în timp ce ea tremura toată ascunsă în dulap. Cu ce drept? Am să te dau în judecată.

— Statueta pare să o supere, spuse Ross. Cred că ar fi bine să o luăm de acolo.

Demelza se uita de sus de unde sta ascunsă în dulap şi vedea jos, jos de tot, două siluete mărunte, luptându-se pe podea, acolo jos. Ross îl aruncase pe tatăl ei în cămin, dar acesta s-a ridicat repede şi se pregătea să-i pună ceva în jurul gâtului.

— Te-ai pocăit? îl întrebă el. Te-ai pocăit? Păcatul, păcatul trupesc şi beţia. Domnul Dumnezeu m-a scos din mlaştina păcatului şi m-a salvat. M-a ajutat să pun piciorul pe pământ sănătos. Nu mai beau, nu mai trăiesc în păcat.

— Salvat? a spus Francis. Salvat de ce? Şi toată lumea a început să râdă. Nu râdeau de Francis, ci de ea pentru că încerca să-şi dea aere şi să pretindă că face parte dintre ei, când de fapt nu era decât o

rândăşoaică, crescută într-o căsuţă plină de păduchi. O rândăşoaică… rândăşoaică…

Oftă adânc. I se părea că-şi aruncă toate amintirile trecute în mare. Cădeau rostogolindu-se departe, deveneau din ce în ce mai mici. Şi se afundau în mare. Să se înece, să piară şi să moară, măcar de-ar avea linişte.

— Să se înece în noroi, se auzi vocea lui Ross. Auzi! Să trişeze la cărţi! Lasă-l să se înece!

— Nu, Ross, nu, Ross, nu! Îl apucă de mână. Salvează-l. Altfel vor zice că ai făcut o crimă. Ce importanţă are, dacă ne-am recăpătat tot ce am pierdut, dacă n-am pierdut Wheal Leisure? Vom fi iar împreună. Numai asta contează.

Se feri de atingerea a ceva rece pe frunte.

— De obicei febra nu durează atât de mult, spuse Dwight. Mărturisesc că nu ştiu ce să mai fac.

Desigur, aşa o omorâse Mark pe Keren. Ei nu-i spusese nimeni, dar aşa spunea lumea. O târâse peste fereastră şi apoi o sugrumase. Încercau să-i facă şi ei la fel acuma. Dormise, şi cineva tocmai venise din bibliotecă şi strângea frânghia.

— Garrick, şopti ea, Garrick! Hai, băiete! Ajută-mă!

— Bea asta, iubito. Vocea lui Ross venea de departe, din cealaltă cameră, din camera care nu era a ei; o auzea ca prin vis.

— Degeaba, spuse Dwight. Nu poate înghiţi nimic acum. Poate peste câteva ore, dacă…

Garrick râcâia la fereastră.

— Deschideţi fereastra! strigă ea. Deschideţi repede, până nu e… prea… târziu.

Ceva mare, negru şi lăţos sări în cameră îndreptându-se spre ea şi cu un oftat de uşurare îşi dădu seama că făcuseră cum i-a rugat. Câinele o lingea pe faţă şi pe mâini cu limba lui aspră. Începu să plângă uşurată. Dar o dată văzu, îngrozită, că Garrick greşea că o luase drept un duşman şi-şi înfigea dinţii în gâtul ei. Se zbătu, încercă să explice, dar vocea i se stinsese şi nu mai putu respira…

Lumânarea se stinsese. În cameră era frig. O trecu un fior rece. Julia plângea iar din cauza dinţilor. Trebuia să se scoale şi să-i dea să bea apă. De n-ar fi fost vântul atât de rece! Unde era Ross? Nu se întorsese acasă? Prea pune tot la inimă, spunea Verity, pune totul la inimă. De data asta nu trebuie să-l dezamăgesc. L-am înşelat o dată. L-am înşelat. Cum să mă dezvinovăţesc?

Se întâmplase ceva cu Julia şi cu ea însăşi. Da, Julia era bolnavă. O

veghease toată noaptea. Şi Francis era bolnav, şi Elizabeth, deşi nu voia să recunoască. Simţea în gură un gust oribil de cocleală, din cauza plantelor acelea medicinale care ardeau în cameră. Mătuşa Sarah Tregeagle venise direct de la colinde ca să-i îngrijească. Dar unde era…

— Ross! strigă ea, Ross!

— E în salon, doamnă, doarme în fotoliu, se auzi o voce de femeie. Nu era Prudie. Vreţi să mă duc să-l chem? N-a dormit de trei nopţi.

N-aveau voie să doarmă niciunul. Dacă venea tatăl ei? O să-i aducă pe toţi minerii din Illuggan şi vor da foc la casă. Dar tatăl ei se pocăise. Era alt om acum. Se căsătorise cu Mary Chegwidden. Cum o să vină acum? Poate cu un cor de metodişti, şi vor cânta afară, sub ferestre. I se părea nostim şi încercă să râdă, dar se înecă. Îşi dădu apoi seama că nu era nostim pentru că văzu afară sub ferestre o mare de capete. Ştia că le e foame, că vor pâine.

O mare de oameni umpleau toată valea şi strigau: „Vrem pâine, avem dreptul să cumpărăm grâu la un preţ mic. Avem nevoie de grâu ca să avem ce mânca şi o să-l luăm cu voie sau fără voie.”

Şi ea îşi dădea seama că singura hrană pe care le-o putea da era propriul ei copil…

Lângă ea era Sanson, morarul. Verity şi Andrew Blamey stăteau de vorbă într-un colţ, dar erau prea atenţi unul la altul ca să o observe.

Demelza plângea cuprinsă de frică pentru că minerii erau înnebuniţi de foame şi ameninţau să dea foc casei.

Îl căută din ochi pe Ross şi când se uită din nou la fereastră feţele mici înghesuite acolo, holbându-se la ea, erau deja învăluite în valuri dese de fum alb.

— Priviţi, ninge iar, spuse Jane Gimlett.

— Ninge! încercă ea să răspundă. Nu vezi că nu e zăpadă? E fum. Arde casa şi o să murim asfixiaţi. Îl văzu pe Sanson căzând şi simţi cum fumul o împiedică să respire.

Se îneca, duse mâna la gât, dar mâna altcuiva era deja acolo.

*

În dimineaţa zilei de patru ianuarie, vântul se opri şi începu să ningă, o ninsoare bogată şi deasă. La amiază, când ninsoarea încetă, câmpul şi copacii erau acoperiţi cu un strat gros de zăpadă. Ramurile se aplecau sub greutatea ei şi sloiuri de gheaţă pluteau pe apa pârâului. John Gimlett, care spărgea lemne în curte, trebuia să desfacă mai întâi buştenii lipiţi din cauza gerului. Cele nouă raţe ale lui Gimlett, care se îndreptau spre apă, legănându-se pe picioare, păreau murdare şi

bolnave de gălbenare, în contrast cu albeaţa zăpezii. Pe plaja de la Hendrawna marea se retrăsese şi valurile săltau urlând în depărtare. Gheaţa şi spuma galbenă care acoperiseră plaja timp de o săptămână erau acum sub o mantie de zăpadă. Dunele de nisip păreau şiruri înalte de munţi şi din depărtare falezele întunecate contemplau scena, înfăşurate ca într-un giulgiu în haina lor nouă.

Pretutindeni domnea o linişte adâncă. Trecuse furia fanatică a vijeliei şi un covor de zăpadă se aşternuse peste lume. Nu mişca nimic, se auzea numai lătratul unui câine răsunând în toată valea. Vuietul mării nu se mai auzea decât printr-un efort de gândire.

La ora două norii se împrăştiară şi apăru soarele strălucind orbitor, urmat de un scurt dezgheţ. Zăpada topită se scurgea de pe ramuri şi tufişuri şi mici avalanşe începură să alunece în jos pe acoperiş. Pete întunecate de pământ apărură ici, colo pe câmp şi un prigor căţărat pe o ramură de măr acoperită de zăpadă pufoasă începu să cânte în soare.

Dar seninul venise prea târziu, umbrele serii cuprinseră valea şi gerul se lăsă din nou.

Pe la ora patru, când se întuneca, Demelza deschise ochii şi se uită la tavanul patului cu polog. Se simţea mai bine, mai liniştită, altfel decât înainte. Nu o mai chinuia niciun coşmar. În jurul ei totul era real. Se trezise. Vedea camera învăluită în umbră, tavanul licărind palid deasupra capului, draperiile de la ferestre trase, lăsând să se vadă ochiurile mici ale geamurilor, o văzu şi pe Jane Gimlett care moţăia în faţa focului de turbă din cămin.

Se întrebă ce zi este, cât o fi ceasul, cum e vremea afară. Nu se mai auzea niciun zgomot. I se păruse ei, sau zgomotele veneau de afară? Era linişte, totul părea nemişcat, calm, ca ceva privit de la distanţă, ceva cu care ea nu mai avea nicio legătură. Unde era Ross? Şi Julia? Fuseseră toţi bolnavi? Nu-şi putea da seama ce se întâmplase. Ar fi vrut să vorbească, dar se temea să încerce. Dacă ar fi vorbit ar fi putut să spargă carapacea în care se afla sau ar fi rămas închisă înăuntru pentru totdeauna. În asta consta toată greutatea alegerii. Nu ştia ce să facă şi se temea să încerce. Şi Jud, şi Prudie, şi tatăl ei, şi Verity şi Francis... Nu, nu, destul! Trebuia să se oprească. Acolo, la fiecare pas, o aştepta coşmarul.

În aceeaşi clipă o bucată de turbă aprinsă căzu sfărmându-se în cămin. Căldura degajată şi lumina puternică o treziră pe Jane. Scoase un oftat, căscă, şi se sculă să mai pună turbă pe foc. Se apropie apoi de pat să vadă ce face bolnava. Ceea ce văzu o făcu să se ducă repede în căutarea lui Ross.

Îl găsi prăbuşit în fotoliu, cu ochii aţintiţi asupra focului. Se întoarseră amândoi în camera bolnavei şi Ross se apropie de pat.

Ochii Demelzei erau închişi, dar după un moment păru că simte umbra lui Ross peste faţa ei. Deschise ochii şi îl recunoscu. Jane Gimlett se apropie cu o lumânare şi o puse pe măsuţa de lângă pat.

— Ei, iubita mea…

Demelza încercă să zâmbească şi după un moment de ezitare, înfricoşată, încercă să vorbească.

— Ei, Ross…

Carapacea se sparse. Ross o auzi. Demelza ştia acum că se va face bine.

Murmură ceva ce el nu înţelese; se aplecă să audă mai bine, dar totuşi nu o înţelese.

Atunci Demelza rosti clar:

— Julia…

— Da, draga mea, dar nu acum. Mâine. Când vei fi mai bine. Ai s-o vezi atunci. Se aplecă şi o sărută pe frunte. Acum trebuie să dormi.

— Ziua? întrebă ea.

— Ai fost bolnavă vreo două zile. A nins şi e frig. Dormi acuma. Dwight va veni diseară să te vadă din nou. Să-i arătăm că te simţi mai bine. Dormi, Demelza.

— Julia, repetă ea.

— Mâine. Ai s-o vezi mâine, iubita mea. Dormi.

Ascultătoare, Demelza închise ochii şi imediat începu să respire mai bine decât în cele cinci zile de când era bolnavă. O lăsă şi se duse la fereastră.

Se întreba dacă făcuse bine să o mintă. Pentru că Julia murise cu o noapte înainte.

Capitolul VIII

Peste două zile au îngropat copilul. Vremea era liniştită şi rece. Nămeţi de zăpadă îngheţată acopereau câmpia şi potecile. Venise multă lume la înmormântare. Şase fete tinere, îmbrăcate în alb, au purtat coşciugul tot drumul de o milă şi jumătate până la biserica din Sawle. De-a lungul drumului lumea aştepta tăcută şi pe măsură ce cortegiul înainta se alătura şirului de oameni. Corul bisericii, deşi nu fusese chemat, a întâmpinat cortegiul la jumătatea drumului şi de câte ori cele şase fete se opreau să se odihnească, intonau psalmi la care se alătura întreaga asistenţă îndoliată.

Dwight Enys mergea lângă Ross. În spatele lor veneau John Treneglos şi Sir Hugh Bodrugan, apoi Harry Blewett şi Richard Tonkin. Harris Pascoe îl trimisese pe fiul său mai mare. Joan Teague şi una din verişoarele Tremenheer erau urmate de căpitanul Henshawe care venise cu soţia. În spatele lor erau Jud şi Prudie Paynter, şi familiile Martin, Daniel, Carter, Vigus şi Nanfan, urmaţi de o masă de mineri în haine sărăcăcioase, împreună cu soţiile lor, mici fermieri, muncitori agricoli, pietrari, rotari, pescari. Vocile acestor oameni care cântau psalmi răsunau impresionant în aerul liniştit şi îngheţat. După ce terminau un psalm şi înainte ca procesiunea să pornească mai departe se lăsa o scurtă linişte în care timp se auzea vuietul îndepărtat al mării. În cele din urmă, domnul Odgers văzu că trebuie să oficieze slujba de înmormântare în faţa a peste trei sute cincizeci de oameni care nu încăpeau toţi în biserică şi stăteau tăcuţi, afară în curte.

Omagiul acesta neaşteptat din partea tuturor acestor oameni îl impresionă adânc pe Ross. Împietrit, nimic altceva nu-l mai putea mişca. Nu era credincios, nu găsea în el puterea credinţei care să-i uşureze pierderea copilului. În sinea lui blestema cerul şi împrejurările, dar cruzimea loviturii primite nu făcea decât să-l împietrească şi mai mult, să-l întărească în încăpăţânarea lui.

Că Demelza avea să trăiască nu i se părea încă un motiv suficient ca să fie recunoscător. Pierderea fetiţei îl lovise, îl zguduise puternic. Când, copil fiind, mama lui îl ducea la biserică, repetase de multe ori un psalm care începea cu cuvintele: „Azi dacă veţi auzi vocea Domnului, nu vă împietriţi inimile împotriva lui.” Dar, la moartea mamei sale, chiar în timp ce o plângea, ceva apăruse în sufletul lui, o barieră care să-l apere de slăbiciune, uşurinţă şi sensibilitate. Se gândise atunci: „Ei, bine, am pierdut-o şi sunt singur. Asta este!” Din acel moment copilul devenise adult.

Dar dovada aceasta tăcută, ciudată, de respect şi afecţiune, pe care i-o dăduseră toţi acei oameni simpli, mulţi lihniţi de foame, care se strânseseră în jurul lui venind din mină, de la câmp sau de la ferme reuşise să străpungă pavăza cu care se înconjurase.

În noaptea aceea viforul se porni din nou, dinspre nord, şi toată seara Ross a stat cu Demelza. După un leşin, când îi aduseseră la cunoştinţă vestea morţii Juliei, începuse să-şi revină. Era ca şi cum natura, hotărâtă ca Demelza să supravieţuiască, nu permitea creierului ei obosit să se gândească la pierderea pe care o suferise. Singurul lucru important era supravieţuirea fizică. Când boala ei gravă avea să treacă şi va urma convalescenţa, atunci va începe greul.

Pe la nouă Dwight veni din nou şi după ce o examină pe Demelza rămase să stea de vorbă cu Ross în salon.

Ross era deprimat, absent, părea că nu putea urmări conversaţia cu Dwight. Repeta mereu că regretă că nu îi invitase acasă pe cei care luaseră parte la înmormântare ca să le ofere mâncare şi băutură. Îi explica lui Dwight, ca şi cum acesta n-ar fi ştiut, că în ţinutul lor era obiceiul să oferi oamenilor după înmormântare mâncare şi băutură din belşug. Nu putea să uite că veniseră atâţia la înmormântare. Nu se aşteptase la aşa ceva şi spera că vor înţelege că din cauza bolii Demelzei nu putuse să facă ceea ce ar fi trebuit.

Dwight îl crezu beat. Nu era aşa. Nu mai băuse nimic de când se îmbolnăviseră. Fizic nu suferea de nimic, numai că nu putea să doarmă. Suferea însă sufleteşte, dar pentru asta Dwight nu putea face nimic. Numai timpul, sau Ross însuşi putea să îndrepte ceva. Ross nu putea accepta această înfrângere. Nu-şi va putea recăpăta însă echilibrul decât în momentul în care nervii săi, încordaţi la maximum, ca un arc, se vor destinde.

— Ross, nu ţi-am spus până acum, dar acum simt că trebuie. Nici nu ştii cât mă doare că n-am putut să o salvez pe… Julia.

— Nu m-am aşteptat să-l văd pe Sir Hugh azi. Are mai multă compasiune în sufletul lui decât mi-am închipuit.

— Simt că ar fi trebuit să mai încerc şi altceva… orice. Dumneata m-ai ajutat, m-ai adus aici. Mi-ai fost un adevărat prieten şi n-am putut să te răsplătesc.

— N-a fost nimeni de la Trenwith la înmormântare, spuse Ross Cred că nu s-au făcut încă bine.

— O, va dura mult până să se însănătoşească, săptămâni întregi. Am văzut în vara şi toamna asta mulţi care au suferit de această boală. Aş fi dorit atât de mult să… Choake va spune fără îndoială că e din cauza neglijenţei mele şi că el l-a salvat pe Geoffrey Charles…

— Demelza l-a salvat pe Geoffrey Charles, spuse Ross, sacrificând-o pe Julia.

O pală de vânt zgudui casa. Dwight se ridică.

— Ştiu cât te doare. Îmi pare atât de rău.

— Doamne, cum bate vântul ăsta! spuse Ross.

— Vrei să stau aici la noapte?

— Nu, şi dumneata ai nevoie de somn, ai nevoie de putere, pentru mâine. Eu am tot anul înainte ca să-mi revin. Bea ceva cald şi pe urmă du-te acasă să te odihneşti.

Puse ceainicul pe foc şi pregăti un grog pe care îl băură împreună.

— La înmormântare au venit mulţi oameni săraci, Dwight. Ar fi trebuit să le dau mâncare şi băutură. Ar fi avut nevoie.

— Nu puteai să hrăneşti trei sate, răspunse Dwight liniştit.

Se auzi o bătaie în uşă.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule, spuse Jane Gimlett, dar stăpâna vă roagă să veniţi până la ea.

— S-a întâmplat ceva?

— Nu, domnule.

După plecarea lui Dwight, Ross se duse în dormitor. Demelza părea mică de tot şi palidă, în patul mare. Îi luă mâna întinsă şi se aşeză pe scaun lângă ea.

Pe masă pâlpâiau două lumânări, în cămin cărbunii încinşi răspândeau lumină şi o căldură dogoritoare. Ross încercă să găsească ceva de spus:

— Am primit azi-dimineaţă o scrisoare de la Verity. Nu ştiu unde am pus-o.

— E… bine?

— Se pare că da. Am să ţi-o citesc când o voi găsi. Întreba ce fac Francis şi ai lui. De-abia acum a aflat că au fost bolnavi.

— Şi noi?

— …N-a aflat nimic despre noi.

— Trebuie… să-i scrii… Ross… şi să-i spui.

— Am să-i scriu.

— Ei cum se simt… Ross? Elizabeth şi…

— Sunt bolnavi, dar se vor însănătoşi. Chiar şi Geoffrey Charles, ar fi putut să adauge, dar se opri la timp, înăbuşindu-şi amărăciunea. Trebuia să o evite, mai presus de orice. Îşi sprijini capul de tăblia de lemn a patului şi încercă să uite tot ce se petrecuse în ultimele săptămâni, toată frustrarea şi durerea; încercă să se gândească la zilele fericite de acum un an. Rămaseră amândoi aşa mult timp. Vântul începuse să se mai potolească, îndreptându-se spre nord-vest. Focul se stingea şi din când în când flacăra lumânărilor tremura.

Mişcă puţin mâna şi imediat Demelza i-o strânse mai tare.

— Nu plec, spuse el, am vrut să aţâţ focul.

— Lasă-l, Ross. Nu acum. Nu mă părăsi.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă.

— Mă… mă gândeam numai.

— La ce?

— Că Julia se simte singură. Nu putea să sufere vântul.

*

Ross rămase lângă patul ei toată noaptea. Nu dormea, aţipea numai din când în când în timp ce vântul continua să bată şuierând puternic. Fie că era treaz, fie că adormea, aceleaşi gânduri îl chinuiau. Frustrări şi pierderi. Jim Carter şi Warleggan şi Julia. Eşecuri, nereuşite. Tatăl său murind neîngrijit în aceeaşi cameră. Întoarcerea lui din America, dezamăgirea provocată de Elizabeth şi fericirea lui cu Demelza. Pierduse oare această ultimă bucurie? Poate că nu, dar nu mai era aceeaşi, era încărcată de amintiri. Şi propria lui viaţă? La ce se redusese? O luptă nebunească şi zadarnică, sfârşind cu un eşec, cu un faliment aproape. O parte din viaţa lui se terminase, o fază, o epocă, un punct de cotitură, şi nu-şi putea închipui că va porni din nou pe acelaşi drum. Ce se terminase odată cu această fază? Tinereţea lui?

Cum s-ar fi simţit în seara asta, dacă totul ar fi fost altfel, dacă el ar fi învins? Dacă ar fi triumfat asupra autorităţilor judiciare, asupra familiei Warleggan, a bolii, dacă n-ar fi fost el învins, neprevăzător, obosit de moarte. Ar fi dormit acum liniştit, ferit de astfel de gânduri. Totuşi, s-ar fi terminat această perioadă în acelaşi fel? Nu ştia şi era prea abătut, prea deprimat ca să-i mai pese. Nu credea că de acum încolo va mai fi posibil să reuşească ceva în viaţă. Viaţa se termina cu un eşec, orice efort nu era decât praf şi pulbere, nimic altceva. Toate drumurile duceau spre sumbrul parapet al morţii.

Dimineaţa vântul continua să bată, un vânt îngheţat. Ross aduse lemne, făcu focul, apoi bău câteva pahare cu coniac ca să se încălzească. Când se aşeză iar lângă pat alcoolul îi înfierbântă creierul şi adormi imediat.

Visă lucruri fantastice în care tensiunea, conflictul şi voinţa de a lupta erau singurele care contau; retrăi în câteva clipe toate necazurile prin care trecuse luna trecută şi se trezi încet în lumina cenuşie care se strecura prin perdele. John Gimlett stătea aplecat în faţa focului.

— Cât e ceasul? îl întrebă Ross în şoaptă.

John se întoarse spre el.

— Cam opt fără un sfert, domnule. A eşuat o corabie pe plajă.

Ross se uită la Demelza. Dormea liniştită, cu părul răsfirat pe pernă; dar ar fi dorit să nu fie atât de palidă.

— Nu s-a luminat încă bine ca să o vedeţi, domnule, şopti Gimlett. Am zărit-o când m-am dus după lemne. Nu cred c-a mai văzut-o cineva până acum.

— Ce?

— Corabia, domnule. Pare destul de mare.

Ross luă sticla de coniac şi mai bău un pahar. Era înţepenit, îi era frig şi avea gura uscată.

— Unde este?

— Mai jos de Damsel Point. A trecut de capul Damsel dar n-o să mai poată să iasă în larg pe vântul ăsta.

Ross era încă ameţit de somn, dar coniacul îşi făcea efectul. Se gândi că minerii şi familiile lor vor avea ce strânge de pe plajă. Norocul lor!

— Cred că aţi putea să o vedeţi de sus de la fereastră.

Ross se sculă, se întinse, apoi ieşi din cameră şi sui încet scările. Fereastra dinspre nord a dormitorului era acoperită cu un strat gros de sare şi nu se vedea nimic prin ea. O deschise şi înţelese ce a vrut Gimlett să spună. Era o corabie mare cu două catarge. Se clătina şi se înclina din ce în ce mai mult, împinsă de valurile care se spărgeau de ţărm. Pierduse toate pânzele, cu excepţia câtorva resturi care fluturau în vânt. Cei de pe vas încercau să ridice un fel de catarg improvizat, dar ar fi putut să o scoată din golf numai dacă i-ar fi crescut aripi; apa era prea mică şi curând corabia avea să eşueze.

Era pe punctul de a pleca de la fereastră când ceva îi atrase atenţia şi se uită atent la corabie. Căută ocheanul tatălui său şi-l fixă bine pe pervazul ferestrei. Era un ochean bun pe care tatăl său îl cumpărase ieftin de la un căpitan de fregată beţiv la Plymouth. Pe când se uita, perdelele începură să se mişte umflate de vânt. În sfârşit, vântul începea să se domolească. Lăsă jos ocheanul. Vasul era *Queen Charlotte*.

*

Coborî. În salon îşi turnă ceva de băut.

— John! strigă el când îl văzu pe Gimlett trecând.

— Da, domnule!

— Pune şaua pe Darkie.

Gimlett se uită la el. O lumină strălucea în ochii stăpânului său, ca şi cum ar fi avut o viziune, dar nu una sfântă.

— Nu vă simţiţi prea bine, domnule?

Ross mai bău un pahar:

— John, toţi oamenii aceia care au venit la înmormântare. Ar fi trebuit să fie ospătaţi, să li se dea de mâncare şi băutură. Să vedem ce putem face în dimineaţa asta.

Gimlett se uită la el alarmat.

— De ce nu vă odihniţi, domnule? Nu vă mai necăjiţi atâta!

— Pune şaua pe Darkie imediat, John!

— Dar…

Ross îi aruncă o privire încruntată şi Gimlett plecă imediat.

În dormitor Demelza continua să doarmă liniştită. Ross îşi luă pelerina şi pălăria şi încălecă. Darkie fusese ţinută prea mult în grajd, era neliniştită şi de-abia putea să o stăpânească. După niciun minut, zburau în susul văii.

În prima casă din satul Grambler nu era lumină şi nu mişca nimeni când Ross se opri în faţa ei. Jud şi Prudie aveau gin de contrabandă în casă, dar întrucât după înmormântare nu li se dăduse de băut pe gratis, se întorseseră amărâţi acasă unde petrecuseră toată noaptea bând ginul lor.

Ross ciocăni, dar nu răspunse nimeni. Se propti în uşă, împinse şi zăvorul slab cedă. În încăpere era întuneric şi plutea un miros puternic de băutură. Apucă pe cineva de umăr, o recunoscu pe Prudie, încercă iar şi-l nimeri pe Jud.

— Iisuse! ţipă Jud tremurând tot, nici în casa ta nu eşti stăpân, că şi năvăleşte cineva peste tine.

— Jud, a naufragiat un vas, spuse Ross calm.

— Cum? Jud se ridică imediat. Unde e epava?

— Pe plaja de la Hendrawna. O să eşueze curând. Du-te şi trezeşte-i pe cei din Grambler şi trimite vorbă la Mellin şi la Marasanvose. Eu mă duc la Sawle.

Jud se uită chiorâş în semiîntuneric, chelia lui semănând cu o a doua faţă.

— Şi de ce să-i aduc pe toţi? Vin ei singuri.

— E un vas mare, spuse Ross. Transportă alimente. O să fie destule rămăşiţe pentru toţi.

— Dar, dar…

— Fă cum îţi spun, că dacă nu te încui aici pe dinafară şi mă duc singur.

— Mă duc, domnule căpitan, mă duc! Mi-a trecut numa' aşa prin cap.

Ross plecă trântind uşa după el atât de tare că se cutremură toată casa. O bucată de tencuială uscată căzu de sus în capul lui Prudie.

— Ce te-a apucat? îi trase un pumn lui Jud şi se ridică.

Jud se scărpina pe sub cămaşă.

— O stafie, îţi spun eu ce a fost, o stafie.

— Ce tot spui? Ce te-a apucat să te scoli aşa devreme?

— Îl visam pe bătrânul Joshua, spuse Jud. Stătea în faţa mea, cum te văd şi mă vezi, aşa cum l-am văzut prin anii şaptezeci şi şapte când umbla după micuţa aia din St. Ives. M-am trezit şi l-am văzut stând lângă pat, uite aşa cum te văd pe tine.

— Cine?

— Bătrânul Joshua.

— Maimuţoi prost ce eşti, bătrânul e-n mormânt de mai bine de şase ani!

— Da, da, dar ăsta era căpitanul Ross, îţi spun exact.

— Şi atunci de ce nu spui aşa?

— Pentru că, spuse Jud, nu mi s-a părut niciodată că seamănă atât de bine cu bătrânul Joshua ca acuma.

Capitolul IX

Cu priceperea demnă de admirat a marinarului cu experienţă, căpitanul Bray reuşi mai mult de o oră să ţină vasul la oarecare distanţă de ţărm ca să nu eşueze.

L-a ajutat şi o acalmie în furtună şi se părea chiar că va avea şansa să scape.

Dar, când apele începură să se umfle din nou, odată cu fluxul, Ross care tocmai se întorsese acasă văzu că vasul era pierdut.

Mulţi ani după aceea îşi amintea scena. Nisipul era ud, acoperit de spumă clocotitoare până la dune şi pietriş. Din loc în loc stâncile apăreau cenuşii, acoperite până în vârf de spuma mării; păreau clăbuci imenşi de săpun care se învârtejeau printre stânci ca stolurile de pescăruşi zburând. La marginea mării se vedea un şir lung întunecat de treizeci, patruzeci de oameni care sosiseră deja, gata să recolteze ceea ce le oferea marea. *Queen Charlotte*, cu prora înainte, se apropia cu viteză de mal săltând pe valurile care o împiedicau cu putere, sufocată de ape, gata să se răstoarne. Soarele apăru o clipă printre spărturile de nori negri care alergau spre răsărit, acoperind cerul cu o culoare de un galben-palid, bolnăvicios, aproape nepământean; valurile cât muntele luceau acoperite de pete aurii. Apoi soarele fu înghiţit de o perdea de nori zdrenţuiţi şi lumina se stinse.

Vasul se izbi de ţărm cu prora înainte, aşa cum voise căpitanul, dar n-a ajuns să se înfigă solid în nisip; un val venind cu forţa dintr-o parte, ca o piramidă imensă de apă, îl lovi spărgându-se deasupra lui şi culcându-l pe o parte. În câteva secunde se răsturnă cu puntea îndreptată spre ţărm.

Luptându-se cu vântul, Ross alergă pe plajă clătinându-se ca un om beat; corabia era acum pe ţărm la jumătatea distanţei dintre faleză şi mare.

Încă nu se putea ajunge la ea, dar valurile o împingeau mereu

înainte, spre interior; alergau nebune inundând plaja până aproape de dunele de nisip, apoi se retrăgeau lăsând în urmă suprafeţele întinse acoperite de o apă sticloasă, adâncă de numai câţiva centimetri.

Marinarii de pe vas încercau să lanseze o barcă de salvare. Nu puteau face ceva mai nepotrivit, dar, cum fluxul creştea, nu aveau altă şansă dacă rămâneau la bord.

Au lansat barca la apă fără niciun incident, cu numai trei sau patru oameni înăuntru, dar o trombă de apă se năpusti asupra lor, chiar acolo unde brigantina era mai apărată de vânt şi mătură barca ducând-o departe. Oamenii vâsleau cu disperare să menţină barca la adăpost, dar valurile îi duceau spre larg. Un alt val se năpusti asupra lor din direcţia opusă şi barca se răsturnă, sfărâmându-se în bucăţi.

Oamenii de pe mal se retrăseseră în faţa fluxului; dar după ce valurile s-au mai potolit, Ross şi încă vreo câţiva au rămas să se uite la epavă în timp ce apa se retrăgea, trecându-le până peste genunchi, ameninţând să-i târască spre larg.

— N-o să putem ajunge la epavă în dimineaţa asta, spuse Vigus frecându-şi mâinile îngheţate şi tremurând de frig. Fluxul o s-o sfarme în bucăţi şi vom culege resturile când s-o retrage apa. Mai bine să ne ducem acasă.

— Nu văd niciun om, spuse Zacky Martin. Cred că i-a supt apa şi o să-i arunce la mal undeva mai departe.

— Epava n-o să reziste pe o mare ca asta nici măcar câteva ore. O să-i culegeţi resturile curând.

Zacky îi aruncă o privire. În Ross era ceva sălbatic în dimineaţa asta.

— Băgaţi de seamă! strigă cineva.

Un val enorm izbi epava şi într-o secundă o coloană imensă de apă pulverizată se ridică în aer, apoi se prăbuşi încet dezintegrându-se în vânt. Doi oameni îl apucară pe Ross şi îl traseră înapoi.

— Vine spre noi! strigă cineva.

Au încercat să fugă, dar n-au putut. Valul i-a ajuns din urmă acoperindu-i până la mijloc, împingându-i înainte ca pe nişte fire de paie, până mai sus pe plajă unde au rămas, zbătându-se în apă, în timp ce valul, pierzând din forţă, îşi continua drumul din ce în ce mai încet. De-abia au avut timp să-şi recapete echilibrul şi să-şi adune puterile ca să reziste năvalei repetate a valurilor. Ross îşi şterse apa care-i intrase în ochi.

Queen Charlotte nu mai putea să reziste. Nu numai că presiunea apei o împinsese departe pe mal, dar o şi răsturnase cu chila în sus, rupând ambele catarge şi măturând de pe punte tot echipajul, cu excepţia unui

om sau doi. Tot felul de resturi din epavă, bucăţi de lemn, butoaie, bucăţi din catarge, colaci de frânghie, saci cu grâu săltau pe apă.

Un şuvoi de oameni se apropia în grabă cu topoare, saci şi coşuri goale. Alţii sosiseră înaintea lor şi, curând, apa puţin adâncă se umplu de oameni care se zbăteau şi se luptau să apuce câte ceva.

Valurile aduceau pe ţărm tot ce puteau smulge de pe vas. Un singur om din echipaj ajunsese la mal teafăr, trei erau morţi, ceilalţi dispăruseră.

Cu cât se lumina de ziuă soseau din ce în ce mai mulţi săteni cu catâri, ponei, câini, ca să care tot ce plutea pe apă. Până acum numai o mică parte din încărcătura vasului ajunsese la mal şi nu era de ajuns pentru toţi. Ross ajuta oamenii să împartă prada. Când venea un butoi cu peşte sărat, îl spărgeau şi împărţeau câte un coş plin la fiecare.

Ross era peste tot. Dădea ordine, îi sfătuia, îi încuraja.

Cam pe la ora zece apa aduse două butoiaşe cu rom şi unul cu coniac; le-au deschis imediat. Înfierbântaţi de alcoolul tare, oamenii au pierdut măsura şi au început să se încaiere şi să se bată între ei în apă. Odată cu fluxul, câţiva s-au retras sus pe dune, au aprins focuri cu sfărâmăturile de lemn din epavă şi au început să chefuiască. Noii veniţi se aruncau în valuri. Câteodată bărbaţi şi femei erau prinşi de valurile care se retrăgeau şi târâţi ca pe tobogan înapoi în mare. Unul s-a înecat.

La amiază apa i-a gonit de pe aproape întreaga plajă şi urmăreau de la distanţă cum valurile izbeau cu putere rămăşiţele vasului. Ross se înapoie la Nampara, mâncă ceva, bău mult şi plecă iar pe ţărm. Răspunse cu blândeţe, dar ferm, întrebărilor Demelzei.

O parte din punte cedase şi mai mulţi saci cu grâu pluteau pe apă împinşi spre ţărm. Înnebuniţi de grija ca nu cumva sacii să se spargă şi grâul să se răspândească, mulţi oameni se repeziseră în apă după ei şi Ross, revenind pe plajă, se încrucişă, cu cei care se întorceau ducând sacii în spinare. Un sac plin cu făină din care curgea apa urca încet dealul împiedicându-se, şi Ross zări sub el faţa roşie şi transpirată a doamnei Zacky. Mătuşa Betsy Triggs mâna un catâr pe jumătate mort de foame încărcat cu coşuri cu peşte şi un sac cu grâu. Bătrânul Daniel o ajuta pe Beth Daniel să ducă o masă şi două scaune. Jope Ishbel şi Whitehead Scoble târau un porc mort. Alţii cărau lemne de foc, iar unul un coş cu cărbune din care picura apa.

Pe plajă Ross zări nişte oameni care încercau să încolăcească o frânghie în jurul unei uşi pe care valurile o împingeau mereu spre larg. Agitat, nemulţumit, încercând să uite propria lui durere, Ross coborî pe plajă alăturându-se celorlalţi ca să-i ajute.

*

Pe la două şi jumătate mareea începuse să se retragă şi aproape cinci sute de oameni aşteptau. Alţi o sută cântau şi jucau sau beau întinşi în jurul focurilor. Nicăieri nu se vedea plutind vreo bucată de lemn sau de catarg rupt. Umbla zvonul că minerii din Illuggan şi St. Ann veneau să-şi ia partea. Asta îi făcea pe cei de pe mal să se grăbească, deşi nu era nevoie.

La ora trei Ross intră şi el în apă înaintând cu greu. Toată ziua fusese când ud, când uscat şi acum nu mai simţea răceala apei. Nu era prudent să înaintezi în apă dacă nu cumva marea răuvoitoare voia cu orice preţ să te atragă – dar când socoti că a ajuns destul de departe, se aruncă sub un val şi începu să înoate pe sub apă. Ieşi la suprafaţă, dar alt val îl lovi cu atâta putere încât aproape că îl aruncă înapoi pe mal. Reuşi totuşi după un timp să înainteze. O dată ajuns lângă vas, în partea ferită de vânt, se agăţă de ceea ce mai rămăsese din catargul rupt, care căzuse pe punte, şi reuşi cu greu să se urce pe vas. Vedea fără să-i audă pe oamenii de pe mal care-l strigau şi-i făceau semne. Încă nu avea siguranţa că se va putea urca pe puntea de sus. Dezlegă frânghia pe care o avea înfăşurată în jurul mijlocului şi o legă de partea de jos a catargului care nu se rupsese. Făcu un semn spre sud cu mâna ridicată şi frânghia se întinse zbârnâind. Peste câteva minute vreo douăzeci de oameni aveau să urce pe punte cu topoare şi ferăstraie.

Călare pe restul catargului, aruncă o privire împrejur: niciun semn de viaţă. Toată prora cedase, se desprinsese de vas şi pe acolo ieşise încărcătura. Probabil că mai rămăsese marfa şi la pupa. Se uită într-acolo. Corabia arăta altfel acum decât atunci când o văzuse în Golful Truro.

Toată săptămână, cât bântuise furtuna, trebuie că se zbătuse şi se luptase cu vânturile în Canalul Mânecii şi dincolo, mai departe, până la Land's End, capătul de sud-vest al Angliei. De data asta Warleggan şi ai lui îşi găsiseră naşul.

Trecu peste catarg, şi târându-se pe burtă, se apropie de pupa. Uşa cabinei se afla în faţa lui, întredeschisă, dar înţepenită. O şuviţă de apă se prelingea încă dintr-un colţ al uşii ca din gura unui bătrân bolnav.

Găsi o scândură şi începu să împingă încercând să o deschidă. Scândura se rupse, dar crăpătura se lărgi. Când vârî umărul în deschizătură, un val puternic zgudui vasul. Apa se năpusti în sus în aer, căzu apoi peste punte inundând-o şi acoperindu-l pe Ross până la umeri. Se agăţă strâns de uşă; apa se rotea în vârtejuri, rostogolindu-l şi

încercând să-l târască, să-l aspire. Reuşi totuşi să scape. Aşteptă până apa mai scăzu, ajungându-i numai până la mijloc şi se năpusti în cabină.

Ceva îl lovi uşor pe coapsă. În cabină era o lumină verzuie ca şi cum te-ai fi aflat sub apă. Cele trei hublouri de la babord erau înfundate, îngropate adânc, cele de la tribord, cu geamurile sparte, păreau să privească spre cer. O masă plutea, o perucă, un ziar. Pe un perete o hartă atârna încă. Ross se uită în jos: ceea ce îl atinsese pe coapsă era mâna unui om. Plutea cu faţa în jos. Apa care se scurgea pe uşă îl adusese în întâmpinarea lui Ross. O clipă avu iluzia că e viu.

Ross îl apucă de guler ridicându-i capul. Era Matthew Sanson. Cu un suspin îi dădu drumul în apă şi se strecură afară la aer.

*

După ce fluxul se retrase, sute de oameni s-au repezit prin apă să ajungă la corabie. Au spart cu topoarele uşile de sub punte şi au târât afară restul încărcăturii.

O mare cantitate de mărfuri de tot felul depozitate în partea din spate a calei era neatinsă de apă. Tot acolo au găsit şi mai multe butoiaşe cu rom. Puntea era spartă, cârma şi compasul cu picior cu tot fuseseră smulse şi dispăruseră ca şi îmbrăcămintea, mobilierul cabinelor şi hamacurile marinarilor. Pe Jud, beat mort, l-au salvat de la înec în apa puţin adâncă, unde stătea cu mâinile încolăcite în jurul bustului poleit de femeie care ornamenta pintenul vasului. O confundase cu o femeie adevărată sau poate i se păruse că poleiala era aur curat.

Când a început să se lase întunericul, a aprins un foc lângă corabie ca să lumineze pe cei care scormoneau prin rămăşiţe. Vântul care începuse să bată iar, ducea rotocoale de fum peste plaja udă, până sus spre focurile aprinse pe dune.

Ross plecă de pe vas şi se duse acasă. Îşi schimbă hainele îmbibate cu sare, mâncă ceva la repezeală şi rămase apoi lângă Demelza. Dar diavolul fără odihnă din el nu se domolise, suferinţa şi furia nu se potoliseră. Plecă din nou prin întunericul care se lăsa.

La lumina unor felinare, câţiva oameni mai treji îngropau şapte cadavre la picioarele dunelor. Ross se opri ca să le spună să sape gropi adânci. Nu voia ca la primăvară fluxul să le dezgroape. Îl întrebă pe Zacky câţi au fost salvaţi şi află că pe doi i-au dus la Mellin. Urcă puţin pe dune şi de acolo privi mulţimea strânsă în jurul focului. Nick Vigus îşi adusese flautul şi oamenii începuseră să joace. Mulţi se îmbătaseră

şi zăceau lungiţi pe plajă; nu-i mai ţineau picioarele să se ducă acasă. Bătea un vânt aspru şi mulţi aveau să se îmbolnăvească în ciuda acestui belşug neaşteptat.

Cineva îl apucă de braţ. Era John Gimlett.

— Iertaţi-mă, domnule!

— Ce e?

— Minerii, domnule. Cei din Illuggan, şi St. Ann. Primii coboară pe vale în jos. M-am gândit că...

— Sunt mulţi?

— Sunt sute, spuse Bob Nanfan.

— Atunci duceţi-vă înapoi acasă, omule, şi încuiaţi uşile cu zăvorul. Vin numai ca să prade corabia.

— Da, domnule, dar nu prea mai e ce să prade pe corabie.

Ross îşi frecă barba:

— Ştiu, dar nu prea mai au nici ce să bea. O să-i potolim noi.

Ross coborî pe plajă sperând că minerii din Illuggan nu-şi petrecuseră toată ziua bând în cârciumi.

Pe plajă lucrurile începuseră să se liniştească. Din foc săreau jerbe de scântei care zburau în toate părţile.

Dincolo de epavă apele se învolburau semănând în semiîntuneric cu un şir de stânci cât muntele de înalte.

Cineva îl apucă iar de braţ. Era Pally Rogers din Sawle.

— Ia priviţi, domnule! Ce-i asta? Nu-i o lumină?

Ross se uită cu atenţie înspre mare.

— Dacă şi asta e o corabie, o să se izbească şi ea de ţărm! spuse Ross. E prea aproape ca să scape. Dumnezeu să-i aibă în pază!

Ross zări o lumină licărind în depărtare. Văzu apoi o a doua lumină în spatele primei. Porni în goană spre ţărm.

Pe măsură ce se apropia valuri înspumate îi veneau în întâmpinare, împinse de vânt, rostogolindu-se pe nisip în sute de forme de toate mărimile. Alergă prin apa puţin adâncă şi se opri uitându-se încordat şi încercând să-şi recapete răsuflarea tăiată de vânt. Rogers îl ajunse din urmă.

— Acolo, domnule!

Deşi furtuna se dezlănţuise din nou, apăruseră câteva stele şi se putea vedea destul de bine. Un vas mare, mai mare decât brigantina, era împins cu viteză spre mal. Se vedea o lumină în faţă, una la mijloc, dar niciuna la pupa. Un minut apărea ieşind în întregime din apă, pentru ca în minutul următor să dispară şi să nu i se mai zărească decât vârfurile catargelor. Ar fi fost imposibil să fie manevrată corect

pentru a ajunge pe plajă; se apropia la întâmplare, după cum o împingeau valurile.

Cineva de pe punte văzuse cât de aproape era sfârşitul pentru că lansă un semnal luminos – cârpe înmuiate în păcură şi aprinse, cu flacăra pâlpâind, suflată în toate direcţiile de vânt. Zeci de oameni de pe plajă au văzut-o.

Vasul era împins spre ţărm, mai aproape decât *Queen Charlotte* şi păru că-l loveşte aproape fără zgomot. Numai căderea înceată a catargului mare arăta că se ciocnise de ţărm.

În acelaşi moment şiruri lungi de mineri din St. Ann şi Illuggan au început să se reverse pe plajă.

Capitolul X

În dimineaţa aceleiaşi zile, *Pride of Madras*, un vas aparţinând Companiei Indiilor de Est, se întorcea în patrie cu o încărcătură de mătăsuri, ceai şi mirodenii. Apăruse pe neaşteptate, desprinzându-se din ceţurile furtunii, ca o fantomă zburătoare, undeva la oarecare depărtare de Sennen.

Părea sigur că se va îndrepta spre Capul Gurnard, dar o acalmie a furtunii îi permisese să treacă mai departe. Fusese văzut apoi în larg spre Godrevy şi, puţin mai târziu, minerii din St. Ann şi Illuggan, care aveau proaspăt în minte naufragiul corăbiei *Queen Charlotte*, au aflat că din minut în minut îi aştepta o pradă mai bogată la Gwithian sau în Golful Basset. Aveau de ales deci între două direcţii şi în loc să se îndrepte spre Nampara invadaseră cârciumile din St. Ann în timp ce puseseră oameni la pândă pe faleză.

Vasul se strecurase nevăzut prin ceaţă, chiar pe sub farul de la St. Ann, şi înainte de a se întuneca fusese reperat din nou îndreptându-se spre intrarea în micul golf Sawle.

Bănuind că va ajunge la ţărm la câteva mile depărtare, minerii îl urmăriseră alergând pe poteci şi de-a lungul falezei, astfel încât cei din frunte au ajuns pe plaja de la Hendrawna în acelaşi timp cu vasul.

Ceea ce a urmat n-ar fi fost plăcut la vedere într-o după-amiază însorită de vară. Dar întâmplându-se într-o noapte de iarnă, pe furtună, la lumina stelelor a lăsat impresia unei scene pline de groază, cu ţipete stridente venite ca dintr-o altă lume.

Corabia s-a apropiat atât de repede încât numai vreo şase din cei prezenţi au observat-o înainte de a aprinde un semnal luminos de primejdie. Apoi, când s-a izbit de ţărm, toţi au început să alerge spre ea.

Cei ce se aflau deja acolo se amestecau cu cei nou-veniţi şi rivalitatea dintre ei a izbucnit într-o secundă, ca o flacără.

La început nu s-au putut apropia de corabie, dar mai erau două ore până la retragerea apei şi, curând, cei mai îndrăzneţi cu minţile întunecate de rom şi gin s-au repezit în apă. Se mai vedea o lumină pe vas deşi valurile se spărgeau inundându-l şi doi marinari au reuşit să înoate până la mal, unul din ei legat cu o frânghie. Dar nimeni nu a vrut să ţină de frânghie şi unui al treilea marinar aruncat de apă pe mal aproape în nesimţire, i-au smuls hainele de pe el şi l-au lăsat gol, gemând pe nisip.

Minerii veneau acum în număr mare şi curând nisipul cenuşiu s-a înnegrit de oamenii formând o pată enormă în semicerc în jurul corăbiei. Ross nu se amestecase nici în timpul naufragiului, nici în timpul salvării. Se dăduse puţin la o parte ca să privească, dar cei ce i-au văzut faţa n-au observat niciun semn de dezaprobare; ca şi cum suferinţa care-l măcina nu-i dădea răgaz pentru o judecată sănătoasă.

Mai reuşiseră să ajungă pe ţărm şi alţi marinari din echipaj, dar în momentul când puneau piciorul pe pământ li se smulgea tot ce aveau pe ei şi erau lăsaţi să fugă cum puteau. Doi marinari care au scos cuţitele ca să se apere au fost loviţi, bătuţi şi lăsaţi fără cunoştinţă.

Pe la ora şapte vasul se vedea afară din apă şi pe plajă se strânseseră cam trei mii de oameni. Butoaiele pline cu peşte sărat aduse de apă ardeau acum ca nişte torţe gigantice. Corabia era ca o carcasă pe care se târau mii şi mii de furnici. Pretutindeni oameni cu cuţite şi topoare tăiau şi spărgeau, scoţând din pântecele corăbiei bogăţiile Indiei. Zeci de oameni zăceau beţi morţi pe plajă, sau fără cunoştinţă de pe urma vreunei bătăi. Echipajul şi opt pasageri – salvaţi în cele din urmă de Zacky Martin, Pally Rogers şi alţi câţiva săteni – s-au împărţit în două grupe; cea mai numeroasă, condusă de un ofiţer, a pornit în căutare de ajutor, restul stăteau îngrămădiţi lângă navă, în timp ce căpitanul îi păzea cu sabia scoasă.

După ce băuseră coniacul fin şi furaseră mărfurile scumpe, oamenii au început să se bată între ei. Duşmănii care mocneau de mult între un sat şi altul, între o mină şi alta, se redeşteptară. Burţile goale ca şi buzunarele goale reacţionau la fel faţă de tentaţiile nopţii. Naufragiaţilor li se părea că au fost aruncaţi pe ţărmurile unei ţări străine şi sălbatice, unde mii de bărbaţi şi femei cu feţe întunecate şi vorbind o limbă aspră de-abia aşteptau să-i sfâşie în bucăţi ca să le ia hainele de pe ei.

Când fluxul începu să cuprindă iar vasul, Ross se urcă la bord

căţărându-se pe o parâmă care atârna la proră. L-a întâmpinat o adevărată orgie de distrugea. Pe punte zăceau oameni beţi, alţii se luptau pentru un sul de pânză sau o perdea sau pentru câteva lăzi cu ceai, sfâşiind sau răvăşind lucrurile pentru care se certau. Dar oamenii cu judecată, dându-şi seama ca şi Ross că nu aveau prea mult timp la dispoziţie, se străduiau să golească vasul cât mai era încă intact. Ca şi *Queen Charlotte*, *Pride of Madras* zăcea de-a curmezişul valurilor, care o izbeau dintr-o parte, şi încă un flux putea să o facă bucăţi. În cală erau felinare aprinse şi oamenii formaseră un lanţ trecând mărfurile din mână în mână până pe punte, de unde erau aruncate sau coborâte încet celorlalţi care aşteptau pe plajă. Erau toţi locuitorii din satul St. Ann şi, mai departe, cei din satul Illuggan făceau la fel.

La pupa găsi câţiva din Grambler şi Sawle care scoteau lambriurile din cabina căpitanului. Paul Daniel dormea liniştit într-un colţ, cu tot zgomotul produs de ciocane şi de scârţâitul ascuţit al lemnului. Ross îl ridică în picioare trăgându-l de gulerul hainei, dar Paul zâmbi şi continuă să doarmă.

Jack Cobbledick dădu din cap înţelegător.

— Nu-i nimic, domnule. O să-l luăm cu noi când plecăm de aici.

— Nu mai aveţi mai mult de o jumătate de oră.

Ross ieşi iar pe punte. Vântul era rece şi proaspăt. Respiră adânc.

Dincolo de strigăte, râsete, cântece, de bocănitul ciocanelor, de încăierări şi gemete, se auzea vuietul fluxului care se apropia; zgomotul asurzitor semăna cu huruitul a sute de care trecând duduind peste un pod de lemn. Se feri de doi bărbaţi care se băteau în gura de scurgere, merse mai departe şi încercă să trezească mai mulţi marinari beţi. Le aminti câtorva din cei ce lucrau de fluxul ce se apropia cu repeziciune, dar nu primi niciun răspuns, decât o aprobare din cap. Se uită pe plajă. Rotocoalele de foc şi fum care se ridicau din butoaiele aprinse tot mai împrăştiau scântei pe nisip. Feţele multora apăreau luminate în roşu sau portocaliu. În jurul a zeci de focuri semănând cu ruguri funerare din care se ridica un fum negru mişunau sute de oameni. Semăna cu un rit păgân. Ross coborî de pe vas alunecând pe o parâmă. Intră în apă până la genunchi.

Îşi făcu loc să treacă prin mulţime. Părea că revine la normal ca şi cum sângele ar fi început iar să curgă prin vinele unor membre înţepenite.

Căută din ochi pe supravieţuitori. Stăteau strânşi grămadă la o parte de mulţime.

Când se apropie, doi marinari scoaseră cuţitele şi căpitanul ridică

sabia ameninţător.

— Nu te apropia, omule! La o parte! Sau te tăiem.

Ross îi măsură din cap până-n picioare. Erau vreo douăzeci de nenorociţi, extenuaţi, dârdâind de frig; fără puţină îngrijire mulţi ar fi putut muri până dimineaţa.

— Voiam să va ofer adăpost…

La auzul vocii lui de om cultivat, căpitanul lăsă sabia.

— Cine sunteţi? Ce doriţi? întrebă el.

— Mă numesc Poldark. Am o casă în apropiere.

Auzi cum se sfătuiau în şoaptă.

— Şi ne oferiţi adăpost?

— Da, ce se găseşte. Căldură. Pături. O băutură caldă.

Chiar şi acum ezitau, se temeau de vreo înşelăciune.

Căpitanul ar fi dorit să rămână acolo toată noaptea ca să depună mărturie, a doua zi, la judecată. Dar cei opt pasageri n-au ţinut seamă de spusele lui.

— De acord, domnule, spuse până la urmă căpitanul, cu sabia tot scoasă din teacă. Arătaţi-ne vă rog drumul, venim după dumnea-voastră.

Ross încuviinţă din cap şi traversă încet plaja. Căpitanul porni în acelaşi pas cu el, urmau cei doi marinari, înarmaţi, apoi restul răzleţi după ei. Trecură pe lângă zeci de oameni care jucau în jurul focului bând ceai proaspăt (ex. *Pride of Madras*) în care turnaseră coniac (ex. *Pride of Madras*). Au ajuns din urmă şase catâri ducând o încărcătură atât de grea cu suluri de stofă încât la fiecare pas li se înfundau picioarele în nisip. Ocoliră o grămadă de oameni care se băteau pentru patru lingouri de aur.

Căpitanul spuse tremurând de indignare:

— Aveţi vreo autoritate asupra acestor… sălbatici?

— Niciuna, spuse Ross.

— Nu există legi în ţara asta?

— Niciuna care ar putea rezista în faţa a o mie de mineri.

— E o ruşine. O ruşine strigătoare la cer. Acum doi ani am naufragiat pe coastele Patagoniei – am fost tratat mai puţin barbar.

— Poate că băştinaşii erau mai puţin flămânzi decât noi, cei din acest ţinut.

— Flămânzi? Aş înţelege dacă am fi transportat alimente şi oamenii ăştia ar fi fost înfometaţi…

— Unii dintre ei n-au ce mânca de luni de zile.

— …asta ar fi fost o scuză. Dar n-am transportat alimente. Să

jefuieşti astfel un vas, iar noi de-abia să scăpăm cu viaţă: Nu mi-aş fi putut închipui că am să trăiesc vreodată o asemenea zi! E monstruos!

— Sunt multe lucruri monstruoase în această lume, spuse Ross. Să fiţi recunoscători că s-au mulţumit numai cu cămăşile de pe voi.

Căpitanul îi aruncă o privire. La lumina unui felinar văzu faţa slabă, încordată la maximum, cicatricea palidă, pleoapele grele. Căpitanul nu mai spuse nimic.

În timp ce urcau zidul de la capătul plajei, zăriră un grup de oameni care se îndreptau spre ei venind din direcţia conacului de la Nampara. Ross se opri, privi cu atenţie şi auzi scârţâitul pielii curelelor.

— Iată legea pe care o invocaţi.

Oamenii se apropiară, erau vreo doisprezece soldaţi sub comanda unui sergent. Căpitanul McNeil şi oamenii lui fuseseră mutaţi de câteva luni şi aceştia erau străini. Veniseră în marş de la Truro auzind despre naufragiul corăbiei *Queen Charlotte*.

Atât a apucat să spună sergentul când căpitanul se repezi furios cu un potop de plângeri, şi imediat a fost înconjurat de pasageri de pe vas şi de marinari, care cu toţii cereau să se facă pe loc dreptate. Sergentul îşi muşcă buzele şi aruncă o privire spre plaja care se trezise la o viaţă a ei proprie, sinistră şi sălbatică.

— Te duci acolo pe propriul dumitale risc, sergent, spuse Ross.

Se făcu tăcere, urmată curând de ameninţările şi plângerile naufragiaţilor.

— Bine, bine, spuse sergentul. Fiţi liniştiţi, fiţi liniştiţi, vom opri jaful, să nu vă fie teamă. O să avem noi grijă să nu se mai fure nimic. Vom opri jaful.

— Te-aş sfătui să aştepţi până se luminează de ziuă, spuse Ross. Noaptea o să-i mai potolească. Adu-ţi aminte de cei doi vameşi care au fost omorâţi anul trecut la Gwithian.

— Am ordinele mele, domnule. Sergentul se uită nesigur la mica lui trupă şi apoi din nou la furnicarul plin de fum care se zbătea pe plajă. Vom avea noi grijă să oprim toate astea, spuse el, mângâindu-şi muscheta.

— Te previn, spuse Ross, jumătate dintre ei sunt beţi şi mulţi se bat unii cu alţii. Dacă te amesteci, o să înceteze cearta dintre ei şi cu toţii se vor întoarce contra voastră. Până acum n-au fost decât pumni şi bâte, dar dacă trageţi în ei, nici jumătate n-o să scăpaţi cu viaţă.

Sergentul ezită iar:

— Mă sfătuiţi să aştept până se crapă de ziuă?

— Este singura voastră speranţă.

Căpitanul izbucni iar, dar câţiva pasageri, dârdâind de frig şi istoviţi, îl întrerupseră şi se rugară să fie duşi la adăpost.

Ross continuă drumul spre casă lăsându-i pe soldaţi ezitând încă în faţa furtunii care-i aştepta.

Când ajunse în faţa casei se opri din nou:

— Vă rog să mă iertaţi, domnilor, dar aş dori să faceţi linişte! Soţia mea a fost grav bolnavă şi n-aş vrea să o deranjăm.

Orice vorbă sau murmur încetă.

Ross îi pofti înăuntru.

Capitolul XI

Ross se trezi în zori. Dormise adânc şapte ore. Nu scăpase încă de durerea care-l chinuia, dar somnul de peste noapte o mai potolise. Era prima dată de o săptămână că se dezbrăcase, primul somn bun de care se bucurase. Urcase sus în camera lui pentru că Demelza părea că se simte mai bine şi Jane Gimlett îi spusese că va dormi acolo pe un scaun în faţa focului. Se îmbrăcă repede, deşi se simţea înţepenit, dar ăsta nu era un motiv de îngrijorare. La parter, în camera cea mare şi în alte două camere, dormeau douăzeci şi doi de oameni. Îi lăsă să doarmă. Toată încordarea din noaptea trecută îi răscolise rana provocată de muscheta franţuzească; se duse până la fereastră şchiopătând. Vântul mai sufla cu putere, iar fereastra era acoperită cu un strat gros de sare. Deschise fereastra şi se uită spre plaja de la Hendrawna.

De-abia se crăpase de ziuă şi pe cerul senin şapte nori negri alergau spre răsărit urmărindu-se unul pe altul ca şapte fii răi născuţi din furtună. Fluxul se retrăsese aproape complet şi cele două epave se aflau pe uscat. *Queen Charlotte*, părăsită, ar fi putut fi luată drept o balenă aruncată de valuri pe mal. În jurul corăbiei *Pride of Madras* mişunau încă oameni. Pe plajă erau răspândite grupuri de oameni şi la început Ross a crezut că Leisure Cliff şi falezele de la răsărit de ea fuseseră împodobite din capriciul unor cheflii din noaptea trecută. Apoi îşi dădu seama că de fapt vântul fusese chefliul care luase de pe epavă mătăsuri scumpe şi le atârnase în locuri inaccesibile de-a lungul plajei şi falezelor. Mărfuri şi provizii zăceau încă la marginea mării şi pe dune, dar mare parte din ele dispăruseră.

În cursul nopţii, se vărsase sânge.

Jack Cobbledick, care trecuse pe la Nampara înainte de miezul nopţii, îi spusese că soldaţii coborâseră pe plajă şi încercaseră să păzească epava. Dar fluxul îi gonise şi jefuitorii de vase naufragiate

continuaseră să-şi ia prada ca şi cum soldaţii n-ar fi existat. Încercând să restabilească ordinea, sergentul a fost maltratat şi soldaţii au tras în aer ca să sperie mulţimea. Apoi au fost siliţi de peste o mie de oameni furioşi să se retragă pas cu pas, părăsind plaja.

Puţin mai târziu, un miner din Illuggan a fost surprins molestând o femeie din St. Ann. S-a iscat atunci o bătaie straşnică, întreruptă numai de năvala mării (care ameninţa să târască prada în larg), dar nu înainte ca peste o sută de oameni să rămână întinşi pe plajă.

Ross nu ştia dacă soldaţii încercaseră iar să preia controlul asupra epavei când s-a retras fluxul, dar şi-a închipuit că nu. Era mai probabil că păzeau din depărtare discret, de pe dune, în timp ce sergentul trimisese după întăriri.

Dar era sigur că, în cel mult şase ore, din corăbii nu vor mai rămâne decât resturi, carcase cu toată lemnăria luată, semănând cu nişte schelete enorme cu oasele curăţate de carne. Închise fereastra şi în acelaşi moment simţi cum se întoarce durerea năprasnică a propriei sale nenorociri. Făcuse atâtea planuri pentru Julia, o văzuse crescând şi dezvoltându-se ca o entitate separată, o văzuse înflorind şi observase cum i se conturează primele ei trăsături şi caracteristici deosebite. Cu greu îi venea să creadă că toate acestea nu se vor mai dezvolta, că tot farmecul, dulceaţa, bunătatea ei se vor usca de la rădăcină şi se vor transforma în pulbere. Era greu de crezut şi greu de suportat.

Se îmbrăcă încet şi coborî scara şchiopătând. În dormitor Jane Gimlett dormea dusă în faţa focului stins. Demelza era trează.

Ross se aşeză pe pat lângă ea şi-i luă o mână într-ale lui. Era slabă şi fără putere, dar simţea cum îi revine încet vigoarea.

— Cum te simţi?

— Mult, mult mai bine. Am dormit toată noaptea. O, Ross, dragul meu, simt cum îmi revine puterea. Peste câteva zile mă voi scula din pat.

— Încă nu!

— Dar tu, ai dormit?

— Ca un… Schimbă comparaţia. Ca şi cum aş fi fost drogat.

Îl strânse de mână.

— Şi oamenii de pe vas?

— Nu m-am dus să văd.

— Eu n-am văzut niciodată un naufragiu adevărat; nu pe lumină.

— În curând am să te duc sus în dormitorul nostru şi ai să poţi vedea totul prin lunetă.

— În dimineaţa asta?

— Nu în dimineaţa asta!

— Ce n-aş da să nu fie iarnă, spuse ea. De-abia aştept vara.

— O să vină.

Tăcură un timp.

— Cred că mâine va fi prea târziu să mai văd ceva din epavă.

— Sst! Să n-o trezeşti pe Jane!

— Ai putea să mă înfăşori bine în pături şi n-o să păţesc nimic.

Ross oftă, îi luă mâna şi i-o lipi de obraz. Nu era un oftat de deznădejde, pentru că întoarcerea ei la viaţă era un tonic pentru sufletul lui. Oricât ar fi suferit, orice pierdere ar fi avut, Demelza le-ar fi învins; nu era în felul ei să se lase copleşită. Deşi ea era femeie şi el un bărbat nestăpânit şi adesea arogant, ea era mai puternică pentru că era mai maleabilă. Asta nu înseamnă că nu resimţea moartea Juliei tot atât de adânc şi de amar, dar Ross îşi dădea seama că ea îşi va reveni înaintea lui, pentru că el suferise mult mai multe eşecuri şi deziluzii. Dar asta pentru că în natura ei exista ceva care o făcea să fie fericită. Ross îi era recunoscător lui Dumnezeu pentru asta. Se născuse aşa şi nu se putea schimba. Oriunde s-ar fi dus ea şi oricât de mult ar fi trăit, ar fi rămas aceeaşi, darnică şi generoasă faţă de toţi cei pe care îi iubea, străduindu-se să-i ajute, muncind şi crescându-şi copiii…

Da, asta explica totul.

Văzu că se uită la el.

— Mai ştii ceva despre cei de la Trenwith? întrebă ea.

— Nimic în plus faţă de ce ştiai înainte.

Se uită la ea şi îşi dădu seama că în ciuda pierderii ei grele nu era nicio urmă de resentiment în gândurile ei faţă de Elizabeth şi Francis. Îl făcea să-i fie ruşine de resentimentele lui.

— Se vorbeşte despre vreo pierdere printre cei de pe *Pride of Madras*?

— Niciun pasager. Câţiva oameni din echipaj.

Ea oftă:

— Ross, cred că minerii din Illuggan şi St. Ann mi-au făcut praf grădina. Toată noaptea i-am auzit tropăind şi călcând-o în picioare, iar Jane a spus că i-a văzut cu catâri şi măgari.

— Dacă au stricat ceva, se poate îndrepta, spuse Ross.

— Ai văzut cumva dacă a fost şi tata printre ei?

— Nu l-am zărit.

— Poate că s-a pocăit de-a binelea, dar mă îndoiesc să fi fost mulţi metodişti printre cei care au venit. Mă întreb… ce va spune despre toate astea…

Ross simţea că Demelza nu se referea la naufragiu.

— Nimeni şi nimic n-ar fi putut schimba lucrurile. Absolut nimic.

Ea aprobă din cap:

— Ştiu. Câteodată mă întreb dacă ar fi avut vreo şansă să scape.

— De ce?

— Nu ştiu, Ross. Boala a fost atât de gravă de la început şi ea era atât de mică…

Tăcură un timp.

În cele din urmă Ross se ridică şi trase perdeaua. Nici acum Jane Gimlett nu se trezi. Soarele răsărise şi poleia vârfurile unduitoare ale copacilor din vale.

Când se întoarse de la fereastră, Demelza îşi ştergea lacrimile.

— Cred că-mi place mai mult cum îţi stă cu barbă, Ross.

El ridică mâna şi-şi frecă barba.

— Mie nu-mi place. Azi o s-o rad.

— Ce crezi, Ross, o să fie o zi frumoasă azi?

— Destul de frumoasă.

— Aş vrea să văd soarele. Neajunsul acestei camere este că nu vine soarele până după-amiaza.

— Imediat ce te faci bine o să te duc iar sus.

— Ross, mi-ar face plăcere să văd iar camera noastră. Du-mă sus, te rog, numai câteva minute. Cred că, dacă aş încerca, aş putea să urc singură.

Sub impulsul emoţiei el spuse:

— Foarte bine, dacă vrei aşa.

O ridică din pat, îi înfăşură picioarele cu o pătură şi umerii cu alte două şi o luă în braţe. Slăbise mult, dar braţele împrejurul gâtului şi trupul fremătând de viaţă lipit de el îi dădeau senzaţia unui balsam.

Fără zgomot, ca să nu o trezească pe Jane, se strecură afară din cameră şi urcă scările care scârţâiau. O duse în dormitor şi o aşeză în pat. Apoi se duse la fereastră, deschise o parte şi curăţă sarea de pe cealaltă. Închise fereastra şi se întoarse lângă pat. Pe faţa ei curgeau lacrimi.

— Ce s-a întâmplat?

— Pătuţul, spuse ea, uitasem pătuţul.

El o cuprinse cu braţul, o strânse lângă el şi rămaseră aşa câteva minute. Apoi o luă iar în braţe, o duse la fereastră şi-o aşeză pe un scaun.

Se uită la priveliştea de afară şi odată cu ea se uită şi Ross cu obrazul lipit de al ei. Demelza încercă să-şi şteargă lacrimile cu un colţ al

cearşafului.

— Ce frumos arată faleza cu toate acele ghirlande agăţate de ea.

— Da.

— Bâlciul de la Redruth! spuse ea. Plaja îmi aminteşte de el cum arăta a doua zi după ce se terminase.

— O să treacă mult timp până va fi curăţată, dar noroc cu marea care este un bun gunoier.

— Ross, spuse ea, aş dori să te împaci cândva cu Francis. Ar fi mai bine pentru toţi.

— Cândva.

— Cândva curând.

— Cândva curând. N-avea inima să discute cu ea astăzi.

Soarele îi lumina din plin faţa, scoţând în evidenţă obrajii ei slăbiţi şi palizi.

— Atunci când se întâmplă ceva, spuse Demelza, ceva cum ni s-a întâmplat nouă, orice ceartă apare fără rost, deplorabilă. N-am putea găsi în schimb toată prietenia de care avem atâta nevoie?

— Dacă există prietenie.

— Da, dar nu trebuie s-o căutăm? N-am putea uita şi îngropa toate neînţelegerile şi certurile noastre, astfel încât Verity să poată veni să ne viziteze şi noi să ne ducem la Trenwith şi să trăim în prietenie, nu în ură, cât mai avem de trăit?

Ross rămase tăcut.

— Eu cred că adevărata înţelepciune este aceasta a ta, Demelza, spuse el într-un târziu.

Se uitau în continuare la cele ce se întâmplau pe plajă.

— Nu va mai trebui să termin rochiţa pentru Julia, spuse ea. Era atât de drăguţă…

— Hai, spuse Ross, o să răceşti.

— Nu, nu mi-e frig, Ross. Lasă-mă să mai stau la soare.

Sfârşitul volumului II

CUPRINSUL

CARTEA ÎNTÂI

Capitolul I 4
Capitolul II 16
Capitolul III 23
Capitolul IV 37
Capitolul V 43
Capitolul VI 52
Capitolul VII 61
Capitolul VIII 65
Capitolul IX 74
Capitolul X 78
Capitolul XI 84
Capitolul XII 91
Capitolul XIII 98
Capitolul XIV 107
Capitolul XV 113

CARTEA A DOUA

Capitolul I 118
Capitolul II 125
Capitolul III 132
Capitolul IV 139
Capitolul V 149
Capitolul VI 154
Capitolul VII 159
Capitolul VIII 165
Capitolul IX 171
Capitolul X 178
Capitolul XI 185
Capitolul XII 194

Capitolul XIII 200
Capitolul XIV 204

CARTEA A TREIA

Capitolul II 215
Capitolul III 224
Capitolul IV 227
Capitolul V 234
Capitolul VI 243
Capitolul VII 249
Capitolul VIII 256
Capitolul IX 260
Capitolul X 265
Capitolul XI 271

CARTEA A PATRA

Capitolul I 277
Capitolul II 279
Capitolul III 284
Capitolul IV 290
Capitolul V 300
Capitolul VI 305
Capitolul VII 308
Capitolul VIII 313
Capitolul IX 320
Capitolul X 326
Capitolul XI 331

POLDARK